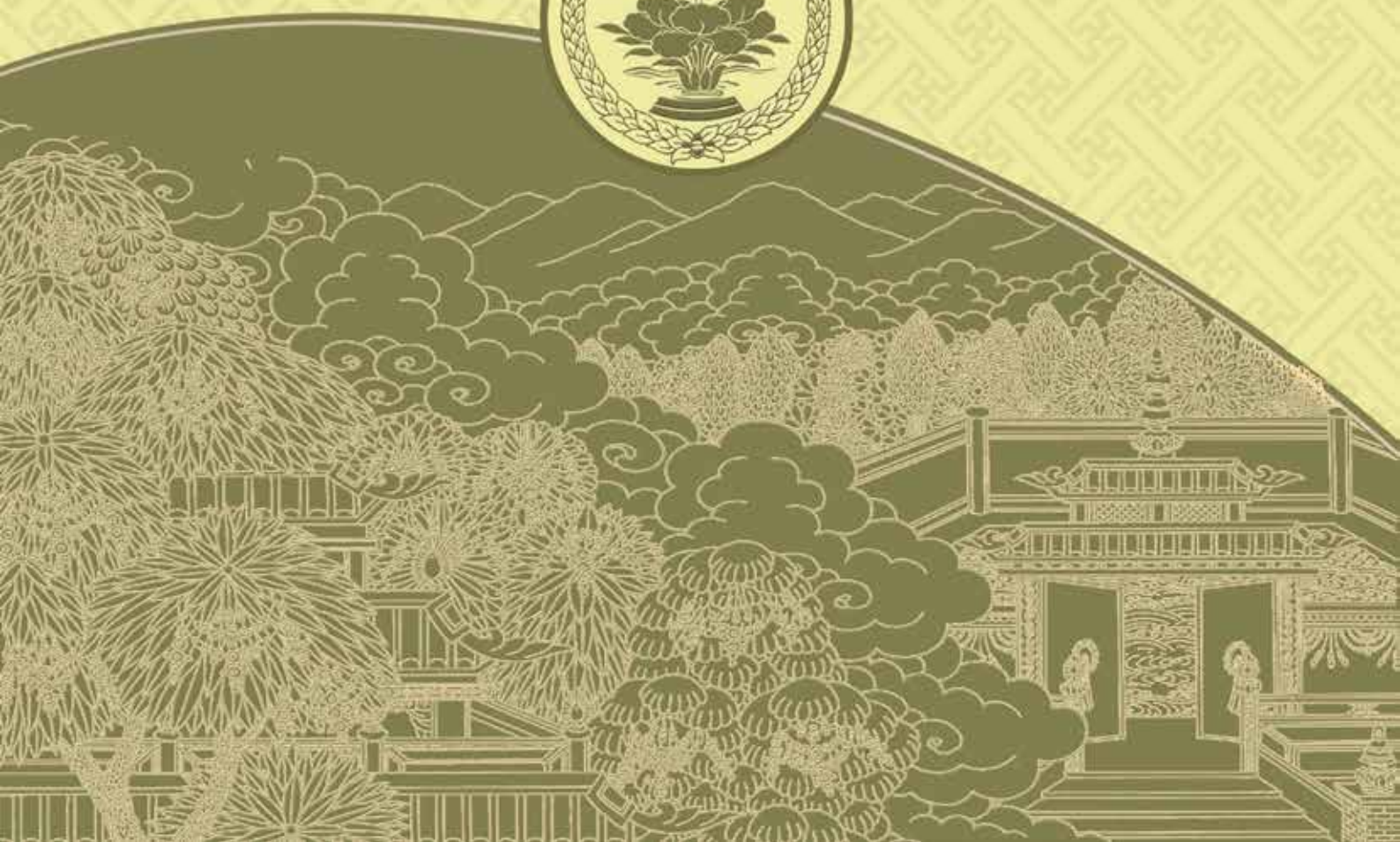

མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་སྒྲིང་།

༡༩

༡༡། །ཙོ་ནེ་རྩེ་བཙུན་གྲགས་པ་བཤད་སྟུང་གི་
གསུང་འབྲུམ་པོད་གཉིས་པ་
བཞུགས་སོ།།

གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ།

མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ།	1
ཆོས་མཛོན་པ་དང་མཛོད་བཤད་པ།	11
ཟག་བཅས་ཟག་མེད།	19
འདུས་མ་བྱས།	22
འདུས་བྱས།	24
འདུས་བྱས་དང་ཟག་བཅས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།	29
རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས།	41
འབྱུང་བ་བཞི།	43
ཡུང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆོད།	45
ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ།	62

གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པ།

དབང་པོ།	82
དང་པོ་ཡུལ་ཅན་དབང་པོའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།	82

དང་པོ་དབང་པོར་འཛོགས་པའི་རྒྱ་མཚན།	82
གཉིས་པ་དབང་པོ་གངས་རེས།	86
གསུམ་པ་དབང་པོ་ངོ་བོ།	89
བཞི་པ་དབང་པོའི་དབྱེ་བ།	92
༡ དབང་པོའི་དབྱེ་བ་དངོས།	92
༢ དེ་ཅིང་གཏོང་གི་ཚུལ།	97
༣ དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་དུས་འཁོབ་ཚུལ།	100
༤ ལྡན་ཚུལ།	101
གཉིས་པ་འདུས་བྲས་སྐྱེ་ཚུལ།	104
༡ གཟུགས་ཅན་སྐྱེ་ཚུལ།	104
༢ དེ་མིན་པའི་སྐྱེ་ཚུལ།	107
དང་པོ་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད།	107
གཉིས་པ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད།	118
གསུམ་པ་རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག།	135
༡ རྒྱ་འབྲས་སྤྱིར་བསྟན་བ།	135

༡ རྟེན་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ།	148
----------------------------------	-----

གནས་གསུམ་པ་འདི་ག་རྟེན་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནང་བཅུད་ཀྱི་འདི་ག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག	165
--	-----

༡ དབྱེ་བ་སྦྱིར་བསྟན་པ།	165
------------------------------	-----

དང་པོ་ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ལ།	166
-----------------------------------	-----

གཉིས་པ་འགྲོ་བ་རིགས་ལྔར་དབྱེ་བ་ལ།	170
--	-----

གསུམ་པ་སྦྱེ་གནས་བཞི།	175
----------------------------	-----

༡ སྦྱེ་ཚུལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན།	186
--	-----

༢ གནས་པའི་ཐབས།	205
----------------------	-----

༣ འཆི་འཕོ་བའི་སེམས།	208
---------------------------	-----

གཉིས་པ་སྦྱོད་ཀྱི་འདི་ག་རྟེན།	210
------------------------------------	-----

༡ བཤད་ཚུལ་སྦྱིར་བསྟན་པ།	210
-------------------------------	-----

༡ གཞུང་དོན་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ།	211
------------------------------------	-----

༡ རྟེན་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་བཤད་པ།	211
-------------------------------------	-----

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་དེ་མཆོ་སྤྱིང་གསུམ་བཤད་པ།	214
༡ དེ་དགུ་རྒྱ་དང་དབྱིབས་ཚད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ།	214
༢ མཆོ་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱིབས་ཚད་བཤད་པ།	218
༣ སྤྱིང་རྣམས་ཚད་དབྱིབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ།	220
༤ འཛམ་བུའི་སྤྱིང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ།	223
གསུམ་པ་ཚ་བྲང་དཔྱལ་བའི་གནས་བཤད་པ།	226
བཞི་པ་ཉི་ཟླའི་འཆར་ཚུལ།	228
༡ དངོས།	228
༢ དུས་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག།	233
ལྔ་པ་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་གནས་བཤད་པ།	238
དྲུག་པ་སྒྲོང་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ།	246
བདུན་པ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་དང་ཆེ་ཆད་བཤད་པ།	247
བརྒྱད་པ་ཆད་དེ་གཞུང་ཐབས།	254
དགུ་པ་སྒོ་བརྩུང་གི་ཁྲད་ཆོས།	266

གནས་བཞི་པ་ལས་བསྟན་པ།

ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་།	272
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བཤའ་པ་ལ།	278
དགེ་སོགས་གསུམ།	281
གཉིས་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤའ་པ།	285
༡ སོ་ཐར་སྟོམ་པ།	286
༢ བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ།	291
གཉིས་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལྡན་ཚུལ།	295
༣ སྟོམ་མིན་ཀྱི་རྣམ་གྲངས།	296
གསུམ་པ་དགེ་བསྟན་ཀྱི་བྱེད་པར།	302
གཉིས་པ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལ།	312
དང་པོ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།	313
དང་པོ་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།	313
༡ དགེ་སོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི།	313

༡ བསོད་ནམས་སོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ལ།	313
མྱོང་འགྱུར་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།	315
གཉིས་པ་རྒྱུ་ལྡི་མོ་ནས་དབྱེ་བ་ནི།	323
གསུམ་པ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་མོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ།	323
བཞི་པ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཞར་བྱང་དང་བཅས་པ་ལ།	342
༡ དག་སོགས་གསུམ་དུ་བཤད་པ།	345
༡ ཏུས་གསུམ་དུ་བཤད་པ།	346
༢ ཁམས་གསུམ་དུ་བཤད་པ།	347
༣ མྱོ་བ་སོགས་གསུམ་དུ་བཤད་པ།	347
༥ མཐོང་སྤང་སོགས་གསུམ་དུ་འབྲས་བྱ་དུ་དང་བཅས་པ།	348
བཞི་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གངས་གཞན།	349
གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ།	350
༡ སྤང་བྱ་སྤྱི་བ་པ་གསུམ།	351
མཚམས་མེད་དང་དག་འདུན་གྱི་དབྱེན།	352
བྱང་སེམས་ངེས་གནས་ཀྱི་བྱང་ཚོས་དང་།	360

སྟོན་བྱང་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་བཤད་པ་ལ།	362
བསོད་ནམས་ཀྱི་གཞི་གསུམ་ལ།	363
ཆ་མཐུན་ཀྱི་དགོ་བ་གསུམ་ནི།	373
གསུམ་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གངས་གཞན་བསྟན་པའི་སྟོན་མཛོན་བསྟུ་བ། .	373

གནས་ལྗེ་པ་ཕྱ་རྒྱས་བསྟན་པ།

དང་པོ་སྤང་བྱ་ཕྱ་རྒྱས་ཉོན་མོངས་བཤད་པ།	376
གཉིས་པ་དེ་རི་ལྟར་སྤང་ཚུལ་བཤད་པ།	420
གསུམ་པ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་ལ།	422

གནས་བྱུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལམ་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི།	430
གཉིས་པ་དམིགས་པ་ལ།	432
གསུམ་པ་ལམ་སྟོམ་ཚུལ་ལ།	434
༡ ལམ་ལ་འདུག་ཚུལ་ཀྱི་སྟོན་མཛོན་བསྟན་པ།	434
༢ ལམ་སྟོམ་ཚུལ་ཀྱི་སྟོན་མཛོན་བསྟན་པ་བཤད་པ།	435

དང་པོ་ལམ་སྒོམ་པའི་གང་ཟག་ལ།	436
གཉིས་པ་སྒོམ་ཚུལ་དངོས་ལ།	438
ཞི་གནས་སྒོམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	439
གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ་ལ།	443
གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་ལ།	455
གཉིས་པ་ཞུགས་གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་ལ།	458
༡ རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་འབྲས།	458
༢ སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་འབྲས་གནས།	459
༣ སྤྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དང་འབྲས་གནས།	460
༤ དབྱ་བཅོམ་ཞུགས་འབྲས།	466
གཉིས་པ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ལ།	471
གསུམ་པ་ལམ་གྱི་བྱང་ཆོས་གཞན་བཤད་པ་ལ།	482
༡ ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ།	482
༢ བྱང་ཆུབ་གྱི་ཕྱོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ།	484
༣ ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ངོས་བརྒྱུད་པ།	488

གནས་བརྟན་པ་ཡི་ཞེས་བསྟན་པ།

དང་པོ་ཞེས་པའི་ཡོན་ཏན་གཏན་ལ་དབབ་པ།	493
༡ ཡེ་ཞེས་གྱི་རང་བཞིན།	493
གཉིས་པ་ཞེས་པ་བརྟུང་རྣམ་གཞག་ལ།	495
གསུམ་པ་བྱད་ཆོས་ལ།	499
༡ ཞེས་པ་བརྟུར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན།	499
༢ གཉེན་པོའི་བྱད་པར།	500
༣ ཞེས་བརྟུང་རྣམ་པའི་བྱད་པར་ལ།	501
དང་པོ་ཞེས་པ་སོ་སོའི་རྣམ་པ།	501
གཉིས་པ་རྣམ་པའི་གངས་ངེས།	502
གསུམ་པ་དེ་དག་གི་བྱད་པར།	503
བཞི་པ་ཆོས་གཞན་བཤད་པ།	504
༡ ལྡན་ཚུ་ལ།	508
༢ ཐོབ་ཚུ་ལ་ལ།	509

དང་པོ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་གང་དུ་ཤེས་པ་དུ་ཐོབ་པ།	509
༡ མཐོང་ལམ་དུ་ཐོབ་པ།	510
སྒྲོམ་ལམ་དུ་ཐོབ་པ།	511
༣ བཤད་པའི་ལྷག་མ་དུ་ཐོབ་པ།	514
གཉིས་པ་ས་གང་དུ་ཤེས་པ་དུ་ཐོབ་པ་དང་།	514
གསུམ་པ་ཐོབ་པའི་དབྱེ་བ།	515
བཞི་པ་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ།	516
དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ།	516
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	516
༡ ལྟོབས།	517
༢ མི་འཇིགས་པ།	519
༣ དན་པ་ཉིར་གཞག་པ།	520
༤ ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ།	520
གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ།	522
༡ མདོར་བསྟན་པ།	523

༡ རྒྱལ་པར་བཤའ་བ།	523
དང་པོ་སློབ་པ་འཕགས་པ་དང་ཐུན་མོང་པའི་ཡོན་ཏན།	523
༡ ཉོན་མོངས་མེད་པ།	524
༡ སློན་གནས་ཤེས་པ།	524
༣ སོ་སོ་ཡང་དག་པའི་རིག་པ།	525
༤ དེ་དག་ཐོབ་ཚུལ།	526
༥ ཞར་བྱུང་བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་ངོས་བཟུང་བ།	527
༡ མངོན་ཤེས་སོ་སོར་བཤའ་བ་ལ།	532
༡ རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས།	533
༡ ལྷའི་མིག་ན་བཤའ་བ།	537
༣ རྩེས་ཐོབ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་བཤའ་བ།	538

གནས་བརྒྱད་པ་སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པ།

དང་པོ་སྟོམས་འཇུག་གི་རང་བཞིན།	540
༡ ཐུན་མོང་དུ་བཤའ་བ་ལ།	540

དང་པོ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ།	540
༡ དབྱེ་བ་སྒྲིབ་བསྟན་པ།	541
གཉིས་པ་སྟོམས་འཇུག་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	543
གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་གྱི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ།	544
གཉིས་པ་བྱུན་མོང་དུ་བཤད་པ།	547
ཡན་ལག་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ།	548
གཉིས་པ་དེ་དག་གི་བྱང་ཆོས་ལ།	554
༡ དངོས།	554
༢ སྟོམས་འཇུག་གང་གི་མཇུག་ཏུ་སྟོམས་འཇུག་དུ་འབྱུང་ལ་དབྱེད་པ། .	555
༣ དག་པ་བའི་དབྱེ་བ།	556
༤ ཐོད་བརྒལ་གྱི་སྒྲིབ་བ་དང་དངོས་གཞི་སོགས།	557
བཞི་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ།	565
༡ ཆད་མེད།	565
༢ རྣམ་ཐར།	567
༣ ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲེ་མཆེད།	569

༤ ཟད་པར་བཅུ།	570
༥ དེ་དག་གི་ཐོབ་ཚུལ་དང་རྟོག།	571
གསུམ་པ་ཚུམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ།	572
༧ བསྟན་པའི་གནས་ཚད་སྟོན་པས་གསུངས་ཚུལ།	573
༨ མཁས་པས་བཤད་ཚུལ།	574
༩ འཐད་པའི་སྟོགས་བཞག་པ།	574
གསུམ་པ་མཇུག་གི་དོན།	579

མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་སྒྲིབ།

ཆོས་མངོན་པ་ནས་འབྱུང་བའི་དོན་ཐོར་བྱ་ལྟ་མི་ནམས་ལ་བདེ་སྤྱད་	
བཞེས་སྒྲིམ་ནོར་འབྱུ་སོགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱད་པར་གོ་སླར་བཤད་པ།	583
ཕྱང་པོ་ལྗེའི་ནམ་གཞག་ཆོས་མངོན་པའི་སྤྱང་པོ་བསྐྱུས་པ།	594

༡ གོང་ས་༡ སྐབས་མགོན་ཆུལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་བྱ་གསུ་
རྒྱ་ལྷ་རྟ་ལྟ་བུ་ཅན་གྱི་ལག་ཐོག་ཁ་པར་དང་ iPad སྒྲིག་ཁྲིད་སོགས་བརྒྱུད་
ནས་དཔེ་དེབ་འདི་བཞིན་བོད་ཡིག་ལམ་ནས་གཟིགས་བདེ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་
བཅོས་པ་ཡིན། སྒྲིག་ནས་ཀྱང་རིམ་པས་དཔེ་དེབ་དོ་བཤུས་ལག་དུ་འགྱུར་
ཆེ་དེབ་གངས་མང་དུ་གཏོང་ཆུ་འོ་གོ་སྐབས་འོང་སྲིད་ན་དེར་སྒྲིག་པའི་ལམ་
སྟོན་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་ལྟར་སྒྲིག་ཡོང་བར་རེ་བསྐྱེལ་ཞུ་ཆུ་དང་།
ཞུ་དག་བསྐྱར་མ་སོགས་ལ་རང་བྱུང་གང་ཡོད་ཀྱིས་འབད་ཅོལ་གྱིས་ཁུལ་
བྱས་ཀྱང་ཆུད་ཆེད་ཞན་སྐབས་ནོར་འཁྲུལ་གང་ཤོར་ནམས་བཅོད་གསོལ་
ཞུ་ཆུ་བཅས།

མེར་སྐྱད་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

དེབ་བཅོས་ཟིན་པ་ནམས་སུ་ལ་དགོས་ན་བརྒྱུད་ནས་རིན་མེད་དུ་ཕུལ་ཆོག་
བརྒྱུ་ཁྲིད་། marjamson618@gmail.com

༡༡། །ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་ཁྲི་ཤར་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་འཕགས་

ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་དོན་གསལ་བར་

བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཞེས་བྱ་བ་

བཞུགས་སོ།།

གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ།

མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ།

༡༡། །ན་མོ་གུ་རུ་བུ་རྩེ་བོ་རྩི་ས་ཏུ་རྩེ་བོ་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་
ཆོགས་གཉིས་ཡོངས་རྫོགས་སྤྱོད་གསུམ་གོ་འཕང་མཆོག་བརྟེན་ཏེ། །རིགས་
ཅན་གསུམ་གྱི་གདུལ་བྱའི་ཆོགས་ལ་རྣམ་གསུམ་འཁོར་ལོ་རབ་བསྐྱོར་
ནས། །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལམ་བཀོད་ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་གཉིན་
གཅིག་ལ། །སྤྱིད་པ་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་མཆོག་དེར་སྟོན་གསུམ་གྱུས་པས་ཕྱག་
འཆོལ་ལོ། །

དེ་མེད་ཡེ་ཤེས་སྤྱན་རླུང་གཅིག་གིས་ཀྱང་། །མ་ལུས་ཆོས་ཀྱི་རང་
སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱན། །རི་བཞིན་མ་འདྲེས་གསལ་བར་མངོན་གཟིགས་པ། །
སྤྱོད་པའི་དབང་ཕྱག་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་འདུད། །རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་མ་
ལུས་ཀྱན་འཛིན་པར། །རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་བརྟེན་གྱུར་པ། །རྒྱལ་

སྐས་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་རྩེས་འབྲང་བཅས། །རྒྱལ་བའི་གདུང་འཆོབ་དག་
བའི་བཤེས་སུ་ངས། །བརྟན་པའི་འཁོར་ལོ་རྩེ་བཙུན་ཅོང་ཁ་པ། །པད་དཀར་
འཛིན་པ་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཆོད་སྒྲེ། །ཡོངས་འཛིན་མཁས་པ་དག་དབང་བཙུན་
འབྲུས་སོགས། །དངོས་བརྒྱད་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཆོས་མངོན་
རྒྱ་མཆོར་རང་དབང་འཇུག་དཀར་ཡང་། །བཤེས་གཉེན་མཁས་པའི་དེད་
དཔོན་ལ་བརྟན་ནས། །དགོངས་དོན་སྦྱང་པོ་བསྐྱས་པའི་ཡིད་བཞིན་ནོར། །
ལེགས་བཤད་རྒྱལ་མཆོན་ཅེ་མོར་མཆོད་པར་བྲ། །

དེ་ལ་འདིར་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱིས་མངོན་པའི་
མངོན་པ་མངོན་གྱི་དགོངས་དོན་འཆད་པ་ལ་འཇུག་པར་བྲ་སྟེ། དེ་ཡང་རྩ་
བའི་ཆོག་དོན་ལ་ངས་པ་རྟེན་པའི་ཆེད་དུ་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་རྩ་ཆོག་
བཀོད་ནས་དེའི་དོན་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཆད་པར་བྲལོ། །

འདི་ལ་གསུམ། གྲང་གྱི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་དང་། མཇུག་གི་དོན་
བཤད་པལོ། །དང་པོ་ལ། མཆོན་གྱི་དོན་དང་། འབྲུར་གྱི་ཕྱག་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་རྒྱ་སྐད་གྱི་མཆོན་དང་། དེ་ཐོད་གྱི་
སྐད་དུ་བསྐྱར་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨ་ཟླ་རྩམ་གོ་ཤ་ཀུ་རི་
ཀ་ཞེས་བྲ་ལ།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྲ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཆོན་ཐོད་གྱི་

སྐད་དུ་བསྐྱར་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཨ་ཟླ་ནི་མངོན་པ། ཉམ་ནི་ཆོས། ཀོ་ཤ་ནི་མངོད།
ཀླ་རི་ཀླ་ནི་ཆིག་ལེ་ཁུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྐད་ཤན་
སྐྱར་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་འདི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་
པའི་གསུང་ཡིན་པར་ཤེས་པ་དང་། ལེགས་སྐྱར་གྱི་སྐད་ལ་བག་ཆགས་
འཛོག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་འགྱུར་གྱི་ཕྱག་ལ། གཞུང་དགོད་པ་དང་། དོན་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། འཇམ་དཔལ་གཞོན་རྒྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་
བྱུང་།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་གང་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་རེག་དང་བྲལ་བས་ན་འཇམ། ཆོགས་
གཉིས་ཀྱི་དཔལ་དང་ལྡན་པས་ན་དཔལ། ན་ཆོད་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པའི་
ཉམས་ཅན་ཡིན་པས་ན་གཞོན་རྒྱུར་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཕྱག་འཆལ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་འདི་
སྟོན་གྱི་བཀས་བཅད་ལྟར་མངོན་པའི་སྡེ་སྟོད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་
ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དང་། གཞུང་གི་
དོན་དངོས་དང་། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཆོད་

པར་བརྗོད་པ། བཙུམ་པར་དམ་བཅའ་བ། མངོན་པའི་མཆན་དོན། བཙུམས་
པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་ལ་གཞུང་དགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གང་ཞིག་ཀྱན་ལ་ཐུན་པ་གཏན་བཅོམ་ཞིང་། །
འཁོར་བའི་འདམ་ལས་འགོ་བ་བྲངས་མཛད་པ། །དོན་བཞིན་སྟོན་པ་དེ་ལ་
ཕྱག་འཆལ་ཞེས་བྱང་། །

གཉིས་པ་ལ་ཆིག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྟོབ་
དཔོན་དབྱིག་གཉིན་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱིས་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩེ་པའི་ཐོག་
མར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་གང་ཞིག་ལ་ཕྱག་འཆལ་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ།
རང་ཉིད་དམ་པའི་སྟོད་པ་དང་མཐུན་པ་དང་། བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་དང་།
བསྟན་བཅོས་རྩེ་པའི་བར་ཆད་ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།
སངས་རྒྱས་དེ་ཆོས་ཅན། ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་གསུམ་མངའ་སྟེ། ཞེས་བྱ་
ཀྱན་ལ་མྱོངས་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྟོབ་པའི་
ཐུན་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་གཏན་ནས་བཅོམ་ཞིང་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་
ཐུན་ཆོགས་དང་། དེའི་ཤུགས་གྱིས་འཕངས་པའི་ཞེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་
པའི་རྟོགས་པ་ཐུན་ཆོགས་གཉིས་དང་ལྡན་ཞིང་། བཙེ་བའི་ཕྱགས་གྱིས་འགོ་
བ་ནམས་ལ་པན་པའི་དོན་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་སྟོན་པའི་སྟོན་ས་
བརྒྱལ་བར་དཀའ་བའི་འཁོར་བའི་འདམ་ལས་བྲང་བར་མཛད་པའི་འཕྲིན་

ལས་སྤྱན་སྤུམ་ཚོགས་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག ཉན་མོངས་ཅན་དང་ཉན་མོངས་
ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱན་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཡིན་ན། འདིའི་དངོས་བསྟན་
གྱི་སྤངས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ན། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་སྤངས་
པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་དེ་
གཉིས་སྤངས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་ཕྱན་པ་སྤངས་
པ་གང་ཞིག དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱན་པ་སྤངས་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དགྲ་
བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེས་དེ་འདྲན་པའི་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་ཡང་། གཏན་ནས་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར་པར་འཐད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། ཀུན་ལ་ཕྱན་པ་
བཅོམ་པར་ནི་འདོད་མོད་ཀྱི། གཏན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྤངས་པ་སྤྱན་ཚོགས་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་གྱི་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
བྱུང་སྟེ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྤངས་པ་དེ་ལ། སྟེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
ཚོས་ཀུན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཕྱན་པ་གཏན་ནས་བཅོམ་པ་ཞིག་དགོས་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། ཀུན་ལ་ཕྱན་པ་གཏན་བཅོམ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱན་པ་ཡིན་ན། ཕྱན་པ་ཡིན་པས་

ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ཟུན་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན། སྒྲིབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྒྲིར་ཟུན་པ་ལ།
 ཕྱིའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 འདིར་སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ཟུན་པ་དང་ཆོས་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་དེའི་
 མིང་གིས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟུན་པ་དེས་ཕྱིའི་
 གཟུགས་གསལ་བར་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། སྒྲིབ་པ་གཉིས་
 པོ་དེས་ནང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྒྱུའི་མཆན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་
 སྒྲིབ་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐབས་འདིར་དེ་གཉིས་གང་རུང་སྤངས་ན། གཏན་ནས་
 སྤངས་མི་དགོས་ཏེ། དེ་གང་རུང་སྤངས་ན་སྤངས་མི་སྒྲེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་
 ནས་སྤངས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དགྲ་
 བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་པ་རང་གི་འབྲས་བུ་ལས་
 ཉམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་དགྲ་ལས་ཉམས་པའི་ཆོས་
 ཅན་སོགས་ལྟ་རང་གི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དགྲ་བཅོམ་
 བར་པ་བཞི་ནི་རང་གི་རིགས་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་
 རྒྱན་ཞུགས་རང་གི་འབྲས་བུ་ལས་མི་ཉམས་པའི་བྱེད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཅུ་བར། བཞི་ནི་རིགས་ལས་ལྟ་འབྲས་ལས། ཉམས་འགྱུར་དང་པོ་

ལས་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག སྐབས་འདིར་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ། སྤངས་པ་
 ལུན་ཆོག་གས་སུ་འདོད་པར་ཐལ། འདིར་ཤེས་བྱའི་གནས་ཚུལ་ལེགས་པར་
 མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་
 ལུས་ཏེ། དེས་སྒྲིབ་པ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག ཡོན་
 ཏན་དེ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་ན། དེ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པས་བྱལ་བེར་ན།
 དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིར་ཉམས་ཚུལ་ལ། ཡོན་ཏན་དེ་ཐོབ་པ་དང་། མ་
 ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཉར་སྤྱད་ལས་ཉམས་པ་གསུམ་
 ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གནས་ཐུག་པ་ལས། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་ཉར་སྤྱད་
 ལས། །ཡོངས་ཉམས་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སྤར་ལྟར་ཡིན་ལ། ཡོན་
 ཏན་དེ་མ་ཐོབ་ན་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་། ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་
 བ་ཉར་སྤྱད་ལས་ཉམས་པར་འཛོག་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། ལྟོན་ལ་
 འགོག་སྟོམས་ཐོབ་ཀྱང་དེ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྒོ་སྤྱི་
 དབང་ཤེས་དང་ཆོར་འདུ་རགས་པ་རྒྱད་ལྟར་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར།
 འོན་ཀྱང་ཡོན་ཏན་དེ་མ་ཐོབ་ན། དེ་ལས་ཉམས་པར་མ་ངེས་ཏེ། ཐོབ་མ་ཐོབ་
 པ་ཅི་བའི་གཞི་ཐོབ་མཁན་ནི་གང་ཟག་གཞིར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ མི་ཤེས་པའི་ཆོས་བཞི་པོ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་བཞིས་
 དུལ་བཞི་མཐོང་བ་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན་
 དེར་ཐལ། དུལ་རིང་པའི་ཁམས་དང་འགྲོ་བ་དང་སྐྱེ་གནས་དང་རྟོགས་དགའ་
 བ་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འབུམ་སོགས་
 གྱིས་བར་དུ་ཆོད་པ་ལྟ་བུའི་དུལ་དང་། བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་སྟོང་སོགས་གྱིས་བར་
 དུ་ཆོད་པའི་དུས་རིང་བ་དང་། ཤེས་བྱའི་དབྱེ་བ་མཐོང་བ་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་
 ལྷའི་བྱེད་པར་སྤོ་མོ་རྣམས་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ འདིའི་དངོས་
 བསྟན་གྱི་བྱང་འོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་ལམ་མ་ཞུགས་ཡོད་པར་ཐལ། སྐལ་ལྷན་
 གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་རྟགས་དེར་ཐལ། ལམ་དུ་
 འཇུག་ཁ་མ་ཡིན་ན། སྐལ་ལྷན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་
 པར་ཐལ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྐལ་ལྷན་ལ་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་
 པ་ཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གངས་སྐེལ་ལས། སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་
 གང་ཞིག་ཅེ་ན། ཐར་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པའི་དགེ་བའི་ཅུ་བ་ཡོངས་སུ་སྤྲོན་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་
 གདུལ་བྱ་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་ལས་བྱངས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེས་དེ་དག་
 ལས་ཆོས་བསྟན་ནས་འཇེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐུབ་རྣམས་སྤྲིག་

པ་ཚུ་ཡིས་མི་འབྱུ་ཞིང་། ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བསྟན་པས་གྲོལ་
བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་སྤྲ་མར་མ་བྱུབ། འདོད་ན། མི་འཐད་
པར་ཐལ། དེས་རྩུ་འབྱུལ་བསྟན་ནས་དད་དེ་ངན་སོང་ལས་ཐར་བར་བྱས་
རྗེས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་རྩུ་འབྱུལ་ལ་
བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་ལས་ཐར་བར་མཛད་ན། དེ་ཙམ་གྱི་དབང་
གིས་གྲོལ་བར་འདོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་གྱིས་སྤྲ་མེད་
ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་སྒྲིན་པར་བྱེད་ན། སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་ལྟ་སྒྲིས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྲ་མེད་ཀྱང་དེ་དེ་ལྟར་
སྤང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་སྟོན་ན་ངག་གིས་སྟོན་པས་མ་
བྱུབ་པོ། །

ཁ་ཅིག་འདི་འདྲི་དངོས་བསྟན་གྱི་གདུལ་བྱ་སྒྲིས་ལྟར་ཡིན་ན། འཁོར་བ་
ལས་ཐར་ཟེན་པས་བྱུབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། འཁོར་བ་ལས་བྱངས་ཟེན་
པས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། དེ་ལས་བྱངས་པས་བྱུབ་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱངས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱུབ་སྟེ། དེ་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱུད་པ་ཅི་རིགས་
ལས་བྱངས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཇི་སྐད་དུ། ཁྱོད་ཀྱིས་གང་
ལས་འགོ་བ་ དག། མ་བྱངས་རྒྱུད་པ་གང་མ་མཆིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་ཡིན་ན། འཁོར་བ་ལས་
 བྱང་བས་བྱུང་བར་ཐལ། ཅུ་བར། འཁོར་བའི་འདམ་ལས་འགོ་བ་བྱང་མཛད་
 པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་ཞིག་འདོད་ཀྱང་རུང་སྟེ། འདིར་བྱང་ཞེས་
 བ་བྱངས་ཟིན་ཁོ་ནའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ནི་བྱ་བྱེད་གཉིས་
 ཀ་ལ་སྦྱོར་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེད་པ་ལ་སྦྱར་བའི་ཆེ་བྱང་བར་
 མཛད་པ་སྟེ་འབྲེན་པའི་སྐབས་ལ་སྦྱོར་རུང་ཞིང་། བྱ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཆེ་
 བྱངས་ཟིན་པ་ལ་སྦྱོར་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྟོན་པས་སྐལ་བ་དང་མི་
 ལྡན་པའི་གདུལ་བྱ་མི་འབྲེན་པར་ཐལ། ཉི་མ་ཤར་བའི་ཆེ་ཡོངས་སུ་སློན་
 པའི་བརྒྱུ་ཁ་འབྱེད་རུས་ཤིང་། མ་སློན་པའི་བརྒྱུ་ཁ་མི་འབྱེད་པ་ལྟར། སངས་
 རྒྱུས་འཛིག་ཉེན་དུ་ཕྱོན་ཡང་གདུལ་བྱ་སློན་མ་སློན་པའི་དོན་བྱེད་མི་བྱེད་དེ་
 དང་འབྲེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཇི་སྐད་དུ། ཇི་ལྟར་ཉི་མ་ཤར་བ་ན། ཡོངས་
 སློན་པར་ཁ་འབྱེད་ལྟར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་བྱུང་། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་དོན་མི་བྱེད་པར་ཡལ་བར་དོར་བའི་སེམས་
 ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱ་འབྲེན་པར་
 དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ། སྐལ་བ་དང་མི་ལྡན་པ་ནམས་དངོས་སུ་
 སློན་པར་མི་མཛད་པར་བསྟན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སངས་རྒྱུས་ནམས་ནི་བྱུང་
 གྱུར་གྱང་། སྐལ་བ་མེད་པས་བཟང་མི་མྱོང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་མངོན་པ་དང་མཛོད་བཞག་པ།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ། ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་བཞག་
བྱ། ཞེས་བྱང་། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ་མཛོད་བཛོད་
མཛོད་རྣམ། བྱ་བ་གང་ལ་འདྲུག་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་ཀྱི་
བཛོད་བྱའི་དོན་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་རྒྱལ་པོའི་བང་མཛོད་ལྟ་བུའི་བསྟན་
བཅོས་འདི་རབ་ཏུ་བཞག་པར་བྱ་བར་བཞེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་དོན་དང་། བརྟུ་
བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་དོན་དང་། མཛོད་ཀྱི་མཆན་དོན་བཞག་པ་
གསུམ། དང་པོ་ནི། ཆོས་མངོན་ཤེས་རབ་བྱི་མེད་རྗེས་འབྲང་བཅས། ཞེས་
འབྲང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། མཐོང་སྟོམ་མི་སྟོབ་ལམ་བྱི་མེད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་
ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པ་ཡིན་པའམ། དེ་
ལས་བྱང་ཞིང་ཆོས་འགོག་ལམ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པའམ་མངོན་སུམ་དུ་
སྟོགས་པས་ན་དོན་དམ་པ་དང་མངོན་པ་ཞེས་བཛོད་པའི་བྱིར། དོན་དམ་པའི་
ཆོས་མངོན་པ་ཆོས་ཅན། བྱང་པོ་ལྷ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་
རྗེས་འབྲང་སྟེ་འཁོར་དུ་བྱས་པའི་ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་དང་
བཅས་པའི་ལྷ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་ན། དོན་
 དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་པས་སྒྲུབ་ཟེར་ན། རྣམ་མཁའི་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ལམ་བཤེན་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ འདིར་ཆོས་མངོན་པ་ལ་ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་གཙོ་བོ་དང་ཤེས་རབ་དེའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི་
 ཟེར་ན། མ་སྒྲུབ། ཁ་ཅིག་ ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཡིན་པས་སྒྲུབ་ཟེར་
 ན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོལ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྷ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་སྤང་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོལ་པ་མེད་
 ཟེར་ན། རེ་ཞིག་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གནས་བཞི་པ་ལས། ཟག་མེད་ནི།
 བསམ་གཏན་སྤྱད་པར་འདུ་ཤེས་མེད། སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་གཟུགས་
 མེད་ནའང་། ཞེས་སྤྱད་པར་སྤྱེ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་
 གྱང་། ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲོལ་པ་ནི་ཞེས་པ་ནས་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སྤྱི་
 སྤྱེས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ཟག་མེད་
 ཀྱི་སྒྲོལ་པ་ཡིན་ན། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྒྲུབ་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་

ཁམས་ན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་འཕགས་
 པ་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མ་བྱལ་བེད། ཏྲགས་དེར་ཐལ། ཟག་མེད་
 འཕགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གཟུགས་
 མེད་ཀྱི་སས་བསྟུས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་
 ན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། བྱལ་སྟེ། ཟག་མེད་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཡིན།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱལ་སྟེ། སྐྱིར་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ན་གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་རྒྱད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་མེད་
 པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་ན་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་སྒྲོམ་པ་མ་བྱལ་པའམ་གང་བ་
 དེའོ། ཁ་ཅིག་ སོ་ཐར་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ།
 སྒྲོང་སྒྲོམ་དང་དེའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་གཉིས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཞེས་བྱ་
 ལ། སོ་ཐར་ནི་ལུས་ངག་གི་རྗེས་འབྲང་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། །

གཉིས་པ་བརྟན་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ནི། དེ་ཐོབ་བྱ་ཕྱིར་གང་
 དང་བསྟན་བཅོས་གང་། ཞེས་བྱང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། བརྟན་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་ངོ་
 བོའི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། འབྲས་བུའི་མངོན་པ་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་

ཞུགས་པའི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་བསྟན་
བཅོས་ཏེ་གཞུང་མངོན་པ་གང་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་
ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་
ཟག་བཅས་ཀྱི་མངོན་པ་དེ་ལམ་མངོན་པ་དང་། གཞུང་མངོན་པ་ནི་བཤད་པ་
ལྟར་བཀའ་བསྟན་བཅོས་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐོབ་
ཡིན་ན། བརྟན་བཟགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ན། དེ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་
གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་
སུ་གྱུར་པའི་ལམ་ཡོད་ཅིང་། དེ་བརྟན་བཟགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག
ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲུབ་གང་རུང་ཡིན་ན། བརྟན་བཟགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་
པས་བྱུང་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྒྲིན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་
ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་སྒྲིན་དུ་
སོང་བའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྒྲུབ་ལམ་ནས་རིགས་
བརྒྱུག་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། དེར་

ཐལ། གཉིས་སྟོབ་རིགས་ལས་ལོག་ནས་ནི། སངས་རྒྱལ་སྤྱུ་འབྱུར་ཞེས་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོར་ལམ་རྫོང་ཅེ་ནས་དེ་ལྟར་དུ་འབྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་
 ཅིག འདོད་ཁམས་སྤྱུ་ལམ་མངོན་པར་གྱུར་པའི་བསྟོམས་བྱུང་མེད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་བསྟོམས་བྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། མ་
 གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། འདོད་པའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་ཐོས་བསམ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡོད་
 གྱུར་བསྟོམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་མེད། གཟུགས་མེད་ན་ཐོས་བྱུང་དང་བསམ་
 བྱུང་མེད་ལ་བསྟོམས་བྱུང་ཡོད། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སས་བསྟུས་པའི་ཐོས་
 བསམ་གཉིས་མེད་གྱུར་བསྟོམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 གཟུགས་ན་ཐོས་བསམ་ཡོད་གྱུར་དེའི་སས་བསྟུས་སྤྱི་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར།
 ཅུ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། འདོད་ཁམས་ན་སྟོར་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག
 གཞུང་མངོན་པ་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་འབྲས་ཀྱི་མངོན་པ་ཆོས་
 མངོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཁ་ཅིག ལྷང་མངོན་པ་ཆོས་མངོན་པ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ལྷང་གི་ཆོས་མངོན་པ་མེར་བསྟེགས་པའི་ཆོས་སྟོང་གི་ལས་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་པོ། །

གསུམ་པ་ནི། འདིར་དེ་དོན་ཏུ་ཡང་དག་ཅུང་ཕྱིར་རམ། འདི་ཡི་གནས་
 དེ་ཡིན་པས་ཆོས་མངོན་མཛོད། ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆིག་དོན་དང་། མཐའ་
 དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅས་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཆོས་

མངོན་པ་འི་མངོན་ཅེས་བྱ་སྟེ། མངོན་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་བཟོན་བྱ་མངོན་པ་
གསུམ་པོ་དེ་འདིར་བཟོན་བྱ་འི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་ཆུད་པའི་ཕྱིར་རམ།
བསྟན་བཅོས་འདི་ཡི་འབྲུང་བའི་གནས་ཀྱང་སྟེ་བདུན་པོ་དེ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཟོན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་འདིར་སྟེ་བདུན་
གྱི་ཆིག་ཐམས་ཅད་ཆུད་པར་ཐལ། དེ་བདུན་གྱི་ཆིག་དོན་གཅེས་པ་རྣམས་
ཆུད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བདུན་གྱི་ཆིག་
ཆོགས་གྱི་སྟོས་པ་རྣམས་འདིར་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་སྤྱི་
མ་ལས། ཆིག་གི་སྟོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དོན་གྱི་སྟོན་མ་ཆུད་གྱི་ཐམས་
ཅད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
མངོན་པ་མངོན་ཡིན་ན། སྟོབ་དཔོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཡིན་པས་ཁྲབ་
ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་ལ་བསྟན་བཅོས་འདི་
གང་ལས་འབྲུང་བའི་གནས་གྱི་མངོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་གྱི་
དོན་ལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། རྣམ་
བྱ་འཛོག་པའི་གནས་ལ་མངོན་ཅེས་བཏགས་པ་ལྟར་མངོན་ཅེས་བཟོན་པ་
དང་། རྣམ་བྱ་གང་ནས་འབྲུང་བའི་གནས་ལ་མངོན་ཅེས་བཟོན་པ་ལྟར་
གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་མངོན་པ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་
འབྱེད་མེད་པར་ཉོན་མོངས་རྣམས། །གང་ཕྱིར་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཐབས་
མེད་ལ། །ཉོན་མོངས་བས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་སྲིད་མཆོ་འདིར་འབྱམས་ཏེ། །དེ་
བས་དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་སྟོན་པས་གསུངས་སོ་ལོ། །ཞེས་འབྱུང་།

འདི་ལ་ཆིག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་
ཆོས་ཅན། མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩེ་མ་པར་སློབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་
རབ་མེད་པར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙུ་
བོ་མེད་ལ། །ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ཏེ་སླེ་རྒྱ་རྣམས་སྲིད་
པའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་འདིར་རབ་ཏུ་འབྱམས་ཏེ་ཐར་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་
བའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་སྟོན་པས་དང་པོར་མངོན་པའི་ཆིག་དོན་
ཐོར་བུར་གསུངས་པ་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་པོ་འདིར། དག་
བཅོམ་པ་བདུན་གྱིས་བསྟུས་པར་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ་ལ་གྲགས་སོ་ལོ། །ཞེས་སློབ་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་སྡེ་བདུན་པོ་འདི་དག་བཅོམ་པའི་
མིང་ཅན་བདུན་གྱིས་བཅུམ་པར་བཞེད་པས། བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བས་སྡེ་བདུན་
བཀའ་ཡིན་ཡང་དག་བཅོམ་པ་བདུན་གྱིས་བསྟུས་པར་འདོད་པ་ལ་མ་རངས་
པའི་དགག་ཆིག་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དག་བཅོམ་དེ་དག་གིས་བསྟུས་པའི་བསྟན་

བཅོས་བདུན་ཡོད་དེ།

རི་སྐད་དུ་སྒྲིམ་ལས། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་ཀྱང་ཉེ་བུས། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་
 དབྱིག་བཤེས་གྱིས། །རྣམ་ཤེས་ཆོགས་ནི་ལྟ་སྦྱིད་གྱིས། །ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་
 །ལྟ་རིའི་བུས། །གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་མོ་ཏུ་འགལ་བུས། །འགྲོ་བའི་རྣམ་
 །གྲགས་གསུམ་པོ་ཆེས། །ཁམས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་གང་པོས་བྱས། །ཞེས་འབྱུང་
 །བ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། །གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། །ཁ་ཅིག་སྟོབ་དཔོན་
 །གྱིས་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་ཆོག་དོན་ལ་མ་རངས་པའི་དགག་པ་མཛད་པར་
 །ཐལ། །ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མ་རངས་པའི་དགག་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་
 །བྱུང་སྟེ། །དེ་ནི་བྱེ་བྲག་སྟེ་བས་སྟེ་བདུན་བཀའ་འདོད་པ་ལ་མ་རངས་པའི་
 །དགག་པ་ཡིན་གྱི། །སྟེ་བདུན་གྱི་ཆོག་དོན་ལ་མ་རངས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 །འདོད་མི་རུས་ཏེ། །སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྟེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་
 །འཇུག་པའི་བྱིར། །ཁ་ཅིག་སྟེ་བས་འདིར་སྟོབ་དཔོན་ཉིད་མདོ་སྟེ་བ་ཡིན་པར་
 །ཐལ། །རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། །མདོ་སྟེ་བ་ཁོ་བོ་ཅག་གི། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
 །ན་མ་བྱུང་སྟེ། །དེ་ནི་སྟེ་བདུན་བཀའ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་མདོ་སྟེ་བ་ནང་
 །མཚུངས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། །སྟོབ་དཔོན་ཉིད་མདོ་སྟེ་བ་ཡིན་ཞེས་པའི་
 །དོན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། །དེར་ཐལ། །བྱེ་སྦྱིའི་ལུགས་གཞིར་བྱེད་པའི་ཆེ་སྟོབ་
 །དཔོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟེ་བར་འདོད་དགོས་པའི་བྱིར། །དེར་ཐལ། །དེ་གཞིར་འཛོག་

པའི་ཆེ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བར་འདོད་དགོས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག
ལོ་ཞེས་པ་མ་རངས་པའི་ཆིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བཤད་པའི་རྒྱན་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལོ་གྲགས་ཟེར་གསུམ་བཤད་པའི་རྒྱན་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། སྟོབ་དཔོན་རང་གི་སྒྲ་མ་ཁ་ཆེ་འདུས་བཟང་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་
བྱིར་ན་མ་བྱལ། ཁ་ཅིག སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དེ་བདུན་གྱི་ཆིག་དོན་ཐམས་ཅད་
འབྱུང་མེད་ཏུ་བཞེད་པར་ཐལ། དེས་སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་ཐམས་ཅད་
འབྱུང་མེད་ཏུ་འགྲེལ་བའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། སྡེ་
བདུན་གྱི་གཞུང་ལ་ལས་འདུས་མ་བྱས་རྗེས་བྱལ་ཏུ་སྟོན་པས་དེ་རྗེས་བྱལ་
ཏུ་སྟོབ་དཔོན་མི་བཞེད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྡེ་བདུན་སྤྱད་
པ་པོ་རྣམས་དགྲ་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་དེ་ལྟར་
འདོད་པའི་བྱིར་ན། རེ་ཞིག་མ་བྱལ། ཉགས་དེར་ཐལ། དེས་དེ་རྣམས་འཕགས་
པ་མིན་པར་འདོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཐུབ་བསྟན་གྱི་དོར་ལས། དེའི་བྱིར་
མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་མདོན་པ་སྡེ་བདུན་ལ་སོགས་པ་ཚུམ་པ་པོ་རྣམས་འཕགས་
པ་མིན་པར་སྟོལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཟག་བཅས་ཟག་ཅིད།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་དངོས་ལ། ལུས་ཀྱི་སྟོན་མདོར་བསྟན་པ་དང་།
ཡན་ལག་གི་སྟོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། བརྗོད་

བྱའི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། ཅུང་ཟད་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་
 རི། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་རྣམས། ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆིག་དོན་དང་།
 མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་རི། བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་
 བཛོད་བྱ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་བྱོད་ཀྱི་
 བཛོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་སུ་
 བསྐྱུས་ནས་སྟོན་པར་བཞེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་དང་པོར་
 འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟོན་དང་རྣམ་པར་
 བྱང་བ་རྩེས་སུ་འབྱུང་བའི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་བཛོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞིའི་བྱེད་པར་
 ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བྱོད་ཀྱི་བཛོད་བྱ། བྱོད་ལ་
 བཏེན་ནས་དེ་རྣམས་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་དེ་བྱོད་ཀྱི་དགོས་པ། རྟོགས་ནས་
 ཉམས་སུ་སྦངས་ནས་ཐོབ་པར་འབྱུང་བའི་བྱང་འདས་གཉིས་ཉིང་དགོས།
 ཆོས་གསུམ་ཕྱི་མ་སྤྲུམ་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ ཟག་བཅས་ཡིན་ན། དམིགས་
 པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་
 ན། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ལམ་བཤེན་དུ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་

སྟེ། རྩ་བར། ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །ཟག་བཅས་ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པས་ཐལ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་
ཟག་པ་རྒྱས་རུང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དག་བཅོམ་པའི་དབང་པོ་
ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་
འཐད་ཐལ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཟུགས་ཅན་
ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་མིག་དབང་དེ་ཟག་བཅས་ཡིན་ཀྱང་
སྒོམ་སྤང་མ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྒོམ་སྤང་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་
ཅན་གྱི་ཁམས་བརྩེ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱ་སྟེ། དེ་བརྩེ་དང་མིག་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ལྷ་ལ་སྒོམ་སྤང་གིས་བྱ་བའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། རྩ་བར། བརྩེ་ནི་སྒོམ་པའི་སྤང་བྱ་ཡིན། ལྷ་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། ཁ་ཅིག དེ་སྤང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒོམ་སྤང་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱ་བ་
པོ། ཁ་ཅིག འདིར་གང་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་སྟེ་རུང་དེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་
དོན་ཡིན་ཟེར་ན། འགོག་ལམ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་སྟེ་རུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འགོག་པ་ལ་
དམིགས་པ་དང་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་འགོག་པ་རང་ལམ་མཐོར་སྤང་ཡོད་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་བ་འགོག་དང་ལམ་མཐོར་སྤང་བྱ་བ། །ཞེས་སོགས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དམིགས་ནས་
 ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་གཉིས་ལ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་
 ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་
 ལུགས་ནི། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སྒྲོ་ནས་ཟག་པ་ལམ་
 ཉོན་མོངས་རྒྱས་འགྱུར་དེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། འདིར། ཟག་བཅས་
 གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ། ཟག་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་འགྱུར་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པའི་མཆོན་གཞི་
 ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་བཙུ་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། སྤ་རྒྱས་རྣམས་གཉིས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དམིགས་མཚུངས་གང་རུང་གི་སྒྲོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་པར་མི་
 འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། མཆོན་གཞི་ཡོད་དེ། ལམ་
 བདེན་དང་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདུས་མ་བྱས།

གཉིས་པ་ནི། ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །ཟག་བཅས་
 གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ། །ཟག་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །ཟག་མེད་ལམ་
 ཀྱི་བདེན་པ་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་གསུམ་ཡང་སྟེ། །ནམ་མཁའ་དང་
 བོ་འགོག་པ་གཉིས། །དེ་ལ་ནམ་མཁའ་མི་སྒྲིབ་པའོ། །སོ་སོར་བརྟགས་པས་

འགོག་པ་གང་། །བྲལ་བའོ་སོ་སོ་སོ་སོ་ཡིན། །སྐྱེ་ལ་གཏན་དུ་གོགས་བྱེད་
པ། །འགོག་གཞན་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་པས། །ཞེས་འབྱུང་།

འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལམ་བདེན་
དུ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་
མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་
སྒོ་ནས་ཟག་པ་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ལམ་གྱི་བདེན་པ་
དང་། འདུས་མ་བྱས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། སྤར་
ལྟར་ཟག་པ་རྒྱས་པར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་རྣམ་
པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། ཏྲགས་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདུས་མ་
བྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། མི་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཏེ།

གཟུགས་ཅན་གཞན་ལ་པར་མི་སྐྱབ་ཅིང་ཚུར་ཡང་མི་སྐྱབ་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་པ་གང་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་
བརྟགས་པས་འགོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བདེན་བཞི་ལ་སོ་སོར་
བརྟགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འགོག་བདེན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་སོགས་བཞི་སྤངས་པའི་སོ་སོར་
བརྟགས་འགོག་ཆོས་ཅན། རྣམ་སོ་སོར་བ་ཡིན་ཏེ། ལྡན་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་སོ་སོ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་པ་གཞན་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་མིན་པ་ཆོས་

ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་གཤགས་
བྱེད་པའི་བྲལ་བ་ལས་གཞན་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བར་
ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོབ་པ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་སྤང་བྱ་རེ་ཞིག་
རྒྱན་མ་ཆང་བས་མ་སྐྱེས་པའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་གསུམ་
ཡང་སྟེ་ཞེས་པའི་ཡང་སྐྱོད་མེད་པར་ཐལ། དེས་བསྐྱུ་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་བྱུབ་སྟེ། གནས་མ་བྱ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཀྱིས་འདོད་པའི་ནམ་
མཁའ་དགག་པའི་ཆེད་དང་། ཟག་མེད་ལམ་བདེན་དུ་མ་བཟད་པར་བསྟན་པའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རྒྱན་མ་ཆང་བའི་འགོག་པ་ཡིན་ན། སོ་སོར་
བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཡིན་པས་བྱུབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མི་
རྟག་པའི་འགོག་པ་དང་སྟོམས་འཇུག་གི་འགོག་པ་དང་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་
གྱི་འགོག་པ་སྟ་བུ་འགོག་པ་གཉིས་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདུས་བྱས།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་སྟོན་སྐྱེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གང་ལ་མཁས་
པར་བྱ་དགོས་པའི་གནས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ལྟར་མཁས་པར་བྱས་པའི་
ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཁས་བྱའི་གནས་དང་། དེ་ཉིད་ངེས་
པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དུལ་ཤུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་

གཞག་དང་། ཡུལ་ཅན་དབང་པོའི་རབ་དབྱེ་བ་ཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
འདུས་བྱས་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་དང་། ཆོས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ཁམས་
གྱི་རྣམ་པ་རབ་དབྱེ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་
དང་། རྣམ་གྲངས་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་
དག་ཀྱང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་ལྷ། ཞེས་བྱུང་།

འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདུས་
བྱས་གྱི་ཆོས་རྣམས་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། དབྱེ་བ་ཡང་ལས་འདིར་བསྟུན་
ལྷ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྟེ་གཟུགས་གྱི་སྤང་པོ། །ཆོར་བའི་སྤང་
པོ། །འདུ་ཤེས་གྱི་སྤང་པོ། །འདུ་བྱེད་གྱི་སྤང་པོ། །རྣམ་ཤེས་གྱི་སྤང་པོ་དང་
ལྷ་པོ་སྤར་འདུས་བྱས་རྣམས་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྷ་ཆོས་
ཅན། འདུས་བྱས་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྦྱེས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་དེ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྷ་འི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་ཡིན་པ་གཟུགས་གྱི་སྤང་
པོ། གཙོ་སེམས་རྣམས་རྣམ་ཤེས་གྱི་སྤང་པོ། སེམ་གདུང་བར་མ་སྤྱོད་བའི་
སེམས་བྱུང་རྣམས་ཆོར་བའི་སྤང་པོ། མཐོང་ཐོས་སོགས་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པའི་
སེམས་བྱུང་རྣམས་འདུ་ཤེས་གྱི་སྤང་པོ། དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་བྱུང་
དང་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤང་པོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཡིན་

ན། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་པས་སྒྲུབ་ཟེར་ན། སྒྲིའི་ཁམས་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབང་
 བོ་ལྔ་དང་དོན་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཅན་གྱི་
 ཁམས་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བསྟན་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ཅན་བཅུའི་
 དང་པོ་གཟུགས་ཁམས་གཅིག་སྤུ་བསྟན་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་ཞིང་།
 གཞན་དགུ་པོ་བསྟན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅུ་བར།

བསྟན་ཡོད་འདིར་ནི་གཟུགས་གཅིག་སྤུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཁ་ཅིག་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཡིན་ན། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་པོ་
 གང་རུང་ཡིན་པས་སྒྲུབ་ཟེར་ན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། སྒྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དབང་དོན་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ། །སྒྲེ་མཆེད་དང་ནི་ཁམས་
 བཅུར་འདོད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་འགལ་བར་ཐལ། ཁམས་
 བཅོ་བརྒྱད་པོ་ནང་པན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན། མ་སྒྲུབ། འདོད་ན། མི་འཐད་
 པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་པོ་གང་རུང་ལ་ཡིད་ཁམས་ཀྱིས་སྒྲུབ་

པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ བར་དོ་བའི་རྒྱད་ལ་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་ཡོད་པར་
 ཐལ། ལྷ་མིའི་བར་དོ་བ་རྣམས་དབང་པོ་ཀྱན་ཆང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་
 གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་བར་དོ་བའི་རྒྱད་ལ་དེ་ལྔ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དོ་བ་ལ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་ལྔ་པོ་ཡོད་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་
 ཁམས་པའི་བར་སྤྱད་པ་ལ་སྣ་སྤྱེའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་དང་དྲི་རོ་གཉིས་ཏེ་བཞི་
 མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅ་བར། འདོད་ཁམས་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་
 དོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་བཅུ་བཞིའོ། །དྲི་དང་རོ་དང་སྣ་དང་ནི། ལྷེ་ཡི་རྣམ་
 ཤེས་ཁམས་མ་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ གཟུགས་མེད་
 ཁམས་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ན་
 གཟུགས་མེད་པས་དེ་དག་མེད་ཅིང་། ཡིད་དང་ཆོས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
 ཁམས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅ་བར། གཟུགས་མེད་གཏོགས་པ་
 ཡིད་དང་ནི། །ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁམས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཁ་ཅིག་ ཟེན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་ཁམས་ཡིན་ན། ཟེན་པས་ཁམས་
 ཡིན་པས་བྲལ་ཟེར་ན། ལག་པ་བཟུང་བའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱ་ཡིན་ན། མ་ཟེན་
 པའི་ཁམས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཟེན་མ་ཟེན་

གྱི་དོན་དབང་པོས་ཟིན་མ་ཟིན་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། སེམས་གྱི་
 ཁམས་བདུན། ཚོས་ཁམས་གྱི་བྱེད་དང་སེམས་བྱུང་དང་བརྒྱན། སྤྲ་དང་
 དགུ་པོ་དེ་མ་ཟིན་པར་འཛོག། །གཟུགས་ཅན་གཞན་དགུ་ལ་ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་
 ཆ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅ་བར། མ་ཟིན་དགུ་བརྒྱན་པོ་དེ་དག་
 རྣམས་དང་སྤྱ། དགུ་པོ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་
 ཅིག་གཟུགས་ཡིན་ན། ཚོས་ཁམས་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་
 ཐལ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ལ་ཚོས་ཁམས་གྱིས་ཁྱབ་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་ལ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
 གཟུགས་གྱིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡིན་
 མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅ་བར། དང་པོའི་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་
 མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ལ་
 སྒྲོམ་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེར་སྒྲོམ་པ་སྒྲོམ་མིན་
 བར་མ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅ་བར། རྣམ་རིག་མིན་རྣམ་གསུམ་
 ཞེས་པ། སྒྲོམ་དང་སྒྲོམ་པ་མིན་དང་གཞན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
 སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་དེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་ཟེར་ན།
 དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ནི་རྩེ་བཙུན་མ་ཚོད་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་ལ་རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཚོས་དང་

ཁམས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་ན། ཆོས་ཁམས་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ན། གཟུགས་
ཀྱི་ཁམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་གང་ཞིག་ཁམས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ།
ཕུང་པོ་དང་པོ་ཉིད་ཆོས་ཁམས་མ་ཡིན་ཞིང་། ཕུང་པོ་བར་པ་གསུམ་དང་།
རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་ནི་
ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅ
བར། དེ་གསུམ་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་དང་། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་བཅས་པ་ན།
ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདུས་བྱས་དང་ཟག་བཅས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

གཉིས་པ་ལ། འདུས་བྱས་སྐྱེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། ཟག་བཅས་
ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་ཉིད་དུས་གཏམ་གཞི་དང་།
ངས་པར་འབྱུང་བཅས་གཞི་དང་བཅས། ཞེས་འབྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་།
མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། འདུས་བྱས་དེ་དག་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུས་ཞེས་བྱ་
སྟེ། དུས་གསུམ་དུ་འཛོག་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གཏམ་ཀྱི་
གཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་ནི་ངག་ཆོག་དུ་མ་འདུས་པ་ཡིན་ཞིང་།
དེ་འབྱུང་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ངས་པར་འབྱུང་བཅས་ཞེས་

བྱ་སྟེ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་བལྟོས་ནས་ལམ་བདེན་དང་བཅས་པའི་
འདུས་བྱས་རྣམས་ཀྱང་མྱ་ངན་ཡིན་ལ། མྱང་འདས་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆེ་
འདུས་བྱས་རྣམས་དོར་ནས་གདོན་མི་བ་བར་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་
དགོས་པའི་སྤྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞི་སྦྱེད་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དུ་མ་དང་བཅས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གཏམ་གྱི་གཞི་ཡིན་ན། འདུས་བྱས་ཡིན་པས་
ཁྱབ་ཟེར་ན། རྣམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་
རྟེན་ན་རྣམ་མཁའ་ཞེས་གཏམ་སྣ་ཆོག་གས་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་
རྣམ་མཁའ་གཏམ་གྱི་གཞིར་མི་རུང་བར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་གཏམ་
གྱི་གཞི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ནི་
གཏམ་རྒྱ་དང་རྒྱེན་མིན་པས་གཏམ་གྱི་གཞི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
སྤྱིར་ན། རྒྱུན་མེད་དེ། འདིའི་དངོས་བསྟན་ལ་དགོངས་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་།
ལམ་བདེན་འདོར་བྱར་བྱེད་རུང་བར་ཐལ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་མངོན་དུ་
བྱེད་པའི་སྤྱབས་ལ་ལྟོས་ནས་འདོར་བྱར་རུང་བའི་སྤྱིར། རྣམ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་
ན་དེར་ཐལ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་ཆེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ལྟོག་དགོས་
པས་ལམ་བདེན་ཡང་འདོར་བའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས། ཆོས་
ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་གཟིངས་ལྟ་བུར་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་

སྤང་བར་བྱ་ན་ཞེས་པའི་སྤངས་བྱངས་ནས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གང་དག་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་པའི། །ཕུང་པོའང་དེ་དག་
འཐབ་བཅས་ཀྱང་། །སྤྱག་བསྐྱལ་ཀྱན་འབྱུང་འཛིག་རྟེན་དང་། །ལྷ་གནས་
སྤེད་པའང་དེ་དག་ཡིན། །ཞེས་གསུང་། འདི་ལ་གཉིས། ཆོག་དོན་དང་།
མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྷ་པོ་གང་དག་
བཤད་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིར་ཉེར་
ལེན་ནི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་སྤོད་བྱུང་ཞིང་སྤོད་ལས་དེ་ནམས་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་ཉེ། དཔེར་ན། ཅ་ལས་བྱུང་བའི་མེ་ལ་རྩའི་མེ་ཞེས་པ་ལྟར་རྩའི་སྒོ་
ནས་དང་། རྩལ་པོ་ལ་རག་ལས་པའི་མེ་བཞིན་རག་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དང་། མེ་
རྟོག་གི་ཤིང་བཞིན་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་ཀྱི་
ཕུང་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། འཐབ་བཅས་ཞེས་ཀྱང་བཟོད་དེ། ཉོན་མོངས་ནི་
རང་གཞན་ལ་གཞོད་པས་འཐབ་པ་ཡིན་ལ། སྤོད་དེ་དང་བཅས་ཤིང་། སྤོད་
ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་རག་གི་འཐབ་མོ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱག་
བསྐྱལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱལ་གསུམ་པོ་གང་རུང་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཆོས་ཅན། ཀྱན་འབྱུང་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤོད་ལས་སྤྱག་བསྐྱལ་ཀྱན་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། འཛིག་རྟེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ནས་སྐྱེ་འཛིག་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ལྷ་གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤོད་ལ་བསྟེན་ནས་ལྷ་བ་

ངན་པ་ནམས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐྱུག་ཀྱུན་
གཉིས་བརྒྱད་མར་འབྱུང་བའི་སྲིད་པ་འབྱུབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག ཉེར་ལེན་དང་ཕྱང་པོའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ན།
ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། དག་བཅོམ་པའི་ནམ་ཤེས་གྱི་
ཕྱང་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉེར་ལེན་གང་ཞིག །ཕྱང་
པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རང་གི་ཉེར་འབྲས་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་སོ། ཁ་ཅིག རང་རྒྱ་ཉོན་མོངས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱང་པོ་
ཡིན་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་འཐད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། རང་རྒྱ་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་དག་བཅོམ་པའི་
ཕྱང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སོ་སྐྱེའི་རྟེན་ལ་དག་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཆོས་གསུམ་གྱི་ནམ་གཞག་ལ། ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་རང་
བཞིན། ཆོས་གསུམ་གྱི་བྱང་ཆོས། ཆོས་གསུམ་གྱི་ཆོས་གཞན་བསྐྱས་ཚུལ་
གསུམ། དང་པོ་ལ། གཟུགས་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་གསུམ། གཟུགས་
སེམས་ལས་གཞན་པས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་གསུམ། སེམས་གྱིས་བསྐྱས་པའི་
ཆོས་གསུམ་ངང་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཟུགས་ཕྱང་གི་རང་བཞིན་དང་། དེ་
ལས་བྱུང་སྟེ་ཕྱང་ཉམས་སྐྱེ་མཆེད་འཛོག་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོར་

བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་ནི་དབང་པོ་
ལྷ་དང་དོན། །ལྷ་དང་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་ཉིད། །ཞེས་གསུང་། འདི་ལ་ཆོག་
དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མིག་རྣ་བ་སྣ་ལྟེ་ལུས་ཀྱི་དབང་
པོ་སྟེ་ལྷ་དང་། གཟུགས་སྐྱེ་བའི་རིག་བྱ་སྟེ་དོན་ལྷ་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དང་བཅུ་གཅིག་པོ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་
ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཡུལ་དུ་མ་སྤངས་པ་སྟར་སྤང་བའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེས་ན་གཟུགས་སྤང་བ་དེ་གཟུགས་སྤང་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་
ལས། དག་སྟོང་དག་གཟུགས་སྤང་ཡོད་ཅིང་། གཟུགས་སྤང་བས་ནི་དེའི་
བྱིར་གཟུགས་ཉི་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གཟུགས་སྤང་གཟུགས་སྤང་གི་མཆན་ཉིད་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཟུགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་གྲགས་པའི་བྱིར་ན། སྟོན་མེད་
དེ། གང་བྱས་ཀྱང་མི་འགལ་བའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤང་
པོའི་དོན་ནི་སྤངས་པའི་དོན་ཡིན་པས་གཟུགས་སྤང་བ་ཅ་མ་ལ་ནི་སྤང་
པོའི་དོན་མ་ཆང་བའི་བྱིར་བེར་ན་མ་བྱལ། ཁ་ཅིག་དེ་གཟུགས་ཀྱི་མཆན་
ཉིད་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་སྤང་བར་ངེས་ན་གཟུགས་ཀྱང་ངེས་
དགོས་པའི་བྱིར་བེར་རོ། །

གཉིས་པ། དབང་པོ་ལྷ། དོན་ལྷ། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་

བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྟོན། མིག་ལ་
 སོགས་གཟུགས་དང་བ་རྣམས། ཞེས་འབྲུང་། འདི་ལ་ཆིག་དོན་དང་། མཐའ་
 དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པའི་རྟོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། མིག་དབང་ལ་སོགས་པ་
 རང་རང་གི་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་སོ་སོའི་བྱུང་མོང་མིན་པའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་
 པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་རྣམས་རང་དབང་པོ་
 གཟུགས་ཅན་པ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་འཕམ་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་ལས།
 དག་སྒྲོང་དག་མིག་ནི་ནང་གི་སྒྲེ་མཆེད་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་རྒྱུར་བྲས་པ་
 གཟུགས་དང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རིགས་གནས་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་
 མཆན་ཡོད་དེ། དེ་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོ་སྤྱད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ལ་
 སོགས་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣ་བ་སྣ་ལྟེ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་བཞི་སྤྱད་
 པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། མདོར་བསྟུས་པའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། མིག་གི་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་དེ། མིག་དབང་གི་མཆན་ཉིད་
 ཡིན་པ་ནས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་དེ། ལུས་
 ཀྱི་དབང་པོའི་མཆན་ཉིད་དུ་རིགས་པའི་བྱིར། དབྱེན་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་
 མཚུངས་དང་རྟོན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་
 གཉིས་སོ་སོའི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི་གཉིད་དུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ་བུ་

དང་། གཉིས་པ་ནི་གཟུགས་སོགས་ལ་ལྟ་བུའི་སྐབས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བྱེད་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་མིག་དབང་སོགས་བསྟན་མེད་ཀྱི་གཟུགས་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། བསྟན་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིག་གི་
དབང་པོ་ནི་ཟར་མའི་མེ་ཉོག་ལྟ་བུ། རྩ་བའི་དབང་པོ་ནི་གྲོ་ག་གཙུས་ནས་
བཅད་པ་ལྟ་བུ། ལྷའི་དབང་པོ་ནི་རྒྱ་ཁབ་བཞེབས་པ་ལྟ་བུ། ལྷའི་དབང་པོ་ནི་
ཟླ་བ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ལ་བྱུང་བའི་བྱེད་པར་
ཞིག་ལ་བྱེད་པ་གང་ཞིག དེ་ལྟར་ན་བསྟན་ཡོད་དུ་རིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
དེར་ཐལ། བྱེ་བྲག་སྐྱབས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མ་བྱུང་བའི་ཕྱི་
མ་དེར་ཐལ། མིག་གི་དབྱུས་ན་མཐོང་བྱེད་ཟར་མའི་མེ་ཉོག་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་དེ་
མིག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མ་བྱུང་བ་གསུངས་ཏེ་དབྱེད་
པར་བྱའོ། །ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སློབ་དཔོན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་དུ་
དབང་པོ་ལྟ་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་བསྟན་མེད་དུ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་རྣམས་གཉིས་དང་རྣམས་ཉི་ཤུ། སྐྱེ་ནི་རྣམས་པ་བརྒྱད་ཡོད་
དེ། །རྩི་ནི་རྣམས་རྒྱུ་ཤི་རྣམས་བཞི། །རིག་བྱ་བཅུ་གཅིག་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་
བྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་
ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་

དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་རྩ་བའི་སྒྲིབ་
 རས་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རང་ཡིན་པའི་ཁ་དོག་དང་དབྱེ་བས་
 གཟུགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་ཡན་ལག་གི་སྒྲིབ་རས་
 དབྱེ་ན་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། ཁ་དོག་བཙུ་གཉིས་དང་། དབྱེ་བས་གཟུགས་
 བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བའི་ཁ་དོག་བཞི་དང་། ཡན་ལག་
 གི་ཁ་དོག་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲིབ་སེར་དཀར་དམར་བཞི་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲིབ་དང་དུ་བ་དང་དུལ་དང་ཁུག་སྒྲིབ་དང་
 གྲིབ་མ་དང་ཉི་འོད་དང་སྒྲིབ་བ་དང་ཐུན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་
 རྒྱུགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རིང་པོ་ཐུང་དུ་སྟམ་པ་རྒྱུམ་པོ་མཐོ་བ་དམར་བ་
 ཐུལ་ལེ་བ་ཐུལ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་བའི་བྱེད་པར་
 ཡོད་དེ། རྒྱ་བ་དང་སྐར་མ་དང་མེ་འོད་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྟམ་པ་ཡོད་
 དེ། ཐུ་བཞི་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུམ་པོ་ཡོད་དེ། རིལ་རིལ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་སྒྲིབ་ཞིང་ཐུལ་ལེ་བ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། མཉམ་མི་
 མཉམ་དང་ལེབ་ལེབ་ཡིན་མིན་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་དོག་དང་དབྱེ་བས་
 ཡིན་མིན་ལ་ཐུ་བཞི་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་སེར་དཀར་དམར་བཞི་གྲིབ་མ་ཉི་འོད་ཐུན་
 པ་རྣམས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁ་དོག་དུ་ཡོད་ཀྱང་དབྱེ་བས་སུ་མེད།
 རིང་པོ་དང་ཐུང་དུ་དང་སྟམ་པ་དང་རྒྱུམ་པ་དང་མཐོ་དམར་དང་ཐུལ་ལེ་ཡིན་

མིན་ཀླུ་མ་མེད་དེ་བྱེད་པ་སྤྱི་ཡོད་ཅིང་ཁ་དོག་ཏུ་མེད། སྤྱིན་དང་དུ་བ་དང་ཁྱུ་ག་
 སྤྱི་ཀླུ་མ་མེད་དེ་བྱེད་པ་དང་ཁ་དོག་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པར་རང་འབྲེལ་སོགས་
 ལས་བཞད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་སྤྱི་མཆེད་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ཤི་མཆོད་ཉིད་ཡོད་དེ།
 རྒྱ་ཤིས་ཤི་གཟུང་བྱ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ལ་ཅ་བའི་སྤྱི་
 རྒྱས་གཉིས་ཡོད་དེ། ཟེན་མ་ཟེན་ཤི་སྤྱི་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་གི་
 སྤྱི་རྒྱས་ཀླུ་མ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ལའང་བཞི་བཞི་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཟེན་མ་ཟེན་ཤི་དོན་ཡོད་དེ། དབང་པོས་ཟེན་མ་ཟེན་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ལག་པ་བརྒྱབ་པའི་སྤྱི་སྤྱི་བྱ་ཟེན་པ་དང་། རྒྱས་ཆལ་ཅུ་སྤྱི་
 སྤྱི་བྱ་མ་ཟེན་པའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེན་མ་ཟེན་ཤི་སྤྱི་ལ་བཞི་བཞིར་འབྲེད་
 ཅུ་ལ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་དུ་སྤྱི་པ་གཉིས་དང་མི་སྤྱི་པ་གཉིས་རེར་འབྲེད་
 པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་དུ་སྤྱི་མི་སྤྱི་ཤི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། འདིར་སེམས་
 ཅན་དུ་སྤྱི་པའི་སྤྱི་མི་ཀླུ་མ་པར་རིག་བྱེད་དང་། མི་སྤྱི་པ་ན་རིག་བྱེད་མ་
 ཡིན་པའི་སྤྱི་པ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། སེམས་
 ཅན་དུ་སྤྱི་པ་མི་དག་གི་ཀླུ་མ་པར་རིག་བྱེད་ཤི་སྤྱི་ལོ། །གཞན་ནི་སེམས་ཅན་
 དུ་སྤྱི་པ་མིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་དུ་སྤྱི་མི་སྤྱི་
 ལ་དབྱེ་ན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཟེན་པ་སེམས་ཅན་དུ་སྤྱི་པ་སྤྱི་མི་སྤྱི་གཉིས་
 དང་། ཟེན་པ་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྤྱི་པ་སྤྱི་མི་སྤྱི་གཉིས་ཏེ་བཞི་དང་། མ་

ཟེན་པ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་སྟོན་མི་སྟོན་གཉིས་དང་། དེ་སེམས་ཅན་དུ་མི་
 སྟོན་པ་སྟོན་མི་སྟོན་གཉིས་ཏེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྐྱེས་བུས་
 ལྷ་ལེན་པ་དེས་ཆོག་རྩལ་སྤྲོ་བ་དང་། སྐྱེས་བུས་སྤང་བུ་འབུད་པ་དེས་ཁུ་
 ཚུར་དེག་པའི་སྤྲོ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སྤྲོ་ལ་བས་ཆོས་
 བསྟན་པ་དེས་ཆོག་རྩལ་སྤྲོ་བ་དང་རྩ་སྤྲོ་དང་ཚུ་སྤྲོ་དག་པོ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། རྩེ་རྩེ་མཆེད་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ། ལྷ་ཤེས་གྱི་གཟུང་བྱ་དེ་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྩེ་ཆོས་ཅན། རྩེ་བའི་སྟོན་ས་གཉིས་ཡོད་དེ། རྩེ་ཞིམ་མི་ཞིམ་
 གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་གི་སྟོན་ས་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ཞིམ་པ་ལ་
 མཉམ་མི་མཉམ་གཉིས་དང་། མི་ཞིམ་པ་ལའང་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 མཉམ་མི་མཉམ་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ཤེས་མི་ཆེ་བ་ནི་མཉམ་པ་དང་། ཤེས་ཆེ་
 བའི་རྩེ་ནི་མི་མཉམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྩེ་གང་ལ་སྦྱར་བ་ཡོད་དེ།
 གཙོ་བོར་སྦྱར་བའི་རྩེ་དབང་དུ་མངོན་པའི་ཕྱིར། རྩེ་རྩེ་མཆེད་གྱི་མཆོན་
 ཉིད་ཡོད་དེ། ལྷ་ཤེས་གྱི་གཟུང་བྱ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 ལ་རྩེ་བའི་སྟོན་ས་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་དུག་ཡོད་དེ། མངར་བ། སྦྱར་བ། ཁ་བ། སྐ་
 བ། ཚུ་བ། ལན་ཚུ་བ་དང་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡན་
 ལག་གི་སྟོན་ས་མང་སྟེ། མངར་བའི་མངར་བ་སོགས་དུག་ཏུ་བྱེ་བའི་སོ་དུག་
 དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ལྷ་ཤེས་ལ་ཕན་འདོགས་པ། ལུས་ཤེས་ལ་ཕན་འདོགས་པ།

ལུས་སེམས་ལ་པན་འདོགས་པའི་རོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རེག་
 བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ལུས་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ལྗེའི་གཟུང་བྱ་དང་དེའི་གཟུང་དོན་གཉིས་དོན་གཅིག་
 གྱི། ཀུན་བདུས་ལས། མིག་གི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་སྟེ།
 ཞེས་པ་ནས། ལུས་ཀྱིས་གཟུང་བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རེག་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་བརྒྱ་གཅིག་ཡོད་དེ། འབྱུང་བ་ཆེན་
 པོ་བཞི་དང་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་རེག་བྱ་བདུན་ཉེ་བརྒྱ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་འབྱུར་ལ་བདུན་ཡོད་དེ། འཇམ་རྩ་བ། ལྷེ་ཡང་། བཀའ་ས་
 སྐྱོམ། གང་བའི་རེག་བྱ་དང་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷེ་ཡང་གི་དོན་ཡོད་དེ།
 ཞོ་སྤང་སོགས་ལ་གཞལ་རྒྱ་ཡོད་པ་ལྷེ་བ་དང་། དེ་མེད་པ་ཡང་བར་འཛོག་
 པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ ཁ་དོག་ཡིན་ན། གཟུགས་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ་གདམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏྲ་དཀར་པོ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ།
 ཏྲ་དཀར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཐུབ། ཁ་ཅིག་ ས་དཀར་པོ་ཆོས་ཅན། ཁ་
 དོག་ཡིན་པར་ཐལ། དཀར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་དཀར་པོ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཐུབ། འདོད་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་

པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག
 དབྱིབས་ལ་གཟུགས་ཀྱིས་བྱུང་པར་ཐལ། གཟུགས་ལ་དབྱེ་ན་ཁ་དོག་དང་
 དབྱིབས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་བོད་ཆོད་རིང་པོ་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིང་ཐུང་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རིང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། མི་རིང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་བྱུང་། ཁ་ཅིག ས་གྲུ་བཞི་ཆོས་ཅན། དབྱིབས་གཟུགས་སུ་ཐལ། གྲུ་བཞི་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། ས་གྲུ་བཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རེག་བྱའི་སྐྱེ་
 མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲུང་བཞི་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
 ཅིག སྒྲིན་དཀར་པོའི་ཁ་དོག་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་ཡིན་པར་ཐལ།
 སྒྲིན་གྱི་ཁ་དོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཅ་བའི་ཁ་དོག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ་དབྱུང་དོ། ཁ་ཅིག ཉི་མ་ཁ་
 དོག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་
 གཞུང་དུ་མར་ཉི་མའི་འོད་གྱི་ཐ་སྙད་མེད་པར་ཉི་མ་ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་ཏུ་
 དངས་བའི་ཕྱིར་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། དོན་ནི་དེའི་འོད་གྱི་ཁ་དོག་ལ་དགོངས་ཀྱི་
 ཉི་མ་ཁ་དོག་ཏུ་འདོད་ན་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དོ། ཁ་ཅིག རིང་ཐུང་
 གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། སྐྱ་གང་གི་མཐོ་གང་ལས་རིང་། འདོམ་གང་ལས་

བྱང་བའི་ཕྱིར་བེར་བ་དང་། ཡང་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་ཐལ།
ནས་ཀྱི་ཆད་ཅམ་དེ་ཉུངས་ལས་སོགས་ལས་ཆེ། སྤྲོ་མོ་སོགས་ལས་ཆུང་
བའི་ཕྱིར་བེར་བ་དང་། མཐོ་དམན་གཉིས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་ཐལ། རི་སྤྲོ་
རྣམས་རི་རབ་ལས་དམལ། གཞན་དུ་མ་ལས་མཐོ་བའི་ཕྱིར་བེར་ན། འདི་ལྟ་
བྱ་ནི་བསྟོས་ནས་འཛོག་དགོས་པས་མཐའ་གཅིག་དུ་མ་ངེས་སོ། །

རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས།

གསུམ་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ལ་དངོས་དང་།
ཞར་བྱང་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཡེངས་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་། །དགོ་མི་
དགོ་རྗེས་འབྲེལ་གང་། །འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་ཉིག་
བྱེད་མིན་བཟོད། །ཅེས་གསུངས། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱད་ཆོས་བཞི་ལྡན་གྱི་བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་གྱི་
གཟུགས་ཞིག་ལ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་
པར་བཟོད་དེ། གནས་སྐབས་ངོ་བོ་རྒྱན་རྒྱ་བཞི་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
གྲུབ་སྟེ། སེམས་མ་གཡེངས་པའི་སྐབས་སུ་མ་བད། སེམས་གཡེངས་པ་དང་
སེམས་མངོན་འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
སྟེ། དགོ་དང་མི་དགོ་གང་རུང་གིས་བསྟུས་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་

པ་བྱུང་སྟེ། སྤྲ་མ་ལས་བྱི་མ་རྩེས་སུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱན་གང་ཡིན་པ་དང་བཅས་
 པའི་བྱིར། བཞི་པ་བྱུང་སྟེ། ས་ལ་སོགས་པའི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་རྒྱར་
 བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་གཟུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག
 བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་བ་བཞི་པོས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དེ་
 གཟུགས་མཆོན་ཉིད་པར་བཞེད་པར་ཐལ། བྱེ་སྤྱོད་དང་ཐལ་འབྱུར་བ་རྣམ་པ་
 གཉིས་ཀྱིས་དེ་གཟུགས་མཆོན་ཉིད་པར་བཞེད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་
 བ། མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་སེམས་རང་རྒྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་དེ་གཟུགས་
 དངོས་མིན་པར་འདོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱིས་དེ་ཀྱན་བཏགས་
 ཀྱི་གཟུགས་ཅམ་དུ་འདོད་པར་བཤད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
 མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དེ་སེམས་མེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། རྣམ་
 པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་དེའི་སྐབས་སུ་མི་འཇུག་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་།
 ཏགས་དེར་ཐལ། དེ་སེམས་བཅས་ཁོ་ནའི་གནས་སྐབས་སུ་འཇུག་པའི་བྱིར།
 སྐབས་འདིར་འདུས་བཟང་གིས་སྒྲིན་བཛོད་ཚུལ་མང་ཡང་མ་སྒྲིས་སོ། །

རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཞེས་བཛོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། རང་
 ཀྱན་ནས་སོང་བའི་སེམས་གཞན་གྱིས་རིག་པར་མི་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་དུ་
 བཛོད་པའི་བྱིར་རོ། །

འབྲུང་བ་བཞི།

གཉིས་པ་ཞར་བྱང་ལ། འབྲུང་བའི་དབྱེ་བ། བྱེད་ལས། རོ་བོ། འཕྲོས་
 རོན་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། འབྲུང་བ་དག་ནི་ས་ཁམས་དང་། རྩ་དང་མེ་དང་
 རྩ་ཁམས་རྣམས། །ཞེས་འབྲུང་། འབྲུང་བ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལ་དབྱེ་
 བ་བཞི་ཡོད་དེ། ས་ཁམས་དང་། རྩ་དང་། མེ་དང་། རྩ་གི་ཁམས་རྣམས་སུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྲུང་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྩ་མཆན་ཡོད་དེ། གཟུགས་སྣ་
 ཆོགས་འབྲུབ་པ་ནི་འབྲུང་བ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་འབྲུང་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་
 པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འཛིན་པ་ལ་སོགས་ལས་སུ་གྲུབ། །ཅེས་འབྲུང་། དེ་བཞི་
 ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། སས་འཛིན་པ་དང་ལ་སོགས་ཏེ་རྩ་སྣ་སྟེ།
 མེས་སྒྲིན། རྩ་གིས་རྩ་པར་བྱེད་པའི་ལས་རྣམས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་ནི། སྤྲ་གཤེར་རྩོམ་པའི་གཡོ་རྣམས་ཏེ། ཞེས་འབྲུང་། འབྲུང་བཞི་སོ་
 སོའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྤྲ་བའི་འབྲུང་བ་དེ་ས་དང་། གཤེར་བའི་འབྲུང་བ་
 དེ་རྩ་དང་། རྩོམ་པའི་འབྲུང་བ་དེ་མེ་དང་། གཡོ་བའི་འབྲུང་བ་དེ་རྩ་གི་མཆན་
 ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁམས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྩ་མཆན་ཡོད་དེ། རང་གི་
 མཆན་ཉིད་འཛིན་པས་ན་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། །

བཞི་པ་ནི། འཛིན་ཏེན་གྱི་ནི་ཐ་སྟོན་དུ། ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་

བརྗོད། །ཁྱ་མེ་ཡང་ངོ་རྒྱུང་ཁམས་རྣམས། །ཉིད་ཡིན་ད་དང་འབྲུ་བའང་ཡིན།།
ཞེས་འབྲུང་།

འདི་ལ་གཉིས། ཆི་ག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ས་
སོགས་དང་དེའི་ཁ་དོག་གི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་འབྲུང་
བཞིའི་ཁ་དོག་དང་དབྱེད་ས་ལས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བརྗོད་པའི་བྱིར་ཏེ།
ས་སེར་པོ་དང་གྲུ་བཞི། རྩ་དཀར་པོ་དང་རྒྱུ་པོ། མེ་དམར་པོ་དང་གྲུ་གསུམ་
ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། རྒྱུང་གི་ཆོགས་ངེས་སྙད་པ་ནི་རྒྱུང་གི་ཁམས་རྣམས་ཉིད་
ཡིན་ཡང་ཐ་སྙད་ནི་སྤྱི་མ་དེ་དང་འབྲུ་བར་སྒྲོན་པོ་དང་རྒྱ་གམ་ཞེས་སྤྱི་འང་
བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འབྲུང་བཞིའི་ཁ་དོག་སོགས་འབྲུང་བཞི་དེ་དག་
མིན་ཀྱང་དེ་མཐོང་བས་ས་སོགས་མཐོང་བར་འཇོག་པ་མི་འགལ་ཏེ། མིའི་
གཟུགས་མི་མ་ཡིན་ཡང་དེ་མཐོང་བས་མི་མཐོང་བར་འཇོག་པ་མི་འགལ་བ་
ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ས་སེར་པོ་ས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སའི་ཁ་དོག་
ས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩ་དཀར་པོ་
རྩ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་སའི་སྐྱེ་མཆེད་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་
ཐལ། ས་སེར་པོ་དེའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སའི་སེར་པོ་དེའི་
གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་དེར་ཐལ། སའི་ཁ་དོག་དེའི་

གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་པས་སའི་ཁ་དོག་དང་
 དབྱིབས་མཐོང་བས་ས་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་སྤྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། འབྱུང་བའི་ས་ཡིན་ན། དེག་བྱའི་སྤྱི་མཆེད་ཡིན་དགོས་པའི་
 སྤྱིར། ཁ་ཅིག་ ཞིང་དང་རྫོ་ལྷགས་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་བ་སའི་ཁམས་ཡིན་པར་
 ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ཞིང་དང་རྫོ་ལྷགས་ཀྱང་སའི་
 ཁམས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་ས་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་སྤྱིར་ན་དབྱུང་དོ། །

ཕྱང་ཁམས་དང་སྤྱི་མཆེད།

གཉིས་པ་དེ་ལས་ཕྱང་སྤྱི་ཁམས་དང་སྤྱི་མཆེད་དུ་འཇོག་པ་ནི། དབང་
 དོན་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ། སྤྱི་མཆེད་དང་ནི་ཁམས་བཅུར་འདོད། ཅེས་བྱུང་། འདི་
 ལ་ཆིག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱུང་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན་
 ལྔ་སྟེ་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤྱི་མཆེད་དུ་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་
 དེ། གཟུགས་ཅན་གྱི་སྤྱི་མཆེད་བཅུར་འཇོག་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མིག་གི་སྤྱི་མཆེད་
 སོགས་ལྔ་དང་དེ་དག་གི་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་མཆེད་ལྔ་སྟེ་བཅུར་འཇོག་པའི་སྤྱིར།
 ཁམས་བཅུར་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། མིག་གི་ཁམས་སོགས་ལྔ་དང་གཟུང་
 དོན་ཡུལ་གྱི་ཁམས་ལྔ་སྟེ་བཅུར་འཇོག་པར་འདོད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ འདིར་མིག་དང་མིག་གི་ཁམས་གཉིས་དོན་

གཅིག་ཏུ་འདོད་ཟེར་ན། དག་བཙུན་པའི་མིག་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། མིག་གི་
 ཁམས་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་འདྲའི་
 ཕྱི་རྒྱུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མ་བྱུང་བེད། འདོད་མི་རྩས་
 ཏེ། རྒྱུན་ཆད་ཁ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་དེ་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲུན་བརྟུས་ལས། མིག་ཡིན་ལ་མིག་གི་
 ཁམས་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དག་བཙུན་པའི་ཐ་མའི་མིག་གོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྒྲོ་ངའི་ནང་གི་མིག་གི་ཁམས་ཆོས་ཅན།
 མིག་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་གི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲུན་བརྟུས་ལས། མིག་གི་ཁམས་ཡིན་
 ལ་མིག་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྒྲོ་ངའི་ནང་ན་འདུག་པ་དང་། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་ཤིང་། རྩ་བ་སོགས་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །

གཉིས་པ་གཟུགས་སེམས་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ལ། རོ་ཐོ་
 དང་། དེ་ལས་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་འཛོག་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོར་བ་
 སྦྱོང་བའོ་འདུ་ཤེས་ནི། །མཚན་མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །འདུ་བྱེད་
 ཡུང་པོ་བཞི་ལས་གཞན། ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། སྦྱིར་སེམ་གདུང་བར་མ་གསུམ་ཅི་རིགས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་།

བའི་སྒོ་ནས་བཞག་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཚོར་བའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པས།
 འདིར་ཚོར་བ་ཚོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ་ཞེས་སོགས་འགོད་
 པའམ། ཚོར་བའི་བྱུང་པོའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། སེམས་གདུང་བར་མ་ཅི་རིགས་
 ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་སེམས་བྱུང་གི་བྱུང་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཚོར་བ་
 ཚོས་ཅན། བྱིད་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གསུམ་ཡོད་དེ། དུལ་བདེ་སྤྱག་བཏང་
 སྒྲོམས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། བདག་ཀྱིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དུག་ཡོད་
 དེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་
 རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བའི་བར་དུག་ཡོད་པའི་བྱིར། དུག་པོ་རེ་རེ་ལ་
 གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་བས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཅ་བར། ཚོར་བ་དག་ནི་ཡར་
 བཅོ་བརྒྱད། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བསྐྱུ་ན་ལུས་ཚོར་དང་སེམས་ཚོར་
 གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། ཅ་བར། ལྷ་ནི་ལུས་ཀྱི་འོ་སེམས་ཀྱི་གཞན། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་དང་ལུས་ཚོར་དོན་གཅིག་ཡིད་
 ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་དང་སེམས་ཚོར་གཅིག་སྟེ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
 ཀྱིས་བྱེ་བ་ཅུ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིང་བའི་དོན་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གང་སྤྱོད་
 བ་དང་། གང་གིས་སྤྱོད་བ་དང་། ཇི་ལྟར་སྤྱོད་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ།
 དང་པོ་ནི་སྤྱོད་བྱ་དང་། གཉིས་པ་ནི་སྤྱོད་བྱེད་དང་། གསུམ་ནི་སྤྱོད་ཚུལ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཉམས་སུ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། རིག་པས་བཅད་པ་ལྟར་

སྤྱིང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིར། ཁ་ཅིག་སྤྱིང་བའི་དོན་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་
 བ་མི་འཐད་དེ། སྤྱིང་བ་ནི་རི་ལྟར་སྤྱིང་བའི་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། སྤྱིང་བ་ནི་བདེ་སྤྱད་བར་མ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་ངེས་པའི་
 བྱིར་ན་མ་བྱུག་ཡང་ན། མ་ངེས་ཏེ། དེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་
 བ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཚོར་བ་སྤྱི་དང་ཚོར་བ་གསུམ་པོ་དེ་དེ་ལྟར་
 ཡིན་པའི་བྱིར། འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་མཆན་མའམ་སྤྱི་ངེས་མ་འདྲེས་པར་འཇིན་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་
 སེམས་བྱུང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་
 ལས་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་སོགས་དུག་དང་། རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་ཉོག་མེད་དང་
 ཉོག་བཅས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་
 ཡོད་དེ། སྒྲོ་ལྗེའི་དབང་པོའི་འདུ་ཤེས་དང་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གཉིས་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཚོར་འདུ་ཤེས་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བཞི་པོ་གང་རུང་ལས་དོན་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་དེ་དེ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དབྱེ་ན། གཉིས་ཡོད་དེ། མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་དང་། ལྡན་
 མིན་འདུ་བྱེད་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། དང་པོ་
 བྱི། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་
 བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཚོར་འདུ་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་

སེམས་བྱུང་ཞེ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཀྱན་བརྟུས་
ལྟར་ན་ཉེར་གཉིས་དང་། འདི་ལྟར་ན་འཆད་པ་ལྟར་བརྟུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་
ལས་བཤའ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལས་འདུ་བྱེད་དུ་ཁྱོད་གྱིས་མ་བཤའ་པའི་
ཕྱིར་བེར་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། མཚུངས་ལྟར་འདུ་བྱེད་གྱི་ནང་དུ་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ནང་གི་འདུ་བྱེད་ལ་ལས་གཙུག་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
སེམས་བྱུང་ལས་ནི་མཚུངས་ལྟར་འདུ་བྱེད་གྱི་གཙུག་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག་ ཆོང་འདུ་གཉིས་ལས་འདུ་བྱེད་གྱི་མཚན་གཞི་མང་བར་ཐལ། སེམས་
བྱུང་ལྟག་མ་ཞེ་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་འདུ་བྱེད་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
མི་འཐད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གཅིག་ལ་འང་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་གྱི་རྣམ་
ཉིད་གངས་གྱིས་མི་ཆོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་པོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་གསུམ་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་དང་། འདུས་མ་བྱས་
རྣམས་བཅས་པ་ནི། །ཆོས་གྱི་སྟེ་མཆེད་ཁམས་ཞེས་བྲ། །ཞེས་བྱུང་། ཆོར་
འདུ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤང་པོ་དེ་གསུམ་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
གཟུགས་དང་བཞི་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་རྣམས་དང་བཅས་པ་བདུན་པོ་འདི་
ནི་ཆོས་ཅན། ཁམས་ནང་སྟེ་མཆེད་གང་དུ་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆོས་གྱི་སྟེ་

མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བར་འདྲི་བའི་ཕྱིར་དོ། །

གསུམ་པ་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་གསུམ་ལ། ཆོས་གསུམ་གྱི་
རང་བཞིན། ཆོས་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་དོས་བཟུང་བ། ཞར་ལ་ཁམས་ཀྱི་གངས་
ངེས་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྣམ་ཤེས་སོ་སོ་རྣམ་རིག་པ། །
ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་དེ་ཡིན། ཁམས་བདུན་དག་ཏུ་འང་འདོད་པ་སྟེ། རྣམ་
པར་ཤེས་པ་དྲུག་དང་ཡིད། །དྲུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། རྣམ་ཤེས་གང་
ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། །དྲུག་པའི་རྟེན་ནི་རབ་བསྐྱུབ་ཕྱིར། ཁམས་ནི་བཙོ་བརྒྱད་
དག་ཏུ་འདོད། །ཞེས་བྱུང་།

འདི་ལས། ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱུད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་དྲུག་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྒྲིབ་
ཡུལ་ཏུ་ཏུ་མ་སྤངས་པ་ལྟར་སྤང་ཞིང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་སོ་སོར་
རྣམ་པར་རིག་པའི་གཙོ་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིན་ཏེ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་
ཀྱིས་གཟུགས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་
རང་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་
ཡོད་དེ། རྣམ་ཤེས་དྲུག་པོ་དེ་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁམས་དྲུག་ཏུ་
མ་ཟད། བདུན་དག་ཏུ་འང་འདོད་པ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དྲུག་སོ་སོ་
དང་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་བདུན་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དྲུག་ཏུ་

མ་འདུས་པའི་རྣམ་ཤེས་མེད་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དུ་འཛོག་པ་མི་
འགལ་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དུག་པོ་གང་གི་སྒྲིན་དུ་འདས་མ་ཐག་པ་སྟེ་
འགགས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་ཤེས་དུག་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་
སྤྱའང་འཛོག་པའི་སྤྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་ཤེས་དང་པོ་ལྔ་ལ་རྟེན་མིག་
ནས་ལུས་ཀྱི་བར་ཡོད་ལ། དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་ལ་གཞན་
མེད་པས་སྤྱོད་ལ་དེ་མ་ཐག་འགགས་པའི་རྣམ་ཤེས་དུག་པོ་གང་རུང་གིས་
དེའི་རྟེན་བྱེད་པར་བསྐྱབ་པའི་ཆོད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁམས་ཚོས་ཅན། བྱོད་
ལ་རྒྱས་པར་སྤྱོད་ན་བཙུང་བརྒྱད་དག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་དབང་པོའི་
ཁམས་དུག་། བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དུག་། དམིགས་པ་ཡུལ་ཀྱི་ཁམས་
དུག་སྟེ་བཙུང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་དུག་དང་། མིག་
གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་དུག་དང་། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དུག་སྟེ་བཙུང་
ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དུག་ཅུ་མི་རིགས་པར་
ཐལ། ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་སྤྱི་མ་དུག་
གི་གཞི་བྱེད་པའི་རྣམ་ཤེས་ཅིག་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཁ་ཅིག་རྣམ་ཤེས་
ཚོས་ཅན། དུ་མར་སྤྱངས་པར་ཐལ། སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་དུ་མར་སྤྱངས་པའི་སྤྱིར།
དེར་ཐལ། སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་དུ་མ་སྤྱངས་པ་ལྟར་སྤྱང་བའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཁ་ཅིག་

རྣམ་ཤེས་སྤྲུལ་མ་རྒྱལ་འགག་མ་ཐག་པ་དེ་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྒྱལ་
འགགས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་རེ་
ཞིག་མ་ཁྱབ། ཉགས་དེར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་སྤྱི་མ་རྒྱལ་སྤྱེས་པའི་ཆེ་སྤྲུལ་རྒྱལ་
འགགས་ལ། འགག་ཁ་མའི་རྣམ་ཤེས་རྒྱལ་པོ་དེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྱབ། གོང་དུ་འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འགགས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཆོས་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་དོས་བཟུང་བ་ནི། སྤང་པོ་དང་ནི་སྤྱེ་
མཆེད་དང་། ཁམས་གཅིག་གིས་ནི་ཐམས་ཅད་བསྐྱས། རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་ཏེ། །གཞན་གྱི་དངོས་དང་མི་ལྡན་སྤྱིར། །ཞེས་བྱང་། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་
པོ་དང་ཡིད་ཀྱི་སྤྱེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཁམས་གཅིག་བྱ་སྤྱེ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན།
ཆོས་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་བསྐྱ་བྱ་མང་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་
པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཟུགས་ཀྱིས་རང་དུ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ཡིད་ཀྱིས་
ཡིད་ཁམས་བདུན་དང་། ཆོར་འདུ་འདུ་བྱེད་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་དང་རྣམ་
རིག་མིན་པ་ནི་ཆོས་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་སྤྱིར། བསྐྱས་ཚུལ་དེ་ཆོས་
ཅན། བསྐྱ་ཚུལ་གཞན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་ཡིན་
པའི་བསྐྱ་ཚུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འདིར་བསྐྱ་བྱ་སྤྱད་བྱེད་ནི་རང་མ་ཡིན་པ་
གཞན་གྱི་དངོས་པོ་དང་མི་ལྡན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཁམས་ཀྱི་གངས་

ངེས་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ནི། མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་མེད་ཀྱི། །རིགས་དང་
 སྟོད་ཡུལ་རྣམ་པར་ཤེས། །འབྲ་བའི་ཕྱིར་ན་ཁམས་གཅིག་ཉིད། །མངོས་
 བུའི་ཕྱིར་ན་གཉིས་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་བྱུང་། འདིར་ཁོ་ན་རེ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་
 དུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། མིག་སོགས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
 བ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མིག་རྣུལ་སོགས་པ་གཡས་གཡོན་གཉིས་གཉིས་
 ཡོད་མེད་ཀྱི། དེས་ཁམས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་འདྲིག་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ།
 མིག་གཡས་གཡོན་ལྟ་བུ་མིག་ཏུ་རིགས་གཅིག་པ་དང་། སྟོད་ཡུལ་གཟུགས་
 ལ་དམིགས་པར་མཚུངས་པ་དང་། འབྲས་བུ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱིད་
 པ་འབྲ་བས། ཁམས་གཅིག་ཏུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། རྣ་བ་ལའང་དེ་ལྟར་རོ། །མིག་
 རེ་རེ་དང་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་ཀྲང་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་ཀྲང་གཉིས་གཉིས་བྱུང་
 བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉེན་མངོས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ལྷའི་གོང་བུ་གཅིག་ཡིན་ཀྲང་སྣ་གཉིས་སུ་བཞེད་པའང་མི་འགལ་ཏེ། ལྷ་བུག་
 གཉིས་རེ་ཡོད་ཅིང་སོ་སོ་ནས་ངེ་ཆོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཆོས་གསུམ་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་ལ། ཆོས་གསུམ་ཀྱི་སྤྱོད་ན། ཆོས་
 གསུམ་གསུངས་པའི་དགོས་པ། ཆོས་གསུམ་ཀྱི་གོ་རིམ་གསུམ། དང་པོ་ནི།
 སྤངས་དང་སྦྱོ་སྦྱོ་རིགས་ཀྱི་དོན། །ཕུང་པོ་སྦྱོ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ཡིན།
 །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཕུང་

པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ལ་ཕྱང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱ་རྒྱུ་
 ཏུ་མ་སྤངས་པའམ་ཆོག་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། སྤངས་པའི་དོན་ནི་ཕྱང་པོའི་དོན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱེ་
 མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྒྱེ་མཆེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ།
 སེམས་སེམས་བྱང་རྣམས་རྒྱེ་ཞིང་མཆེད་པ་སྟེ་རྒྱས་པའི་སྒྲོར་གྱུར་པས་ན་
 དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་སྒྲ་དེ་རོ་སོགས་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་
 ཆོས་ཅན། ཁམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། འབྲས་བུ་འབྲུང་བའི་རྒྱ་འམ་རིགས་ཏེ་ས་བོན་
 ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རིགས་ཀྱི་
 དོན་ནི་ཁམས་ཀྱི་དོན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གཟུགས་ཡིན་ན། གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཡིན་
 པས་བྱུང་བར་ཐལ། ཕྱིའི་གཟུགས་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་དེར་ཐལ།
 འདིར་རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྒྱ་
 རྒྱུ་རྒྱུ་ཏུ་མ་འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། རྒྱ་རྒྱུ་གྱིས་མ་སྐྱེད་པར་
 ཐལ། མ་བྱུང་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
 ན། རྣམ་རིག་མིན་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 དེ་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་དེའི་རྒྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། རྒྱེ་སྐྱེའི་ལུགས་འདིར་རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་ལ་ཕྱང་པོའི་དོན་ཆང་བར་

ཐལ། གངས་སྤེལ་ལས། རྩལ་ཕྱ་རབ་གཅིག་ཕྱ་ཡང་ཕྱང་པོར་བཟོད་དེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲེ་སྤྲས་དེ་ཕྱང་པོའི་
དོན་ཆང་བར་འདོད་པ་ལ། མདོ་སྤེལ་པས་དེ་ལ་སྤྲངས་པའི་དོན་མ་ཆང་བའི་
སྒྲོན་བཟོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཕྱང་པོ་རྩལ་ཡོད་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱང་པོ་རེ་
རེ་ནས་རྩལ་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱང་པོ་རེ་རེ་ནས་རྩལ་ཡོད་དུ་
སྒྲོབ་དཔོན་ཡང་བཞེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། བཏགས་ཡོད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གྲེ་སྤྲས་རྩལ་ཡོད་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་དང་མདོ་སྤེལ་
པས་ཕྱང་པོ་སྤྱི་ཙམ་པ་དེ་བཏགས་ཡོད་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཆོས་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་དང་། དོགས་གཅོད་
གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩལ་དབང་འདོད་ནམས་གསུམ་གྱི་ཕྱིར། ཕྱང་པོ་ལ་
སོགས་གསུམ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་བྱུང་། ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་ཏེ་སྤྱི་མཆེད་དང་
ཁམས་ཏེ་ཆོས་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་ཆོས་ཙན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྩལ་པ་
གསུམ་བསྒྲོག་པ་དང་། དད་སོགས་གྱི་དབང་པོ་རྣེ་འབྱེད་རྩལ་གསུམ་རྩེས་
སྤྱ་འཛིན་པ་དང་། ཆོག་གི་སྤྲོས་པ་རྒྱས་འབྱེད་བསྐྱས་གསུམ་འདོད་པ་རྣམ་
པ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། སེམས་བྱུང་རྣམས་ལ་
རིལ་པོ་འཕ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྩལ་པ་བསྒྲོག་པའི་ཆེད་དུ་ཕྱང་པོ་ཕྱ་
བསྟན། གཟུགས་ལ་རིལ་འཛིན་གྱི་རྩལ་པ་བསྒྲོག་པའི་ཆེད་དུ་སྤྱི་མཆེད་

བཙུ་གཉིས་བསྟན། གཟུགས་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་རིལ་འཛིན་གྱི་ཚོངས་པ་
 བསྒྲེག་པའི་ཆེད་དུ་ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་པས་
 ཚོངས་པ་གསུམ་བསྒྲེག་རུས་ཏེ། སྤང་པོ་ལྷའི་སྐབས་སུ་སེམས་བྱུང་གི་སྤང་
 པོ་གསུམ་དུ་སྟེ། སྐྱེ་མཆེད་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཟུགས་ཅན་བཙུར་
 སྟེ། ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཟུགས་ཅན་བཙུ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
 ཁམས་བདུན་དུ་བཤད་པས་ཚོངས་པ་དེ་རྣམས་བསྒྲེག་རུས་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 ཏགས་ཕྱི་མ་གཉིས་བྱུ་སྟེ། དབང་རྣོན་འགོ་སློས་པས་གོ་བ་ལ་ཆིག་བསྐྱས་
 ཏེ་སྤང་པོ་ལྷ་བསྟན། ཅུང་ཟད་སློས་ནས་གོ་བ་དབང་འབྱིང་ལ་ཆིག་རྒྱས་
 བསྐྱས་མཆམས་སྐྱེ་མཆེད་བཙུ་གཉིས་བསྟན། དབང་རྟུལ་ཆིག་དོན་གཉིས་
 ཀ་རྒྱས་པར་འདོད་པ་ལ་ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་བསྟན་ནས་འདོད་པ་རྣམ་པ་
 གསུམ་དང་ལྟན་པའི་གདུལ་བྱ་རྩེས་སུ་འཛིན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། ཅོད་པའི་ཅ་བར་གྱུར་པ་དང་། འཁོར་བའི་རྒྱ་དང་རིམ་རྒྱའི་
 ཕྱིར། །སེམས་བྱུང་རྣམས་ལས་ཆོར་བ་དང་། །འདུ་ཤེས་ལོགས་ཤིག་སྤང་
 པོར་བཞག །སྤང་པོ་དག་དུ་འདུས་མ་བྱས། །དོན་དུ་མི་རུང་ཕྱིར་མ་བཤད། །
 ཅས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་བྱུང་རྣམས་ལས་ཆོར་བ་དང་འདུ་
 ཤེས་ལོགས་ཤིག་དུ་སྤང་པོར་བཞག་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་
 ཆོར་བ་བཙུ་གཉིས་ཅོད་པའི་ཅ་བར་གྱུར་པ་དང་། འཁོར་བར་འཁོར་བྱེད་ཀྱི་

རྒྱ་དང་། ཉོན་མོངས་གཞན་ལས་རགས་ཤིང་དེ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་གྱི་རྒྱ་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་ཆོས་ཅན། སྤང་པོ་དག་ཏུ་མ་བཤད་དེ། རྒྱ་
 རྒྱུན་ཏུ་མ་སྦྱངས་པའི་དོན་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། མ་བཤད་ཅེས་པ་ནི་ཉོན་
 བས་མ་བཤད་ཅེས་པ་ཡིན་གྱི། སྟོབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་བཤད་ཅེས་པ་
 ཅམ་གྱི་དོན་མིན་ཏེ། འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་མངོན་པའི་
 གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ་དང་དགོས་པ་སོགས་འཆད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །

གསུམ་པ་གོ་རིམ་ལ། སྤང་པོའི་གོ་རིམ། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གོ་
 རིམ། ཞར་བྱང་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རིམ་ནི་རགས་དང་ཀུན་ཉོན་མོངས་།
 སྟོད་སོགས་དོན་ཁམས་ཇི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤང་
 པོ་ལྔའི་གོ་རིམ་ནི་རགས་པ་དང་པོར་བསྟན་ནས་སྤང་བ་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་
 ཏེ། གཟུགས་སོགས་ལྔ་ལྔ་མ་སྤང་མ་རགས་ཤིང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྤང་བའི་ཕྱིར།
 དེ་འདྲ་བའི་གོ་རིམ་བྱས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དང་པོར་
 གཟུགས་མཐོང་སྟེ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ། དེ་ནས་ཆོར་བ་སྐྱེ་ཞིང་བདེ་བ་འདོད། དེ་
 བས་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྐྱེ། དེ་ལས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོལ། དེའི་
 དབང་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཏུ་འགྱུར་བའི་གོ་
 རིམ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སྟོད་ལྟ་བུ། ཆོར་བ་

ཟས་ལྟ་བུ། འདུ་ཤེས་བྱན་ལྟ་བུ། འདུ་བྱེད་བྱན་པ་ལྟ་བུ། རྣམ་ཤེས་ལོངས་
 སྒྲོན་པ་པོ་ལྟ་བུར་ཤེས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཕྱིའི་
 སྒྲོན་ལ་སོགས་པའི་དཔེས་ནང་གི་དོན་ཁམས་རིམ་བཞིན་དུ་ངེས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲོན་གྱིས་ཟས་རྟེན་པ་ལྟར་གཟུགས་གྱིས་ཆོར་བའི་རྟེན་
 བྱེད། ཟས་ལོངས་སྤྱད་བྱ་ཡིན་པ་ལྟར་ཆོར་བ་རྣམ་ཤེས་གྱིས་སྤྱད་བྱ། བྱན་
 ལྟ་ཆོད་མས་ཟས་ཞིམ་པར་བྱེད་པ་ལྟར་འདུ་ཤེས་གྱིས་བདེ་སྤྱག་གི་ཐ་སྤྱད་
 ཤེས་བྱན་པོ་ལག་བདེས་ཟས་འདྲན་པ་ལྟར་འདུ་བྱེད་གྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་བདེ་
 སྤྱག་སྤྱེད་པར་བྱེད། སྤྱེས་བུས་ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱད་པ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་གྱིས་
 བདེ་སྤྱག་ལ་ལོངས་སྒྲོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་གཞན་ཡོད་དེ།
 འདོད་ཁམས་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་འདོད་ཡོན་ལྡན་ལ་ལོངས་སྒྲོན་པས་བྱེ།
 བསམ་གཏན་བཞི་ཆོར་བ་ལ་ལོངས་སྒྲོན་པས་གཟུགས་ཁམས་ཆོར་བས་
 བྱེ། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་འདུ་ཤེས་གྱིས་བྱེ། སྤྱིང་ཅི་འདུ་བྱེད་གྱིས་
 བྱེ། རྣམ་ཤེས་ནི་ཀུན་ལ་བྱུང་པས་དེ་དག་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པའི་དགོས་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ད་ལྟའི་དོན་ཕྱིར་དབང་པོ་ལྟ། འབྱུང་བ་ལས་
 བྱུར་དོན་ཕྱིར་བཞི། །གཞན་ནི་ཆེས་རིང་སྤྱར་འཇུག་ཕྱིར། །ཡང་ན་རིམ་ལྡན་
 གནས་རིམ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། དབང་པོ་ལྟ་དང་པོར་བསྟན་ནས་ཡིད་རྗེས་
 སུ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དང་པོ་དབང་པོ་ལྟ་ཡུལ་ད་ལྟ་བུ་ཁོ་ནའི་

དོན་གྱི་ཕྱིར་འཇུག། ཡིད་ནི་དུས་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར།
 དབང་པོ་ལྷའི་ནང་ནས་ལས་དབང་རྗེས་སུ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 དབང་པོ་སྤྲ་མ་བཞི་ནི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་དོན་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་དབང་ནི་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་
 ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མིག་ན་གཉིས་ལས་མིག་དང་པོར་བཤད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། མིག་དབང་གཞན་ནི་ཆེས་རིང་བའི་ཡུལ་ལ་སྤྱར་དུ་འཇུག་
 ལ། རྣ་བས་དེ་ཅུ་གྱི་སྒྲ་མི་ཐོས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ལྷེ་གཉིས་ལས་སྤྱ་དང་པོར་
 བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྷས་རོ་མ་སྤྱོད་གོང་དུ་སྤྲ་ཡུལ་གྱི་ལ་སྤྱར་དུ་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར། གོ་རིམ་དེར་མ་བཟང་རྒྱ་མཚན་ནུམ་དགོས་པ་གཞན་ཡོད་
 དེ། ཡང་ན་དབང་རྟེན་ལུས་ལ་རི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་གྱི་རིམ་པ་ཡང་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྩེ་བྲག་དོན་དང་གཙོ་བོའི་ཕྱིར། །ཆོས་མང་བ་དང་
 མཆོག་བསྐྱས་ཕྱིར། །གཅིག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དང་། །གཅིག་གི་
 ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་བཞོད། །ཅེས་བྱུང་། མིག་གི་ཡུལ་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་
 མཆེད་སྒྲོས་སུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། སྒྲེ་མཆེད་དང་པོ་གཅིག་ནི་
 གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྱིར་གཟུགས་ཅན་
 བཅུ་གཟུགས་ཡིན་ཡང་འདིར་སྒྲི་མིང་རྩེ་བྲག་ལ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་གཟུགས་
ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཙུག་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
ཅིག་པོ་ནི་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་དེ། སྤྱིར་སྐྱེ་མཆེད་
ཐམས་ཅད་ཆོས་ཡིན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ཆོས་མང་པོ་དང་ཆོས་ཀྱི་
མཆོག་སྤང་འདས་བསྐྱས་ཀྱི། གཞན་དག་གིས་མ་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཆོས་གསུམ་ཀྱིས་གཞན་བསྐྱས་ཚུལ་ལ། ཆོས་སྤང་གིས་
བསྐྱས་ཚུལ་དང་། སྤང་ཁམས་གཞན་བསྐྱས་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་
དང་། ཞར་བྱང་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག །གང་
རྣམས་སྤྱབ་པས་གསུངས་དེ་དག །ཆོག་གམ་མིང་ཡིན་དེ་དག་ནི། །གཟུགས་
དང་འདུ་བྱེད་དག་ཏུ་འདུས། ཞེས་བྱང་། ཆོས་སྤང་གང་རྣམས་སྤྱབ་པའི་
དབང་པོས་དུག་གསུམ་རེ་རེ་དང་ཆ་མཉམ་པའི་གཉིན་པོར་ཉི་ཁྲི་རེ་
གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། འདིར་བཤད་
པའི་སྤང་པོར་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན་ཆོག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་
པས་གཟུགས་སྤང་གིས་བསྐྱས་ལ། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ལྟར་ན་མིང་ཆོག་ཆོགས་
པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དག་ཏུ་འདུས་པར་འདོད་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་ཆད་ཅེས་ཟེར། །སྤང་པོ་ལ་སོགས་

གཏམ་རེ་ཡིན། །སྒྲོང་པ་ནམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐུན་
 པར་གསུངས། །ཞེས་བྱུང་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཕུང་གི་ཆད་ལ་འདོད་
 ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དེ། །ཁ་ཅིག་ཤུ་རིའི་བྱས་མཛད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་
 ཞེས་པའི་བསྟན་བཅས་དེར་ཤོ་ལོ་ག་བྱུག་སྒྲོང་ཡོད་པ་དེའི་ཆད་ཟེར་ལ།
 གཞན་དག་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་ཏེ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ནམས་ཀྱི་དོན་ཆན་རེ་
 རེ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་གཏམ་རེ་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་སོགས་ཡོད་པའི་བྱིར།
 སྟོབ་དཔོན་རང་གི་བཞེད་པ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་སྣ་རེའི་གཉེན་པོ་རྫོགས་
 པར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་རེ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་པ་
 བརྒྱད་ཁྲི་ལ་སྒྲོང་པ་ནམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲིའི་
 གངས་མཐུན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་
 བཞི་སྒྲོང་ཞེས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། འདི་བྱེ་བྲག་སྣ་བའི་
 ལུགས་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཞན་གྱིས་བསྐྱུས་ཚུལ་ནི། དེ་བཞིན་
 གཞན་ཡང་ཅི་རིགས་པར། །ཕུང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་ནམས་ནི། །རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་ལེགས་དབྱུང་དེ། །རི་སྐད་བཤའ་པར་བསྐྱུ་བར་བྱ། །བྱ་ག་ནམ་
 མཁའི་ཁམས་ཞེས་བྱ། །སྒྲོང་དང་ཐུན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཟག་དང་བཅས་པའི་
 ནམ་ཤེས་ནི། །ནམ་ཤེས་ཁམས་ཡིན་སྐྱེ་བའི་རྟེན། །ཞེས་བྱུང་། །ཤེས་བྱ་

ཆོས་ཅན། ཆོས་ཕུང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ཡང་
 མངོ་ལས་ཅི་རིགས་པར་གསུངས་པའི་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་
 བློ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་རིམ་ལྔ་ལོག་པ་ལ་ལེགས་པར་དབྱུང་དེ་འདྲིའི་རིམ་སྐད་
 བཤད་པའི་ཆོས་གསུམ་དུ་བསྐྱུ་བར་བྱ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིད་དེ་
 འཛིན་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་
 ལས་དང་པོ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོར་
 བསྐྱུ་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུ་གཞན་དག་གྱང་བསྐྱུ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ།
 སྒྲིབ་དང་སྐྱར་ཁུང་ལ་སོགས་པའི་བྱ་གཞི་ནམ་མཁའ་དངོས་མིན་གྱང་བྱ་ག་
 ནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེར་ཉིན་མོར་སྒྲིབ་བ་དང་མཆོན་མོ་ཐུན་པའི་
 རང་བཞིན་དག་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། ལོ་ཞེས་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་
 ཐུན་དེ་གཉིས་ནམ་མཁའ་དངོས་གནས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་དགག་པའི་
 ཆེད་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁམས་
 དུག་ཏུ་བྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། ཡང་སྤྱིད་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་བྱེད་
 པའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། ཁྲབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་དེའི་རྟེན་
 མི་བྱེད་པའི་སྒྲིབ།

ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ།

གསུམ་པ་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་

སྒོ་ནས་བཞད་པ། སུམ་ཚན་གྱི་སྒོ་ནས། བཅས་མ་བཅས་གྱི་སྒོ་ནས། གྲུབ་
 བ་སོགས་གྱི་སྒོ་ནས། བྱང་སོགས་གྱི་སྒོ་ནས། ལྟ་སོགས་གྱི་དབྱེ་བ་དུག །
 དང་པོ་ནི། བསྟན་ཡོད་འདིར་ནི་གཟུགས་གཅིག་ལྟ། རྩོགས་དང་བཅས་བ་
 གཟུགས་ཅན་བཅུ། ཞེས་བྱང་། གཟུགས་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་གཅིག་ལྟ་ཆོས་ཅན།
 འདིར་ནི་བསྟན་ཡོད་ཡིན་ཏེ། བློ་གྲོ་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་བསྟན་དུ་ཡོད་པའི་
 གཟུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དབང་པོ་ལྟ་དོན་ལྟ་སྟེ་གཟུགས་ཅན་བཅུ་པོ་ཆོས་
 ཅན། རྩོགས་དང་བཅས་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཟུགས་ཅན་གཞན་རང་ལ་རྩོགས་
 བ་དང་། རང་གཟུགས་ཅན་གཞན་ལ་པར་རྩོགས་བ་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་བ་གྲུབ་སྟེ།
 ལྟ་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཅིག་བ་ལ་རྩོགས་པའི་བྱིར། རྩོགས་
 ཚུལ་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དང་དམིགས་བ་དང་སྒྲིབ་བ་གསུམ་ལ་
 རྩོགས་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་ཅན་ཡུལ་ལ་རྩོགས་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྩོགས་བ་ནི་པན་ཚུན་གོ་ས་འགོག་པའི་རྩོགས་བ་
 ཡིན་ལ། བློ་གྲོ་དབང་སོགས་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ཡུལ་ལ་རྩོགས་བ་ནི་རང་རང་
 གི་ཡུལ་དང་འཕྲད་ནས་དེ་འཛིན་གྱི། གཞན་མི་འཛིན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
 བྱིར། བློ་གྲོ་དབང་ཡུལ་ལ་རྩོགས་མི་རྩོགས་གྱི་བྱང་པར་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཚུལ་
 རྩོགས་ཤིང་སྒྲུལ་ལ་མི་རྩོགས་པ། དེ་ལས་བསྒྲོག་པ། ཚུ་དང་སྒྲུལ་གཉིས་

ཀར་ཐོགས་པ། གཉིས་ཀར་མི་ཐོགས་པ། མཚན་མོ་ཐོགས་ལ་ཉིན་མོ་མི་
 ཐོགས་པ། དེ་ལས་བསྒྲོག་པ། གཉིས་ཀར་ཐོགས་པ། གཉིས་ཀར་མི་ཐོགས་
 པའི་ལྷ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཉིའི་མིག་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཚུར་མཐོང་ཞིང་སྐམ་སར་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་བྱུང་སྟེ། མི་པལ་ཆེར་གྱིས་སྐམ་སར་མཐོང་ལ་ཚུར་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། སྤལ་པ་སོགས་གྱིས་གཉིས་ཀར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བཞི་
 པ་བྱུང་སྟེ། གཉིད་དུས་དང་མངལ་གྱི་མིག་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་བྱུང་
 སྟེ། མི་པལ་ཆེར་གྱི་མིག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུག་པ་བྱུང་སྟེ། ལུག་པའི་
 མིག་གིས་མཚན་མོ་མཐོང་ཞིང་ཉིན་མོ་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བདུན་པ་བྱུང་
 སྟེ། གུང་གྱིའི་མིག་གིས་ཉིན་མཚན་གཉིས་ཀར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་
 བྱུང་སྟེ། འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་མིག་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་ཡོད་དེ། ཟླ་བ་གཉིས་སྒྲིང་གི་དབང་ཤེས་
 ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་པན་ཚུན་གཅིག་
 ཡོད་པའི་གོ་སར་གཞན་འབྱུང་བ་འགོག་ཅིང་སྤྱི་བ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། དགེ་སོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་
 རས་དབྱིབས་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལུང་མ་བསྟན་བརྒྱད་དེ་དག་ཉིད།
 །གཟུགས་སྤྲུལ་གཏོགས་གཞན་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་ཅན་

བཅུ་ལས་གཟུགས་སྐྱ་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཉིད་
 ཆོས་ཅན། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། དག་མི་དག་གཉིས་ཁྱོད་
 ལ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལས་གཞན་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་དང་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་བཅུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
 དག་སོགས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་སྒྲོམ་པ་ལྟ་བུ་དག་བའི་གཟུགས་
 དང་། རྩོན་ལྟ་བུ་མི་དག་བའི་སྐྱ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལྟ་བུ་གཟུགས་ལུང་མ་བསྟན།
 རྩ་སྐྱ་ལྟ་བུ་སྐྱ་ལུང་མ་བསྟན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་། ཆོས་ཁམས་
 ལ་དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་སྐྱབས་སྒྲོབས་ཀྱིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
 ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མིག་སོགས་ཀྱིས་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ལ་ལྟ་བའི་ཆེ་དེ་
 གསུམ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ལྟ་བུ་དང་
 དེའི་གསུང་ལྟ་བུ་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་ཆེ་དག་བའི་དབང་ཤེས་སམ་ཡིད་ཤེས་སྐྱེ་
 ལ། བུད་མེད་ལྟ་བུའི་གཟུགས་དང་དེའི་སྐྱ་ལྟ་བུ་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་ཆེ་མི་དག་
 བའི་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཅིང་། བར་མའི་གཟུགས་སྐྱ་
 སོགས་མཐོང་ཐོས་སོགས་ཀྱི་ཆེ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཆོས་
 ཁམས་ཀྱི་ནང་ཆོན་སེམས་བྱུང་ལ་དག་སོགས་གསུམ་ཀ་ཡོད་དེ། མ་དེག་
 པ་ལྟ་བུ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཅིང་། སེམས་བྱུང་ལ་དག་མི་དག་གཉིས་ཡོད་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་བྱུང་ལ་མི་དག་བ་དང་དག་བ་བཅུ་གཅིག་སོགས་
 དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདོད་པར་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །
 གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་བཅུ་བཞིའོ། །དེ་དང་རོ་དང་སྒྲ་དང་ནི། །ལྷེ་ཡི་རྣམ་
 ཤེས་ཁམས་མ་གཏོགས། །གཟུགས་མེད་གཏོགས་པ་ཡིད་དང་ནི། །ཆོས་
 དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁམས། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁམས་
 གསུམ་ཀྱི་སར་གཏོགས་མི་གཏོགས་འབྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སར་
 གཏོགས་པ་ལ་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་
 ཀྱི་ཁམས་ན་ཁམས་བཅུ་བཞི་ཡོད་དེ། དེར་དེ་དང་རོ་དང་སྒྲའི་རྣམ་ཤེས་
 དག་ལྷེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་མ་གཏོགས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་སར་གཏོགས་པའི་ཁམས་གསུམ་ཡོད་དེ། ཡིད་དང་ཆོས་
 དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས། རྟོག་པ་དང་བཅས་མ་
 བཅས། དམིགས་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་གསུམ་ཟག་
 བཅས་ཟག་པ་མེད། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། ཡིད་ཆོས་
 ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་
 ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་ལམ་བདེན་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་
 རྣམས་ཟག་བཅས་དང་། ལམ་བདེན་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཟག་

མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁམས་ལྷག་མ་བཅོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་
 ཡིན་ཏེ། སྒོམ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དངོས་དང་། ཚུད་སྤྱོད་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། རྟོག་དང་དཔྱེད་དང་བཅས་པ་ནི། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྔ་
 ཡིན། །ཐ་མ་གསུམ་ནི་རྣམ་གསུམ་མོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གཉིས་ཀ་སྤངས། །
 ཞེས་བྱུང་། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྔ་པོ་ཆོས་
 ཅན། རྒྱུན་ལྡན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་དཔྱེད་པ་དང་
 བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་འབྱུར་གྱི་ནང་ཆན་གྱི་རྟོག་དཔྱེད་གཉིས་ཀ་ཡང་
 བྱེད་གྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁམས་ཐ་མ་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་གྱི་
 རྣམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལ་རྟོག་དཔྱེད་གཉིས་དང་བཅས་
 པ་དང་། རྟོག་པ་མེད་ཅིང་དཔྱེད་པ་ཡོད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་སྤངས་པ་དང་
 རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་
 པོ་བའི་ཁམས་དེ་གསུམ་ནི་དང་པོ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་
 བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ཁམས་དེ་ནི་གཉིས་པ་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡིན་
 གྱི་ཁམས་དེ་གསུམ་དང་གཟུགས་སོགས་ཁམས་ལྷག་མ་བཅོ་ལྔ་རྣམས་ནི་
 རྟོག་དཔྱེད་གཉིས་ཀ་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེས་པར་རྟོགས་དང་རྗེས་བློ་བའི། །རྣམ་པར་རྟོག་པས་
 རྣམ་མི་རྟོག། །དེ་དག་ཡིད་གྱི་ཤེས་རབ་གཡེང་། ཡིད་གྱི་བློ་བ་ཐམས་ཅད་

ནི། །ཞེས་བྱུང་། ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོ་ལྗེ་དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་བཤད་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་
 སྟོན་པོ་ཤེས་གྱི། སྟོན་པོ་སྣམ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་
 དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། སྦྱིར་དབང་ཤེས་རྟོག་
 མེད་དུ་གྲགས་ཀྱང་། འདིའི་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་རྟོག་བཅས་ནི་གཞན་འབྱུར་ལྗེ་
 བྱང་ཆོན་གྱི་རྟོག་བཅས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། མདོ་ལས་དབང་ཤེས་ལྗེ་རྟོག་
 བྲལ་དུ་གསུངས་པ་ནི། དེས་པར་རྟོག་པ་དང་རྗེས་བྲན་གྱི་རྟོག་པས་རྣམ་པར་
 མི་རྟོག་པ་ཅི་རིགས་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། དེ་དག་གི་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ།
 དེས་རྟོག་ནི་ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གཡེང་བ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 འབྱུང་བ། རོ་བོ་ཡུལ་དོན་སྦྱིའི་སྒྲོ་ནས་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཞིག་ལ་བྱེད།
 རྗེས་བྲན་གྱི་རྟོག་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན། མཉམ་རྗེས་
 ཐམས་ཅད་ཉིད་དུ་འབྱུང་བ། རོ་བོ་བྲན་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དམིགས་བཅས་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་
 བྱེད་ཀྱང་ཞེས་བྱུང་། སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནི་ཆོས་ཅན། དམིགས་པ་དང་
 བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཆོས་ཁམས་ཀྱི་བྱེད་སེམས་བྱུང་ཀྱང་ཆོས་ཅན། དམིགས་པ་དང་
 བཅས་ཏེ། རྟགས་དེའི་བྱིར།

བཞི་པ་ལ། ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་གྱུར་
 གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། བསགས་མ་བསགས་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། གཅད་བྱ་
 གཅོད་བྱེད་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་བཞི། དང་པོ་ནི། མ་ཟིན་དགུ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་
 རྣམས་དང་སྒྲ། དགུ་པོ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་བྱུང་། རྣམ་ཤེས་གྱི་
 ཁམས་བདུན་དང་སེམས་བྱུང་བཅས་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་རྣམས་དང་སྒྲ་དང་
 དགུ་པོ་ཆོས་ཅན། འདིར་མ་ཟིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟིན་མ་ཟིན་ནི་གཟུགས་ཅན་
 བྱང་། བན་ཚུན་སྤང་པ་ལས་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱད་སྦྱེད་མི་སྦྱེད་ལ་འཇོག་པ་གང་
 ཞིག བྱོད་རྣམས་གྱིས་དེ་ལྟར་སྦྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་མ་ཡིན་པའི་
 གཟུགས་ཅན་གཞན་དགུ་པོ་ནི་ཆོས་ཅན། ཟིན་མ་ཟིན་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ།
 བན་ཚུན་སྤང་པ་ལས་བདེ་སྤྱད་སྦྱེད་རུས་མི་རུས་གཉིས་གྱི་ཆ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེག་བྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་
 དགུ་པོ་ནི། འབྱུང་གྱུར་ཆོས་ཁམས་སྟོགས་གཅིག་ཀྱང་། །ཞེས་བྱུང་། དེག་
 བྱའི་ཁམས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་གྱུར་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་
 པ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ལ་ས་སོགས་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། འཇམ་རྩ་བ་ལྷུ་ཡང་སོགས་
 འབྱུང་གྱུར་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལས་
 འབྱུང་འགྱུར་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། དེག་བྱའི་ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་དགུ་

དང་། དེར་མ་ཟད་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཀྱང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་
ཡིན་པའི་གཟུགས་ནི་འབྱུང་གྱུར་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་ཅན་བཙུན་པས་གས་པའོ། །ཞེས་བྱུང་། འདི་
ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་དབང་དོན་གྱི་གཟུགས་
ཅན་བཙུ་ཆོས་ཅན། བསགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྩལ་སྤྲ་རབ་འདུས་པའི་
གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་བསགས་རྩལ་ཡིན་ན། རྩས་
རྩལ་ལས་ཆེ་བས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསགས་རྩལ་སྤྲ་རབ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐམས་ཅད་པས་སྤྲ་བའི་གཟུགས་
ནི་གསགས་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་ཚུང་བ་ནི་མི་མངོན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ རྩས་རྩལ་བརྒྱད་འདུས་པའི་གོང་བྱ་དེ་
བསགས་རྩལ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩས་རྩལ་གཉིས་འདུས་པའི་གོང་བྱ་དེ་
བསགས་རྩལ་གང་ཞིག །བསགས་རྩལ་དེ་རྩས་རྩལ་བརྒྱད་དང་ལྷན་ཅིག་
སྐྱེས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྩལ་རགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩས་རྩལ་བདུན་འདུས་པའི་གོང་བྱ་དེ་རྩལ་
རགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ རྩལ་སྤྲ་རབ་ཡིན་ན། རྩལ་རགས་པ་དང་
མ་བཅས་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། བུམ་པའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་པ་དེ་རྩལ་སྤྲ་རབ་བསགས་པའི་

གོང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་ཆ་ཤས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཏུ་མ་བསགས་པའི་རྩལ་ཡིན་ན། བསགས་རྩལ་ཡིན་
པས་བྱ་བ་ཟེར་ན། རྩལ་སྤྲོ་རབ་བྱུག་མན་བསགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩལ་སྤྲོ་རབ་བྱུག་བསགས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། གཙོད་བྱེད་གཙོད་པར་བྱ་བ་ཉིད། །ཕྱི་རོལ་གྱི་ནི་ཁམས་
བཞི་ཡིན། །དེ་བཞིན་བསྐྱེད་བྱ་འཇལ་བྱ་དང་། །སྐྱེད་དང་གཞལ་ལ་མི་
མ་བུ་སྟེ། །ཞེས་བྱུང་། ཁམས་བཙུག་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། །བྱོད་ལས་
གཙོད་བྱེད་དང་གཙོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། ལྟ་རེ་དང་གྱི་བྱོར་
ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། །ཞིང་དང་རྩ་ལྟ་བུ་གཉིས་པར་གྲགས་པའི་གཙོད་བྱེད་ནི་
དབང་པོ་ལྟ་བུ་དང་སྟེ་ལྟ་བུ་དང་། གཙོད་བྱ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་དེ་རོ་རེག་
བྱའི་ཁམས་བཞི་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཏུ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དང་
འཇལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། དཔེ་བསྐྱེད་བྱ་ཞིང་དང་སྐྱེད་བྱེད་
མེ་དང་འཇལ་བྱ་དངོས་པོ་དང་འཇལ་བྱེད་སྤང་ལྟ་བུ་ཡང་དོན་སྤྲུལ་ལྟར་
ཁམས་རྣམས་ཀྱི་དེའི་སྟེང་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། སྐྱེད་དང་གཞལ་བ་ལ་མི་
མ་བུ་པར་སྟེ་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག ཁམས་བཞི་པོ་ཉིད་སྐྱེད་བྱེད་དང་
གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀར་འདོད་ཅིང་། ལ་ལ་མེ་ཁོ་ན་སྐྱེད་བྱེད་ལྟེ་བ་ཁོ་ན་

གཞལ་བྱང་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ལ་བྱང་མ་བྱང་གི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་བ། ཕྱི་རང་གི་སྒྲོན་ས། ཉེན་
བཅས་དེ་མཚུངས་ཀྱི་སྒྲོན་ས། སྤང་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་བ་བཞི།
དང་པོ་ལ། བྱང་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ། མ་བྱང་བ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ། །
དབང་པོ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ས་མཚུངས་གསུམ། དང་པོ་ལ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ།
རྒྱས་བྱང་གི་རྒྱ། རྒྱ་མཐུན་གྱི་རྒྱ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་སྤྲིན་ལས་
བྱང་བ་དང་། ཞེས་བྱང་། བདེ་འགྲོ་ངན་འགྲོའི་ནང་གི་དབང་པོ་ལྷ་ཆོས་ཅན།
རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བ་ཡིན་ཏེ། བདེ་འགྲོའི་དབང་པོ་ལྷ་ནི་དགེ་
བ་ཟག་བཅས་དང་། ངན་འགྲོའི་དབང་པོ་ལྷ་ནི་མི་དགེ་བ་ལས་བྱང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱས་ལས་བྱང་བ་ནང་གི་ལྷ། །སྤྲིན་རྣམ་སྤྲིན་ལས་སྤྲིས་
མིན། །ཞེས་བྱང་། ནང་གི་དབང་པོ་ལྷ་ཆོས་ཅན། རྒྱས་པ་ལས་བྱང་བ་ཡོད་
དེ། ཁམ་ཟས་ཟོས་པ་དང་། གཉིད་ལོག་པ་དང་། ལེགས་སྤྱད་སོགས་ཀྱིས་
དབང་ཉེན་ཁོག་པ་སོགས་རྒྱས་པས་དབང་པོ་ལྷ་ཡང་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། སྤྲི་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ལས་སྤྲིས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་པའི་
འདོད་པ་བཞིན་དུ་བྱས་ཆོག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱང་རྣམ་སྤྲིན་སྤྲིས། །ཐོགས་པ་མེད་
བརྒྱད་གཞན་རྣམ་གསུམ། ཞེས་བྱང་། ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་རྣམ་ཤེས་

བདུན་དང་སེམས་བྱུང་དང་བརྒྱད་ཚེས་ཅན། རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་
 རྣམ་སྒྲིན་ལས་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་
 ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་དགོ་
 མི་དགོ་ལས་བྱུང་བ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཞན་སྐྱ་མ་
 གཏོགས་པའི་གཟུགས་དྲི་རོ་རིག་བཞི་ཚེས་ཅན། རྒྱས་པ་དང་རྣམ་སྒྲིན་དང་
 རྒྱ་མཐུན་རྣམ་པ་གསུམ་ག་ལས་སྐྱེས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཚན་གོང་དུ་བཞུགས་
 ཅིང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་དང་ལྷན་གཅིག་ཐ་མ་གསུམ། སྐད་ཅིག་མ་སྟེ་ཞེས་
 བྱུང་། གྲེ་སྒྲིའི་སྐབས་འདིར་རྟག་པའི་རྣམ་དང་ལྷན་པའི་ཚེས་ཁམས་གཅིག་
 པོ་ཚེས་ཅན། རྒྱ་གསུམ་གང་རུང་ལས་མ་བྱུང་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། སྤྱག་བསྐྱལ་ཚེས་བཅོད་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ཁམས་
 ཐ་མ་ཡིད་རྣམ་ཤེས་ཚེས་གསུམ་ཚེས་ཅན། རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།
 རང་དང་རིགས་འདྲ་བའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཁམས་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་སྤྱིར་ཏེ།
 ཟག་མེད་དང་པོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མིག་དང་ནི། རྣམ་ཤེས་ཁམས་དག་སོ་སོ་དང་། ལྷན་
 ཅིག་ཏུ་ནི་འཛོལ་བའང་ཡོད། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། མིག་དབང་
 དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དག་འཛོལ་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཉིས་ཀ་སོ་སོར་

འཛོལ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ནི་འཛོལ་པའང་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སས་
བསྐྱས་ཀྱི་མིག་དབང་གསར་དུ་འཛོལ་ལ། རྣམ་ཤེས་གསར་དུ་མ་ཐོབ་པ་
དང་། དེ་ལས་བསྐྱོད་པ། གཉིས་ཀ་ཐོབ་པ། གཉིས་ཀ་མ་ཐོབ་པ་དང་བཞི་
ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཏྲགས་རྣམས་དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ནས་བསམ་གཏན་
བཞི་པར་སྐྱེ་བའི་ཆེ། གཟུགས་མེད་ན་དེ་གཉིས་ཀ་མེད་ཅིང་། བསམ་གཏན་
བཞི་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་མིག་ཡོད་ཀྱང་མིག་ཤེས་མེད། བཞི་པ་ནས་དང་
པོར་སྐྱེ་བའི་ཆེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་གཉིས་ཀ་ཡོད།
གཟུགས་མེད་ནས་དང་པོར་སྐྱེ་བའི་ཆེ་ཡང་གཉིས་ཀ་ཡོད། བསམ་གཏན་
དང་པོ་ནས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་གཟུགས་མེད་ན་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་
སྤྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད། མིག་དབང་དང་དེའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་
ལ་ལྷ་བའི་ཆོས་མཚུངས་ཡང་མི་འདྲ་སྟེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱིས་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་མིག་ལ་བརྟན་ནས་གཟུགས་ལ་ལྷ་བའི་ཆེ། རྟེན་དབང་པོ་
རྣམ་ཤེས་རྣམས་སས་བསྐྱས་མི་མཚུངས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་རྟེན་
འདོད་པའི་སས་བསྐྱས། གཞན་གཉིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་
པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་གི་བཅུ་གཉིས་གཟུགས་ལ་སོགས། །མ་གཏོགས་
ཞེས་བྱང་། རང་གི་ཁམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྤྱིའི་

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གྱི་ཁམས་རྒྱལ་མ་གཏོགས་པ་དབང་པོ་རྒྱལ་
དང་རྣམ་ཤེས་རྒྱལ་པོ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་བྲིས།

གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རྟེན་པ་དང་བཅས་སྟག་མ་ནི། །དེ་
དང་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན། །གང་ཞིག་རང་གི་ལས་མི་བྱེད། །ཅེས་བྱུང་།
ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་ཁམས་ནི་ཆོས་ཅན། མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྟེན་དང་བཅས་པ་
ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་མི་སྲིད་པའི་བྲིས། ལྟག་མ་རྣམས་ནི་
ཆོས་ཅན། རྟེན་བཅས་དང་དེ་དང་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཁམས་གང་
ཞིག་རང་གི་ལས་བྱེད་བཞིན་པ་རྟེན་བཅས་དང་། ལས་མི་བྱེད་པ་ནི་དེ་
མཚུངས་ཡིན་པའི་བྲིས། དཔེར་ན། མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མི་ལྟ་
བའི་སྐབས་ཀྱི་ཁམས་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། བཅུ་ནི་སྟོམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན། །ལྷ་ཡང་ཐ་མ་གསུམ་རྣམ་
གསུམ། །རྟོན་མོངས་ཅན་མིན་མཐོང་སྤང་མིན། །གཟུགས་མིན་རྒྱལ་བ་མིན་
སྟེས་མིན། །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་ཅན་བཅུ་ནི་ཆོས་ཅན། སྟོམ་པས་སྤང་བར་
བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་མིན་པའི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་བྲིས། ཟག་བཅས་ཀྱི་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྷ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྟོམ་སྤང་ཡིན་ཏེ། རྟགས་དེའི་
བྲིས། ཁམས་ཐ་མ་ཡིད་ཆོས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཅན།
ཁྲིད་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་སྟོམ་སྤང་སྤང་བྱ་མིན་པ་གསུམ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་འགའ་ཞིག་མཐོང་སྤང་། དེ་མིན་
 བ་སྤར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་སྒོམ་སྤང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡིད་རྣམས་དེ་གང་རུང་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོ་སའི་སྐྱེ་བོ་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤང་མིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་
 ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཅན་བཅུ་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་ཏེ།
 གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱག་པ་ཡིད་ཆེས་མིན་པ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
 བ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ལྗེ་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤང་མིན་ཏེ། དུལ་
 བདེན་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒོ་འདོགས་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབ་སྟེ།
 འདིར་མཐོང་སྤང་ནི་དུལ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཅི་རིགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
 སྒོ་འདོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

རྒྱག་པ་ལ། ལྟ་བུ་ཡིན་མིན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། དུལ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་
 གྱི་སྒོ་ནས། ཏྲག་མི་ཏྲག་གི་སྒོ་ནས། དབང་པོ་ཡིན་མིན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་
 བཞི། དང་པོ་ལ། སྦྱིར་བསྟན་པ། མིག་ལྟ་བར་སྐྱབ་པ། དབང་པོའི་བྱེད་ཆོས་
 གསུམ། དང་པོ་ནི། མིག་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཕྱོགས་ནི། །ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་
 བ་བརྒྱད། །རྣམ་ཤེས་ལྟ་དང་མཚུངས་སྐྱེས་སྒོ། །ངེས་ཏྲོག་མེད་ཕྱིར་ལྟ་མ་
 ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལྟ་བུ་དང་ལྟ་མིན་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ།
 མིག་དང་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལྟ་བུ་ལྟ་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་
 དག་པའི་ལྟ་བུ་དང་སྒོ་བ་མི་སྒོ་བ་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ།

ལྷག་མ་བྱེད་དང་བཅུ་བདུན་ལྷ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྒོ་ལྗེ་རྣམ་ཤེས་ལྷ་
དང་མཚུངས་ལྷན་དུ་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཆོས་ཅན། ཡང་
དག་པའི་ལྷ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་རྟོག་མིང་དོན་འཛིན་པའི་ཡང་དག་པའི་རྟོག་
པའི་ངོ་བོར་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བེག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་རྟོན་བཅས། །དེ་ལ་
བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་མིན། །གང་བྱིར་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡི། །གཟུགས་ནི་མཐོང་
བ་མིན་བྱིར་ལོ། །མིག་ནི་གཉིས་ཀ་དག་གིས་ཀྱང་། །མཐོང་སྟེ་གསལ་བར་
མཐོང་བྱིར་ངོ། །ཞེས་བྱུང་། བེག་ཆོས་ཅན། ལྷ་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་རྣམས་
མཐོང་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། །མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་ནི་རྟོན་དབང་པོ་
དང་བཅས་ཤིང་དེ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་
ནས་མཐོང་བ་མིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་བྱིར་དེ་ཁོ་ནས་མཐོང་ན་བར་དུ་
ཆོད་པའི་གཟུགས་རྣམས་ཀྱང་མཐོང་དགོས་པ་ལས། དེ་ནི་མཐོང་བ་མིན་
པའི་བྱིར། ལོ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བེག་དབང་ཅམ་
གྱིས་གཟུགས་མཐོང་བ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཟུགས་ཆོས་
ཅན། བེག་གཅིག་གིས་མཐོང་ཡང་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། བེག་ནི་གཉིས་ཀ་དག་
གིས་ཀྱང་གསལ་བར་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། དབང་པོས་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ། དབང་པོ་རྟོན་དུ་འགྱུར་

ཚུལ། ས་གང་དུ་གཏོགས་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། མིག་དང་ཡིད་དང་ན་བ་
ནི། །ཡུལ་དང་མ་སྤང་གསུམ་གཞན་དུ། ལྷ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་ནི། །
ཡུལ་ནི་མཉམ་པར་འཛིན་པར་འདོད། །ཞེས་བྱང་། མིག་དང་ཡིད་དང་ན་བ་
གསུམ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཡུལ་དང་མ་སྤང་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་
གིས་རྒྱང་རིང་པོའི་གཟུགས་མཐོང་། ན་བས་རྒྱང་རིང་པོའི་སྤྲ་ཐོས། ཡིད་
གྱིས་དུས་གསུམ་ཀ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་འསྤང་མི་དགོས་པའི་བྱིར། ལྷ་ལ་
སོགས་པ་གསུམ་ནི་ཆོས་ཅན། མ་སྤང་པ་ལས་གཞན་དུ་འསྤང་ནས་འཛིན་
པ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་གསུམ་གྱིས་ནི་རང་དང་མཉམ་པའི་ཡུལ་འཛིན་པར་འདོད་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལྷེས་རང་དང་སྤང་པའི་རོའི་རྩལ་འཛིན་གྱི། མ་སྤང་
པར་མི་འཛིན། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲ་དང་ལུས་གྱིས་ཀྱང་སྤང་པའི་ཡུལ་འཛིན་གྱི།
མ་སྤང་པ་མི་འཛིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཐ་མའི་རྟེན་འདས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི། །དེ་དག་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་
པའང་ཡིན། །དེ་དག་གྱུར་པས་འགྱུར་ཉིད་བྱིར། །རྟེན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་
ཡིན། །དེ་བྱིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་བྱིར། །དེ་དག་གིས་ནི་རྣམ་ཤེས་བསྟན། །
ཞེས་བྱང་། ཁམས་ཐ་མ་ཡིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རྟེན་དུ་དུས་
གསུམ་ག་མེད་དེ། རང་དུས་ན་འདས་པའི་ཡིད་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་
ནས་སྐྱེས་པའི་བྱིར། དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ལྷ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་

བདག་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་དུས་སུ་འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བ་གཉིས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབང་པོ་དེ་དག་རང་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པའང་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་ལྟ་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྣམ་
 ཞེས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་དེ་དག་གསལ་མི་གསལ་དུ་གྱུར་པ་ལས་རྣམ་
 ཞེས་དག་ཀྱང་གསལ་མི་གསལ་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རྟེན་དབང་པོ་ལྟ་
 པོ་དེ་དག་གི་མིང་གིས་ནི་བརྟེན་པ་རང་རང་གི་རྣམ་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་པ་ཡིན་
 ཏེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་པོ་དེ་རང་རང་གི་རྣམ་ཞེས་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིག་ན་བ་སྣ་ལྟེ་ལུས་ཀྱི་
 རྣམ་ཞེས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་རང་རང་གི་བདག་རྒྱུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
 དབང་པོའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་ཀྱི། ཐུན་མོང་བའི་བདག་རྒྱུ་གཟུགས་སྐྱེ་བའི་
 རེག་བྱའི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ལུས་ལ་འོག་མའི་མིག་མ་ཡིན། །མིག་གིས་གོང་མའི་
 གཟུགས་མ་ཡིན། །རྣམ་པར་ཞེས་པའང་དེ་ཡི་གཟུགས། །ལུས་ཀྱི་འང་
 གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་དུ། །རྣམ་པར་དེ་བཞིན་གསུམ་དག་ནི། །ཐམས་ཅད་
 རང་གི་ས་བ་ཉིད། །ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཞེས་འོག་དང་ནི། །རང་གི་ས་ཡི་མ་ངེས་ཏེ།
 །ཞེས་བྱུང་། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་གོང་མའི་ལུས་ལ་ས་འོག་མའི་མིག་སྐྱེ་བ་
 མ་ཡིན་ཏེ། གོང་མའི་ལུས་ཀྱིས་འོག་མའི་མིག་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་རང་

སའི་མིག་གི་རྟེན་བྱེད་པའི་བྱིར། ས་འོག་མའི་མིག་གིས་གོང་མའི་གཟུགས་
 མཐོང་བ་མིན་ཏེ། འོག་མའི་མིག་དམན་ཅིང་། གོང་མའི་གཟུགས་མཆོག་
 ཡིན་པས་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར་དང་། འོག་མའི་མིག་གིས་གོང་མའི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་མི་བྱེད་པའང་དེ་དང་འབྲ་བའི་བྱིར། རྣམ་ཤེས་དེ་ཡི་
 ཡུལ་ལ་ས་གསུམ་ཀའི་གཟུགས་ནི་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་བས་བཞི་
 པའི་མིག་ཐོབ་པའི་ཆེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་རང་ས་དང་པོ། འོག་ས་འདོད་པ། གོང་
 ས་བཞི་པའི་གཟུགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར། ལུས་ཀྱི་འང་རྣམ་ཤེས་དང་
 ཡུལ་གཉིས་ཀ་ས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲ་མ་དང་འབྲ་ཞིང་། རྣ་
 བའང་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོར་རིགས་པའི་བྱིར། རྣ་སྟེ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 གསུམ་པོ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། དབང་རྟེན་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་རང་
 གི་ས་བར་སྒྲིར་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་འོན་ཀྱང་མ་ངེས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་རྣམ་
 ཤེས་ནི་འོག་སར་གཏོགས་པ་ཡོད་ཅིང་། རང་གི་སར་གཏོགས་པ་ནི་འདོད་
 པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན།
 རང་ཡུལ་དང་ས་མཚུངས་པར་མ་ངེས་ཏེ། ས་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 གཟུགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཉིས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བྱི་ཡི་ལྷ།
 །ཞེས་བྱུང་། བྱིའི་གཟུགས་སོགས་སྒྲེ་མཆེད་ལྷ་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་གཉིས་
 གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་ལྷ་དང་ཡིད་

ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འང་འགྱུར་བའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཆོས་རྟག་
པའོ། །ཞེས་བྱུང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། མི་
འཇིག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྤྱད་དང་གང་དག་ནི། བརྩ་གཉིས་ནང་གིར་
བཤད་དབང་ངོ་། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་
པར་ཡོད་དེ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱད་ཆོར་བ་བདེ་བ་སོགས་ལྟ་དང་། དད་པའི་དབང་
པོ་སོགས་ལྟ་དང་། རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་གསུམ་སྟེ་བརྩ་གསུམ་དང་། ཁམས་
གང་དག་མིག་སོགས་ནང་གི་ཁམས་སྲུ་བཤད་པ་བརྩ་གཉིས་ནི་དབང་པོ་
ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་དབང་པོར་མ་བཤད་པའི་བྱིར།

ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་ཆོག་ལེ་འུར་བྱས་པ་
ཁམས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་དང་པོ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ།
ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །

༡༡། །མངོན་གྱི་གནས་གཉིས་པའི་རྒྱུ།

གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པ།

དབང་པོ།

གཉིས་པ་ཡུལ་ཅན་དབང་པོའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ། དབང་པོ་ཉིར་
གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ། རྒྱ་རྒྱུན་
འབྲས་བུའི་འབྲུང་ཚུལ་ཀྱི་སྐྱོན་ས་བཤད་པ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ཡུལ་ཅན་དབང་པོའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། དབང་པོར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན། དབང་པོའི་གྲངས་ངེས།
ངོ་བོ། རབ་དབྱེ་དང་བཞི།

དང་པོ་དབང་པོར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན།

དང་པོ་ལ། གྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བའི་ལྷགས་དང་། མདོ་སྤེ་བའི་ལྷགས་གཉིས།
དང་པོ་ནི། ལྷ་པོ་རྣམས་ནི་དོན་བཞི་ལ། དབང་བྱེད་བཞི་རྣམས་གཉིས་ལ་ལོ་
ལྷ་དང་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱང་ལ། ཞེས་བྱང་།
འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མིག་
སོགས་དབང་པོ་ལྷ་པོ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་བཞི་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་པ་

ཡིན་ཏེ། ལུས་བསྐྱུང་བ། ལུས་མངའ་བ། དུལ་ལ་དམིགས་པ། རང་འབྲས་
 རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་སྟེ་བཞི་བཞི་རང་སང་བྱེད་པས་ན་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མིག་གིས་གཞོད་བྱེད་མཐོང་ནས་ལུས་སྐྱུང་། རྣ་
 བས་དེའི་སྐྱ་ཐོས་ནས་སྐྱུང་། རྣ་སྟེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་ཁམ་ཟས་ལ་ལོངས་
 སྐྱོད་པའི་སྒོ་ནས་ལུས་རྒྱས་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱུང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དབང་པོ་དེ་དག་ལུས་ལ་ལྡན་ན་མངའ་ཤིང་མི་ལྡན་ན་མི་
 མངའ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། དབང་པོ་ལྡ་པོ་དེ་དག་གིས་རང་རང་
 གི་དུལ་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བྱུང་སྟེ། ལྡ་པོ་
 དེས་རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 ཐོ་མའི་དབང་པོ་གཉིས་དང་སྟོག་ཡིད་གཉིས་ཏེ་བཞི་རྣམས་ཆོས་ཅན། རོན་
 གཉིས་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་རང་གང་ལ་ལྡན་པའི་རྟེན་གྱི་
 གང་ཟག་དེ་ཉིད་ཐོར་མཆོན་ཞིང་། སྐད་གཟེངས་མཐོ་བ་སོགས་ལ་དབང་
 བྱེད། གཉིས་པས་ཐོར་མཆོན་ཞིང་སྐད་སྤྲ་བ་སོགས་ལ་དབང་བྱེད། གསུམ་
 པས་དབང་པོའི་རིགས་འདྲ་སྤྲ་མ་ལས་སྤྱི་མ་འབྱུང་བ་དང་། བྱུང་བ་གནས་
 པར་བྱུང་། བཞི་པས་སྤྲ་མ་ནས་འདི་དང་འདི་ནས་སྤྱི་མར་ཉིང་མཆོམས་
 སྐྱོར་བ་སོགས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལོ་ཞེས་སྒྲིས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་
 པ་ཡོད་དེ། བྱེ་སྤྱིའི་འདོད་པ་ལ་མ་རངས་པའི་དགག་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

དབང་པོ་དེ་དག་གི་དོན་བཤད་ཚུལ་གྱི་སྒྲིའི་དེར་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཚོར་
བ་བདེ་སྐྱུག་གཉིས་དང་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་གཉིས་དང་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་
པོ་ལྷ་ཚོས་ཅན། དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་དབང་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེ་བ་ལ་ཆགས། སྐྱུག་བསྐྱལ་ལ་ཁོ། བཏང་སྟོམས་
ལས་ནི་མ་རིག་པ་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར། དད་པ་བཙོན་འགྲུས་བྱ་བ་ཉིང་ངེ་འཛིན་
ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་ལྷ་དང་། མི་ཤེས་པ་ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་
སོགས་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི་ཚོས་ཅན། དབང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ།
རྣམ་བྱང་སྟོགས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་མི་མཐུན་
སྟོགས་མགོ་མཛོན་ཅིང་། ཉོགས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ པོ་ཐམས་ཅད་པོ་དབང་གིས་
པོར་མཚོན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་ལ་
པོ་མའི་དབྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་། པོ་མའི་དབང་པོ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་
པོ་མོ་ནི་སྐད་གདངས་མཐོ་མི་མཐོ་དང་། ལུ་མའི་བྱེད་པར་གྱིས་འཛོག་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ པོའི་དབང་པོ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། པོ་ཡིན་པས་བྱུང་
ཟེར་ན། མཚན་གཉིས་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། པོ་མོ་
གཉིས་ཀའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོས་

ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མོ་ཡིན་པར་ཐལ། མོ་དབང་དང་ལྡན་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་དོན་གྱིས་སོང་། འདོད་ན། མོ་མོ་གཉིས་ཀ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་གི་དོན་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །དམིགས་པར་དབང་
བྱེད་ཕྱིར་དབང་དུག། །མོ་ནི་ཕོ་ཉིད་ལ་དབང་ཕྱིར། །ལུས་ལས་མོ་དང་ཕོ་
དབང་དག། །རིས་གནས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། །རྣམ་པར་བྱང་ལ་དབང་
བྱེད་ཕྱིར། །སྟོག་དང་ཆོར་བ་རྣམས་དང་ནི། །དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟར་
འདོད་དོ། །ཕྱ་ངན་འདས་སོགས་གོང་ནས་གོང་། །འཕྲོལ་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་
ཕྱིར། །ཀྱན་ཤེས་བྱེད་དང་ཀྱན་ཤེས་དང་། །དེ་བཞིན་ཀྱན་ཤེས་ལྡན་དབང་
པོ། །ཞེས་བྱུང་། མིག་སོགས་དབང་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། །བྱོད་ལ་དབང་པོ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། །བྱོད་དུག་གི་དང་པོ་ལྟས་རང་གི་གཟུང་དོན་གཟུགས་སོགས་ལྟ་
དང་། །དུག་པ་ཡིད་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ལ་དབང་
བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། །ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཆོས་ཅན།
རང་གི་རང་བཞིན་ལ་དབང་བྱེད་པས་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། །མོའི་རང་བཞིན་
ང་རོ་ཞེན་པ་དང་སྦྱོད་པ་ཕོ་ལ་སེམས་པ་ཉིད་དང་། །ཕོའི་རང་བཞིན་དེ་ལས་
སྟོག་པ་ཉིད་ལ་དབང་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། །དེ་གཉིས་ཆོས་
ཅན། །ལུས་དབང་གི་ཆ་ཤས་ཡིན་ཏེ། །ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལས་གྲུབ་པའི་མོ་དང་

པོད་དབང་པོ་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། སློག་གི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོའི་རིགས་འདྲ་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་
 པའི་བྱིར། ཆོར་བའི་དབང་པོ་རྣམས་དང་། དད་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་ཆོས་
 ཅན། དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིམ་བཞིན་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་
 བྱང་བ་ལ་དབང་བྱེད་པར་འདོད་པའི་བྱིར། མི་ཤེས་པ་ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་
 པའི་དབང་པོ་དང་། ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཀྱན་ཤེས་
 ལྡན་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྔ་མས་བྱི་མ་དང་
 ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་བར་གོང་ནས་གོང་དུ་འཐོབ་པ་ལ་དབང་བྱེད་ཅིང་།
 སོགས་ཏེ་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་སྤྱང་བ་དང་། སྤངས་པ་ལའང་
 དབང་བྱེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དབང་པོ་གྲངས་ངེས།

གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་ལ། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། སེམས་ཀྱི་རྟོན་དང་དེའི་བྱེ་བྲག །གནས་དང་ཀྱན་ནས་
 ཉོན་མོངས་ཉིད། །ཆོགས་དང་རྣམ་བྱང་རི་སྟེད་པ། །དབང་པོ་དག་ཀྱང་དེ་
 སྟེད་དུ། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་
 ནི། གྲངས་ཅན་སོགས་ན་རེ། དབང་པོ་ཉིད་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་
 ཐལ། དག་དང་རྐང་ལག་དང་འདོམས་དང་ཕོངས་ཀྱི་དབང་པོ་ཡང་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། ཞེ་ན། སྒྲིན་དེ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་སེམས་ཀྱི་
 ཁུད་པར་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་རྒྱ་རི་སྟེང་ཡོད་པ་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་
 དབང་པོའི་གངས་དག་ཀྱང་དེ་སྟེང་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ནམ་གཞི་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་མིག་སོགས་དབང་པོ་དུག་
 བཞག་ སེམས་ཅན་དེའི་པོ་མོའི་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པའི་ཆ་ནས་པོ་མོའི་དབང་པོ་
 གཉིས་བཞག་ སེམས་ཅན་གྱི་ཕྱང་པོའི་རིགས་རྒྱན་གནས་པར་བྱེད་པའི་ཆ་
 ནས་སློག་གི་དབང་པོ་བཞག། སེམས་ཅན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སྦྱོད་
 ཅིང་དབང་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྷ་སྟེ་ཉོན་མོངས་སློགས་ཀྱི་
 དབང་པོ་བརྟ་བཞི་བཞག་ལ། རྣམ་བྱང་གི་རྒྱ་ཚོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 དད་སོགས་དབང་པོ་ལྷ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ངོ་བོར་སྦྱེས་ཤིང་དབང་
 བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆ་ནས་རི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་བཞག་ཅིང་། འཁོར་
 བའི་འཇུག་རིམ་གྱི་དབང་གིས་བརྟ་བཞི་དང་། སློག་རིམ་གྱི་དབང་གིས་
 བརྟུང་བཞག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་དབང་པོ་ཉིར་གཉིས་སུ་གངས་
 མ་ངེས་པར་ཐལ། དག་གི་དབང་པོ་སོགས་ཀྱིས་དབང་པོའི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དག་གིས་གཏམ་སྒྲ། ལག་པས་ལེན་འཛོག་ །རྐང་པས་
 འགྲོ་འདུག་ །འདོམས་ཀྱིས་དགའ་མགུར། མོངས་ཀྱིས་རྟུག་པ་འབྱེན་པ་ལ་

དབང་བྱེད་པའི་སྤྱིར་བེད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་རེ་ནས་མ་ངེས་པའི་
 སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཚིག་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་དང་ཀྱན་སྒྲོང་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲིབ། སྒྲིག་ཆགས་
 འགའི་ཁ་དང་རྒྱང་པས་ཀྱང་འདེགས་འཛོག་བྱེད། སྒྲིབ་དང་ཉ་སོགས་ལ་རྒྱང་
 ལག་མེད་ཀྱང་འགྲོ་འོང་བྱེད། བ་ལྷང་གི་ཁ་ནས་ཀྱང་རྟག་པ་འབྱེན་པའི་སྤྱིར།
 ཁ་ཅིག་ ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚིགས་སྒྲིབ་ན་དེ་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ཀ་ཡོད་བེད་
 ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མེད་དབང་པོ་དང་པོ་ཀྱན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་
 པོ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱིས་བྲལ། གཉིས་པ་ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ལ་སྒྲིབ་ལམ་
 གྱིས་བྲལ། གསུམ་པ་ཀྱན་ཤེས་ལྟན་པའི་དབང་པོ་ལ་མི་སྒྲིབ་ལམ་གྱིས་
 བྲལ་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་མངོན་སྤྱི་པའི་ལུགས་ནི། ཡང་ན་འཇུག་པའི་རྟེན་དང་ནི། སྒྲིབ་
 དང་གནས་དང་ཉེར་སྒྲིབ་ལས། །བཅུ་བཞི་དེ་བཞིན་སྒྲིག་པ་ལ། །དབང་པོ་
 རྣམས་ནི་གཞན་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བྱུང་། ཡང་ན་དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་སུ་གངས་
 ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མིག་
 སོགས་དབང་པོ་དུག་དང་། འཁོར་བར་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་པོ་མའི་
 དབང་པོ་གཉིས་དང་། དེས་མ་ཐུན་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲིག་གི་
 དབང་པོ་དང་། ཡུམ་ཉེ་བར་འོངས་སྒྲིབ་པའི་ཆ་ནས་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྟ་
 ཉེ་བཅུ་བཞི་བཞག །དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་སྒྲིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དབང་

པོ་གཞན་སྤྱི་མ་བརྒྱད་རྣམས་བཞག་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དབང་པོ་དོ་ལོ།

གསུམ་པ་དོ་ལོ་ལ། ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྷ་བཤད་པ་དང་། ཇི་མེད་གྱི་
དབང་པོ་གསུམ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལུས་ཚོར་སེམས་པ་མ་ཡིན་
གང་། །སྤྱག་བསྐྱེད་དཔའ་བོའོ་སེམས་པ་ནི། །བདེ་བའོ་བསམ་གཏན་གསུམ་
པ་ན། །སེམས་གྱི་དེ་ནི་བདེ་དབང་པོ། །གཞན་ནི་དེ་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན། །
སེམས་གྱི་སེམས་པ་མ་ཡིན་པ། །ཡིད་མི་བདེ་བའོ་བཏང་སྟོམས་ནི། །བར་མའོ་
གཉིས་ཀའི་མི་གཏོགས་སྤྱིར། །ཞེས་བྱུང་།

འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་
ཚོས་ཅན། ཚོར་བ་ལ་ལྷར་སྤྱི་བའི་ཚོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་དབང་པོའི་མཆན་
ཉིད་ཡོད་དེ། སེམས་པ་སྟེ་བདེ་བ་མ་ཡིན་པར་གདུང་བར་ཉམས་སྲུ་སྤྱོད་བའི་
ལུས་ཚོར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་
དེ། སེམས་པར་ཉམས་སྲུ་སྤྱོད་བའི་ལུས་ཚོར་དང་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་
ཡོད་པའི་སེམས་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་གང་རུང་གིས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་པའི་
ཚོར་བ་དེ་ནི་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་བའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ།
བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་པར་སྤྱོད་བའི་སེམས་ཚོར་དེ་
དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཚོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། སེམས་པ་མ་

ཡིན་པར་གདུང་བར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། སེམས་གདུང་བར་མ་
 ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཚོར་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ནི་བདེ་སྤྱད་གཉིས་
 ཀར་མི་གཏོགས་པར་སྤྱོད་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ཚོར་བ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་ན། ཚོར་
 བ་ལ་ལྷུང་བྱེ་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་པས་བྱིར་བེར་ན། ཚོར་བ་
 ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཚོས་
 ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལུས་ཚོར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
 འདོད་ན། བྱི་ཚོར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱིར་སྟེ། ལུས་ཚོར་བྱི་
 ཚོར་དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར།
 འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་གི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཡིད་
 ཀྱི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིར་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་ཚོར་བ། རང་གི་ཚོར་བ། ཡིད་
 ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་རྣམས་དོན་གཅིག་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ཚོར་བ་བདེ་
 བའི་དབང་པོ་ཡིན་ན། ཚོར་བ་ལ་ལྷུང་བྱེ་བའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་པས་
 བྱིར་བེར་ན། ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། ཚོར་བ་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་
 ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་བྱིར་སྟེ། དེ་ལྷུང་བྱེ་བའི་

ཆོར་བ་བདེ་བ་གཙོ་བོར་ལུས་ཆོར་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དང་སོགས་
 དབང་པོ་ལྷ་པོ་གང་རུང་ལ་ལམ་གྱི་བྲབ་ཟེར་ན། ལམ་མ་ཞུགས་གྱི་གང་ཟག་
 གི་རྒྱད་གྱི་དང་པའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་དགོན་མཆོག་དང་ལས་འབྲས་དང་བདེན་
 བཞིའི་སྒང་དོར་ལ་དང་ཅིང་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྟོལ། །

གཉིས་པ་བྲི་མེད་གྱི་དབང་པོ་ནི། མཐོང་སྟོམ་མི་སྟོབ་ལམ་ལ་དགུ། །
 གསུམ་ཡིན་ཞེས་བྱུང་། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མི་ཤེས་
 པ་ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་ཏྟགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་དགུ་ཡོད་དེ། རང་གི་ངོ་
 བོར་གྱུར་པའི་དང་སོགས་དབང་པོ་ལྷ་དང་། ཡིད་དང་ཆོར་བ་བདེ་བ་དང་
 ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་དང་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟོམ་ལམ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
 ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་ཏྟགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་དགུ་ཡོད་དེ། སྒར་ལྟར་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་སྟོབ་ལམ་
 རྣམས་ཆོས་ཅན། ཀྱན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། ཟད་མི་སྟེ་ཤེས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོ་ལྡན་པའི་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་དགུ་
 ཡོད་དེ། སྒར་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་དབང་པོའི་དབྱེ་བ།

བཞི་པ་དབང་པོའི་དབྱེ་བ་ལ། དབང་པོའི་དབྱེ་བ་དངོས། དེ་ཉིད་གཏོང་གི་ཚུལ། དག་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་དུས་འཐོབ་ཚུལ། དབང་པོ་ལྡན་ཚུལ་བཞི།

༡ དབང་པོའི་དབྱེ་བ་དངོས།

དང་པོ་ལ། གཉིས་ཚན་དང་། གསུམ་ཚན་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་མིན་གྱི་སྒོ་ནས། རྣམ་སྒྲིན་དང་བཅས་མ་བཅས་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། གསུམ་ནི་དེ་མ་མེད། །གཟུགས་ཅན་སློག་དང་སྤྱད་བསྐྱེལ་དག། ཟག་དང་བཅས་པ་དགྲ་རྣམ་གཉིས། ཞེས་བྱུང་། བཤད་མ་ཟག་པའི་ཀུན་ཤེས་གྱི་དབང་པོ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སློག་དང་སྤྱད་བསྐྱེལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་དགྲ་པོ་དག་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ལམ་བདེན་དུ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྷ། ཆོར་བ་བདེ་བ། ཡིད་བདེ། བཏང་སྟོམས། ཡིད་དབང་དང་དགྲ་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་མིན་གྱིས་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལམ་བདེན་གྱིས་བསྐྱེས་མ་བསྐྱེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྟོག་ནི་རྣམ་སྟོན་བཅུ་གཉིས་གཉིས། །ཐ་མ་བརྒྱད་དང་
 ཡིད་མི་བདེ། །མ་གཏོགས་པ་སྟེ་ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་
 དབྱུང་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ཉིད་གཉིས་ལ་རྣམ་
 སྟོན་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྟོག་ནི་རྣམ་སྟོན་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དད་
 སོགས་ལྟ་དང་ངི་མེད་གསུམ་སྟེ་ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་རྣམས་རྣམ་
 སྟོན་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། དེ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་དབང་པོ་གཟུགས་
 ཅན་བདུན། ཆོར་བ་གཞན་བཞི་དང་ཡིད་དབང་དང་བཅུ་གཉིས་ལ་རྣམ་སྟོན་
 ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་སྟེར། སྟོག་ནི་རྣམ་སྟོན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བདེ་འགྲོ་
 དང་ངན་འགྲོའི་སྟོག་ནི་དག་མི་དག་འི་རྣམ་སྟོན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྟེར། དད་
 སོགས་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྟོན་མ་ཡིན་ཏེ། དག་བ་ཡིན་པའི་སྟེར། ཡིད་
 མི་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྟོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་དག་མི་དག་གཉིས་འབྱུང་
 བའི་སྟེར་ཏེ། སྟོག་པས་ཡིད་མི་བདེ་བ་དག་བ་དང་། ཞེ་སྤང་གིས་ཡིད་མི་
 བདེ་བ་མི་དག་བ་ཡིན་པའི་སྟེར། མིག་རྣ་བ་སྟེ་ལུས་པོ་མའི་དབང་པོ་
 བདུན་ལ་རྣམ་སྟོན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་བདུན་ལས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ནི་
 རྣམ་སྟོན་དང་། རྣམ་སྟོན་རྣམས་ནི་རྣམ་སྟོན་མ་ཡིན་པའི་སྟེར། ཆོར་བ་ཡིད་
 བདེ་བ་ལས་གཞན་བཞི་དང་ཡིད་དབང་དང་ལྟ་ལ་རྣམ་སྟོན་ཡིན་མིན་གཉིས་
 ཀ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དག་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་སོགས་རྣམ་སྟོན་མ་

ཡིན་ལ། ལས་སྒྲིས་འགའ་ཞིག་ནི་རྣམ་སྤྲོད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་སྤྲོད་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཡང་འབད་ཚེ་ལ་ལ་མི་བསྟོས་ཤིང་། དག་མི་དག་དང་འབད་པས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་རྣམ་སྤྲོད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་སློག་ལ་རྣམ་སྤྲོད་གྱིས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། འབྱུང་བ་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སློག་ནི་རྣམ་སྤྲོད་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཉགས་དེར་ཐལ། བཅུན་པ་དབྱེད་སློགས་རྩེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ཆེ་འདིའི་ལུང་པོ་ལྷ་རྣམ་སྤྲོད་ཡིན་པར་ཐལ། ཆེ་འདིའི་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་ཆ་དང་ལུས་གྲུབ་པའང་རྣམ་སྤྲོད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་གང་རུང་ཡིན་ན། རྣམ་སྤྲོད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་རྣམ་སྤྲོད་གྱི་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། རྣམ་སྤྲོད་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལས་བྱིས་རྒྱས་བྱུང་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་གཅིག་ནི། རྣམ་པར་སྤྲོད་བཅས་བཅུ་རྣམ་གཉིས། །
ཡིད་དང་ཆོར་གཞན་དད་ལ་སོགས། །ཞེས་བྱུང་། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ཉིར་གཉིས་ལ་རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་བཅས་མ་བཅས་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་དེ།
ཡིད་མི་བདེ་བ་དེ་གཅིག་སུ་ནི་འབྲས་སུ་རྣམ་སྤྲོད་དང་བཅས་ལ། ཡིད་དབང་

དང་ཚོར་བ་གཞན་བཞི་དང་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྟ་སྟེ་བཅུ་ལ་རྣམ་
 སྟེན་དང་བཅས་མ་བཅས་རྣམས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ།
 དང་སོགས་ཟག་བཅས་རྣམ་སྟེན་དང་བཅས་ཤིང་། ཟག་མེད་རྣམས་རྣམ་
 སྟེན་དང་མ་བཅས་ལ། ཡིད་དང་ཚོར་བ་གཞན་བཞི་དག་མི་དག་ནི་རྣམ་སྟེན་
 དང་བཅས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་རྣམ་སྟེན་དང་མ་བཅས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་
 རྣམས་ལ་རྣམ་སྟེན་མེད་དེ། སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་གཟུགས་ཅན་བདུན་ནི་
 ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་རྣམ་སྟེན་མེད་ལ། ཇི་མེད་གསུམ་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་
 པས་རྣམ་སྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དག་སོགས་གསུམ་དང་། ཁམས་གསུམ་དང་། མཐོང་
 སྒང་སོགས་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་དབྱེ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དག་བ་བརྒྱད་
 ཡིད་མི་བདེ་བ། །རྣམ་གཉིས་ཡིད་དང་ཚོར་གཞན་ནི། །རྣམ་གསུམ་གཞན་
 ནི་རྣམ་པ་གཅིག་། ཅེས་བྱུང་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་དེ་ལས་གཅིག་ཏུ་
 དག་བ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཡིད་མི་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། དག་མི་དག་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དག་བ་བྱས་
 པ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བ་མི་དག་བ་དང་། མི་དག་བ་བྱས་པ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བ་
 དག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་དང་ཚོར་བ་གཞན་བཞི་ཆོས་ཅན། དག་མི་དག་
 ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། དག་སོགས་གསུམ་གྱི་སེམས་དང་

མཚུངས་ལྡན་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཞན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་
 དང་སྟོག་དབང་དང་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་
 ཏེ། དགོ་མི་དགོ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། རི་མེད་མ་གཏོགས་འདོད་པར་གཏོགས། །པོ་མའི་དབང་དང་
 སྐྱག་བསྐྱུལ་དག་མ་གཏོགས་གཟུགས་གཏོགས་གཟུགས་ཅན་དང་། །བདེ་
 བའང་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་གཏོགས། །ཞེས་བྱུང་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
 འདོད་ཁམས་ཀྱི་སར་གཏོགས་བཅུ་དགུ་ཡོད་དེ། རི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་
 པོ་མ་གཏོགས་གཞན་བཅུ་དགུ་པོ་རྣམས་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། དབང་པོ་
 ཉེར་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་གཟུགས་ཀྱི་སར་གཏོགས་པ་བཙུ་ལྟ་
 ཡོད་དེ། སྒར་གྱི་བཅུ་དགུ་ལས་པོ་མའི་དབང་པོ་དང་། ཆོར་བ་སྐྱག་བསྐྱུལ་
 དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དག་སྟེ་བཞི་མ་གཏོགས་པའི་བཙུ་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སར་གཏོགས་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དབང་པོ་གཟུགས་
 ཅན་བདུན་དང་བདེ་མི་བདེ་སོགས་བཞི་དང་རི་མེད་གསུམ་མ་གཏོགས།
 སྟོག་ཡིད་བཏང་སྟོམས་གསུམ་དང་དད་སོགས་ལྟ་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་བྱིར།
 གསུམ་པ་ནི། ཡིད་དང་ཆོར་བ་གསུམ་རྣམ་གསུམ། །གཉིས་ཀྱིས་
 སྤང་བྱ་ཡིད་མིན་ཏེ། །དགུ་ནི་སྒྲིམ་པས་ལྟ་པོ་ནི། །སྤང་བར་བྱ་མིན་ཡང་
 གསུམ་མིན། །ཞེས་བྱུང་། ཡིད་དང་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་

གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཐོང་སྤང་སྟོམ་སྤང་སྤང་བྱ་མིན་པ་རྣམ་པ་
 གསུམ་གའི་ཆ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་མཐོང་སྤང་ཡིན་
 ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཟག་བཅས་རྣམས་སྟོམ་སྤང་དང་། ཟག་མེད་རྣམས་
 སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཐོང་
 སྟོམ་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་དང་
 མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་
 དང་སྟོག་དང་ཆོར་བ་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་དགུ་ཆོས་ཅན། སྟོམ་པས་
 སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དད་སོགས་ལྟ་པོ་ཆོས་ཅན། སྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་
 ལ་དེའི་སྤང་བྱ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་སྤང་བྱ་མིན་ཡང་ཟག་བཅས་
 སྟོམ་སྤང་ཡིན་པའི་བྱིར། རྩི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ཆོས་ཅན། སྤང་བྱ་མིན་
 བར་ངེས་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

༡ དེ་རྟེན་གཏོང་གི་ཚུལ།

གཉིས་པ་རྟེན་གཏོང་གི་ཚུལ་ལ། རྟེན་པའི་ཚུལ་དང་། གཏོང་བའི་
 ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འདོད་པ་དང་། གོང་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས།
 དང་པོ་ལ། མངལ་སྦྱེས་དང་། རུས་སྦྱེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཏེ།
 འདོད་པར་དང་པོར་རྣམ་སྟོན་གཉིས། རྟེན་དེ་རུས་ཏེ་སྦྱེ་བས་མིན། །དེ་ལས་

དུག་གམ་བདུན་ནམ་བརྒྱད། །ཅེས་བྱང་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། །འདོད་པར་
 མངལ་སྐྱེས་སོགས་གསུམ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་དང་པོར་ནམ་སྒྲིན་གྱི་དབང་པོ་དུ་
 ཞིག་རྟེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། །ལུས་སློག་གི་དབང་པོ་གསལ་དུ་རྟེན་ལ། དེའི་ཆེ་
 དང་སོགས་དང་ཡིད་དང་བཏང་སྟོམས་སོགས་འགའ་ཞིང་རྟེན་གྱང་དེ་
 རྣམས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །འོན་ཀྱང་འདོད་པར་རྩུས་ཏེ་སྐྱེ་བས་ནི་
 རྣམ་སྒྲིན་སློག་ལུས་གཉིས་ཁོ་ན་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་
 ལྟར་མཆོན་གཉིས་ཀ་མེད་ན་རྣམ་སྒྲིན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་སོགས་ལྔ་དང་སློག་
 དང་དུག་ །འདོད་ལྟ་ལྟ་བུས་དེ་ལས་མིག་སོགས་དུག་དང་པོ་མའི་དབང་པོ་
 གང་རུང་དང་བདུན། །ངན་འགྲོ་ལྟ་བུས་མིག་སོགས་དུག་དང་མཆོན་གཉིས་
 བསྐྱར་ནས་བརྒྱད་རྟེན་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་ནི། །གཟུགས་ན་དུག་གོ་གོང་
 མར་གཅིག་། །ཞེས་བྱང་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། །གཟུགས་སུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་
 བའི་དང་པོར་དབང་པོ་དུག་རྟེན་དེ། །མིག་སོགས་ལྔ་དང་སློག་དང་དུག་རྟེན་
 པའི་ཕྱིར། །དེའི་གོང་མ་གཟུགས་མེད་དུ་མང་པོ་ཅིག་ཅར་དུ་རྟེན་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། །རྣམ་སྒྲིན་སློག་སྐྱེས་གཅིག་སུ་རྟེན་པའི་ཕྱིར། །དེར་ཐལ། །གཟུགས་མེད་
 ཁམས་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལུང་མ་བསྐྱར་གྱི་གཏོང་ཚུལ་དང་།
 དགོ་སེམས་ཅན་གྱི་གཏོང་ཚུལ་གཉིས། །དང་པོ་ལ། །ཁམས་གོང་མ་དང་།

འདོད་ཁམས་ཀྱི་གཏོང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་འཆི་
 བ་ནི། སློག་དང་ཡིད་དང་བཏང་སྟོམས་ཉིད། །འགག་པར་འགྱུར་རོ་གཟུགས་
 ན་བརྒྱད། །ཅེས་བྱུང་། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་འཆི་བའི་
 ཆེ་ན་དབང་པོ་དུ་ཞུག་གཅིག་ཅར་དུ་གཏོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། སློག་དང་ཡིད་དང་
 བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཉིད་ཅིག་ཅར་དུ་འགག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་
 ཁམས་སུ་གཏོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྔ་མ་གསུམ་དང་མིག་སོགས་ལྔ་སྟེ་བརྒྱད་
 ཅིག་ཅར་འགག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩམ་སྐྱེས་ལ་དབང་པོ་ལྔ་
 ཆང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འདོད་པར་བརྩ་འམ་དགྲ་འམ་བརྒྱད། རིམ་གྱིས་འཆི་
 བདག་ལ་བཞི། ཞེས་བྱུང་། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་པར་མཆན་གཉིས་པ་
 ཅིག་ཅར་འཆི་བའི་ཆེ་དབང་པོ་དུ་ཞུག་འགག་ཚུལ་ཡོད་དེ། མིག་སོགས་ལྔ་
 དང་སློག་ཡིད་བཏང་སྟོམས་གསུམ་པོ་མའི་དབང་པོ་གཉིས་ཏེ་བརྩ་ཅིག་
 ཅར་གཏོང་བའི་ཕྱིར། མཆན་གཅིག་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱིས་དབང་པོ་གཏོང་
 ཚུལ་ཡོད་དེ། སྔ་མ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་པོ་མའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཞུག་དང་
 བཅས་པ་དགྲ་ཅིག་ཅར་གཏོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ཁམས་པ་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་
 དག་ལ་ཆོས་ཅན། གཏོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལུས་སློག་ཡིད་བཏང་སྟོམས་བཞི་
 ཅིག་ཅར་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་སོ་སོར་ལྔ་ལ་ནས་མི་འཆི་བའི་

ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དགོ་ལ་ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་ལྷ། ཞེས་བྱང་། དགོ་སེམས་
ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཆི་བའི་ཆེ་སྡེ་མ་ལས་མང་སྟེ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་
འགག་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་དག་དང་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྷ་
ཅིག་ཅར་འགག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

༡ དགོ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་དབང་པོ་དུས་འཕྱོག་ཚུལ།

གསུམ་པ་ནི། འབྲས་བྱ་ཐ་མ་གཉིས་དགུས་འཕྱོང་། །གཉིས་ནི་བདུན་
དང་བརྒྱད་དང་དགུས། །བཙུ་གཅིག་དག་གིས་དག་བཅོམ་ཉིད། །འགའ་ཞིག་
སྟིད་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱང་། འབྲས་བྱ་ཐ་མ་སྡེ་ཕྱི་གཉིས་ལས་རྒྱན་
ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དགུས་འཕྱོག་སྟེ། ལམ་
རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྷ། ཡིད་དབང་། བཏང་
སྟོམས། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་སྟེ་བརྒྱད་དང་། ལམ་
རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་དགུས་ཕྱོག་པའི་
ཕྱིར། ཕྱི་མ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་དགུས་ཕྱོག་སྟེ།
སྟོམ་ལམ་དོ་རྟེན་བྱའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དད་སོགས་ལྷ་དང་ཆོར་བ་བདེ་བ་
ཡིད་དབང་ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གང་རུང་། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་
པོ་སྟེ་བརྒྱད་དང་། མི་སྟོབ་ལམ་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་ཤེས་ལྷན་པའི་

དབང་པོ་དང་དགུས་ཐོབ་པའི་སྒྲིབ། འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན།
 ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་དགུས་ཐོབ་པ་གསུམ་
 ཡོད་པའི་སྒྲིབ། དེར་ཐལ། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱེད་ན་
 དད་སོགས་ལྟ་དང་མི་སྟོགས་མེད་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡིད་དང་བཏང་
 སྟོམས་བདུན་གྱིས་ཐོབ། མཐར་གྱིས་པ་ལྷག་མཐོང་ལ་ཤས་ཆེར་སྤྱད་པ་
 ཡིན་ན། དད་སོགས་དང་མི་སྟོགས་མེད་པའི་ཡིད་དང་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་
 ཏེ་བདུན་དང་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་བརྒྱད་གྱིས་ཐོབ། ཆགས་བྲལ་གྱི་
 འབྲས་བུ་ནི་རྒྱུན་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐོབ། ཆགས་བྲལ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་
 བརྒྱད་དང་ལམ་རྗེས་ཤེས་དང་དགུས་ཐོབ་པའི་སྒྲིབ། རབ་ཏུ་བྱེད་པར་དགྲ་
 བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དག་གིས་ཐོབ་པར་བཤད་པ་དང་
 མི་འགལ་ཏེ། དེས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཉིད་འགལ་ཞིག་ཐོབ་སྲིད་པ་ལ་
 དགོངས་ནས་བཤད་པའི་སྒྲིབ།

༤ ལྡན་ཚུལ།

བཞི་པ་ལྡན་ཚུལ་ལ། དེས་ལྡན་དང་། སྲིད་ལྡན་གཉིས། དང་པོ་ལ།
 ཕན་ཚུན་དེས་ལྡན་དང་། དབང་པོ་གཞན་དེས་ལྡན་གྱི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་
 བྱི། བཏང་སྟོམས་དང་ནི་སྟོག་དང་ནི། །ཡིད་དང་ལྡན་པ་དེས་ལྡན་གསུམ། །
 ཞེས་བྱང་། བཏང་སྟོམས་དང་ནི་སྟོག་དང་ཡིད་དབང་གསུམ་ཆོས་ཅན། དེས་

ལྡན་ཡིན་ཏེ། སན་ཚུན་ངེས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེར་ཐལ་གང་རུང་གཅིག་དང་
ལྡན་ན་གཞན་གཉིས་ཀྱང་ལྡན་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱལ་པའི་
ངེས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱལ་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་དང་མི་ལྡན་པའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བདེ་ལུས་ལྡན་ལ་བཞི་དག་དང་། མིག་སོགས་ལྡན་ལ་
ལྡ་དང་ལྡན། ཡིད་བདེ་ལྡན་ཡང་སྐྱག་བསྐྱལ་ལྡན། བདུན་དང་མོ་ཡི་དབང་
སོགས་ལྡན། བརྒྱད་དང་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པ་ཡི། དབང་པོ་ལྡན་ལ་བཙུ་
གཅིག་ལྡན། ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་ལྡན་ལ། བཙུ་གསུམ་དག་དང་ལྡན་
པ་ཡིན། ཞེས་བྱུང་། བདེ་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དང་ལྡན་ན་དབང་པོ་བཞི་དག་
དང་ལྡན་པས་བྱལ་སྟེ། ངེས་ལྡན་གསུམ་གྱི་སྟངས་དུ་བདེ་བ་དང་བཞི་ལྡན་པའི་
ཕྱིར། ལུས་དབང་ཆོས་ཅན། བྱོད་དང་ལྡན་ན་བཞི་དག་དང་ལྡན་ཏེ། ངེས་
ལྡན་གསུམ་དང་བྱོད་དང་བཅས་བཞི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། མིག་སོགས་དབང་པོ་
ལྡ་ཆོས་ཅན། བྱོད་སོ་སོ་དང་ལྡན་ན་ལྡ་དང་ལྡན་ཏེ། ངེས་ལྡན་གསུམ་དང་
ལུས་དང་བཞིའི་སྟངས་དུ་བྱོད་གང་རུང་གཅིག་སྟེ་ལྡ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་
བདེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དང་ལྡན་ན་ཡང་ལྡ་དང་ལྡན་ཏེ། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་
སྟེ་ལྡ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དང་ལྡན་
ན་དབང་པོ་བདུན་དང་ལྡན་ཏེ། ངེས་ལྡན་གསུམ། སྐྱག་བསྐྱལ་བདེ་བ་ཡིན་

བདེ་བ་བཏང་སྟོམས་བཅས་ལྟན་པའི་ཕྱིར། མོ་ཡི་དབང་པོ་དང་སོགས་ཏེ་
 མའི་དབང་པོ་ཡིད་མི་བདེ་དང་དད་སོགས་གང་རུང་སྟེ་བཞི་དང་ལྟན་ན་
 བརྒྱད་དང་ལྟན་ཏེ། ལྷ་མ་བདུན་དང་པོ་མའི་དབང་པོ་གང་རུང་སྟེ་བརྒྱད་དང་
 ལྟན་པ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་དང་། དད་སོགས་གང་རུང་དང་ལྟན་ན་ལྷ་ར་ལྟར་
 བདུན་དང་བཅས་བརྒྱད་དང་ལྟན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གུན་ཤེས་དང་དེ་ལྟན་
 པའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ལྟན་ན་བཙུ་གཅིག་དང་ལྟན་ཏེ། བདེ་བ་
 ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་སྟོག་ཡིད་དང་དད་སོགས་ལྷ་གུན་ཤེས་པའི་དབང་
 པོ་འཕ་དེ་ལྟན་པའི་དབང་པོ་དང་བཙུ་གཅིག་ལྟན་པའི་ཕྱིར། གུན་ཤེས་བྱེད་
 པའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ལྟན་ན་བཙུ་གསུམ་དག་དང་ལྟན་པས་
 བྱུང་སྟེ། ཡིད་སྟོག་ལུས་གསུམ་དང་ཆོར་བའི་དབང་པོ་གཉིས། དད་སོགས་
 ལྷ་དང་། ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་གཉིས། ཁྱོད་རང་བཅས་བཙུ་གསུམ་ལྟན་
 པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྲིད་ལྟན་ལ། ཉུང་ལྟན་དང་། མང་ལྟན་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 དག་མེད་ནང་ན་ཉུང་ལྟན་པ། ལུས་ཆོར་སྟོག་ཡིད་བརྒྱད་དང་ལྟན། ། གཟུགས་
 མེད་བྱིས་པའང་དེ་བཞིན་ཏེ། །བཏང་སྟོམས་སྟོག་ཡིད་དག་རྣམས་དང་། །
 ཞེས་བྱུང་། དག་ཅ་ཆད་ནས་མེད་པའི་གང་ཟག་གི་ནང་ནས་དབང་པོ་ཉུང་དུ་
 དང་ལྟན་ན་བརྒྱད་དང་ལྟན་ཏེ། ལུས་ཆོར་བ་ལྷ་དང་སྟོག་ཡིད་བརྒྱད་དང་

ལྡན་པའི་སྤྱིར། གཞུགས་མེད་ཀྱི་བྱིས་པའང་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་བརྒྱད་དང་
ལྡན་ཏེ། སྤྲ་མ་དེ་བཞིན་དུ་བཏང་སྟོམས་སྟོག་ཡིད་དང་དང་སོགས་དགེ་བ་
སྤྲ་སྟེ་བརྒྱད་ནམས་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མང་པོར་ལྡན་ལ་བཙུ་དགུ་སྟེ། ཇི་མ་མེད་ནམས་མ་
གཏོགས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། མཆོན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་འདོད་པའི་སོ་སྟེ་ཆོས་
ཅན། དབང་པོ་མང་པོ་དང་ལྡན་ཏེ། ཇི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ནམས་མ་གཏོགས་
བཙུ་དགུ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར། རྒྱུན་ཞུགས་དང་སྤྱིར་འོང་ལྟ་བུའི་འཕགས་པ་
ཆགས་བཅས་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་བཙུ་དགུ་དང་ལྡན་ཏེ། སྤྲར་གྱི་སྟེང་ནས་
པོ་མའི་མཆོན་མ་གང་རུང་གཅིག་མ་གཏོགས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཇི་མེད་སྤྱི་
མ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་ལྟག་མ་ནམས་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་འདུས་བྱས་སྟེ་ཚུལ།

གཉིས་པ་འདུས་བྱས་སྟེ་ཚུལ་ལ། གཞུགས་ཅན་སྟེ་ཚུལ་དང་། དེ་
མིན་པའི་སྟེ་ཚུལ་གཉིས།

༡ གཞུགས་ཅན་སྟེ་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། །སྤྲ་མེད་སྤྲ་རབ་རྒྱལ་རྩལ་
བརྒྱད། །ལུས་དབང་ལྡན་ལ་རྩལ་དགུའོ། །དབང་པོ་གཞན་ལྡན་རྩལ་བཙུའོ། །
ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་གཉིས། ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་

ནི། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། འདོད་པ་ན་དབང་པོས་ཟིན་པ་མེད་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་
གཅིག་སྟེ་བའི་ཆེ་རྩལ་རྣམས་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྟེ་སྟེ། དེ་སྟེ་བའི་ཆེ་འབྱུང་
བཞིའི་རྩལ་དང་སྤྲ་མེད་པ་སྟེ་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་དྲི་རོ་རིག་བྱའི་རྩལ་
སྤྲ་རབ་བཅས་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྟེ་བའི་བྱིར། འདོད་པར་ལུས་དབང་དང་
ལྡན་པ་ལ་རྣམས་དགུ་ཅིག་ཅར་སྟེ་སྟེ། སྤྲ་མ་བརྒྱད་ལུས་དབང་དང་དགུ་སྟེ་
བའི་བྱིར། དབང་པོ་གཞན་མིག་ན་བ་སྣ་སྟེ་དང་ལྡན་པ་ལ་རྣམས་བཅུ་དུས་
ཅིག་ཅར་སྟེ་སྟེ། སྤྲ་མ་དགུ་དང་མགོ་སོགས་གང་རུང་བཅས་བཅུ་སྟེ་བའི་
བྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་རྣམས་རྩལ་སྤྲ་རབ་མེད་པར་ཐལ། བསགས་རྩལ་
སྤྲ་རབ་ལས་ཆུང་བའི་རྩལ་མེད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང། ཏྲགས་དེར་ཐལ། །རང་
འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་ཆུང་བ་ནི་མི་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། གངས་སྟེལ་ལས། རྩལ་སྤྲ་རབ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
རྣམས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་དང་བསགས་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར།

ཁ་ཅིག་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རྣམས་རྩལ་སྤྲ་རབ་བཞེད་པར་ཐལ། གྲེ་སྟེའི་
ལུགས་འདིར་དེ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང། འདོད་ན། མི་འཐད་
བར་ཐལ། སྟོབ་དཔོན་དང་མདོ་སྟེ་པས་དེ་ཁས་མི་ལེན་པར་བཤད་པའི་བྱིར།
ཁ་ཅིག་ འདོད་པའི་རྩལ་རྣམས་བརྒྱད་འདུས་ཀྱི་གོང་བུ་སྤྲ་རབ་གཅིག་

ལ། རྩལ་སྤྱ་རབ་བརྒྱད་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་འདུས་གྱི་གོང་བྱ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་གོང་བྱ་སྤྱ་རབ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་
 སྤྱ་མར་མ་བྱལ། འདོད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་འདྲེན་
 པའི་ཆེ་ས་ཚུ་མེ་རྒྱུང་བཞི་དང་། གཟུགས་ཅི་རོ་རེག་བྱ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་གྱི་
 རྩལ་འདྲེན་པ་གང་ཞིག དེ་ལྟར་རྩལ་བརྒྱད་འདུས་པར་རྩལ་སྤྱ་རབ་གཅིག་
 ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་འདུས་ཅེས་པ་ནི་རྩལ་སམ་རྩལ་པ་འདུས་པ་ཡིན་
 གྱི། རྩལ་རིལ་རིལ་བརྒྱད་ཆང་བའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རོ་སྤྱ་བ་
 ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ས་ཁམས་ཡོད་ཀྱང་གཞན་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྒྱུང་
 རྩལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 གཡོ་བའི་ཁམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་ན། གཞན་གསུམ་ཡོད་
 པར་ཐལ། དེ་ལས་སྤྱད་པ་དང་མེ་ཁམས་རྩོ་བ་དང་ཚུ་རྩལ་གཤེར་བ་དང་
 རྒྱུང་ཁམས་གཡོ་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ས་ཁམས་ཤས་
 ཆེ་ཡང་གཞན་གསུམ་རྩལ་པའི་ཚུ་ལ་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བསགས་
 རྩལ་སྤྱ་རབ་གཅིག་ལ་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་རོ་བོ་ཐ་དད་དུ་དམིགས་པར་ཐལ།
 དེ་ལ་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་ཆང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དེ་ལ་དེ་བརྒྱད་གྱི་རོ་བོ་སོ་སོར་བརྒྱུང་བར་མི་རྩལ་པའི་ཕྱིར།

༡ དེ་མིན་པའི་སྐྱེ་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལ། མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་དང་། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གཉིས།

དང་པོ་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད།

དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ངེས་ལྡན་ཅིག །ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་མཆོན་
ཉིད་དང་། རྩོམ་པའམ་ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཙུ་སེམས་གཅིག་སྐྱེ་
བའི་ཆེ་འཁོར་སེམས་བྱུང་དང་ལྡན་ཅིག་ངེས་པར་སྐྱེ་བས་བྱུང་སྟེ། སེམས་
སེམས་བྱུང་གཉིས་པན་ཚུན་གཅིག་མེད་པར་ཅིག་ཤོས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། རང་འབྲེལ་ལས། འདི་དག་ནི་པན་ཚུན་མེད་ན་འབྱུང་བར་མི་རུས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བའི་ཆེ་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་མི་རྟག་པ་དང་བཞི་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་
བར་བྱུང་སྟེ། དེ་ནམས་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་ལྡན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གང་ཟག་
གི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་འདུས་བྱས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན་སྤྱི་མཐོང་སྟེ་དུ་
རང་གི་རྩོམ་པ་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་བས་བྱུང་བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་ཡིན་ན་གང་ཟག་དེ་
ཉིད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་རྣམས་ཞིག་ཡོད་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འམ་
ཞེས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱད་དུ་གཏོགས་མི་གཏོགས་ལ་རྩོམ་པ་
ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་བར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སེམས་བྱང་སྤྱི་འཛིན་ལྟར་གཞག་གཙུག་སེམས་གང་གི་འཁོར་
 ཏུ་སེམས་བྱང་ཏུ་འགྲོ་བ། ཞར་ལ་སེམས་བྱང་འགའ་ཞིག་གི་བྱང་པར་
 བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། དེས་པའི་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་དང་། མ་དེས་
 པའི་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་
 པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སེམས་བྱང་རྣམ་ལྡན་སྟེ། ས་མང་ལ་སོགས་
 བ་དད་བྱིར། ཞེས་བྱང་། དེས་པའི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱང་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ལ་སྟེ་ཚུལ་རྣམ་པ་ལྟ་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་ལ་སོགས་ཏེ་དག་
 པའི་ས་བ། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་བ། མི་དག་པའི་ས་བ། ཉོན་མོངས་ཆུང་
 ཏུའི་ས་བ་སྟེ་བ་དད་པ་ལྟ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ལྟའི་དང་པོ་ནི། ཆོར་དང་སེམས་པ་འདུ་ཤེས་དང་། །
 འདུན་དང་རེག་དང་སྒྲོ་བློས་བྲན། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་མོས་པ་དང་། །ཉིང་རེ་
 འཛིན་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ། །ཞེས་བྱང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདི་པའི་
 ལུགས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པ་བཙུ་ཡོད་དེ། ལུལ་སྤྱོད་པའི་ཆོར་བ་དང་། འདུ་བྱེད་
 པའི་སེམས་པ་དང་། ལུལ་དང་འདུས་ནས་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། དོན་ཏུ་
 གཉེར་བའི་འདུན་པ་དང་། ལུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དང་སྤང་ནས་སྦྱེས་
 པའི་རེག་པ་དང་། ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་སྒྲོ་བློས་ཤེས་རབ་དང་། མི་
 བརྗེད་པའི་བྲན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལུལ་དེ་

འདོད་པའི་མོས་པ་དང་། ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་བཅུ་ཡོད་པའི་
 བྱིར། དེ་བཅུ་ཆོས་ཅན། ས་མང་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་
 གྱི་སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་དང་ས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བའི་བྱིར། ལྷའི་གཉིས་
 པ་ནི། དད་དང་བག་ཡོད་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས། བཏང་སྟོམས་ངོ་ཆ་ཤེས་ཁྲིལ་ཡོད།
 ཅ་བ་གཉིས་རྣམ་མི་འཆེ་དང་། །བཙོན་འབྲས་ཏྲག་ཏུ་དགོ་ལ་འབྱུང་། །ཞེས་
 བྱུང་། སེམས་དངས་བའི་དད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ལ་གཅེས་སྤྲས་བྱེད་པའི་
 བག་ཡོད་དང་། སེམས་ལས་རུང་གི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། སེམས་མཉམ་
 པ་ཉིད་གྱི་འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་དང་། ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་། ཁྲིལ་ཡོད་པ་
 དང་། ཆགས་མེད་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་ཅ་བ་གཉིས་དང་། གཞན་ལ་མི་འཆེ་
 བ་དང་། དགོ་བའི་བཙོན་འབྲས་དང་བཅུ་ཆོས་ཅན། དགོ་བའི་ས་མང་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། དགོ་བའི་སེམས་ཀྱན་གྱི་འཁོར་དུ་འགོ་བའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི།
 མོངས་དང་བག་མེད་ལེ་ལོ་དང་། །མ་དད་པ་དང་རྒྱགས་དང་གློད། །ཉོན་
 མོངས་ཅན་ལ་ཏྲག་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་བྱུང་། མོངས་པ་སྟེ་མ་རིག་པ་དང་། བག་
 མེད་དང་། ལེ་ལོ་དང་། མ་དད་པ་དང་། རྒྱགས་སེམས་དང་། མ་ཞི་བའི་གློད་
 པ་དང་རྒྱག་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་པ་ཡིན་ཏེ། ཏྲག་ཏུ་ཉོན་
 མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་གྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི་བྱིར། བཞི་པ་ནི།
 མི་དགོ་ལ་ནི་ཁྲིལ་མེད་དང་། །ངོ་ཆ་མེད་པའི་ཞེས་བྱུང་། ཁྲིལ་མེད་དང་ངོ་

ཆ་མེད་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། མི་དགེ་བའི་ས་མང་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་བའི་ས་
མང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་ཁོ་ནར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། ཁྲོ་བ་དང་། ཁོན་དུ་འཛིན་དང་གཡོ་དང་ནི། སྤག་དོག་འཆོག་
འཆབ་སེར་སྣ་དང་། །སྒྱུ་དང་རྒྱགས་དང་རྣམ་འཆོ་ནི། ཉོན་མོངས་ཚུང་དུ་འི་
ས་བ་རྣམས། །ཞེས་བྱུང་། མནར་སེམས་ཀྱིས་ཁྲོ་བ་དང་། ཤ་གཉེར་བའི་
འཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་། སེམས་སྒྱུར་བའི་གཡོ་དང་། གཞན་གྱི་ཕུན་ཆོགས་
ལ་སྤག་དོག་དང་། སྤྲིག་ལ་ཞེན་པའི་འཆོག་པ་དང་། ཉེས་པ་སྤེད་པའི་འཆབ་
སེམས་དང་། སེར་སྣ་དང་། ཡོན་ཏན་དེ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་སྒྱུ་དང་།
རང་གི་ཆོས་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱགས་པ་དང་། གཞན་ལ་འཕྲོ་འཆོམ་པའི་རྣམ་
འཆོ་དང་བཙུ་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཚུང་དུ་འི་ས་བ་ཡིན་ཏེ།
གྲོག་གས་ཚུང་དུ་སྤང་བའི་སྒྲོན་ས་ཚུང་དུ་ས་རྣམས་ཀྱི་ཚུང་དུར་བཞག་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། གྲོག་ས་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན། སྒྲོམ་སྤང་ཁོ་ན། འདོད་
པའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་མ་ངེས་པའི་མཚུངས་ལྡན་ནི། འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྲོ། ང་
རྒྱལ། ཐེ་ཆོམ་བཞི་དང་། གཞན་འགྱུར་བཞི་དང་བརྒྱད་པོ་ཆོས་ཅན། མ་
ངེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ས་དེ་གང་དུ་འང་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། འདོད་

པ་དང་། ཁམས་གོང་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགོ་བ་དང་།
 མི་དགོ་བ་དང་། ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། འདོད་
 པའི་དགོ་བའི་སེམས་ལ་ནི། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། །སེམས་
 ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་གཉིས། །ལ་ལ་དག་ཏུ་འགྱོད་པ་བསྟན། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་
 བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་དགོ་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་
 ཅ་གཉིས་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཅུ། དགོ་བའི་ས་མང་བཅུ། རྟོག་
 དཔྱོད་གཉིས་དང་བཅས་པའི་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉེར་གསུམ་འབྱུང་
 བའང་ཡོད་དེ། ལ་ལ་དག་ཏུ་སྒྲིག་པ་ལ་འགྱོད་པ་བསྟན་པས་དེ་ལྟར་དུ་འབྱུང་
 བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་མ་འདྲེས་པ་དང་། འདྲེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། མི་དགོ་
 ལ་ནི་མ་འདྲེས་དང་། །ལྷ་དང་ལྷན་ལའང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་། །ཞེས་བྱུང་། ཆགས་
 སོགས་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་ལྷ་བ་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་མཚུང་ལྷན་གྱི་
 འདོད་པའི་མི་དགོ་བའི་སེམས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཉི་
 ཤུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཅུ། ཉན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་
 དུག། དགོ་བའི་ས་མང་གཉིས། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཉན་མོངས་བཞི་དང་ཁོ་སོགས་དང་། །འགྱོད་པ་དང་ནི་
 ཉི་ཤུ་གཅིག །ཞེས་བྱུང་། འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁོང་རྒྱལ་ཐེ་ཆོམ་ཉན་མོངས་

ཅན་བཞི་མཚུངས་ལྡན་ངེས་པའི་སེམས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཉིར་
གཅིག་འབྱུང་སྟེ། སྤྲ་མ་ཉི་ཤུ་དང་འདོད་ཆགས་སོགས་བཞི་པོ་གང་རུང་
གཅིག་དང་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཁྱོ་སོགས་ནས་རྣམ་འཛེའི་བར་
ཀྱི་ཉི་ཉོན་བཙུ་རྣམས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཆོས་ཅན།
བྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལའང་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་འབྱུང་སྟེ། སྤྲ་མ་ཉི་ཤུ་དང་ཉི་ཉོན་དེ་དང་
དེ་གང་རུང་བསྐྱར་པས་ཉིར་གཅིག་འབྱུང་བའི་བྱིར། འགྱོད་པ་ལའང་དེ་དང་
འདྲ་བ་འབྱུང་སྟེ། སྤྲ་མ་ཉི་ཤུ་དང་དེ་ལ་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ཡོད་པའི་གང་
རུང་འབྱུང་བའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། བསྐྱིབས་ལ་བཅོ་བརྒྱད་ལུང་མ་བསྟན། །
གཞན་ལ་བཙུ་གཉིས་དག་ཏུ་འདོད། །གཉིད་ནི་ཀུན་དང་མི་འགལ་བྱིར། །
གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་བསྐྱར་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་གཙོ་
སེམས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་བཅོ་བརྒྱད་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། སེམས་
ཀྱི་ས་མང་བཟུ། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་དུ་གཏོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་
བཅས་པ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཞན་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་
སེམས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་བཙུ་གཉིས་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་
བཙུ་དང་། ཏོག་དཔྱོད་གཉིས་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིད་ནི་ཆོས་
ཅན། བྱོད་དགེ་མི་དགེ་བསྐྱིབས་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་གང་ལ་ཡོད་པ་
དེ་ལ་བསྐྱར་རིགས་ཏེ། དེ་ཀུན་དང་མི་འགལ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་དུ་

གྱུར་པའི་དེ་རྣམས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེ་དག་ལས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། དེ་དང་དེ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་ན་སའམ་ས་པ་ཞེས་
བརྗོད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ཁམས་གོང་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། དེ་ལ་འགྱུར་གཉིད་མི་
དགོ་རྣམས། །བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད། །རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་
ཁྱད་པར་ཅན། །དེ་ཡི་གོང་ན་དཔྱེད་པ་ཡང་། །ཞེས་བྱུང་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
སེམས་བྱུང་དེ་ལས་འགྱུར་པ་དང་གཉིད་དང་མི་དགོ་བ་རྣམས་ནི་བསམ་
གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད་དེ། །དེ་དག་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་དང་།
དེར་མ་ཟད། །རྟོག་དཔྱེད་ཀྱི་རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ན་མེད་ལ།
དེའི་གོང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་དཔྱེད་པ་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར།
ཡང་སྒྲིའི་དོན་ཡོད་དེ། དེར་མི་དགོ་བའི་རྟོག་དཔྱེད་སོགས་མེད་པར་མ་ཟད།
གཡོ་སྒྱུ་ཡང་མེད་ཅེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་སེམས་བྱུང་འགའ་ཞིག་གི་ཁྱད་པར་ལ། །སེམས་བྱུང་
བརྒྱད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། །སེམས་སེམས་བྱུང་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གཉིས།
དང་པོ་ནི། །མ་གྲུས་ངོ་ཆ་མེད་ཁྲེལ་མེད། །ཁ་ན་མ་ཐོ་འཇིགས་མེ་ལྷ། །དགའ་
དང་གྲུས་ཉིད་ངོ་ཆ་ཤེས། །དེ་གཉིས་འདོད་དང་གཟུགས་དག་ན། །རྟོག་དང་
དཔྱེད་པ་ཅིང་ཞིབ་ཉིད། །ང་རྒྱལ་ཁེངས་པ་རྒྱགས་པ་ནི། །རང་གི་ཆོས་ལ་

ཆགས་པ་ཡི། །སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གཏོགས་པའོ། །ཞེས་བྱང་། །ཤེས་བྱ་
 ཆོས་ཅན། །སེམས་བྱང་གི་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་བྲེལ་མེད་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ།
 གྲེ་སྒྲ་ལྟར་ན་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་མ་གྲུས་པ་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་། །ཁ་
 ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཇིགས་པར་མི་ལྟ་བུ་ནི་བྲེལ་མེད་པ་ཡིན་ལ། །སྒྲོ་བ་དཔོན་ལྟར་
 ན་རང་དང་གཞན་ལ་སྒྲོས་ནས་ཉེས་པ་ལ་མི་འཇོམ་པ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་
 ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་བྲེལ་མེད་དུ་འཇོག་པའི་བྱིར། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། །དེར་
 གཉིས་ལས་སྒྲོག་པ་ནི་ངོ་ཆ་ཡོད་པ་དང་བྲེལ་ཡོད་ཡིན་པའི་བྱིར། །དགའ་བ་
 དང་གྲུས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། །ཡུལ་ལ་དགའ་བ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་
 ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་དེ། །ཡུལ་བྱང་པར་ཅན་ལ་དད་ཅིང་གྲུས་པ་ནི་ངོ་ཆ་
 །ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། །ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། །དགའ་བ་ལ་བྱ་དང་ཆུང་མ་
 སོགས་ལ་དགའ་བ་དང་། །ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་དགའ་བ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། །སྒྲིར་
 དགའ་དད་ལ་ཟུ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། །དགའ་བ་དང་གྲུས་པ་དེ་གཉིས་ནི་
 །འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཁམས་དག་ན་ཡོད་ཀྱང་གཟུགས་མེད་ན་མེད་དེ།
 །གཟུགས་མེད་ན་གང་ཟག་པན་ཚུན་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 །རྟོག་པ་དང་དཔྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། །རྟོག་པ་ནི་ཅིང་བ་དང་
 །དཔྱེད་པ་ནི་ཞིབ་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་བྱིར། །ང་རྒྱལ་ཆོས་ཅན།
 །ཡོད་དེ། །སེམས་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱང་ཞིག་ལ་འཇོག་པའི་

ཕྱིར། །རྒྱགས་པ་ཆོས་ཅན། འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་གི་ཆོས་ལ་རང་གིས་
 ཆགས་ལ་ཆགས་པ་ཡི་སེམས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་སེམས་བྱུང་ཞིག་ལ་
 འཛོག་པའི་ཕྱིར། ང་རྒྱལ་དང་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། དེ་ནི་སེམས་ཁེངས་པའི་
 རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཞིག་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ནི། །དོན་གཅིག་སེམས་
 དང་སེམས་བྱུང་དང་། །རྟེན་དང་དམིགས་དང་རྣམ་བཅས་དང་། །མཚུངས་
 པར་ལྡན་པ་རྣམ་པ་ལྔ། །ཞེས་བྱུང་། གསུང་རབ་ནས་བཤད་པའི་སེམས་དང་
 ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ཆོས་ཅན། །དོན་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །དོན་གཅིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་པར་རིག་པའི་གཙོ་སེམས་སུ་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར། མིང་གིས་ཐ་དད་དུ་བཤད་པའི་སྐྱདོན་ཡོད་དེ། །དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་
 པས་ན་སེམས་དང་། །དོན་ཤེས་པས་ཡིད་དང་། །ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ལ་
 དམིགས་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པས་ན་རྣམ་ཤེས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 མདོ་སེམས་གཉིས་ན་རེ། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཐ་དད་དེ། བག་ཆགས་བསགས་
 པས་ན་སེམས་དང་། །རྟེན་དུ་གྱུར་པས་ན་ཡིད་དང་། །ད་ལྟའི་དངོས་པོ་ལ་
 བསྟོས་པས་ན་རྣམ་ཤེས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་གསུང་། སེམས་དང་སེམས་
 བྱུང་རྣམས་ཆོས་ཅན། །བྱིད་རྟེན་བཅས་དང་དམིགས་བཅས་དང་རྣམ་བཅས་
 དང་མཚུངས་ལྡན་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། །དོན་གཅིག་ལ་འཇུག་ཏེ། །བྱིད་དབང་པོ་

ལ་བརྟེན། དུལ་ལ་དམིགས་ནམ་པ་བྱད་པར་དུ་གཅོད། མཚུངས་པར་ལྡན་
 པ་ནམ་པ་ལྷ་དང་བཅས་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་
 རྟེན་པ་དང་དུས་དང་རྫས་ལྷ་མཚུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྷས་མཚུངས་ཏེ། གཙུ་
 སེམས་རྟེན་གང་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ལ་འཁོར་སེམས་བྱང་ནམས་ཀྱང་བརྟེན།
 དམིགས་པ་གང་ལས་སེམས་སྐྱེ་བ་དེ་ལས་འཁོར་སེམས་བྱང་ནམས་སྐྱེ།
 སེམས་ཡུལ་གང་གི་ནམ་པར་སྐྱེས་པ་ལྟར་འཁོར་སེམས་བྱང་ནམས་ཀྱང་
 སྐྱེས། སེམས་དུས་གང་གི་ཆེ་སྐྱེས་པ་ན་འཁོར་སེམས་བྱང་ནམས་ཀྱང་
 སྐྱེས། སེམས་རྫས་རིགས་གཅིག་པ་ལྟར་དེ་དང་འཁོར་སེམས་བྱང་ནམས་
 ཀྱང་རྫས་རིགས་གཅིག་པའི་སྤྱིར། གོང་དུ་བཤད་པའི་སེམས་སེམས་བྱང་
 ལ་སྤྱི་དོན་གྱིས་མཛོར་བསྐྱས་བཤད་ན། གཙུ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ།
 རང་གི་འཁོར་སེམས་བྱང་དང་མཚུངས་ལྡན་ལྷས་མཚུངས་པའི་ནམ་རིག་དེ་
 དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

དེ་ལ་དབྱེ་ན་དུག་ཡོད་དེ། རྟེན་ཤེས་ཚོགས་དུག་ཡོད་པའི་སྤྱིར།
 སེམས་བྱང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། གཙུ་སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་བྱང་ཞིང་
 དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ནམ་པ་ལྷས་མཚུངས་པའི་རིག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
 དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། ཀྱན་བརྟུས་ལྟར་ན་ང་གཅིག་དང་། སྐབས་འདིའི་སྤྱི་ཚན་
 ལྷས་དབྱེ་ན་ཞེ་དུག་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཀྱན་འགོ་ལྷ། དུལ་ངེས་

ལྷ། དགོ་བ་བཅུ་གཅིག་ ཅ་ཉོན་ལྷག་ ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་ གཞན་འགྱུར་བཞི་རྣམས་
 སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཅུ། དགོ་བའི་ས་
 མང་བཅུ། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་ལྷག་ མི་དགོ་བའི་ས་པ་གཉིས། ཉོན་
 མོངས་ཆུང་ལྷའི་ས་པ་བཅུ། འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་ཐེ་ཆོམ་བཞི།
 གཞན་འགྱུར་བཞི་དང་བརྒྱད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཙོ་འཁོར་གྱི་དོན་
 ཡོད་དེ། སེམས་ལ་ཉོན་དམིགས་པ་སོགས་ལྷ་རང་དབང་ཡོད། སེམས་བྱུང་
 རྣམས་སེམས་ཀྱི་དེ་ལ་མ་བཟེན་པར་དེ་ལྷ་རང་དབང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་བཙོན་འགྲུས་ལ་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་པར་
 ཐལ། གཉིད་དང་འགྱོད་པ་ལ་དེ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། མི་དགོ་
 བའི་ཕྱོགས་དང་བྱ་བ་གཞན་ངན་པ་ལ་འབད་པའི་བཙོན་འགྲུས་ཉེ་བཙོན་
 འགྲུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལེ་ལོ་ངན་ལ་ཞེན་པ་དང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དགོ་བའི་ཅ་བ་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། འདིར་ཅ་
 བ་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འདིར་ཆགས་མེད་དང་སྤང་
 མེད་ཀྱིས་གཉི་ལྷག་མེད་པ་ཡང་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་དང་
 ཐོ་སོགས་ན་མི་དགོ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དག་ན་རང་སར་ཆགས་པའི་སྤེད་
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་སྦྱོན་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ཀྱང་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་

ཅིག་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་རྣམ་པ་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། སེམས་བྱུང་
སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཆེ་རྣམ་པ་ཡང་སྣ་
ཚོགས་འབྱུང་ལ། སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་སེམས་བྱུང་ལྟར་སྣ་ཚོགས་སུ་མི་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་བེར་བ་དང་། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་
ལ་བསྟུས་པའི་ཆེ་དེའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་འདུ་སོགས་ལྷ་པོ་རེ་རེར་
གཟུགས་སྣ་ཚོགས་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཚོར་བ་མ་སྤྱོད་བ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བླན་པ་སོགས་དོན་འབྲ་
བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་པོ། །

གཉིས་པ་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད།

གཉིས་པ་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ། དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རང་
བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། བྱུང་པར་གཞན་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་དོན་
བསྟུ་བ་གསུམ།

དང་པོ་ནི། མི་ལྷན་པ་ཡི་འདུ་བྱེད་རྣམས། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་སྐལ་མཉམ་
དང་། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། །སྒོག་དང་མཚན་ཉིད་རྣམས་
དང་ནི། །མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་། །ཞེས་བྱུང་། མི་ལྷན་པ་སྟེ་ལྷན་
མིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཚས་ཅན། བྱོད་ལ་དབྱེ་ན་བཙུ་བཞི་ཡོད་དེ། ཐོབ་པ་
དང་མ་ཐོབ་པ་དང་སྐལ་མཉམ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་དེའི་སྟོམས་འཇུག་

དང་སློག་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྐྱེ་ག་གནས་པ་མི་རྟག་པ་བཞི་
རྣམས་དང་། མིང་གི་ཚོགས་དང་། ལ་སོགས་པ་ངག་གི་ཚོགས་དང་། ཡི་
གཤེ་ཚོགས་དང་བཅུ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཐོབ་པ་སོགས་གསུམ་བཤད་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་
པ་སོགས་གསུམ་བཤད་པ་དང་། སློག་སོགས་ལྔ་བཤད་པ་དང་། མིང་ཚིག་
སོགས་གསུམ་བཤད་པ་དང་བཞི།

དང་པོ་ལ། ཐོབ་མ་ཐོབ་དང་། སྐལ་མཉམ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། བྱད་ཚོས་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཐོབ་པ་རྟོག་དང་ལྡན་པའོ། །ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་རང་རྒྱུད་དུ། །
གཉོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འོ་འགོག་གཉིས་ཀྱི། །ཞེས་བྱུང་། ཐོབ་པ་ཚོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་གང་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ལྡན་
པར་བྱེད་པའི་རྣམས་ཞིག་ལ་འཛོག་པའི་བྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་
གཉིས་ཡོད་དེ། རྟོག་ཐོབ་དང་ལྡན་ཐོབ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
སྤར་མ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་ཀྱང་ཉམས་པ་སྤར་གསར་དུ་རྟོག་བྱེད་ཀྱི་རྣམས་ཞིག་
ལ་འཛོག་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། སྤར་མ་ནི་མཐོང་ལམ་
གསར་དུ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི་བསམ་གཟུགས་ལས་ཉམས་པ་
སྤར་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྡན་ཐོབ་ཡོད་དེ། ཐོབ་

ཟེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་དུ་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་རྩ་ས་ཞིག་ལ་འཛོག་
 པའི་ཕྱིར། མ་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐོབ་བྱེད་གང་
 ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ལྡན་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་རྩ་ས་ཞིག་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྟེན་པའི་མ་ཐོབ་པ་དང་། ལྡན་པའི་མ་
 ཐོབ་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། དང་པོ་
 བློ། ཐོབ་བྱེད་ཆོས་དེ་གསར་དུ་རྟེན་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་རྩ་ས་ཞིག་དང་། ཕྱི་
 མ་ནི་ཆོས་དེ་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་རྒྱན་དུ་ལྡན་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་རྩ་ས་
 ཞིག་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་གཉིས་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་དེ་
 རྣམས་ཀྱི་རང་རྒྱད་དུ་གཏོགས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། གཞན་རྒྱད་དུ་གཏོགས་
 པ་སོགས་ཀྱིས་མི་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ཐོབ་མ་ཐོབ་གཉིས་འདུས་བྱས་ཁོ་ནའི་
 རྟེན་དུ་བརྩི་བར་མ་ངེས་ཏེ། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱང་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། འདིར་ཁ་ཅིག་ ཐོབ་པ་དང་རྟེན་པ་དང་ལྡན་པ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཟེར་
 བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཐོབ་པ་དབྱེ་གཞི་དང་། གཞན་གཉིས་དབྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ རྟེན་ཐོབ་དང་ལྡན་ཐོབ་གཉིས་འགལ་
 གསུང་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་རྟེན་ཐོབ་དང་ལྡན་ཐོབ་འགལ་
 ཡང་། སྦྱིར་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་

སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་རྟེན་པ་ཐོབ་པ་ལྟན་པ་གསུམ་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། གངས་སྤེལ་ལས། ཐོབ་པ་དང་རྟེན་པ་དང་ལྟན་པའི་སྐད་དོན་གཅིག་པར་
འདོད་མོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བྱད་ཆོས་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། ཐོབ་པའི་བྱད་ཆོས་དང་།
མ་ཐོབ་པའི་བྱད་ཆོས་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། དམིགས་
བསལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དུས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་གསུམ། དགོ་ལ་སོགས་
ཀྱི་དགོ་ལ་སོགས། །དེར་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་ཁམས་པ། །མ་གཏོགས་
རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི། །སྟོབ་དང་མི་སྟོབ་མིན་ཀྱི་གསུམ། །སྤང་བྱ་མིན་པའི་
རྣམ་གཉིས་འདོད། །ཅེས་བྱུང་།

འདི་ལ་གཉིས། ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱུང་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐོབ་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུས་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ལྟོས་ས་ལ་ལྟོས་ནས་དུས་
གསུམ་དང་། དུས་རེ་རེ་ལ་ཡང་འདས་པའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་ད་
ལྟ་བུའི་ཐོབ་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་འདས་
པའི་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་བུ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
སོ་ཐར་ལྟ་བུའི་ཐོབ་པ་སྐྱེས་ལ་འགགས་པ་ནི་འདས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤར་
ཐོབ་པ་སྐྱེས་པ་འདས་པའི་འདས་པ་དང་དེའི་ཕྱིས་སྐྱེ་བའི་ཐོབ་པ་འདས་པའི་
མ་འོངས་པ་དང་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་ཐོབ་པ་ནི་འདས་པའི་ད་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་སམ་དགོ་བ་གང་ཡིན་ཡང་ཐོབ་པ་སྐྱེས་ལ་མ་
 འགག་དེ་ད་ལྟ་བ་དང་། དེའི་སྤར་སྐྱེས་པ་དེའི་འདས་པ་དང་། དེའི་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་
 དེའི་མ་འོངས་པ་དང་། དེ་དང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དེའི་ད་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་
 ལའང་རིགས་འགྲེ་བའི་ཕྱིར། ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་
 བསྟན་གསུམ་ཡོད་དེ། དགོ་བའི་ཐོབ་པ་དགོ་བ་དང་། ལ་སོགས་པས་མི་
 དགོ་བའི་ཐོབ་པ་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་དུ་
 འཛོག་པ་གཙུག་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པས་གོ་རིམ་
 དེ་ལྟར་སྤྱོད་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཁམས་གསུམ་
 གྱི་སར་གཏོགས་པ་ཡོད་དེ། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ཁམས་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་པ་
 དེར་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་རང་གི་ཁམས་དེར་གཏོགས་པ་སྟེ་ས་
 དེས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ཁམས་གསུམ་གྱི་
 སར་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་
 ཁམས་གསུམ་གྱི་སར་མ་གཏོགས་ལ། ཐོབ་པ་དེ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་
 སོགས་ཟུ་གསུམ། ཆོས་དེ་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་སར་མ་གཏོགས་ལ།
 ཐོབ་པ་དེ་གསུམ་གང་རུང་གི་ས་མ་བསྐྱུས་པའི་ཟུ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་དེར་ཐལ། ཁམས་གསུམ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སོ་སོར་བརྟགས་
 མིན་གྱི་འགོག་པ་འདོད་པའི་སར་མ་གཏོགས་ཀྱང་། དེའི་ཐོབ་པ་ནི་གང་ཟག་

གང་དུ་གཏོགས་པ་དེར་གཏོགས་པ་གསུམ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་
 ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་གོང་མ་གཉིས་སུ་གཏོགས་ལ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་
 དང་ལམ་བདེན་ཁམས་གསུམ་གང་དུ་མ་གཏོགས་ཤིང་དེའི་ཐོབ་པ་ཟག་
 མེད་རྣམས་ཁམས་གསུམ་གང་དུ་ཡང་མི་གཏོགས་པའི་བྱིར། སྟོབ་པ་དང་
 མི་སྟོབ་པའི་ཆོས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། རིམ་པ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱད་
 ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པར་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཡིན་ཏེ།
 སྟོབ་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་བདེན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་བྱིར།
 སྟོབ་མི་སྟོབ་གང་རུང་མིན་པའི་ཆོས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ།
 བྱོད་ལ་སྟོབ་མི་སྟོབ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་དང་། སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པར་བྱེད་
 པའི་ཆོས་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཟག་བཅས་དང་འདུས་མ་བྱས་
 རྣམས་ནི་སྟོབ་མི་སྟོབ་གང་རུང་མིན་པའི་ཆོས། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་
 སྟོབ་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ནི་སྟོབ་པ་དང་དེ་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་
 གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ནི་མི་སྟོབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐོབ་
 བྱའི་ཆོས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་
 འདོད་དེ། སྤང་བྱ་དང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་
 པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ཁམས་གསུམ་གང་དུ་གཏོགས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡང་འདོད་པར་གཏོགས་སོ་བེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། གོང་

དུ་བཤད་ཅིང་འཆད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག མ་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི་
 ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མ་གཏོགས་པའི་དོན་ལམ་བདེན་དེ་ཁམས་གསུམ་དུ་མི་
 གཏོགས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་
 ཐོབ་པ་བཞི་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་མདོར་བསྟུན་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཁམས་གསུམ་པ་
 དང་ཟག་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག སྟོབ་པའི་ཐོབ་པ་
 སྟོབ་པ། མི་སྟོབ་པའི་ཐོབ་པ་མི་སྟོབ་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་གཉིས་ཀ་གང་ཟག་གི་སྟངས་ལྟོག་རིགས་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྟོབ་མི་སྟོབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་
 མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བདག་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་ལ་བྱེད་པར་ཡོད་པའི་
 བྱིར། འོན་ཀྱང་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའང་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་ནི། ལུང་བསྟན་མིན་ཐོབ་ལྟན་ཅིག་སྟེ། །
 མངོན་ཤེས་སྒྲུལ་པ་མ་གཏོགས་པ། །བསྐྱེད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་འང་འདོད་པ་
 བ། །གཟུགས་ཀྱི་སྒར་ནི་སྟེ་བ་མེད། །ཅེས་བྱང་། མ་སྐྱེད་ལུང་མ་བསྟན་མིན་
 པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་ཐོབ་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རང་དང་ལྟན་ཅིག་སྟེ་བའི་
 ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཐོབ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དུས་གསུམ་ཅམ་ཡོད་
 ཀྱང་དེ་རེ་རེ་ལ་ནི་དུས་གསུམ་སོ་སོར་མེད་དེ། བྱོད་ཀྱི་དུས་གསུམ་ཀྱི་ཐོབ་

པ་རྣམས་དུས་གསུམ་རེ་རེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་གི་
 ཐོབ་པ་སྒྱིར་སྒྱར་སྒྱེས་དང་བྱིས་སྒྱེས་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རང་རང་
 དང་ལྷན་ཅིག་ཁོ་ནར་སྒྱེ་བའི་བྱིར། དམིགས་བསལ་མ་ངེས་པའང་ཡོད་དེ།
 ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་ལ་སྒྱར་སྒྱེས་བྱིས་སྒྱེས་ལྷན་ཅིག་སྒྱེས་གསུམ་
 དང་། སྒྲ་མ་མེད་ལ་བྱི་མ་གཉིས་ཡོད་པ་སྲིད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། མིག་
 གི་མངོན་ཤེས་ལུང་མ་བསྟན་དང་། སྒྲལ་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་དང་གི་ཤྱ་
 ཀམ་འི་བཟོ་བའི་གནས་ལྟ་བུ་དང་སྟོན་པའི་སྒྲོད་ལམ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་བྱིར་
 གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། མངོན་ཤེས་དང་སྒྲལ་པ་ལྟ་བུ་མ་གཏོགས་པར་དགོ་བ་
 དང་བསྐྱེབས་པའི་གཟུགས་གྱི་ཐོབ་པ་འདོད་པ་ན་ཡོད་པ་ལ་གཟུགས་གྱི་
 སྒྱར་སྒྱེས་མེད་ཅིང་བྱིས་སྒྱེས་དང་ད་ལྟར་སྒྱེས་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མ་ཐོབ་པའི་བྱེད་ཆོས་ལ། སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། གཏོང་ཚུལ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། མ་ཐོབ་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན། །འདས་མ་སྒྱེས་གྱི་དེ་
 རྣམ་གསུམ། འདོད་སོགས་གཏོགས་དང་བློ་མེད་གྱི་འང་། ལམ་མ་ཐོབ་པ་སོ་
 སོ་ཡི། །སྒྱེ་བོར་འདོད་དེ་ཞེས་བྱུང་། དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གང་རུང་གི་
 མ་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དགོ་མི་དགོ་གང་རུང་མ་ཡིན་ཏེ། དགོ་ཅ་ཆད་པ་
 དང་མི་དགོ་སྤངས་པ་ལའང་ཁྱོད་ཡོད་པའི་བྱིར། བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་མ་

ཡིན་ཏེ། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན།
 དུས་གསུམ་གང་འཛོག་གི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་འདས་པའི་
 འདས་པ་སོགས་གསུམ་དང་། མ་འོངས་པའི་འདས་པ་སོགས་གསུམ་དང་།
 ད་ལྟ་བའི་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཙམ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་
 པ་སྟེ་མ་འོངས་པ་གཉིས་ཀྱི་དུས་དེ་རྣམ་གསུམ་ཡོད་ཀྱི། འདིར་ཐོབ་བྱའི་ད་
 ལྟ་བའི་ད་ལྟར་བ་མེད་དེ། ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་བྱ་མ་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བར་འཛོག་
 པར་འགལ་བའི་བྱིར། མ་ཐོབ་པ་འདོད་ཁམས་སོགས་སུ་གཏོགས་པ་གསུམ་
 ཡོད་དེ། ཉེན་གྱི་གང་ཟག་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ས་དེར་གཏོགས་པ་གསུམ་ཡོད་
 པའི་བྱིར། རི་མེད་ལམ་བདེན་གྱི་ཐོབ་པའང་ཆོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་གང་
 རུང་དུ་གཏོགས་ཏེ། ཉེན་གྱི་གང་ཟག་སྐྱེས་པའི་སར་གཏོགས་པའི་བྱིར།
 ལམ་བདེན་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། རི་མེད་མ་ཡིན་ཏེ། སོ་སའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་ཟག་བཅས་ཡིན་པར་འདོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གཏོང་ཚུལ་ནི། དེ་ཐོབ་དང་། ས་འཕོས་ནས་ནི་ཉམས་པར་
 འགྱུར། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མ་ཐོབ་པའི་གཏོང་རྒྱ་ཡོད་དེ། ཉོགས་
 པའི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་དེ་ཐོབ་པས་གཏོང་། ས་དགྲའི་མ་ཐོབ་པ་ནི་ས་དེ་
 དང་དེར་འཕོས་པའི་རྒྱས་གཏོང་བའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། ཆོགས་ལམ་
 པས་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་སྦྱོར་ལམ་མ་ཐོབ་པ་ཉམས་ཤིང་། སོ་སྐྱེས་

འཕགས་ལམ་ཐོབ་པའི་རྒྱས་དེ་མ་ཐོབ་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་ཁམས་པ་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྦྱེས་
པའི་ཆེ་ས་འཕོས་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་མ་ཐོབ་པ་གཏོང་ཞིང་ཉམས་པ་
སོགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་སྐལ་མཉམ་ནི། སྐལ་མཉམ་སེམས་ཅན་འདྲ་བའོ། །ཞེས་
བྱུང་། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྣམ་ཆས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། །སེམས་ཅན་རྣམས་
གྱི་རིས་འདྲ་བའམ་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་ཞིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྐལ་
མཉམ་ཆས་ཅན། གཉིས་ཡོད་དེ། ཐ་དད་མིན་པ་དང་ཐ་དད་པའི་སྐལ་མཉམ་
གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྤྲ་མ་ནི་སེམས་ཅན་ཅམ་དུ་འདྲ་བའི་རྣམ་
དང་། བྱི་མ་ནི་ལྷ་མི་སོགས་སོ་སོར་འདྲ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་ཞིག་ཡིན་པའི་
སྤྱིར།

གཉིས་པ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་སོགས་གསུམ་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་།
དེའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གསུམ། དང་པོ་ནི། འདུ་
ཤེས་མེད་པ་བ་འདུ་ཤེས། །མེད་པར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །
འགོག་པའི་རྣམ་སྟོན་དེ་འབྲས་ཆེ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆས་ཅན། འདུ་ཤེས་
མེད་པ་བའི་གང་ཟག་གི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་འཛོག་པའི་རྣམ་ཡོད་དེ། གནས་
དེར་སྦྱེས་པའི་གང་ཟག་གི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་འགོག་པའི་འདུ་

ཤེས་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲས་པའི་རྣམས་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་
སྒྲིན་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གམ་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་བཞི་པ་བ་ཡིན་
ཏེ། དེ་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་ལྷར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་འདུ་ཤེས་མེད་སྟོམས་འཇུག ། བསམ་གཏན་
ཐ་མར་འབྱུང་འདོད་པས། །དགོ་བའོ་སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་ཉིད། ། འཕགས་
པའི་མ་ཡིན་དུས་གཅིག་འཛོལ། །ཞེས་བྱུང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་
འཇུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། སྤྲ་མ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་དང་
སེམས་བྱུང་འགོག་པར་བྱེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཞིག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་བཞི་པར་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་ཐ་མ་
སྟེ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་འདོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དགོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་
ཅན། སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གསུམ་གྱི་ནང་ནས་མཐོང་
ཆོས་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་སོགས་གཞན་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་དགོ་བའི་
སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བའི་རྟེན་སོ་སྐྱེར་ངེས་ཏེ།
འཕགས་པ་མིན་པ་ཁོ་ནའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དང་
ཐོར་གཅིག་ཁོ་ནར་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟར་གྱི་དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་ཐོབ་ཀྱི།

འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འགོག་པ་ཞེས་པའང་དེ་བཞིན་ཉིད། །འདི་གནས་དོན་
 དུ་སྤྱིད་ཅེ་སྤྱེས། །དགོ་བའོ་གཉིས་སུ་སྤྱོད་འགྱུར་དང་། །མ་ངེས་འཕགས་
 པའི་སྤྱོད་ལས་འཐོབ། །ཐུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་ཐོབ་བྱ། །དང་པོ་མ་ཡིན་
 སྐད་ཅིག་མ། །སུམ་ཅུ་ཅ་བཞིས་ཐོབ་ཕྱིར་དོ། །གཉིས་ཀའང་འདོད་དང་
 གཟུགས་ཏེན་ཅན། །འགོག་པ་དང་པོར་མིའི་ནང་དུ། །ཞེས་བྱང་། འགོག་པའི་
 སྟོམས་འཇུག་ཞེས་པའང་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། སེམས་སེམས་བྱང་
 འགོག་པའི་ཚུལ་སྤར་བ་ཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཀྱན་སྤྱོད་དང་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཞི་བའི་ཡིད་
 བྱེད་འདི་ལ་གནས་ན་ཞི་བའོ་སྟམ་ནས་དེའི་དོན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཏེན་དང་ས་གང་དུ་གཏོགས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱིད་
 ཅེར་གཏོགས་ཤིང་དེར་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དགོ་མི་དགོ་གང་རུང་
 ཡིན་ཏེ། དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་
 དེ། སྤྱེས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་དང་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་བའི་གཉིས་
 སུ་སྤྱོད་འགྱུར་དང་། རྣམ་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་བའི་མ་ངེས་པ་གཅིག་སྟེ་གསུམ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ཀྱི་ཏེན་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་སྤྱོད་བ་
 ལས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནི་སྤྱོད་བ་དང་འབད་

བས་ཐོབ་པ་མིན་ཏེ། དེས་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་
 འཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག་དང་པོར་བྱང་སེམས་
 སྒྲོབ་པའི་དུས་སུ་ཐོབ་ཟེར་བ་སོགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་
 པ་སྐྱད་ཅིག་མ་མངོན་ཏོགས་བཙུ་བྱག་དང་། སྤིང་ཅེའི་བར་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་སྒྲོར་
 དགྲའི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལས་དགྲ་དང་། དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལས་དགྲ་སྟེ་
 སྐུམ་ཙུ་ཙ་བཞི་བར་མ་ཆད་པར་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདུ་ཤེས་མེད་པ་
 དང་འགོག་པ་གཉིས་ཀའང་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཁམས་གཉིས་
 ཀའི་རྟེན་ཅན་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། དང་པོ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་ཉམས་
 རས་སྤར་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་པར་ཙུང་ཟད་
 ཡོད་དེ། འགོག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་ནི་དང་པོར་མིའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ལ། ཕྱིས་
 གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འགོག་པ་དང་པོ་མི་
 རང་དུ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ལ་འགོག་
 སྒྲོམས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ། རྟགས་དེར་ཐལ། གཟུགས་
 ཀྱི་རྟེན་ལ་མ་ཉམས་པའི་གསར་སྐྱེ་མེད་ཀྱང་། ཉམས་པའི་གསར་སྐྱེ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཙ་བར། གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འགོག་སྒྲོམས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་
 མངོན་དུ་བྱས་པས་བྲལ་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ཐོབ་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་

རྗེས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་མཛོན་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སློག་སོགས་ལྷ་བཤད་པ་ལ། སློག་དབང་བཤད་པ་དང་།
འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སློག་ནི་ཆེ་ཡིན་ཅོད་
དང་ནི། །རྣམ་ཤེས་རྟོན་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་བྱུང་། སློག་དབང་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། སྤང་པའི་རིགས་འབྲ་གནས་པའི་ཆེ་ལ་འདོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། འདོད་གཟུགས་གཉིས་ན་
ཅོད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་བྱེད། གཟུགས་མེད་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་བྱེད་པའི་
རྒྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སློག་དང་ཆེ་ནི་ཅོད་ཀྱི་རྟོན་དུ་
མི་རིགས་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ན་ཆེ་སློག་ཡོད་ཀྱང་ཅོད་མེད་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། འདིར་ནི་ཁམས་འོག་མའི་དབང་དུ་མཛོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་དང་ཆེ་ནི་ཅོད་ལ་མ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། ཅོད་ཚུང་དུར་སོང་ན་ཆེ་སློག་ཚུང་དུར་སོང་བས་ཁྲབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་
པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཁ་ཅིག་སློག་དང་ཚུང་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ།
རང་འགྲེལ་ལས། སློག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ལྷས་སེམས་ལ་བརྟན་ནས་འཇུག་པ་དེ་
སྟེ་བྱུང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། མིང་གིས་དེར་
བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དག་ནི་སྟེ་བ་དང་། །ཤེས་དང་གནས་དང་མི་

ཏྲག་ཉིད། །དེ་དག་སྐྱེ་བའི་སྐྱེས་ལ་སོགས། །དེ་ཆོས་བརྒྱད་དང་གཅིག་ལ་
 འཇུག་ཀྱང་རྒྱུ་དང་རྒྱུན་དང་མེད་པར་ནི། །སྐྱེ་བས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མིན། །
 ཞེས་བྱང་། འདུས་བྱས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དག་ཡོད་དེ། །སྐྱེ་བ་
 དང་གྲ་བ་དང་གནས་པ་དང་མི་ཏྲག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དེ་བྱོད་ཀྱི་མཆོན་བྱེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་དེ་བཞི་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་
 ཡོད་དེ། སྐྱེ་བས་སྐྱེད་པར་བྱེད། གནས་པས་གནས་པར་བྱེད། གྲ་བས་རྒྱུ་
 བར་བྱེད། མི་ཏྲག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་དེ་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདུས་
 བྱས་དེ་དག་གང་རུང་ཞིག་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་རྩེས་མཐུན་དང་བཅས་ན་
 བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཅ་བའི་མཆོན་ཉིད་བཞི་དང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་སོགས་ཏེ། གནས་
 པའི་གནས་པ། གྲ་བའི་གྲ་བ། མི་ཏྲག་པའི་མི་ཏྲག་པ་སྐྱེ་རྩེས་མཐུན་ཀྱི་མཆོན་
 ཉིད་བཞི་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་སོགས་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་
 མེད་དེ། ཆོས་དེ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་རང་གི་སྐྱེ་སོགས་བརྒྱད་དང་རང་དང་དགྲ་ཅིག་
 ཅར་དུ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེ་བས་ནི་སྐྱེ་གྲ་སོགས་བརྒྱད་
 སྐྱེད་ལ། གནས་པས་ནི་དེ་བརྒྱད་གནས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཡིན་པས། སྐྱེ་
 བའི་སྐྱེ་བ་དེ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཕུ་ལ་འཇུག་པ་དང་གནས་པའི་གནས་པ་སོགས་
 གྲང་ཆོས་རེ་རེའམ་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མ་འོངས་པ་ཀུན་ཅིག་ཅར་
 དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བའི་བརྒྱད་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། རྒྱུ་དང་

ཀྱེན་དག་ཚོགས་པ་མེད་པར་ནི་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ནི། མིང་དང་དག་དང་ཡི་
གའི་ཚོགས། འདོད་དང་གཟུགས་གཏོགས་སེམས་ཅན་སྟོན། །རྒྱ་མ་བྱུན་
ལུང་བསྟན་མིན་ཞེས་བྱུང་། །མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ལས། དང་པོ་མིང་
ཚོས་ཅན། འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། རོན་གྱི་ངོ་བོ་ཅམ་སྟོན་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་སྟོ་
ནས་འཛོག་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། གཟུགས། ཚོར་བ་ཞེས་པའི་དག་ལྟ་བུ་
ཡིན་པའི་བྱིར། དག་ཚོས་ཅན། འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། རོན་གྱི་ངོ་བོ་བྱུང་པར་
དང་བཅས་ནས་སྟོན་པའི་དག་ཡིན་པའི་སྟོ་ནས་འཛོག་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་
ན། གཟུགས་མཛེས། ཚོར་བ་སྤྱོད་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡི་གེ་ཚོས་
ཅན། འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། མིང་དང་དག་གི་ཚོམ་གཞིར་བྱུར་པའི་སྐྱེད་གྱི་
གདངས་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཨ་ཨ་ཀ་ཁ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཚོགས་གསུམ་པོ་དེ་ཚོས་ཅན། ཁམས་གང་དུ་གཏོགས་པ་ཡོད་
དེ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཁམས་ཁོ་ནར་གཏོགས་པའི་བྱིར། དེ་གསུམ་པོ་
ཚོས་ཅན། བྱུང་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། རོ་བོ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་སྒྲ།
རྒྱ་མ་བྱུན་ལས་བྱུང་བ། མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་
བྱུང་སྟེ། བཛོད་མཁན་གྱི་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ།

རང་གི་རིགས་མཐུན་སྒྲ་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། དག་ཅེ་
 ཆད་པ་དང་ཆགས་བྲལ་ལའང་ཡོད་ཅིང་རྣམ་སྤྲོད་མི་སྦྱེད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག
 དེ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་མཁའ་ལས་ཀྱང་མིང་ཆོག་ཡི་གོ་གསུམ་ལྟན་གྱི་སྒྲ་
 འབྱུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁའ་ལས་ཀྱང་ཆོས་གྱི་སྒྲ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་དེ་ལྟར་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་
 བོད་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་
 བརྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འབྱུང་ཏེ། དབྱུང་དགོས་པར་
 ཡང་སྤང་ངོ་། །

གསུམ་པ་ཆོས་གཞན་གྱི་བྱིར་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་དོན་བསྟུ་བ་ནི།
 དེ་བཞིན། སྐལ་མཉམ་རྣམ་པར་སྤྲོད་པའང་ཡིན། ཁམས་གསུམ་པ་སྟེ་ཐོབ་
 རྣམ་གཉིས། །མཆོན་ཉིད་རྣམས་དང་སྟོམས་འཇུག་དང་། མི་ལྟན་པ་དག་རྒྱ་
 མཐུན་པ། ཞེས་བྱུང་། སྐལ་མཉམ་ཆོས་ཅན། བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་བཞིན་དུ་
 ཆོས་གསུམ་ལྟན་དུ་མ་ཟད། ལྟ་ལྟ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་
 པ་སོགས་གསུམ་དུ་མ་ཟད། སྐལ་མཉམ་དང་རྣམ་པར་སྤྲོད་པའི་རྒྱ་ལས་
 བྱུང་བའམ་ཡིན་ཞིང་། ཁམས་གསུམ་པ་སྟེ་དེ་གསུམ་གྱི་སར་གཏོགས་པ་ལྟ་
 ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱིར་གྱི་ཐོབ་པ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྣམ་
 སྤྲོད་དང་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་

རིགས་འདྲ་སྒྲ་མ་ལས་བྱུང་བ་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། མིག་སོགས་
 རྣམ་སྟོན་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྟེ་
 སོགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བྱུང་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཐུན་དང་རྣམ་
 སྟོན་སྟེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པ་རྒྱ་
 མཐུན་དང་། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་དེ་བཞི་རྣམ་སྟོན་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། གོང་དུ་བཤད་པའི་སྟོམས་འདུག་གཉིས་དང་། མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་
 དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མིན་ཏེ། རྒྱ་མཐུན་ཁོ་ན་ལས་
 བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བྱའི་རྣམ་གཞག

གསུམ་པ་རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བྱའི་རྣམ་གཞག་ལ། རྒྱ་འབྲས་སྒྲིབ་བསྟན་
 པ་དང་། རྒྱུན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས།

༡ རྒྱ་འབྲས་སྒྲིབ་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ། རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་བཤད་པ་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་
 མོང་གི་ཆོས་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རང་
 བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྟུ་བ་གསུམ།

དང་པོ་ནི། བྱེད་རྒྱ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། སྐལ་མཉམ་མཚུངས་པར་
 ལྟན་པ་དང་། །ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དང་རྣམ་སྟོན་དང་། །རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་བྲག་ཏུ་འདོད། །

ཞེས་བྱང་། རྒྱ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བྱུག་དུ་འདོད་དེ། བྱེད་རྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་
འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དང་། མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་རྒྱ་དང་
ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་དང་རྣམ་སྤྲོད་གྱི་རྒྱ་དང་བྱུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བྱུག་ལས། དང་པོ་བྱེད་རྒྱ་ནི། རང་ལས་གཞན་པ་བྱེད་
རྒྱའི་རྒྱ། །ཞེས་བྱང་། བྱེད་རྒྱ་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རང་སྐྱེ་བ་ལ་
གོགས་མི་བྱེད་ཅིང་། རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཆོས་ཞིག་ལ་འཛོགས་པའི་
ཕྱིར། བྱེད་རྒྱ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྐབས་འདིར་རྒྱས་ལྷན་
དང་རྒྱས་མེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། ཆོས་དེ་
སྐྱེ་བ་ལ་པན་འཛོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ནི། ཆོས་དེའི་བྱེད་རྒྱ་རྒྱས་
ལྷན་དང་། ཆོས་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་ཀྱང་པན་མི་འཛོགས་པའི་ཆོས་
དེ། ཆོས་དེའི་བྱེད་རྒྱ་རྒྱས་མེད་དུ་འཛོགས་པའི་ཕྱིར། སོ་སོའི་མཚན་གཞི་
ཡོད་དེ། ཆོས་དེའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཆོས་དེའི་བྱེད་རྒྱ་རྒྱས་ལྷན་དང་། འདུས་
མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དང་འདུས་བྱས་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་མི་གཞོན་མི་པན་པ་
རྣམས། ཆོས་དེའི་བྱེད་རྒྱ་རྒྱས་མེད་དུ་འཛོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བོན་
དང་ཆུ་ལུང་དང་རྫོང་གཤེར་སོགས་རང་འབྲས་ལྷུ་གུའི་རྒྱ་སྤྲ་མ་དང་། ཀ་
བུམ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེའི་རྒྱ་ཕྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་བྱེད་རྒྱ་ཐམས་ཅད་
རྒྱས་ལྷན་ཡིན་ཏེ། འདིར་བྱེད་རྒྱ་རྒྱས་སྟོང་ནི་གཞི་ལ་སྟོས་ནས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་ཤེས་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ལས་དབང་
ཤེས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་བརྒྱད་པའི་སྒོ་ནས་དེ་
ཡང་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྒྱས་པ་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཡང་བྱེ་སྤྱོད་ལུགས་ཡིན་གྱི། གོང་མས་བྱེད་རྒྱུ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱིས་ཁྲབ་
པར་འདོད་པས་ཁྲད་པར་ཡོད་དོ། །ཆོས་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གཞོད་པ་ནི་ཆོས་དེའི་
བྱེད་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེའི་འཇིག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་གང་པན་ཚུན་འབྲས། འབྱུང་བཞིན་
སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་པ། །སེམས་དང་མཆོན་ཉིད་མཆོན་གཞི་བཞིན། །
སེམས་ལས་བྱུང་དང་སྒྲིམ་གཉིས་དང་། །སེམས་དང་དེ་དག་གི་མཆོན་ཉིད། །
སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དུས་དང་ནི། །འབྲས་སོགས་དག་ལ་སོགས་པའོ། །
ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ངོས་
བཟུང་། དེ་རྗེས་སུ་འཇུག་ཚུལ་བཞི།

དང་པོ་ནི། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་གང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། པན་ཚུན་པན་འདོགས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་གནས་པའི་རྒྱུ་
དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཆོན་གཞི་དང་
དཔེ་ཡོད་དེ། ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་གནས་པའི་འབྱུང་བཞི་བཞིན་དང་། སེམས་
ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ང་བརྒྱད་དང་སེམས་བཞིན་དང་། མཆོན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་

དང་མཆོན་གཞི་འདུ་བྱེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་
 རྩེས་འཇུག་ཆོས་ཅན། རོས་བཟུང་དུ་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་
 སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་རྣམས་པ་གཉིས་
 དང་། སེམས་དང་དེ་དག་གི་མཆོན་ཉིད་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 བཞི་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་རྩེས་འཇུག་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱ་བཅུས་སེམས་ཀྱི་
 རྩེས་འཇུག་ཅེས་བྱ་སྟེ། དུས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཞི་དང་འབྲས་བྱ་སོགས་ཏེ་རྣམ་
 སྒྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་གསུམ་དང་། དག་བ་སོགས་ཏེ་མི་དག་པ་ལུང་མ་བསྟན་
 གསུམ་དང་བཅུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཅིག་ཅར་རྩེས་སུ་འཇུག་པ་གཅིག་
 དགོས་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། སེམས་དང་དེའི་སྐྱེ་འགག་སོགས་བཞི་
 དུས་གཅིག་པ་དགོས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། འབྲས་བྱ་བྱེད་འབྲས་
 དང་བྲལ་འབྲས་གཉིས་དང་། རྣམ་སྒྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་རྣམས་
 གང་རུང་འབྲུང་བ་གཅིག་དགོས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། དག་སོགས་
 གསུམ་པོ་གང་ཡིན་པ་གཅིག་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་དག་
 སོགས་གསུམ་གྱིས་རང་རང་གི་སེམས་བྱུང་དག་སོགས་གསུམ་སོ་སོར་
 སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་ནི་བྱེ་སྐྱེ་ལྷན་ན་རྒྱ་
 འབྲས་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་། གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་པ་བར་བཞེད་
 དེ། དུས་མཉམ་ལ་རྒྱ་འབྲས་མི་བཞེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལ། རོ་བོ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཉང་ཆོན་
 གྲེ་བྲག་ཏུ་བཞག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐལ་མཉམ་རྒྱ་ནི་འདྲ་བའོ། །ཞེས་
 བྱུང་། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཆོས་ཅན། འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་རང་དང་
 རིགས་འདྲ་བ་ཞིག་སྤྱེད་པའི་སྒོ་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དགེ་མི་
 དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་གྱི་སྤྱ་མས་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་རམ་སྤྱེད་པར་
 བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་
 པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་རིས་ས་པའོ་སྤྱར་སྤྱེས་ནམས། ཞེས་བྱུང་།
 ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྟན་
 ཏེ། རང་དང་སྤྱང་བུ་རིགས་གཅིག་པ། ས་གཅིག་པ། འབྲས་བུའི་སྤྱར་སྤྱེས་
 པ་གསུམ་ནམས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་
 ལྟ་བུར་རིགས་གཅིག་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་
 པོ་རང་རང་གི་ས་མ་བསྐྱས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ལས་བསྐྱས་
 གྱི་ཉོན་མོངས་ཕྱི་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་ཀྱི། འདོད་པའི་མཐོང་སྤངས་
 ལྟ་བུས་གོང་མའི་མཐོང་སྤང་གི་རྒྱ་མི་བྱེད་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 པ་བྱུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་དེའི་སྤྱར་སྤྱེས་པས་ཕྱི་མ་སྤྱེས་པ་དང་མ་སྤྱེས་པའི་
 སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་ཀྱི། ཏུས་མཉམ་པས་དེ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ས་དགྲའི་ལམ་ནི་པན་ཚུན་དུ། །མཉམ་དང་བྱེད་པར་

ཅན་གྱི་ཡིན། །སྒྲོར་བྱང་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་ཡིན། །ཐོས་དང་བསམ་བྱང་ལ་
 སོགས་པ། །ཞེས་བྱང་། གོང་དུ་ས་གཅིག་པ་ཞིག་དགོས་པར་བཤད་པ་ནི་
 ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཟག་མེད་ལ་ནི་
 དེ་ལྟར་མ་ངེས་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ནི་པན་ཚུན་མཉམ་
 བས་མཉམ་པ་དང་། བྱང་པར་ཅན་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་
 བདེན་པན་ཚུན་མཐོ་དམན་མཉམ་པ་དང་གོང་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་
 པའི་བྱིར། དེར་མ་ཟད་སྒྲོར་བྱང་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཟག་བཅས་ཀྱི་དགེ་བ་
 དེའང་མཉམ་པ་དང་བྱང་པར་ཅན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དེ་གཉིས་ཁོ་ན་བྱེད་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་བྱང་དང་བསམ་བྱང་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བསྒྲོམས་བྱང་ནམས་
 གྱིས་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་བསྒྲོམས་
 བྱང་མེད་ཀྱང་ཐོས་བྱང་དང་བསམ་བྱང་སྤྲ་མས་སྤྱི་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་
 བྱེད། གཟུགས་ནི་བསམ་བྱང་མེད་ཀྱང་ཐོས་བྱང་དང་བསྒྲོམས་བྱང་སྤྲ་མས་
 སྤྱི་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད། གཟུགས་མེད་དུ་བསྒྲོམས་བྱང་སྤྲ་མས་སྤྱི་
 མའི་རྒྱ་དེ་བྱེད་པའི་བྱིར། འདིར་བསྒྲོམས་བྱང་འཛིག་མཆམས་ཡོད་དེ། ཞི་
 གནས་ཐོབ་པ་ནས་འཛིག་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་མཚུངས་ལྡན་རྒྱ་ནི། མཚུངས་ལྡན་རྒྱ་ནི་སེམས་དག་དང་།
 སེམས་བྱང་རྟེན་མཚུངས་ཅན་ནམས་སོ། །ཞེས་བྱང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་
གཅིག་ལ་བརྟེན་པར་མཚུངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དག་དང་། སེམས་བྱུང་
རྣམས་པན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་སུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་པན་ཚུན་
གཅིག་མེད་ན་ཅིག་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་རྒྱ་འབྲས་
མཚན་ཉིད་པར་བྱེ་སྤྲུལ་འདོད་ཀྱང་གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་བར་འདོད་དོ། །

ལྷ་པ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ནི། ཀུན་འགྲོ་ཞེས་བྱ་ཉོན་མོངས་ཅན། །རྣམས་གྱི་
རང་ས་ཀུན་འགྲོ་ལྷ། ཞེས་བྱུང་། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ཆོས་ཅན། འཛོག་ཚུལ་ཡོད་
དེ། རང་དང་རིགས་དང་ས་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་དང་། དེ་མི་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་
གྱི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་འགྲོ་ལྷ་ཡོད་དེ། ཆོར་འདུ་
སོགས་ལྷ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་རྣམས་སྤོང་གྱི་རྒྱ་ནི། རྣམས་སྤོང་རྒྱ་ནི་མི་དགེ་དང་། །དགེ་བ་ཐག་
བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། ཞེས་བྱུང་། རྣམས་སྤོང་གྱི་རྒྱ་ཆོས་ཅན། འཛོག་ཚུལ་ཡོད་
དེ། རྣམས་པར་སྤོང་པ་འབྱེན་བྱེད་གྱི་མི་དགེ་བ་དང་། དགེ་བ་ཐག་བཅས་
རྣམས་ཁོ་ན་དེར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྣམས་སྤོང་གྱི་རྒྱ་ཡིན་
ཏེ། རོ་བོ་སྟོབས་དང་ལྷན་ཞིང་སྟེད་པའི་རྒྱན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ལུང་མ་
བསྟན་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྣམས་སྤོང་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟེད་པའི་རྒྱན་དང་

བཅས་ཀྱང་ངོ་བོ་སྟོབས་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དགེ་བ་ཟག་མེད་རྣམས་ཆོས་
ཅན། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་སྟོབས་དང་ལྡན་ཀྱང་སྲིད་པའི་རྒྱན་
དང་མ་བཅས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་ཏེ་བྱང་
པར་མི་འབྲ་བར་སྒྲིན་པ་དེ་དེའི་སྒྲ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱེ་ནི། ཀྱན་འགྲོ་སྐལ་མཉམ་དུས་གཉིས་པ། །གསུམ་
པོ་དག་ནི་དུས་གསུམ་པ། །ཞེས་བྱང་། ཀྱན་འགྲོ་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཆོས་
ཅན། དུས་གཉིས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འདས་པས་ད་ལྟར་བ་དང་། ད་ལྟར་བས་མ་
འོངས་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་མཚུངས་ལྡན་
རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་གསུམ་པོ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། དུས་གསུམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ།
འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པས་བྱང་མ་འོངས་པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར།
འདིར་སྤྱི་དོན་གྱིས་རྩེ་བཙུན་བཤད་ན། སྤྱིར་རྒྱ་བྱེད་གི་ནང་ཆོན་མི་འགལ་
ཏེ། རྒྱ་ཡིན་ན་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞི་དང་སྦྱར་ན་འགལ་བ་
མང་སྟེ། རྣམ་སྒྲིན་སྐྱེས་གྱི་སེམས་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ན། སེམས་དེའི་
མཚུངས་ལྡན་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེའི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་དེ་དང་དུས་མཉམ་
ཡིན་ལ། དེའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ནི་སྤྱི་རྩེ་བཙུན་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཀྱན་
འགྲོ་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་གང་རུང་ཡང་སེམས་དེའི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་

རྒྱ་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་རང་གི་འབྲས་བུ་འཕྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ལ། མཚན་གཞི། འབྲས་བུ་གང་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ།
འབྲས་བུ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། འདུས་བྱས་བྲལ་བཅས་
འབྲས་བུ་ཡིན། །འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་དག་མེད། །ཅེས་བྱུང་། འབྲས་བུ་ཆོས་
ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་རྣམས་དང་། ཐལ་བ་འགོག་བདེན་བཅས་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་
མཚན་ཉིད་བ་དེ་དག་གང་ཡང་མེད་དེ། རྒྱ་བྱག་འབྲས་བུ་ལྔའི་བྱེད་རྒྱ་དང་
བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་གཞན་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་མཚན་ཉིད་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་ལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་མཚན་ཉིད་པ་
ཡོད་དེ། བྱེད་རྒྱ་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཡོད་ཅིང་བྲལ་འབྲས་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། བྲལ་འབྲས་ལམ་བདེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་ཀྱང་དེ་
ལམ་བདེན་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་སྟོན་འབྲས་བུ་ཐ་མའི་ཡིན། །བདག་པོའི་འབྲས་བུ་
དང་བའི་ཡིན། །རྒྱ་མཐུན་སྐལ་མཉམ་ཀྱན་འགོ་བའི། །སྐྱེས་བུ་པ་ནི་གཉིས་
ཀྱི་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་དེ།
རྒྱ་བྱག་གི་ཐ་མ་རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་པོའི་
འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་པོ་བྱེད་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་གཉིས་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ།
སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་
བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་དེ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་
རྒྱ་གཉིས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྣམ་སྒྲིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། སེམས་ཅན་བཛོད་
ལུང་བསྟན་ཕྱིས་འབྱུང་། །རྒྱ་མཐུན་རྒྱ་དང་འབྲ་བའོ། །བྲལ་བ་སྒོ་ཡིས་བཟད་
པའོ། །གང་གིས་སྟོབས་ཀྱིས་གང་སྐྱེས་པ། །ཟས་དེ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་ལས་སྐྱེས།།
སྒོན་བྱུང་མ་ཡིན་འདུས་བྲས་ནི། །འདུས་བྲས་ཁོ་ནའི་བདག་པོའི་འབྲས། །
ཞེས་བྱུང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་ལས་དང་
པོ་ཡོད་དེ། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་གང་རུང་མ་ཡིན་ཞིང་མ་བསྐྱེབས་ལུང་དུ་
མ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། དག་བཙུམ་
པའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགེ་བ་མིན་ཏེ། དགེ་ཙམ་བཅད་པ་ལའང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་རྣམ་སྒྲིན་མི་འབྱེན་པའི་བྲག་བཙུམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོས་གཉིས་པ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་དུ་བཛོད་པ་རྒྱད་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། རང་རྒྱ་ལུང་དུ་བསྟན་པ་
བྲག་བཙུམ་གྱི་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རང་རྒྱ་དང་རིས་

འབྲ་བའི་འབྲས་བུ་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱ་སྐལ་མཉམ་གྱི་
 རྒྱ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན།
 འཛིག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སློབ་ར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་སྐལ་
 གྱི་སྤང་བུ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་ལ་འཛིག་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་
 བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རྒྱ་གང་གི་
 སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་གང་སྐྱེས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགོག་
 བདེན་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཡིན་ལ། ཞིང་པས་བསྐྱབས་པའི་ལོ་ཉོག་དང་།
 བཟོ་བོས་བྱས་པའི་ཁང་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས་དང་། ཟག་བཅས་
 ཀྱིས་ཟག་མེད་བསྐྱེད་པ་རྣམས་དང་། ས་མི་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་
 གཅིག་ལས་གཅིག་སྐྱེས་པ་སོགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བུ་ཆོས་ཅན།
 བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ཡོད་དེ། རྒྱ་དེའི་སྟོན་དུ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་འདུས་
 བྱས་རྒྱ་དེའི་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་འབྲས་ལ་འདུས་མ་
 བྱས་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་མེད་དེ། འདུས་བྱས་ཁོ་ནའི་སྟངས་ལ་འཛིག་པའི་ཕྱིར།
 སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། རྒྱ་བྱེད་པ་པོ་དང་
 ལྷན་ཅིག་དང་དེ་མ་ཐག་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ལ། འབྲས་བུ་འཛིན་
 འབྲིན་གྱི་བྱེད་པར་དང་། འབྲས་བུ་གང་རྒྱ་དུ་ཞིག་གིས་སྐྱེད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ལྷ་པོ་ད་ལྟར་འབྲས་བུ་འཛིན། གཉིས་ནི་རབ་ཏུ་འབྱེན་པ་
 ཡིན། །ད་ལྟར་ཀྱི་དང་འདས་པ་དག །གཅིག་ནི་འདས་པ་འབྱེན་པར་འགྱུར། །
 ཞེས་བྱུང་། བྱེད་རྒྱ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་ལྷ་པོ་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་བའི་འབྲས་
 བུ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། འདས་པས་བཟུང་བེན་ནས་འདས། མ་འོངས་པ་ལ་བྱེད་
 འབྲས་མེད་པས་འཛིན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་
 མཚུངས་ལྟན་ཀྱི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་སྟེ་རྒྱད་ལྟར་བ་
 དང་དུས་མཉམ་དུ་དང་པོ་ནས་འབྱེན་པར་བྱེད་དེ། འབྲས་བུ་འཛིན་འབྱེན་
 གཉིས་ཅིག་ཅར་ད་ལྟར་ཀྱི་དུས་སུ་མཉམ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྐལ་མཉམ་དང་
 ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ད་ལྟ་བ་རྒྱ་མཐུན་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་འདས་
 པའི་རྒྱ་མཐུན་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཉིས་དག་འབྱེན་པ་ཡོད་དེ། སྐད་ཅིག་གཞན་
 ཀྱིས་བར་མ་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་འབྱེན་ན་ད་ལྟར་ཀྱི་དུས་སུ་དེ་འབྱེན་པ་
 དང་། བར་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་འབྱེན་ན་འདས་པའི་དུས་སུ་དེ་འབྱེན་པའི་བྱ་
 བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་འཛིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས།
 འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ས་བོན་ཀྱི་དངོས་པོ་ཉི་བར་
 གནས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་
 བུ་འཛིན་ལ་མི་འབྱེན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དགོ་རྩ་ཆད་ཁའི་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་ལྟ་
 བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཛིན་འབྱེན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། དགོ་རྩ་མ་ཆད་

པའི་སྐབས་པལ་ཆེར་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱ་གཅིག་ཕུ་ནི་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་འདས་པ་ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་འབྲིན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་གམ་དེ་མ་
ཐག་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྲུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཚུངས་ལྷན་རྒྱ་དུ་ལས་བྱུང་བ་དང་། མཚུངས་ལྷན་
མིན་པ་རྒྱ་དུ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་རྣམ་སྤྲོད་
སྤྱེས། །ལྷག་དང་དང་པོ་འཕགས་རིམ་བཞིན། །རྣམ་སྤྲོད་ཀྱན་འགྲོ་དེ་གཉིས་
དང་། །སྐལ་མཉམ་མ་གཏོགས་ལྷག་ལས་སྤྱེས། །སེམས་དང་སེམས་ལས་
བྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་ཆོས་བཞི་ཡོད་
དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་རྣམ་སྤྲོད་སྤྱེས་དང་། ཟག་མེད་དང་པོ་དང་། དེ་
གསུམ་གྱི་ལྷག་པའི་འདུས་བྱས་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རིམ་པ་བཞིན་ཉོན་
མོངས་ཅན་ཆོས་ཅན། རྒྱ་ལྷ་ལས་སྤྱེས་ཏེ། རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱ་མ་གཏོགས་
གཞན་ལྷ་ལས་སྤྱེས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྤྲོད་ལས་སྤྱེས་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་ལྷ་ལས་
སྤྱེས་ཏེ། ཀྱན་འགྲོ་མ་གཏོགས་ལྷག་མ་ལྷ་ལས་སྤྱེས་པའི་ཕྱིར། ལུང་མ་
བསྟན་རྣམས་དང་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་ཀྱི་དགོ་བ་རྣམས་
ཆོས་ཅན། རྒྱ་བཞི་ལས་སྤྱེས་ཏེ། རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱ་དང་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་གཉིས་
མ་གཏོགས་ལྷག་མ་བཞི་ལས་སྤྱེས་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་
འཕགས་པའི་ལམ་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱ་གསུམ་ལས་སྤྱེས་ཏེ། རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱ་

ཀུན་འགྲོ་རྒྱ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མ་གཏོགས། ལྷག་མ་བྱེད་ལྷན་མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར། ཆོས་བཞི་པོ་དེ་དག་འདུས་བྱས་སྒྱིར་མ་བྱེད་གཙོ་བོར་མཚུངས་ལྷན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མཚུངས་ལྷན་མ་གཏོགས་གཞན་དེ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། མཚུངས་ལྷན་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ལྷན་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བཞི་དང་གསུམ་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གཞན་སྒྲོམ་མིན་དང་དབང་པོ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྷན་མིན་སོགས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་དང་མཚུངས་ལྷན་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་བཞི་ལས་སྐྱེས། སོ་ཐར་དང་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་ལྷན་མིན་དང་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ནི། རྣམ་སྒྲིན་ཀུན་འགྲོ་མཚུངས་ལྷན་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གསུམ་ལས་སྐྱེས། ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལྷ་བུ་ནི་བྱེད་རྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་གི་རྒྱ་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་ལས་མ་བྱུང་སྟེ། ལྷན་མིན་ཡིན་པའི་བྱིར།

༡ རྒྱུན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ།

གཉིས་པ། སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སའི་རང་བཞིན་རྒྱས་

བར་བཤད་པ། དེ་དག་གི་བྱང་ཆོས་གཞན་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྒྱུ་
 རི་བཞི་པོ་དག་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་བྱང་། རྒྱུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་
 བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱུ་རྒྱུ་དམིགས་རྒྱུ་བདག་རྒྱུ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་དང་བཞི་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུ་ལྔ་ཡིན། །སེམས་དང་སེམས་
 བྱང་སྒྲེས་པ་རྣམས། །ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག །དམིགས་པ་ཆོས་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་དོ། །བྱེད་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བདག་པོར་བཤད། །ཅེས་བྱང་། རྒྱུ་
 དང་རྒྱུ་གཉིས་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པའི་
 རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ལྔ་པོ་དེ་རྒྱུ་འུ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་དང་སེམས་བྱང་
 རྒྲེས་པ་པལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ།
 རང་གི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་སྒྲེད་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དགྲ་བཅོམ་པའི་ཐ་མའི་སེམས་སེམས་བྱང་རྣམས་ཆོས་ཅན། མཚུངས་པ་དེ་
 མ་ཐག་རྒྱུ་མིན་ཏེ། ཉེར་འབྲས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་
 སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། དམིགས་པའི་རྒྱུ་དངོས་བཏགས་
 གང་རུང་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་ཡིན་པ་ནས་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་
 པོ་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བྱེད་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཁྱོད་དུ་བཤད་
 པའི་ཕྱིར།

འདིར་སྤྱི་དོན་གྱིས་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། སྤྱིར་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་གཉིས་མི་འགལ་
 ཏེ། དེ་གཉིས་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་གཅིག་ལ་སྟོས་ན་ཁྲད་
 པར་ཡོད་དེ། ཆོས་དེའི་ཉིར་ལེན་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ལ།
 དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ནི་དེ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་
 བྱས་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ནི། དམིགས་རྒྱུ་དངོས་གནས་པར་འདོད་པར་མི་
 བྱ་སྟེ། དེ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྤྲུལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་བྱེ་མ་
 ཁོ་ནའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་བྱེད་པ་པོ་སོགས་སུ་འདོད་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་ནི་དེ་མི་
 བཞེད་དེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གིས་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་
 སེམས་བྱུང་གི་དེ་མ་ཐག་བྱེད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱིར་ལམ་
 གྱིས་མཐོང་ལམ་གྱི་དེ་མ་ཐག་བྱེད་པའི་ཚུལ་སོགས་བཞེད་པའི་ཕྱིར།
 གཟུགས་ཅན་ལ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་མེད་དེ། དེ་དང་མཚུངས་ལྷན་མེད་
 པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཡིན་ན། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་ཡིན་བས་མ་ཁྲབ་
 སྟེ། དེ་ལ་སུ་བཞི་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིད་འཐུག་པོ་དང་འགོག་པ་དང་འདུ་
 ཞེས་མེད་པ་ལས་ལངས་མ་ཐག་པའི་དབང་ཞེས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ལ་
 འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་རེ་སྣང་སྟེ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་གཉིད་དང་
 སྟོམས་འཇུག་ལས་ལང་ཁ་མའི་ཡིད་ཞེས་ལ་འདོད་ཅིང་། གཞན་དག་དེ་
 ངག་ཏུ་འཇུག་ཁ་མའི་དབང་ཞེས་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་རྒྱ་རྣམས་བདག་

རྒྱུ་རྩུ་བཤད་པས་རྒྱ་ཡིན་ན་སྤྱིར་བདག་རྒྱུ་ཡིན་པས་བྲབ་ལ། བདག་
 རྒྱུ་ཞེས་པའི་སྤྱ་དོན་ཡོད་དེ། མང་པོའི་རྒྱུ་དང་ལྷག་པའི་རྒྱུ་ཞེས་པའི་
 དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། རྒྱུ་གང་གིས་འབྲས་བུ་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ། འབྲས་
 བུ་གང་རྒྱུ་གང་ལས་བྱུང་ཚུལ། འབྲུང་བ་དང་འབྲུང་འགྱུར་གཉིས་རྒྱུ་དང་
 རྒྱུ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྒྱུ་གཉིས་པོ་དག་འགག་པ་ལ།
 བྱ་བ་བྱེད་པོ་གསུམ་པོ་ནི། །སྐྱེ་ལ་འོ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཡི། །རྒྱུ་དག་དེ་
 ལས་བསྐྱོག་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་ལྔས་འབྲས་བུ་དུས་
 གསུམ་པོ་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལྷན་མཚུངས་གཉིས་པོ་དག་གིས་
 འབྲས་བུ་འགག་པ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད། སྐལ་ཀྱན་ནམ་སྒྲིན་
 གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་མ་འོངས་པ་ལ་བྱེ་བ་བྱེད་
 པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་གྱིས་འབྲས་བུ་ད་ལྟ་བ་དུས་མཉམ་པ་
 འཛིན་འབྱེན་གཉིས་དང་འོངས་སྟོན་པའི་བྱ་བ་གསུམ་བྱེད་པའི་བྱིར།
 གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱིས་འབྲས་བུ་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ལ་བྱ་
 བ་བྱེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རང་འབྲས་འཕངས་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེ་བའི་བྱིར།
 དེ་ལས་གཞན་པ་ཡི་རྒྱུ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་དམིགས་རྒྱུ་བདག་རྒྱུ་གསུམ་
 པོ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་ལྔ་པོ་གཉིས་སུ་བཞུགས་པ་དེ་ལས་གོ་རིམ་བསྐྱོག་

ནས་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པས་མ་
འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད། དམིགས་རྒྱུན་གྱིས་ད་ལྟ་བུར་བ་འཛིན་པས་འགག་
བཞིན་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད། བདག་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱེ་འགག་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་བ་བྱེད་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །གསུམ་
གྱིས་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས། །གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ། །
དབང་ཕྱག་སོགས་མིན་རིམ་སོགས་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་། སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་བཞི་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་
བདག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བ་གང་ཞིག །དམིགས་རྒྱུན་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་
ཀྱང་སྐྱེ། དེ་བཞི་མ་ཆང་བར་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ།
འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདུ་ཞེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན།
རྒྱུན་གསུམ་ལས་སྐྱེ་སྟེ། རྒྱ་རྒྱུན་དང་བདག་རྒྱུན་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གསུམ་
ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། གླལ་མཉམ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
བྱུབ་སྟེ། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་རྒྱ་མ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ།
སྒྲོམས་པར་འཇུག་ཁ་མའི་སེམས་དང་བཅས་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་

གཞན་མཚུངས་ལྟ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་དང་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་ཆོས་
 ཅན། རྒྱུ་གཉིས་ལས་སྐྱེ་སྟེ། རྒྱུ་རྒྱུ་དང་བདག་རྒྱུ་གཉིས་པོ་དག་ལས་
 སྐྱེ་བའི་བྱིར། རྒྱུ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་ངེས་ཏེ། བྱི་རོལ་པས་འདོད་པ་ལྟར་དབང་
 ལྷག་ཏྟག་པ་སོགས་ཏེ་རང་བཞིན་ཏྟག་པ་དང་། དུས་ཏྟག་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་
 དང་། རྟལ་ཕྱན་ཏྟག་པ་སོགས་རྒྱུ་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་
 བྱ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་བྱིར་དང་། སོགས་པས་ངེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་བྱིར།
 གསུམ་པ་ལ། འབྲུང་བ་རྒྱུར་བྲས་པ་དང་། འབྲུང་བྲུར་རྒྱུར་བྲས་པ་གཉིས།
 དང་པོ་ལ། འབྲུང་བ་སྐྱེད་པ་དང་། འབྲུང་འབྲུར་སྐྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 དེའི་རྒྱུ་འབྲུང་བ་རྣམ་པ་གཉིས། ཞེས་བྲུང་། འབྲུང་བ་དེའི་རྒྱུ་འབྲུང་བ་ཆོས་
 ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་
 གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འབྲུང་བས་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་འབྲུང་
 བ་གཞན་སྐྱེད་པས་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱུ་དང་། འབྲུང་བས་རིགས་འདྲ་བྱི་
 མའི་འབྲུང་བ་སྐྱེད་པས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འབྲུང་ལས་བྲུར་པའི་རྣམ་པ་ལྷ། ཞེས་བྲུང་། འབྲུང་བ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་འབྲུང་བ་ལས་བྲུར་པའི་རྒྱུ་རྣམ་པ་ལྷ་བྱེད་དེ། དེ་སྐྱེད་
 པའི་རྒྱུ་དང་གནས་པའི་རྒྱུ་དང་ཉེན་པའི་རྒྱུ་དང་མི་ཆད་པ་དང་འཕེལ་བའི་
 རྒྱུ་ལྷ། བྱེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལས་འབྲུང་བྲུར་སྐྱེ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། འབྱུང་བ་དེ་འབྱུང་གྱུར་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་འབྱུང་གྱུར་གྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་
བྱུང་སྟེ། དེས་འབྱུང་གྱུར་རྒྱན་མི་ཆད་པ་དང་གོང་འཕེལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འབྱུང་གྱུར་ལས་རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་། འབྱུང་བ་སྐྱེད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྱུང་གྱུར་རྣམ་གསུམ་པན་ཚུན་དུ། ཞེས་བྱུང་། འབྱུང་
གྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འབྱུང་གྱུར་གཞན་གྱི་རྒྱ་གསུམ་བྱེད་དེ། ལྟན་
ཅིག་སྐལ་མཉམ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་གསུམ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་
གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང་ཆོག་གས་པ་གཅིག་པ་རྣམས་ནི་པན་ཚུན་
ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་དང་། འབྱུང་གྱུར་སྤྲ་མས་ཕྱི་མའི་སྐལ་མཉམ་
ཀྱི་རྒྱ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ལས་ངན་སོང་དང་མཐོ་རིས་ཀྱི་དབང་
ལུས་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་རྣམས་གཅིག་ཤེས་བྱུང་། འབྱུང་
འགྱུར་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་
གཅིག་ཕུ་བྱེད་དེ། ཆེ་འདིའི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལས་ཕྱི་མའི་
རྣམ་སྒྲིན་སྐྱེས་ཀྱི་མིག་སོགས་དབང་པོའི་ཆོག་གས་པ་ན་ཡོད་པའི་འབྱུང་བའི་
རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལ། བཙུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། ཉི་ཤུར་དབྱེ་བ།

བརྩ་གཉིས་པོ་གང་ལས་གང་གསར་དུ་རྟེན་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་
 དངོས་དང་། དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་ཅན་སྐྱར་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 འདོད་ཡིད་དགོ་དང་མི་དགོ་དང་། །བསྐྱེབ་པ་དང་ནི་མ་བསྐྱེབས་པ། །གཟུགས་
 དང་གཟུགས་མེད་པ་དག་ན། །མི་དགོ་ལས་གཞན་ཟག་མེད་གཉིས། །ཞེས་
 བྱུང་། སེམས་སམ་ཡིད་ཆོས་ཅན། །བརྩ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ན་ཡིད་
 དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་། བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་། མ་བསྐྱེབས་ལུང་
 མ་བསྟན་དང་བཞི། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ན་མི་དགོ་
 བ་ལས་གཞན་པའི་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་གསུམ་གསུམ་སྟེ་
 རྟག་དང་། སྟོབ་མི་སྟོབ་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་སེམས་གཉིས་དང་བརྩ་གཉིས་ཡོད་
 པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ལ། འདོད་པ་དང་། གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་དང་། ཟག་
 མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཞི།

དང་པོ་ནི། འདོད་སེམས་དགོ་བ་ལས་སེམས་དགྲ། །དེ་ནི་བརྒྱད་པོ་
 ཁོ་ན་ལས། །མི་དགོ་བ་ནི་བརྩ་དག་ལས། །དེ་ལས་བཞི་སྟེ་བསྐྱེབས་དེ་བཞིན། །
 མ་བསྐྱེབས་པ་ནི་ལྔ་དག་ལས། །དེ་ལས་འཇུག་ཐོགས་སེམས་བདུན་ནོ། །
 ཞེས་བྱུང་། ཅུ་བར་འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་སྐྱེབ་མ་སྐྱེབ་གཉིས་ཀྱི་ཡི་གེ་ལ་
 བས་སུལ་སའི་མཐའ་རྟེན་འབྱུང་ཡང་དོན་ལ་བྱད་མི་སྤང་བས་འདིར་སྟེ་ལྟར་

དེ་དག་མེད་པར་བྱས་ཏེ་བཤད་ན། འདོད་པའི་དགོ་བའི་སེམས་ཆོས་ཅན།
 དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཆེ་ཁྲོད་ཀྱི་མཇུག་ཐོག་དེ་མ་ཐག་ལས་
 སེམས་དགུ་འབྲུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་དང་ས་མཆུངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་སའི་
 བཞི་ཉིད་མཆམས་སྒྱུར་བའི་ཆེ་གོང་མའི་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས། སྒྲིམས་
 འཇུག་གི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་གཅིག སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་ཀྱི་ཐག་མེད་གཉིས་
 དང་དགུ་འབྲུང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྒྱུན་གྱི་ཆེ་འདོད་པའི་དགོ་སེམས་གཅིག་དང་ས་
 མཆུངས་ཀྱི་མི་དགོ་བ་དང་ལྟ་བ་གང་རུང་དང་མཆུངས་ལྟན་གྱི་སྒྲིབ་ལུང་མ་
 བསྟན་དང་རང་སའི་སྒྱུད་ལམ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་
 དང་བཞི་འབྲུང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། གཟུགས་དང་གཟུགས་
 མེད་གང་རུང་དུ་སྒྱུ་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གང་རུང་དང་བཅས་
 སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། འདོད་པའི་
 དགོ་བ་སྒྱུར་བྱུང་གི་མཇུག་ཏུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྟོགས་དང་
 དངོས་གཞི་གང་རུང་གཅིག་འབྲུང་བའི་བྱིར། བཞི་པ་བྱུང་སྟེ། འདོད་པའི་
 སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་ཀྱི་དགོ་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་ཀྱི་སེམས་ཐག་མེད་
 གཉིས་འབྲུང་བའི་བྱིར། འདོད་པའི་དགོ་སེམས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སེམས་
 བརྒྱད་པོ་ཁོ་ནའི་མཇུག་ཏུ་འབྲུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་དང་ས་མཆུངས་ཀྱི་ཆེ་

སྒྲུང་ལྟར་རང་སའི་བཞི་དང་སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྷིང་བའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་
 དགོ་སེམས་གཅིག་དང་། སྟོབ་མི་སྟོབ་ཀྱི་སེམས་ཟག་མེད་གཉིས་དང་། ཉོན་
 མོངས་ཀྱིས་གཟེར་བའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་སེམས་ཏེ་
 བརྒྱད་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་དགོ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བཙུང་ག་ལས་
 འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱན་སའི་བཞི་དང་། ཉིང་མཆམས་སྟོར་བའི་ཆེ་གཟུགས་
 དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དུག་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། མི་དགོ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་བཞི་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱན་སའི་བཞི་
 འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ནི་དེ་བཞིན་དུ་བཙུ་
 ལས་དང་དེ་བཞི་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། སྒྲུང་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་
 མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་སེམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སེམས་ལྷིང་དེ་མ་ཐག་དུ་
 འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རང་སའི་བཞི་དང་སྟོམས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་
 དགོ་སེམས་དག་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལས་
 མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་བདུན་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་
 ཆེ་ནི། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ཉིང་མཆམས་སྟོར་བའི་ཆེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་
 མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། སྟོམས་སེམས་ལས་ལྷིང་བའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་
 སེམས་གཅིག་དང་བདུན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ན་དགོ་བ་བཙུ་གཅིག་གོ །དེ་ནི་དགྲ་ཡི་

མཁུག་ཐོགས་སུ། །བསྐྱེབས་པ་བརྒྱད་དེ་དེ་ལས་དྲུག། །མ་བསྐྱེབས་པ་ནི་
 གསུམ་ལས་སོ། །དེ་ལས་དྲུག་སྟེ་ཞེས་བྱང་། གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བའི་སེམས་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་བཅུ་གཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱན་སའི་ཆེ་རང་སའི་
 དགོ་ལྟ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ། ལྡང་བའི་ཆེ་འདོད་པའི་དགོ་བ། སྒྲུལ་འཁུག་
 གི་ཆེ་འདོད་པའི་མ་སྐྱེབ་པ། ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བའི་ཆེ་འདོད་པའི་མི་དགོ་
 བ་དང་སྐྱེབ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་སེམས་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེབ་ལུང་མ་
 བསྟན་སེམས། སྟོམས་འཁུག་གི་ཆེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་བ་དང་ཟག་མེད་
 ཀྱི་སེམས་གཉིས་དང་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 སེམས་དགའི་མཁུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱན་སའི་ཆེ་རང་སའི་
 གསུམ། སྟོམས་འཁུག་གི་ཆེ་འདོད་པའི་དགོ་སེམས། ལྡང་བའི་ཆེ་གཟུགས་
 མེད་ཀྱི་དགོ་བ་དང་ཟག་མེད་གཉིས། སྒྲུལ་ལྡང་གི་ཆེ་འདོད་པའི་མ་སྐྱེབ་པ།
 ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱིས་གཟེར་བའི་ཆེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེབ་པ་ལས་འབྱུང་
 བའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེབ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་སེམས་ཆོས་ཅན། སེམས་
 བརྒྱད་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་མཚུངས་ཀྱི་ཆེ་རང་སའི་གསུམ། ཉིང་མཆམས་
 སྒྲོར་བའི་ཆེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་གསུམ། །འདོད་པའི་དགོ་བ་དང་མ་སྐྱེབ་པའི་
 སེམས་གཉིས་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་སེམས་
 དྲུག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱན་མཚུངས་ཀྱི་རང་སའི་གསུམ་དང་། ཉིང་མཆམས་

སྒྲོར་བའི་ཆེ་འདོད་པའི་མི་དག་བ་དང་སྒྲིབ་པ་གཉིས། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་
གཟེར་བའི་ཆེ་འདོད་པའི་དག་བ་སྟེ་དྲུག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་མ་
སྒྲིབ་པའི་སེམས་ཆོས་ཅན། གསུམ་ལས་འབྱུང་སྟེ། རང་སའི་གསུམ་ལས་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་དྲུག་འབྱུང་སྟེ། རང་སའི་གསུམ་
དང་། ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བའི་ཆེ་འདོད་པའི་མི་དག་བ་དང་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་
གཉིས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཏེ་དྲུག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་མེད་པའང་། དེ་ཡི་ཚུལ་ལོ་དག་བ་ལས། །
སེམས་དགུ་དག་གི་དེ་དྲུག་གི། །བསྒྲིབས་པ་ལས་བདུན་དེ་དེ་བཞིན། །ཞེས་
བྱུང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་སྒྲིབ་པའང་གཟུགས་ཀྱི་དེ་ཡི་ཚུལ་ལྟར་ཡིན་ཏེ།
དེ་རང་སའི་གསུམ་ལས་འབྱུང་ཞིང་དེ་ལས་རང་སའི་གསུམ་དང་། ཉིང་
མཆམས་སྒྲོར་བའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་གཅིག་དང་། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་
གཉིས་དང་དྲུག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དག་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ལས་སེམས་དགུ་དག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆེ་རང་སའི་
གསུམ། ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ། འདོད་པའི་སྒྲིབ་པ་
དང་མི་དག་བ་གཉིས། སྟོམས་འཇུག་གི་ཟག་མེད་གཉིས། དེ་ལས་ལངས་
པའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་དག་བ་དང་དགུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
དྲུག་གི་མཇུག་དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱན་སའི་གསུམ་དང་། སྟོམས་འཇུག་

གི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་དང་། དེ་ལས་ལྷང་བའི་ཟག་མེད་གཉིས་ཏེ་ཐུག་ལས་འབྲུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་སེམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་བདུན་འབྲུང་བ་ཡོད་དེ། ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆེ་རང་སའི་གསུམ། ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བའི་ཆེ་གཟུགས་དང་འདོད་པའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས། མི་དགོ་བ་དང་སྒྲོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟེར་བའི་ཆེ་འདོད་པའི་དགོ་རྣམས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ལྷ་མ་དེ་བཞིན་དུ་བདུན་གྱི་མཇུག་ཏུ་འབྲུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱན་སའི་གསུམ་དང་། ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བའི་ཆེ་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་གཉིས། མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་བདུན་ལས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། སྒྲོབ་པ་བཞི་ལས་དེ་ལས་ལྷ། །མི་སྒྲོབ་པ་ནི་ལྷ་ལས་སོ། ། དེ་ལས་སེམས་ནི་བཞི་དག་གོ། །ཞེས་བྱང་། སྒྲོབ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བཞི་ལས་འབྲུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱན་གྱི་ཆེ་སྒྲོབ་པའི་སེམས་སྒྲོན་མ་དང་། སྒྲོམས་འཇུག་གི་ཆེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་གསུམ་ལས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་ལས་སེམས་ལྷ་འབྲུང་སྟེ། མཉམ་བཞག་དང་ལྷང་བའི་ཆེ་དང་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་སེམས་གསུམ་དང་སྒྲོབ་པའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་དང་མི་སྒྲོབ་པའི་ཟག་མེད་རྣམས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། མི་སྒྲོབ་པའི་སེམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སེམས་ལྷའི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་

ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། སྟོམས་འཇུག་གི་ཆེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་གསུམ།
 སྟོབ་པའི་རྒྱན་གྱི་མ་དང་སྟོབ་པའི་རྩི་རྩི་ལྟ་བུའི་སེམས་རྣམས་ལས་འབྱུང་
 བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོང་ལས་སེམས་བཞི་དག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆེ་
 མི་སྟོབ་པའི་སེམས་ཕྱི་མ་དང་སྟོམས་འཇུག་གི་ཆེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་
 བ་གསུམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བརྩ་གཉིས་པོ་ཉི་ཤུར་དབྱེ་བ་ནི། བརྩ་གཉིས་དེ་དག་ཉི་
 ཤུར་ཡང་། །གསུམ་དུ་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་། །སྦྱོར་བྱུང་དགོ་རྣམ་གཉིས་
 ཕྱེ་ནས། །རྣམ་སྤྲོད་སྐྱེས་དང་སྦྱོང་ལམ་པ། །བཟོ་བའི་གནས་དང་སྦྱལ་བ་
 དང་། །འདོད་ན་ལུང་བསྟན་མིན་རྣམ་བཞིར། །གཟུགས་ན་བཟོ་མ་གཏོགས་
 པའོ། །ཞེས་བྱུང་། བརྩ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ལ་དབྱེ་ན་སེམས་ཉི་ཤུར་ཡང་ཡོད་
 དེ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་ལ་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་སྦྱོར་བྱུང་གི་ཐོབ་པ་
 རྣམ་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་དུག་དང་། །འདོད་པ་ན་ལུང་བསྟན་མ་བསྟན་
 གྱི་སེམས་ལ་རྣམ་སྤྲོད་སྐྱེས་དང་། །སྦྱོང་ལམ་པ་དང་། །བཟོ་བའི་གནས་དང་།
 །སྦྱལ་བའི་སེམས་དང་རྣམ་པ་བཞིར་ཕྱེ། །གཟུགས་ན་བཟོའི་ལས་ནི་མ་གཏོགས་
 པའི་རྣམ་སྤྲོད་སྐྱེས་སོགས་གསུམ་ཕྱེ་བས་འདོད་གཟུགས་ན་ལུང་མ་བསྟན་
 གྱི་སེམས་བདུན་དང་། །གཟུགས་མེད་ན་མ་སྐྱེས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་
 རྣམ་སྤྲོད་གཅིག་ཤུ་དང་། །སྟོབ་མི་སྟོབ་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་སེམས་གཉིས་དང་ཉི་

ཤུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་ན་བཟོ་བྱེད་པ་མེད་དེ། གནས་ཁང་གོས་སོགས་དང་བཅས་རྫོགས་པར་སྐྱེ་བས་དེ་རྣམས་བྱ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སེམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་རྙེད་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཅན། །རྟུག་དང་རྟུག་དང་གཉིས་རྙེད་དེ། །གཟུགས་སྐྱེས་དགེ་ལ་གསུམ་དག་གོ། །སློབ་པ་ལ་བཞི་ལྷག་ལ་དེ། །ཞེས་བྱང་། སེམས་དེ་རྣམས་ལས་སེམས་དུ་ཞིག་རྙེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་རྟུག་གསར་དུ་རྙེད། གཟུགས་ཀྱི་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་སེམས་རྟུག་གསར་དུ་རྙེད། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་སེམས་གཉིས་གསར་དུ་རྙེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་གཟུགས་ནས་འདོད་པར་སྐྱེས་པའི་ཆེ་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་དགེ་བ་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་། འདོད་ཉོན་གྱིས་དབྱ་བཅོམ་ཉམས་པའི་ཆེ་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་སློབ་པའི་སེམས་རྣམས་གསར་དུ་རྙེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་མེད་ནས་གཟུགས་སྐྱེས་པའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་བ་ལ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུལ་སེམས་གཉིས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་དབྱ་བཅོམ་ཉམས་

པའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་སྟོབ་པའི་ལམ་རྣམས་གསར་དུ་རྟེན་པ་
 ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པས་དག་
 བཅོམ་ཉམས་པའི་ཆེ་དེའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་སེམས་དང་སྟོབ་པའི་སེམས་
 གཉིས་གསར་དུ་རྟེན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཟུགས་སུ་སྐྱེས་པའི་དགེ་སེམས་
 མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་སེམས་གསུམ་དག་གསར་དུ་རྟེན་པ་ཡོད་དེ།
 གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་མ་སྐྱེབ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་སྦྱལ་
 སེམས་གཉིས་དང་གསུམ་རྟེན་པའི་བྱིར། སྟོབ་པའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་
 ལ་བཞི་རྟེན་དེ། །ཟག་མེད་དང་པོའི་ཆེ་སྟོབ་པའི་སེམས་དང་། ཟག་མེད་ལམ་
 ཀྱི་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཆེ་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱལ་སེམས་
 གཉིས་དང་། རིས་གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཆེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་
 དགེ་སེམས་རྣམས་གསར་དུ་རྟེན་པའི་བྱིར། དེ་དག་གི་ལྷག་མ་འདོད་པ་དང་
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་སེམས་གཉིས་དང་མ་སྐྱེབ་པ་གཉིས་དང་། གཟུགས་
 ཀྱི་མ་སྐྱེབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་སེམས་དང་དུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གང་རྟེན་
 པའི་ཆེ་རང་ཉིད་གཅིག་ལུ་དེ་གསར་དུ་རྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་དེ་མི་ལྟན་པ་
 ལས་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་བྱིར་རོ། །

གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་གི་འབྱུང་ཚུལ་བསྟུས་ན་གནས་སྐབས་
 བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། རིགས་རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་དང་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བ་དང་

སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་དེ་ལས་ལྡང་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟེར་
 བ་དང་སྒྲུལ་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་དེ་ལས་ལྡང་བའི་སྐབས་བརྒྱད་དང་སྒྲུར་
 ནས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་ཏེ། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་རིགས་རྒྱན་ལྷ་མ་ལས་
 བྱུང་བ། གཉིས་པ་ནི་ས་གཅིག་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
 སེམས་སེམས་བྱུང་། བཞི་པ་ནི་ཁམས་འོག་མའི་དགོ་བ་ལས་གོང་མའི་དགོ་
 བ་བཅུ་མེད་སྟེ་བ། ལྷ་པ་ནི་གོང་མའི་དགོ་བ་ལས་འོག་མའི་དགོ་བ་བཅུ་བཅས་
 སྟེ་བ། དུག་པ་ནི། གོང་མའི་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ལས་འོག་མའི་དགོ་བ་སྟེ་བ།
 བདུན་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་ལས་འདོད་པའི་སྒྲུལ་སེམས་སྟེ་བ། བརྒྱད་
 པ་ནི། འདོད་པའི་སྒྲུལ་སེམས་ལས་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་སེམས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་
 འཛོག་པའི་སྒྲིབ། དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སེམས་དུ་མས་དགོ་
 སེམས་དང་མི་དགོ་བའི་སེམས་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དུ་འབྱུང་བ་
 དང་། དེ་གསུམ་ནི་སེམས་གཞན་དུ་ལས་འབྱུང་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་
 པའི་སྒྲིབ། གནས་གཉིས་པའི་ཆོག་དོན་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

འདིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོགས་དུས་གནས་
 སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག། །

མཆོག་ལོ། །

༡༡། །ཆོས་མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་གནས་གསུམ་པའི་ རྣམ་བཤད།

གནས་གསུམ་པ་འཛིན་ཏེན་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ། ཤེས་བྱ་སྒྲུག་བསྐལ་གྱི་
བདེན་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ། སྤང་བྱ་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་གཏན་ལ་དབབ་
པ། ཐོབ་བྱ་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་གསུམ།

དང་པོ་ལ། རང་བཟུང་གྱི་འཛིན་ཏེན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། བྱི་སྣོད་གྱི་
འཛིན་ཏེན་གྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས།

དང་པོ་ནང་བཟུང་གྱི་འཛིན་ཏེན་གྱི་རྣམ་གཞག

དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཏེན་འབྲེལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པ། སྦྱེ་བ་གནས་པའི་ཐབས། གནས་པ་འཆི་བའི་འཕོ་སེམས། སེམས་གྱི་
ཆོག་གསུམ་དུ་སྦྱུད་པ་ལ།

༡ དབྱེ་བ་སྦྱིར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ། ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། འགྲོ་བ་རིགས་ལྔར་དབྱེ་བ། སྦྱེ་
གནས་བཞིར་དབྱེ་བ་གསུམ།

དང་པོ་ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ལ།

དང་པོ། འདོད་ཁམས། གཟུགས་ཁམས། གཟུགས་མེད་ཁམས་
བཤད་པ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ནི། དཔྱལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་དང་། །མི་རྣམས་དང་ནི་ལྟ་
དུག་དག །འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་དཔྱལ་བ་དང་། །སྤྱིང་དབྱེ་བ་ལས་དེ་ནི་
ལྷ། ཞེས་བྱུང་། དཔྱལ་བ་དང་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགོ་དང་མི་རྣམས་དང་།
འདོད་ལྟ་རིགས་དུག་དག་དང་བཅས་པའི་བརྟེན་པ་དང་རྟེན་རྒྱུད་དཀྱིལ་ཡན་
ཆད་ཀྱི་སྒོད་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཡོན་
ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཤིང་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྲས་པའི་ཁམས་
དངོས་དང་སྤྱིང་གཏོགས་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་པའི་འགོ་བ་ཆོས་
ཅན། བྱོད་ལ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་ན་ལྟ་ཡོད་དེ། དཔྱལ་བ་ནས་འདོད་ལྟ་རིགས་
དུག་གི་བར་ལྟ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡོད་དེ། བསོད་ནམས་
མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱིས་ཡིད་དུ་མི་འོང་ཞིང་སྐྱབ་བསྐྱར་གྱིས་གཟེར་བར་
བྱེད་པས་ན་དཔྱལ་བ། བཀའ་སྒྲོམ་གྱིས་གདུང་བས་བས་སྒྲོམ་ཡིད་ལ་
བཏགས་པས་ན་ཡི་དྲགས། དུད་དེ་འགོ་བས་ན་དུད་འགོ། ཡིད་ཤས་ཆེ་བས་
ན་མི། རྣམ་མཁར་རྩེ་ཞིང་རོལ་བས་ན་ལྟ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱིར། འདོད་ལྟ་རིགས་
དུག་གི་སྤྱོད་ཡོད་དེ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་གནས་དེར་སྐྱེས་པའི་ལྟ་

ཡིན་པས་ན་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ལྷ། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་དབང་སོ་གཉིས་དང་
 དབང་པོ་བརྒྱ་གྲིན་དང་བཅས་པའི་སོ་གསུམ་གྱི་གནས་ལ་སྤུམ་ཅུ་ཙུ་
 གསུམ། ལྷ་མིན་དང་འཐབ་ཚོད་བྲལ་བའི་གནས་ཡིན་པས་ན་འཐབ་བྲལ།
 དགའ་བ་མང་པོ་འབྱུང་བའི་གནས་ཡིན་པས་ན་དགའ་ལྡན། རང་གིས་སྤྱལ་
 པའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་དབང་བསྐྱར་བས་ན་འཕྱལ་དགའ། གཞན་གྱིས་སྤྱལ་
 པའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་འང་དབང་བསྐྱར་བས་ན་གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་ཅེས་
 བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཁམས་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གནས་རིགས་
 ཉི་ཤུར་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཆ་དཔྱལ་བརྒྱད་དང་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགྲོའི་
 གནས་དང་བཅས་ངན་འགྲོའི་གནས་བཅུ་དང་། སྤྱིང་བཞིའི་མིའི་གནས་དང་
 འདོད་ལྷ་རིགས་དུག་གི་གནས་བཅས་བདེ་འགྲོའི་གནས་བཅུ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དབྱེ་བ་དེ་དག་ནི་གནས་སམ་གང་ཟག་རེ་རེ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོར་བ་མིན་ཏེ།
 དེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱོར་བའི་དབང་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། འདིར་གང་དཔྱལ་དང་
 ཉི་ཆེ་བ་དང་སྤྱིང་སྟན་ནམས་སོ་སོར་ལོགས་སུ་མི་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་
 ཡོད་དེ། གང་དཔྱལ་བརྒྱད་ནི་ཆ་དཔྱལ་སོ་སོའི་འཁོར་ཡིན་ཞིང་། ཉི་ཆེ་བ་
 ནི་ཡུལ་དང་གྲུངས་དང་ཆང་མ་ངེས་པ་དང་། སྤྱིང་སྟན་ནམས་ནི་སྤྱིང་བཞི་
 སོ་སོའི་འཁོར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ལོགས་སུ་མ་བཞུགས་པར་བསྐྱུས་
 བས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིང་བཅུ་གཉིས་ན་མི་ཡོད་ཀྱང་དེར་མ་ངེས་ཏེ། ར་

ཡབ་སྲིང་ན་སྲིན་པོ་དུ་མ་གནས་པའི་ཕྱིར། སྲིང་སྲན་གྱི་མི་རྣམས་ནི་རང་གི་
ཙུ་བའི་སྲིང་གི་མིའི་ལུས་ལས་ལུས་ཆུང་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། དེ་ལ་གནས་
པའི་མི་རྣམས་ནི་ལུས་ཆུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གོང་མའི་གནས་དག་བཅུ་བདུན་ནི། གཟུགས་ཁམས་
ཡིན་དེར་སོ་སོ་ཡི། །བསམ་གཏན་ས་ནི་གསུམ་པ་ཡིན། །བཞི་པ་ས་ནི་
བརྒྱད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆིག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། ཁམས་གོང་མའི་གནས་ཆངས་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་དག་
བཅུ་བདུན་གྱི་རྟེན་ས་དང་གང་ཟག་རྣམས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
ཡིན་ཏེ། ལས་ཀྱིས་འཕངས་པ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་།
གཟུགས་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་དེར་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སོ་སོའི་དབྱེ་བ་བཅུ་
བདུན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱིས་དང་པོ་གསུམ་ལ་ནི་གསུམ་གསུམ་དང་
བཞི་པའི་ས་ལ་ནི་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་
པོ་ལ་ཆངས་རིས་ཆངས་པ་འདུན་འདོན་ཆངས་ཆེན་གསུམ། གཉིས་པ་ལ་
འོད་ཆུང་ཆང་མེད་འོད་འོད་གསལ་གསུམ། གསུམ་པ་ལ་དགེ་ཆུང་ཆང་མེད་
དགེ་དགེ་རྒྱས་གསུམ་དང་དགྲུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། སྲིན་མེད་
བསོད་ནམས་སྐྱེ་འབྲས་བྱ་ཆེ་བ་སྟེ་སོ་སྐྱེའི་གནས་གསུམ་དང་། མི་ཆེ་བ་མི་

གདུང་བ་ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་གྲུ་ལོམ་སྒྲང་བ་འོག་མིན་ཏེ་འཕགས་པའི་གནས་
ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གཟུགས་ཁམས་པའི་རྟེན་ཅན་
ཡིན་ན། ལྷ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ན། གཟུགས་ཁམས་པའི་བར་སྲིད་པ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བར་དོ་བ་དེ་འགྲོ་བ་རིགས་རྒྱལ་གང་
རུང་དུ་མི་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅུ་བར། སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་
སྲིད་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་བར་དོ་བ་དེ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཟེར་
ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་བར་དོ་བ་དེ་སེམས་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་
ཅན་ཞེས་བྱ་བར་སྲིད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་
རིགས་ལྷ་འཕྲུལ་རྒྱལ་པོ་གང་རུང་དུ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་མིན་ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་མེད་དོ། །སྐྱེ་བ་ལས་
ནི་རྣམ་པ་བཞི། །དེར་ནི་རིས་དང་སློག་ལ་ཡང་། །སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་རྟེན་པ་
ཡིན། །ཤེས་རྒྱུད་། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཆོས་ཅན། བྲོད་ན་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་
གནས་མེད་དེ། རྟེན་སྣོད་དང་བརྟེན་པ་སེམས་ཅན་ལ་ནི་ཁ་དོག་དང་

དབྱིབས་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྟོམས་འབྲུག་གི་སྒོ་
ནས་སྐྱེ་བ་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་དེ་བཞིན་
དུ་རྣམ་ཤེས་དང་ཅི་ཡང་མེད་དང་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལུ་བཞི་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྟེན་གཟུགས་མེད་ཀྱང་བརྟེན་པ་
སེམས་ཅན་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གནས་དེར་ནི་རིས་འབྲས་ལ་
མཉམ་དང་། དེར་མ་བཟད་སློག་ལ་ཡང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ།

གཉིས་པ་འགྲོ་བ་རིགས་ལྡར་དབྱེ་བ་ལ།

གངས་དང་། རོགས་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེར་ནི་
དཔྱུལ་སོགས་འགྲོ་བ་ལྔ། རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་དེ་དག། རྟོན་མོངས་ཅན་
མིན་ལུང་བསྟན་མིན། །སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་སྲིད་མིན། །ཞེས་བྱུང་།
ཁམས་གསུམ་པོ་དེར་ནི་ཚོས་ཅན། སྐྱེ་བའི་འགྲོ་བ་ལྔ་ཡོད་དེ། དཔྱུལ་བ་
སོགས་ཏེ་ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་མི་ལྟའི་འགྲོ་བ་ལྔ་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་པ་
དེ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་འགྲོ་བ་ལ་ལྔར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
འཕེན་བྱེད་དགོ་བས་འཕངས་པའི་ལྟ་མིན་ལྟ་དང་། མི་དགོ་བས་འཕངས་
པའི་ལྟ་མིན་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགྲོར་བསྐྱས་ནས་བསྟན་པའི་ལུགས་སུ་
མངོན་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་ལྔ་ཚོས་ཅན། མ་བསྐྱེབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། དེ་

དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་དུ་བསྟན་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག །སྤྱི་
མ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ།
ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་བཏེན་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྤྱིད་པ་བར་མ་
ཆོས་ཅན། འགྲོ་བ་ལྔ་པོ་གང་རུང་དུ་གཏོགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་མ་
བསྟུས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ།

གདགས་པ་ལས། འགྲོ་བ་ལྔ་ས་སྤྱིས་གནས་བཞེས་བསྟུས་ཏེ། གང་
ཞེན་སྤྱིད་པ་བར་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག གཞུང་འདིའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་འགྲོ་བ་ཡིན་ན། དཔྱལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་དང་ཞེས་པའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། གང་དཔྱལ་བརྒྱུད་ཀྱི་འགྲོ་བ་
རྣམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དཔྱལ་སོགས་ཞེས་པས་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ།
གཞུང་དེས་དེ་བརྒྱུད་ཆ་དཔྱལ་བརྒྱུད་སྟོན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེས་གང་དཔྱལ་དང་ཉེ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་ཤུགས་ལ་
བསྟན་པའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་བསྟན་ལ་དེ་ཉི་ཤུ་ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། ཉི་ཤུ་ལས་གངས་མང་བའི་གང་དཔྱལ་སོགས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འོ་ན་
གཟའ་དང་རྒྱ་སྐར་དེ་བ་གཤེན་ཇེ་སོགས་འགྲོ་བ་དྲུག་པོ་གང་དུ་གཏོགས་ཞེ་
ན། ཡོད་དེ། གཟའ་དང་རྒྱ་སྐར་དེ་བ་རྣམས་ལྟར་གཏོགས། རྣམ་མཁའ་སྤྱིང་

དང་མིའམ་ཅི་དང་སྒྲ་རྣམས་དུད་འགྲོར་གཏོགས། འབྲུང་པོ་ཤ་བ་སྤོན་པོ་སྒྲོ་
བྱེད་བརྩེད་བྱེད་གཤེན་རྩེ་མ་མོ་སོགས་པལ་ཆེར་ཡི་དྲགས་སུ་གཏོགས་
ཤིང་། ད་ལྟ་གཞི་བདག་ཏུ་གྲགས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱང་ཡི་དྲགས་སུ་གཏོགས་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སེམས་ཀྱི་གནས་པ་བདུན་བཤད་པ། སེམས་ཅན་ལ་
གནས་དགུ་བཤད་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་གནས་པ་བཞི་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་
ནི། ལུས་དང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་དང་། །ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག །
བརྒྱུག་དང་ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཅིག །གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་གསུམ་པོ་དག།
རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་ལྟག་མ། །དེ་འཛོམས་པ་དང་ལྡན་ཞེས་བྱུང་། །རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་ཆོས་ཅན། །བྱོད་ལ་བདུན་ཡོད་དེ། ལུས་དང་འདུ་ཤེས་
གཉིས་ཀ་ཐ་དད་པ་དང་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་དང་། དེ་ལས་
བརྒྱུག་པ་ལུས་ཉིད་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་དང་། ལུས་དང་འདུ་ཤེས་
གཉིས་ཀ་གཅིག་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་གནས་དང་པོ་གསུམ་
པོ་དག་དང་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་པ་
མེད་དེ། ཐོག་མར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པའི་སྣ་མི་གཉིས་དང་། དེ་འབྲ་
བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་བ་གསུམ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་ལུས་ཆེ་ཆུང་དང་
ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཐ་དད་ཅིང་། འདུ་ཤེས་བདེ་སྤྱག་སོགས་ཀྱང་ཐ་དད་

པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོར་ཐོག་མར་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
 ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལུས་སྣ་མ་དང་འབྲ་ཞིང་།
 འདུ་ཤེས་ཆོངས་ཆེན་གྱིས་བྱས་སོ་སྟུང་པར་གཅིག་པའི་ཕྱིར། བསམ་
 གཏན་གཉིས་པ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་
 ཡིན་ཏེ། ལུས་འོད་ལུས་སུ་གཅིག་པ་གང་ཞིག །འདུ་ཤེས་བདེ་བ་དང་བཏང་
 སྟོམས་གཉིས་རེ་མོས་སུ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་
 ཆོས་ཅན། ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཀྱང་རིགས་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་
 སྣར་ལྟར་དང་། འདུ་ཤེས་ཆོར་བ་བདེ་བར་རིགས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེའི་
 ལྷག་མ་ངན་སོང་གསུམ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་སྤྱིད་ཅེ་རྣམས་ཆོས་
 ཅན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་དེ་འཛོམས་བྱེད་དང་
 ལྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ངན་སོང་གསུམ་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཛོམས།
 བསམ་གཏན་བཞི་པར་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གིས་འཛོམས།
 སྤྱིད་ཅེར་འགོག་སྟོམས་ཀྱིས་འཛོམས་པའི་ཕྱིར། མི་དང་འདོད་ལྟ་དང་
 བསམ་གཏན་དང་པོར་ཕྱིས་སྐྱེས་པའི་ལྟ་གང་རུང་ཡིན་ན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
 གནས་པ་དང་པོ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། འགོག་སྟོམས་རྒྱད་ལྟན་གྱི་དེ་དག་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱིད་ཅེ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་།།

སེམས་ཅན་གྱི་ནི་གནས་དགུར་བཤད། །མི་འདོད་བཞིན་གནས་སྤྱིར་གཞན་
མིན། །ཞེས་བྱང་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་ནི་གནས་དགུར་
བཤད་དུ་ཡོད་དེ། སྤར་གྱི་གནས་པ་བདུན་དང་སྤྱི་ཅེ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་
པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་དགུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། འདི་དག་ཏུ་
སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་རང་དགར་གནས་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར། དེ་ལས་གཞན་
ངན་སོང་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཀྱི་གནས་སྤྱི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
གནས་དེར་མི་འདོད་བཞིན་དུ་གནས་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གནས་པ་དག་ནི་ཡང་བཞི་སྟེ། །ཟག་དང་བཅས་པའི་
སྤང་པོ་བཞི། །རང་གི་ས་པ་ཉིད་རྣམ་ཤེས། །འབའ་ཞིག་གནས་པར་མ་བཤད་
དོ། །བསྐྱུ་ན་སྤྱི་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱང་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་གནས་པ་དག་ནི་བདུན་དུ་མ་འདུས་པ་ཡང་བཞི་སྟེ། ཟག་པ་དང་བཅས་
པའི་གཟུགས་ཆོར་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་བཞི་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཟག་
བཅས་དེ་དག་རང་གི་ས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ས་གཞན་གྱི་སྤང་པོ་
ལ་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དགའ་བའི་སྤྱིར་པ་མི་སྤྱི་བའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ།
འོག་མའི་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་རང་སའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནའི་གནས་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
འདིར་རྣམ་ཤེས་འབའ་ཞིག་གནས་པར་མ་བཤད་དེ། རྣམ་ཤེས་ནི་རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་གནས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རང་ཉིད་རང་ལ་རྟེན་པ་འགལ་བའི་

ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བསྟུན་ཕུན་བཞི་ཡོད་པ་
 ཡིན་ཏེ། བདུན་གྱིས་བསྟུས་ལ་བཞིས་མ་བསྟུས་པ་དང་། དེ་ལས་བསྐྱོད་པ་
 དང་། གཉིས་ཀས་བསྟུས་པ་དང་། གཉིས་ཀས་མ་བསྟུས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ངན་སོང་གསུམ་
 དང་བསམ་གཏན་བཞི་དང་སྲིད་ཅིང་རྣམ་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་སྤང་པོ་བཞི་
 ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཟག་
 བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་པོ་བཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། ངན་སོང་
 བ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་སྲིད་ཅིང་རྣམ་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐྱེ་གནས་བཞི།

གསུམ་པ་སྐྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེ་བ་ལ། གང་དུ་འཇུག་པ་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་
 དབྱེ་བ། གང་འཇུག་པ་བར་སྲིད་ཀྱི་རང་བཞིན། དེ་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་ཚུལ་
 གསུམ། དང་པོ་ནི། དེར་ནི་སྒོ་ང་ལས་སྐྱེས་སོགས། །སེམས་ཅན་སྐྱེ་གནས་
 བཞི་དག་ཏུ། །མི་དང་དུད་འགྲོ་རྣམ་པ་བཞི། དཔྱལ་བ་པ་དང་ལྟ་རྣམས་དང་།
 སྲིད་པ་བར་མ་བརྟུས་ཏེ་སྐྱེ། །ཡི་དྲགས་མངལ་ནས་སྐྱེ་བའང་ཡིན། །ཞེས་
 བྱུང་། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཁམས་གསུམ་པོ་དེར་
 ནི་སྐྱེ་གནས་བཞི་དག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྒོ་ང་ལས་སྐྱེས་པ་དང་སོགས་ཏེ་མངལ་

སྐྱེས་ཐོད་གཤེར་སྐྱེས་རྩུས་སྐྱེས་ནམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་དང་དྲུང་འགྲོ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྐྱེ་གནས་ནམ་པ་བཞི་ག་ཡོད་དེ། མི་ལ་དེ་བཞི་ཡོད་པ་
 གང་ཞིག། །དྲུང་འགྲོ་ལའང་དེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མི་སྒྲོང་
 སྐྱེས་ནི་གྲུ་ཞིག་པའི་ཆོང་པ་བྱ་ཁྱུང་ཁྱུང་མོ་དང་འདུས་པའི་སྒྲོང་སྐྱེས་དག་
 སྒྲོང་གྲགས་པ་དང་ཉེ་བའི་གྲགས་པ་གཉིས། རི་དྲགས་འཛིན་གྱི་བྱ་སྒྲོང་
 སྐྱེས་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས། རྒྱལ་པོ་ལྷ་ལེན་གྱི་བྱ་ལྷ་བརྒྱ་ལྷ་བྱ་དང་། མི་མངལ་
 སྐྱེས་སྤྲ་ཞིང་། ཐོད་གཤེར་སྐྱེས་ནི་རྒྱལ་པོ་གསོ་སྒྲོང་འཕགས་གྱི་སྤྱི་པོ་
 ལས་ང་ལས་རྩ་དང་བརྒྱ་གཡས་གཡོན་ལས་མངོན་པ་དང་ཉེ་མངོན་སྐྱེས་
 པ་ལྷ་བྱ་དང་། རྩུས་སྐྱེས་ནི་བསྐྱལ་པ་དང་པོའི་མི་ནམས་ལྷ་བྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དྲུང་འགྲོ་སྤྱ་དང་ནམ་མཁའ་ལྗིང་ལ་དེ་བཞི་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ནམ་མཁའ་ལྗིང་རྩུས་སྐྱེས་ཀྱིས་སྤྱ་དེ་བཞི་ག་ཟ། ཐོད་
 གཤེར་གྱིས་དེ་གསུམ་ཟ། མངལ་སྐྱེས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་ཟ། སྒྲོང་སྐྱེས་ཀྱིས་སྤྱ་
 སྒྲོང་སྐྱེས་ཁོ་ན་ཟ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩུས་སྐྱེས་ལ་རོ་མེད་པར་བཤད་པ་
 དང་མི་འགལ་ཏེ། མ་ཤིའི་བར་དུ་ཟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔྱལ་བ་པ་དང་ལྷ་
 ནམས་དང་སྤྱིད་པ་བར་མ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་གནས་གཅིག་པར་ངེས་ཏེ། བརྩས་
 ཏེ་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡི་དྲགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྩས་ཏེ་སྐྱེ་བ་
 མང་ཡང་དེར་མ་ངེས་ཏེ། མངལ་ནས་སྐྱེ་བའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་གནས་

བཞིའི་མཆོག་དམན་ཡོད་དེ། རྩམ་སྐྱེས་མཆོག་རྩོད་སྐྱེས་དང་མངལ་སྐྱེས་
འབྲིང་། སྒོང་སྐྱེས་ཐ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྤྲ་མ་གཉིས་གཞན་ལ་
གཞོད་མེད་དུ་སྐྱེ་ཞིང་། བྱི་མ་གཉིས་གཞན་ལ་གཞོད་ཅིང་རང་གཞན་རྩལ་
བསྐྱལ་སྒྲིང་བ་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་བའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། སྤྲ་
མ་གཉིས་བཞག་ནས་མངལ་དུ་སྐྱེ་བའི་རྩུ་མཆོན་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་སྟོ་བ་
བསྐྱེད་ཅིང་ཆོས་ལ་འགོད་པ་དང་སྤྱ་སྟེགས་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་སྐྱུ་མ་མཁན་
ནོ་སྟུང་པའི་ལོག་ཏྟིག་སེལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། སྐྱེ་གནས་བཞི་ལས་
གང་མང་ཞེ་ན། བཤད་ཆེ་ད་ལྟར་ན་རྩམ་སྐྱེས་མང་སྟེ། ལྟ་ཐམས་ཅད་དང་
དཔུལ་བ་པ་རྣམས་དང་བར་དོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩམ་སྐྱེས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བར་སྟོན་ལ། རོ་བོ། སྐྱབ་བྱེད། བྱང་ཆོས་གསུམ། དང་པོ་
ནི། འདིར་གང་འཆི་དང་སྐྱེ་བ་ཡི། །སྟོན་པའི་བར་དུ་འབྱུང་བའོ། །བཟོད་པའི་
ཡུལ་དུ་མ་བྱིན་བྱིར། །སྟོན་པ་བར་མ་བྱུང་བ་མིན། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་
དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བར་སྟོན་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རོ་
བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འདི་གཉིས་འདིར་གང་གི་སྤྲ་མའི་འཆི་བ་དང་བྱི་མའི་སྐྱེ་
བའི་སྟོན་པའི་བར་དུ་འབྱུང་བའི་སྟོན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟོན་པ་བར་མ་
ཆོས་ཅན། བྱོད་སྐྱེས་ཀྱང་བྱུང་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། བྱུང་བ་ནི་
བཟོད་པའི་ཡུལ་དུ་སོན་ཟིན་པ་ལ་བྱེད་པས། བྱོད་གང་དུ་བཟོད་པའི་ཡུལ་

དུ་སོན་མ་བེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་བར་མ་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་བར་དོ་བ་ཡིན་ན། བར་སྲིད་རྒྱུད་ལྡན་
ཡིན་པས་ཁྲབ་བེར་ན། གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་ཐོབ་པའི་
བར་དོ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ།
སྲིད་པ་ཆ་ཤས་བྲལ་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ན། དེ་
རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་
ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྐྱེ་སྲིད་དུ་
ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བའི་སྒོ་ཡིན་ན། སྒོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པས་ཁྲབ་བེར་ན།
རྒྱལ་པོ་གཞོན་ཏུ་དོན་གྲུབ་ཏུ་ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བསམ་བཞིན་མ་འཁྲལ་བར་འཇུག་པའི་
སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ དུམ་སྐྱུ་མ་ལྟ་མཛེས་ཀྱི་མངལ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་
བར་དོ་བ་དེ་མཆོན་དཔེ་གསལ་རྫོགས་ཀྱིས་སྤྲས་པར་ཐལ། སྒོན་པ་དེས་
སྤྲས་པ་གང་ཞིག །སྒོན་དུས་སྲིད་འབྱུང་ཤ་ཚུགས་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཁ་ཅིག་མི་སྒྲིག་དེ་
ནི་དེ་ཟེལ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱིའི་བར་སྲིད་གྲུབ་ནས་

མིར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་བེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། གཙུ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པའི་
 སྤྱིར། རྟགས་དེར་ཐལ། གྲུན་བརྟུས་ལས། ཅི་སྟོན་སྟོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་ བྱིའི་བར་སྤྱིད་གྲུབ་ནས་དུད་འགྲོ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་
 ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གྲུབ་ནས་དོམ་ལྟ་བུ་སྤྱེ་སྤྱང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་
 སྤྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུན་མ་ཆང་བའི་དབང་གིས་དེར་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།
 དེར་ཐལ། འབྲིག་པའི་དུས་དང་འགྲོ་བ་རིགས་མ་ཐུན་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་
 དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དགྲུན་བ་ལང་གི་བར་སྤྱིད་གྲུབ་ཀྱང་བ་ལང་
 དེ་དབྱར་ཆགས་པ་སྟོད་ཅིང་། བ་མིན་དུས་མིན་དུ་སྟོད་པས་བ་མིན་དུ་སྟེ།
 དགྲུན་རྟའི་བར་སྤྱིད་གྲུབ་ན་དེ་སོས་ཀ་ཆགས་པ་སྟོད་ཅིང་། བོང་བུ་དུས་
 མིན་དུ་སྟོད་པས་བོང་བུར་སྟེ། དབྱར་དོམ་གྱི་བར་སྤྱིད་གྲུབ་ན་དེ་དགྲུན་
 ཆགས་པ་སྟོད་ཅིང་། རེད་དུས་མིན་དུ་སྟོད་པས་རེད་དུ་སྟེ། དབྱར་བྱིའི་བར་
 སྤྱིད་གྲུབ་ན་དེ་སྟོན་ཆགས་པ་སྟོད་ཅིང་། སྤྱེ་སྤྱང་དུས་མིན་དུ་སྟོད་པས་ཅེ་
 སྤྱང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་ མི་བྱིའི་བར་སྤྱིད་པ་རྣམས་མི་བྱི་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དེ་དག་འགལ་བའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། བར་སྤྱིད་པ་རྣམས་རྩུས་སྐྱེས་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་ བར་སྤྱིད་པ་ཡིན་ན། རང་གི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་དང་
 དབང་པོ་སོགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདྲ་བས་ཁྱབ་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་

ཐལ། དབང་པོ་མ་ཆང་བའི་མིའི་བར་དོ་བ་རྣམས་དབང་པོ་ཀྱན་ཆང་བའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབང་པོ་ཀྱན་ཆང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད།
འབྲུ་སྤྱོད་སྤྱོད་མེད་པར་དོ་བ་རྣམས་ནི་རི་ལྷོ་ཡིན་དཔྱད་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ལ། རིགས་པ་དང་། ལུང་གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྲུ་
ཡི་རྒྱན་དང་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར། སྤྱོད་པ་ཆད་ལས་བྱུང་བ་མིན། །གཟུགས་
བརྟན་མ་གྲུབ་ཕྱིར་བ་དང་། །མི་འབྲེལ་ཕྱིར་ན་དཔེ་མ་ཡིན། །གཅིག་ན་ལྷན་
ཅིག་གཉིས་མེད་ཕྱིར། །རྒྱན་མིན་ཕྱིར་གཉིས་ལས་བྱུང་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་།
པལ་ཆེན་སྤྱོད་པ་དང་ས་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ན་རེ། བར་སྤྱོད་མེད་དེ། སྤྱོད་སྤྱོད་དང་འཆི་
སྤྱོད་བར་མ་ཆད་པར་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་
གཟུགས་སེམས་གཉིས་ནི་རང་གི་རྒྱན་སྤྱོད་མའི་བར་སྤྱོད་ཀྱི་གཟུགས་
སེམས་སྤྱོད་དུ་སོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་འབྲུ་ཤར་
ནས་ཀླུ་ཏུ་བྲངས་པའི་ཆེ་རྒྱན་ཕྱི་མ་འབྲུང་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་བཞིན།
བར་སྤྱོད་མེད་པར་འཆི་བའི་སྤྱོད་པ་རྒྱན་ཆད་པ་ལས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་གཟུགས་
སེམས་གཉིས་བྱུང་བ་མིན་ནོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཆི་སྤྱོད་རྒྱན་ཆད་པ་ལས་སྤྱོད་སྤྱོད་འབྲུང་བའི་དཔེ་
ཡང་ཡོད་དེ། མེ་ལོང་གི་ངོས་སོགས་དང་བྱུང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་བར་
འབྲུངས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་ཏུ་གཟུགས་བརྟན་འབྲུང་བ་ལྷ་བྱ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དཔེ་དོན་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་དེའི་དཔེ་
 ལ་མ་གྲུབ་ཅིང་། གྲུབ་དུ་ཆུག་ཀྱང་དཔེ་དོན་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་
 ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་བརྟན་ཁ་དོག་ཅན་གྱི་ཐོགས་བཅས་སུ་འདོད་ཀྱང་
 དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་མེ་ལོང་གི་ངོས་དང་གཟུགས་
 བརྟན་སྤང་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་ཁ་དོག་ཐ་དད་པ་གཉིས་གོ་ས་གཅིག་ན་ལྟན་ཅིག་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་དེ་ལྟ་བུའི་འབྲུང་བ་རིགས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་
 དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིའི་ལུས་ཀྱི་འབྲུང་བ་དང་མཁར་བའི་འབྲུང་བ་
 གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་
 དེ་བྱད་བཞིན་གྱི་རྒྱན་མ་ཡིན་པས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། མེ་ལོང་གི་
 གཟུགས་བརྟན་དེ་བྱད་བཞིན་དང་མེ་ལོང་གི་ངོས་ཆོགས་པ་གཉིས་ལས་
 བྱང་བ་ལྟར། སྐྱེ་སྤིང་ནི་དེ་འདྲའི་རྒྱན་གཉིས་ལས་མི་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། སྦྱོར་
 བ་འགོད་ཚུལ་གཅིག་ལ། འཆི་སྤིང་གྱི་སེམས་ཆོས་ཅན། རྒྱན་མི་ཆད་པར་
 དུལ་གཞན་དུ་འབྲུང་སྟེ། རྒྱན་གྱིས་དུལ་གཞན་དུ་སྐྱེ་ཞིང་འདུག་པའི་ཆོས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འབྲུ་ཡུལ་གཞན་དུ་བྲངས་པའི་རྒྱན་བཞིན་ཞེས་
 པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། མགུར་ནས་གསུངས་ཕྱིར་ཡོད་ཅི་ཟ། །ལྟར་གསུངས་
 འགྲོ་མདོ་ལས་ཀྱང་གྲུབ། །ཞེས་བྱུང་། ཅི་ཟ་བར་སྤིང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་

དེ། སྟོན་པའི་མགྱུར་ནས་སྲིད་པ་ནི་བདུན་ཏེ། དཔྱུལ་བའི་སྲིད་པ་དང་། ཡི་
 དྲགས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་སྲིད་པ་དང་། མིའི་སྲིད་པ་དང་། ལྷའི་སྲིད་
 པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། སྲིད་པ་བར་མའོ་ཞེས་འགྲོ་བ་བདུན་གསུངས་
 པའི་མདོའི་ཁུངས་ལས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་བྱིར་དང་། གཞན་ཡང་བར་འདའ་བ་
 གཅིག །སྐྱེ་འདའ་བ་གསུམ། གོང་འཕོ་བ་དང་ལྷར་གསུངས་པས་ཀྱང་ཁྱོད་
 ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་བྱིར། །སྟོན་དུས་སྲིད་འབྱུང་
 ་ཤ་ཚུགས་ཅན། །དེ་ནི་འཆི་བའི་སྟོན་རོལ་ཏེ། །སྐྱེ་བའི་སྐྱད་ཅིག་པན་ཆད་དོ།
 རིས་མཐུན་ལྷ་མིག་དག་པས་མཐོང་། །ལས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་ཤུགས་དང་ལྷན། །
 དབང་པོ་ཀུན་ཆང་ཐོགས་མེད་ལྷན། །མི་ལྷོག་དེ་ནི་དེ་བཙོ། །ཞེས་བྱུང་། ལྷ་
 མིའི་བར་སྲིད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་ཀྱི་བྱད་དབྱེབས་ཡོད་དེ། རང་གང་དུ་
 སྐྱེས་འགྱུར་ཀྱི་ལྷ་མིའི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་འབྱུང་བ་དེའི་ཤ་ཚུགས་ཅན་དུ་
 འགྱུར་བའི་བྱིར། དེ་ལྷར་འབྱུང་བའི་རྩ་མཆན་ཡོད་དེ། །ཁྱོད་དང་རང་གི་སྟོན་
 དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དེ་གཉིས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་བྱིར།
 སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ལ་དེ་ལྷར་བརྫོད་པའི་རྩ་མཆན་ཡོད་དེ། །སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་
 རྩེས་ཡིན་ཡང་འཆི་སྲིད་ཀྱི་སྟོན་ཡིན་པས་དེ་སྐྱད་ཅེས་བརྫོད་པའི་བྱིར།
 སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། །སྐྱེ་སྲིད་གྲུབ་པའི་

སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་ནས་འཆི་བའི་སྲིད་པའི་སྟོན་རོལ་ཚུན་ཆད་ལ་
 འཛོག་པའི་ཕྱིར། བར་སྲིད་པ་ཆོས་ཅན། མི་པལ་པ་རྣམས་དང་རིས་མི་
 མཐུན་པས་མི་མཐོང་སྟེ། ལྟའི་བར་དོ་བས་ལྟའི་བར་དོ་བ་དང་མིའི་བར་དོ་
 བས་མིའི་བར་དོ་བ་ལྟ་བུ་པན་ཆུན་རིས་མཐུན་པས་གཅིག་གིས་གཅིག་
 མཐོང་ཞིང་། རིས་མི་མཐུན་པས་མི་མཐོང་ལ། འོན་ཀྱང་གོང་མའི་བར་དོ་
 བས་འོག་མའི་བར་དོ་བ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བར་དོ་བ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་གཞན་གྱིས་མཐོང་བ་ཡོད་དེ། སྟོན་བཅུ་གཅིག་དང་བྲལ་བའི་མངོན་
 ཞེས་དང་ལྟའི་མིག་གི་རྣམ་པར་དག་པས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྩ་
 འབྲུལ་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁའ་བ་འགྲོ་བུས་པའི་ལས་སྟོབས་གྱིས་
 ཐོབ་པའི་རྩ་འབྲུལ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱགས་དང་ལྟན་ཏེ། གང་
 འདོད་པའི་སར་སྐད་ཅིག་གིས་སྟེན་བུས་པའི་ལས་གྱི་རྒྱགས་སྦྱར་བ་དང་
 ལྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ཀུན་ཆང་བ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལྟ་ཆང་
 བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་ལྟན་ཏེ། རི་བྲག་སོགས་ལའང་
 ཐོགས་རྒྱགས་མེད་པར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར།

བྱེ་བྲག་སྦྲ་བའི་ལྷགས་འདིར་གང་གི་བར་སྲིད་གྲུབ་པ་དེའི་སྟོན་དུས་
 གྱི་སྲིད་པ་འགྲུབ་པར་ངེས་ཏེ། བར་སྲིད་དེ་གྲུབ་ནས་འགྲོ་བ་རིགས་མི་མཐུན་
 པ་གཞན་དུ་མི་སྟོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་ཁམ་བས་ཀྱང་བླ་སྟེ།

འི་བ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཁ་དོག་གི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ།
 དཔྱལ་བའི་བར་དོ་ནི་སྒོང་དུམ་མེས་ཆོག་པ་ལྟ་བུ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བོང་ཆོད་ཡོད་དེ། ལྟ་མའི་བར་དོ་བ་དེ་བྱིས་པ་ལོ་ལྔ་ལྔ་བྱུག་ལོན་པ་ལྟ་བུར་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོས་དང་བཅས་མ་བཅས་གཉིས་ཡོད་དེ། རོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་
 ཆེ་བ་རྣམས་གོས་དང་བཅས་ཤིང་། རོ་ཆ་དང་ཁྲིལ་མེད་རྣམས་གཅེར་བུར་
 སྐྱེ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཆེ་ཆད་ཡོད་དེ། ཞག་བདུན་རེ་གནས་ཏེ། སྐྱེ་བའི་
 རྒྱུ་ཆོག་གས་ན་ཤི་ནས་གཞན་དུ་ཉིང་མཆམས་སྐྱོར་ལ། མ་རྟེན་ན་སྐྱར་བར་
 དོར་སྐྱེ་ལ། བདུན་པ་བདུན་ཚུན་ཆད་དུ་དེར་འདུག་སྤིང་གི། དེ་ཕན་ཆད་
 དུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་སྐྱེ་གནས་སུ་བགྱོད་པའི་ཚུལ་ལ། དངོས་དང་། དབྱེ་བ་
 གཉིས་པ་དང་པོ་ནི། སྒོ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གྱུར་པས། །ཅེ་དགས་འགོ་བའི་ཡུལ་
 དུ་འགོ། །འི་དང་གནས་ལ་མངོན་འདོད་གཞན། །དཔྱལ་བ་ཡི་ནི་སྐྱེ་ཚུགས་
 ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། མངའ་སྒོང་ལས་སྐྱེ་བའི་བར་དོ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེ་
 གནས་སུ་བགྱོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱང་རིང་པོ་ནས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་
 གནས་མཐོང་བ་ངང་གི་སྒོ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་ནས་ཆགས་པས་ཅེ་ཞིང་།
 དགའ་བས་འགོ་བའི་ཡུལ་སྐྱེ་གནས་དེར་འགོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 གཞན་ངོད་དང་སྒོང་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་གནས་སུ་འདུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལྟ་

མ་དེ་དང་། སྤྱི་མ་གནས་ལ་མངོན་པར་འདོད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འཇུག་པའི་
སྤྱིར། གནས་འདོད་ནས་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལྷ་ལྷ་བུས་གནས་ཡིད་དུ་འོང་
བ་དང་། ཚ་དཔྱལ་དུ་སྦྱེན་དཔྱལ་བའི་མེ་མཐོང་ནས་དང་། གང་དཔྱལ་དུ་སྦྱེ་
ན་དཔྱལ་བའི་བསིལ་མཐོང་ནས་འདོད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་དེ་དག་ཏུ་འཇུག་པར་
འགྱུར་པའི་སྤྱིར། བར་སྤྱིད་ཀྱི་འགོ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དཔྱལ་བ་ཡི་ནི་བར་སྤྱིད་
སྤྱི་བོ་ཚུགས་སུ་འགོ་ལ། ལྷའི་བར་དོ་བ་ནི་གྲུན་དང་། གཞན་གསུམ་ནི་ཐད་
ཀར་འགོ་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ། གཞན་ནི་གནས་པ་
ཡང་གཞན་ནི། །འབྱུང་བའང་གཞན་ནི་ཐམས་ཅད་ཚོངས། །སྒོ་ང་ལས་སྦྱེས་
རྟག་ཏུ་ཚོངས། །མངལ་དུ་འཇུག་པ་གསུམ་དག་སྟེ། །འཁོར་ལོས་བསྐྱར་དང་
རང་བྱུང་གཉིས། །ལས་སམ་ཡེ་ཤེས་སམ་གཉིས་ཀ། །རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར་ན་གོ་
རིམ་ བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། མངལ་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་སྒོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་
བར་མ་ངེས་ཏེ། གཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་ལ་གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་
ཤེས་བཞིན་མིན་པ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་དང་། གཞན་རང་སངས་རྒྱས་
ནི་འཇུག་པར་མ་ཟད་གནས་པ་ཡང་ཤེས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་སངས་རྒྱས་
ནི་འཇུག་ཏུ་མ་ཟད་འབྱུང་བའང་ཤེས་ལ། དེ་གསུམ་ལས་གཞན་ནི་འཇུག་
གནས་འབྱུང་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚོངས་ཤིང་སྒོ་ང་ལས་སྦྱེས་པ་ནི་རྟག་ཏུ་

མོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཤེས་བཞིན་དུ་མངལ་དུ་འཇུག་པ་དག་
ནི་སྒྲ་མ་གསུམ་འདྲ་ཡང་བྱད་པར་ཡོད་དེ། སྒྲ་བཤད་པ་སྒྲ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཁོར་ལོས་སྒྲུབ་དང་རང་བྱུང་རང་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་
གཉིས་ཏེ་གསུམ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ལས་དང་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཙམ་
དང་། ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་ལ་དང་། ཚོགས་གཉིས་ཀ་རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱད་པར་གྱིས་དེ་
སྒྲ་འགྲུར་བའི་ཕྱིར།

༡ རྒྱ་ཚུལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན།

གཉིས་པ་རྒྱ་ཚུལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ། དངོས་དང་། ཞར་
བྱུང་སྲིད་པ་བཞིའི་བྱད་པར་གཉིས། དང་པོ་ལ། འཁོར་བར་འཇུག་ཚུལ་གྱི་
སྒྲོན་ས་མདོར་བསྟན་པ། །བྱུང་བའི་འཁོར་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཉོན་
མོངས་པས་དཔེ་གསུམ་མཚོན་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་དོན་བསྟུ་བ་གསུམ།

དང་པོ་ལ། འཁོར་བར་འཇུག་ཚུལ་དངོས་དང་། སྲིད་རྒྱན་ཐོག་མེད་
དུ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདག་མེད་སྤང་པོ་ཙམ་ཉིད་དེ། ཉོན་མོངས་
ལས་གྱིས་མངོན་འདུ་བྱས། །སྲིད་པ་བར་མའི་རྒྱན་གྱིས་ན། །མར་མེ་བཞིན་
དུ་མངལ་དུ་འགྲོ། །ཞེས་བྱུང་། ཕྱི་རོལ་བ་ན་རེ། སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་སྒྲ་
མ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འཕོ་ཞིང་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་
ཐལ། རྒྱ་འཆི་བྱེད་པའི་བདག་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟག་པོའི་བདག་

ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་མེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ་ཟེར་ན། ཕྱི་རོལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཏྲག་པའི་བདག་མེད་ན་སྐྱེ་བོ་སྔ་
ཕྱིར་ཉིང་མཆམས་སྐྱོར་དུ་མི་རུང་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཏྲག་
པའི་བདག་མེད་ཀྱང་ཕྱང་པོ་ཅམ་ལ་བདག་ཏུ་འདོགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་།
ཕྱང་པོའི་རྒྱན་ཅམ་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིར་ཉིང་མཆམས་སྐྱོར་བར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེ་བ་སྔོན་མར་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ཟག་
བཅས་ཀྱི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པ་ལས། ཕྱང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་ཀྱི་
སྲིད་པ་བར་མའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་དང་། དེ་ལས་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་
འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ན། དཔེར་ན། མར་མའི་རྒྱན་སྔ་ཕྱིར་གཞན་དུ་འཇུག་པ་
ལྟར་ཕྱང་པོའི་རྒྱན་ཅམ་མངལ་དུ་འགོ་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རི་ལྟར་འཕངས་བཞིན་རིམ་ཀྱིས་རྒྱན། སྐྱེས་ནས་ལས་
དང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས། །འཛིག་ཏེན་པ་རོལ་དག་ཏུ་འགོ། །སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་
ཐོག་མ་མེད། །ཅེས་བྱུང་། སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཐོག་མ་
མེད་དེ། སྔོན་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་
ཀྱི་ལས་བསགས། དེས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་ཡང་དང་ཡང་དུ་རི་ལྟར་འཕངས་
པ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་འཁོད་ལ། སྐྱེ་བ་སྔ་མར་མ་རིག་པ་དང་ལས་གཞན་སྔོན་
དུ་སོང་བ་ལས་འདིར་རིམ་ཀྱིས་ཕྱང་པོའི་རྒྱན་འབྱུང་ཞིང་། འདིར་སྐྱེས་

ནས་ཀྱང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱི་མའི་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་
དག་ཏུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། མངལ་དུ་འཇུག་ཚུལ་གསལ་བར་མངལ་
འཇུག་གི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་དོན་བདག་གིས་གཞན་དུ་བྲིས་བྲིན་པས་
འདིར་མ་བྲིས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གྲེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་ལུགས་དང་། མདོ་སྤྱོད་པའི་ལུགས་གཉིས།
དང་པོ་ལ། རྫོགས་ཚུལ། བསྐྱུ་བ། འཁོར་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ། མདོར་
བསྟན་བ། རྒྱས་པར་བཤད་བ། དོན་བསྐྱུ་བ་གསུམ།

དང་པོ་ནི། དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་བའི། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
ཆ་གསུམ་སོ། །སྟོན་དང་སྤྱི་མཐར་གཉིས་གཉིས་དང་། །བར་དུ་བརྒྱད་
ཡོངས་རྫོགས་ལྡན་ལ། །ཞེས་བྱུང་།འདི་ལ་ཆིག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱང་པོའི་རྒྱན་སྤྱོད་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་དེ་ནི་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དང་ལྡན་ཏེ།
མ་རིག་པ་ནས་ཀླ་ཞེའི་བར་བཅུ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
སྟོན་དང་སྤྱི་མཐའ་བར་གྱི་ཆ་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་
སྟོན་གྱི་ཆའམ་མཐའ་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་གཉིས་ནི་སྤྱི་མའི་ཆའམ་མཐའ་དང་། རྣམ་
ཞེས་ནས་སྤྱིད་པའི་བར་བརྒྱད་ནི་དབུས་སམ་བར་གྱི་ཆའམ་མཐར་འཛོག་
པའི་སྤྱིར། བར་དུ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ཡོངས་རྫོགས་ལྡན་པའི་དབང་དུ་བྲས་ཀྱི།

དེར་མ་ངེས་ཏེ། སྐྱེ་གནས་གཞན་གསུམ་ཡང་ཡོད་ཅིང་། བར་མ་དོར་འཆི་
བའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཆེ་
གསུམ་ལ་ངེས་པར་རྫོགས་དགོས་སོ་བེད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཆེ་
གཉིས་ལ་འང་རྫོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆེ་སྟོན་མར་མ་རིག་པའི་
དབང་གིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་དུ་ལས་བསགས། ལས་དེ་ལ་སྟེད་ལེན་གྱིས་
གསོས་བཏབ་པས་སྟེད་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་ཕྱི་མ་ལྷ་མི་ལྷ་
བྱར་སྐྱེས་པའི་ཆེ་གཞན་རྣམས་རྫོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ཆར་
གཅིག་གི་ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་ཆེ་དང་པོ་ལ་རྫོགས། ཆ་ཤི་གཉིས་ཆེ་
གསུམ་པ་ལ་རྫོགས། གཞན་བརྒྱད་ཆེ་གཉིས་པ་ལ་རྫོགས་པ་དེ་ཆེ་གསུམ་
ལ་རྫོགས་པའི་དོན་ཡིན་བེད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་མི་སྟེད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆ་ཤི་གཉིས་ནི་སྐྱེ་བ་སྦངས་པའི་ཆེ་དེ་ཐོག་དུ་འབྱུང་དགོས་
པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། སྟོན་དང་ཕྱི་མཐར་གཉིས་གཉིས་དང་། བར་དུ་བརྒྱད་
ཡོངས་རྫོགས་ལྡན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་མ་རིག་པ་
དང་འདྲ་བྱེད་གཉིས་སྟོན་དང་ཆ་ཤི་གཉིས་རྗེས་དང་། གཞན་བརྒྱད་བར་དུ་
འབྱུང་ཚུལ་སྐྱེར་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་བ་སྐྱ་ཕྱི་བར་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ཆ་གསུམ་མོ་ཞེས་པའི་དོན་སྤར་བ་ཤད་

པ་ལྟར་ཆ་གསུམ་དུ་བྱེད་པ་ཅམ་གྱི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་ནི་བཙུ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟའི་དུས་གསུམ་དུ་འང་ཤེས་
 པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་འདས་པ་དང་།
 ག་ཤི་གཉིས་མ་འོངས་པ་དང་། གཞན་བརྒྱད་ད་ལྟ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་མ་རིག་པའི་རྟོན་འབྲེལ་ལ། མ་རིག་པས་བྲབ་ཟེར་ན། མ་
 རིག་པའི་རྟོན་འབྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྤང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། འདོད་ན་སྒྲོལ། ཁ་ཅིག་
 མ་རིག་པའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། མ་རིག་པ་ཡིན་པས་བྲབ་
 ཟེར་ན། མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་སོགས་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཉགས་གསལ་སྒྲོལ། །

གཉིས་པ་ནི། མ་རིག་ཉོན་མོངས་སྒྲོན་གནས་སྐབས། །འདུ་བྱེད་དག་
 བེ་སྒྲོན་ལས་གྱི། རྣམ་ཤེས་མཆམས་སྒྱུར་སྤང་པོ་ཡིན། །མིང་དང་གཟུགས་
 བེ་དེ་པན་ཆད། །སྐྱེ་མཆེ་བྱུག་དོད་ཚུན་ཆད་དོ། །དེ་ནི་གསུམ་འདུས་ཚུན་
 ཆད་དོ། །རིག་པ་བདེ་སྤྱག་ལ་སོགས་གྱི། །རྒྱ་ཤེས་རུས་པ་ཚུན་ཆད་དོ། །
 ཆོར་འབྲིག་ཚུན་ཆད་སྤེད་པ་ནི། །འོངས་སྒྱུད་འབྲིག་པ་ཆགས་ཅན་གྱི། །ཉི་
 བར་ལེན་པ་འོངས་སྒྱུད་རྣམས། །ཐོབ་པར་བྱ་བྱིར་འོངས་རྒྱག་པའི། །དེ་
 སྤེད་འབྲས་བུ་འབྲུང་འབྲུར་བའི། །ལས་བྱེད་དེ་ནི་སྤེད་པ་ཡིན། །ཉིང་

མཆམས་སྒྲོར་བ་སྒྲེ་བ་ཡིན། །ཆོར་བའི་བར་ནི་ཀ་ཤི་ཡིན། །འདི་ནི་གནས་
 སྐབས་བར་འདོད་ལོ། །གཙུག་པོའི་ཕྱིར་ན་ཡན་ལག་བསྐྱེད་པ། །ཞེས་བྱུང་།
 འདིར་གནས་སྐབས་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། །སྤྱོད་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ།
 སྒྲོན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་སྐབས་
 ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་དག་ནི་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་
 ཡོད་དེ། སྒྲོན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
 ཞེས་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བའི་སྐྱད་ཅིག་དང་
 པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིང་དང་གཟུགས་ནི་ཆོས་ཅན།
 རོ་བོ་ཡོད་དེ། རྣམ་ཞེས་དེ་པམ་ཆད་ནས་སྒྲེ་མཆེད་དུག་དོང་ཚུན་ཆད་ཀྱི་
 ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲེ་མཆེད་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། དེ་
 རྣམ་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཞེས་གསུམ་འདུས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེག་པ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམ་ཆོར་བ་བདེ་སྐྱེད་ལ་
 སོགས་ཀྱི་ཞེས་རྒྱས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོར་བ་
 ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། རྒྱ་ཞེས་རྣམ་འབྲིག་པ་ལ་མི་སྒྲོད་པའི་སྐབས་ཚུན་
 ཆད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། འདོད་
 ཡོན་ལ་ལོངས་སྒྲོད་པའི་འབྲིག་པའི་ཆགས་ཅན་ཀྱི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་འཆོལ་
 བ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཆོས་ཅན། རོ་

བོ་ཡོད་དེ། དེ་ནས་ཡོངས་སྒྲིང་དེ་ནས་སྒོ་བ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡོངས་སུ་
 རྒྱལ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་
 ཡོད་དེ། རྒྱལ་པ་དེ་སྤྱི་དུ་འབྲས་བུ་ཡང་སྤྱི་དུ་འབྲུང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་
 གསོག་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱེ་བ་ཆོས་
 ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། འདི་ནས་ཕྱི་མར་ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་
 པོ་ལྔ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ག་ཤི་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དེ་ནས་
 ཆོར་བའི་བར་རིམ་གྱིས་འབྲུང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་རྟོན་འབྲེལ་བཙུག་གཉིས་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་ས་དང་
 རྒྱན་ཆགས་ས་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་དང་གནས་སྐབས་པ་བཞི་ལས། གནས་
 སྐབས་པའི་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ཡན་ལག་དེ་དང་དེའི་གནས་སྐབས་
 ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་རྟོན་འབྲེལ་དེ་དང་དེར་བཞག་ཅིང་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ལོ་ཞེས་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་ལ་མ་
 རངས་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
 ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་རྟོན་འབྲེལ་དེ་དང་དེའི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་
 དེ། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ནས་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དེའི་སྐབས་
 ཀྱི་ཡན་ལག་དེ་དང་དེར་བསྐྱགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་འཁོར་
 བཅས་འབྱོན་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་འབྱོན་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །རྟོན་འབྲེལ་

གཞན་གསུམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱི་ཕྱི་རྒྱན་དང་ལྷན་པ་ནི་རྒྱ་ཆགས་
པ་དང་། སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ལ་རག་ལས་པ་ནི་འབྲེལ་བ་ཅན་དང་། རྒྱན་གྱིས་སྤྱི་
འཛོག་བྱེད་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྤྱིན་དང་སྤྱི་མ་ཐའ་བར་དག་ལ། རྫོངས་པ་རྣམ་པར་
བསྒྲིག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། རྟེན་འབྲེལ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཆ་གསུམ་དུ་
བསྐྱས་ནས་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱིན་གྱི་མ་ཐའ་དང་། སྤྱི་མའི་
མ་ཐའ་དང་། བར་མ་ཐའ་གསུམ་དེ་དག་ལ་རྫོངས་པ་རྣམ་པར་བསྒྲིག་པར་བྱ་
བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་སྤྱིན་བྱུང་ངམ་མ་བྱུང་དང་། མ་
འོངས་པར་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་དང་། ད་ལྟ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནས་མིན་སྟུང་པའི་
རྫོངས་པ་བསྒྲིག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིམ་པ་བཞིན་མ་རིག་
པ་དང་འདྲ་བྱེད་གཉིས། སྤྱི་རྒྱ་གཉིས། ལྷག་མ་བརྒྱད་བསྟན་པའི་དགོངས་པ་
དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རྟེན་རྫོངས་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱབ་བ་དང་། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་
སུ་བསྐྱབ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟེན་རྫོངས་གསུམ་མོ་ལས་གཉིས་སོ། །གཞི་
བདུན་ཞེས་བྱུང་། སྤྱིར་བཏགས་པ་ལྟར་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན།
རྟེན་རྫོངས་པ་དང་ལས་དང་གཞི་གསུམ་དུ་འདྲ་སྟེ། རྟེན་རྫོངས་ལ་མ་རིག་
པ་སྤྱི་ལེན་གསུམ། ལས་ལ་འདྲ་བྱེད་དང་སྤྱི་ལས་གཉིས། གཞི་བ་རྣམ་

ཤེས་སོགས་ལྷག་མ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་འབྲས་བྱ་ཡིན། གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་མདོར་
བསྐྱས་པ། །བར་མའི་རྩེས་སུ་དཔག་པ་ལས། །ཞེས་བྱང་། བདུན་གཞི་ཡིན་
པ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བྱ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མ་ལྔ་ནི་རྒྱའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་གསུམ་དང་ལས་གཉིས་ཏེ་རྒྱ་ལྔ་སྟོན་མཐའ་དང་གཞི་
བདུན་འབྲས་བྱར་བཤད་ནས་སྤྱི་མཐར་བསྐྱས་པ་ལ་ཆོས་ཅན་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། སྤྱི་ཕྱི་འབྲེལ་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་མདོར་
བསྐྱས་པ་ནི། བར་མའི་རྒྱ་འབྲས་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་རྩེས་སུ་དཔག་པ་ལས་སྤྱི་
ཕྱི་འབྲས་བྱར་རྒྱས་པར་གོ་བྱས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་དངོས་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བྱང་པར་རོ། །དང་པོ་འཁོར་
ཚུལ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་དང་། །བྱ་བ་ཉིད་དོ་དེ་ལས་གཞི། །
དེ་ལས་གཞི་དང་ཉོན་མོངས་སྒྲེ། །འདི་ནི་སྤྱི་པའི་ཡན་ལག་ལྷགས། །ཞེས་
བྱང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པ་ལ་རྒྱ་དང་ག་ཤི་ལ་འབྲས་བྱ་ཡོད་པས་
ཡན་ལག་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་གངས་ངེས་ཉམས་པའི་སྟོན་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཉོན་
མོངས་པ་སྤྱི་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ལེན་པ་དང་། དེ་ལས་བྱ་བ་ཉིད་དེ་སྤྱི་
པ་དང་མ་རིག་པ་ལས་བྱ་བ་འདུ་བྱེད་དང་། དེ་ལས་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་སྤྱི་
པ་ལས་གཞི་སྒྲེ་བ་དང་། དེ་ལས་གཞི་མིང་གཟུགས་སོགས་དང་། གཞི་སྒྲེ་

བ་ལས་གཞི་ག་ཤི། གཞི་ཚོར་བ་ལས་ཉོན་མོངས་སྲིད་པ་སྐྱེ་བ་སོགས་
བཤད་པ་འདི་ནི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གི་ལུགས་འབྱུང་དུ་སྟོན་པས་བཤད་
པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདིར་ནི་འབྱུང་བ་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། བྱུང་བ་འབྲས་བུ་ཡིན་
པར་འདོད། །ཅེས་བྱུང་།

དེ་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། སྐབས་འདིར་འབྱུང་བ་ནི་རྒྱའི་
རྟེན་འབྲེལ་དང་། བྱུང་བ་ནི་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་
འདོད་པའི་བྱིར། བྱེ་སྐྱེའི་ལུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་གནས་སྐབས་
མ་བྱས་པར་བཅུ་གཉིས་སོ་སོར་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པ་ནི་རྟེན་
འབྲེལ་ལ་ཚོངས་པའི་སེམས་བྱུང་ལྟ་མིན་གྱིས་བསྟུས་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ནི་
མ་རིག་པས་བསྐྱེད་པའི་སྟོ་གསུམ་གྱི་ལས་གཟུགས་ཅན་ནམ་དེ་ཡིན་པ་
གང་རུང་དང་། རྣམ་ཤེས་ནི་བྱེ་མར་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་།
མིང་གཟུགས་ནི་རྣམ་ཤེས་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་
སྐྱེ་མཆེད་ཚུན་ཆད་གྱི་མིང་བཞིའི་ཕྱང་པོ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནི། མིག་
སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དངོས་བཅུགས་གང་རུང་དང་། དེག་པ་ནི། དེ་ནས་
ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ལུས་གཙོད་པའི་སེམས་བྱུང་དང་།
ཚོར་བ་ནི་དེག་པས་བཅད་པ་ལྟར་སྦྱོར་བའི་སེམས་བྱུང་དང་། སྲིད་པ་ནི།
ཚོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་མི་འབྲེལ་གང་རུང་དུ་སྲིད་པའི་སེམས་

བྱུང་དང་། ལེན་པ་ནི། སྲིད་པའི་དབང་གིས་ཡུལ་དེ་དག་ལ་འདུན་པའི་འདོད་
 ཆགས་དང་། སྲིད་པ་ནི། ལེན་པས་གསོས་བཏབ་ནས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འབྱུག་
 དེས་ཀྱི་ལས་དང་། སྐྱེ་བ་ནི། སྲིད་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་རྣམ་ཤེས་ཉིང་
 མཆམས་སྐྱར་བའི་ཕྱང་པོ་དང་། ཀ་ཤེའི་ག་བ་ནི་སྐྱེ་བའི་དབང་གིས་ཕྱང་པོ་
 ན་ཚོད་རྒྱས་ཁོག་གི་བར་དང་ཤི་བ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཆེ་འདིའི་རིས་མ་ཐུན་
 འདོར་བའི་སྐབས་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་ལ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ། རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་དང་།
 ལྷག་མ་འཆད་པ་ལ་ལྟོས་པར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མ་རིག་པ་དང་
 མིང་དང་རིག་པ་དང་ཚོར་བའི་རྟོན་འབྲེལ་བཞི། དང་པོ་ནི། རིག་པའི་མི་
 མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཆོས་གཞན། །མ་རིག་མི་མཛའ་རྩུན་སོགས་བཞིན། །ཀྱན་
 སྲོད་སོགས་ཆིག་ཕྱིར་གལ་ཏེ། ཤེས་རབ་ངན་པའོ་མིན་ལྟའི་ཕྱིར། །ལྟ་བ་དེ་
 དང་མཚུངས་ལྟན་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་བསྟན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་།
 མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། སྲོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་དང་འཇིན་
 ལྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སེམས་བྱུང་མོངས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། མ་རིག་པ་ནི་རིག་པ་བཀག་ཅམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ལ་མི་འཛོག་པར།
 རིག་པ་དེའི་འགལ་ལྷ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་ཞིག་ལ་
 འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱི་དཔེར་ན། མཛའ་བའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མི་མཛའ་བ་

དང་། བདེན་པའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་རྩུན་སོགས་ཆོས་གཞན་ཞིག་ལ་འཛོག་
 པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མ་རིག་པ་ཞེས་པའི་མའི་དགག་སྒྲ་
 ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་འགལ་སྒྲའི་ཆོས་གཞན་སྟོན་པའི་དགག་ཆིག་ཡིན་པར་
 ཐལ། མདོ་ལས། མ་རིག་པ་ནི། ཀུན་སྒྱུར་དང་འཆིང་བ་དང་སྤྱ་རྒྱས་སོགས་
 གྱི་ཆིག་གིས་སྟོན་པས་ན། རིག་པ་བཀའ་ཙམ་ནི་དེ་དག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་མ་རིག་པ་ནི་ཤེས་རབ་ངན་པ་ལ་འདོད་པའོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་འཐད་པ་
 མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། ལྟ་བུ་ནི་མ་རིག་པ་དེ་དང་མཚུངས་
 ལྟར་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟ་བུ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མ་རིག་པ་
 གཉིས་ཉོན་མོངས་བྱེད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མིང་བཤད་པ་ནི། མིང་ནི་གཟུགས་ཅན་མིན་ཕྱང་པོ། །ཞེས་
 བྱུང་། མིང་གི་ཏེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་ངོ་པོ་ཡོད་དེ། ཆོར་འདུ་སོགས་
 གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱང་པོ་བཞི་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཞིག་ལ་
 བྱིད་པའི་ཕྱིར། ཕྱང་པོ་བཞི་པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མིང་དངོས་མིན་ཡང་དེ་ལྟར་
 བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མིང་གི་སྐད་དོད་ཀྱི་མ་ཞེས་པ་གཞོལ་བ་ལ་
 འདུག་པས། བྱིད་དབང་དོན་འབོད་མིང་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་ཡུལ་དེ་དང་
 དེ་འཛིན་པ་ལ་གཞོལ་བར་བྱིད་པས་ན་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རིག་པ་ནི། རིག་བྱུག་འདུས་ཏེ་བྱུང་བ་ཡིན། །ལྟ་ནི་ཐོགས་

པའི་རེག་པ་ཡིན། །རྟུག་པ་སྒྲ་དགས་ཆིག་ཅེས་བྲ། །རིག་དང་མ་རིག་དང་
གཞན་རིག །དེ་མེད་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྷག་མ། །གཞོན་སེམས་རྩེས་སུ་ཆགས་
པའི་རེག །བདེ་བ་སྤྱིང་འགྱུར་ལ་སོགས་གསུམ། །ཞེས་བྲུང་། རེག་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་
འདུས་ཏེ་བྲུང་ཞིང་ཡུལ་གྱི་འགྱུར་བ་རང་སྟོབས་གྱིས་གཙོད་པའི་སེམས་
བྲུང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དབྱེ་ན་རྟུག་ཡོད་དེ། བེག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་
སོགས་རྟུག་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཡིད་མ་གཏོགས་པའི་དང་པོ་ལྷ་ནི་ཆོས་ཅན།
ཐོགས་པའི་རེག་པ་ཞེས་བྲ་སྟེ། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་
ལ་བརྟེན་པའི་རེག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྟུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རེག་པ་ཆོས་ཅན། ཆིག་
སྒྲ་དགས་ཀྱི་རེག་པ་ཅེས་བྲ་སྟེ། མིང་ཆིག་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་
རེག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རེག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྷན་གཞིའི་སྟོན་སྒྲོལ་དབྱེ་
ན་གསུམ་ཡོད་དེ། རིག་པའི་རེག་པ། མ་རིག་པའི་རེག་པ། དེ་ལས་གཞན་
པའི་རེག་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དེ་མེད་ཀྱི་རེག་པ་དེ་དེ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རེག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷག་མ་དག་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་
སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རེག་པ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
རེག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པའི་རེག་པ་དང་གཞོན་

སེམས་ཀྱི་རེག་པ་དང་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་རེག་པ་ནམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཆོས་ཅན། འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་གསུམ་ཡོད་དེ། བདེ་བ་སྤྱོད་འགྱུར་དང་ལ་
སོགས་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་འགྱུར་དང་བཏང་སྒྲིམས་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་རེག་པ་
གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཡིད་ཚོར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་དྲུག །ལྔ་ནི་ལས་ཀྱི་འོ་སེམས་ཀྱི་གཞན།
ཞེས་བྱུང་། རེག་པ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ཆོས་ཅན། བདག་རྒྱུན་གྱིས་
དབྱེ་ན་དྲུག་སྟེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་སོགས་དྲུག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བ་དང་པོ་ལྔ་ནི་ཆོས་ཅན། ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཡིན་ཏེ།
བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱེ་བའི་ཚོར་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཞན་པ་ཚོར་བ་དྲུག་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཡིན་ཏེ།
བདག་རྒྱུན་སེམས་ལ་བརྟེན་པས་བྱེ་བའི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། གངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ། དུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་
ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། རོ་བོའི་སྒོ་ནས་དོན་བསྟུ་བ་གསུམ། དང་པོ་
ནི། དེ་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ལས། ནམ་པ་དག་ནི་ཡང་བཅོ་བརྒྱད། ཅེས་བྱུང་།
ཡིད་ཚོར་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཡིད་དུལ་ལ་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ལས་ནམ་པ་དག་ནི་
སྤར་བཤད་པ་དེར་མ་ཟད། ཡང་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དུལ་གཟུགས་སོགས་

དུག་ལ་དམིགས་པའི་ཚེར་བ་ཡིད་ལ་དེ་དུག །དེ་ལྟ་བུའི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དུག
 །བཏང་སྟོམས་དུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་རྒྱ་བའི་དོན་ཡོད་དེ།
 ཡུལ་དེ་དག་ལ་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 ལ་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ།
 དང་པོ་ནི། འདོད་ན་ཐམས་ཅད་རང་དམིགས་ཅན། སྟོད་ཡུལ་གཟུགས་ཅན་
 བཙུ་གཉིས་སོ། །གོང་མ་གསུམ་གྱི་ཞེས་བྱང་། འདོད་པ་ན་ཚེས་ཅན། ཉེ་བར་
 རྒྱ་བཙུ་བཙུང་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་རང་སའི་ཡུལ་དུག་ལ་
 དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཉེར་རྒྱ་ཚེས་ཅན། སྟོད་
 ཡུལ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་ཉེ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་བཙུ་
 གཉིས་དང་། གོང་མ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དྲི་རོ་ལ་དམིགས་པའི་བདེ་སྐྱེག་བཏང་སྟོམས་
 དུག་མ་གཏོགས་པ་བཙུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཚེས་ཁམས་ལ་དམིགས་པའི་དེ་གསུམ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་ནི། གཉིས་ན་བཙུ་གཉིས་
 འདོད་འགྲོ་རྣམས། །རང་ལ་དམིགས་བཙུང་གཟུགས་མེད་པ། །གཉིས་ཀྱི་
 ཞེས་བྱང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་ཚེས་ཅན། འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་

འགྲོ་ཞིང་དམིགས་པའི་ཆེ་ཉིར་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། ཡིད་མི་
བདེ་བ་དུག་མ་གཏོགས་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་ས་ལ་དམིགས་པའི་
ཆེ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། རང་སའི་གཟུགས་སྒྲ་རིག་བྱ་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བདེ་
བ་བཞི་བཏང་སྟོམས་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ལ་
དམིགས་པའི་ཆེ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་གཉིས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་ན་དུག །དུག་གི་འདོད་པའོ་རང་ནི་
བཞི་འོ། །གོང་མ་གཅིག་གི་དམིགས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། བསམ་གཏན་སྤྱི་མ་
གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ན་དུག་ཡོད་དེ། བཅོ་བརྒྱད་ལས་བཏང་སྟོམས་དུག་
ཅམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གསུམ་ལ་དམིགས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་བྱུང་བར་
ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་བཏང་སྟོམས་དུག །རང་སའི་ཡུལ་
བཞི་ལ་དམིགས་པའི་དེ་བཞི། གོང་མ་གཟུགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་དེ་
གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གཟུགས་མེད་ནི། གཟུགས་མེད་ཉེ་བར་བསྟོགས་ན་བཞི། །
གཟུགས་འགྲོ་གོང་མར་འགྲོ་བ་གཅིག །དངོས་གཞི་ན་གཅིག་རང་གཟུགས་
ཅན། །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉིར་བསྟོགས་དང་དངོས་
གཞིའི་ཆོར་བའི་དམིགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཉིར་

བསྐྱེད་པ་ན་གཟུགས་ལ་དམིགས་ཤིང་འགྲོ་བ་བཞི་དང་། གོང་མ་གཟུགས་
མེད་ལ་དམིགས་ཤིང་འགྲོ་བའི་ཆེ་ཆོས་ལ་རྒྱ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ན་གཅིག་ཁོ་ན་ཡོད་དེ། རང་སའི་སྤྱོད་
ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆོས་ལ་རྒྱ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་
བ་ནི། བཅོ་བརྒྱད་ཐམས་ཅད་ཟག་དང་བཅས། །ཞེས་བྱུང་། འདིར་བསྟན་
པའི་ཡིད་ཆེར་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་
ཡིན་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྟོག་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་འཆད་འགྱུར་ལ་སྟོས་པར་སྟོན་པ་ནི། བཞུགས་དང་འཆད་
པར་འགྱུར་བ་གཞན། །ཞེས་བྱུང་། སྐབས་འདིར་ནི་ཆོས་ཅན། རྟོག་འབྲེལ་གྱི་
ཡན་ལག་བཞི་ཙམ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་ཤེས་དང་སྤྱེ་
མཆེད་དང་གཟུགས་ནི་བཞུགས་ཅིན་ལ། གཞན་འདུ་བྱེད་དང་སྤྱེད་པ་གཉིས་
ནི་ལས་བསྟན་པ་དང་། སྤྱེད་ལེན་གཉིས་ནི་སྤྱེད་པའི་སྐབས་སུ་
འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་དཔེས་མཆོན་ཚུལ་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་ཉོན་
མོངས་དཔེ་ལྟ་དང་། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དཔེ་གསུམ་དང་། གཞིའི་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དཔེ་གཅིག་གིས་མཆོན་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི།
འདིར་ནི་ཉོན་མོངས་ས་བོན་བཞིན། །སྤྱེ་བཞིན་ཅ་བཞིན་སྤྱོན་ཤིང་བཞིན།

།དེ་བཞིན་ཤུན་པ་བཞིན་དུ་འདོད། །ཅེས་བྱང་། ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། དཔེ་
ལྡན་དང་མཚུངས་ཏེ། འདིར་ན་ས་བོན་དང་སྤྱད་དང་ཤིང་གི་རྩ་བ་དང་སྒྲོན་ཤིང་
དང་ཤུན་ལྷགས་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ས་བོན་ལས་
སྤོང་བྱ་དང་ལོ་མ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ལས་དང་གཞི་
རྣམས་འབྱུང་བའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སྤྱད་གནས་པའི་མཆོ་མི་བསྐྱམས་པ་
ལྟར་ཉོན་མོངས་ཡོད་ན་སྐྱེ་བའི་མཆོ་མི་བསྐྱམས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་
སྟེ། རྒྱལ་མཆོལ་གྱི་རྩ་བ་མ་སྤྱད་ན་བཅད་ཀྱང་སྤྱར་སྐྱེ་བ་ལྟར་ཉོན་མོངས་རྩ་
བ་ནས་མ་སྤྱངས་ན་སྤྱར་སྐྱེས་ནས་འཁོར་བར་འཐེན་པའི་བྱིར། བཞི་པ་བྱུང་
སྟེ། སྒྲོན་ཤིང་ལས་དུས་དུས་སྤྱི་མེ་རྟོག་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ཉོན་མོངས་
ལས་ནི་ལས་དང་གཞི་དུས་དུས་སྤྱི་འབྱུང་བའི་བྱིར། ལྡན་པ་བྱུང་སྟེ། འབྲས་
ཤུན་ལྷགས་དང་བཅས་པ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་ཞིང་དེ་མེད་ན་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་
དུ་ཉོན་མོངས་སོང་ན་ལས་ཀྱིས་གཞིའི་སྤྱད་བྱ་སྐྱེད་རྣམས་ཀྱི། དེ་མེད་ན་མི་
སྐྱེ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལས་ནི་ཤུན་བཅས་འབྲས་དང་འབྲ། །དེ་བཞིན་སྤྱན་དང་
མེ་རྟོག་བཞིན། །ཞེས་བྱང་། ལས་ཆོས་ཅན། དཔེ་གསུམ་དང་འབྲ་སྟེ། ཤུན་
པ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་དང་སྒྲོན་དང་མེ་རྟོག་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་
བྱུང་སྟེ། ཤུན་ལྷགས་དང་བཅས་པའི་འབྲས་ཀྱིས་སྤྱད་བྱ་སྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་

ཅོན་མོང་ས་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱིས་རྣམ་སྒྲིབ་སྐྱེད་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་གྲུབ་སྟེ། བཅུད་ལྷུང་བེན་པའི་སྒྲིབ་ཀྱིས་སྒྲར་འབྲས་བྱ་མི་འབྲིན་པ་བཞིན་
དུ་རྣམ་སྒྲིབ་ལྷུང་བེན་པའི་ལས་ཀྱིས་སྒྲར་རྣམ་སྒྲིབ་མི་འབྲིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མེ་ཏོག་རང་གི་འབྲས་བྱའི་ཉི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ལས་ནི་
རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཉི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གཞི་ནི་བཟའ་བཏུང་གྲུབ་པ་
བཞིན། ཞེས་བྱུང་། འབྲས་བྱ་རྣམ་ཤེས་མིང་གཟུགས་སོགས་གཞི་བདུན་པོ་
ཆོས་ཅན། མཆོན་པའི་དཔེ་གཅིག་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་བཟའ་བཏུང་གཡོས་
གྲུབ་པ་དེ་མོང་ས་སྐྱོད་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལྟར་ཁྱོད་རྣམས་རྣམ་པར་སྒྲིབ་བེན་ཁོ་
ན་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་སྒྲིབ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྒྲིབ་པ་བཞིའི་ཁྱད་པར་ནི། སྒྲིབ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས། །
སྐྱེ་བའི་སྒྲིབ་པ་ཅོན་མོང་ས་ཅན། །རང་གི་ས་པའི་ཅོན་མོང་ས་ཀྱན། །གཞན་
རྣམ་གསུམ་པོ་གཟུགས་མེད་གསུམ། །ཞེས་བྱུང་། སྒྲིབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་བར་སྒྲིབ། སྐྱེ་སྒྲིབ། སྒྲོན་དུས། འཆི་སྒྲིབ་རྣམས་སུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་སྐྱེ་བའི་སྒྲིབ་པ་ཆོས་ཅན། ཅོན་མོང་ས་
ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་སའི་ཅོན་མོང་ས་པ་ཀྱན་གྱིས་ཅོན་མོང་ས་པ་ཅན་དུ་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་པ་གཞན་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རེ་རེ་ལའང་རྣམ་པ་
གསུམ་གསུམ་ཡོད་དེ། དགོ་བ་དང་ཅོན་མོང་ས་ཅན་དང་ལྷུང་མ་བསྟན་

གསུམ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ན་སྲིད་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། བར་སྲིད་
མ་གཏོགས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༡ གནས་པའི་ཐབས།

གསུམ་པ་གནས་པའི་ཐབས་ལ། ཟས་ཀྱི་བྱེད་ལས་མདོར་བསྟན་པ།
སོ་སོར་རྒྱས་པར་བཤད་པ། གངས་ངེས་ཀྱི་དོན་བསྟུར་གསུམ། དང་པོ་ནི།
འགྲོ་བ་ཟས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། འགྲོ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། གང་
གིས་གནས་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། ཟས་ཀྱིས་གནས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཟས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། །ཁམ་ཀྱི་ཟས། དེག་པའི་ཟས།
སེམས་པའི་ཟས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཟས་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། གཟུགས་ཅན་ཀྱི་ཟས། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཟས།
ཞར་ལ་བར་སྲིད་ཀྱི་རྣམ་གངས་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། །ཁམ་ཀྱི་ཟས་ནི་
འདོད་པ་ན། སྦྱེ་མཆེད་གསུམ་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་མ་
ཡིན་དེས། །རང་དབང་གོལ་བ་མི་ཕན་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་། །ཁམ་ཀྱི་ཟས་ཆོས་
ཅན། རོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། །ཁམ་དུ་བཅད་ཅིང་མིད་པའི་ཟས་ཞིག་ལ་འཛོག་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྤར་གསུམ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྤར་བ་ནི་བར་སྲིད་པ་དང་སྟར་རྣམས་
དང་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མིའི་ཟས་སྟར་བྱ་ཡིན་ལ། རགས་པ་ནི་ད་སྟའི་ཁམ་
ཟས་སྟར་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤར་མ་ཐོས་པས་རྒྱ་མཐུན་གཤམ་སྦྱེ་མེད་ཅིང་།

སྤྱི་མ་ཐོས་པ་ལ་དེ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཁམ་ཟས་ཆོས་ཅན། ཁམས་གང་དུ་ཡོད་
པ་དང་སྤྱི་མཆེད་གང་ལ་འཛོག་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ནི་འདོད་པ་ན་ཡོད་ཅིང་དྲི་
རོ་རེག་བྱའི་སྤྱི་མཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཁམས་
གོང་མ་གཉིས་ནི་ཁམ་ཟས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བས་དེ་གཉིས་ན་ཁམ་
ཟས་མེད་ཅིང་། གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་ནི་ཁམ་ཟས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་
དེར་ཐལ། རང་གི་དབང་པོ་དང་ཕྱད་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་ལ་མི་པན་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
ཁམ་ཟས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་གྲོལ་བ་ལ། ཟས་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་
དབྱེབས་མཐོང་བར་མི་པན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། །

གཉིས་པ་ནི། རེག་དང་སེམས་པ་རྣམ་ཤེས་ནི། ཟག་བཅས་ཟས་ཡིན་
གསུམ་དག་ན། །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཟས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་རེག་པ་དང་སེམས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་
གསུམ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། ཁམས་གཅིག་ཁོ་ནར་ཡོད་
བར་མ་ངས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་པོ་དག་ན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེ་གསུམ་ཆོས་
ཅན། ཉེན་གནས་བྱེད་ཀྱི་ཟས་ཡིན་ཏེ། རེག་པས་སེམས་སེམས་བྱུང་རྒྱས་
བར་བྱེད། སེམས་པས་གནས་པ་དང་འཕེལ་བར་བྱེད། གནས་ནི་རྣམ་ཤེས་
ཀྱིས་བྱེད་པའི་སྤྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཡིད་ལས་བྱུང་དང་སྤྱི་དོན་ཆོལ་དང་། །དྲི་
བ་སྤྱིད་པ་བར་མ་དང་། །འབྱུབ་པའོ་ཞེས་བྱུང་། བར་སྤྱིད་པ་ཆོས་ཅན། ཡིད་

ལས་བྱང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བརྟོག་བཅས་ཀྱི་ལུས་རགས་པ་མེད་པར་ཡིད་ཅམ་
ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྲིད་ཆོལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྲིད་པ་ཆོལ་བའི་
ངང་ཆོལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ཟ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟས་སུ་ཇི་ཟ་བ་ཅམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། སྲིད་པ་བར་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཆི་སྲིད་དང་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་བར་
ཀྱི་སྲིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་པར་འབྱུང་བ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐྱེ་སྲིད་པ་མངོན་
དུ་སྐྱོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་བསྟུ་བ་ནི། འདི་ལ་གནས་དང་ནི།
ཉིན་པ་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་གཉིས། །སྲིད་གཞན་འཕེན་དང་འབྱུང་བ་ཡི། །དོན་
དུ་གཉིས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཟས་ལ་དེ་ལྟར་
བཞིར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆེ་འདི་ལ་གནས་པའི་དབང་པོ་དང་
བཅས་པའི་ལུས་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་ཁམ་ཟས་དང་། ཉིན་པ་སེམས་སེམས་
བྱང་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་རེག་པའི་ཟས་གཉིས་དང་། སྲིད་པ་གཞན་དུ་འཕེན་པ་
དང་འབྱུང་བ་ཡི་དོན་དུ་སེམས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཟས་གཉིས་ཏེ་གོ་རིམ་
བཞིན་དུ་བཞག་པའི། ཁམས་ཡིན་ན། ཟས་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། ཟག་མེད་
ཀྱི་ཁམས་རྣམས་ཟས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟས་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་
སྟངས་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཟས་ཡིན་ན། དེའི་དབང་པོ་དང་འབྱུང་བ་ལ་
ཕན་པར་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཟས་ཡིན་ཡང་འབྱུང་བ་ལ་གཞོན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༤ འཆི་འཕོ་བའི་སེམས།

བཞི་པ་འཆི་འཕོ་བའི་སེམས་ལ། སེམས་གང་གིས་འཆི་བ། ཚོར་བ་
གང་གིས་འཆི་བ་ཞར་བྱང་དང་བཅས་པ། ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་ནས་འཆི་བ།
གཞོན་གཅོན་པའི་རྒྱ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། ཆད་དང་མཆམས་སྦྱོར་འདོད་
ཆགས་བྲལ། ཉམས་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་རྣམས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནར་
འདོད། ཁེས་བྱང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་གང་གིས་འཆི་བ་ཡོད་དེ།
དགེ་ཅ་ཆད་པ་དང་། དགེ་ཅ་མཆམས་སྦྱོར་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བའི་མཉམ་གཞག་དང་། དེ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྐྱེ་
བའི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་རྣམས་གཙོ་བོར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་པ་ཁོ་
ནར་འདོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ལ་བཏང་སྟོམས་ལ། ཁྱེ་གཅིག་སེམས་
མེད་ལ་དེ་མེད། ལྷ་ངན་འདས་ལུང་བསྟན་མིན་གཉིས། ཞེས་བྱང་། ཚོར་བ་
གང་གིས་འཆི་བ་ཡོད་དེ། འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་གཉིས་ལ་ཚོར་བ་
གསུམ་གྱི་ནང་ནས་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚོར་བ་བདེ་
སྐྱབ་གཉིས་རྣམ་པ་ཆེས་གསལ་བས་དེ་ལ་མི་རུང་བའི་བྱིར། ཁྱེ་གཅིག་པའི་
མཉམ་གཞག་དང་། སེམས་མེད་འགོག་པ་དང་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་
འདུག་ལྟ་བུའི་ངང་ནས་འཆི་འཕོ་བྱེད་པ་མེད་དེ། དེ་ལ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་མེད་

པའི་ཕྱིར། ལྷག་མེད་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་འཆི་སེམས་ལ་རྣམ་སྟོན་སྟེས་
དང་སྟོད་ལམ་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཡོད་ཀྱི། དག་མི་དགའི་སེམས་མེད་
དེ། སེམས་རྒྱུན་ཆད་ཁ་མ་ལ་དེ་གཉིས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འོག་མི་ལྟར་འགྲོ་མི་སྟེ་རྣམས། །རིམ་གྱིས་འཆི་ན་རྟའ་
པ་དང་། །ཉེ་བ་སྟོང་ཀར་ཡིད་འཆི་འཕོ། །ཞེས་བྱུང་། འོག་ངན་འགྲོར་སྟེ་བ་
རྣམས་ཆོས་ཅན། རིམ་གྱིས་འཆི་བ་ཡིན་ན་རྟའ་པ་རྣམས་ཡིད་འགག་ཅིང་འཆི་
འཕོ་སྟེ། དེའི་ཆེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ལུས་དབང་རྟའ་པར་བསྐྱུས་ནས་འགག་
པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མིའི་ནང་དུ་འགྲོ་བ་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
སྟོགས་གང་ནས་འཆི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡིད་ཉེ་བ་རུ། འགགས་ཤིང་འཆི་བའི་
ཕྱིར། ལྷ་དང་ལས་ཉོན་གྱིས་མི་སྟེ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་དག་ཆོས་ཅན། འཆི་
ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟོང་ཀར་ཡིད་འཆི་འཕོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། གནད་གཅོད་པ་ནི་ཚུ་སོགས་ཀྱིས། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། གནད་གཅོད་གང་གིས་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུང་མཁྲིས་སོགས་ལ་
བརྟེན་པའི་རྒྱུང་མེ་ཚུ་སོགས་ཀྱིས་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གང་གཅོད་པ་
ཡོད་དེ། ལུས་ཀྱི་གནད་ཉམས་ན་འཆི་བར་བྱེད་པ་ནི་གཅོད་པའི་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་བཅད་པ་དེ་
བཅད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ལ་གནད་གཅོད་བྱེད་པར་བ་མེད་དེ། རང་

འབྲེལ་ལས། ལྷ་དག་གི་ནང་ན་ནི་གནད་ཆད་པ་མེད་མོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ལྷ་ལ་འཆི་བའི་ཆེ་སྤྱག་བསྐྱེད་མེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། འཆི་སྤྱས་
 མཐོང་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་
 ཆོགས་གསུམ་དུ་སྤྱད་པ་ནི། འཕགས་དང་མཆམས་མེད་བྱེད་པ་དག །ཡང་
 དག་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས། །ཞེས་བྱུང་། འཕགས་པ་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་ཆོས་
 ཅན། ཆོགས་དང་པོ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་འདས་མངོན་
 དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། མཆམས་མེད་བྱེད་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཆོགས་
 གཉིས་པ་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་ཏེ། ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་
 གཞན་པའི་སོ་སྐྱེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཆོགས་གསུམ་པ་མ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 དེ་གཉིས་གང་བྱང་དུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྐྱབ་པ་ལ་
 ལྷོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན།

གཉིས་པ་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ་ལ། བཤད་ཚུལ་སྒྱིར་བསྟན་
 པ་དང་། གཞུང་དོན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

༡ བཤད་ཚུལ་སྒྱིར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ཡོད་དེ། །ཕལ་ཆེན་དང་ཡབ་སྲས་མཇུག་བའི་མདོ་དང་ས་སྟེ་
 དང་དུས་འཁོར་སོགས་ནས་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ། །

༡ གཞུང་དོན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཞད་པ།

གཉིས་པ་ལ། ཏེན་དགྱིལ་འཁོར་གསུམ་བཞད་པ། བཏེན་པ་རི་མཆོ་
སྒྲིང་གསུམ་བཞད་པ། ཆ་གང་དཔྱལ་བའི་གནས་བཞད་པ། ཉི་ཟླའི་འཆར་
ཚུལ་དང་ཆད་བཞད་པ། ལྟའི་གནས་བཞད་པ། སྒྲིང་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ།
འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་དང་ཆེ་ཆད་བཞད་པ། ཆད་དེ་གཞལ་བའི་ཐབས་
བཞད་པ། སྒྲོད་བཟུད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་གྱི་བྲག་ཏུ་བཞད་པ་དང་དགུ། །

༡ ཏེན་དགྱིལ་འཁོར་གསུམ་བཞད་པ།

དང་པོ་ལ། རྒྱང་དང་ཚུ་དང་ས་དགྱིལ་བཞད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི།
མཛོད་ལས། དེ་ལ་སྒྲོད་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་གྱི། །གནས་པར་འདོད་པའི་འོག་དག་
གི། །རྒྱང་གི་དགྱིལ་འཁོར་རྣམས་སུ་ནི། ས་ཡ་རྒྱག་འབྱུང་གངས་མེད་དོ། །
ཞེས་བྱུང་། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲོད་བཟུད་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྒྲོད་ཀྱི་
འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་སྒྲིང་གསུམ་འདིའི་འོག་གཞིར་ཏེན་རྒྱང་གི་དགྱིལ་
འཁོར་ཆེན་པོ་གཅིག་གནས་པར་འདོད་པ་དེའི་ཆགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོ་
ནམ་མཁའ་ལྟར་སྒྲིང་པར་གནས་པ་ལས་སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་
སྒྲོབས་ཀྱིས་ལོ་དུ་མར་རྒྱང་འཇམ་པོ་རིམ་གྱིས་འབྲིགས་པ་ལས་འཐབ་བྲལ་
ཡན་ཆད་ཆགས་པའི་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱང་དགྱིལ་དེ་ཆོས་ཅན།

ཁྱོད་ཀྱི་ཆད་ཡོད་དེ། རམས་ཏེ་དབངས་སུ་དཔག་ཆད་ས་ཡ་གཅིག་དང་
 རྟག་འབུམ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱར་དཔག་ཆད་གྲགས་མེད་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱང་དཀྱིལ་འདྲིའི་རྒྱར་དཔག་ཆད་དེ་ལྟར་མང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱང་
 གསུམ་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་འོག་གི་རྒྱང་དཀྱིལ་ནི་གཅིག་གིས་གོ་ཆད་
 ཅིང་། རྒྱ་ས་རྣམས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་རམས་འབུམ་སྤྲག་བཅུ་གཅིག་དང་། རྒྱང་སྤྲག་དག་
 ནི་ནི་ཤུའོ། །ཞེས་བྱུང་། རྒྱ་དཀྱིལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱང་
 དཀྱིལ་གྱི་སྤྱང་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་སྤྲོན་གསེར་གྱི་སྤྱང་པོ་
 ཅན་འདུས་ཏེ་ཆར་གི་རྒྱན་ཤིང་རྟེན་འཕང་ལོ་ཅམ་མམ་གཉའ་ཤིང་ཅམ་ལོ་
 དུ་མར་བབས་པ་ལས་ཆགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆད་ཡོད་དེ།
 རམས་སུ་དཔག་ཆད་འབུམ་སྤྲག་བཅུ་གཅིག་དང་རྒྱང་སྤྲག་དག་ནི་ནི་ཤུ་སྟེ་
 ནི་ཁྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་གྱི་སྤྱང་པོ་ཅན་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། བསྐྱབས་
 ན་གསེར་འབྱུང་རུང་གི་སྤྱང་པོ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཐའ་ཆོས་ཅན།
 ཕྱིར་མི་འཕོ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་ལས་དབང་གིས་འཇོན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཕྱིས་ནི་རམས་སུ་འབུམ་སྤྲག་བརྒྱད། །ལྷག་མ་དག་ནི་
 གསེར་དུ་འབྱུང་། །རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། །ཐད་ཀར་འབུམ་སྤྲག་
 བཅུ་གཉིས་དང་། །རྒྱང་སྤྲག་གསུམ་དང་བརྒྱ་སྤྲག་ན། །ཕྱིད་དང་ལྷ་རྣམས་ཁོ་

ནའོ། ཁོར་ཡུག་ཏུ་ནི་སུམ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། གསེར་དགྲིལ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཆགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒར་གྱི་ཚུ་དགྲིལ་དེ་སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་
 ལས་སྟོབས་གྱིས་རྒྱུད་གིས་བསྐྱབས་པ་ལས་ཕྱིས་ནི་རྩམས་སུ་དཔག་ཆད་
 འབུམ་སྤག་བརྒྱད་དུ་གྱུར་ཏེ། སྤག་མ་སུམ་འབུམ་ཉི་ཁྲི་དག་ནི་ཚུ་དེའི་སྟང་
 དུ་ཁྱོད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སའི་དགྲིལ་འཁོར་ལོགས་ནས་འོངས་པ་
 ཡིན་གྱི་ཚུ་དགྲིལ་སྤྲ་མ་དེའི་སུམ་ཆ་གསེར་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་འགྱུར་བ་
 ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འོ་མའི་སྟང་གི་སྤྱིས་མ་ཆགས་པ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཚུ་
 དང་གསེར་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་རྒྱ་ཆད་མཉམ་པ་
 ཡིན་ཏེ། བད་ཀར་ཆེ་ཚུང་མེད་པར་འབུམ་སྤག་བརྒྱ་གཉིས་དང་སྟོང་སྤག་
 གསུམ་དང་བརྒྱ་སྤག་ནི་ཕྱེད་དང་ལྔ་ནམས་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་ཁོར་ཡུག་གི་ཆད་ཡོད་དེ། ཁོར་ཡུག་ཏུ་ནི་ཞེང་གི་སུམ་
 འགྱུར་འབུམ་སྤག་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་ཏེ་སུམ་འབུམ་བདུན་ཁྲི་དང་བརྒྱ་སྤག་
 ཕྱེད་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷམ་པོའི་མཐའ་སྒྲོར་ནི་ཞེང་གི་སུམ་འགྱུར་
 དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་སྟོན་ཆགས་པའི་ཐོག་མ་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་
 འཁོར་ཆགས་པ་ནས་ཡིན་གསུང་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཆངས་པའི་འཛིག་ཏེན་
 ཐོག་མར་ཆགས་ནས་རྒྱུད་དགྲིལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། མེས་འཛིག་གི་རྗེས་སུ་དེ་ལྟར་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

འདོད་ཁམས་ཆགས་པའི་སྣོད་ཀྱི་ཐོག་མ་ཡང་སྤྱང་དགྱིལ་ནས་མ་ཡིན་ཏེ།
ཆངས་རིས་ནས་འཐབ་བྲལ་གྱི་བར་ཆགས་པའི་རྩེས་སུ་སྤྱང་དགྱིལ་ཆགས་
པ་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ལས་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་།
ཆགས་པ་དང་པོའི་སྤྱང་ནས་ནི་ཞེས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ་དེ་ནི་ཐོག་མའི་སྤྱང་
ཡིན་གྱི་སྤྱང་དགྱིལ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོར་ཡུག་གི་ཕྱི་
མཐའ་རུ་ཆུ་དང་གསེར་དགྱིལ་གྱི་ལྷག་མ་མེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། ལྷགས་རིའི་ཕྱི་
རོལ་ཏུ་ཡང་ཕྱོགས་རེ་རེར་དེ་གཉིས་དཔག་ཆད་སྟོང་དང་ཉིས་བརྒྱ་དང་
བརྒྱད་ཅུ་ཅ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་རེ་ལྷག་ལུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་
སྤྱས་མ་ལས། དེ་ནི་ཁོར་ཡུག་གི་ཕྱི་རོལ་ན་ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་
དེ་ཙམ་ལྷག་པའི་ཕྱིར་ཉིས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་རི་མཚོ་སྤྱིང་གསུམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། རི་དགུ་རྒྱ་དང་དབྱིབས་ཆད་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ། མཚོ་
བརྒྱད་གྱི་དབྱིབས་ཆད་བཤད་པ། སྤྱིང་བཞི་སྤྱིང་ཕྱན་བརྒྱད་གྱི་ཆད་དབྱིབས་
བཤད་པ། འཛམ་བུའི་སྤྱིང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་བཞི།

༡ རི་དགུ་རྒྱ་དང་དབྱིབས་ཆད་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ལྷན་པོ་གཉའ་ཤིང་འཛིན། །གཤོལ་མདའ་འཛིན་དང་
སེང་ལྷེང་ཅན། །དེ་བཞིན་བལྟ་ན་སྤྱག་རི་དང་། །ཏྭ་ན་དང་ནི་ནམ་འདུད་དང་།

མུ་ཁུང་འཛིན་རིམ་དེ་ནས་ནི། སྤྱིང་རྣམས་ཡིན་ནོ་དེ་དག་གི། སྤྱི་རོལ་ན་ནི་
 ཁོར་ཡུག་སྟེ། བདུན་ནི་གསེར་ཡིན་དེ་ལྷགས་སོ། ལྷན་པོ་རིན་ཆེན་བཞིའི་
 རང་བཞིན། ལྷ་ཡི་ནང་དུ་བརྒྱད་ཁྲི་དག རྒྱབ་པོ་དེ་བཞིན་སྟེང་དུ་ཡང་། །
 དཔག་ཚད་དག་ནི་བརྒྱད་ཁྲིའོ། བརྒྱད་པོའི་འཕང་དུ་སྤྱེད་སྤྱེད་དམི། དེ་
 དག་རྣམས་སྤྱའང་འཕང་དང་མཉམ། ཞེས་བྱུང་། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གསེར་
 དཀྱིལ་གྱི་སྟེང་དེ་ལ་ཆར་གྱི་རྒྱན་སྒར་བཞིན་བབས་པ་ལས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་
 པོ་དཔངས་སྤྱ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པ་ཞིག་ཆགས་པ་རྒྱུད་གིས་
 བསྐྱབས་པས་ཁམས་རབ་ལས་རི་རྣམས་ཀྱི་དབྱས་སྤྱ་རི་གཞན་ལས་ལྷན་
 བརྒྱད་ཆེ་བའི་ལྷན་པོ་ཆགས། ཡང་དེ་ལྷན་བསྐྱབས་པས་ཁམས་འབྲིང་ལས་
 གསེར་རི་གཉའ་ཤིང་འཛིན་དང་གཞོལ་མདའ་འཛིན་དང་སེང་ལྷེང་ཅན་དང་
 དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་ན་སྤྱག་རི་དང་ཏྲ་རྣ་དང་རྣམ་འདུད་དང་མུ་ཁུང་འཛིན་རི་
 བདུན་གྱ་བཞིར་བསྐློར་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཆགས་ཤིང་། ཡང་ཁམས་ཐ་མ་ལས་
 དེ་ནས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་ནི་སྤྱིང་རྣམས་ཀྱང་ཆགས་ནས་གནས་པའི་སྤྱིར།

དེ་དག་གི་སྤྱི་རོལ་ན་ནི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བསྐློར་བའི་ལྷགས་རི་ཡོད་ཅིང་
 དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཁུང་པར་ཡོད་དེ། གཉའ་ཤིང་འཛིན་སོགས་རི་བདུན་ནི་
 གསེར་དང་། ཁོར་ཡུག་དེ་ལྷགས་ལས་བྱབ་པའི་སྤྱིར། ལྷན་པོ་ཆོས་ཅན།
 རིན་པོ་ཆེ་བཞིའི་རང་བཞིན་ལས་བྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤར་དཔུལ། ལྷ་བྱི་རྒྱུ།

རུབ་ཤེལ། བྱང་གསེར་ལས་བྱུབ་པའི་བྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྒྲིང་སོ་
 སོའི་ངོས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཡང་དེ་དག་གི་མདོག་ཏུ་སྒྲང་བ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། གང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེའི་མཐུས་དེའི་ནམ་མཁའ་ཡང་དེའི་ཁ་
 དོག་ཏུ་སྒྲང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་སྟོན་པོར་
 སྒྲང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རི་རབ་ཀྱི་སྟོང་ས་བེ་རྒྱུ་སྟོན་པོའི་རང་བཞིན་
 ཅན་ཡིན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་བྱིར། རི་དགུ་པོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་
 དཔངས་ཆད་ཡོད་དེ། ཚུའི་ནང་དུ་གསེར་དྲུག་ལ་ཐུག་པར་དཔག་ཆད་
 བརྒྱད་ཁྲི་རེ་མཉམ་པར་རུབ་ཅིང་རི་རབ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་ཚུའི་སྟངས་དུ་ཡང་
 དཔག་ཆད་དག་ནི་བརྒྱད་ཁྲི་འཕགས་པའི་བྱིར། གཉའ་ཤིང་འཛིན་སོགས་
 རི་གཞན་བརྒྱད་པོ་ནི་ཆོས་ཅན། ཚུའི་སྟངས་དུ་ལྷ་མ་ལས་བྱི་མ་འཕང་སྟེ་རྩམས་
 སུ་བྱེད་བྱེད་དབྱི་བ་ཡིན་ཏེ། གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ལན་ཆད་ལ་
 དཔག་ཆད་བཞི་ཁྲི། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་ལ་དེའི་བྱེད་ཉིས་ཁྲི། གསུམ་པ་ལ་
 ཆིག་ཁྲི། བཞི་པ་ལ་ལྷ་སྟོང་། ལྷ་པ་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ། རུག་པ་ལ་ཆིག་སྟོང་
 དང་བྱེད་དང་སུམ་བརྒྱ། བདུན་པ་ལ་རུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཙ་ལྷ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 རི་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མཚན་ལན་གྱི་རྩམས་སུའང་འཕང་སྟེ་
 འདིར་ཞིང་དང་ཆད་མཉམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དཔངས་གཉིས་མཉམ་པའི་བྱིར།
 འདི་ལྟར་ན་འཕང་ལ་རྩམས་ཞིང་གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་འཇུག་པར་གསལ་ཞིང་། རི་

གྱི་མ་ལས་ནང་མ་མཐུག་པའི་དབང་ངོ། །རི་ལྷག་མ་བདུན་ཆོས་ཅན། བྱོད་
 གྱི་ངོས་བཞིའི་དགྲུས་ཆད་ཡོད་དེ། སྤྲ་མ་ལས་གྱི་མ་ཆེ་བའི་བྱིར་ཏེ། སྤྲ་མ་
 ལས་གྱི་མའི་དགྲུས་ཆད་རང་གི་སྤྲ་མའི་མཆོ་དང་རང་གི་ཞེང་ཆད་ཉིས་
 འགྱུར་རེས་ལྷག་པའི་བྱིར། གཉའ་ཞིང་འཛིན་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱི་ངོས་རེ་དང་
 མཐའ་སྒྲོར་གྱི་ཆད་གཉིས་ཡོད་དེ། བྱིའི་ངོས་གཅིག་གི་བྱུར་ནས་བྱུར་དུ་
 དཔག་ཆད་སྤུམ་འབྱུང་ཉིས་བྲི་དང་། མཐར་དེའི་བཞི་འགྱུར་ས་ཡ་གཅིག་
 དང་ཉིས་འབྱུང་བརྒྱད་བྲི་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱུར་སྤྲ་མ་གྲུབ་སྟེ། རི་རབ་དང་
 དེའི་གཡས་གཡོན་གྱི་མཆོ་དང་རང་གི་ཞེང་ཆད་གཉིས་རྣམས་བསྒྲོམས་པ་
 ལ་ཆད་དེ་ལྷར་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཤོལ་མདའ་འཛིན་ཆོས་ཅན།
 ངོས་རེ་དང་མཐའི་ཆད་ཡོད་དེ། ངོས་རེར་བཞི་འབྱུང་བཞི་བྲི་རེ་དང་མཐར་
 ས་ཡ་གཅིག་དང་བདུན་འབྱུང་དུག་བྲི་ཡོད་པའི་བྱིར། སེང་ལྗེང་ཅན་ཆོས་
 ཅན། ངོས་རེ་དང་མཐའི་ཆད་ཡོད་དེ། ངོས་རེར་སྤྲ་འབྱུང་རེ་དང་མཐར་ས་
 ཡ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། བལྟ་ན་སྤྲུག་རི་ཆོས་ཅན། ངོས་རེ་དང་མཐའི་ཆད་
 ཡོད་དེ། ངོས་རེར་སྤྲ་འབྱུང་སྤུམ་བྲི་རེ་དང་མཐར་ས་ཡ་གཉིས་དང་ཆིག་
 འབྱུང་ཉིས་བྲི་ཡོད་པའི་བྱིར། ཏྲ་ན་ཆོས་ཅན། ངོས་རེ་དང་མཐའི་ཆད་ཡོད་
 དེ། ངོས་རེར་སྤྲ་འབྱུང་བཞི་བྲི་སྤྲ་སྟོང་རེ་དང་མཐར་ས་ཡ་གཉིས་དང་ཆིག་
 འབྱུང་བརྒྱད་བྲི་ཡོད་པའི་བྱིར། རྣམ་འདུད་ཆོས་ཅན། ངོས་རེ་དང་མཐའི་

ཆད་ཡོད་དེ། རོས་རེར་ལྷ་འབུམ་ལྷ་བློ་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་རེ་དང་མཐར་ས་ཡ་
གཉིས་དང་ཉིས་འབུམ་ཆིག་བློ་ཡོད་པའི་བྱིར། ལུ་ཁྱུད་འཛིན་ཆོས་ཅན།
རོས་རེ་དང་མཐའི་ཆད་ཡོད་དེ། རོས་རེར་ལྷ་འབུམ་ལྷ་བློ་དྲུག་སྟོང་བྱེད་དང་
སུམ་བརྒྱ་རེ་དང་མཐའ་སྒྲོར་དུ་ས་ཡ་གཉིས་དང་ཉིས་འབུམ་ཉིས་བློ་ལྷ་སྟོང་
ཡོད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་རེ་བཤད་ཀྱང་དོན་ནི་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་རོ། །
རི་བདུན་པོ་ཆོས་ཅན། སོ་སའི་སྐྱབ་ཤེས་ཡོད་དེ། ཉི་ཟླ་གཉའ་ཤིང་ལྟར་
འཛིན་པའམ་ཅེ་མོ་ན་བྲག་གཉའ་ཤིང་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་ན་གཉའ་ཤིང་འཛིན་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཅེ་མོ་གཞོལ་མདའ་ལྟར་ཡོད་པ་དང་། ཅེ་མོར་སེང་ལྷེང་
གི་ནགས་ཡོད་པ་དང་། ཅེ་མོ་ལྟ་ན་སྐྱག་ཅིང་མཛེས་པར་ཡོད་པ་དང་། ཅེ་མོ་
ཉའི་ན་བ་ལྟར་ཡོད་པ་དང་། ཅེ་མོ་དབུས་སུ་འདུད་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་དང་།
ཅེ་མོ་འཁོར་ལོའི་ལུ་ཁྱུད་ལྟར་ཡོད་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་བྱིར།

༡ མཆོད་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱིབས་ཆད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་བར་བདུན་རོལ་མཆོ་ཡིན། །དང་པོ་སྟོང་ཐལ་
བརྒྱད་ཅུའོ། །དེ་ནི་ནང་གི་རྒྱ་མཆོ་ཡིན། །དེ་ཡི་རོས་ལ་སུམ་འགྱུར་རོ། །
རོལ་མཆོ་གཞན་ནི་བྱེད་བྱེད་དོ། །ལྷག་མ་བྱི་ཡི་རྒྱ་མཆོ་ཡིན། །འབུམ་ཐལ་
གསུམ་དང་སྟོང་ཐལ་ནི། ཉི་ཤུ་གཉིས་སོ་ཞེས་བྱུང་། རོལ་མཆོ་བདུན་པོ་

ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ལྷན་པོ་ནས་མུ་ཁྱུད་འཛིན་ལ་ཐུག་པ་དེ་དག་
 གི་བར་བདུན་གྱི་མཆོ་བདུན་པོ་དེ་ཁྱོད་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོ་
 དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་ཞེང་ཆད་ཡོད་དེ། ལྷོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཉེ་བརྒྱད་ཁྱི་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱ་མཆོ་ཡིན་ཏེ། མཆོ་བརྒྱད་གྱི་ནང་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་ངོས་ཆད་ཡོད་དེ། རང་གི་ཐད་ཀའི་
 སུམ་འགྲུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངོས་རེ་ལ་ཉིས་འབྲུམ་བཞི་ཁྱི་རེ་དང་མཐར་
 དེའི་བཞི་འགྲུར་དགུ་འབྲུམ་དུག་ཁྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རོལ་མཆོ་གཞན་དུག་
 གི་ཁ་ཞེང་ནི་སྤྲ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱེད་ཕྱེད་གྱིས་དབྱི་བ་ཡིན་ཏེ། རིམ་བཞིན་
 བཞི་ཁྱི་དང་ཉིས་ཁྱི་དང་ཆེག་ཁྱི་དང་ལྷ་ལྷོང་དང་། ཕྱེད་དང་སུམ་ལྷོང་དང་
 ཆེག་ལྷོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཆོ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དཀྱུས་
 ཆད་སྤྲ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཆེ་སྟེ། རོལ་མཆོ་དང་པོའི་ངོས་རེར་དཔག་ཆད་ཉིས་
 འབྲུམ་བཞི་ཁྱི་དང་མཐར་དགུ་འབྲུམ་དུག་ཁྱི། གཉིས་པའི་ངོས་རེར་བཞི་
 འབྲུམ་རེ་དང་མཐར་ས་ཡ་གཅིག་དང་དུག་འབྲུམ། གསུམ་པའི་ངོས་རེར་
 བཞི་འབྲུམ་བརྒྱད་ཁྱི་རེ་དང་མཐར་ས་ཡ་གཅིག་དང་དགུ་འབྲུམ་ཉི་ཁྱི། བཞི་
 པའི་ངོས་རེར་ལྷ་འབྲུམ་ཉིས་ཁྱི་དང་མཐར་ས་ཡ་གཉིས་དང་བརྒྱད་ཁྱི། ལྷ་
 པའི་ངོས་རེར་ལྷ་འབྲུམ་བཞི་ཁྱི་རེ་དང་མཐར་ས་ཡ་གཉིས་དང་ཆེག་འབྲུམ་
 དུག་ཁྱི། དུག་པའི་ངོས་རེར་ལྷ་འབྲུམ་ལྷ་ཁྱི་རེ་དང་མཐར་ས་ཡ་གཉིས་དང་

ཉིས་འབུམ། བདུན་པའི་ངོས་རེར་ལྔ་འབུམ་ལྔ་བྲི་ལྔ་སྟོང་རེ་དང་མཐའ་སྟོར་
 དུ་བཞི་འབྱུར་ས་ཡ་གཉིས་དང་ཉིས་འབུམ་ཉི་བྲི་ཡོད་པའི་བྱིར། བདུན་པོ་དེ་
 ཚོས་ཅན། རོལ་མཚོ་ཞེས་བཛོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དགའ་བོ་དང་ཉི་
 དགའ་ལ་སོགས་སྐྱ་ཡི་རྒྱ་ལ་པོ་རྣམས་ཅེ་ཞིང་རོལ་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་
 བཛོད་པའི་བྱིར། མཚོ་སྒྲ་མ་བདུན་པོ་ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་ལ། ཟུ་བྱུང་
 འཛིན་དང་ཁོར་ཡུག་གི་བར་གྱི་མཚོ་ཚོས་ཅན། བྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྲ་སྟེ།
 མཚོ་གཞན་གྱི་བྱིའི་ལྷག་མའི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
 ཞིང་ཆ་དང་ཡང་དེ། དེའི་བར་ལ་དཔག་ཆ་དང་འབུམ་སྤག་གསུམ་དང་སྟོང་སྤག་
 དག་ནི་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། །

༡ གླིང་རྣམས་ཆ་ད་དབྱིབས་ཀྱི་སྟོ་ནས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་གླིང་རྣམས་ཆ་ད་དབྱིབས་ཀྱི་སྟོ་ནས་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་ནི།
 འཛམ་བུའི་གླིང་སྟེ་ངོས་གསུམ་ལ། ༼སྟོང་སྤག་གཉིས་སོ་ཤིང་རྟའི་དབྱིབས།
 གཅིག་ལ་དཔག་ཆ་ད་བྱེད་དང་བཞི། ༼ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་ལྷ་གམ་འདྲ། །
 རོས་གསུམ་འདི་དང་འདྲ་གཅིག་ལ། ༼དཔག་ཆ་ད་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ལོ། ༼བ་
 ལང་སྟོད་གླིང་ལྷམ་པོ་སྟེ། ༼སྟོང་སྤག་བྱེད་དང་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། ། དེའི་དབུས་
 སྟོང་སྤག་བྱེད་དང་གསུམ། ༼སྒྲ་མི་སྟན་བརྒྱད་བྱ་བཞིར་མཉམ། ། དེ་ཡི་བར་
 ཀྱི་གླིང་བརྒྱད་ནི། ༼ལུས་དང་ལུས་འཕགས་སྒྲ་མི་སྟན། ༼སྒྲ་མི་སྟན་གྱི་ལྷ་

དང་ནི། །རྩ་ཡབ་དང་ནི་རྩ་ཡབ་གཞན། །གཡོ་ལྔ་དང་ནི་ལམ་མཆོག་འགྲོ། །
 ཞེས་བྱང་། སྤྱིང་རྣམས་ཆོས་ཅན། གང་ལ་གནས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱིའི་རྒྱ་མཆོར་
 ཅུ་བས་གཞིར་བྱག་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པའི་སྤྱིར། རི་རབ་ཀྱི་སྟོན་ཡོད་
 པའི་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་དེན་དབྱེ་བས་ཆད་སོགས་ཡོད་
 དེ། ཞིང་འཛམ་བུའི་འབྲས་བུ་མཆོ་ནང་དུ་ལྷུང་བའི་སྤྱོད་དང་ཞིང་དེས་མཆོན་
 པས་ན་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་དང་། དབྱེ་བས་ཞིང་ཏྲ་ལྟ་བུ་དང་། རོས་གཞན་
 གསུམ་ལ་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་གཉིས་རེ་དང་། སྟོ་སྟོགས་ཀྱི་རོས་གཅིག་ལ་
 དཔག་ཆད་བྱེད་དང་བཞི་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འཤར་ཀྱི་ལུས་འཕགས་སྤྱིང་ཆོས་
 ཅན། བྱོད་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཆད་སོགས་ཡོད་དེ། དབྱེ་བས་ནི་ལྷ་ཁམ་དང་འབྲ་ལ།
 ཆད་ནི་རོས་གསུམ་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་འདི་དང་འབྲ་བར་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་
 གཉིས་རེ་དང་ལྷགས་རིའི་སྟོགས་ཀྱི་རོས་གཅིག་ལ་དཔག་ཆད་སུམ་བརྒྱ་
 ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། སྤྱོད་ཡོད་དེ། ལུས་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་པའི་ལུས་ལས་
 འཕགས་ཞིང་མཛེས་པས་ན་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་སྤྱིར། ལུས་སྟོགས་ཀྱི་བ་
 ལང་སྟོད་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཆད་ཡོད་དེ། དབྱེ་བས་ལྷུ་པོ་དང་།
 ཆད་ནི་མཐར་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་བྱེད་དང་བརྒྱད་ཡིན་ལ་དེའི་དབྱས་ཐད་
 ཀར་ཞིང་ལ་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་བྱེད་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། སྤྱོད་
 ཡོད་དེ། བ་ལང་དང་ནོར་བུ་ལ་སྟོད་པས་ན་དེ་སྐད་བཟོད་པའི་སྤྱིར། བྱང་གི་

སྐྱ་མི་སྙན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དབྱིབས་ཆད་ཡོད་དེ། དབྱིབས་བྱུང་བཞིར་
 མཉམ་ཞིང་། ཆད་ནི་ངོས་རེར་དཔག་ཆད་ཉིས་སྟོང་རེ་ཡོད་ཅིང་མཐའ་སྒྲོར་
 ཏུ་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་དོན་ཡོད་དེ། དེ་ན་ཡོད་
 པའི་མི་རྣམས་འཆི་བའི་ཆེ་ཞག་བདུན་ཀྱི་གོང་ཏུ་འཆི་འོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་མི་སྙན་
 པ་རྣམས་མཁའ་ལས་འབྱུང་བས་ན་དེ་ལྟར་བཛོད་པའི་ཕྱིར། སྤིང་དེ་རྣམས་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤིང་ཞེས་བཛོད་པའི་སྐྱ་དོན་ཡོད་དེ། མཐའ་ཆུས་བསྒྲོར་
 བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ་སོར་གནས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བཛོད་པའི་ཕྱིར། སྤིང་དེ་
 དག་ན་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱི་བྱད་དབྱིབས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ།
 སྤིང་ག་ཞན་ན་ཆད་ཏུ་བྱས་པའི་ཁ་བས་བ་ལ། སྐྱ་མི་སྙན་ན་མ་ཆོས་པའི་ལོ་
 ཉོག་སོགས་ལ་སྒྲིབ། སྤྲ་མ་གསུམ་ན་བག་མ་གཏོང་ལེན་དང་ཉོ་ཆོང་དང་
 གནས་ཁང་འབྲུབ་པ་སོགས་ཡོད། སྐྱ་མི་སྙན་ན་དེ་ལྟ་བུ་མེད་ལ། བྱད་
 དབྱིབས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི་གདོང་རང་རང་གི་སྤིང་གི་དབྱིབས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། སྤིང་བཞི་པོ་དེའི་བར་གྱིས་སྤིང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ།
 གཡོན་སྒྲོར་གྱིས་ཤར་ཏུ་ལུས་དང་ལུས་འཕགས་གཉིས། བྱང་ཏུ་སྐྱ་མི་སྙན་
 དང་སྐྱ་མི་སྙན་གྱི་ཟླ་གཉིས། ལུབ་ཏུ་གཡོ་ལྡན་དང་ལམ་མཆོག་འགྲོ་གཉིས།
 སྟོར་རྩེ་ཡབ་དང་རྩེ་ཡབ་ག་ཞན་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤིང་ཕན་
 བརྒྱད་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆད་དབྱིབས་ཡོད་དེ། རང་གི་དབྲུས་ཀྱི་སྤིང་

ལས་ཐུང་གིས་ཚུང་ཞིང་དབྱིབས་ནི་རང་རང་གི་དབྱུས་ཀྱི་སྒྲིང་ལྟ་བུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་སྒྲིང་གཡོག་རྣམས་རང་རང་གི་གཙུག་པོའི་སྒྲིང་
དང་ཆོད་འདྲ་བར་འདོད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། དེ་བརྒྱུད་ན་གནས་པའི་མིའི་ལུས་
ནི་དབྱུས་སྒྲིང་གི་མི་རྣམས་ལས་ཐུང་གིས་ཚུང་བར་བཤའ་བས་ཀྱང་སྒྲིང་
གཡོག་རྣམས་དབྱུས་སྒྲིང་ལས་ཚུང་བར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ར་ཡབ་སྒྲིང་ན་མིར་
མ་བཟད་དེ། དེ་ན་སྤྲོད་པོ་ཡང་གནས་པའི་ཕྱིར།

༥ འཇམ་བྱའི་སྒྲིང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྲག་རྩ་བཤའ་བ།

བཞི་པ་འཇམ་བྱའི་སྒྲིང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྲག་རྩ་བཤའ་བ་ནི། འདི་ནས་
བྱང་དུ་རི་ནག་པོ། །དགུ་འདས་གངས་རིའོ་དེ་ནས་ནི། །སྒྲོས་ངད་ལྗང་བའི་
ཚུ་རོལ་ན། །མཚུ་ཞིང་ལྗ་བཙུ་ཡོད་པའི་མཚོ། །ཞེས་བྱུང་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། འཇམ་སྒྲིང་འདི་ནི་བྱད་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་ཏེ། རོ་རྩེ་གདན་འདི་ནས་
བྱང་དུ་རི་ནག་པོ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དགུ་འདས་པའི་པ་རོལ་ན་གངས་རི་
ཆེན་པོ་ཏི་མེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནས་ཀྱང་པ་རོལ་དཔག་ཆོད་ལྗ་བཙུ་
ན་སྒྲོས་ངད་ལྗང་བའི་རི་བོ་ཡོད་ལ། ཡང་དེ་ནས་དཔག་ཆོད་ལྗ་བཙུའི་ཚུ་
རོལ་ན་སྒྲུའི་རྒྱལ་པོ་མ་རྩོས་པ་གནས་པའི་མཚོ་མ་རྩོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
དབྱིབས་བྱ་བཞི་དང་། མཚུ་ཞིང་གཉིས་ལའང་དཔག་ཆོད་ལྗ་བཙུ་རི་ཡོད་
ཅིང་། མཐའ་སྒྲོར་དུ་དཔག་ཆོད་ཉིས་བརྒྱ་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཚུས་

གང་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དབྱུས་ན་ཞིང་ཁྱད་པར་
 ཅན་ཡོད་དེ། དེར་འཇམ་བུའི་ཞིང་འབྲས་བུ་མངར་མོ་དང་ལྷན་པ་ལྷས་ཀྱང་
 མོངས་སྒྲོད་དུ་རུང་བའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱི་སྟོགས་བཞིན་ས་ཚུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་འབབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤར་ན་དདུལ་
 ཀྱི་བྲག་སྒྲང་ཆེན་འདྲ་བའི་ཁ་ནས་གརྒྱ་དདུལ་གྱི་བྲེ་མ་འདྲན་པ་དང་། ལྟོར་
 གསེར་གྱི་བྲག་ཁུ་མཆོག་གི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་སི་རྩ་གསེར་གྱི་བྲེ་མ་དང་། ལུབ་
 ན་བེ་རྒྱུ་འུ་བྲག་ཏའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་བསྐྱ་བེ་རྒྱུ་འུ་བྲེ་མ་དང་། བྱང་ན་རྩོ་
 རྩེའི་བྲག་སེལ་ཏའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་སི་ཏ་ཞེས་བྲ་བ་རྩོ་རྩེའི་བྲེ་མ་འདྲན་ཅིང་། དེ་
 རེ་རེ་འང་ཚུ་བཙན་ལྷ་བརྒྱ་རེ་བཅས་ནས་མཆོ་མ་རྩོས་པ་ལ་གཡས་སྒྲོར་ལན་
 བདུན་རེ་བྲས་ནས་རང་རང་གི་སྟོགས་སུ་འབབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འབབ་
 པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ལྷ་རྒྱལ་མ་རྩོས་པ་དེ་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་
 ཞིང་དེའི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་མཆོན་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྷན་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་
 ལྟར་དུ་འབབ་པའི་ཕྱིར། རི་སྒྲོས་ངད་ལྷང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བྱང་སྟོགས་
 དཔག་ཆད་ཉི་ཤུ་ན་བྲག་གསེར་གྱི་བྲ་སྦྱིབས་ཞེས་བྲ་བ་རང་འདྲ་བརྒྱ་སྟོང་
 གིས་བསྒྲོར་བ་ཡོད་དེ། ཞིང་དུ་དཔག་ཆད་ལྷ་བརྒྱ་འཕང་དུ་དཔག་ཆད་ཕྱེད་
 དང་བཞི། མཐར་དཔག་ཆད་ཉིས་བརྒྱ་ཡོད་པ། ལྷ་ན་སྒྲུག་ཅིང་མཛེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲ་སྦྱིབས་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བྱང་དང་ཤར་ན་ཞིང་དང་

རྫིང་བྱ་གཉིས་ཡོད་དེ། བྱང་ན་ཤིང་སྤྱ་ལའི་རབ་བརྟན་དང་ཤར་ན་རྫིང་བྱ་
དལ་གྱིས་འབབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྤར་བ་ཤད་པ་དེ་དག་གི་ཉེ་སྒྲིབ་དུ་གང་རྒྱ་བ་ཡོད་དེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་
སྤང་ཆེན་གཡུལ་ངོར་སྤྱོད་པ་རབ་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ་སྤིད་དུ་དཔག་ཆད་ཕྱིད་
དང་གསུམ་དང་། ཞིང་དུ་དཔག་ཆད་གཅིག །འཕང་དུ་དཔག་ཆད་ཕྱིད་
གཉིས་ཡོད་པ་འཁོར་སྤང་པོ་ཆེ་བརྒྱ་སྟོང་དང་བཅས་དགུན་གསེར་གྱི་བྱ་
སྤྱིབས་དང་། དཔྱིད་སྤྱ་ལ་རབ་བརྟན་དང་། དབྱར་རྫིང་བྱ་དལ་གྱིས་འབབ་
པར་གནས་པའི་ཕྱིར། འཇམ་སྤིང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་ཡང་
ཡོད་དེ། དབྱས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་དོན་རྗེ་གདན་བྱང་ཚུབ་གྱི་
ཤིང་དང་བཅས་པ། ཤར་ན་འཇམ་དཔལ་གྱི་གནས་རི་བོ་ཅེ་ལྷ། ལྷོ་ན་སྤྱན་
རས་གཟིགས་ཀྱི་གནས་བྱུ་འཛིན། རུབ་ན་མཁའ་འགྲོའི་གསང་མཛོད་ཀྱི་
གནས་ཨོ་ཏེ་ཡན། བྱང་ན་ཆོས་རྒྱལ་རིགས་ལྡན་སོ་གཉིས་སམ་སོ་གསུམ་
གྱི་གནས་ཤལ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བཤད་པ་ཡོད་
དེ། སྤིང་འདི་ལ་སྤིང་གཡོག་ལྷ་བརྒྱ་དང་། ཡུལ་ཕྱན་སྟོང་དང་བཅོ་བརྒྱད་
དང་། བརྒྱ་དྲུག་སོགས་དུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱབ་པའི་མདོ་ལས་ཡུལ་ཀ་ཤད་དང་བ་དུ་དང་ཐོ་གར་ལ་སོགས་པ་སྟོང་དང་།
བྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། གསང་བའི་མདོ་ལས་བརྒྱ་དྲུག་

དང་། ལུང་ཕྱན་ཆེགས་ལས་མཉན་ཡོད་ལ་སོགས་པ་དུག་གྲང་བཤད་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཆ་གྲང་དཔྱལ་བའི་གནས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་དཔྱལ་བའི་གནས་བཤད་པ་ནི། འདི་འོག་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་
ན། །མནར་མེད་པའི་དེ་ཅུ་མོ། །དེ་ཡི་སྟོང་ན་དཔྱལ་བ་བདུན། །བརྒྱད་པོ་
ཀུན་ལས་ལྷག་བཅུ་དུག །དེ་དག་གི་ནི་ངོས་བཞི་ན། །མེ་མར་ཐུར་དང་རོ་
ཐུགས་དང་། །སྤྱི་འཛིན་ལས་སོགས་ཆུ་བོ་ཡིན། །ཆུ་བུར་ཅན་སོགས་གྲང་
བརྒྱད་གཞན། །ཞེས་བྲུང་། འཇམ་བུའི་སྤྱི་འཛིན་ཆེན་ཅན། །སྟོང་གི་འོག་ཏུ་
དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ན་མནར་མེད་པའི་དཔྱལ་བའི་ཡས་སྟོང་ཡོད་དེ།
དེ་ནས་དེའི་རྩམས་སུ་ཐུར་དང་རྒྱ་ཆད་ལའང་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་དེ་
ཅུ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་སྤྱེ་ལས་མ་རྩོས་མཆོད་འོག་ཏུ་བཤད་པ་དང་མི་
འགལ་ཏེ། མ་རྩོས་མཆོད་ནི་སྤྱི་འཛིན་མཆོད་ཀྱི་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མནར་
མེད་དེ་ཡི་སྟོང་ན་དཔྱལ་བ་བདུན་ཡོད་དེ། ཡང་སོས་སོགས་བདུན་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཆད་པུལ་བརྒྱད་པོ་ཀུན་ཆེས་ཅན། འཁོར་དུ་མ་ཡོད་དེ། །སྟོང་རེ་
རེ་ལའང་ལྷག་མ་འཁོར་བཅུ་དུག་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བརྒྱད་པ་དེ་
དག་གི་ངོས་བཞི་རེ་རེ་ན་མེ་མར་ཐུར་གྱི་འོབས། རོ་ཐུགས་ཀྱི་འདམ། སྤྱི་འཛིན་
གཏམས་པའི་ལམ། སོགས་ཏེ་ཆུ་བོ་རབ་མེད་བཞི་བཞི་ལ་ལྷགས་རིས་

བསྐྱོར་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སོགས་སྐྱས་གཞན་ཡང་སྤྱད་དེ། རལ་གྱི་འོ་མ་
 དང་འལ་མ་ལི་སོགས་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། ཚ་དཔྱལ་བརྒྱད་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 གྱི་ཐད་ཀར་གཞན་གྲང་དཔྱལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཏུ་ཚུ་བྱར་ཅན་ལ་
 སོགས་པ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དན་སོང་གཞན་ཡི་དྲགས་གྱི་གནས་ཡོད་
 དེ། གནས་གྱི་རྩ་བ་ནི་འཇམ་སྒྲིང་འདིའི་འོག་དཔག་ཚད་ལྡན་བརྒྱ་སོང་བ་ན་
 ཡི་དྲགས་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྤྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ངས་ཏེ།
 ཡི་དྲགས་འགའ་ཞིག་དང་། ཉེ་ཆེ་བའི་དཔྱལ་བའི་གནས་རྒྱ་མཚོའི་འབྲམ་
 དང་མི་ཡུལ་ནའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡི་དྲགས་དང་དཔྱལ་བའི་གཤེན་རྗེའི་
 རྒྱལ་པོ་ནི་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་ཅིང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པ་དང་མི་བཞེད་
 པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ལ། ཐེག་ནག་པོ་འདེབས་མཁན་ལ་སོགས་པའི་གཤེན་
 རྗེའི་གཟུགས་སུ་སྒྲུང་བ་ལ་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། གྲེ་སྐྱས་གང་ཟག་ཏུ་
 འདོད་ཅིང་། མདོ་སྡེ་པ་དང་དབྱ་སེམས་རྣམས་གྱིས་འབྱུང་བཞིའི་ཁྱད་པར་
 ལ་འདོད་ཅིས་བཞག་པའི་ཕྱིར། དུད་འགྱུའི་གནས་ཡོད་དེ། ཐང་དང་ཚུ་དང་
 རྣམ་མཁའ་སོགས་ལ་གནས་པ་ཡོད་ཀྱང་རྩ་བའི་གནས་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་
 ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གནས་ཡོད་དེ། རི་རབ་གྱི་ཚུ་མཆམས་
 མན་གྱི་ཁོང་སེང་ན་གཙོ་བོར་གནས་ཤིང་། ཁ་འཐོར་ནི་གཞན་དག་ནའང་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། ཚུ་མཆམས་མན་གྱི་ཁོང་སེང་ན་དང་པོ་ལྷ་

མ་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་སྐྱ་གཙན་འཁོར་བཅས་དང་། དེ་ནས་འོག་ཏུ་མགུལ་སྒོང་
 དང་། དེ་ནས་བརྟན་པ་དང་། དེ་ནས་ཐག་བཟང་རིས་འཁོར་བཅས་ཡོད་པར་
 གདགས་པ་ལས་བཤད་པའི་བྱིར། ལྷ་མིན་ནམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་བྱད་པར་
 ཡོད་དེ། སུམ་ཙུ་ཅ་གསུམ་པའི་ལྷ་ནམས་ལ་ངེ་ལྷར་ཡོད་པ་ལྷ་བྱའི་དོད་རེ་
 རེ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། མཆོན་ན་ལྷའི་སྒྲང་ཆེན་གཡུལ་ངོར་སྟོད་པའི་དོད་དུ།
 ལྷ་མིན་ལ་སྒྲང་ཆེན་བཟོད་དཀའ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་དེ་ནམས་ཀྱིས་
 སུམ་ཙུ་ཅ་གསུམ་པའི་ལྷ་ལ་འགྲན་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་ལྷ་ནམས་ནི་
 བསོད་ནམས་མཐུ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི་སྒྲིའི་འཆར་ཚུལ།

བཞི་པ་ནི་སྒྲིའི་འཆར་ཚུལ་ལ། དངོས་དང་། དུས་ཆིགས་ཀྱི་ནམ་གཞག་
 གཉིས།

༡ དངོས།

དང་པོ་ནི། ཉི་ཟླ་ལྷན་པོའི་བྱེད་ནའོ། །དཔག་ཆད་ལྷ་བཙུ་གཅིག་དང་
 བཅས། ནམ་བྱེད་ཉི་མ་བྱུ་བ་པ་དང་། ཉི་མ་བྱེད་དང་འཆར་དུས་གཅིག་ཤེས་
 བྱུང་། ཉི་ཟླ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གང་ནས་འཆར་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལྷན་
 པོའི་ཆུ་མཆམས་ཡན་ཆད་ཀྱི་བྱེད་གཉའ་ཤིང་འཇིན་གྱི་ཅེ་མོ་དང་མཉམ་
 པའི་ཐད་ནས་འཆར་བའི་བྱིར། གང་གིས་ཉེན་བྱས་ནས་འཆར་བ་ཡོད་དེ།

སེམས་ཅན་གྱི་ལས་གྱི་མཐུས་རང་ཉིད་འདེབས་བྱེད་དང་འཕུལ་བྱེད་གྱི་
 རྒྱུ་སྟོབས་གྱིས་འཆར་བའི་བྱིད། ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་འཕུལ་བྱེད་གྱི་རྒྱུ་ལ་
 མགྲོགས་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། སྐར་མ་ཉི་ཟླ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་སྐར་མ་
 མགྲོགས་ཤིང་། བྱི་མ་བྱུང་བའི་བྱིད། ཉི་མའི་སྟོ་བྱང་གི་བགྲོད་གཉིས་གྱི་ཆེ་
 མཐོ་དམན་མི་མཉམ་སྟེ། བྱང་བགྲོད་གྱི་ཆེ་མཐོ་ལ་སྟོ་བགྲོད་གྱི་ཆེ་དེ་ལས་
 དམར་བའི་བྱིད།

སྤྱིར་ཉི་ཟླ་གཉེན་ཤིང་འཛིན་གྱི་ཅེ་མོ་དང་མཉམ་པ་དག་འཆར་བར་
 བཤད་པ་ནི་སྟོན་དབྱིད་ལྟ་བུའི་དུས་གྱི་ཆེ་ཡིན་ཡང་། དེའི་ཆེ་གཉེན་ཤིང་
 འཛིན་གྱི་ཅེ་མོའི་ཐད་ཀ་ན་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཉི་ཟླ་བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་གི་
 དུས་སུ་ཡང་སྟོ་སྤྱིང་འདྲིའི་དབུས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་མི་འོང་བའི་བྱིད། ཉི་
 ཟླའི་ཆད་ཡོད་དེ། ཟླ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱར་ནི་དཔག་ཆད་ལྟ་བུ་དང་།
 ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱར་དཔག་ཆད་དང་གཅིག་དང་བཅས་ལ། གཉིས་
 ཀའི་མཐའ་སྐྱོར་དུ་ནི་སུམ་འགྱུར་དང་། གཉིས་ཀ་རམས་སུ་དཔག་ཆད་བྱེད་
 དང་བྱུག་དང་གཅིག་གི་བཅོ་བརྒྱད་ཆ་གཅིག་ཡོད་པའི་བྱིད། རོ་བོའི་བྱང་
 བར་ཡོད་དེ། ཉི་མའི་འོག་རོས་མེ་ཤེལ་དང་ཟླ་བའི་འོག་རོས་ཆུ་ཤེལ་ལས་
 བྱུ་བ་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀའི་སྤྱིང་ན་གསེར་གྱི་རྩ་བ་འཕང་དུ་དཔག་ཆད་བྱེད་
 པས་བསྐྱོར་བ་ཡོད་ཅིང་། སྤྱིད་མོས་ཆལ་སོགས་དང་། ནང་དུ་སྤྱིའི་གྲོང་བྱིར་

དུ་མ་དང་། ལྷའི་བྱ་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་ལའོར་བཅས་གནས་པའི་ཕྱིར། ཟླ་བའི་
 རོས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་སྟོན་པའི་རི་
 བོང་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་རི་བོང་གི་གཟུགས་བརྟན་གྲིས་པ་ལྟར་འདོད་པར་
 བྱ་སྟེ། རི་བོང་ཅན་ཞེས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། སྐར་མའི་གངས་ཚད་ཡོད་
 དེ། སྤྱིང་བཞི་གཅིག་ལ་སྐར་མ་དུང་འབྱུར་གཉིས་དང་བྱེ་བ་བརྒྱད་ས་ཡ་ལྔ་
 ཡོད་ཅིང་། ཚད་ཆེ་བ་ལ་རྒྱང་གྲག་བཙོ་བརྒྱད་དང་། འབྲིང་ལ་བརྒྱད་དང་བརྒྱ་
 གཉིས་བར་དང་། རྒྱང་བར་རྒྱང་གྲགས་གསུམ་དང་གཅིག་ཡོད་པར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། ཉི་མས་གངས་རྒྱུ་མས་རྩོ་བ་དང་ཟླ་བས་ཆ་བ་
 རྒྱུ་མས་བསིལ་བར་བྱེད་ཅིང་། ཅེ་ཤིང་ལོ་ཉོག་སོགས་སྐྱེད་པའི་གྲོགས་བྱེད་
 ཅིང་། གཞོད་པའང་ཅི་རིགས་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་
 ཡོད་དེ། མཚོན་ན་སྤྲ་མི་སྟན་དུ་ནམ་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ལུས་འཕགས་སུ་ཉི་མ་
 རུབ་པ་དང་། འཇམ་བུའི་སྤྱིང་འདིར་ཉི་མ་བྱེད་པ་དང་བ་ལང་སྐྱོད་དུ་ཉི་མ་
 འཁར་བ་བཞི་དུས་མཉམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིང་གཞན་ལའང་འབྲེ་བའི་ཕྱིར།
 འདི་ལའང་འདོད་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དེ། ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་དུས་གཅིག་ལ་
 འདོད་པ་དང་། ཉིན་ཞག་རེ་རེ་འང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་དེ་ཕྱི་མ་ལྟར་རུང་སྟེ། རྩེ་ནོར་བཟང་པས་ལེགས་པར་
 གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དུས་ཆིགས་ནི། དབྱར་གྱི་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ཡི། ཐ་མའི་ཆེས་
 དགུ་ནས་མཆན་རིང་། །དགུ་ན་རྣམས་ཀྱི་ནི་བཞི་པ་ལ། །ཐུང་དུར་འགྱུར་རོ་
 ཉིན་མོ་བསྒྲེག། ཉིན་མཆན་རིང་པ་ཐང་གཅིག་གོ། ཉི་མ་ལྟོ་བྱང་བགྲོད་ཆེའོ།།
 ཉི་མ་དང་ནི་ཉི་བ་ལས། །རང་གི་གིབ་མས་སྒྲིབ་པར་སྒྲང་། །ཞེས་བྱང་། འདི་
 ལ་ཆིག་དོན་དང་། སྤྱི་དོན་དང་། མཐའ་དབྱུད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རགས་
 ཅིས་དུས་ཆིགས་ལ་གསུམ་དུ་སྤྱེ་བའི་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ཁུམས་སྒྲེའི་ཕྱོགས་ཐ་
 མ་ཉོར་ཟླ་བ་བྱུད་པའི་ཡར་ངོའི་ཆེས་བདུན་བྱུད་ལ་ཉིན་མཆན་མཉམ་པ་
 ལས། ཆེས་དགུ་ནས་མཆན་མོ་རིང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནས་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་
 བར་ཟླ་བ་རེ་རེར་ཐང་ཅིག་སུམ་ཅུའམ་ཡུད་ཅམ་བཅོ་བྱུད་ཀྱི་བར་དུ་རིམ་
 གྱིས་འཕེལ་ནས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆེས་བྱུད་ལ་དགུ་ན་ཉི་ལྔ་གཅིང་། དེ་
 ནས་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཐང་ཅིག་དང་ཡུད་ཅམ་རེས་ཉིན་མོ་རིང་བ་དང་
 མཆན་མོ་ཐུང་དུར་རིམ་གྱིས་གྱུར་ཏེ། དུས་ཆིགས་ལ་གསུམ་དུ་སྤྱེ་བའི་
 དགུ་ན་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཟླ་བ་བཞི་པ་དཔོ་སྒྲེའི་ཡར་ངོ་གཉིས་པའི་ཆེས་བྱུད་ལ་
 དབྱིད་ཉིན་མཆན་མཉམ་པ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་ཡང་མཆན་མོ་ཐུང་དུ་དང་
 ཉིན་མོ་རིང་བར་གྱུར་ཏེ་ཟླ་བ་གསུམ་རྫོགས་པའི་ཆེ་ལྔ་པའི་ཆེས་བྱུད་ལྟ་
 བུ་ལ་དབྱར་ཉི་མཐར་ཐུག་འབྱུང་བ་སོགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཉིན་མོ་བསྒྲེག་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། ཉིན་མཆན་རིང་ཐུང་གོ་བསྒྲེག་དུ་འབྱུང་བ་ལ་

བྱེད་གྱི། ཉི་ལྗོན་གི་དུས་ཙམ་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དགུན་ཉི་ལྗོན་པ་ནས་
 ཉིན་མོ་རིང་བར་འགོ་ཡང་དེ་མཆན་མོ་ལས་རིང་བར་མ་ངེས་ཏེ། མཆན་མོ་
 ལས་ཉིན་མོ་རིང་བ་ནི་དབྱེད་ཉིན་མཆན་མཉམ་ཟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
 ཉིན་མཆན་གང་རུང་ཆོས་ཅན། བྱེད་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཆད་ཡོད་དེ།
 ཞག་རེ་ལ་ཐང་ཅིག་རེས་འཕེལ་འགྲིབ་གྱི་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཐང་
 ཅིག་གི་ཆད་ཡོད་དེ། ཞག་གཅིག་གི་ཆ་དགུ་བརྒྱད་བྱས་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་བའི་དུས་ཡོད་དེ། ལྟོ་བཟོད་
 གྱི་ཆེ་ཐུང་། བྱང་བཟོད་གྱི་ཆེ་རིང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་མ་བྱང་བཟོད་
 གྱི་ཆེ་མཐོར་སོང་བའི་དབང་གིས་འཆར་སྤྲུལ། རུབ་པ་ཕྱི་བས་ཉིན་མོ་རིང་
 ལ་མཆན་མོ་ཐུང་ཞིང་། ལྷ་བ་ལའང་ཕྱོགས་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཉི་ལྗོན་གཉིས་ལྟོ་
 བྱང་དུ་བཟོད་པ་རེས་མོས་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལས་གཅིག་ལྟོ་བཟོད་གྱི་ཆེ་
 ཅིག་ཤོས་བྱང་བཟོད་ཡིན་ལ། གཅིག་བྱང་བཟོད་གྱི་ཆེ་ཅིག་ཤོས་ལྟོ་བཟོད་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་གསུམ་ལྟ་བུ་ལ་ལྷ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་མ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་
 མཆན་ཡོད་དེ། དེའི་ཆེ་ལྷ་བ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཉེ་བ་ལས་ཉི་འོད་ལྷ་
 བའི་གཞལ་མེད་ཁང་ལ་བབས་པ་ན་པ་རོལ་གྱི་ངོས་སུ་ལྷ་བ་རང་གི་གྲིབ་མ་
 བབས་པ་ལས་འགྲིབ་པར་སྒྲུང་བར་གྲགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མཆན་མོ་
 ཀ་བ་དང་མར་མའི་འོད་ཉེ་བ་ན་ཀ་བ་རང་གི་གྲིབ་མས་པར་ངོས་སྒྲིབ་པར་

བྱེད་པ་བཞིན་དུ། །

༡ དུས་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

གཉིས་པ་སྤྱི་དོན་ལ། དུས་ཚིགས་གང་ལས་བྱུང་བ་དང་། བྱེད་པ་པོ་
ཡོད་མེད་དང་། དུས་ཚིགས་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྒྱས་
པར་བཤད་ན་མང་ཡང་འདྲིར་བསྐྱས་ནས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བསྐྱལ་བ་དང་
པོའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་འོད་སྟགས་ཉམས་ནས་འཛིག་རྟེན་དུ་ཐུན་པ་བྱུང་
བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུང་ན་བྱས་པས་སྤྱི་མ་ཐུན་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ཉི་ཟླ་གཟའ་སྐར་
སྟགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉིན་མཆན་དང་དུས་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
རྣམས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། དེའི་ཆེ་ཉི་ཟླ་སྟགས་གོ་རིམ་མ་
ངས་པར་རྒྱ་བ་ལས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་འདི་བྲང་སྟོང་རྩ་བོར་དུ་གྱུར་བའི་
དུས་སུ་རྒྱ་སྐར་སྟགས་ཀྱི་གོ་རིམ་མཛད་པར་བཤད་པས་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྤྱིར་དུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འཆི་མེད་མཛོད་
ལས་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། མིག་འཇུག་བཅོ་བརྒྱད་མཐའ་གནས་ལ། །དེ་སུམ་
ཅུ་ལ་སྐད་ཅིག་བགྲང་། དེ་ནི་བཅུ་གཉིས་ཡུད་ཅུ་ཡིན། །དེ་སུམ་ཅུ་ལ་ཉིན་
ཞག་གཅིག་ །དེ་དག་བཅོ་ལྔར་སྟོགས་སུ་གྲགས། །སྤྱི་ཕྱི་སྟོགས་ནི་དཀར་
ནག་གཉིས། །དེ་གཉིས་བསྟོམས་པས་འཇལ་བྱེད་དོ། །མཆུ་ཟླ་ལ་སྟགས་

གཉིས་གཉིས་ལ། །དེ་ཆོགས་དེ་གསུམ་བགྲོད་པ་གཅིག །ཕྱོད་བཀོད་པ་
 གཉིས་ལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོ་རྒྱུ་པ་གསུམ་ཡོད་
 དེ། ཆོས་ལོ་ཉིན་ཞག་གི་ལོ་བྲིམ་ལོ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱི་
 བྱེད་པར་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པ་ཞིག་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་བསྐྱུ་ན་དེ་
 གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། ཉི་མས་བྲིམ་བཙུག་གཉིས་ལ་རང་འགྲོས་གྱིས་
 རྫོགས་པར་སྦྱོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བགྲོད་གཉིས་རྫོགས་པའི་ལོ་དེ་བྲིམ་ལོ་
 དང་། ཉམ་ལངས་ནས་ནམ་ལངས་ཀྱི་བར་ཉིན་ཞག་གི་ལྷ་བ་བཙུག་གཉིས་ལ་
 ཉིན་ཞག་གི་ལོ་དང་། ལྷ་བའི་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་ཆ་རེ་རྫོགས་པའི་ཆོས་ཞག་
 གི་ལྷ་བ་བཙུག་གཉིས་རྫོགས་པ་ལ་ཆོས་ཞག་གི་ལོར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་ལོ་འདི་དགྱེ་བ་ཡོད་དེ། རབ་བྱུང་ལ་སོགས་པའི་དྲུག་ཅུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་
 ཡང་མེ་ལོས་སོགས་ལོ་ཁྲན་དྲུག་ཅུ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ལྷ་
 བ་དང་ཞག་ལའང་དེ་གསུམ་ཡོད་དེ། ལྷག་སྤང་འབྲིག་པ་ཀཏུ་འཕྲོ་སོགས་
 བྲིམ་ལྷ་དང་བྲིམ་ཞག ལྷག་གི་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་བ་བཙུག་བཞི་དང་།
 མགོ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་བ་བཙུག་གཉིས་དང་ཞག་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྦྱིར་ལོ་འགོ་ངོས་འཛིན་ལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འདུལ་མངོན་གྱི་ལྷགས་
 ལ་ལོ་འགོ་འཛིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉོར་ལྷ་བཙུག་པའི་མར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་ནས་

འཛིན་པའི་ཕྱིར། ལོ་ལ་དུས་ཆེགས་བྱེད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། གསུམ་དང་
 བཞི་དང་ལྷ་དང་དུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། མགོ་བོ་རྒྱལ་
 མཚུ་དཔོའི་ཆོ་བ་བཞི་ནི་དགུན་དང་། ཉག་པ་ས་ག་སྟོན་ཚུ་སྟོད་ཀྱི་ཆོ་བ་བཞི་
 ནི་དེ་ཕྱིར། གོ་བཞིན་ཁུམས་ཐ་སྐར་སྟོན་དུག་གི་ཆོ་བ་བཞི་ནི་དབྱར་དུས་སུ་
 འཛིན་པའི་ཕྱིར། དུས་ཆེགས་ལ་བཞིར་འཛིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དགུན་དེ་ཕྱིར་
 དབྱར་སྟོན་བཞིར་བྱས་ནས་རྒྱ་སྐར་ལྷ་མ་གསུམ་གསུམ་དང་སྐར་ནས་
 འཛིན་པའི་ཕྱིར། དུས་ཆེགས་ལ་ལྷར་འབྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དགུན་དང་དེ་ཕྱིར་
 དང་དབྱར་ཅམ་དང་དབྱར་ཐུང་དུ་དང་དབྱར་རིང་པོའི་དུས་དང་ལྷར་འཛིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱར་ཐ་ཆུང་གི་ཆེས་བཅུ་དུག་ལ་དབྱར་ཐུང་དུ་ཞེས་པ་མ་
 གཏོགས་སྒྲ་མ་དང་འབྲ་བའི་ཕྱིར། དུས་ཆེགས་ལ་དུག་ཏུ་འབྱེད་ཚུལ་ཡོད་
 དེ། དགུན་སྟོད་དགུན་སྟོད་སོགས་གཉིས་གཉིས་ཕྱེ་བས་དུག་ཏུ་འབྱུར་བ་
 ལྷར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུས་ཆེགས་ལ་དབྱེ་བ་དེ་ལྷར་མཛད་པ་ལ་ཆོས་ཅན།
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་ནི་ཕྱག་དར་ཁོད་པའི་གོས་ཤེས་པ་དང་།
 བཞིར་ཕྱེ་བ་ནི་འཛིན་ཏེན་གྲགས་པ་དང་སྟོ་བསྟན་པ་དང་། ལྷར་ཕྱེ་བ་ནི་
 དབྱར་ཐུང་དུ་ཤེས་པ་དང་། དུག་ཏུ་ཕྱེ་བ་ནི་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་དང་ཞག་
 མི་ཐུབ་འབྱུང་བའི་དུས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ལོ་ངོ་
 བ་ལས། རྒྱལ་དང་དཔོ་དང་ས་ག་ཅན། ཞེས་སོགས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས།

དགུན་དང་དབྱིད་དང་དབྱར་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་འབྲུང་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྩ་བའོལ་འདོན་ཚུལ་ལ་ཞིབ་ཅིས་དང་རགས་ཅིས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་
 དང་པོ་ནི་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ལ། རགས་ཅིས་ལ་འདོན་ཚུལ་ཡོད་
 དེ། ཆོས་ཞག་ལས་ཉིན་ཞག་ཡུད་ཅམ་བྱེད་ཀྱིས་རིང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་བ་
 གཉིས་གཉིས་ན་ཉིན་ཞག་རེ་མ་སྐབ་པའི་དབང་གིས་ལོ་ལྔ་ལྔ་ནས་རྩ་
 བའོལ་འདོན་པ་དང་། ཆོས་ཞག་གིས་བྲིམ་ཞག་གི་དོད་མ་སྐབ་པ་ལ་བརྟེན་
 ནས་བྲིམ་ལོ་གཉིས་དང་རྩ་བ་བྱེད་དང་དགུ་ནས་རྩ་བའོལ་འདོན་པའི་ཚུལ་
 གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་སྒྲོར་གཞན་དུ་བཤད་ཅིན་པས་དེ་ཅམ་སོ། །

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག དུས་བཞི་ཅིག་ཅར་བ་ཡིན་ཏེ།
 སྤྱིང་བཞིར་དགུན་བཞི་དུས་ཅིག་ཅར་གྲུབ་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱིང་བཞི་སོ་སོར་དུས་བཞི་རིམ་ཅན་དུ་འབྲུང་བའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇམ་སྤྱིང་འདི་ལྟ་བུར་དབྱར་རྩེས་སུ་སྟོན། སྟོན་རྩེས་སུ་
 དགུན། དགུན་རྩེས་སུ་དབྱིད་འབྲུང་བ་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་དབྱར་ཉི་མཐར་སྐབ་པའི་ཆེ་ཉིན་ཞག་
 གཅིག་དུ་ཆུ་ཆོད་དུག་ཅུ་ལྟག་དང་། དགུན་ཉི་མཐར་སྐབ་པའི་ཆེ་ཉིན་ཞག་
 གཅིག་ལའང་དེ་ལྟར་དུ་འབྲུང་བར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཁ་ཅིག གང་ལ་ལྟོས་ཀྱང་ཆོས་ཞག་དེ་ཉིན་ཞག་ལས་སྤང་བས་བྲུབ་པར་

ཐལ། ཞག་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཆེས་ཞག་ཐུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། སྤྱི་དེ་
 ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཟླ་བའི་རྒྱང་པའི་དབང་གིས་ཆེས་འཕེལ་དུས་ཚུ་ཆོད་རེ་
 བཞིའི་བར་དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་ཅིང་། འགྲིབ་དུས་ཚུ་ཆོད་ང་བཞིའི་བར་དུ་འོང་
 སྟེང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟླ་བའི་སྔ་རྒྱང་ལུགས་འབྱུང་གི་དུས་སུ་ཆེས་
 འཕེལ་དུས་ཟླ་བའི་འཕེལ་འགྲིབ་བྱལ་ལ། ཕྱི་རྒྱང་རིམ་མིན་གྱི་དུས་སུ་ཆེས་
 འགྲིབ་པ་ན་ཟླ་བའི་འཕེལ་འགྲིབ་མགྱོགས་པས་ཆེས་ལུན་ཐུང་བར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆེས་འཕེལ་དུས་ལྷག་པ་བསྟུང་མ་དང་། ཆེས་འགྲིབ་
 དུས་ཆད་པ་བསྟུང་མར་འབྱུང་བ་རི་མོས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉིན་ཞག་ལའང་རིང་ཐུང་འབྱུང་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་
 འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉིན་ཞག་རེར་ཚུ་ཆོད་དུག་ཅུ་
 རེར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཞག་གསུམ་འཛོག་ཚུལ་ལ་དཀའ་སྤྱིའི་བྱང་པར་
 མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉིན་ཞག་འཛོག་སྤྱི་ཞིང་། དེ་ལས་ཆེས་ཞག་
 ཐུང་དཀའ་ལ། དེ་ལས་བྲིམ་ཞག་འཛོག་དཀའ་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ལོ་བཞོལ་
 འདོན་རིགས་པར་ཐལ། ཟླ་བཞོལ་འདོན་རིགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། ཟླ་
 བཞོལ་བཏོན་ཟིན་ནས་ལོ་བཞོལ་ལོགས་སུ་འདོན་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་
 ཀྱང་འདིར་དབྱུང་རྒྱ་ཡོད་དེ། ད་ལྟའི་བཙེ་ལུགས་ཀྱིས་ལོ་དུག་ཅུ་སྟོང་བའི་
 ཆེ་བྲིམ་ལོ་དབང་བཅན་པར་སྟོང་ནས། དེའི་ཆེ་ཆེས་ལོ་དང་ཉིན་ཞག་གི་ལོ་

ཁོ་ན་དང་སྐྱར་ཏེ་བཅེས་ན་དེ་ལས་ལྷག་འོངས་སྲིད་པའི་སྤྱིར་དབྱུང་པར་
བྱུངོ།།

ལྷ་པ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གནས་བཤད་པ།

ལྷ་པ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གནས་བཤད་པ་ལ། ས་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་
དང་། ས་འབྲེལ་བའི་གནས། སེམས་ཅན་གྱི་བྱང་ཆོས། གོང་འོག་གི་བར་གྱི་
ཐག་ཆད་དང་བཞི།

དང་པོ་ལ། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པོ་དང་། ལུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པའི་གནས་
གཉིས། དང་པོ་ནི། འདི་ལ་བང་རིམ་བཞི་ཡོད་དེ། །བར་གྱི་ཐག་ནི་སྟོང་ཕྲག་
བཅུ། །སྟོང་ཕྲག་དག་ནི་བཅུ་དྲུག་དང་། །བརྒྱད་དང་བཞི་དང་གཉིས་འཕགས་
སོ། །དེ་ལ་ལག་ན་གཞིང་ཐོགས་དང་། །འབྲེང་ཐོགས་དང་ནི་རྟག་སྟེས་དང་།།
རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པའི་ལྷ་རྣམས་གནས། །རི་ནི་བདུན་པོ་དག་ལ་ཡང་། །ཞེས་
བྱུང་། རི་རབ་གྱི་ཚུ་མཆམས་ཡན་ཆད་འདི་ལ་ཆོས་ཅན། བང་རིམ་བཞི་
ཡོད་དེ། དེ་རི་རིའི་བར་གྱི་ཐག་ནི་དཔག་ཆད་སྟོང་བཅུ་བཅུ་སྟེ་ཁྲི་ཕྲག་རི་རི་
ཡོད་པའི་སྤྱིར། བང་རིམ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རི་རབ་ལས་སྤྱིར་འཕགས་ཚུ་ལ་
བཞི་ཡོད་དེ། བང་རིམ་དང་པོ་འོག་མ་ནི་རི་རབ་ལས་སྤྱིར་དཔག་ཆད་སྟོང་
ཕྲག་བཅུ་དྲུག་དང་། གཉིས་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་དང་། གསུམ་པ་སྟོང་ཕྲག་
བཞི་དང་། བཞི་པ་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་སྤྱིར་འཕགས་པའི་སྤྱིར། བང་རིམ་དེ་ལ་

ལྷ་གང་གནས་པ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ལ་ལག་ན་གཞོང་ཐོགས་དང་། གཉིས་པ་ལ་
འཕྲང་ཐོགས་དང་། གསུམ་པ་ལ་རྟག་ཕྱོས་དང་། བཞི་པ་ལ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་
དང་དེའི་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་གནས་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ཤར་ཕྱོགས་ན་
ཡུལ་འཁོར་སྤང་གནས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེར་མ་ཟད་གསེར་གྱི་
རི་བདུན་པོ་དག་ལ་ཡང་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་གནས་པའི་
སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། ལྷ་ན་པོའི་ཅེ་ན་སུམ་ཅུ་གསུམ། དེ་ཡི་ངོས་ལ་བརྒྱད་ཁྲིའོ། །ཞེས་བྱུང་།
ལྷ་ན་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ཀྱི་ཅེ་ན་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པའི་གནས་ཡོད་དེ། བརྒྱ་
ཅེས། རོར་ལྷ་བརྒྱད། འག་པོ་བཅུ་གཅིག་ ཉི་མ་བཅུ་གཉིས། ཐ་སྐར་གྱི་བྱ་
དང་བཅས་པའི་ལྷའི་གཙོ་བོ་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་བཞུགས་པའི་གནས་ཡོད་
པའི་སྤྱིར་ལྷ་ན་པོའི་ཅེ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆད་ཡོད་དེ། ངོས་རེ་རེར་དཔག་
ཆད་བརྒྱད་ཁྲི་རེ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུ་མཆམས་ཡན་
དཔངས་ཞིང་མཉམ་པར་མཚུངས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གནས་དང་ཆལ་དང་ས་གཞི་དང་
ཤིང་དང་འདུན་པ་དང་ལྷ། དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་མཆམས་བཅེགས་པ་བཞི་ལ་
ནི། །ལག་ན་དོ་རྗེའི་གནས་དབུས་ན། ཁྲོད་ཁྲེར་ལྷ་ན་སྤྱག་ཅེས་པ། །ངོས་ལ་

ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་བ། །དཔག་ཆད་ཕྱེད་དང་གཉིས་གསེར་གྱི། །རང་བཞིན་གཞི་བཟུང་མཉེན་པ་ཡོད། །དེས་ན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བྱེད་དེ། །དོས་ལ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཙུངོ། །ཞེས་བྱང་། ལྷན་པོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་གས་ཀྱི་མཆམས་ཏེ་གྲ་བཞིན་ཁང་པ་བཅེགས་པ་བཞི་ཡོད་ཅིག་དེར་གང་གནས་པ་ཡོད་དེ། ལྷ་རྣམས་སྤངས་བ་པོའི་གཞོན་སྤྱོད་ལག་ན་དོ་རྩེ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་ཅེའི་དབུས་ན་གནས་ཡོད་དེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་ན་སྤྱག་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གྲོང་ཁྱེར་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་ཆད་ཡོད་དེ། དོས་རེར་དཔག་ཆད་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་དང་། འཕང་དུ་དཔག་ཆད་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་གང་ལས་གྲུབ་པ་ཡོད་དེ། གསེར་གྱི་རང་བཞིན་ལས་གྲུབ་ཅིང་། ས་གཞི་ཆོན་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་བཟུང་བར་བྱས་པ། རྒྱུ་པ་བཞག་ན་ནེམ་ནེམ་དང་། བཏེགས་ན་པར་ཅེས་བྱེད་པའི་འཇམ་ཞིང་མཉེན་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། གྲོང་ཁྱེར་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་དབུས་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཁང་བཟང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བྱེད་ཡོད་དེ། དེའི་དོས་རེ་རེར་དཔག་ཆད་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཙུང་། མཐའ་སྒྲོར་དུ་དཔག་ཆད་སྟོང་དང་། ལྷ་ན་སྤྱག་ལས་ཀྱང་བྱིན་དུ་དཔག་ཆད་ཕྱེད་དང་ལྔ་འཕགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་སྒྲ་ཆོགས་ཤིང་ཏྲ་དང་། །རྩུབ་འགྱུར་འབྲེས་ཆལ་དགའ་བས་བརྒྱན། །ཞེས་བྱང་། གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་ན་སྤྱག་ཆོས་ཅན། བྱོད་

ཀྱི་ཕྱོགས་བཞིར་ལྟའི་ཆལ་བཞི་ཡང་དེ། འཤར་དུ་ཤིང་རྟ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་ཆལ་
 དང་། ལྟོན་ཤེས་རྒྱུད་རྒྱུ་བ་པར་འགྱུར་བའི་ཆལ་དང་། རུབ་ན་ལྟའི་ཕོ་ཕོ་
 འདྲེས་ཤིང་ཅེ་བའི་ཆལ་དང་། བྱང་ན་ཡིད་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ཆལ་རྣམས་
 ཀྱིས་བརྒྱན་ནས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཤིང་རྟ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་ཆལ་དེ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་དུ་སྒྲུང་ཆེན་ས་སྒྲུང་ཡོད་ཅིང་དེའི་ཆད་དང་འཕྲུལ་ཡོད་དེ། ལུས་དཀར་
 ཞིང་མགོ་དམར་བ་མཆེ་བ་དྲུག་ལྟ། སྤིང་དུ་དཔག་ཆད་གཅིག་དང་ཁོར་
 ཡུག་བདུན་ཡོད་པ་འཁོར་སྒྲུང་ཕྱི་ཆེ་བརྒྱ་སྟོང་དང་ལྟན་པ། མགོ་སོ་གསུམ་
 སྒྲུལ་ཏེ་མགོ་གཙོ་ཕོ་ལ་དབང་ཕོ་དང་གཞན་སོ་གཉིས་ལ་ཏེ་དབང་སོ་གཉིས་
 ཞོན་ནས་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་འཕྲུལ་དུ་མ་དང་ལྟན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་སོགས་ནི། དེ་དག་གི་ནི་ཕྱོགས་བཞི་ན། ཉི་ཤུས་བཅད་ན་
 ས་གཞི་བཟང་། །བྱང་འཤར་མཆམས་ན་ཡོངས་འདུ་སྟེ། །སྟོ་རུབ་མཆམས་ན་
 ཆོས་བཟང་ངོ་། །ཞེས་བྱུང་། སྤྱིས་ཆལ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་
 བཞི་ན་གནས་བཞི་ཡོད་དེ། དཔག་ཆད་ཉི་ཤུས་བཅད་པ་ན་ས་གཞི་བཟང་
 ཕོ་ཆལ་རྣམས་ལ་འགྲན་རུས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། ལྟ་ན་སྤྱུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བྱང་འཤར་ན་ཤིང་ཁྱུང་པར་
 ཅན་ཡོད་དེ། ཅ་བ་དཔག་ཆད་ལྟ་བརྒྱ་ཐུར་དུ་ཟུག་ཅིང་དེ་ཅམ་གྱེན་དུ་
 འཕགས་པའི་ཡོངས་འདུ་ས་བརྟོལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡལ་འདབ་མེ་ཏོག་འབྲས་བྱ་

བྱི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་སྟོ་རྒྱབ་མཆམས་ན་ཆོས་
བཟང་ལྟའི་འདུན་ས་ཡོད་དེ། དེའི་མཆུ་ཞིང་ལ་དཔག་ཆད་སུམ་བརྒྱ་དང་
གྲེན་དུ་ཁྱོད་ལས་འཕགས་ཤིང་། བྱང་དུ་བརྒྱ་གྲེན་གྱི་གསེར་བྲི་དང་། ཉེ་
དབང་རྣམས་ཀྱི་བྲི་དང་བཅས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་དང་ཉེ་དབང་
རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་བརྒྱད་དང་བཙུ་ལྟའི་དུས་སུ་རྒྱལ་ཆེན་
བཞི་དང་བཅས་རྣམས་འཛམ་གུའི་སྤྱིང་གི་སེམས་ཅན་གྱིས་ཆོས་དང་ཆོས་
མིན་གང་བྱེད་ལྟ་ཉལ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་གནས་ནི། དེ་སྟོང་ལྟ་རྣམས་གཞལ་
མེད་ཁང་། །ཞེས་བྱུང་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་གནས་
ཡོད་དེ། སུམ་ཅུ་ཙུག་གསུམ་གྱི་སྟོང་ན་འཐབ་བྲལ་སོགས་འདོད་ལྟ་བུ་ག་དང་།
ཆངས་ཆེན་སོགས་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གནས་བཙུ་བདུན་རྣམས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། གནས་དེ་དག་གང་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་དེ། ལྷ་དང་སྤྱིན་གྱི་ཕུང་པོ་ཅི་
རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་བྲུང་ཆོས་ལ། འདོད་
པ་ལ་སྦྱོད་ཚུལ་དང་། ལྟའི་སྦྱེ་ཚུལ་དང་། བདེ་བའི་བྲུང་པར་གསུམ། དང་པོ་
ནི། འདོད་པ་སྦྱོད་པ་བྲུག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་གཉིས་འབྲུད་དང་ལག་བཅངས་
དང་། །དགོད་དང་བལྟས་པས་འབྲིག་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། གོང་མ་གཉིས་

གྱིས་འདོད་པ་མི་སྟོང་ཅིང་འདོད་པའི་ལྷ་བྱུག་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱིས་འདོད་པ་
ལ་སྟོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱོད་ལ་ས་རིམ་པ་བཞིན་སུམ་ཅུ་ཙུ་གསུམ་དང་རྒྱལ་
ཆེན་བཞིའི་ལྷ་གཉིས་ནི་མི་ལྟར་དབང་པོ་གཉིས་སྟོང་ནས་འདོད་པ་སྟོང་
ཅིང་། འཐབ་བྲལ་བས་འབྱུང་པ་ཙམ་དང་། དགའ་ལྡན་པས་ལག་པ་བཅངས་
པ་ཙམ་དང་། འཕྱལ་དགའ་བས་དགོད་པ་ཙམ་དང་། གཞན་འཕྱལ་དབང་
བྱེད་པས་བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་འབྲིག་པའི་བདེ་བ་ལ་སྟོང་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།
འོག་མ་གཉིས་མི་ལྟར་དབང་པོ་གཉིས་སྟོང་ཡང་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་
ལ་ཙུ་རྒྱས་རྒྱ་མ་སོགས་མེད་པས་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་རྒྱུ་ཉི་ཆེ་འབྱུང་གི་ཁྱ་
ཁྱག་འབྱུང་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱིས་པ་ལོ་ལྷ་ལོན་པ་ནས། ལོ་བཅུ་ལོན་པ་ལྷ་བྱུའི་བར།
དེ་དག་ཏུ་སྟེ་གཟུགས་ཅན་རྣམས། །ཀྱན་རྫོགས་གོས་དང་བཅས་པ་ཉིད། །
ཅས་བྱུང་། འདོད་པའི་ལྷ་ལས་བྱ་སྟེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལྷ་པོ་མོ་གང་གི་པང་པར་
བྱུངས་བྱ་མོ་གང་བརྩས་ཏེ་བྱུང་བ་དེ་དེའི་བྱ་དང་བྱ་མོར་འཛོག་པའི་བྱིར་ཏེ།
ཆོད་ནི་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པ་ལ་ད་ལྟའི་བྱིས་པ་ལ་ལོ་ལྷ་ལྷ་བྱ་ནས་གཞན་འཕྱལ་
དབང་བྱེད་པ་ལ་བྱིས་པ་ལོ་བཅུ་ལོན་པ་ལྷ་བྱུའི་བར་འདོད་ལྷ་དེ་དག་ཏུ་སྟེ་
བའི་བྱིར། གཟུགས་ཁམས་སམ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་
རིམ་གྱིས་སྟེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟེས་མ་ཐག་ནས་ལུས་རྫོགས་ཤིང་གོས་དང་

བཅས་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བའི་བྱིར། འདོད་ལྷ་འི་ནང་ནས་ཀྱང་བརྒྱ་བྱིན་ཡང་རྩོགས་
 བར་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བ་བརྩེས་པ་ལྷ་གཞན་གྱིས་མི་ཤེས་བར་གསུངས་ཏེ།
 དམིགས་བསལ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། འདོད་པ་སྐྱེ་བ་གསུམ་པ་ནི། །འདོད་པའི་ལྷ་དང་མིར་
 བཅས་རྣམས། །བདེ་བ་སྐྱེ་བ་གསུམ་པ་ནི། །བསམ་གཏན་གསུམ་ལས་ས་
 བདག་ཡིན། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚུལ་ཅན། འདོད་པ་སྐྱེ་བ་གསུམ་ཡོད་དེ།
 འདོད་པའི་ལྷ་དང་མིར་བཅས་པ་རྣམས་ལ་འཇོག་པའི་བྱིར་ཏེ། མི་དང་འདོད་
 ལྷ་འོག་མ་བཞི་ནི་ཡུལ་རི་ལྷར་བྱུང་བ་ལ་འདོད་པ་སྐྱོད་པ་དང་པོ་ཡིན་ལ།
 འདོད་ལྷ་ལྷ་པ་འབྲུལ་དགའ་བ་ནི་རང་གིས་འདོད་པ་སྐྱུལ་པ་ལ་སྐྱོད་པའི་
 འདོད་པ་སྐྱེ་བ་གཉིས་པ་དང་། གཞན་འབྲུལ་བ་ནི་རང་གི་འདོད་པ་བཞིན་
 བདག་གིས་སྐྱུལ་པ་དང་གཞན་གྱིས་སྐྱུལ་པ་ལ་འདོད་པ་སྐྱོད་པ་གསུམ་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་གསུམ་གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་
 དང་པོ་གསུམ་ལས་ས་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དགྲར་བྱེ་བས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
 བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ནི་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་། གཉིས་
 པ་གསུམ་ནི་ཉིང་ངེ་འཇོན་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་། གསུམ་པ་གསུམ་ནི་
 དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ལ་སྐྱོད་པར་འཇོག་པའི་བྱིར་རོ། །བཞི་པ་བར་
 ཐག་གི་ཚད་ནི། གནས་ནས་གནས་འོག་རི་སྤིང་པ། །དེ་ནས་དེ་ཡི་གོང་དེ་

སྲིད། ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གནས་དེ་དག་གི་བར་ཐག་གི་ཆད་ཡོད་
 དེ། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་གནས་ནས་གནས་འོག་མ་འཇམ་བུའི་སྤྲིང་གི་བར་ལ་
 དཔག་ཆད་བཞི་བྲི་རི་སྲིད་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ནས་སུམ་ཅུ་
 ཅུ་གསུམ་བར་དཔག་ཆད་བཞི་བྲི་དང་། སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ནས་འཐབ་བྲལ་
 བར་ལ་བརྒྱད་ཟླ། དེ་ནས་དགའ་ལྡན་བར་ལ་བྲི་ཆོ་བཅུ་དྲུག་ དེ་ནས་འཕྲུལ་
 དགའ་བར་ལ་སོ་གཉིས། དེ་ནས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་བར་ལ་རེ་བཞི།
 དེ་ནས་ཆངས་རིས་བར་བྲི་བྲག་བརྒྱད་དང་ཉེར་བརྒྱད་ཡོད་པ་སོགས་
 རིགས་འགྲེ་སྦྱོར་རིགས་པའི་བྱིར། མདོར་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གནས་དེ་
 དང་དེ་ནས་འཇམ་སྤྲིང་བར་ལ་ཆད་ཅི་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་ནས་དེ་
 ཡི་གོང་མའི་གནས་ཀྱི་བར་ཆད་དེ་སྲིད་ཅམ་ཞིག་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡང་རྩ་
 འཕྲུལ་གཞན་བརྟེན་མ་གཏོགས་པ། དེ་དག་གོང་མ་མཐོང་བ་མེད། ཅེས་
 གསུངས་ཏེ། གནས་འོག་མར་སྦྱེས་པའི་གང་ཟག་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གནས་
 གོང་མ་རྣམས་སུ་བགྲོད་པ་དང་མཐོང་རྒྱས་པ་མེད་ཀྱང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་
 རེས་ཏེ། རྩ་འཕྲུལ་ཐོབ་པ་དང་གཞན་གྱིས་དེ་དག་ཏུ་འབྲིད་པ་ལྟ་བུ་གཞན་ལ་
 བརྟེན་པ་དང་གོང་སའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་མ་གཏོགས་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་བྱིར། །

དྲུག་པ་སྟོང་གསུམ་ངོས་བརྒྱད་བ།

དྲུག་པ་སྟོང་གསུམ་ངོས་བརྒྱད་བ་ནི། སྤྱིང་བཞི་དང་ནི་ཉི་ཁྲ་དང་། །རི་
 རབ་དང་ནི་འདོད་ལྷ་དང་། །ཆངས་པའི་འཛིག་ཉེན་སྟོང་ལ་ནི། །སྟོང་ནི་སྤྱི་
 སྤྱད་ཡིན་པར་འདོད། །དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གཉིས་པ། །བར་མའི་འཛིག་ཉེན་
 ཁམས་ཡིན་ནོ། །དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་མོ། །མཉམ་དུ་འཛིག་ཅིང་འབྲུང་
 བ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། སྟོང་གསུམ་ལས་དང་པོ་སྟོང་སྤྱི་སྤྱད་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་
 ཆོས་ཅན། འཛིག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱིང་བཞི་རེ་རེ་ལ་སྟོང་དང་། དེ་བཞིན་དུ། ཉི་
 མ་དང་ཁྲ་བ་དང་རི་རབ་དང་འདོད་ལྷ་དྲུག་དང་ཆངས་པའི་འཛིག་ཉེན་སྟོང་
 ལོངས་པ་ལ་ནི་སྟོང་སྤྱི་སྤྱད་དམ་སྟོང་དང་པོ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། སྟོང་
 གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ཆོས་ཅན། འཛིག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟོང་དང་པོ་དེ་སྟོང་
 ལ་ནི་སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ཡིན་ཞིང་། སྟོང་གཉིས་
 པ་དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོར་འཛིག་པའི་ཕྱིར། སྟོང་གསུམ་
 པོ་དེ་ཆོས་ཅན། འཆགས་འཛིག་གྲང་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་ཚུ་སོགས་
 ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་དུས་མཉམ་དུ་འཛིག་ཅིང་སྤྱར་འཆགས་པ་འབྲུང་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། སྟོང་གསུམ་པོ་དེ་རེ་རེ་ལ་འང་ལྷགས་རི་ནག་པོ་རེ་རེས་བསྐྱོར་བ་ཀྱན་
 བཏུས་ལས་བཤད་ཅིང་དེ་ཡང་སྤྱ་མ་ལས་སྤྱི་མ་རིམ་གྱིས་མཐོ་བར་གཞན་
 ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་སྤྱ་མ་ལས་སྤྱི་མ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། སྟོང་

གསུམ་ལ་ནི་གཅིག་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། སྤང་འོག་དང་ཐད་ཀའི་ཕྱོགས་ཕྱོགས་
ན་སྤོང་གསུམ་གྱི་གངས་མཐའ་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནམ་མཁའ་ལ་ནི་
མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་ཐེག་ཆེན་བུན་མོང་བ་ལྟར་ན་མཆོག་སྤྱལ་
གཅིག་གི་ཞིང་ཡིན་ལ། ཞིང་ཐམས་ཅད་འཛོག་ཚུལ་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་མཛེས་
ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དབྱིབས་ཆད་དང་འབྱུང་འདིག་སོགས་སྣ་ཆོགས་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

བདུན་པ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་དང་ཆེ་ཆད་བཤད་པ།

བདུན་པ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་དང་ཆེ་ཆད་བཤད་པ་ལ། ལུས་ཆད་
དང་ཆེ་ཆད་གཉིས། དང་པོ་ལ། མིའི་ལུས་ཆད་དང་། ལྷའི་ལུས་ཆད་གཉིས།
དང་པོ་ནི། འཛམ་བུའི་སྤྱིང་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆད། ལྷ་བཞི་པ་དང་ཕྱེད་དང་བཞི། །
ཤར་དང་བ་ལང་སྤྱོད་དང་ནི། །བྱང་ཞེས་བྱ་བ་ཉིས་འགྱུར་བསྐྱེད། །ཅེས་
བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱིང་བཞིའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཆད་ཡོད་དེ། འཛམ་
བུའི་སྤྱིང་པའི་མིའི་ལུས་ནི་ཁ་དོག་ལྷ་བཞི་པ་དང་། བལ་ཆེར་ནི་ལྷ་ཕྱེད་དང་
བཞི་ཡིན་ལ། ཤར་ལྷ་བརྒྱད། བ་ལང་སྤྱོད་པ་བཅུ་དྲུག །བྱང་སྤྱི་མི་སྟོན་པ་
སོ་གཉིས་ཞེས་བྱ་སྤྱི་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཉིས་འགྱུར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། འདོད་ལྟ་དང་། གཟུགས་ཁམས་པའི་ལུས་ཆད་གཉིས།
དང་པོ་ནི། འདོད་དང་ལྟ་བུ་པའི་ལྷ་ཡི་ལུས། །བཞི་ཆ་ནས་ནི་རྒྱང་གྲགས་དག།

ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱེད། །ཅེས་བྱང་། འདོད་དང་ལྡན་པའི་ལྷའི་
ལུས་ཆད་ཡོད་དེ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པ་རྒྱང་གྲགས་ཀྱི་བཞི་ཆ། ལུས་
ཅུ་ཅ་གསུམ་པ་བཞི་ཆ་གཉིས། འཐབ་བྲལ་བ་བཞི་ཆ་གསུམ། དགའ་ལྡན་པ་
རྒྱང་གྲགས་གཅིག །འཕྱལ་དགའ་བ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་དང་བཞི་ཆ་གཅིག །
གཞན་འཕྱལ་བ་རྒྱང་གྲགས་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ཅན་དང་པོ་དཔག་ཆད་ཕྱེད། །དེ་ཡི་གོང་མ་
ཕྱེད་ཕྱེད་བསྐྱེད། །འོད་ཚུང་ནམས་ཀྱི་ལྷག་ཡན་ཆད། །ལུས་ནི་ཉིས་འགྱུར་
ཉིས་འགྱུར་ཏེ། །སྤྱིན་མེད་དཔག་ཆད་གསུམ་དོར་དོ། །ཞེས་བྱང་། དེ་ཆོས་
ཅན། གཟུགས་ཁམས་པའི་ལུས་ཆད་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་དང་པོ་ཆངས་
རིས་པའི་ལུས་དཔག་ཆད་ཕྱེད་དང་། དེ་ཡི་གོང་མ་བཞི་ལ་དཔག་ཆད་ཕྱེད་
ཕྱེད་བསྐྱེད་པས་འདུན་ན་འདོན་དཔག་ཆད་གཅིག །ཆངས་ཆེན་ཕྱེད་གཉིས།
འོད་ཚུང་གཉིས་དང་། འོད་ཚུང་གི་ལྷ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལུས་ནི་སྤྲ་མ་ལས་སྤྲེ་མ་
ཉིས་འགྱུར་བྲས་པས་ཆད་མེད་འོད་དཔག་ཆད་བཞི། འོད་གསལ་བརྒྱད།
དགེ་ཚུང་བ་བཙུ་བྱུག །དགེ་རྒྱས་སོ་གཉིས། སྤྱིན་མེད་ཉིས་འགྱུར་ལས་
དཔག་ཆད་གསུམ་དོར་བས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ལྔ་བརྒྱ། མི་ཆེ་བ་
སྟོང་། མི་གདུང་བ་ཉིས་སྟོང་། གྲུ་ལོ་མ་སྤྲ་བ་བཞི་སྟོང་། ལྷོ་ཏུ་མཐོ་བ་
བརྒྱད་སྟོང་། འོག་མིན་པའི་ལུས་དཔག་ཆད་བྲི་བྱུག་སྟོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཆེ་ཆད་ལ། བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོ་དང་མ་ངེས་པའི་འཆི་བ་
 ཡོད་མེད་གསུམ། དང་པོ་ལ་མི་དང་སྣའི་ཆེ་ཆད་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྲུལ་མི་
 སྟོན་ན་ཆེ་སྟོང་སྟེ། །གཉིས་ན་ཕྱེད་ཕྱེད་སྤངས་པའོ། །འདི་ན་མ་ངེས་ཐ་མར་
 བོ། །ལོ་བཅུ་དང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད། །ཅེས་བྱུང་། མི་དག་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་
 ཆེ་ཆད་ཡོད་དེ། སྤྲུལ་མི་སྟོན་ན་ཆེ་སྟོང་དང་། ལུས་དང་ཤར་གཉིས་ན་དེའི་
 ཕྱེད་ཕྱེད་སྤངས་པ་སྟེ་ལུས་ལྔ་བརྒྱ་དང་ཤར་ན་ཕྱེད་དང་སྟུང་བརྒྱ་རེ་ཡིན་
 ལ། འཇམ་བུའི་སྤྱིང་པའི་མིའི་ཆེ་མ་ངེས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཐ་མར་ཆེ་ལོ་བཅུ་པ་
 དང་བསྐླལ་བ་དང་པོའི་ཆེ་ལོ་ནི་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། འདོད་ལྷ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་
 ཆེ་ཆད་གསུམ། དང་པོ་ནི། མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བཅུ་ལ། །འདོད་པ་དག་གི་ལྷ་
 རྣམས་ལས། །འོག་མ་དག་གི་ཉིན་ཞག་གཅིག་དེས་ན་ཆེ་ལོ་ལྔ་བརྒྱའོ། །གོང་
 མ་གཉིས་གཉིས་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་ལྷ་དྲུག་
 གི་ཆེ་ཆད་ཡོད་དེ། མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བཅུ་ལ་འདོད་པ་དག་གི་ལྷ་རྣམས་
 ལས་འོག་མ་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པ་དག་གི་ཉིན་ཞག་གཅིག་དེ་སྟུང་ཏུ་ལ་
 ལྔ་བ་དང་། དེ་བཅུ་གཉིས་ལོར་བྱས་པ་དེས་ན་རང་གི་ཆེ་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཡིན་
 ཞིང་། གོང་མ་སྟུང་ཏུ་ཅ་གསུམ་པ་ཡན་ཆད་ཞག་དང་ལོ་གཉིས་གཉིས་འགྱུར་
 དུ་བྱས་ནས་ལྔ་བ་ལོ་སྤར་ལྔ་བ་བཅིས་ན། མི་ལོ་བརྒྱ་ལ་སྟུང་ཏུ་ཅ་གསུམ་

པའི་ཉིན་ཞག་གཅིག་སོགས་བྱས་པས་རང་ལོ་སྟོང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉིས་བརྒྱ།
 བཞི་བརྒྱ། བརྒྱད་བརྒྱ། སྟོང་དང་དྲུག་བརྒྱ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་འཐབ་བྲལ།
 དགའ་ལྡན་འཕྱལ་དགལ། གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་པའི་ཞག་རེ་དང་། དེ་སྐུམ་
 ཅུ་ལ་ཟླ་བར་བྱས་པས་རིམ་བཞིན་རང་ལོ་ཉིས་སྟོང་། བཞི་སྟོང་། བརྒྱད་
 སྟོང་། ཁྱི་དྲུག་སྟོང་ཐུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉའ་ཤིང་འཛིན་ཡན་ཆད་ན་ཉི་
 ཟླའི་བྱ་བ་ལ་མ་སྟོས་ཀྱང་ཉིན་ཞག་གི་བྱེད་པར་འཐད་དེ། ཀྱུན་ཁ་ཕྱེ་ནས་
 བརྒྱ་ཁ་བུམ་པ་དང་བྱ་སྐྱད་མི་འབྱེན་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་མཆན་དུས་སྟུ་འཛོག་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ཅན་ཉིན་མཆན་མེད་ཆེ་ནི། རང་ལུས་
 གཞལ་བའི་བསྐལ་པ་ཡིས། །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་དུ་ཉིན་མཆན་གྱི་ཐ་སྙད་མེད་ཀྱང་ལྟའི་ཆེ་ཆད་ཡོད་དེ། རང་ལུས་གཞལ་
 བའི་དཔག་ཆད་གངས་གྱིས་བར་བསྐལ་མིན་པའི་བསྐལ་བར་བགངས་པས་
 བཙེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆངས་རིས་པའི་ལུས་དཔག་ཆད་བྱེད་ཡིན་པ་དེ་
 བཞིན་དུ། ཆེ་བར་བསྐལ་བཞི་བཙུ་ལ་བསྐལ་པ་གཅིག་དུ་བྱས་པའི་བསྐལ་
 པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འདུན་ན་འདོན་བསྐལ་ཆེན་གཅིག་ ཆངས་ཆེན་པ་དེ་
 བཞི་བཙུ་ལ་བསྐལ་པ་གཅིག་བྱས་པའི་བྱེད་གཉིས། འོད་ཚུང་ཡན་བསྐལ་
 ཆེན་ཡིན་པས་འོད་ཚུང་བསྐལ་ཆེན་གཉིས་ནས་འོག་མིན་པ་བསྐལ་ཆེན་ཁྱི་
 དྲུག་སྟོང་ཡོད་པས་ལུས་ཆད་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་མེད་བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྱག་ནི། ཉི་ཤུ་ལྷག་པས་
 ལྷག་པ་ཡིན། འོད་ཟུང་ནས་བཟུང་བསྐལ་ཆེན་ཏེ། དེ་ཡི་འོག་མ་བྱེད་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་མེད་གྱི་ལྷ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམས་གྱི་ཆེ་ཆད་ཡོད་
 དེ། ཁྱོད་ལས་གཟུགས་མེད་དང་པོ་བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཡིན་ལ། དེའི་
 གོང་མ་གསུམ་རིམ་པར་བསྐལ་ཆེན་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་རེས་ལྷག་པས་ལྷག་པ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་བཞི་ཁྲི། ཅི་ཡང་མེད་དུག་ཁྲི།
 སྤྱིད་ཅེ་བརྒྱད་ཁྲི་ཡིན་པའི་བྱིར། བསྐལ་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། བར་བསྐལ་
 ཅམ་མིན་ཏེ། འོད་ཟུང་ནས་བཟུང་སྤྱིད་ཅེའི་བར་བསྐལ་ཆེན་གྱིས་བརྩི་ལ།
 གཟུགས་ཁམས་དེ་ཡི་འོག་མ་ཆངས་རིས་ནས་བསྐལ་ཆེན་དེའི་བྱེད་ལ་
 བསྐལ་པར་བྱས་པའི་ཚུལ་དེས་ཅི་བའི་བྱིར། དེས་ན་ཆངས་འདུན་པའི་ཆེ་
 ཆད་ནི་བསྐལ་ཆེན་གྱི་བྱེད་ཅམ་ལ་འཛོག་པའི་ནི་མིན་ཏེ། དེ་བྱེད་དང་
 གཉིས་ལ་འཛོག་པར་བཤལ་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ངན་འགྲོའི་ཆེ་ཆད་ལ། ཆ་དཔྱལ། དུད་འགྲོ། ཡི་དྲགས།
 གང་དཔྱལ་གྱི་ཆེ་ཆད་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། ཡང་སོས་ལ་སོགས་དུག་རིམ་
 བཞིན། །འདོད་ལྷའི་ཆེ་དང་ཉིན་ཞག་མཉམ། །དེས་ན་དེ་དག་རྣམས་གྱི་ཆོ། །
 འདོད་པའི་ལྷ་དང་འདྲ་བ་ཡིན། །རབ་ཏུ་ཆ་བྱེད་མནར་མེད་ནི། །བར་གྱི་
 བསྐལ་པའི་ཞེས་བྱུང་། ཆ་དཔྱལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་ཆེ་ཆད་ཡོད་དེ། ཡང་

སོས་དང་སོགས་པས་ཐིག་ནག་དང་བསྐྱས་འཛམས་དང་དུ་འབོད་དང་དུ་
འབོད་ཆེན་པོ་དང་ཆ་བ་དུག་པོ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་དང་ལོ་འེ་བཅི་ཚུ་ལ་
ནི་རིམ་པ་བཞིན་འདོད་ལྟ་དུག་གི་ཆེ་དང་ཉིན་ཞག་མཉམ་པ་སོགས་ཀྱིས་
བཅི་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པ་རང་ལ་ལྟ་བུ་ནས་གཞན་
འབྲུལ་བ་ཁྱི་དུག་སྟོང་ལ་འཛོག་ཅིང་། དེ་དུག་ཡང་སོས་ལ་སོགས་པ་དུག་
གི་ཞག་རེ་ཡིན་ལ། ཚུ་ལ་དེས་ལྷ་བ་དང་ལོ་ཡང་བཅིས་པ་ན། ཡང་སོས་པ་
རང་ལོ་ལྟ་བུ། ཐིག་ནག་པ་སྟོང་། བསྐྱས་འཛམས་པ་ཉིད་སྟོང་། དུ་འབོད་
པ་བཞི་སྟོང་། དུ་འབོད་ཆེན་པོ་པ་བརྒྱད་སྟོང་། ཆ་བ་རང་ལོ་ཁྱི་དུག་སྟོང་ལ་
འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དཔྱལ་བ་དེ་དག་གི་ཆེ་ཆད་བཅི་ཚུ་ལ་ནི་འདོད་
པའི་ལྟ་དང་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཆོན་དེའི་ཕྱིར། རབ་ཏུ་ཆ་བ་དང་མནར་
མེད་ཀྱི་ཆེ་ཆད་ཡོད་དེ། རབ་ཏུ་ཆ་བའི་ཆེ་བར་བསྐྱལ་ཕྱིད་དང་། མནར་
མེད་ནི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དུད་འགོ་རྣམས་མཆོག་རིང་བསྐྱལ་པའོ་ཞེས་བྱུང་། དུད་
འགོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་ཡོད་དེ། བྱུང་བ་རྣམས་ནི་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཤིང་། ལྷ་ལྟ་བུ་ཆེ་མཆོག་ཏུ་རིང་བ་ནི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་
གཅིག་ཟུབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཡི་དྲགས་རྣམས། ལྷ་བ་ཉིན་ཞག་གི་ལྟ་བུ། ཞེས་

བྱང་། ཡི་དྲགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆེ་ཆད་ཡོད་དེ། མིའི་སྒྲིབ་གཅིག་ལ་
 ཞག་གཅིག་། དེ་སྐུམ་ཅུ་ལ་སྒྲིབ་། དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་རང་ལོ་སྒྲིབ་
 བརྒྱ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མིན་ཆོས་ཅན། ཆེ་ཆད་ཡོད་དེ། སྐུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་
 པ་ལྟར་བྱབ་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཏིལ་སྦྱངས་ནང་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཞིང་། ཏིལ་
 གཅིག་སྦྱང་བས་ཟད་གྱུར་པ། །ཅུ་བྱར་ཅན་ཀྱི་ཆེ་ཡིན་ཏེ། །གཞན་ཀྱི་ཆེ་ནི་
 ཉི་ཤུར་འགྱུར། ཞེས་བྱུང་། གང་དཔྱུལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆེ་ཆད་ཡོད་
 དེ། ཏིལ་སྦྱངས་ཏེ་ཏིལ་ཀྱི་བང་བ་མ་ག་རྣའི་བློ་མོ་ཆེ་ཁལ་བརྒྱད་ཅུ་ཞོང་
 བའི་ཏིལ་ཀྱི་ནང་ནས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ཞིང་ཏིལ་གཅིག་རེ་སྦྱང་བས་ཟད་པར་
 གྱུར་པའི་ཡུན་ཆད་དང་། ཅུ་བྱར་ཅན་ཀྱི་ཆེ་ཆད་མཉམ་ལ། དེའི་སྟག་མ་ཅུ་
 བྱར་དོལ་བ་སོགས་བདུན་ནི་སྒྲིབ་མ་ལས་སྒྲིབ་མ་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུས་འཕར་ཞིང་རིང་
 བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གང་དཔྱུལ་དུ་མ་ཟད། ཆད་དཔྱུལ་ཡང་སྒྲིབ་མ་ལས་སྒྲིབ་མ་
 བརྒྱད་འགྱུར་གྱིས་རིང་སྟེ། རི་མོས་འགྱུར་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྒྲིབ་སྟན་མ་གཏོགས་པར་འཆི། །ཞེས་བྱུང་། སྒྲིབ་
 སྟན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་གཏོགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 ཁྱོད་ཆེ་མ་རྗོགས་པར་མི་འཆི་ལ། འགྲོ་བ་གཞན་ཀྱི་ཆེ་ཆད་བཤུད་པ་ལྟར་
 མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། མི་ལ་ཆེ་ངེས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་མི་རྣམས་དང་།
 འཁོར་བསྐྱུར་སོགས་ཀྱི་ཆེ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ།

བརྒྱད་པ་ཆད་དེ་གཞལ་ཐབས།

བརྒྱད་པ་ཆད་དེ་གཞལ་ཐབས་ལ། དེ་ཙྰམ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་དང་། བཅུ་མས་
པའི་འཇལ་བྱེད་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་མིང་དུས་མཐའ་རྩལ་ཡིག་
དང་། སྐད་ཅིག་ཅེས་བྱུང་། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཙྰམ་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་དང་
མིང་དག་དུས་ཀྱི་བྱང་མཐའ་ཡོད་དེ། རྩལ་སྤྱ་རབ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་བྱང་མཐའ་
དང་། ཡི་གེ་ཀ་དང་ཁ་ལྟ་བུ་མིང་གི་བྱང་མཐའ་དང་། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་
དེ་དུས་ཀྱི་བྱང་མཐའ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྐད་ཅིག་མའི་ཆད་ཡོད་དེ། རྩལ་སྤྱ་
རབ་གཅིག་སྒྲ་འོག་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དུལ་ཀྱི་ཆད་དང་། དུས་ཀྱི་ཆད་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱ་
རབ་རྩལ་དང་ནི། །རྩལ་སྤྱ་དང་ནི་དེ་བཞིན་དུ། །ལྷགས་ཚུ་རི་བོང་ལྷག་
དང་སྒྲང་། །ཉི་ཟེར་རྩལ་དང་སྒོ་མ་དང་། །དེ་ལས་བྱུང་དང་དེ་བཞིན་དུ། །སོར་
ཆིགས་ཞེས་བྱ་གོང་བདུན་བསྐྱར། །སོར་མོ་ཉི་ཤུ་བཞི་ལ་སྒྲ། སྒྲ་བཞི་ལ་ནི་
གཞུ་གང་ངོ་། །དེ་དག་སྤྱ་བརྒྱ་རྣམས་ལ་ནི། །རྒྱང་གྲགས་ནི་ལ་དགོན་པར་
འདོད། །དེ་བརྒྱད་དཔག་ཆད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་བྱུང་། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
རྩལ་སྤྱ་རབ་སོགས་ལས་རྒྱང་གྲགས་དང་དཔག་ཆད་འབྲུབ་ཚུལ་ཡོད་དེ།
ཙྰམ་བྱེད་དང་པོ་རྩལ་སྤྱ་རབ་དང་། དེ་བདུན་བསགས་པས་རྩལ་སྤྱ་གཅིག་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷགས་རྩལ་དང་ཚུ་རྩལ་དང་རི་བོང་གི་རྩལ་དང་ལྷག་

རྩལ་སྤང་རྩལ་དང་ཉི་ཟེར་གྱི་རྩལ་དང་སློ་མ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་དང་།
 དེ་བཞིན་དུ་ནས་དང་སོར་ཆོག་ས་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གོང་
 ནས་གོང་དུ་བདུན་འགྱུར་བསྐྱར་བའི་སོར་མོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་བཞི་ལ་སྤྱོད་པར་། སྤྱོད་
 བཞི་གཞུ་འདོམ་གང་། གཞུ་འདོམ་དེ་དག་ལྟ་བུར་རྣམས་ལ་ནི་རྒྱུ་གྲགས་
 གཅིག་དང་། དེ་ཙམ་གྲོང་ལས་འཕགས་པ་ལ་དགོན་པར་འདོད་ཅིང་། རྒྱུ་
 གྲགས་དེ་བརྒྱད་ལོངས་པ་ལ་དཔག་ཆད་ཅེས་བྱ་བར་འཛོག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ལོ་དང་བསྐྱལ་བ་བཞུགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱོད་ཅིག་
 མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ། །དེ་ཡི་སྤྱོད་ཅིག་དེ་དག་གྱུར། །རྩལ་ཙམ་ནི་ཐང་གཅིག་གོ།
 ཡུད་ཙམ་ཉིན་ཞག་སྟོང་གསུམ་ནི། །གོང་ནས་གོང་དུ་སྤྱོད་ཙམ་ཙུར་འགྱུར། །ཞག་
 མི་ཐུབ་དང་བཅས་པ་ཡི། །སྟོང་བ་བཙུག་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་ །ཅེས་བྱུང་། ཐང་
 ཅིག་ཆོས་ཅན། །སྟོང་གྱི་ཙམ་གཞི་ཡོད་དེ། དུས་མཐའི་སྤྱོད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་
 ཤུ་ལ་དེའི་སྤྱོད་ཅིག་མ་གཅིག་ །དེའི་སྤྱོད་ཅིག་མ་དེ་དག་རྩལ་ཙམ་ལ་ནི་
 །སྟོང་ཉིད་དུ་འཛོག་པའི་བྱིར། ཡུད་ཙམ་དང་ཉིན་ཞག་དང་སྟོང་བ་གསུམ་ནི་
 ཆོས་ཅན། འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱོད་ཙམ་སྤྱོད་ཙམ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤྱོད་ཙམ་
 འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུད་ཙམ་ཉིན་ཞག་སྟོང་བ་གསུམ་དུ་རིམ་པར་འཛོག་
 པའི་བྱིར། ལོ་ཆོས་ཅན། འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལོ་རེ་རེ་ལ་ཞག་མི་ཐུབ་དོར་
 བ་དེ་རྣམས་དང་བཅས་པ་ཡི་སྟོང་བ་བཙུག་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་དུ་འཛོག་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཞག་མི་བྱབ་པ་དྲུག་ཡོད་ཀྱང་ཉིན་ཞག་གི་ལོ་བཅི་བའི་ཆེ་
དེ་དྲུག་བསྐྱན་ནས་ཆང་དགོས་ཏེ། མ་ཆང་ན་ཉིན་ཞག་སྐུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་མི་
ཡོང་བས་ཉིན་ཞག་གི་ལོ་མི་རྩོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཞག་གསུམ་སོ་
སའི་ལོར་འཛོག་པ་ལ་ནི་རང་རང་གི་ཞག་པོ་སྐུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ངེས་པར་
ཆང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞག་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ལ་ཞག་
ལྷག་དང་ལྷག་འདོན་ཚུལ་ཤེས་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་ཆེས་ཞག་དང་བྲིམ་ཞག་
གི་བར་བྱད་དང་དེ་དང་ཉིན་ཞག་གི་བར་བྱད་སོགས་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྐྱན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། བསྐྱལ་པ་རྣམ་པ་མང་བཤད་པ། ཞེས་བྱུང་། བསྐྱལ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
རྣམ་པ་མང་དུ་བཤད་དེ། བར་བསྐྱལ། འཛིག་བསྐྱལ། ལྟོང་བསྐྱལ། འཆགས་
བསྐྱལ། གནས་བསྐྱལ། བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། འཛིག་བསྐྱལ། འཆགས་བསྐྱལ། གནས་བསྐྱལ། ལྟོང་
བསྐྱལ། བསྐྱལ་ཆེན་དང་ལྔ། དང་པོ་ནི། འཛིག་པའི་བསྐྱལ་པ་དཔྱལ་བ་ཡི། །
སྤྱིད་པ་མེད་ནས་སྤྱོད་ཟད་པ། །ཞེས་བྱུང་། འཛིག་བསྐྱལ་ཆོས་ཅན། བཞག་
ཏུ་ཡོད་དེ། མནར་མེད་ཀྱི་དཔྱལ་བའི་སྤྱིད་པར་གསར་སྐྱེ་མེད་པ་ནས་
བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་གང་འཛིག་རྒྱུའི་སྤྱོད་དེ་ཟད་པའི་བར་ལ་
འཛོག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འཆགས་པ་དང་པོའི་རྒྱང་ནས་ནི། །དུལ་བའི་སྤྲོ་
པའི་བར་དུ་ལོ། །ཞེས་བྱུང་། འཆགས་བསྐྱལ་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ།
མནར་མེད་གྱི་དུལ་བའི་སྤྲོ་པར་གསར་སྐྱེ་མེད་པ་ནས་བསམ་གཏན་
དང་པོ་གསུམ་གྱི་གང་འཛིག་རྟེན་སྤྲོད་དེ་བྱང་བའི་བར་ལ་འཛོག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འཆགས་པ་དང་པོའི་རྒྱང་ནས་ནི། །དུལ་བའི་སྤྲོ་
པའི་བར་དུ་ལོ། །ཞེས་བྱུང་། འཆགས་བསྐྱལ་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ།
འཆགས་པར་རྩོམ་པའི་དང་པོ་རྒྱང་འཇམ་བུ་ཁད་གྱིས་ལྡང་བ་ནས་ནི་
དུལ་བའི་སྤྲོ་པར་སེམས་ཅན་གཅིག་སྐྱེས་པའི་བར་ལ་འཛོག་པའི་བྱིར།
འདྲིའི་རྒྱང་ནས་ཞེས་པ་ནི་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི། འོག་གཞིའི་རྒྱང་དཀྱིལ་
ནས་འགོ་རྩོམ་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་པོ་
གང་རུང་འཆགས་པའི་རྒྱང་ལྡང་བ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བར་འོག་གཞིའི་རྒྱང་
དཀྱིལ་འཆགས་པ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཐོག་མར་ས་དང་མ་འབྲེལ་
བའི་གནས་ཡས་རིམ་གྱིས་ཆགས་ཤིང་། དེ་ནས་ས་དང་འབྲེལ་བ་ནི་མས་
རིམ་ནས་ཆགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་མེས་འཛིག་པའི་རྗེས་སུ་
ཆགས་པ་ན་ཐོག་མར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གནས་ཆངས་པའི་གཞལ་མེད་
ཁང་ཆགས། དེ་ནས་འདུན་ན་འདོན་དང་ཆངས་རིས་གྱི་གནས་ཆགས། དེ་
ནས་རྒྱང་འོག་ཏུ་བབས་པ་ལས་གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱུང་ནས་འཐབ་བྲལ་གྱི་

བར་ཆགས། དེ་ནས་འོག་གི་རྒྱང་དཀྱིལ་སོགས་ཆགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་དེ་ལྟར་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་རྒྱང་ལྡང་བ་ནས་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་
རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། གང་གི་ཆེ་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱང་འཇམ་པོ་འཇམ་པོ་དག་
ལྡང་བ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། བར་གྱི་ཁྱག་པ་བཙོ་བརྒྱད་བཤད་པ། མཐའི་མ་ཐོག་
དང་ཡར་འཕེལ་བཅུ་དགའི་མཆམས་བསྟན་པ། དེ་ནས་གནས་བསྐྱལ་དུ་
བསྟན་པ་ལ། དང་པོ་ནི། བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་དཔག་མེད་ནས། །ཆེ་ལོ་བཅུ་པའི་
བར་དུ་ལོ། །ཞེས་བྱང་། །ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གནས་བསྐྱལ་གྱི་ཡ་ཐོག་དང་བར་
བསྐྱལ་དང་པོ་ཡོད་དེ། ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་འགྲིབ་པའི་མཆམས་ཞིག་ནས་ཆེ་
ལོ་བཅུ་པའི་བར་ཆད་ལ་དེར་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་ཡར་སྐྱེ་མ་གྱི་བའི། །བསྐྱལ་པ་གཞན་ནི་བཙོ་
བརྒྱད་དང་། །ཞེས་བྱང་། བར་གྱི་ཁྱག་པ་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་ལ་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་
དེ། ཆེ་ལོ་བཅུ་པ་དེ་ནས་ཡར་བརྒྱད་ཁྱིའི་བར་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བ་དང་། ཡང་
མར་བཅུ་པའི་བར་གྱི་བ་རེ་ནི་བར་བསྐྱལ་རེ་དང་བར་གྱི་ཁྱག་པ་རེར་བྱས་
པའི་དེ་འདྲའི་ཁྱག་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཡོངས་པ་ནི་ཡ་ཐོག་རིང་མོ་ལས་གཞན་དུ་
འཛོག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཡར་སྐྱེ་བ་ནི་གཅིག་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་བྱང་། མཐའི་མ་ཐོག་

རིང་མོ་ཡོད་དེ། རྟག་པའི་རྗེས་སུ་ཆེ་ལོ་བཅུ་པ་ནས་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་དུ་ཡར་
སྐྱེ་བ་སྐྱེ་འཕེལ་བ་ནི་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། མར་འགྲིབ་པ་མི་འབྱུང་བ་དེ་
གནས་བསྐྱལ་གྱི་ཐ་མ་མ་ཐོག་ཞེས་བྱ་བར་འཛོག་ཅིང་། དེ་བརྒྱད་ཁྲི་ནས་
འཛིག་བསྐྱལ་གྱི་འགོ་ཚུལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། དེ་དག་ཆེ་ནི་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར། ཞེས་བྱུང་། ཡར་འཕེལ་དེ་
དག་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་གྱི་ཆད་ཡོད་དེ། ཆེ་ལོ་བཅུ་པ་ནས་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་དུ་
ཡར་འཕེལ་གྱི། དེ་ཡན་ཆད་དུ་མི་འཕེལ་བའི་བྱིར། ཐོག་མཐའ་གཉིས་རྒྱང་
པ་དང་བར་བ་བཅོ་བརྒྱད་རྟག་པ་ཡིན་ལ་ཡུན་ཆད་མི་མཉམ་པའི་སྒྲིན་མེད་
དེ། རྒྱང་པ་རེ་རེའི་ཡུན་ལའང་རྟག་པ་རེ་རེའི་ཡུན་ཆད་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ།
རྒྱང་པ་གཉིས་བུལ་ལ་རྟག་པ་ལྟར་པའི་བྱིར།

ལྔ་པ་ནི། དེ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ཆགས་པ་འདི། བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་ནི་ཤུར་
གནས། །ཞེས་བྱུང་། །ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གནས་བསྐྱལ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་
འཛིག་རྟེན་ཆགས་ཟིན་པ་འདི་བར་བསྐྱལ་ལ་ཐོག་དང་རྟག་པ་བཅོ་བརྒྱད་
དང་མ་ཐོག་དང་བཅས་པའི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་ནི་ཤུར་གནས་པ་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་ནས་གནས་བསྐྱལ་གྱི་འོག་འཛིན་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་
ནི་འཆགས་བསྐྱལ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གནས་བསྐྱལ་གྱི་འགོ་ཆེ་ལོ་
བརྒྱད་ཁྲིའི་ཐོག་མ་ནས་འཛིན་པ་སའི་དངོས་གཞིའི་ལུགས་ཡིན་ཀྱང་

མངོན་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུགས་ལ་ནི་རུང་མ་ཡིན་ཏེ། དཔྱུལ་བར་འཇམ་སྒྲིང་
ལྟ་བུའི་མི་ཞིག་མ་སྐྱེས་བར་དུ་གནས་བསྐྱལ་གྱི་འགོ་མི་འཇིན་པའི་ཕྱིར།
ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་ཀྱི་དུས་སྟུ་བྱུང་བའི་མིའི་ཆེ་ཆད་འཇིན་མི་རུས་པ་མིན་ཏེ།
དེ་དག་གི་གཟུགས་དང་ཆེ་སོགས་ཆངས་རིས་པ་དང་འབྲ་བའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཅ་བར། སྒར་བྱུང་སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་བཞིན། ཞེས་པ་དང་། རང་
འགྲེལ་ལས། བསྐྱལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ནི་གཟུགས་ན་སྟོང་པ་བཞིན་དུ་
གྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཆགས་པ་དང་ནི་འཇིག་པ་དང་། ཞིག་ནས་འདུག་པ་དག་
མཉམ་མོ། ཞེས་བྱུང་། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་འཆགས་པ་
དང་གནས་པ་དང་འཇིག་པ་དང་ཞིག་ནས་འདུག་པ་སྟོང་པའི་བསྐྱལ་པ་
བཞིའི་ཆད་མཉམ་པ་དག་ཡིན་ཏེ། བཞི་པོ་རེ་རེར་བར་བསྐྱལ་ནི་ཤུ་ནི་ཤུ་
རེས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ལ། བསྐྱལ་ཆེན་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ཞར་ལ་སངས་རྒྱས་
སོགས་འབྱུང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་ལ་བསྐྱལ་ཆེན།
ཞེས་བྱུང་། བསྐྱལ་ཆེན་ཆོས་ཅན། ཡོད་དེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་བར་བསྐྱལ་
དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་ལ་ནི་ཁྱོད་དུ་འཇིག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སངས་རྒྱས། རང་རྒྱལ། འཁོར་སྐྱར་འབྱུང་ཚུལ་དང་

གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་གངས་མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱལ། འབྲུང་ངོ་མར་ནི་
 འགྲིབ་པ་ཡི། །བརྒྱ་ཡི་བར་ལ་དེ་དག་འབྲུང་། །ཞེས་བྲུང་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན། སངས་རྒྱལ་འབྲུང་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་དུ་
 ཆོག་ས་བསགས་པ་ལས་དེ་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། གངས་མེད་དེ་ནི་གངས་གཏན་
 རྣམ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གངས་ཀྱི་གནས་དྲུག་རྩུབ་བཟང་དུ་མེད་པས་ན་
 གངས་མེད་ཅེས་བཤད་པ་ཅ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གངས་མེད་དེ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་བཅི་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཅིག་བཅུ་བརྒྱ་ལྟོང་གི་འབྲུམ་དང་། ས་ཡ་བྱེ་བ་
 དུང་འཕྱར་རྣམས། །རྒྱུང་བའི་གངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཆེན་པོའི་ལྷ་དང་
 བཅས་པ་ནི། ཐེར་འབྲུམ་ཁྲག་ཁྲིག་རབ་བཟུམ་དང་། །གཏམ་དགྲིག་མི་འབྲུག་
 ཁུད་ཕྱིན་དང་། །པང་སྟེང་དེར་འཕྲེན་མཐའ་སྒྲུང་དང་། །རྒྱ་རིག་འོད་མཛེས་
 དབང་པོ་དང་། །ལེགས་ཕྱིན་རྟོགས་འགོ་འབྱེན་རྩལ་དང་། །རྒྱ་རྟགས་སྟོབས་
 འཁོར་བཅའ་ཤེས་དང་། །རྣམ་འབྲུང་སྟོབས་མིག་ཉི་ཤུ་གཅིག །བར་དུ་
 བརྒྱད་ནི་མ་རྟེན་པས། རང་གི་མིང་གང་རུང་བ་གཞུག །གངས་མེད་བར་དུ་
 བཅུ་འགྱུར་བསྐྱེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆེན་པོ་དང་
 བཅས་པ་བཅུ་འགྱུར་བྱ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དུང་འཕྱར་བཅུ་ལ་ཐེར་འབྲུམ་གཅིག་།
 དེ་བཅུ་ལ་ཐེར་འབྲུམ་ཆེན་པོ་གཅིག །དེ་བཅུ་ལ་ཁྲག་ཁྲིག་གཅིག །དེ་བཅུ་ལ་
 ཁྲག་ཁྲིག་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་

ལས་སྟོབས་མིག་ཆེན་པོ་བཙུ་ལ་གངས་མེད་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་སྤྱི་འགོ་ལ་
 དེའི་རྗེས་སུ་ཆད་མེད་བཞིའི་མིང་ཅན་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་ནས་གངས་
 མེད་གཅིག་དང་། དེ་ནས་བཙུ་འགྱུར་དུ་བྱས་ཏེ་དེ་གཉིས་དང་། དེ་གསུམ་དུ་
 འཛོག་པ་ལྟར་ཡང་རུང་སྟེ། བར་དུ་བརྒྱད་ནི་མ་ཉིད་པས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 རོན་དུ་སྤང་བའི་བྱིར། དེར་མ་ཟད་གངས་ཀྱི་རྣམ་གངས་གཞན་ཡང་མང་སྟེ།
 འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱད་དང་པལ་ཆེན་ནས་གངས་ཀྱི་གནས་བརྒྱ་ཉེར་གསུམ་
 དང་། སྟོད་པོ་བཀོད་པ་ལས་བཞི་བཙུ་དང་། ཡང་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཤད་པའི་
 བྱིར། དེ་དག་ནི་གངས་མེད་གསུམ་ལས་ཀྱང་ལྷག་སྟེ། དེས་གངས་མེད་
 གངས་མེད་པ་ཡང་བཅི་རྒྱས་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 འབྱུང་བའི་དུས་ཡོད་དེ། ཡར་འཕེལ་བའི་ཆེ་སེམས་ཅན་སྟོ་ཤས་ཆུང་བས་
 མི་འབྱོན་ལ། མར་འགྲིབ་པ་ཡི་བརྒྱད་ཁྲི་ནས་བརྒྱ་ཡི་བར་ལ་འབྱུང་བའི་
 བྱིར། བྱི་མ་བྱུང་སྟེ། བརྒྱ་བྱིན་ཆད་ཏེ་ཅང་སྟེགས་མ་ལྔ་བདེ་བའི་དབང་
 གིས་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་གཉིས་ཀ་ལ། །བསེ་རུ་བསྐྱལ་
 པ་བརྒྱ་ཡི་རྒྱས། །ཞེས་བྱུང་། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཆོས་ཅན། འབྱུང་བའི་
 དུས་ཡོད་དེ། ཡར་འཕེལ་མར་འགྲིབ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་བའི་བྱིར། དེ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ལ་ཆོགས་སྟོད་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་

རང་རྒྱལ་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ཡི་རྒྱ་ཚོགས་བསགས་པ་
 ལས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་སློབ་པ་ནི་
 རང་གི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་རིགས་ངེས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འཁོར་སྐྱར་
 འབྲུང་ཚུལ་ལ། ཚིག་དོན་དང་། སྤྱི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། འབྲུང་བའི་དུས།
 དབྱེ་བ། འཁོར་ལོས་སྐྱར་ཚུལ། སངས་རྒྱས་དང་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་མཆན་
 གྱི་བྱང་པར་བཞི། དང་པོ་ནི། འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་འབྲུང་བ་ནི། ལྷོང་ཐག་
 བརྒྱད་ཅུ་ལས་མི་འབྱེ། ཞེས་བྱུང་། འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་ཆོས་ཅན། བྱོང་
 འབྲུང་བའི་དུས་ཡོད་དེ། ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་ནས་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་ཁོ་ནར་
 འབྲུང་གི། །དེ་ཕྱིན་ཆད་སྒོད་མིན་པས་མི་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། སྐྱ་དོན་ཡོད་དེ།
 འཁོར་ལོའི་སློན་སྐྱོང་གི་ལོ་ལ་དབང་སྐྱར་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྷགས་འཁོར་ལོ་ཅན། །དེ་དག་
 སྤོང་གཅིག་སྤོང་གཉིས་དང་། །སྤོང་གསུམ་བཞི་ལ་མས་རིམ་བཞིན། །ལྷན་
 ཅིག་གཉིས་མིན་སངས་རྒྱས་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། འཁོར་སྐྱར་ཆོས་ཅན།
 བྱོང་ལ་རིགས་བཞི་ཡོད་དེ། གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡོད་པས་གསེར་གྱི་འཁོར་
 སྐྱར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དངུལ་དང་ཟངས་དང་ལྷགས་གྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱར་བ་
 དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལས་མས་རིམ་བཞིན་དུ་གསེར་གྱི་འཁོར་
 སྐྱར་གྱིས་སྤོང་བཞི་དང་། དངུལ་གྱིས་སྤོང་གསུམ་དང་། ཟངས་གྱིས་སྤོང་

གཉིས་དང་། ལྷགས་ཀྱི་འཁོར་སྐྱར་གྱིས་སྤྱིང་གཅིག་ལ་དབང་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ།
 མཆོག་དང་ཉི་པའི་མཆོག་དང་འབྲིང་དང་ཐ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་དག་གང་
 ལས་བཤད་ཚུལ་ཡོད་དེ། གདགས་པ་ལས་བསྟན་ཅིང་། མདོ་གཞན་དག་ལས་
 གྲང་བཤད་པའི་བྱིར། འཁོར་སྐྱར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱིང་གཅིག་ལ་ལྷན་ཅིག་
 གམ་དུས་གཅིག་ཏུ་གཉིས་མི་འབྱུང་སྟེ། འགྲན་ལྷ་མེད་པའི་ལས་བསགས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གཉིས་བསྟན་
 པ་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་། ཞིང་གཞན་གྱི་
 སངས་རྒྱས་ནི་ཞིང་འདིར་སྟོན་པའི་བྱུང་དུ་འབྱོན་པ་ལ་ངེས་པ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། བས་བསྐྱར་རང་འགྲོ་གཡུལ་བཤམས་དང་། །མཆོན་
 བཅམས་པས་རྒྱལ་གཞོན་པ་མེད། །ཅེས་བྱུང་། འཁོར་སྐྱར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 བཞིས་ས་ལ་དབང་བསྐྱར་ཚུལ་ཡོད་དེ། གསེར་གྱི་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་
 རྒྱལ་པོ་རང་ལ་རྒྱལ་སྟན་རྣམས་ཀྱིས་བས་ནས་བསྐྱར་ཏེ་རྒྱལ་པོ་བྱེད།
 དདུལ་ནི་རང་ཉིད་དེར་འགྲོ་བ་སྟེ་སོང་ནས་འདུད་ཅིང་རྒྱལ་པོ་བྱེད། བངས་
 ལ་ནི་གཡུལ་བཤམས་པ་ཅམ་གྱིས་འདུད། ལྷགས་ལ་ནི་མཆོན་འདེབས་
 བཅམས་པ་ཅམ་གྱིས་འདུད་ཅིང་དབང་དུ་འགྱུར་བས་གཞན་ལ་གཞོན་པ་ཅི་
 ཡང་མེད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཐུབ་མཆོན་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། །གསལ་དང་རྫོགས་

བས་འཕགས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱང་། འཁོར་སྐྱར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་བྱུང་པ་
ལ་མཆན་བཟང་ཡོད་པར་མཆོངས་ཀྱང་བྱད་པར་ཡོད་དེ། བྱུང་པ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་མཆན་ནི་གནས་འབྱུང་བར་ཡུལ་ན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་དང་།
འོད་གསལ་ཞིང་ཆ་རྫོགས་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་
མཆན་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྤྱི་དོན་ལ། རྒྱ་དང་དུས་དང་འབྱུང་ཚུལ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་
བྱད་པར་དང་དགོས་པ་གང་གི་ཆེད་དུ་འབྱུང་བ་དང་ལྷ། དང་པོ་རྒྱ་ཡོད་དེ།
བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུ་ཆེན་པོ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར། གཉིས་པ་དུས་
ཡོད་དེ། རྫོགས་ལྡན་མ་གཏོགས་མི་འབྱུང་བར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་
བྱིར། གསུམ་པ་འབྱུང་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་པོ་ནས་དབང་
བསྐྱར་བའི་ཆོས་བཅོ་ལྗེའི་དུས་གསེ་སྤྱོད་ལ་གནས་པ་ན། གསེར་འཁོར་
ཅན་དུ་འབྱུང་བ་ལ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་སྤྱོད་ཡོད་པ་དཔག་ཆད་ལྷ་
བརྒྱ་པ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྟེར་བར་འབྱུང་བའི་བྱིར། བཞི་པ་ཡོན་ཏན་ནམ་
ལུན་ཆོགས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། རྒྱལ་སྤྱི་དུས་ཆེན་བདུན་དང་། ཉེ་བའི་
རིན་ཆེན་བདུན་དང་། ཡོ་བྱད་ཀྱི་རིན་ཆེན་བདུན་སོགས་འབྱུང་བའི་བྱིར།
དང་པོ་བྱུང་སྟེ། འཁོར་ལོ་ནོར་བུ་སོགས་བདུན་འབྱུང་བའི་བྱིར། འདི་དག་
གི་བྱད་པར་རྒྱས་པ་ནི་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་དང་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་

དང་མངོན་འབྲུང་སོགས་ལས་འབྲུང་བ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་འདིར་མི་འཆད་
 ཏོ། །གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རལ་གྱི་དང་ལྷགས་པ་དང་ཁང་པ་དང་གོས་དང་
 རྒྱགས་ཆེལ་དང་མལ་ཆ་དང་ལྷུ་མ་སྟེ་བདུན་འབྲུང་བའི་སྒྲིབ། དེའི་བྱེད་ལས་
 །ཀྱང་གཞན་དུ་ཤེས། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། ལུ་ས་ལ་གར་པ་དང་། བེ་རྒྱུ་དང་
 གསེར་དང་དཔུལ་དང་ལུ་ཉིག་དང་ཤེལ་དང་རྫོང་སྒྲིབ་པོ་སྟེ་བདུན་འབྲུང་
 བའི་སྒྲིབ། ལུ་པ་འབྲུང་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་མང་པོ་དགོ་བཙུ་
 ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་འབྲུང་བའི་སྒྲིབ། འཁོར་སྐྱར་དུ་འགྱུར་བ་ནི་བྱང་
 སེམས་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལམ་མ་ཞུགས་ནའང་
 དེར་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ། མདོ་ལས་དགོ་ཅ་འདི་བྱས་ན་འཁོར་སྐྱར་དུ་
 འགྱུར་གསུང་བ་ནི་འཁོར་སྐྱར་དངོས་གནས་པར་དགོངས་པའི་ངེས་པ་མེད་
 དེ། པལ་ཆེར་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་སྐྱར་དུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ཤིང་། ལ་ལ་
 བེ་དེར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་འཛིན་པ་ཅམ་ལ་འགོད་པའི་སྒྲིབ།

དགྲ་པ་སྟོན་བཙུན་གྱི་བྱང་ཆོས།

དགྲ་པ་སྟོན་བཙུན་གྱི་བྱང་ཆོས་ལ། དངོས་དང་། འཛིག་བསྐྱལ་བྱེ་
 བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བསྐྱལ་པ་དང་པོའི་བྱང་པར། དེ་ལས་
 འབྱུང་ཚུ་ལ། མཐར་ཐིམ་ལྟར་འབྲུང་ཚུ་ལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྤར་བྱང་
 སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་བཞིན། །ཞེས་བྱང་། སྤར་བསྐྱལ་པ་དང་པོར་བྱང་

བའི་སེམས་ཅན་མི་རྣམས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྷ་བཞིན་ཏེ། གཟུགས་
མངོས་པ། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཆང་བ། རང་ལ་འོད་ཡོད་པ། དགའ་བ་བས་
སྟེན་པ། ཆེ་དབག་མེད་ཐུབ་པར་མདོ་ལས་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རོ་ལ་ཆགས། །ལེ་ལོས་གསོག་
འཛིན་བྱས་ནས་ནི། །འཛིན་བཅས་རྣམས་གྱིས་ཞིང་དཔོན་སྟབས། །དེ་ནས་
ལས་གྱི་ལམ་ལྷག་པས། །ཆེ་བྱང་ལོ་ནི་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། །ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་འགྲིབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་
གཟུགས་གྱི་ལྷ་འདྲ་བ་དེ་དག་གིས་སའི་ཞག་དང་རོ་སྤང་རྩེའི་རོ་ལྷ་བྱ་བྱང་
བ་སོགས་བྱུངས་པས་རོ་ལ་ཆགས་ཤིང་། ལེ་ལོས་གསོག་འཛིན་བྱས་ནས་
བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་གྱིས་ཞིང་བཏབ་སྟེ་ལོངས་སྟོང་གྱི་
ཆེད་དུ་འཐབ་ཚོད་བྱང་ནས་དཔོན་དུ་མང་པོས་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་བསྐྱོས།
དེ་ལ་ཀུན་གྱིས་ཞིང་གི་དུག་ཆ་བསྟབས་པར་བྱས་པས་རྒྱལ་རིགས་གྱི་ཐོག་
མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

དེ་ནས་རིགས་ལྷག་མ་རྣམས་དང་ལས་ལམ་བྱང་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེའི་
ཆེ་བྱིམ་ལས་སྟོལ་ནས་ནགས་ཁྲོད་སོགས་སུ་རྩ་བ་དང་འབྲས་བུ་བ་ཞིང་
ཆངས་པར་སྦྱད་པ་རྣམས་ལ་བྲམ་བེ་དང་། བྱིམ་དུ་གནས་ཀྱང་རྒྱ་སོགས་མི་
བྱེད་པའི་འབྲོར་ཅན་ལ་རྗེ་རིགས་དང་སོ་ནོམ་དང་རྒྱ་དང་སྟོག་གཙོད་

སོགས་བྱེད་པ་ལ་དམངས་རིགས་དང་གཞོན་པའི་རིགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་
བྱང་ཞིང་། དེ་ནས་རྩུན་དང་སློག་གཅོད་སོགས་མི་དག་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་
སྟག་པ་སྟེ་འཕེལ་བས། རིམ་གྱིས་ཆེ་བྱི་ནས་ལོ་ནི་བྱང་བ་བཅུ་པའི་བར་དུ་
ཡང་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། བསྐྱལ་པ་མཆོན་དང་ནད་དང་ནི། །ཟུ་གོ་དག་གིས་
ཆར་བྱིན་ཏོ། །ཞག་ནམས་དང་ནི་ཟླ་བ་དང་། །ལོ་བདུན་དག་ཏུ་གོ་རིམ་
བཞིན། །ཞེས་བྱང་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐིམ་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཡོད་
དེ། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ནི་མཆོན་དང་ནད་དང་ཟུ་གོའི་བསྐྱལ་པ་བར་མ་
གསུམ་པོ་དག་གིས་ཆར་བྱིན་པ་སྟེ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་གསུམ་
ཀྱི་ཡུན་ཆད་ཡོད་དེ། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མཆོན་གྱི་བསྐྱལ་པ་ཞག་བདུན་
ནམས་དང་། དེའི་སྡོན་དུ་ནད་ཀྱི་བསྐྱལ་པ་ཞག་བདུན་ཟླ་བ་བདུན་དང་། དེའི་
སྡོན་དུ་ཟུ་གོའི་བསྐྱལ་པ་ལོ་བདུན་ཟླ་བ་བདུན་ཞག་བདུན་འབྱུང་བའི་བྱིར།
དེ་དག་ཏུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ཡོད་དེ། ཉི་མ་འགའ་ཞིག་ཏུ་སློག་གཅོད་སྤོང་
བའི་སྒོམ་པ་བསྐྱངས་པས་མཆོན་བསྐྱལ་དང་། དགོ་འདུན་ལ་ཨ་རུ་ར་
སོགས་སྟན་ཕུལ་བས་ནད་བསྐྱལ་དང་། དགོ་འདུན་ལ་བསོད་སྟོམས་ཕུལ་
བས་ཟུ་གོའི་བསྐྱལ་བར་མི་སྐྱེ་བར་བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་འཛིག་བསྟན་གྱི་བྲག་རྩ་བ་འད་པ་ལ། འཛིག་རྟེན། འཛིག་
བྱ། འཛིག་པའི་རྒྱ་མཚན། སྤེ་ལྟར་འཛིག་ཚུལ་དང་བཞི།

དང་པོ་ནི། མེ་དང་རྩ་དང་རྩ་དག་གིས། །འཛིག་པ་དག་ནི་ཡང་གསུམ་
ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྟོད་འཛིག་རྟེན་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ད་
ལྟའི་ཉི་མ་འདི་དང་ཉི་མ་གཞན་བྱག་རིམ་གྱིས་བྱུང་ནས་མེ་དང་ཆར་ཆེན་པོ་
འབབ་པའི་རྩ་དང་། དྲག་པོའི་རྩ་དག་གིས་འཛིག་པ་དག་ནི་གསུམ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། ཡང་ཞེས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལྷ་སྟགས་པས་རྩལ་སྤྲ་རབ་མི་
འཛིག་པར་འདོད་ཀྱང་འདིར་དེ་ཡང་འཛིག་པར་སྟོན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་སོགས་གསུམ་པོ་ནི། །དེ་དག་གི་
ཆེ་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཛིག་པ་གསུམ་གྱི་
འཛིག་བྱ་དང་གང་ལུས་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། སོགས་གྱི་
ས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གསུམ་གྱི་འོག་མན་ཆད་མེ་རྩ་རྩ་དག་གསུམ་གྱིས་
འཛིག་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་དག་གི་ཅེ་མོ་སྟེ་གོང་མ་གསུམ་དེའི་ཆེ་ཡི་འཛིག་
པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། མེས་བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད་དང་། ལུས་བསམ་
གཏན་གཉིས་པ་མན་ཆད་དང་། རྩ་གིས་རང་གི་འཛིག་བྱ་བསམ་གཏན་
གསུམ་པ་མན་ཆད་འཛིག་ཅིང་། རང་རང་གི་གོང་མ་ལུས་པ་གཉིས་པ་དང་
གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་རྣམས་མི་འཛིག་པའི་རྩལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཡི་སྒྲོན་དང་ཚེས་མཐུན་ཕྱིར། །བཞི་པ་ན་མེད་མི་
གཡོའི་ཕྱིར། །མི་རྟག་དེ་ཡི་གཞལ་མེད་ཁང་། །སེམས་ཅན་བཅས་ཏེ་འབྱུང་
འཛིག་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་། །ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། དེ་ལྟར་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། འཛིག་བྱེད་མེ་ཚུ་རྒྱུང་གསུམ་དང་མཐུན་པའི་སྒྲོན་གསུམ་གྱི་དབང་
གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་དེ་དང་དེའི་ནང་གི་སྒྲོན་བསམ་
གཏན་དང་པོ་ན་རྟོག་དཔྱོད་མེ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོན་
དགའ་བདེ་ཚུ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ན་དེའི་སྒྲོན་དབུགས་འབྱུང་རྒྱུ་གྱི་རྒྱུང་
ཡོད་པས་ན་ཕྱི་རྒྱུན་དེ་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་འཛིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་བྲུབ་སྟེ། རྟོག་དཔྱོད་ཀྱིས་ཡིད་མེ་ལྟར་གདུང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་བྲུབ་སྟེ། །ཤེས་སྒྲུངས་ཀྱི་དགའ་བདེས་ལུས་མཉེན་ཅིང་ཚུ་ལྟར་
རྒྱན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྲུབ་སྟེ། དབུགས་ཀྱི་འབྱུང་རྒྱུ་རྒྱུང་
ལྟར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་འཛིག་པ་དེ་གསུམ་མེད་དེ། །
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི། སྒྲོན་དེ་དག་གིས་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར།
འོ་ན་དེ་དག་རྟག་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་པ་དེའི་གཞལ་
མེད་ཁང་སེམས་ཅན་དང་བཅས་ཏེ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་ལྟན་ཅིག་འཛིག་
པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་གི་སྣོད་རྣམས་སྐར་མ་ལྟར་མ་འབྲེལ་

བར་སོ་སོར་གནས་པས་སོ་སོ་ལས་བྱུན་མོང་དུ་འཛིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། མེ་ཡིས་བདུན་ལོ་ཚུ་ཡིས་གཅིག་། དེ་ལྟར་ཚུ་བདུན་ཐལ་
ནས་ཀྱང་། །མེ་ཡིས་བདུན་ལོ་དེ་ནས་ནི། །མཇུག་ཏུ་རྒྱུང་གིས་འཛིག་པ་
ཡིན། ཞེས་བྱུང་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ནས་འཛིག་བྱེད་གསུམ་གྱིས་འཛིག་
ཚུ་ལ་ཡོད་དེ། མེ་ཡིས་འཛིག་པའི་ཚུ་ལ་བདུན་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་ཚུ་ཡིས་
འཛིག་པ་གཅིག་འབྱུང་། ཚུ་ལ་དེ་ལྟར་མེས་འཛིག་བདུན་རེའི་མཇུག་ཏུ་རྒྱུས་
འཛིག་རེ་རེ་འབྱུང་ཞིང་རྒྱུས་འཛིག་བདུན་ཐལ་ནས་ནི། དེའི་རྗེས་སུ་མེ་
ཡིས་འཛིག་པ་བདུན་དང་། དེ་ནས་ནི་མཇུག་ཏུ་རྒྱུང་གིས་འཛིག་པ་གཅིག་
འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེས་འཛིག་གི་ཆེ་ཉི་མ་གཅིག་པོ་འདི་བདུན་འབྱུར་
གྱི་ཆ་བར་སོང་ནས་འཛིག་པ་དང་། ཉི་མ་གཞན་དུག་ལོགས་སུ་འབྱུང་བར་
འདོད་པའི་ཚུ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་བ་ལས་ཕྱི་མ་ལྟར་མཛོན་ནོ། །མེས་འཛིག་མང་
ཞིང་དེ་ལས་རྒྱུས་འཛིག་ཉུང་བ་དང་རྒྱུང་གིས་འཛིག་པ་གཅིག་འབྱུང་བའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆངས་ཆེན་དང་འོད་གསལ་དང་དགེ་རྒྱས་པའི་ཆེ་ཆ་ད་
གྱི་བྱེད་པར་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་བསྐྱལ་ཆེན་དེ་བཞིན་རྒྱུང་འཛིག་
འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མེས་འཛིག་བདུན་ཆོན་བརྒྱད་དང་། རྒྱུས་འཛིག་བདུན་
ཆོན་གཅིག་། དེ་ནས་རྒྱུང་གིས་འཛིག་པ་གཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གནས་གསུམ་པའི་ཆོག་དོན་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དགེ་ལོ།

༄༅། །ཆོས་མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་གནས་

བཞི་པའི་རྣམ་བཤད།

གནས་བཞི་ལ་ལས་བསྟན་ལ།

གཉིས་པ་སྤང་བྱ་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། ལས་ཀྱི་
ཀྱན་འབྱུང་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་འབྱུང་གཉིས།

ལས་ཀྱི་ཀྱན་འབྱུང་།

དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་
རྣམ་གངས་བསྟན་པའི་དོན་བསྒྲུབ་གསུམ། དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་སྣ་ཆོག་གས་
ལས་ལས་སྐྱེས། ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་སྣ་ཆོག་གས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་དེ།
རང་རང་གི་རྒྱ་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལས་སྐྱེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ལས་ཡིན་ན། སེམས་བྱུང་ཡིན་
པས་བྱུང་བེད་ན། ལུས་ངག་གི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དེ་ཡིན་ན།
གཟུགས་ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། ཡིད་ལས་སེམས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་

ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གསལ་སྤོ། ཁ་ཅིག་ལས་ཡིན་ན། བདེ་སྤྱག་བར་མ་
གསུམ་གང་རུང་སྤོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་པས་སྒྲབ་ཟེར་ན། ཟག་མེད་གྱི་
ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་སྤྲིན་
སྤོང་འགྱུར་གྱི་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟག་བཅས་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ཟག་བཅས་གྱི་ལས་ཡིན་ན། དེ་གསུམ་གང་རུང་སྤོང་ངེས་
ཡིན་པས་སྒྲབ་ཟེར་ན། རྣམ་སྤྲིན་མི་འབྲིན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་རྣམས་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་མ་བསྟན་
གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ལུས་ངག་གང་རུང་གི་ལས་ཡིན་ན། ཟག་
བཅས་ཡིན་པས་སྒྲབ་ཟེར་ན། དག་བཅོམ་པའི་ལུས་ལས་སྤྱུ་གྱུར་པའི་ཟག་
མེད་གྱི་སྤོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གསལ་སྤོ། །

གཉིས་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པ་དང་། མདོ་ལས་བཤད་
པའི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། རིག་བྱེད་མིན་པ་བྱེ་བྲག་
ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་ངོས་བཟུང་
བ། རིག་བྱེད་དང་དེ་མིན་པ་ངོས་བཟུང་བ། དེ་དག་ལ་དགེ་སོགས་འཇིག་
ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས། །སེམས་པ་ཡིད་གྱི་
ལས་ཡིན་ནོ། །དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་ངག་གི་ལས། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་
དོན། སྤྱི་དོན། མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། ལས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱིད་

ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སེམས་པའི་ལས་དང་། དེས་བྱས་པ་བསམ་པའི་ལས་
གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ།
ཡིད་ཀྱིས་བསྒྲུབས་ལ་ལུས་ངག་དྲུ་མ་ཐོན་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་
བསྐྱེད་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་གཉིས་ཡོད་དེ།
ལུས་དང་ངག་གིས་གཙོ་བོར་བསྒྲུབས་པའི་ལས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ།

ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དེ། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་དང་
དབུ་མ་བ་ཁ་ཅིག་ལུས་ངག་གི་ལས་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད། དབུ་མ་བ་
གཞན་དང་སེམས་ཅམ་བ་དང་མདོ་སྡེ་བས་ལས་རྣམས་སེམས་བྱུང་དུ་
འདོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ལུས་ངག་གི་ལས་གཉིས་ལ་རྣམ་རིག་ཡིན་མིན་
གཉིས་ཡོད་ཅིང་། རྣམ་གངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་མང་དུ་འབྱུང་བ་ནི་ཆོག་
དོན་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་མཐའ་
དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་སྟོད་
ཚུལ་ཅམ་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་
ལུས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་དབྱིབས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་
ཀྱིས་དབང་མིན་པར་སྐྱུང་ལྟ་བུའི་དབང་ཅམ་ཀྱིས་ལུས་ད་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་
དབྱིབས་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཟུགས་སུ་མི་འགྱུར་བར་རང་འགྲེལ་ལས་

བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ སྒོམ་པ་ལེན་པ་ལྟ་བུའི་སྐབས་སུ་ལུས་ཚད་བའི་
 དབྱིབས་ཙམ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་འཛོག་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་བྱད་པར་རིག་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་པའི་ལྟས་
 བཞིན་འགྱུར་བ་དང་བུས་མོ་འཇུག་པ་དང་ཐལ་མོ་སྐྱར་བ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཀྱི་
 སྒོད་ཚུལ་བྱད་པར་བཞིག་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་འཛོག་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ནི། རང་གི་ཀྱན་སྦྱང་རིག་
 པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པས་ལག་པ་ཐལ་མོ་སྐྱོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིའི་
 ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས་ནང་གི་བསམ་པའི་བྱད་པར་དད་སོགས་དང་
 ལྡན་པར་རིག་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་ཀྱས་སུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ དཀར་ནག་
 ལ་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དངོས་
 བསྟན་གྱི་ལས་ཡིན་ན། །ལས་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། ལོག་ལྟ་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྣམ་སྟེན་ནག་པའི་
 ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཅ་བར། གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་
 ལས་མིན་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་
 པོ་ནི། དེ་དག་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་བྱུང་། ལུས་ངག་གི་ལས་དེ་
 དག་ཆོས་ཅན། བྱོད་རེ་རེ་ལའང་གཉིས་རེ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་།

རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
 ལུས་དང་དག་གི་རིག་བྱེད་གཉིས། དང་པོ་ལ། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་ལུགས་བཞག།
 གནས་མ་བྱ་བའི་ལུགས་དགག། མདོ་སྤེ་བའི་ལུགས་བརྗོད་པ་གསུམ། དང་
 པོ་ནི། ལུས་རྣམ་རིག་བྱེད་དབྱིབས་སུ་འདོད། ཁེས་བྱང་། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་
 རིག་བྱེད་ཆོས་ཅན། ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་སུ་འདོད་དེ། སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་
 ལུས་ཀྱི་སྤྲོད་ཚུལ་སོགས་ལ་འདོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་མིན་གང་
 བྱིར་འདུས་བྱས་ནི། སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་འཇིག་བྱིར་དོ། རྒྱ་མེད་པ་ལས་
 འགལ་མི་འབྱུང་། རྒྱ་ཡང་འཇིག་པ་པོར་འགྱུར་དོ། ཁེས་བྱང་། གནས་མ་
 བྱ་བ་ན་དེ། ལུས་སྐྱད་ཅིག་གིས་མ་འགག་པར་ལུས་གཞན་དུ་འགྲོ་བའི་ལུས་
 ཀྱི་བྱ་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ཟེར་ན། ལུས་ཆོས་ཅན། སྐྱད་
 ཅིག་གིས་མ་འགག་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་
 གང་གི་བྱིར་ན། སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
 ཀྱིས་འདུས་བྱས་རྣམས་སྐྱད་ཅིག་མར་གསུངས་པས་ན་ལྟོས་མེད་དུ་འཇིག་
 པའི་བྱིར། ཁོ་ན་དེ། དེ་ལྟར་གསུམ་པ་ནི་སྒོག་ལྟ་བུ་ལ་དགོངས་ཀྱི། ལུས་པ་
 ལྟ་བུ་ལ་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། ལུས་པ་ལྟ་བུ་ནི་བྱིས་འབྱུང་གི་འཇིག་རྒྱ་ཐོ་བ་
 ལྟ་བུ་སོགས་ལ་ལྟོས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། དོན་གཞན་པའི་འཇིག་རྒྱ་མེད་

པ་ལ་འཇིག་པ་འགའ་ཡང་འབྱུང་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
 འཇིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྟོག་དང་མར་མེ་
 སོགས་དེ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གཞན་གྱིས་མཐོང་བའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ཐོ་བས་
 བྱམ་པའི་དབྱིབས་སོགས་གཞན་དུ་སྦྱར་བར་བྱེད་པས་ན་དེ་བྱམ་པའི་
 འཇིག་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་རྩ་བུམ་གྱི་རྒྱ་རྩ་མཁན་དང་མེ་ལྷེ་ལ་སོགས་པ་
 ཡང་དེའི་འཇིག་པ་པོར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ནམས་གྱིས་རྩ་བུམ་དེ་དབྱིབས་
 དང་ཁ་དོག་གཞན་དུ་སྦྱར་བར་བྱེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བན་འདོགས་བྱེད་
 དང་གཞོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཉིས་གཟུང་འགྱུར་ཏེ་རྩལ་ལ་མེད། ཅེས་བྱུང་། མདོ་
 རྩེ་པ་ན་རེ། དབྱིབས་རྩས་སུ་མེད་དེ། དེ་ལྟོས་ཏེ་བཞག་པའི་བཏགས་ཡོད་
 ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་རྩས་སུ་ཡོད་ན། མིག་དང་ལྷས་དབང་གཉིས་ཀྱི་
 གཟུང་བྱར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཤེས་པའི་བྱིར།
 འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིང་པོ་དང་བྱང་དུ་སོགས་ཀྱི་དབྱིབས་ནི་
 གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་མིག་གི་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་གྱི། རེག་བྱའི་
 སྐྱེ་མཆེད་མིན་པས་ལྷས་དབང་གི་གཟུང་བྱར་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཡང་།
 དབྱིབས་ནི་རྩས་སུ་མེད་དེ། ཁ་དོག་སྟོན་པོ་ཅན་གྱི་དབྱིབས་བྱུབ་བཞི་
 བཅོམ་པའི་རྩལ་སྟན་ལ་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་ཡོད་ཀྱང་དབྱིབས་བྱུབ་བཞི་མེད་པའི་

ཕྱིར་ཟེར། ཁ་ཅིག་མདོ་སྡེ་པ་རྟུ་ན་རྩལ་སྤ་རབ་ལ་དབྱིབས་མེད་ཟེར་བ་ནི་
 མི་འཐད་དེ། དེ་དབྱིབས་ལྷུ་མ་པོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་རྩལ་སྤ་
 ཆ་མེད་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་རྩལ་སྤ་རབ་བདུན་རྩལ་སྤ་རབ་
 མིན་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། རྩལ་སྤ་རབ་ཐམས་ཅད་རྩལ་སྤ་རབ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩལ་སྤ་རབ་བདུན་འདུས་པའི་གོང་བྱ་དེ་རྩལ་སྤ་རབ་མིན་
 ཡང་། དེ་བདུན་དེ་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་
 ཐལ། ཡུངས་ཀར་བརྒྱ་ཡུངས་ཀར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་བརྒྱ་མི་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ངག་རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ལག་སྤྱ། །ཞེས་བྱུང་། ངག་
 གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། ངག་གི་རང་བཞིན་གྱི་སྤྱ་
 ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ།

དེ་ག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བཤད་པ་ལ།

དབྱེ་བ། སྐབ་བྱེད། བྱེད་ཆོས་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྣམ་གསུམ་དེ་མེད་
 གཟུགས་གསུངས་དང་། །ཞེས་བྱུང་། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཆོས་
 ཅན། དབྱེ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྒོ་མ་པ་དང་སྒོ་མ་མིན་དང་བར་མའི་
 ཚུ་ལ་བྲིམས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་གསུམ་མམ་བསྟན་ཡོད་སོགས་གསུམ་དང་། དེ་
 མེད་གྱི་གཟུགས་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་

འདིར་རྣམ་རིག་མིན་པ་ལ་བསྟན་ཡོད་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་བཤའ་པ་
 རི་མི་འབྲད་དེ། དེ་ཡིན་ན་བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འཕེལ་དང་མ་བྱས་ལམ་སོགས་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་
 བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་རིག་མིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་དེ། མདོ་ལས་བསྟན་ཡོད་
 ཐོགས་བཅས་དང་། བསྟན་མེད་ཐོགས་བཅས་དང་། བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་
 ཀྱི་གཟུགས་གསུམ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག །སྤྱི་མ་དེ་རྣམ་རིག་མིན་
 པར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་འཕེལ་
 བར་གསུངས་པ་དང་། རང་གིས་མ་བྱས་པར་སློག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་
 སོགས་འབྱུང་བ་ཡོད་པས་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་མེད་ན་དེ་མི་
 རུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱད་ཆོས་ལ། རྒྱ་དང་ས་དང་རོ་པོ་དང་རྒྱུ་བྱེ་བྱད་
 ཆོས་གཞན་བཤའ་པ་བཞི། དང་པོ་ནི། འདོད་གཏོགས་རྣམ་རིག་མིན་སྐད་
 ཅིག །སྤྱི་ཆད་འདས་པའི་འབྱུང་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་བྱུང་། འདོད་གཏོགས་
 ཀྱི་རྣམ་རིག་མིན་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། །སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྐད་ཅིག་དང་
 པོ་ནི་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་ས་སོགས་འབྱུང་བཞི་ད་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་དང་། དང་
 པོ་སྤྱི་ཆད་ནི་འདས་པའི་འབྱུང་བཞི་དང་རང་གི་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བཞི་ད་ལྟ་བུ་
 ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ཆད་དུ་དེའི་རིགས་འབྲ་འདས་

པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་སྟོན་དུ་སྟེ་མཆེད་གྱི་འབྲུང་བཞི་
སོང་ཞིང་ད་ལྟ་བས་ནི་རྒྱན་མི་ཆད་པའི་གཞི་རྟེན་གྱི་ཕྱིར། འབྲུང་བ་
ལ་ཕྱི་ནང་གི་འབྲུང་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གི་འབྲུང་བཞིའི་བྱད་པར་ཡོད་
དེ། ལུས་ཀྱི་ཤ་རུས་སོགས་ས་དང་ཁྲག་སོགས་རྩ་དང་ཚོད་མེ་དང་དབུགས་
སོགས་རྩུང་གི་ཁམས་སུ་འཛོག་པའི་ཚུ་ལ་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཟག་བཅས་ལུས་དང་ངག་གི་ལས། །རང་གི་འབྲུང་བ་
དག་རྒྱར་བྱས། །ཟག་མེད་གང་དུ་སྟེས་པའི་ཡིན། །ཞེས་བྱང་། ཟག་བཅས་
ཀྱི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་རྣམ་རིག་མིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། འདོད་གཟུགས་
ཀྱིས་གང་ཡིན་པ་དེའི་རང་གི་སའི་འབྲུང་བ་བཞི་པོ་དག་རྒྱར་བྱས་ནས་སྟེ་
སྟེ། འབྲུང་བ་དེ་དག་གིས་བྱོད་ལ་པན་འདོགས་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ཀྱི་ལུས་
ངག་གི་རྣམ་རིག་མིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། གང་ལས་སྟེས་པ་ཡོད་དེ། ཁམས་
གསུམ་གྱི་སས་བསྐྱས་མེད་ཀྱང་གང་དུ་སྟེས་པའི་ས་དེའི་འབྲུང་བྱར་རྒྱར་
བྱས་ནས་སྟེས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྣམ་རིག་གྱི་མིན་མ་བཟོན་དང་། །རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱང་
སེམས་ཅན་སྟོན། །ཞེས་བྱང་། རྣམ་རིག་མིན་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། བྱད་
ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། མ་བཟོན་པ་དང་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱང་བ་དང་སེམས་
ཅན་དུ་སྟོན་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། རྒྱ་མཐུན་བཟོན་པའི་

འབྱུང་ལས་སྐྱེ། ཏིང་འཛིན་སྐྱེས་འབྱུང་མ་བེན་དང་། །རྒྱས་བྱུང་ཐ་དད་མིན་
ལས་སྐྱེ། །ཞེས་བྱུང་། རྣམ་རིག་མིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ།
འདོད་པའི་དེ་ནི་རྒྱ་མ་ཐུན་དང་བེན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་
ལས་སྐྱེས་པའི་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་ལྟ་བུ་ནི་མ་བེན་པའི་
འབྱུང་བ་དང་རྒྱས་བྱུང་ལས་སྐྱེ། སོ་ཐར་ལྟ་བུ་ནི་འབྱུང་བ་རིགས་གཞན་ཐ་
དད་ལས་སྐྱེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་འབྱུང་བ་བཞི་ཆོན་རིགས་ཐ་དད་
མིན་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

དགེ་སོགས་གསུམ།

གསུམ་པ་ལ། དངོས་དང་། དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ། ཀུན་སྒྲོང་
བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གསུམ།

དང་པོ་ནི། རྣམ་རིག་མིན་ལུང་བསྟན་མིན་མོད། །གཞན་ནི་རྣམ་
གསུམ་མི་དགེ་ནི། །འདི་ནའོ་གཟུགས་ནའང་རྣམ་རིག་མིན། །རྣམ་རིག་བྱེད་
དང་བཅས་དག་ན། །འདོད་པ་ན་ཡང་བསྐྱབས་པ་མེད། །གང་ཕྱིར་ཀུན་སྒྲོང་
མེད་ཅེས་བྱུང་། །རྣམ་རིག་མིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། །བྱོད་ལ་ལུང་མ་བསྟན་མེད་
དེ། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། །གཞན་རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ཆོས་
ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། མི་དགེ་བའི་རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ཆོས་ཅན། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་

དེ། འདོད་པ་ཁོ་ནའི་སས་བསྐྱས་པའི་བྱིར། གཟུགས་ཁམས་ནའང་ཆོས་
 ཅན། ལས་གཉིས་ཡོད་དེ། རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་གཉིས་
 ཡོད་པའི་བྱིར། གཟུགས་མེད་ན་དེ་གཉིས་མེད་དེ། དེར་གཟུགས་མེད་པའི་
 བྱིར། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་ཆོས་ཅན། རྟོག་དཔྱེད་དང་བཅས་པའི་བསམ་
 གཏན་དང་པོ་དག་ན་ཡོད་ཀྱི་དེ་ཡན་ན་མེད་དེ། དེའི་ཀྱན་སྦྲང་དེ་ན་མེད་པའི་
 བྱིར། འདོད་པ་ན་ཡང་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མེད་དེ། གང་གི་བྱིར་ན་
 དེར་དེའི་ཀྱན་སྦྲང་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཐར་པ། དམ་པའི་དོན་དུ་དགོ་ཅ་བ། རོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་
 བདག་ཉིད་གྱིས། །དེ་དག་དང་ལྡན་མཚུངས་ལྡན་གྱིས། །བྱ་བ་ལ་སོགས་
 ཀྱན་སྦྲང་བས། །བསྐྱོག་པ་མི་དགོ་དོན་དམ་པར། །ལུང་མ་བསྟན་པ་བསྟན་པ་
 དག་། ཅེས་བྱུང་། ཐར་པ་ཆོས་ཅན། དམ་པའི་དོན་དུ་དགོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱག་
 བསྐྱེལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་བདེ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། དགོ་བའི་ཅ་
 བ་གསུམ་དང་། རོ་ཆ་ཞེས་པ་དང་། ཁྲེལ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། བདག་ཉིད་དམ་
 རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགོ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་དཀར་བའི་རོ་བོར་ལུང་དུ་བསྟན་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དགོ་བ་དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་
 ཆོས་ཅན། མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགོ་བ་ཡིན་ཏེ། གྲོགས་ཅན་གྱི་དབང་གིས་དེར་
 བཞག་པའི་བྱིར། དགོ་བའི་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ལ་སོགས་ཀྱན་ནས་སྦྲང་བའི་

སེམས་སེམས་བྱུང་དང་བསྐྱང་བའི་ལས་དང་ཐོབ་པ་དང་སྟོམས་འབྲུག་
 རྣམས་ཆོས་ཅན། གུན་སྟོང་གི་དགོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གུན་སྟོང་གི་སྟོན་ས་དེར་
 བཞག་པའི་བྱིར། ཐར་པ་ལས་བསྐྱོག་པ་འཁོར་བ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་
 མི་དགོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་གནས་དམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དགོ་མི་
 དགོ་གཉིས་འཛོག་པ་གུན་སྟོང་གཙོ་ཆེ་ཡང་དེ་ཁོ་ནའི་སྟོན་ས་མིན་ཏེ། དགོ་
 མི་དགོ་གཉིས་ཀ་ལ་ནི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་དོན་དམ་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་
 མཚུངས་ལྡན་དང་གུན་སྟོང་གི་སྟོན་ས་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་པའི་བྱིར། དོན་དམ་
 པའི་དགོ་མི་དགོ་ལ་དགོ་མི་དགོས་མ་བྱུང་སྟེ། འཁོར་འདས་གཉིས་དེ་གང་
 རུང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
 སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དོན་
 དམ་པའི་ལུང་མ་བསྟན་དང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
 ལུང་མ་བསྟན་དང་། གོང་མའི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་མཚུངས་
 ལྡན་གྱི་ལུང་མ་བསྟན་དང་། སྤྱལ་པའི་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་པལ་ཆེར་དག་དོན་
 དམ་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་སྟོན་དགོ་མི་དགོ་གང་རུང་
 འབྱེན་པར་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རིགས་གནས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། གུན་སྟོང་གི་དབྱེ་བ་དང་། ལུ་བཞིའི་སྟོན་ས་རྒྱས་པར་
 བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གུན་སྟོང་རྣམ་གཉིས་རྒྱ་དང་ནི། དེ་ཡི་དུས་ཀྱི་

སྒྲོང་ཞེས་བྲ། །གཉིས་ལས་དང་པོ་རབ་འཇུག་བྲ། །གཉིས་པ་རྩེས་སུ་
འཇུག་བྲ། །ཞེས་བྲ། །ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་
གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱུ་ལྡན་ཀུན་སྒྲོང་དང་དེ་ཡི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཞེས་བྲ། །གཉིས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལས་དང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། རབ་ཏུ་འཇུག་བྲ། །ཞེས་
ཏེ། ལས་བརྒྱད་ནས་རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཀུན་སྒྲོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
དེ་ཆོས་ཅན། རྩེས་སུ་འཇུག་བྲ། །ཞེས་ཏེ། ལས་དེ་དང་དུས་མཐུན་པར་
དངོས་སུ་འཇུག་པའི་ཀུན་སྒྲོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ལུ་བཞི་དང་། དག་སོགས་དགྲུར་བཤད་པ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། མཐོང་བས་སྤང་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི། རབ་ཏུ་འཇུག་བྲ། །ཞེས་ཡིད་ནི། །
སྒྲོལ་བས་སྤང་བའི་གཉིས་ཀ་ཡིན། ། ལྷའི་རྩེས་སུ་འཇུག་བྲ། །ཞེས་
བྲ། །འཇུག་བྲ། །ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལུ་བཞི་ཡོད་དེ། རབ་འཇུག་ཡིན་ལ་
རྩེས་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་ལུ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ལུ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་
ལུ། རྩེས་འཇུག་ཡིན་ལ་རབ་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་ལུ་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་བྲུབ་སྟེ། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྲུབ་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་རབ་ཏུ་
འཇུག་བྲ། །ཞེས་པ་བྲུབ་སྟེ། སྒྲོལ་བས་སྤང་བར་བྲུབ་པའི་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྲུབ་སྟེ། ཟག་
མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བྲུབ་སྟེ། དབང་

པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལྡན་ཅི་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དགོ་སོགས་ལས། རྗེས་འཇུག་བྱེད་
 གྲང་རྣམ་གསུམ་འགྲུར། །ཐུབ་པའི་འབྲས་བུ་དེ་དགོ་བ། །རྣམ་སྒྲིན་ལས་
 སྒྲེས་གཉིས་ཀ་མིན། །ཞེས་བྱུང་། རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དགོ་མི་དགོ་སོགས་
 གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལས་གྲང་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་གྲང་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་
 བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་ཏུ་འགྲུར་ཏེ། རྣམ་པ་དགྲུང་འགྲུང་བའི་ཕྱིར། དེར་མ་
 དེས་ཏེ། ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རབ་འཇུག་དང་རྗེས་འཇུག་འབྲས་མི་
 འབྲས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རབ་འཇུག་བྱེད་དགོ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་
 བྱེད་གྲང་དགོ་བ་ཁོ་ན་འབྱུང་ལ། དེ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་དགོ་བའམ་ལུང་མ་
 བསྟན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་སྒྲིན་སྒྲེས་ཆོས་ཅན། འཇུག་བྱེད་གཉིས་ཀ་མིན་
 ཏེ། ཀུན་སྒྲོང་ལམ་སྟོས་ཤིང་སྟོབས་ཆུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟན་
 པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་རིག་མིན་རྣམ་གསུམ་
 ཞེས་བྱ། སྟོམ་དང་སྟོམ་པ་མ་ཡིན་གཞན། །ཞེས་བྱུང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
 མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྟོམ་པ་དང་སྟོམ་
 པ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་བར་མ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སྒྲོམ་པ་བཤད་པ་དང་། གསུམ་ཀ་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། སྒྲོམ་པ་སོ་སོར་ཐར་ཅེས་བྲ། །དེ་བཞིན་ཟག་མེད་བསམ་གཏན་སྐྱེས། །
ཞེས་བྲུང་། སྒྲོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། སོ་སོར་ཐར་
ཅེས་བྲ་བའི་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་། བསམ་
གཏན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྒྲོམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལས། སོ་ཐར་དང་། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད། སྒྲོམ་པའི་
རྣམ་གངས་གཞན་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ། བསྐྱུ་བ། ཐུན་
ཚུལ། རོ་བོ། རྣམ་གངས། སྐྱ་བཤད། རྟེན་ཀྱི་གང་ཟག་བཤད་པ་དང་བདུན།

༡ སོ་ཐར་སྒྲོམ་པ།

དང་པོ་ནི། སོ་སོར་ཐར་ཅེས་བྲ་རྣམ་བརྒྱད། ཞེས་བྲུང་། སོ་སོར་ཐར་
ཅེས་བྲ་བའི་སྒྲོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དགེ་སློང་པ་
མའི་དང་། དགེ་ཚུལ་པ་མ། དགེ་སློབ་མ། དགེ་བསྟེན་པ་མ། བསྟེན་གནས་
ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་བྱིར། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ངེས་འབྱུང་
གིས་ཟིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ན། སྒྲོམ་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། ངེས་
འབྱུང་གིས་ཟིན་པའི་བར་མའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། བར་མའི་ཚུལ་

བློ་མཁུ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་མེ། སྒྲོམ་པ་དང་སྒྲོམ་མིན་གྱི་བར་མ་ཞིག་ལ་
 བར་མའི་ཚུལ་བློ་མཁུ་སྤུ་འདྲིག་པའི་བྱིར། ལ་ཅིག་གྱེ་བྱག་སྤྲོ་བ་ཐམས་ཅད་
 གྱིས་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་རྒྱ་
 མཆོད་སྤྲོད་པོ་ལས། སྒྲོག་པ་དེ་ཡང་ལུས་ངག་ལས། །གཟུགས་ཅན་ཡིན་
 ཞེས་འདོད་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་བེར། གཞན་དག་དེ་མི་འཐད་
 བར་ཐལ། དེ་ནི་མཛོད་ལུགས་འདྲིན་པའི་ལ་ཆེ་གྱེ་བྱག་སྤྲོ་བའི་འདོད་པ་སྟོན་
 གྱི། ཉི་འོག་པའི་ལུགས་ལ་སོ་ཐར་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱིས་མ་བྱི་བའི་བྱིར་
 ཞེས་གསུང་། ལ་ཅིག་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ན། སྒྲོང་བདུན་འཁོར་བཅས་
 གྱི་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པས་བྱི་བེར་ན། སྒྲོང་བ་རེ་རེ་བའི་སྒྲོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྒོག་གཙོད་སྒྲོང་བ་སོགས་གྱི་ལས་རེ་རེ་བ་ཡོད་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར། ལ་ཅིག་སོར་ཐར་གྱི་
 སྒྲོམ་པ་ཡིན་ན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པས་བྱི་བེར་ན། རྣམ་པར་རིག་
 བྱེད་གྱི་སོ་ཐར་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 དང་པོ་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། །སོ་སོར་ཐར་དང་བྱ་བའི་ལས། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ལ་ཅིག་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གང་རུང་ལ། བསམ་
 གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པས་བྱི་བེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསམ་

གཏན་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་ཤེས་པ་ཡོད། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ལ་
འདིར་གཟུགས་ཅན་གྱིས་བྱུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ནི་རྣམ་པར་རིག་
བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་གཙོ་ཆེ་བའི་བྱིར་གསུང་། ཁ་ཅིག དེ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ལ་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
གཉིས་ལ་སེམས་བྱུང་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་
འབྲང་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཐ་མ་གཉིས་ནི་སེམས་རྗེས་འབྲང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་བེད། གཉིས་པ་བསྐྱུ་བ་ནི། རྩས་སུ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །
མཛོན་ལས་མིང་ནི་འཕོ་བའི་བྱིར། ཞེས་བྱུང་། སོ་ཐར་རིགས་བརྒྱད་པོ་དེ་
ཆོས་ཅན། རྩས་སུ་བསྐྱུ་ན་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དགེ་སློང་པ་མའི་སྒྲིམ་པ་
རྩས་རིགས་གཅིག །དགེ་ཚུལ་པ་མ་དང་དགེ་སློབ་མའི་སྒྲིམ་པ་རྩས་རིགས་
གཅིག །དགེ་བསྐྱེན་པ་མའི་སྒྲིམ་པ་རྩས་རིགས་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། །བསྐྱེན་
གནས་ཀྱི་དེ་དང་བཞིར་འདུ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དགེ་སློང་པ་མཛོན་འགྱུར་
བ་ལས་དགེ་སློང་མར་མིང་ནི་འཕོ་བ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཆེ་དགེ་སློང་གི་སྒྲིམ་པ་
མི་གཏོང་ཞིང་། དགེ་ཚུལ་སོགས་ལའང་འདྲ་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཐ་དད་དེ་དག་འགལ་བ་མེད། །ཞེས་བྱུང་། གང་ཟག་
གཅིག་གིས་སྒྲིམ་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྤངས་པའི་ཆེ་སྒོག་གཙོད་སྒྲིང་བའི་
སྒྲིང་བ་རིགས་མཐུན་རྩས་ཐ་དད་པ་གསུམ་སོ་སོར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནམ། སྤྲུམ་

གཅིག་པོ་དེ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་གསུམ་རིམ་གྱིས་སོ་སོར་ཐ་དད་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་སྐྱེ། དགེ་སློང་ཕུལ་ནས་དགེ་ཚུལ་དུ་གནས་
 པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེའི་ཆེ་སློང་བ་རྫས་ཐ་དད་པ་གསུམ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཅིག་
 ཅར་ཡོད་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འགལ་བ་མེད་དེ། བསྐྱབ་པའི་གཞིའི་དབང་
 གིས་རྫས་ཐ་དད་པ་དེ་དག་ཅིག་ཅར་ཆོགས་པ་མི་འགལ་བའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། བྱི་མ་སྒྲ་མའི་གཏོང་རྒྱར་མི་རུང་བའི་བྱིར།

བཞི་པ་ངོ་བོ་ནི། སྤང་བྱ་ལྔ་བརྒྱད་བཅུ་དང་ནི། །ཐམས་ཅད་སློང་བར་
 མཐོས་པ་ལས། །དགེ་བསྟན་དང་ནི་བསྟན་གནས་དང་། །དགེ་ཚུལ་ཆེད་དང་
 དགེ་སློང་ཉིད། །ཅེས་བྱུང་། སྤྲོམ་པ་བཞི་པོ་ཆོས་ཅན། སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ།
 སྤང་བྱ་སྟོག་གཅིད། མ་བྱིན་ལེན། འདོད་ལོག་རྩུན་སྟུ། ཆང་ལྔ་སློང་བར་
 ཁས་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་དང་། ཅ་བཞི་དང་གར་སོགས་སྤང་སོགས་གཅིག་
 དང་། མལ་ཆེ་མཐོ་གཅིག་ བྱི་ངོའི་ཁ་བས་གཅིག་ ཆང་དང་བཅས་བརྒྱད་སློང་
 བའི་ཆ་ནས་དང་། ཅ་བཞི་ཆང་དང་གར་སོགས་གཅིག་ །སྤང་སོགས་
 གཅིག་མལ་ཆེ་མཐོ་གཅིག་ །གསེར་དངུལ་ལེན་པ་གཅིག་ །བྱི་ངོའི་ཁ་བས་བ་
 བ་དང་བཅུ་སློང་བའི་ཆ་ནས་དང་། གཞན་གཞོད་གཞི་དང་བཅས་པ་ཐམས་
 ཅད་སློང་བར་མཐོས་པ་སྟེ། ཁས་སྤངས་པའི་ཆ་ནས། རིམ་པ་བཞིན་དུ་དགེ་
 བསྟན་དང་བསྟན་གནས་དང་དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་སློང་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་

ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཆེད་དུ་སྒྲོམ་པ་དེ་དག་སྒྲངས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། ཚུལ་བྲིམས་དང་ནི་ལེགས་སྤྱད་དང་། །ལས་དང་སྒྲོམ་པ་
ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བྱུང་། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཆོས་ཅན། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
ཡོད་དེ། ཚུལ་བྲིམས་དང་། ལེགས་སྤྱད་དང་། ལས་དང་། སྒྲོམ་པ་ཞེས་བྱ་
བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཆལ་ཚུལ་གྱི་གདུང་བ་སེལ་བ་དང་། དམ་
པས་བསྐྲགས་པར་འོས་པ་དང་། བྱ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། ཉེས་སྦྱོད་
ལས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པས་ན་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཕྱིར།

དྲུག་པ་ནི། དང་པོའི་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། སོ་སོར་ཐར་དང་བྱ་
བའི་ལམ། །ཞེས་བྱུང་། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། རྣམ་
པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྣམ་རིག་དང་རྣམ་རིག་མིན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཆོས་ཅན། སོ་སོར་ཐར་པ་དང་བྱ་བའི་ལམ་ཞེས་གྲང་བྱ་སྟེ། སྒྲོམ་མིན་ལས་
སོ་སོར་ཏེ་དང་པོར་ཐར་པ་དང་། ལུས་ངག་གི་སེམས་པ་འདྲུག་པའི་གཞི་
ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་དུ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་ལ་སོ་སོར་
ཐར་པས་མ་བྱལ་སྟེ། སོ་ཐར་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་སོ་སོར་ཐར་པའི་
སྒྲོམ་པ་ཡིན་གྲང་། སོ་སོར་ཐར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་བཤད་ཚུལ་
གསུམ་ལས་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །བདུན་པ་ནི། སོ་སོར་ཐར་དང་

ལྡན་པ་བརྒྱད། །ཅེས་བྱུང་། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ལ་བརྒྱད་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞན་སྡེ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་
 ཅུམ་ཡོད་ཀྱང་སོ་ཐར་མེད་ཅིང་། འདིར་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་རིགས་བརྒྱད་དུ་
 དེས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྟེན།

༡ བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ།

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་ནི། བསམ་གཏན་སྐྱེས་
 དང་དེ་ལྡན་པ། །ཟག་མེད་འཕགས་པའི་སེམས་ཅན་དང་། །ཞེས་བྱུང་།
 བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྒྲིམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ལྡན་པའི་གང་
 ཟག་ཡོད་དེ། གང་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིར་བསྒྲུགས་དང་དངོས་གཞིའི་ཟག་
 བཅས་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཁྱོད་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་
 སྟེན། སྒྲིམ་པ་དེའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཉིར་བསྒྲུགས་དང་དངོས་
 གཞི་གང་རུང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་
 སྒྲིམ་པ་ཞེས་བཞེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལྟར་དེ་གཉིས་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་
 པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་འདོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་འབྱེད་པའི་སྟེན། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་
 པ་ཆོས་ཅན། རྒྱད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། འཕགས་པའི་སེམས་ཅན་སྟོབ་
 མི་སྟོབ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་སྟེན། འཕགས་པ་ཡིན་ན། དེ་དང་ལྡན་པས་མ་
 ཁྱབ་སྟེ། འགོག་པ་ལ་ཁྱུགས་པའི་ཆེ་འདི་དང་མི་ལྡན་པར་བཤད་པའི་སྟེན།

གཉིས་པ་ཞར་བྱང་ལ། རྩེས་འབྲང་ཡིན་མིན་སོགས་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། ཐ་མ་གཉིས་ནི་སེམས་རྩེས་འབྲང་། །ཞེས་བྱང་། སྒྲོམ་པ་གསུམ་
ལས་སེམས་ཀྱི་རྩེས་འབྲང་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐ་མ་བསམ་གཏན་དང་
ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་གཉིས་ནི་སེམས་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྩེས་སུ་འགྲོ་སྒྲོག་བྱེད་
བས། སེམས་ཀྱི་རྩེས་འབྲང་ཡིན་ལ། སོ་ཐར་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་དེ་གཉིས། །མི་སྒྲོགས་མེད་ལ་
སྒྲོང་ཞེས་བྱ། །ཞེས་བྱང་། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་རེ་རེ་ལའང་སྒྲོང་སྒྲོམ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱང་བར་ཡོད་དེ། བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་ཆོགས་པར་སྐྱེས་པའི་དེ་གཉིས་སྒྲོང་སྒྲོམ་ཡིན་ཞིང་། དངོས་གཞི་
དང་ནམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་དེ་གཉིས་སྒྲོང་སྒྲོམ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ཐོབ་
པའི་དུས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྒྲོགས་མི་སྒྲོགས་མེད་ཀྱི་
འཇིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱབས་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོང་སྒྲོམ་དང་།
དེའི་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྐྱབས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོང་སྒྲོམ་ཐོབ་པའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགྲུ་ཆོན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་
རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་འཆལ་ཚུལ་དང་ཉོན་མོངས་རེ་སྒྲོང་བའི་སྒྲོང་སྒྲོམ་ཞེས་བྱ།
བ་རེ་འབྲུང་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཤེས་བཞིན་དང་ནི་བླན་དག་གཉིས། །ཡིད་དང་དབང་

པོའི་སྒྲིམ་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། །ཤེས་བྱ་ཚས་ཅན། ཡིད་དང་དབང་པོའི་དོམ་
པ་ཡོད་དེ། །ཤེས་བཞིན་དང་བླན་པ་དག་གཉིས་ནི་ལུས་དག་གི་ཉེས་སྦྱོར་
ལས་སྒྲིམ་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྟེང་། །སྒྲིམ་པ་དངོས་
ཡིན་པར་མ་ངེས་ཏེ། ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྟེང་།

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ་ལ། ལྟན་ཚུལ། ཐོབ་ཚུལ། གཏོང་རྒྱ།
ལྟན་པའི་གང་ཟག་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། རིག་བྱེད་མིན་པའི་ལྟན་ཚུལ་དང་།
རིག་བྱེད་ཀྱི་ལྟན་ཚུལ། སྒྲིམ་མིན་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། ལུ་བཞིའི་སྒྲིམ་
དོགས་པ་དབྱེད་པ་བཞི། དང་པོ་ལ། སྒྲིམ་པ་དང་སྒྲིམ་མིན་དང་། བར་མའི་
ལྟན་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སོ་སོར་ཐར་གནས་ཇི་སྟེང་དུ། །མ་བཏང་བར་
དག་ད་ལྟར་གྱིས། །རྣམ་རིག་མིན་ལྟན་སྐད་ཅིག་མ། །དང་པོ་སྟོན་ཆད་འདས་
པ་དང་། །སྒྲིམ་མིན་གནས་པའང་དེ་དང་འབྲ། །བསམ་གཏན་སྒྲིམ་དང་ལྟན་
པ་ནི། །རྟག་ཏུ་འདུས་དང་མ་འོངས་དང་། །འཕགས་ནི་དང་པོ་འདས་དང་
མིན། །མཉམ་གཞག་འཕགས་ལམ་གནས་དེ་གཉིས། །ད་ལྟར་དང་ལྟན་ཞེས་
བྱུང་། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པའི་རྣམ་རིག་མིན་པ་ཚས་ཅན། ལྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ།
སོ་སོར་ཐར་པ་གནས་པ་ཅི་ཐོབ་པས་ཇི་སྟེང་མ་གཏང་གི་བར་དུ་རྟག་ཏུ་ད་
ལྟར་གྱི་རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་ལྟན་པས་བྱུང་ལ། །སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་ད་
ལྟར་བ་ཁོ་ན་དང་། །སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སྟོན་ཆད་མ་བཏང་བར་དུ་ད་ལྟར་བ་དང་

འདས་པ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པས་བྱབ་པའི་བྱིར། སྒོམ་མིན་ལ་གནས་པའམ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒྲ་མ་དེ་དང་འབྲ་བའི་བྱིར། བསམ་
 གཏན་གྱི་སྒོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐོབ་ནས་མ་
 བཏང་གི་བར་དུ་ཏྲག་ཏུ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་
 ལྡན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་ཐོབ་ནས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་ནི་ད་
 ལྟར་བ་མི་ལྡན་ཅིང་གཞན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། འཕགས་པའི་ཟག་མེད་
 ཀྱི་སྒོམ་པ་ཆོས་ཅན། ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་འདས་པའི་རྣམ་
 རིག་མིན་པ་དང་ལྡན་པ་མིན་ལ། མ་འོངས་པ་དང་ལྡན་པ་བསམ་གཏན་དང་
 འབྲ་བའི་བྱིར། མཉམ་གཞག་འཕགས་ལམ་ལ་གནས་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་
 བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒོམ་པ་ནི་གཉིས་ཆོས་ཅན། ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། །
 ད་ལྟར་བའི་རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་དུས་སུ་ལྡན་ལ། མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་
 པའི་ཆེ་དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བར་གནས་ལ། ཡོད་ན་དང་པོ་བར་གྱི་དང་། །སྤྱིར་ཆད་
 དུས་ནི་གཉིས་དང་ངོ། སྒོམ་མིན་གནས་པ་དགེ་བ་དང་། །སྒོམ་པ་ལ་གནས་
 པ་མི་དགེ་བའི། །རྣམ་རིག་མིན་ལྡན་ཇི་སྤིད་དུ། །རབ་དང་ཉོན་མོངས་ཤུགས་
 ལྡན་པར། །ཞེས་བྱུང་། བར་མ་ལ་གནས་པའི་ཚུལ་བྲིམས་ཆོས་ཅན། ལྡན་
 ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རྒྱད་ལྡན་ལ་རྣམ་རིག་མིན་པ་ཡོད་པས་མ་བྱབ་ཅིང་།

གལ་ཏེ་ཡོད་ན་མ་བཏང་བར་དུ་དང་པོར་དུས་གསུམ་གྱི་བར་གྱི་ད་ལྟར་བ་
 ཁོ་ན་དང་ལྡན་ལ། དང་པོ་སྤྱིན་ཆད་དུས་ད་ལྟར་བ་དང་འདས་པ་གཉིས་ཀ་
 དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར། སྡོམ་མིན་ལ་གནས་པ་ལ་དགོ་བའི་རྣམ་རིག་མིན་པ་
 དང་། སྡོམ་པ་ལ་གནས་པ་ལ་མི་དགོ་བའི་རྣམ་རིག་མིན་པའི་ལྡན་ཚུལ་ཡོད་
 དེ། ཡོད་པར་མ་ངེས་ཀྱང་ཡོད་ན་སྡོམ་མིན་ཅན་གྱིས་ཕྱག་འཆའ་བའི་ཆེ་
 གང་ཟག་དེ་དད་གུས་རབ་ཏུ་ཆེན་དགོ་བའི་རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་། སྡོམ་
 ལྡན་གྱིས་ཉོན་མོངས་ལྷགས་དག་པོ་ལྡན་པས་སློག་གཙོད་སོགས་བྱེད་པའི་
 ཆེ་མི་དགོ་བའི་རིག་མིན་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་རི་སྤྱིད་དུ་ལས་དེ་དག་ལ་
 གནས་གྱི་བར་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་ལྡན་ཚུལ།

གཉིས་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་ལྡན་ཚུལ་ནི། རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ཐམས་
 ཅད་ལ། །བྱེད་པ་དག་ལ་ད་ལྟར་ལྡན། །མ་བཏང་བར་དུ་སྐད་ཅིག་མ། །སྤྱིན་
 ཆད་འདས་དང་མ་འོངས་མེད། །བསྐྱབས་པ་དང་ནི་མ་བསྐྱབས་པ། །འདས་
 པ་དག་དང་ལྡན་པའང་མེད། །ཞེས་བྱུང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཆོས་ཅན། ལྡན་
 ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་སྡོམ་པ་དང་སྡོམ་མིན་དང་
 བར་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དག་ལ་ད་ལྟ་བ་དང་ལྡན་
 པས་བྱུང་ལ། དེ་ཡང་ཐོབ་ནས་མ་བཏང་བར་དུ་ལྡན་ཞིང་། སྐད་ཅིག་མ་དང་

པོ་ཕྱིན་ཆད་འདས་པ་དང་ལྡན་གྱི། མ་འོངས་པ་དང་ལྡན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། སྒྲོམ་པའི་རིག་བྱེད་ནི་བསྐྱབ་པ་ཉམས་པ་སོགས་ཀྱིས་མ་བཟང་
བ་དང་། སྒྲོམ་མིན་ནི་སྒྲོམ་པ་སྤངས་པས་མ་བཟང་བ་དང་། བར་མ་ནི་དད་
སོགས་ཀྱིས་མ་བཟང་བར་དུ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྐྱིབ་པ་དང་མ་སྐྱིབ་པའི་
ལུང་མ་བསྟན་ཆོས་ཅན། དེ་མ་འོངས་པ་དང་མི་ལྡན་པར་མ་ཟད། འདས་པ་
དག་དང་ལྡན་པའང་མེད་དེ། ཤེན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་བའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། ཆོས་ཉམ་
ཆུང་བས་ཐོབ་པ་ཡང་ཉམ་ཆུང་བས་རྩེས་སུ་འབྲེལ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

༸ སྒྲོམ་མིན་གྱི་རྣམ་གྲངས།

གསུམ་པ་སྒྲོམ་མིན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ནི། སྒྲོམ་པ་མིན་དང་ཉེས་སྤྱད་
དང་། །འཆལ་བའི་ཚུལ་བྲིམས་ལས་དེའི་ལམ། །ཞེས་བྱུང་། སྒྲོམ་མིན་ཆོས་
ཅན། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡོད་དེ། ལུས་ངག་མི་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོམ་མིན་དང་།
དམ་པས་སྤྱད་པའི་ཉེས་སྤྱད་དང་། ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་ཀྱི་ཚུལ་
འཆལ་དང་། ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱི་ལས་དང་། སེམས་པ་འཇུག་
པའི་གཞིས་བསྐྱུས་པས་ལས་དེའི་ལམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཀྱི་ཁམས་གོང་ན་མེད་དེ། དེར་དེའི་ཀུན་སྒྲོང་མེད་པའི་
ཕྱིར།

བཞི་པ་ལྷ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་དོགས་པ་དབྱེད་པ་ནི། བར་མ་དོར་གནས་

སེམས་ཞན་པས། གྱེད་ན་རྣམ་རིག་ཉིད་དང་ལྡན། །རྣམ་རིག་བཏང་དང་མ་
 གྱེས་པའི། །འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་བྱང་། །ཤེས་བྱ་
 ཆོས་ཅན། །རྣམ་རིག་ཡིན་མིན་ལྡན་མི་ལྡན་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། །རྣམ་རིག་ཁོ་
 བ་དང་ལྡན་ཞིང་རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་དེ་ལས་བསྐྱོད་པ་དང་
 གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པ་དང་གཉིས་ཀ་མི་ལྡན་པ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 ལྟར་རྣམ་རིག་མིན་པ་མ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོམ་སྟོམ་མིན་གྱི་བར་མ་དོར་གནས་
 པའི་སེམས་ཞན་པས་ལས་ལམ་དང་རྫས་ལས་བྱང་བ་མིན་པའི་དགེ་མི་
 དགེ་གྱེད་ན་དང་པོ་རྣམ་རིག་ཉིད་དང་ལྡན་ལ། ཆེ་སྤྲུམ་མའི་རྣམ་རིག་བཏང་བ་
 དང་བྱི་མའི་རྣམ་རིག་མ་གྱེས་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནི་གཉིས་པ་རྣམ་
 རིག་མིན་པ་དང་། བསྟན་པར་རྫོགས་མ་ཐག་པའི་དགེ་སྟོང་ནི་གསུམ་པ་
 དང་། གཟུགས་མེད་གྱི་སོ་སྟེ་ནི་བཞི་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་དང་བཞི་
 པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཆེ་རྣམ་རིག་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པ་དང་། གཟུགས་
 མེད་ན་གཟུགས་གྱི་རྣམ་པ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཐོབ་ཚུལ་ལ། རྒྱ་གང་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཞི་གང་ལ་བརྟེན་
 པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྟོམ་པ་དང་། སོ་ཐར་རྒྱ་
 གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་ལས་གྱེས་
 བསམ་གཏན་གྱི། །ས་ཉིད་གྱིས་འཐོབ་ཟག་མེད་ནི། །འཕགས་དེས་ཞེས་

བྱུང་། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱིད་གཉིས་ཐོབ་
ཚུལ་ཡོད་དོ། །དང་པོ་བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་པ་དེའི་སྒྲིམ་པ་ནི་བསམ་
གཏན་གྱི་ས་རྒྱལ་ཅི་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་ལ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་ཟག་
མེད་ས་རྒྱལ་གང་རུང་དང་འཕགས་ལས་ཐོབ་པ་དེས་ཐོབ་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། བསམ་གཏན་བཞི་དང་མི་སྟོགས་མེད་དང་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་
ལྟ་བུས་ཐོབ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སྦྱིར་བཏྲན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། སོ་སོར་ཐར་ཅེས་པ། གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་བྱེད་སོགས་ཀྱིས། །ཞེས་
བྱུང་། སོ་སོར་ཐར་ཅེས་པའི་སྒྲིམ་པ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཞན་
དགེ་འདུན་ནམ་མཁན་སྟོབ་སོགས་གང་ཟག་གི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་
བྱེད་སོགས་ལས་ཐོབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཆོ་ག་ལྟ་བུ་
ལས་ཐོབ་པའི་བྱིར། དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དགེ་འདུན་ལ་ཐོབ་པ་དང་གང་
ཟག་ལས་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དགེ་སྟོང་པ་མ་དང་དགེ་
སྟོབ་མའི་སྒྲིམ་པ་གསུམ་ནི་དགེ་འདུན་དང་། གཞན་ལྷ་གང་ཟག་ལས་ཐོབ་
པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། སྦྱིར་དགེ་སྟོང་གི་སྒྲིམ་པ་ནི་སྟོན་དང་ད་ཆོག་གང་
རུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་དགོས་ཞེས་བྱ་ཡང་དེར་མ་ངེས་ཏེ། ཚུར་ཤོག་
སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། འདིར་སོགས་

ཀྱིས་ཞེས་པས་ཀྱང་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་སྡོན་ཆོག་བཅུ་གསུངས་
པ་རྣམས་སྤྱད་པར་རང་འགྲེལ་སོགས་ལས་བཤད་ཅིང་། དེའི་རྣམ་གཞག་
རྒྱས་པར་གཞན་དུ་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དུས་ཀྱི་དང་། བསྟན་གནས། དག་བསྟན། ཆེ་ཆུང་། ཉེན་
སྒྲུབས་འགོ། བསྐྱབ་བྱའི་བྱང་པར་དུག། དང་པོ་ནི། རི་སྤྱིད་འཆོ་དང་ཉིན་
ཞག་དུ། སྡོམ་པ་ཡང་དག་སྤང་བར་བྱ། ཉིན་ཞག་པ་མི་སྡོམ་མིན་མེད། དེ་
དེ་ལྟར་ཞོད་མེད་ཅེས་གྲག། ཅེས་བྱང་། སོ་ཐར་རིགས་བརྒྱད་པོ་དེ་ཆོས་
ཅན། ལེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྡོམ་པ་གཞན་བདུན་རི་སྤྱིད་འཆོ་བའི་བར་དུ་ལེན་
པ་དང་། བསྟན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི་ཉིན་ཞག་གཅིག་དུ་ཡང་དག་པར་སྤང་
བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉིན་ཞག་གཅིག་པའི་སྡོམ་མིན་ནི་མེད་དེ། དེ་ལྟར་
དུ་ཞོད་པ་མེད་ཅེས་གྲག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ལེན་ཚུལ། བསྐྱབ་བྱ། ལེན་པའི་གང་ཟག་ལ་དབྱེད་པ་
དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དམའ་བར་འདུག་སྐྱས་བསྐྱས་པ་ཡིས། །མི་རྒྱན་
ནམ་ནི་ལངས་པ་དང་། །བསྟན་གནས་ཡན་ལག་ཆང་བར་ནི། །ནང་པར་
གཞན་ལས་ཞོད་པར་བྱ། །ཞེས་བྱང་། བསྟན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལེན་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་བཞི་ཡོད་དེ། ཀྱན་སྦྱོད་ལྟར་དམའ་བར་འདུག་
ཅིང་གནས། ལེན་ཚུལ་གཞན་གྱིས་སྐྱས་པའི་རྗེས་སྐྱོས་བྱེད་པ་ཡིས་དང་།

རྒྱན་གསར་དུ་མི་འདོགས་པ་དང་། དུས་ནམ་ལངས་ནས་ཉི་མ་མ་ཤར་བར་
 དུ་དང་། ཡན་ལག་གི་བྱང་པར་བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཆང་བར་ནི་
 རངས་པར་ལེན་པའི་ཡུལ་སྒྲོམ་ལྡན་གཞན་ལ་ཁོད་པར་བྱ་དགོས་པའི་བྱིར།
 འོ་ན། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལེན་པའི་ཆེ་ཆུ་བྱེད་ཀྱི་བར་སྟབས་གཉིས་ཏུ་
 ལེན་པ་འདི་རི་ལྟར་འཐད་ཅེན་སྒྲོན་མེད་དེ། ཆོ་འབྱུལ་ཆུ་བའི་ཡར་ངོའི་ཆེས་
 གཅིག་ནས་བཙོ་ལྡེ་བར་སྟབས་གཅིག་སྒྲངས་ཀྱང་ཆེས་གཅིག་གི་བསྟེན་
 གནས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དེ་ཆེས་གཉིས་ཀྱི་ནམ་ལངས་པའི་ཆེ་གཏོང་ཞིང་། དེ་མ་
 ཐག་ཆེས་གཉིས་ཀྱི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་སོགས་བཙོ་
 ལྡེ་བར་འགྲོ་བའི་བྱིར། ཡང་ཆུ་བ་བྱུང་ངོ་ཅོག་གི་ཉ་སྟོང་ཆེས་བརྒྱད་ཀྱི་
 དུས་གསུམ་དུ་བསྟེན་གནས་སྤང་བར་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ།
 དེ་ནི་སྤང་སྒྲངས་པའི་ཆོ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིས་ཉ་སྟོང་ཆེས་བརྒྱད་བྱུང་ངེས་
 ཀྱི་ནང་པར་སྤང་འདོད་ཡོད་ན་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་བྱིར། ལེན་པའི་ཡུལ་དག་
 སྟོང་སོགས་རབ་བྱུང་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། བྱིས་པ་སྒྲོམ་ལྡན་བྱང་པར་ཅན་
 གྱིས་ཀྱང་འཕོགས་བྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། ལྷང་ལས་བྱིས་བདག་མགོན་མེད་ཟས་
 སྒྲིན་གྱིས་དེ་གཞན་ལ་ཕོག་པར་བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚུ་ལ་བྱིས་པ་ཡན་ལག་བག་ཡོད་པའི། །ཡན་ལག་བརྒྱལ་
 ཞུགས་ཡན་ལག་སྟེ། །བཞི་གཅིག་དེ་བཞི་གསུམ་རིམ་བཞིན། །དེ་ཡིས་བྲན་

ཉམས་ངེགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱང་། ཡན་ལག་བརྒྱ་དཔེ་དེ་ལས་རྩ་བ་
བཞི་སྟོང་བ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་
ཚུལ་འཆལ་གྱི་དངོས་ཀྱི་མཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆང་སྟོང་བ་གཅིག་ལ་
ཆོས་ཅན། བག་ཡོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། བག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་གཉེན་པོ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ལྷག་མ་གར་སོགས་གསུམ་སྟོང་བ་ཆོས་ཅན། བརྒྱལ་ཞུགས་
ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། བརྒྱལ་ཞུགས་སམ་སྟོན་པ་ངན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་
པའི་བྱིར། རིམ་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། བཞི་གཅིག་གསུམ་ནི་ཚུལ་
ཁྲིམས་བག་ཡོད་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་རིམ་པར་སྟོར་བའི་དོན་
ཡིན་པའི་བྱིར། རྩ་བཞིར་མ་ཟད། ཡན་ལག་དེ་དག་ཀྱང་སྟོང་དགོས་ཏེ། མ་
སྤངས་ན་ནི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། ཆང་འཕུང་བ་དེ་ཡིས་བྱ་བ་དང་བྱ་
བ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པའི་བྱིར་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དུས་མིན་གྱི་ཟས་
ཟོས་པས་སྟོ་བ་དང་བསྟེན་གནས་ཀྱི་བྱིར་པ་ཉམས་པར་བྱེད་ལ། ཁྲི་སྟོན་ཆེ་
མཐོ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུད་ངེགས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཞན་ལ་འང་བསྟེན་གནས་ཡོད་མོད་ཀྱི། །སྐྱབས་སུ་
མ་སོང་བ་ལ་མེད། །ཅེས་བྱང་། བསྟེན་གནས་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་དགོ་བསྟེན་
གྱིས་གཙོ་བོར་བྱེད་ཀྱང་དེ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། ཁྲིམ་པ་གཞན་ལ་འང་ཁྲོད་
ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ཡོད་མོད་ཀྱི་དགོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་མ་སོང་བ་ལ་ནི་

མེད་དེ། རྒྱབས་འགོ་དེ་ནི་སྒྲོམ་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཉིན་དུ་ངས་པར་དགོས་པའི་
ཕྱིར་དང་། འདིར་རྒྱབས་འགོ་ཙམ་བྱེད་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁས་ལེན་
དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དག་བསྟེན་གྱི་བྱད་པར།

གསུམ་པ་དག་བསྟེན་གྱི་བྱད་པར་ནི། དག་བསྟེན་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲངས་
པ། །སྒྲོམ་པ་བསྟན་པ་དག་སྒྲོང་བཞིན། །གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་སྒྲོམ་ཡིན་ན། །
སྒྲ་གཅིག་སྐྱོད་སོགས་རི་ལྟ་བུ། །དེ་སྤང་པ་ལ་གསུངས་ཞེས་གྲག། །ཞེས་
བྱུང་། །ཁ་ཅིག་མདོ་ལས་རྒྱབས་འགོ་ཙམ་བྱས་པས་དག་བསྟེན་དུ་འགྱུར་
བར་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཁ་ཆེ་བ་ན་རེ། དེ་ཙམ་གྱིས་
དག་བསྟེན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དག་བསྟེན་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལས་དེའི་སྒྲོམ་
པ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་པ་བསྟན་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྒྲང་དོར་ཤེས་
པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དག་སྒྲོང་གི་གདམས་ངག་བརྗོད་པ་
བཞིན་ནོ། །ཉི་འོག་པས་ནི་རྒྱབས་འགོ་ཙམ་གྱིས་དག་བསྟེན་དུ་འགྱུར་བར་
འདོད་དེ་བྱད་པར་རོ། །གལ་ཏེ་དག་བསྟེན་ཐམས་ཅད་སྒྲོམ་པས་བསྐྱམས་པ་
ཡིན་ན་འོ་ན། མདོ་ལས་སྒྲ་གཅིག་སྐྱོད་པ་དང་། སྒྲ་འགའ་སྐྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་
དག་བསྟེན་བཤད་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། དང་པོར་ཁས་ལེན་པའི་
ཆེ་གཅིག་གམ་གཉིས་སོགས་གང་སྤང་བྱས་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་དེ་སྤང་བར་

བྱེད་པ་ལ་སྣ་གཅིག་སྟོང་པ་སོགས་སུ་གསུངས་ཞེས་གྲག་པའི་བྱིར། འདི་
ལ་ཁ་ཆེ་བས་དང་པོར་སྟོམ་པ་དེ་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་ཁས་སྦངས་ནས་བྱིས་
དེ་གང་རུང་གཅིག་སྤང་བ་ལ་སྣ་གཅིག་སྟོང་པ་སོགས་སུ་འདོད་ཀྱང་སྟོབ་
དཔོན་རང་ལུགས་ནི་དེ་མིན་ཏེ། ཆོག་དོན་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཏེ། ཁ་ཆེ་བ་ལྟར་དག་བསྟེན་གྱི་ཙ་བ་བཞི་སྤང་བར་ཁས་སྦངས་ནས་མི་སྤང་
བར་སྣ་གཅིག་ཙམ་སྤང་བར་བྱེད་ན་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་
བྱིར་ཏེ། གྲག་ཅེས་པ་ནི་ཁ་ཆེ་བའི་འདོད་པ་དེ་ལ་མ་རངས་པའི་གསུང་ཡིན་
པའི་བྱིར། བཞི་པ་ནི། རྩུང་དུ་ལ་སོགས་ཡིད་ཇི་བཞིན། ཞེས་བྱུང་། སྟོམ་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྩུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་དེ། ལེན་འདོད་ཀྱན་སྦྲང་
རྩུང་དུ་དང་འབྲིང་ལ་སོགས་པའི་ཡིད་གསུམ་ཡོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་
སྟོམ་པ་ཡང་དེ་ལྟར་སྟེ་བའི་བྱིར།

ལྷ་པ་ནི། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགོ་བ། །སངས་རྒྱས་དག་
འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། །མི་སྟོབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །སྤྱང་ན་འདས་ལ་
སྐྱབས་སུ་འགོ། །ཞེས་བྱུང་། སྟེས་བྱ་གང་ཞིག་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱབས་ལུ་ལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡོད་དེ།
སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་སྟོབ་པ་དང་། དག་འདུན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་
སྟོབ་མི་སྟོབ་གཉིས་ཀ་དང་། ཆོས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་

ལ་སྐབས་ཀྱི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་སྐབས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆོག་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཏུ་མི་འདོད་པར་བཤད་ཀྱང་།
སངས་རྒྱས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སྐྱེ་རྒྱུ་ཀྱི་བད་མི་ཤེས་པའི་
ཡེ་ཤེས་དེ་དེ་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྤང་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་མི་འདོད་
བེད་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་མ་བཤགས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཉེན་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཏུ་མ་བཤགས་ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དྲུག་པ་ནི། ལོག་གཡེམ་ཤིན་ཏུ་སྤང་ཕྱིར་དང་། །སྤང་ཕྱིར་མི་བྱེད་ཐོབ་
ཕྱིར་རོ། །སྤོམ་པ་ཇི་ལྟར་ཁས་སྤངས་བཞིན། །འཐོབ་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །
བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་འདས་གྱུར་ཀྱང་། །བརྟུན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
བཅད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ། །སྤྱོད་འགྱུར་ལས་གཞན་སྤང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་།
དགོ་བསྟེན་ཆོས་ཅན། །བྱོད་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་ཆངས་སྤྱོད་སྤྱོད་
བ་མི་འཛོག་པར་ལོག་གཡེམ་སྤྱོད་བ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞན་
ཀྱི་རྒྱུད་མར་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཤིན་ཏུ་སྤང་པའི་ཕྱིར་དང་།
བྱིས་པས་དེ་སྤྱོད་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པས་ནི་རྟག་ཏུ་དེ་མི་བྱེད་པའི་
རྣམས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་དགོ་བསྟེན་གྱིས་གཞན་གྱི་རྒྱུད་མ་

ཡིན་པ་ཞིག་འཐད་ལྡན་དུ་རང་གི་ཚུང་མར་སྒྲངས་ནས་སྒྱུད་ཀྱང་སྒྲོམ་པ་མི་
གཏོང་སྟེ། དེའི་ཆེ་བུད་མེད་དེ་རང་གི་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། རང་གི་ཚུང་མར་གྱུར་ན་སྒྲོམ་པ་གཏོང་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྒྲོམ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཆེ་གཞན་གྱི་བུད་མེད་ལ་ལོག་གཡེམ་བྱེད་པ་སྒྲོང་
ཞེས་ངི་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལྟར་ཐོབ་གྱི། རང་གི་བུད་མེད་གྱི་རིགས་རྒྱུད་ལ་
དེ་ལྟར་ཁས་མ་སྒྲངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དག་གི་ཉེས་སྦྱོད་ལས་རྩོན་དུ་སྦྱ་
བ་སྒྲོང་བ་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་པ་
ཐམས་ཅད་ལས་འདས་ཀྱང་མ་འདས་སོ་རྩོན་དུ་སྦྱ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་
དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་རྣམས་ལས་སྦྱོས་
འགྱུར་སྒྲོང་བ་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡན་
ལག་གཞན་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ཆང་འཕྱང་བའི་ཉེས་པ་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་ཡིན་པ་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་གྱིས་སྒྲོམ་ལྡན་ནད་པ་ལའང་དེ་འཕྱང་བར་མ་གནང་བའི་ཕྱིར་ན། མ་
བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་ཆང་ཅུང་ཟད་རེ་འཕྱང་བས་རོལ་ཞེན་ནས་མང་པོ་འཕྱང་བ་
འཕྱང་ལ། དེ་ནས་ར་རོ་བ་སོགས་བག་མེད་པའི་སྦྱོད་པ་ལ་ཞུགས་ནས་ངན་
འགྲོའི་རྒྱ་ཆེར་གསོག་པར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས་མ་གནང་བ་ཡིན་གྱི།

ཅུང་ཟད་འཐུང་བ་ཙམ་གྱིས་ཉེས་པ་ཆེ་བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགག་
བྱ་ཆེ་བ་དང་། ཉེས་པ་ཆེ་བ་གཉིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གཞི་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་པ་ལ། སྡོམ་པ་དང་། སྡོམ་
མིན་དང་། བར་མ་གསུམ། དང་པོ་ལ། སོ་ཐར་དང་། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་
ཀྱི་སྡོམ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདོད་གཏོགས་ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀ་དང་། ད་
ལྟར་བ་ལས་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སོ་
ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། འཐོབ་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། ལས་ལམ་སྦྱར་
དངོས་མཐུག་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉིན་པོ་དང་། གཞི་སེམས་ཅན་དང་
སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ནས་དང་། དུས་ད་ལྟ་བའི་གདགས་
གཞི་ཡུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དག་ལས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་སྡོམ་པ་ནི། །དངོས་དང་དུས་ནི་
ཐམས་ཅད་ལས། །སྡོམ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས། །ཡན་ལག་རྒྱ་ལ་
དབྱེ་བ་ཡོད། །ཅེས་བྱུང་། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཉིས་ནི་
ཆོས་ཅན། འཐོབ་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། མི་དག་བའི་དངོས་གཞི་སྦྱང་བ་
ལས་ཐོབ་པ་དང་། དུས་ནི་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་སོ་ཐར་དང་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། སོ་ཐར་གྱི་

སྒྲིམ་པ་དེ་གཞི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཆེ་བ་སྤོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཐོབ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་རྒྱ་ལ་དབྱེ་བ་
 ཡོད་དེ། དགོ་སྤོང་གི་སྒྲིམ་པ་ནི་ཡན་ལག་སྟེ་སྤང་བའི་ལས་ལམ་ཐམས་ཅད་
 སྤོང་བ་ལས་ཐོབ། བལ་ཆེར་དང་འགའ་ཞིག་སྤོང་བ་ལས་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་
 པ་སོགས་ཐོབ་ཅིང་། རྒྱ་ཡང་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གྱི་དགོ་ཅ་དང་སེམས་
 ཀྱིས་སྤངས་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲིམ་མིན་ནི། སྒྲིམ་པ་མིན་པ་ཐམས་ཅད་དང་། །ཡན་ལག་
 ཀྱན་ལས་རྒྱས་མིན་ནོ། །སྒྲིམ་པ་མིན་པ་བྱ་བའམ། ཁས་ལེན་པ་ལས་འཐོབ་
 བར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། སྒྲིམ་པ་མིན་པ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པར་
 གཉིས་ཡོད་དེ། ཡུལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཡན་ལག་ཀྱན་ལས་ཐོབ་
 ཀྱི། རྒྱ་འགའ་ཞིག་ཅུ་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སྒྲིམ་པ་མིན་པ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་དེ་ཤུན་པ་སོགས་ཀྱི་
 རིགས་སུ་སྐྱེས་ནས་སློག་གཅོད་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ལྟ་བུའམ། དེའི་
 རིགས་མིན་ཀྱང་དེང་ནས་སློག་གཅོད་པ་སོགས་ཀྱིས་འཆོ་བར་བྱའོ་ཞེས་
 ཁས་ལེན་པ་ལས་འཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ལྷག་མའི་རྣམ་རིག་མིན་ཞིང་དང་། །ལེན་དང་གྲུས་པར་
 བྱེད་པས་ཐོབ། །ཅེས་བྱུང་། སྒྲིམ་པ་དང་སྒྲིམ་མིན་གྱི་ལྷག་མ་བར་མའི་རྣམ་

པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཆོས་ཅན། རྩོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། གྲུན་དགའ་ར་བ་འབྲུལ་
བ་སོགས་རྩལ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་ལྟ་བུ་ཞིང་དང་། དགོན་
མཆོག་ལ་བྱག་མ་བྱས་པར་བས་མི་བཟེས་ཁས་ལེན་པ་དང་། དུལ་བྱུང་
པར་ཅན་ལ་དད་ཅིང་གྲུས་པར་བྱེད་པ་ལས་རྩོམ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གཏོང་ཚུལ་ལ། །སྒྲོམ་པ་དང་སྒྲོམ་མིན་དང་བར་མ་དང་
ཞར་ལ་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་གཞན་གཏོང་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། སོ་
ཐར་དང་བསམ་གཏན་བག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་གཏོང་རྒྱ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
བསྐྱབ་པ་དུལ་དང་ཞི་འཕོས་དང་། །མཆོན་གཉིས་དག་ནི་བྱུང་བ་དང་། །ཙ་
བ་ཆད་དང་མཆོན་འདས་ལས། །སོ་སོ་ཐར་པའི་འདུལ་བ་གཏོང་། །ཁ་ཅིག་
ལྟར་བར་འགྱུར་ལས་སྒྲ། །གཞན་དག་དམ་ཆོས་རྒྱབ་པ་ལས། །ཁ་ཆེ་རྣམས་
ནི་བྱུང་བ་ལས། །བྱ་ལོན་ནོར་བཞིན་གཉིས་སུ་འདོད། །ཅེས་བྱུང་། །སོ་སོར་
ཐར་པའི་འདུལ་བ་སྟེ་སྒྲོམ་པ་ཆོས་ཅན། །བྱེད་གཏོང་བའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། བསམ་
པ་ཐག་པས་བསྐྱབ་པ་དུལ་བ་དང་། །ཞི་འཕོས་པ་དང་། མཆོན་གཉིས་དག་ནི་
ཅིག་ཅར་དུ་བྱུང་བ་དང་། དག་ཙ་ཆད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དང་
པོ་བྱུང་སྟེ། སྒྲོམ་པ་དེ་མི་སྐྱུང་བར་དམ་བཅས་ཤིང་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སྒྲོམ་པའི་རྟེན་ཞིག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། སྒྲོམ་
པའི་རྟེན་ཉམས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བྱུང་སྟེ། སྒྲོམ་པ་གནས་པའི་གཞི་ཆད་

པའི་ཕྱིར། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཆོས་ཅན། གཏོང་རྒྱ་ལྡོད་དེ། སྒྲིམ་
བཞིའི་སྟེང་དུ་ཞག་དེའི་མཆན་མོ་འདས་པ་ན་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
འཕེན་པའི་དུས་ཟད་པའི་ཕྱིར། ཉི་འོག་པ་དང་མདོ་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཏོང་
རྒྱ་གཞན་ཡོད་དེ། ཅ་བའི་ལྷུང་བ་བྱུར་པ་ལས་གཏོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲིལ།
གོས་དམར་སྡེ་པ་གཞན་དག་ན་རེ། དམ་པའི་ཆོས་རྒྱབ་པ་ལས་ཀྱང་གཏོང་
སྟེ། དེའི་ཆེ་བསྒྲབ་པའི་བཅས་མཆམས་དང་ཆོ་ག་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར།
སྟོབ་དཔོན་ན་རེ། འདི་མི་འཐད་དེ། དེའི་སྒྲིམ་པ་གསར་ཐོབ་མེད་ཀྱང་སྒྲར་
ཡོད་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་གསུང་།

ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྒྲིལ་བ་རྣམས་ན་རེ། ཅ་བཞི་གང་རུང་བྱུང་བས་སྒྲིམ་པ་
མི་གཏོང་སྟེ། དེ་གང་རུང་བྱུང་བ་ལ་ནི་བྱ་ལོན་ཅན་དང་ནོར་ཅན་བཞིན་དུ་དེ་
ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་གཉིས་སུ་འདོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ནི་སྒྲིམ་པའི་སྟོགས་གཅིག་ཉམས་ཀྱང་ཀྱན་ཉམས་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། སྟོབ་དཔོན་དང་ཉི་འོག་པ་ན་རེ། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོ་སྟོང་མ་ཡིན་དགོ་སྟོང་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་གསུང་།

གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་གཏོགས་པའི་དགོ་བ་ནི། ས་འཕོས་ཉམས་
པ་དག་གིས་གཏོང་། །དེ་བཞིན་གཟུགས་མེད་གཏོགས་འཕགས་པ། །འབྲས་

བྱ་ཐོབ་སྒྲུངས་ཉམས་པ་ལས། ཞེས་བྱང་། བསམ་གཏན་དུ་གཏོགས་པའི་
 དགོ་བ་སྟེ་སྟོམ་པ་ཆོས་ཅན། གཏོང་རྒྱ་ཡོད་དེ། ས་འཕོས་པ་དང་སྟོམས་
 འབྲུག་ལས་ཉམས་པ་དག་གིས་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བསམ་
 གཏན་དང་པོ་བ་ལྟ་བུ་གོང་ས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་སུ་སྐྱེས་པ་ན་
 བསམ་གཉིས་སོགས་ཀྱིས་ས་བསྐྱས་མི་གཏོང་ཡང་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་
 རྣམས་གཏོང་། དེ་འདྲོད་པར་སྐྱེས་ན་ཐམས་ཅད་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་
 དུ་གཟུགས་མེད་དུ་གཏོགས་པ་ལའང་འབྲལ། །འཕགས་པའི་ཐག་མེད་ཀྱི་
 སྟོམ་པ་ཆོས་ཅན། གཏོང་རྒྱ་གསུམ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་གོང་མ་གསར་དུ་ཐོབ་
 པ་དང་། །དབང་རྒྱལ་གྱིས་དབང་པོ་སྒྲུངས་ནས་རྟོན་པོར་གྱུར་པ་དང་།
 འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཉམས་པ་ལས་གཏོང་བའི་ཕྱིར། འདིར་གཏོང་བ་ནི་སྟོམ་པ་
 གཙོ་བོ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་མཛོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོ་བ་གཞན་
 ཐལ་ཆེར་ལའང་འདུ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྟོམ་མིན་སྟོམ་པ་ཐོབ་པ་དང་། །ཞི་དང་མཆོན་གཉིས་
 བྱང་བ་དང་། །ཞེས་བྱང་སྟོམ་མིན་ཆོས་ཅན། གཏོང་རྒྱ་གསུམ་ཡོད་དེ།
 གཉིན་པོ་སྟོམ་པ་གསུམ་གང་རུང་ཐོབ་པ་དང་། །ཞི་འཕོས་པ་དང་། མཆོན་
 གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་བྱང་བས་གཏོང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བར་མ་ཤུགས་སྒྲངས་བྱ་བ་དང་། །དོན་ཆེ་ཙམ་བ་ཆད་པ་

ལས། །ཞེས་བྱང་། བར་མའི་དགེ་བ་ཆོས་ཅན། གཏོར་རྒྱ་བྱག་ཡོད་དེ། འཕེན་
པའི་སྒོ་ཤྲགས་ཆད་པ་དང་། ཁས་སྤངས་པ་དོར་ནས་ཆད་པ་དང་། ཁས་
སྤངས་པའི་བྱ་བ་དེ་མ་བྱས་པས་རྒྱན་ཆད་པ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་པ་
ལྟ་བུ་དོན་ཆད་པ་དང་། ཆེ་བད་ནས་ཆད་པ་དང་། དགེ་རྩ་ཆད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
གཏོར་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། འདོད། གཏོགས་དགེ་བ་གཟུགས་མིན་ནི། །རྩ་ཆད་གོང་
དུ་སྐྱེས་པ་ལས། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གཟུགས་མིན་ནི། །གཉིན་པོ་སྐྱེས་པ་
རྣམ་ཉམས་འགྱུར། །ཞེས་བྱང་། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་གཟུགས་
ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱོད་གཏོར་བའི་རྒྱ་གཉིས་ཡོད་དེ། དགེ་རྩ་ཆད་
པ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་གང་རུང་དུ་སྐྱེས་པ་ལས་གཏོར་བའི་ཕྱིར།
ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱོད་
གྱི་གཏོར་རྒྱ་ཡོད་དེ། རང་གི་དངོས་གྱི་གཉིན་པོ་སྐྱེས་པ་ལས་རྣམ་པར་
ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ལ་སྒྲོམ་མིན་དང་། སྒྲོམ་པ་ལྟན་པའི་གང་
ཟག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཟ་མ་མ་ནིང་སྒྲ་མི་སྟན། །མཆན་གཉིས་མ་གཏོགས་
མི་རྣམས་ལ། །སྒྲོམ་མིན་ཞེས་བྱང་། སྒྲོམ་མིན་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལྟན་པའི་གང་
ཟག་གསུམ་ཡོད་དེ། མཆན་མེད་པའི་ཟ་མ་དང་ཡོད་ཀྱང་དོན་བྱེད་མི་རྣམས་

པའི་མ་ནིང་དང་། མཚན་གཉིས་ཅིག་ཅར་བྱང་བ་དང་། སྒྲ་མི་སྟན་པ་མ་
གཏོགས་པའི་སྒྲིང་གསུམ་གྱི་མི་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲོམ་པའང་དེ་བཞིན་ལ། ལྷ་ལའང་མི་རྣམས་ལ་གསུམ་
མོ། །འདོད་དང་གཟུགས་སྐྱེས་ལྷ་རྣམས་ལ། །བསམ་གཏན་སྐྱེས་ཡོད་ཟག་
མེད་ནི། །བསམ་གཏན་བྱང་པར་འདུ་ཤེས་མེད། སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་
གཟུགས་མེད་ནའང་། ཞེས་བྱང་། སྒྲོམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དང་ལྷན་པའི་གང་
ཟག་ཡོད་དེ། བྱོད་ལའང་སྒྲོམ་མིན་དེ་བཞིན་དུ་ཟ་མ་སོགས་མ་གཏོགས་
པའི་མི་ལ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ལྷ་ལའང་སྒྲོམ་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་
སྒྲོམ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། མི་རྣམས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་སྒྲོམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ།
སོ་ཐར་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་ལས་
སྐྱེས་པའི་སྒྲོམ་པ་ཆོས་ཅན། རྟེན་ཡོད་དེ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཁམས་སུ་
སྐྱེས་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཆོས་ཅན། རྟེན་
ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་བྱང་པར་ཅན་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་མ་
གཏོགས་པའི་གཟུགས་མེད་ནའང་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ།

གཉིས་པ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལ།

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ། ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་བ། ལས་གང་

གིས་འབྲས་བུ་གང་འབྲུབ་ཚུལ། ལས་ཀྱི་རྣམ་གངས་གཞན་བཤད་པ་བཞི།

དང་པོ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ལ། འབྲས་བུ་འདི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། རྒྱ་འདི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། གཉིས་
ཀ་འདི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གསུམ།

དང་པོ་འབྲས་བུ་འདི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ལ། དག་སོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། བསོད་ནམས་སོགས་
གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། རྩོད་འབྲུར་གྱི་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་གསུམ། དང་
པོ།

༡ དག་སོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི།

ལས་བདེ་མི་བདེ་དང་གཞན་ནི། །དག་དང་མི་དག་དང་གཞན་ཡིན། །
ཞེས་བྱུང་། དག་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། ལས་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
རྣམ་སྒྲིན་བདེ་བ་འབྱེན་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། མི་དག་བདེ་ལས་ཆོས་ཅན། མི་
བདེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་སྒྲིན་སྟུག་བསྐྱལ་འབྱེན་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དག་མི་
དག་གང་རུང་ལས་གཞན་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། བར་མའི་ལས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་
སྒྲིན་བདེ་སྟུག་གང་རུང་མི་འབྱེན་པའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ།

༢ བསོད་ནམས་སོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ལ།

མངོན་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསོད་
ནམས་བསོད་ནམས་མིན་མི་གཡོ། །བདེ་བ་སྤྱོད་འགྱུར་ལ་སོགས་གསུམ་
ཞེས་བྱུང་། ལས་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་
དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་གསུམ་ཡོད་
པའི་བྱིར། ཡང་གསུམ་ཡོད་དེ། བདེ་བ་སྤྱོད་འགྱུར་དང་ལ་སོགས་ཏེ་སྒྲུག་
བསྐྱལ་སྤྱོད་འགྱུར་བར་མ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་ནི། བསོད་ནམས་འདོད་ཁམས་དགེ་བའི་ལས། །མི་གཡོ་གོང་མ་
ལས་སྦྱེས་པའི། །གང་བྱིར་ས་ནི་དེ་དག་ཏུ། །ལས་རྣམས་སྦྱིན་བྱིར་མི་
གཡོའི་བྱིར། །ཞེས་བྱུང་། ལས་དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་
སོགས་གསུམ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་དགེ་བའི་ལས་དེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་
དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་དེ་བསོད་ནམས་མིན་པའི་ལས་དང་། ཁམས་གོང་
མར་སྦྱེས་པའི་ལས་དེ་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་བྱུབ་སྟེ། གང་
གི་བྱིར་ན་ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ནི་གོང་མའི་ས་ནི་དེ་
དག་ཏུ་རྣམ་སྦྱིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྦྱིན་པའི་བྱིར་ན་ས་གཞན་ཏུ་རྣམ་སྦྱིན་མི་གཡོ་
བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདོད་པའི་ལས་ནི་རྣམ་སྦྱིན་གཞན་ཏུ་གཡོ་བས་དེ་
ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཕྱིང་འགྱུར་གསུམ་དྲ་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་ལ་ལྟར་དབྱེ་བ། ལས་ངེས་མ་ངེས་ཀྱི་བྱང་པར་བཤད་པ་
གསུམ། དང་པོ་ལ། རང་ལྷགས་དང་གཞན་ཀྱི་འདོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་དགོ་བ། །བདེ་བ་ཕྱིང་འགྱུར་དེ་ཡན་ཆད།
སྤྱག་མིན་བདེ་མིན་ཕྱིང་འགྱུར་བ། །སྤྱག་བསྐྱེད་ཕྱིང་འགྱུར་འདིའི་མི་དགོ།
ཞེས་བྱུང་། ལས་དེ་ཆོས་ཅན། བྱིང་ལ་སྤར་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་ཕྱིང་
འགྱུར་གསུམ་བཤད་པ་དེའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ་འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་
གསུམ་པའི་བར་ཀྱི་ལས་དགོ་བ་དེ་བདེ་བ་ཕྱིང་འགྱུར་དང་། གསུམ་པ་དེ་
ཡན་ཆད་ནས་སྤྱིད་ཅེས་བར་ཀྱི་ལས་དེ་སྤྱག་མིན་བདེ་མིན་ཕྱིང་འགྱུར་
དང་། འདོད་ཁམས་འདིའི་མི་དགོ་བའི་ལས་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཕྱིང་འགྱུར་ཀྱི་
ལས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འོག་ན་བར་མ་ཡོད་དོ་ཞེས། ཁ་ཅིག་ཟེར་ཏེ་གང་གི་
བྱིར། །བསམ་གཏན་བྱང་པར་ནམ་སྟོན་ལས། སྤར་བྱིར་མེད་གསུམ་སྟོན་
འདོད་བྱིར། །ཞེས་བྱུང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཆོས་ཅན། བྱིང་ཀྱི་འོག་
གསུམ་པ་མན་ནའང་བདེ་སྤྱག་གི་བར་མ་བཏང་སྟོམས་ཕྱིང་འགྱུར་ཀྱི་ལས་
ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་བྱིར་ན་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་དངོས་གཞི་བྱང་པར་ཅན་ལ་ནམ་སྟོན་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ལས་ཤེས་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་མེད་ན་བདེ་སྐྱུག་མེད་པས་
 རྣམ་སྒྲིན་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན། སྤྲ་ཕྱི་མེད་པར་རྒྱུད་གཅིག་ལ་
 ཆོར་བ་བདེ་སྐྱུག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་སྒྲིན་པ་ཡོད་ཅེས་འདོད་རིགས་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར། སྟོབ་དཔོན་ན་རེ། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ན་སྐྱུག་བསྐྱེད་སྟོང་འགྱུར་
 མེད་པའི་ཕྱིར་གསུང་།

གཉིས་པ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་། །དམིགས་པ་དང་ནི་
 རྣམ་སྒྲིན་དང་། །མངོན་སུམ་དུ་ནི་འགྱུར་བ་ལས། །སྟོང་འགྱུར་རྣམ་པ་ལྟ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱང་། སྟོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན། སྟོང་ལ་རྣམ་པ་ལྟ་ཡོད་
 དེ། ཆོར་བ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། རིག་པ་མཚུངས་ལྡན་
 ཀྱིས་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། གཟུགས་དམིགས་པས་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་
 དང་། བདེ་སྐྱུག་རྣམ་སྒྲིན་གྱིས་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱེད་
 ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་ལ། མངོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་
 དེས་དང་མ་དེས་པ། ཞེས་བྱང་། སྟོང་འགྱུར་གྱི་ལས་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ཆོས་
 ཅན། རེ་རེ་ལའང་གཉིས་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དེས་པ་དང་མ་དེས་པའི་ལས་
 གཉིས་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་བ་སྒྲིར་བསྟན་པ། སྟང་ཆོས་སོ་སོར་བཤད་པ།

སྤྱིང་ངེས་ཀྱི་བྲག་རྩ་བ་ཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། སྡེ་པ་
 གཞན་གྱི་འདོད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ལ།
 སྤྱིང་འགྱུར་སྤྱིར་ན་ངེས་ཆམ་གསུམ། ཞེས་བྱུང་། མཛོན་སུམ་དུ་སྤྱིང་བར་
 འགྱུར་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། སྤྱིང་ལ་ངེས་པ་ཆམ་གསུམ་ཡོད་དེ། མཐོང་བའི་
 ཆོས་ཆེ་འདི་ལ་ཆམ་སྒྲིན་འགོ་བྱུག་ནས་སྤྱིང་འགྱུར་དང་། ལ་སོགས་པས་
 སྤྱི་བ་སྤྱི་མ་ལ་འགོ་བཙུགས་ཏེ་སྤྱིས་ནས་སྤྱིང་བ་དང་། ཆེ་གསུམ་པ་སོགས་
 ལ་ཆམ་སྒྲིན་འགོ་ཚུལ་ནས་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱིང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཆམ་པ་
 གསུམ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། བཞིར་དབྱེར་ཡང་རུང་སྟེ། རྒྱུན་གཞན་གྱིས་མ་ངེས་
 པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། བཤགས་པ་སོགས་གྱིས་
 སྤྱིང་ངེས་གྱི་ལས་ཀྱང་འདགས་རྒྱས་པར་བཤམ་པའི་སྤྱིར། དེ་གསུམ་ནི་
 ཆམ་སྒྲིན་འགོ་ཚུལ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཆམ་
 པར་སྒྲིན་པ་ཆེ་རབ་གཞན་དག་ན་ཡང་ཡོད་མོད་གྱི། ཚུལ་པའི་དབང་གིས་
 མེད་དེ་ལྟར་ཆམ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ལས་ཆམ་ལྡེ་ཞེས་ཟེར། གཞན་དག་སྤྱི་ནི་བཞི་
 ཞེས་ཟེར། ཞེས་བྱུང་། སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ལས་དེ་ལ་ཆམ་པ་ལྡེ་ཡོད་དེ། ངེས་
 པའི་ལས་གསུམ་དང་། མ་ངེས་པ་ལ་གནས་སྐབས་མ་ངེས་ཤིང་ཆམ་སྒྲིན་
 ངེས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ངེས་པ་ཆམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེར། གཞན་

དག་སྟེ་མདོ་སྟེ་པ་ན་རེ། ལས་ལ་ཕུ་ནི་བཞི་ཡོད་དེ། གནས་སྐབས་མ་ངེས་
ལ་རྣམ་སྟེན་ངེས་པ། དེ་ལས་བསྒྲོག་པ། གཉིས་ཀ་ངེས་པ། གཉིས་ཀ་མ་ངེས་
པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཞིང་། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་སྟེན་སྟོང་བར་ངེས་
ཀྱང་གནས་སྐབས་མཐོང་ཆོས་སོགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་སྟོང་བ་མ་
ངེས་པའི་ལས་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་རིགས་འགྲེལ། །དེ་ལྟར་ན་
ཕུ་བརྒྱད་དུ་འང་འགྱུར་ཏེ། ངེས་མ་ངེས་རེ་རེ་ལ་བཞི་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་རྩ་བའི་ལས་བཞི་བྱེད་པའང་སྟིན་དེ། མི་ཆངས་སྟོན་
རང་གིས་བྱེད་ཅིང་སྟོག་གཅོད་སོགས་གསུམ་གཞན་ལ་བཅོལ་བས་དེ་ལྟར་
འགྲུབ་པ་ཅིག་སྟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གསུམ་གྱིས་རིས་ནི་འཕེན་པར་བྱེད། །ཐམས་ཅད་ན་ནི་
འཕེན་པ་བཞི། །དཔྱལ་བ་ན་ནི་དག་བའི་གསུམ། །གང་ལ་འདོད་ཆགས་བྲལ་
བརྟན་པའི། །བྱིས་པ་དེར་སྦྱིས་སྟོང་མི་བྱེད། །འཕགས་པ་གཞན་དུ་འང་སྟོང་
མི་བྱེད། །འདོད་ཅེའི་མེ་བརྟག་པ་ཡང་མིན། །སྟིན་པ་བར་མ་འདོད་ཁམས་
སྟ། །འཕེན་པ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་གཉིས། །དེ་ནི་མཐོང་ཆོས་འབྲས་བུ་ཡིན། །དེ་ནི་
རིམ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ལས་གངས་གཞན་དང་སྦྱིས་ནས་སྟོང་
བ་དང་མ་ངེས་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། །སྟོན་གསུམ་གྱིས་རང་གི་རིས་མཐུན་ནི་
འཕེན་པར་བྱེད་ཀྱི། རིས་མི་མཐུན་མི་འཕེན་ཏེ། ལས་དེ་བྱེད་པའི་ཕྱང་པོའི་

རྒྱན་ལས་གཞན་པའི་རིས་མ་བྱུན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་
 ཁམས་སོགས། ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་དང་འགོ་བ་ལྡན་ནི་ཆོས་ཅན།
 འཕེན་པ་བཞི་ཡོད་དེ། མཐོང་ཆོས་དང་སྐྱེས་ནས་དང་ལན་གངས་གཞན་
 དང་མ་ངེས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔྱུལ་བ་ན་ནི་མི་དགེ་བ་བཞི་ག་
 ཡོད་ཅིང་དགེ་བའི་འཕེན་པ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བ་སྤྱིང་
 འགྱུར་ནི་མེད་དེ། དེར་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་འོང་འབྱེན་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ས་གང་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བརྟན་པར་བྱས་པའི་བྱིས་པ་སོ་
 སོ་སྐྱེ་བོ་ཆོས་ཅན། ས་དེར་སྐྱེ་བས་སྤྱིང་འགྱུར་གྱི་ལས་གསར་གསོག་མི་
 བྱེད་དེ། ས་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བརྟན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདིས་ལས་
 གཞན་གསུམ་བྱེད་སྤྱིད་པར་འཕངས་སོ། །དེ་འདྲ་བའི་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན།
 དེར་མ་ཟད་ལན་གངས་གཞན་རྣམས་སུ་ཡང་སྤྱིང་འགྱུར་གྱི་ལས་མི་བྱེད་དེ།
 དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བརྟན་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་མ་ངེས་པ་
 དང་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ལས་བྱེད་སྤྱིད་ཡང་འཕངས་པར་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་
 གོ། །འདོད་པ་དང་སྤྱིད་ཅེ་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་བརྟན་པ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་
 ཀྱི་འཕགས་པ་ཡང་ཆོས་ཅན། ས་དེར་སྤྱིང་འགྱུར་གྱི་ལས་མི་བྱེད་དེ། འབྲས་
 བུ་ལས་ཉམས་ཡང་ལས་དེ་མི་གསོག་པའི་ཕྱིར། བར་མ་དོར་ཡང་ལས་ཀྱི་
 འཕེན་པ་ཡོད་དེ། སྤྱིད་པ་བར་མ་བདེ་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་བར་དོ་

དང་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྟ་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ལྟ་དང་བཅུ་
གཅིག་པོ་དེ་རེ་རེ་ལའང་ངེས་མ་ངེས་གཉིས་ཏེ། འཕེན་པ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་
གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཉེར་གཉིས་ལས་ངེས་པ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་ནི་ཆོས་
ཅན། མཐོང་ཐོས་ལ་སྤྱོད་བའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་བཅུ་
གཅིག་པོ་དེ་ནི་རིས་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲས་བའི་
བར་དོ་དང་ལྷག་མ་བཅུ་ནི་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ། བྱོང་ངེས་སྤྱིར་བསྟན་པ། མཐོང་ཆོས་ལ་བྱོང་ངེས་བྱེ་
བྲག་རྩ་བཤད་པ། ཞར་བྱང་གི་དོན་དང་གསུམ་དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་རབ་
དང་བྲག་པོ་དང་། ཡོན་ཏན་ཞིང་དང་རྒྱན་ཆགས་སུ། །བྲས་པ་གང་ཞིག་
ཡིན་པ་དང་། །པ་མ་གསོད་གང་དེ་ངེས་སོ། །ཞེས་བྱང་། ངེས་པའི་ལས་ཆོས་
ཅན། །བྲག་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་རབ་རྩ་བྲག་པོའི་མི་དགོ་བ་དང་། དད་པ་རབ་
རྩ་བྲག་པོས་དགོ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སོགས་ལ་
ཕན་གཞོད་དང་། རྩས་རྒྱན་ཆགས་སུ་བྲས་པ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཕན་
འདོགས་པའི་ཞིང་པ་མ་གསོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམ་སྤྲིན་ངེས་པའི་ལས་
ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མཐོང་ཆོས་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ལས། །ཞིང་དང་བསམ་
པའི་བྱད་པར་ལས། ས་དེའི་འདོད་ཆགས་གཏན་བལ་སྤྱིར། །རྣམ་སྤྲིན་ངེས་

བ་གང་ཡིན་པའོ། །གང་དག་འགོག་བྱམས་ཉོན་མོངས་མེད། །མཐོང་དང་
 དག་བཅོམ་འབྲས་ལངས་པ། །དེ་ལ་ཕན་གཞོད་བྱས་པ་ཡི། །འབྲས་བྱ་འཕྲལ་
 བྱ་སྤྱོད་བར་འགྱུར། །ཞེས་བྱང་། མཐོང་ཆོས་འབྲས་བྱ་ཅན་གྱི་ལས་ཆོས་
 ཅན། བྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཞིང་གི་བྱང་པར་དགོ་འདུན་ནམ་གང་ཟག་བྱང་
 པར་ཅན་ལ་བྱང་མེད་ཅེས་སྐྱར་པ་བཏབ་པས་ཆེ་དེ་ལ་མཆོན་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་
 དང་། བསམ་པའི་བྱང་པར་སྤང་གི་མཆོན་གཅོད་པ་ལས་ཐར་བར་བྱས་པ་
 ལས་ཆེ་དེར་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་
 རྣམ་གངས་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ས་དེའི་འདོད་ཆགས་དང་གཏན་ནས་བྲལ་
 བའི་ཆེ་ས་དེའི་དགོ་མི་དགོ་རྣམ་སྤྲོད་ངེས་ལ་གནས་སྐབས་མ་ངེས་པ་ནི་དེ་
 ས་དེར་མི་སྐྱེ་བས་རྣམ་སྤྲོད་ངེས་པ་མཐོང་ཆོས་ཉིད་དུ་སྤྱོད་བ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་གངས་གཞན་དུག་ཡོད་དེ། གཞན་
 གང་དག་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། བྱམས་པ་ཆད་མེད་དང་། ཉོན་མོངས་
 མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། དག་བཅོམ་པའི་
 འབྲས་བྱ་ཐོབ་མ་ཐག་དང་། འབྲས་བྱ་དེ་ལས་ལངས་མ་ཐག་པ་དེ་ལ་ཕན་
 གཞོད་གང་བྱས་པའི་རྣམ་སྤྲོད་གྱི་འབྲས་བྱ་ཆེ་འདིར་འཕྲལ་དུ་སྤྱོད་བར་
 འགྱུར་བའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ། ལས་གང་གི་འབྲས་བྱ་དང་། གཡེང་བའི་སེམས་ངོས་

བཟུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡི། །དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་
 རྣམ་སྒྲིན་ནི། །སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ནར་འདོད། །མི་དགོ་བའི་ནི་ལུས་ཀྱི་
 ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་ནས་
 སྤེད་ཅེའི་བར་གྱི་དགོ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། བྱུང་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་
 ཆོར་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ནར་འདོད་དེ། དེའི་བར་གྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་
 ཆོར་བ་ལ་ནི་ལུས་ཆོར་མེད་པའི་བྱིར། མི་དགོ་བའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཆོར་བ་ནི་
 ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེའི་སེམས་ཆོར་ནི་རྣམ་སྒྲིན་དུ་མི་འཛོག་
 པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཡེང་བའི་སེམས་ནི་ཡིད་སེམས་ལ། །དེ་ནི་ལས་ཀྱི་
 རྣམ་སྒྲིན་སྒྲེས། །སྒྲག་གཞོན་མ་མཉམ་བྱ་ངན་གྱིས། །སྒྲ་མི་སྒྲན་མིན་འདོད་
 ལྡན་རྣམས། །ཞེས་བྱུང་། གཡེང་བ་སྟེ་སྒྲོས་པའི་སེམས་ནི་ཆོས་ཅན། བྱུང་
 ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། རོ་བོའི་བྱུང་པར་ཡིད་ཀྱི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་།
 དེ་ནི་རྒྱ་སྒོན་གཞན་སྒྲོར་བཙུག་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲེས་ཡིན་པ་དང་།
 མི་མ་ཡིན་གྱིས་སྒྲག་པར་བྱས་པ་དང་། དེས་གཞོན་པ་དང་། འབྲུང་བ་ཆ་མི་
 མཉམ་པ་དང་། བྱ་ངན་གྱིས་གཟེར་བ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་དང་ལྡན་ཞིང་། རྟེན་སྒྲ་མི་
 སྒྲན་པར་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་
 ཡོད་པའི་བྱིར། སྒྲོ་སེམས་ལ་དབང་ཤེས་མེད་དེ། དབང་ཤེས་རྣམས་རྟོག་

མེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱའི་སྒྲིབ་ནས་དབྱེ་བ་ནི།

སྒྲིབ་ཡོན་སྟོགས་མར་གསུངས་པ་ནི། གཡོ་དང་ཞེ་སྒྲུང་འདོད་ཆགས་
སྒྲིས་ཞེས་བྱུང་། མདོ་ལས་ཡོན་པོ་དང་སྒྲིབ་ཅན་གྱི་ལས་དང་སྟོགས་མར་
གསུངས་པའི་ལས་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་དེ། གཡོ་སྒྲུ་དང་ཞེ་
སྒྲུང་དང་འདོད་ཆགས་ལས་སྒྲིས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིབ་ནས་དབྱེ་བ་ལ།

མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དཀར་
ནག་ལ་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་།
ལས་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དཀར་ལ་རྣམ་སྟོན་དཀར་བ་
གཟུགས་ཀྱི་ལས་དང་། གནག་ལ་རྣམ་སྟོན་ནག་པ་མི་དགེ་བ་དང་། ལ་
སོགས་ཏེ་དཀར་ནག་འདྲེས་མ་འདོད་པའི་དགེ་བའི་ལས་དང་། མི་དཀར་མི་
གནག་ཅིང་རྣམ་སྟོན་མེད་པ་བྲག་མེད་ཀྱི་ལས་དང་བཅས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་
བཞིར་དབྱེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སོ་སའི་ངོ་བོ་སྤྱིར་བསྟན་པ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་བྱེ་བྲག་
ཏུ་བཤད་པ། གཞན་གྱི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། མི་དགེ་
གཟུགས་དང་འདོད་གཏོགས་པའི། །དགེ་བ་ཉིད་ནས་རིམ་བཞིན་དུ། །གནག་

དང་དཀར་དང་གཉིས་ཀའི་ལས། །ཞེས་བྱང་། རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤྱར་ན་མི་
 དགོ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། གནག་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གནག་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་
 ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་གནག་ཅིང་། རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱེན་
 པས་གནག་པའི་བྱིར། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་དགོ་བ་ཆོས་ཅན། དཀར་ལ་རྣམ་
 སྤྲིན་དཀར་བའི་ལས་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་མི་དགོ་བ་དང་མ་འདྲེས་ཤིང་། རྣམ་སྤྲིན་
 གྲང་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱེན་པས་དཀར་བའི་བྱིར། འདོད་ཁམས་སྤྱ་གཏོགས་
 པའི་དགོ་བའི་ལས་ཉིད་ཆོས་ཅན། དཀར་ནག་གཉིས་ཀ་འདྲེས་མའི་ལས་སྤྱ་
 བཤད་དེ། རང་གི་རོ་བོ་དཀར་བ་ཡིན་ཡང་རྒྱད་གཅིག་ལ་མི་དགོ་བ་དང་
 འདྲེས་པས་དཀར་ནག་འདྲེས་མ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་འོང་འབྱེན་པས་དཀར་
 ཡང་རྒྱད་གཅིག་ལ་སྤྱ་བསྐྱེད་དང་འདྲེས་ནས་འཇུག་པས་དཀར་ནག་
 གཉིས་ཀ་འདྲེས་མའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར། དཀར་ནག་འདྲེས་ཚུལ་དེ་ལྟར་
 ཡིན་གྱི་དགོ་བའི་རོ་བོ་ཉིད་དཀར་ནག་འདྲེས་མ་མིན་ཏེ། དཀར་པོའི་ལས་
 ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་སྤྲིན་གྲང་དཀར་ནག་གཉིས་ཀ་འདྲེས་མ་མ་ཡིན་
 ཏེ། དགོ་བའི་ལས་ཀྱིས་རྣམ་སྤྲིན་ནག་པོ་འབྱེན་མི་སྲིད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཟད་བྱེད་པ་ཟག་མེད་ཡིན། །ཆོས་བཅོད་འདོད་
 ཆགས་བྲལ་བ་ཡི། །བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྒྱད་ཀྱི་གང་། །སེམས་པ་རྣམ་པ་
 བཙུ་གཉིས་ཏེ། །ནག་པོ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལས། །དགུ་པའི་སེམས་པ་གང་

ཡིན་པ། །དེ་ནི་དཀར་ནག་ཟད་བྱེད་ཡིན། །དཀར་པོ་བསམ་གཏན་འདོད་
 ཆགས་བྲལ། །བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་ཐ་མས། །ཞེས་བྱང་། ནག་པོའི་ལས་
 དེ་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་ཟད་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་གྱི་ལས་དེ་དེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་ལ་སེམས་པ་རྣམ་པ་བརྩ་
 གཉིས་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་གྱི་སེམས་པ་བཞི་དང་།
 འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 བརྒྱད་གྱི་སེམས་བརྒྱད་དེ་བརྩ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནག་པོ་མི་དགེ་བ་
 ཟད་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་
 པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགྲ་པའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
 ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་སས་བསྐྱེད་གྱི་དཀར་ནག་འབྲེས་མའི་ལས་ཟད་བྱེད་
 ཡིན་ཏེ། དེ་འཛོམས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་ས་དགྲ་ལ་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཟག་མེད་དགྲ་
 དགྲ་སྐྱེས་པའི་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་གྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྐྱེད་པའི་
 དཀར་པོའི་ལས་འཁོར་བའི་རྒྱ་བྱེད་པ་དེ་ཟད་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ས་དེ་
 དག་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་
 དཀར་པོའི་ལས་སྤོང་བ་དང་ཟད་བར་བྱེད་མི་རིགས་པས་སྐྱབས་འདིར་ཞིབ་
 ཆ་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་འདོད་པའི་དགེ་བ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་

གྱིས་དེའི་སྒྲོན་སྒྲོང་བར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོ་བ་དེའི་
ངོ་བོ་སྒྲོང་བ་ནི་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་སྒྲོང་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཞན་ནི་དཔྱལ་བ་སྒྲོང་འགྱུར་དང་། །འདོད་གཞན་
སྒྲོང་འགྱུར་གཉིས་རིགས་ཞེས། གཞན་ནི་མཐོང་བའི་སྤང་བྱ་གནག། །འདོད་
པ་ལས་སྐྱེས་གཞན་དཀར་ནག། །ཞེས་བྱུང་། སྒྲོབ་དཔོན་གཞན་དག་ན་རེ།
ལས་དཀར་ནག་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། དཔྱལ་བ་སྒྲོང་འགྱུར་གྱི་ལས་
ནག་ལ་རྣམ་སྤྲོན་ནག་པ་དང་། གཞན་འདོད་པའི་སྒྲོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ནི་
དཀར་ནག་གཉིས་འདྲེས་མར་རིགས་ཞེས་འདོད་པ་དང་། ཡང་གཞན་དག་
ནི་མཐོང་བ་སྟེ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་ནི་གནག་པའི་ལས་དང་། འདོད་པ་ལས་
སྐྱེས་པའི་མཐོང་སྤང་ལས་གཞན་སྒྲོམ་སྤང་ནི་དཀར་ནག་འདྲེས་མ་ཡིན་
ཞེས་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དཔྱལ་བར་འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་ལས་
གཉིས་གནག། །འདོད་པ་དང་གཞན་དུ་དེ་གཉིས་ཀ་དཀར་ནག་འདྲེས་ནས་
འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་སྤང་ལ་དགོ་བ་མེད་
པས་ནག་ཅིང་། སྒྲོམ་སྤང་ལ་དགོ་སོགས་གསུམ་ག་ཡོད་པས་འདྲེས་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་བེད་རོ། །

གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དྲུ་མ་བསྟན་པ་ལ།

དབྱེ་བ་སྒྲིབ་བསྟན་པ་དང་། ལས་ལམ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཞག་པ་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། མི་སྒྲོབ་ལུས་ངག་ལས་ཡིད་ཉིད། ། ཐུབ་པའི་གསུམ་སྟེ་གོ་རིམ་
 བཞིན། །ལེགས་སྤྱད་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། །གཙང་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་
 ཡིན་ནོ། །ལུས་ཀྱི་ལས་སོགས་མི་དགོ་བ། །ཉིས་པར་སྤྱད་པ་གསུམ་དུ་
 འདོད། །བརྟན་སེམས་ལ་སོགས་ལས་མིན་ཡང་། །ཡིད་ཀྱི་ཉིས་སྤྱོད་གསུམ་
 དུ་འདོད། །བརྟེན་པ་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། མདོ་ལས་འབྱུང་
 བའི་ཐུབ་པའི་ལས་གསུམ་ཡོད་དེ། མི་སྒྲོབ་པའི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་དང་
 ཡིད་ཀྱི་ལས་ཉིད་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཐུབ་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་སོགས་
 གསུམ་དུ་འཛོག་ལ། མི་སྒྲོབ་པའི་ཡིད་ཁོ་ན་ལ་ཐུབ་པར་འཛོག་ཀྱང་དེ་ལས་
 ཡིན་པར་མི་འཛོག་པའི་བྱིར། སྒྲོག་གསུམ་ཀྱི་ལེགས་སྤྱད་གསུམ་པོ་ཐམས་
 ཅད་ཆོས་ཅན། གཙང་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་དག་
 བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ལུས་ཀྱི་ལས་སོགས་ཏེ་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་མི་དགོ་བ་
 ཆོས་ཅན། ཉིས་པར་སྤྱད་པ་གསུམ་དུ་འདོད་དེ། སྒྲོག་གསུམ་ཀྱི་ཉིས་སྤྱོད་
 ཡིན་པའི་བྱིར། བརྟན་སེམས་ལ་སོགས་ཏེ་གཞོན་སེམས་ལོག་ལྟ་གསུམ་པོ་
 ཆོས་ཅན། ལས་མིན་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཉིས་སྤྱོད་གསུམ་དུ་འདོད་དེ། དེའི་ཉིས་
 སྤྱོད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡིད་ཀྱི་ལེགས་པར་སྤྱོད་པ་གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། ཡིད་

ཀྱི་ཉེས་སྦྱོད་གསུམ་ལས་བརྒྱུག་པའི་བྱ་བ་བརྟུན་སེམས་སོགས་དང་བྲལ་བའི་ལེགས་སྦྱར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ལས་ཆེ་ལོང་བསྐྱས་ནས་ནི། །དགེ་དང་མི་དགེ་ཅི་རིགས་པར། །ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་བཅུར་གསུངས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་གཉིས། ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལེགས་སྦྱད་དང་ཉེས་སྦྱད་དེ་ལས་ཆེ་ལོང་སྟེ་རགས་པ་བསྐྱས་ནས་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལམ་ནི་བཅུར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་སྦྱད་དང་ཉེས་སྦྱད་ཅི་རིགས་བསྐྱས་ནས་དགེ་བ་བཅུ་དང་མི་དགེ་བ་བཅུར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན། ལས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། བརྟུན་སོགས་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་དགེ་མི་དགེའི་ལས་བཅུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། བརྟུན་སེམས་ལ་སོགས་ལས་མིན་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལོག་ལྟ་ཉོན་མོངས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །གཞན་གཉིས་ཀྱང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། འཇིག་ལྟ་ལོག་ལྟ་མཐར་ལྟ་སོགས་ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྟ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་མདོ་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་མི་དགོ་བ་བརྟུ་པོ་ལས་ཡིན་
 པས། ལས་ཉོན་གཉིས་མི་འགལ་བར་འདོད་དེ། བརྟུ་པོ་མས་སོགས་
 གསུམ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་གསུང་། ཁ་ཅིག་རྒྱ་དུས་ཀྱི་
 ཀུན་སྒྲོང་གཉིས་གང་རུང་མི་དགོ་བས་བྱས་པའི་ལས་ཡིན་ན། མི་དགོ་བའི་
 ལས་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་དགོ་བ་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཞེ་
 སྒྲོང་གིས་བྱས་པའི་ལས་བྱད་པར་བ་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགོ་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོ་བས་རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་བྱས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱབ་ཅིང་ཉགས་བྱབ་སྟེ། དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་ནག་མདུང་
 བྱང་ཅན་དེད་དཔོན་སྟོང་རྗེ་ཅན་གྱིས་བསད་པའི་ཆེ་དེ་ལ་ཉེས་པ་མ་བྱུང་
 བར་ཕན་ཡོན་ཐོབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མིན་པ་ངོས་བཟུང་བ། ཅ་
 གསུམ་དུ་བསྟན་པ། རྫོགས་བྱེད་གསུམ་དུ་བསྟན་པ། སོ་སའི་ངོ་པོ་ཞར་བྱུང་
 དང་བཅས་པ་བཞི། དང་པོ་ལ། དངོས་གཞི་ལ་དོགས་གཅོད་དང་། སྒྲོར་
 འདུག་ལ་དོགས་གཅོད་གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་དགོ་དུག་ནི་རྣམ་རིག་མིན། །
 གཅིག་རྣམ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཀྱང་། །བྱེད་ན་དགོ་བ་བདུན་རྣམ་གཉིས། །ཉིང་
 འཛིན་ལས་སྐྱེས་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་བྱུང་། དག་གི་ལས་བཞི་དང་། སྒོག་

གཙུག་མ་བྱེན་ཡོན་ཏེ་མི་དག་བ་དུག་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གིས་མི་བྱེད་ན་རྣམ་
 བར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་གཙོ་ཆེ་སྟེ། གཞན་ལ་བྱེད་དུ་བཙུག་པའི་ཆེ་
 དངོས་གཞི་ལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་པོ་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར།
 གཅིག་འདོད་ལོག་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་དང་ལྡན་ཏེ། རིག་བྱེད་ཡིན་
 མིན་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། འདི་ནི་བཙུན་པས་མི་རྩོགས་ཏེ། རང་གི་
 མ་བྱེད་པ་ལ་སྟོས་པའི་བྱིར། དུག་པོ་དེ་དག་ནི་རང་གི་བྱེད་ན་རྣམ་རིག་ཡིན་
 མིན་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་ཏེ། མཆོན་འདེབས་པ་དང་བརྟུན་དུ་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་
 ཆེ་རྣམ་རིག་དང་ལྡན་ལ། དངོས་གཞི་ལ་རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར།
 ལུས་ངག་གི་དག་བ་བདུན་ནི་ཆོས་ཅན། རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་རྣམ་པ་གཉིས་
 ཀ་དང་ལྡན་པ་འབྱུང་སྟེ། སྟོག་གཙུག་ལས་ལུས་གཟུང་བ་དང་ངག་གི་བདེན་
 བར་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་རྣམ་རིག་དང་། དེ་ལས་གཞན་གྱི་ཆེ་རྣམ་རིག་མ་
 ཡིན་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྦྱེས་པའི་བསམ་གཏན་དང་
 ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཆོས་ཅན། གཅིག་དང་ལྡན་ཏེ། རྣམ་རིག་མིན་པ་ཁོ་ན་
 དང་ལྡན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཉེར་བསྟོགས་རྣམས་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད། །
 རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་འབྱུང་བའམ། །མ་ཡིན་བསྟོགས་པ་མཇུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 བྱུང་། དག་མི་དག་ཉེར་བསྟོགས་ཏེ་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་རིག་
 བྱེད་དང་ལྡན་ཏེ། ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ཅི་རིགས་ལ་སྟོས་པའི་བྱིར། དེ་དག་གི་

སྐྱོར་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྣམ་རིག་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པའང་ཡོད་
 དེ། དེ་དག་ཉོན་མོངས་སམ་དང་བ་དྲག་པོས་འཇུག་པའི་ཆོ། རྣམ་རིག་དུ་མ་
 ཟད་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བའམ། ཡང་མི་མ་ཡིན་
 པར་སྐྱོར་བ་ཞན་པ་གཅིག་གིས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་
 བའང་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བདུན་པོ་དེ་དག་གི་མཇུག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རང་
 རང་གི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་བསྟོགས་པ་རང་རང་གི་མཇུག་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། སྐྱོར་བ་ལས་བསྟོགས་པ་སྟེ་རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་ངེས་པར་ལྡན་ལ།
 རིག་བྱེད་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱོར་བ་ཙུ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེས། །དེ་ཡི་མཇུག་ཐོགས་
 ལས་བྱུང་ཕྱིར། །བརྟན་སེམས་སོགས་ཙུ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེས། །དགོ་བ་སྐྱོར་
 དང་མཇུག་བཅས་རྣམས། །ཆགས་སྤང་གཏི་ཟུག་མེད་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་
 བྱུང་། མི་དགོ་བ་བཅུ་ཉི་ལྔ་སྐྱོར་བ་ཆོས་ཅན། དང་པོའི་ཀྱན་སྦྲང་དུག་གསུམ་
 གྱི་ཙུ་བ་གསུམ་གང་རུང་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡི་མཇུག་ཐོགས་ལས་
 བྱུང་བའི་ཕྱིར། བརྟན་སེམས་དང་ལ་སོགས་པ་གཞོན་སེམས་ལོག་ལྟ་
 གསུམ་ཆོས་ཅན། དུག་གསུམ་གྱི་ཙུ་བ་གང་རུང་ལས་སྐྱེས་ཏེ། ཏྲགས་དེའི་
 ཕྱིར། དགོ་བ་བཅུ་ཉི་ལྔ་སྐྱོར་བ་མཇུག་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཆགས་
 སྤང་གཏི་ཟུག་མེད་པ་ལས་སྐྱེས་ཏེ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་

རྩོགས་བྱེད་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ལ། དངོས་གཞི་གང་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། གསོད་དང་གཞོད་སེམས་ཆིག་རྩལ་པོ། །ཞེ་སྤང་གིས་ནི་མཐར་
 ཕྱིན་བྱེད། །ལོག་གཡེམ་བརྒྱབ་སེམས་མ་བྱིན་ལེན། །ཆགས་པ་ཡིས་ནི་
 རྩོགས་པར་བྱེད། །ལོག་པར་ལྟ་བ་གཏི་ཟུག་གིས། །ལྟག་མ་གསུམ་གྱིས་
 རྩོགས་པར་འདོད། །ཞེས་བྱུང་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་དགོ་བ་བརྩུ་པོ་དེ་
 ཉོན་མོངས་གང་གིས་རྩོགས་པར་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། གསོད་པ་དང་གཞོད་
 སེམས་དང་ཆིག་རྩལ་པོ་གསུམ་ནི་ཞེ་སྤང་གིས་ནི་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་ལ།
 ལོག་གཡེམ་དང་བརྒྱབ་སེམས་དང་མ་བྱིན་ལེན་གསུམ་ནི་ཆགས་པ་ཡིས་
 ནི་རྩོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་ནི་གཏི་ཟུག་གིས་རྩོགས་པར་བྱེད་
 ལ། དེ་དག་གི་ལྟག་མ་རྩུན་སྤྱོད་པ་དག་ཀྱལ་གསུམ་ནི་དུག་གསུམ་ཆར་གྱིས་
 རྩོགས་པར་བྱེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞི་ནི་སེམས་ཅན་ལོངས་སྤྱོད་དང་། །མིང་དང་
 གཟུགས་ནི་མིང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། ལས་ལམ་བརྩུ་ལ་ཆ་བཞིར་བྱས་པའི་
 དང་པོ་གསོད་དང་གཞོད་སེམས་ཆིག་རྩལ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བྱེད་པའི་གཞི་
 ནི་སེམས་ཅན་ཡིན་ཏེ། །ཡུལ་སེམས་ཅན་གྱི་སོག་གཅོད་པ་སོགས་ལས་
 འགྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། །ལོག་གཡེམ་བརྒྱབ་སེམས་མ་བྱིན་ལེན་
 ཆོས་ཅན། གཞི་ཡོད་དེ། གཞན་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་

ཕྱིར། འོག་ལྷ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཡོད་དེ། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་མི་དགོ་
སོགས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དག་གི་བཞི་ཆོས་ཅན།
གཞི་ཡོད་དེ། མིང་གི་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་སོ་སའི་ངོ་སོ་ཞར་བྱང་དང་བཅས་པ་ལ། ལས་ལམ་སོ་སའི་
ངོ་སོ། སེམས་པ་གང་ལས་ལམ་དུ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ། འགོ་བ་གང་ན་
ལས་ལམ་དུ་ཡོད། ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཞར་བྱང་དང་བཅས་པ་བཞི། དང་པོ་
ལ། ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་བཤའ་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ། སློག་
གཙོད་མ་བྱིན་ལེན་ལོག་གཡེམ་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྤྲ་དང་མཉམ་དུ་ཤི་བ་
ལ། །དངོས་མེད་ལུས་གཞན་སྦྱེས་ཕྱིར་རོ། །དམག་ལ་སོགས་པ་དོན་གཅིག་
ཕྱིར། །ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་པོ་བཞིན་ལྟན། །སློག་གཙོད་པ་ནི་བསམ་བཞིན་
དུ། །མ་ཞོར་བ་ནི་གཞན་གསོད་པ། །ཞེས་བྱང་། བ་རོལ་པོ་འཆིང་བ་སོགས་
གསོད་པའི་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་གསོད་བྱེད་གསོད་བྱའི་སྤྲ་ཤི་བ་དང་མཉམ་
དུ་ཤི་བ་ལ་ནི་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་འབྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། དེའི་ཆེ་ལས་ལམ་
དངོས་གཞི་འབྱུང་བའི་རྟེན་ཞིག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་སྦྱོར་བ་
བྱེད་པའི་ལུས་རྟེན་དང་རྒྱན་མི་གཅིག་པའི་ལུས་གཞན་ཞིག་སྦྱེས་ཟིན་པའི་
ཕྱིར། དམག་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་གཅིག་གིས་སློག་
གཙོད་བྱས་ནའང་དེ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་པོ་བཞིན་དུ་ལས་ལམ་ཀྱི་དངོས་

གཞི་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་གསོད་པའི་དོན་གཅིག་ལ་
 ཞུགས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་གསོད་སེམས་གཏན་མེད་ན་དངོས་
 གཞི་མེད་དེ། གསོད་འདོད་མེད་ན་ཡན་ལག་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། སློག་གཅོད་
 པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་འབྱུང་བའི་ཆད་ཡོད་དེ།
 གསོད་འདོད་ཀྱིས་བསམ་པས་གསལ་བྱ་གཞན་བསམ་བཞིན་དུ་མ་ནོར་
 བར་བསད་པའི་ཆེ་དེར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མ་བྱིན་ལེན་པ་གཞན་ཀྱི་ནོར། །མཐུ་དང་འཇབ་བྱས་
 བདག་གིས་བྱེད། །ཅེས་བྱུང་། མ་བྱིན་ལེན་པའི་ལས་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། གཞན་གྱིས་བཟུང་བའི་ནོར་མཐུས་འཕྲོག་པ་དང་། འཇབ་
 བྱས་བརྟུས་ནས་བདག་གིར་བྱས་པའི་ལས་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བགྲོད་མིན་བགྲོད་པར་འདོད་པ་ཡིས། །ལོག་པར་
 གཡེམ་པ་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་བྱུང་། ལོག་གཡེམ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ།
 བགྲོད་བྱ་མིན་པ་ལ་བགྲོད་པར་འདོད་པ་ཡི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ལས་ལམ་
 ཞིག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོག་པར་གཡེམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་
 བཞི་ཡོད་དེ། བགྲོད་བྱ་མིན་པ་ཡུལ་གཞན་གྱི་ཆུང་མ་སོགས་དང་། ཁ་དང་
 བཤང་ལམ་སོགས་ལམ་མིན་པ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་གནས་མིན་
 པ་དང་། སྐྱམ་མ་དང་བསྐྱེན་གནས་སོགས་དུས་མ་ཡིན་པར་བགྲོད་པ་རྣམས་

སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རྩོན་ཕྱ་མ་ཆིག་རྩུབ་ངག་ཀྱལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ།
དངོས་དང་ཞར་བྱང་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩོན་ཆིག་འདུ་ཤེས་གཞན་བསྐྱར་
བའི། །ཆིག་དོན་མངོན་པར་གོ་བའོ། །ཞེས་བྱང་། རྩོན་ཆིག་གི་ལས་ལམ་
ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། སྤྱོད་པ་པོས་སྤྱོད་བྱའི་དོན་དེ་ལས་གཞན་དུ་འདུ་བྱེད་
བསྐྱར་ཏེ་བསམ་བཞིན་དུ་མི་བདེན་པར་སྤྱོད་པའི་ཆིག་དོན་པ་རོལ་པོས་
མངོན་པར་གོ་བའི་ལས་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མིག་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། གསུམ་གྱི་ཉམས་སུ་
སྤྱོད་གང་དེ། །མཐོང་ཐོས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། །རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ་རིམ་
བཞིན་བཤད། །ཅེས་བྱང་། རྩོན་ལ་ཐ་སྙད་བཅུ་དྲུག་གསུངས་པ་ཡོད་དེ།
མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་རྟོགས་པ་བཞི་ལ་མ་མཐོང་
སོགས་སུ་སྤྱོད་བཞི་དང་། མ་མཐོང་བ་སོགས་བཞི་ལ་མཐོང་བ་སོགས་སྤྱོད་
བ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ནི་ལོག་རྩོན་ཡིན་ལ། དེ་དག་བདེན་པར་སྤྱོད་པའི་བཞི་ཆོན་
གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་ཅན་ཏེ་འདིར་སྤྱོད་མ་ཅི་རིགས་ལ་བྱེད་
པའི་བྱིར། མཐོང་བ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། མིག་གིས་མཐོང་བ་དང་།
ན་བས་ཐོས་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། སྤྱོད་
སྟེ་ལུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་

ཉོགས་པ་ཡི་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཤད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་སྤྲུལ་མ་ནི། སྤྲུལ་པ་རོལ་དབྱེ་བའི་བྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆིག་ཤེས་བྱུང་། སྤྲུལ་པའི་ལས་ལམ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། སྤྲུལ་པ་སྤྲུལ་པའི་དབྱེ་བའི་བྱིར་དུ་མ་འབྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆིག་གང་ཡིན་པའི་ལས་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཆིག་རྩལ་པོ་ནི་མི་སྟན་པ། ཤེས་བྱུང་། ཆིག་རྩལ་གྱི་ལས་ལམ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། མ་འབྱུང་བས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དག་མི་སྟན་པར་སྤྲུལ་བའི་དོན་པ་རོལ་པོས་གོ་བའི་ལས་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་བུ་ནི་གཞན་ལ་པན་པའི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པར་སྤྲུལ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། གངས་སྤེལ་ལས། དེ་ལ་པན་པའི་བྱིར་མ་ཡིན་པའོ། ཤེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། པན་སེམས་ཀྱིས་སྤྲུལ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། བཞི་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱན་གྲུལ་བ་ཉིད། གཞན་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས། ཁ་གསལ་སྤྲུང་དང་ལྗོས་གར་བཞིན། བསྟན་བཅོས་ངན་བཞིན་ཤེས་བྱུང་། ཆིག་གྲུལ་བའི་ལས་ལམ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་ཆིག་ཀྱན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤེལ་གཞན་ན་རེ། དེའི་རོ་བོ་ཡོད་དེ། རྩལ་སོགས་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆིག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཤེས་འདོད་པའི་བྱིར། དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། བཀྱར་

སྟེ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཁ་གསལ་གྱིད་པ་དང་། ཆགས་པས་སྤྱ་ལེན་པ་དང་སྒྲེས་
གར་དང་བཞད་གད་གྱིད་པ་གསུམ་བཞི་དང་། ཕྱིའི་བསྟན་བཅོས་ངན་པ་
འདོན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། བརྟམ་སེམས་གཞོད་སེམས་ལོག་ལྟ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ནི། བརྟམ་སེམས་ནི། །ལོག་པས་གཞན་གྱི་ཚོར་ལ་ཆགས། །ཞེས་བྱུང་།
བརྟམ་སེམས་གྱི་ལས་ལམ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། ལོག་པས་གཞན་གྱི་
ཚོར་ལ་ཆགས་པའི་ལས་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞོད་སེམས་སེམས་ཅན་ལ་སྤང་བ། ཞེས་བྱུང་། གཞོད་
སེམས་གྱི་ལས་ལམ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། ཞེ་སྤང་བས་སེམས་ཅན་
གཞན་ལ་གཞོད་པར་བསམ་པའི་ལས་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་གཉིས། དང་པོ་ནི། དགོ་དང་མི་
དགོ་མེད་ལྟ་བུ། །ལོག་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་བྱུང་། ལོག་པར་ལྟ་བུའི་ལས་
ལམ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་མེད་པ་ལྟར་བས་
མཆོན་པའི་ཆོས་ཅི་རིགས་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་
ཅན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་ལ་དབྱེ་ན་རྣམ་གྲངས་མང་སྟེ། འཕགས་པའི་
གང་ཟག་ལྟ་བུ་དང་། ས་ལམ་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པ་
དང་། སྟོན་བརྒྱུད་དབང་ཕྱག་དང་ཆངས་པ་སོགས་གྱིས་བྱས་པར་ལྟ་བུ་

སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། འདི་ལ། །གསུམ་ལམ་བདུན་ནི་
ལས་ཀྱང་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། བརྒྱུ་སེམས་སོགས་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ཆོས་ཅན།
ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་པ་ཡུལ་ལ་གཡོ་
བར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་སེམས་
པས་ད་ལྟར་འདུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལུས་ངག་གི་ལས་བདུན་ནི་ཆོས་ཅན། ལས་
ལམ་དུ་མ་བཟུང་ལས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ཀྱན་ནས་སྦྱོང་བའི་སེམས་པ་ནི་བྱོད་
ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པས་ན་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ལ། རོ་བོའི་སྒོ་ནས་ལས་ཀྱང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་ངག་གི་ལས་ལམ་བདུན་ལ་དངོས་གཞིས་བྱུང་སྟེ། དེ་
དག་གི་སྦྱོར་བ་བདུན་ནི་ལས་ལམ་གྱི་ཆེད་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་པས་ལས་ལམ་
མ་ཆང་། མཇུག་བདུན་ནི་ལས་ལམ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། གཅོད་ཚུལ་དང་། མཆོམས་སྐྱར་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། མེད་བར་ལྟ་བས་ཅ་བ་གཅོད། འདོད་གཏོགས་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས།
རྒྱ་དང་འབྲས་ལ་སྐྱར་འདེབས་པས། །ཀྱན་གྱིས་རིམ་གྱིས་མི་ནང་དུ། །སྐྱེས་
པ་བྱུང་མེད་གྱིས་གཅོད་དོ། །ལྟ་སྦྱོང་དེ་ནི་མི་ལྡན་པའོ། །ཞེས་བྱུང་། ཞེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། མི་དགོ་བ་གང་གིས་དགོ་བའི་ཅ་བ་གཅོད་པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་
འབྲས་བུ་སོགས་ལ་མེད་ཅེས་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟས་གཅོད་པར་

བྱེད་པའི་ཕྱིར། གང་གཅོད་པ་ཡོད་དེ། འདོད་གཏོགས་ཀྱི་དགོ་ཅ་སྐྱེས་ནས་
 ཐོབ་པ་རྣམས་གཅོད་ཀྱི། གོང་མའི་དགོ་ཅ་མི་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཟག་
 མེད་ལ་དམིགས་པས་མི་གཅོད་པ་མིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱན་ལ་
 དམིགས་ཀྱང་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཀྱན་གྱིས་དོན་ལོག་ལྟ་ཀྱན་གྱིས་
 ཞེས་མི་སྦྱོར་རོ། །གཅོད་ཚུལ་ནི་ཅིག་ཅར་དུ་མིན་ཏེ། རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་
 རྣམས་རིམས་ཀྱིས་གཅོད་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པར་མའི་ནང་
 དུ་སྐྱེས་པ་དང་བྱུང་མེད་ཀྱིས་གཅོད་པ་བྱེད་ཀྱི། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་སོགས་
 ཀྱིས་མི་གཏོད་དེ། དེ་རྣམས་བསམ་པ་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ལྟ་བ་སྦྱང་
 པས་གཅོད་ཀྱི། མིན་པ་སྦྱང་བས་མི་གཅོད་དེ། །དེ་བསམ་པ་གཡོ་བའི་ཕྱིར།
 དགོ་ཅ་བཅད་དག་ནི་ཆོས་ཅན། དགོ་ཅ་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དང་
 བྲལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མཆོམས་ནི་ཐེ་ཆོམ་ཡོད་ལྟ་བུ། །མཆོམས་མེད་བྱེད་
 པའི་འདི་ལ་མིན། །ཞེས་བྱུང་། དགོ་ཅ་ཆད་པ་ཆོས་ཅན། །བྱོད་སྤར་མཆོམས་
 སྦྱོར་བའི་དུས་ཡོད་དེ། རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཡོད་དམ་སྟུམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་དང་། ཡོད་
 པར་ངེས་པའི་ལྟ་བ་གང་རུང་གིས་མཆོམས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། མཆོམས་མེད་
 བྱེད་པའི་དགོ་ཅ་ཆོས་ཅན། ཆེ་འདི་ལ་མཆོམས་སྦྱོར་བ་མིན་ཡང་སྦྱོར་བའི་
 དུས་ཡོད་དེ། ཆེ་འཕོས་ནས་མཆོམས་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སེམས་པ་གང་ལས་ལམ་དུ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་དབྱེད་པ་
ལ། མི་དགོ་བ་དང་དགོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་དགོ་
བརྒྱད་ཀྱི་བར་དག་དང་། །སེམས་པ་ཅིག་ཅར་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་། ཞེས་བྱུང་།
སེམས་པ་ཆོས་ཅན། མི་དགོ་བ་དུ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། སློག་
གཙོད་པ་སོགས་མི་དགོ་བ་གཅིག་ནས་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དག་དང་ལྟན་ཅིག་
ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ལུས་ངག་གི་བདུན་དང་ཡིད་
ཀྱི་གསུམ་གང་རུང་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དགེ་བ་བརྩ་ཡི་བར་དག་དང་། གཅིག་དང་བརྒྱད་དང་
ལྔ་དང་མེད། །ཅིས་བྱུང་། སེམས་པ་ཆོས་ཅན། དགེ་བ་དུ་དང་ལྟན་ཅིག་
འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། གཅིག་ནས་བརྩ་ཡི་བར་དག་ན་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་སྒྲིབ་
དེར་ཐལ། སྒོག་གཅོད་སྒྲོང་བ་སོགས་བརྩ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་
སྒྲིབ་ དམིགས་བསལ་ཡོད་དེ། སྒྲོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དགེ་བའི་ལས་
ལས་གཅིག་ཁོ་ན་དང་། ལྔ་ཁོ་ན་དང་བརྒྱད་ཁོ་ན་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་
པའི་སྒྲིབ་ དེར་ཐལ། ལྔ་གཅིག་ཁོ་ནའི་སྒྲོམ་པ་གཟུགས་ཅན་མེད་པའི་སྒྲིབ་
དང་། སྒྲོང་བ་གསུམ་དང་ལྔ་ཅམ་གྱི་སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་སྒྲིབ་།

གསུམ་པ་འགྲོ་བ་གང་ན་ལས་ལམ་དུ་ཡོད་དབྱང་པ་ལ། མི་དགེ་བ་
 དང་དགེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དཔྱལ་བ་ན་ནི་ཀྲལ་པ་དང་། །ཆོག་རྩལ་

གཞོན་སེམས་རྣམ་གཉིས་སོ། །བརྒྱབ་སེམས་ལོག་ལྟ་ལྟན་པས་སོ། །སྒྲིམ་
སྟན་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། །དེ་ན་བདུན་པ་དངོས་སུ་ཡང་། །འདོད་པ་གཞན་ན་
མི་དགེ་བཅུ། །ཞེས་བྱུང་། །དཔྱལ་བ་ཆོས་ཅན། །སྤྱོད་ན་མི་དགེ་བ་གསུམ་
ཡོད་དེ། །ཆོག་ཀྱལ་བ་དང་ཆོག་རྩལ་དང་གཞོན་སེམས་གསུམ་མངོན་གྱུར་
དང་ལྟན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་པའི་བྱིར། །དེ་ན་མི་དགེ་གཞན་
གཉིས་ཀྱང་ཡོད་དེ། །བརྒྱབ་སེམས་དང་ལོག་ལྟ་ལྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་པའི་
བྱིར། །སྒྲིམ་སྟན་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། །བརྒྱབ་སེམས་གཞོན་སེམས་ལོག་ལྟ་
གསུམ་ས་བོན་ལྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་ལ། །དེ་ན་བདུན་པ་དག་ཀྱལ་མངོན་
གྱུར་དུ་དངོས་སུ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། །སྤར་བཤའ་པའི་དེ་གཉིས་ན་གཞན་
སྤྱོགས་མཐུན་ལྟ་བུ་ལས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མེད་དེ། །དེ་དག་གི་མཆོན་ཉིད་
ཆང་བ་མེད་པའི་བྱིར། །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་འདོད་པ་ན་མི་དགེ་བཅུ་
མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་དེ། །སྤྱོད་གསུམ་གྱི་མི་དང་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགོ་དང་ལྟ་
མིན་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་ཅིང་། །ལྟ་ལའང་ཅི་རིགས་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། །དགེ་བ་གསུམ་ནི་ཐམས་ཅད་ན། །རྟོན་དང་མངོན་དུ་
གྱུར་སྒྲོ་ནས། །གཟུགས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་སེམས་ཅན། །རྟོན་པས་བདུན་
ཡོད་ལྟག་བྱས་ན། །མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་། །དཔྱལ་བཅས་སྒྲིམ་
སྟན་མ་གཏོགས། །ཞེས་བྱུང་། །ཡིད་ཀྱི་དགེ་བ་གསུམ་ནི་ཆོས་ཅན། །ཁམས་

གསུམ་དང་འགྲོ་བ་ལྔ་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་དེ། དེ་དག་ན་རྟེན་པ་དང་མངོན་དུ་
 གྱུར་པ་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཡོད། གཟུགས་མེད་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་
 སེམས་ཅན་ལ་རྟེན་པ་སྟེ་ལྷན་པའི་སྒྲོན་ས་ཡོད། དེ་དག་གི་ལྷག་མར་བྱས་
 པའི་ཁམས་དང་། འགྲོ་བ་དག་ན་ལུས་ངག་གི་མདུན་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོ་
 རྒྱུ་ས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ཡིན་གྱི། བདུན་པོ་སྤྲ་མ་དང་མི་སྒྲོར་རོ། །ཡི་
 དྲགས་དང་དུད་འགྲོ་ལ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་སྒྲོམ་པས་བསྐྱུས་པའི་དེ་
 གསུམ་མེད་པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། དེ་དག་ན་སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔྱུལ་
 བ་དང་བཅས་པའི་སྤྲ་མི་སྟན་པ་ནི་མ་གཏོགས་ཏེ། དམིགས་གྱིས་བསལ་
 རྒྱུ་ས་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་བ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཞར་བྱང་དང་བཅས་པ་ལ།

བཞི་བ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཞར་བྱང་དང་བཅས་པ་ལ། འབྲས་བྱ་དང་
 ཞར་བྱང་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐམས་ཅད་བདག་པོ་རྒྱ་མཐུན་དང་། །རྣམ་སྤྲོད་
 འབྲས་བྱ་འབྲིན་པར་འདོད། །སྤྱུག་བསྐྱེད་ཕྱིར་དང་བསད་ཕྱིར་དང་། །གཟི་
 བྱིན་མེད་ཕྱིར་འབྲས་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་བྱང་། དགེ་མི་དགའི་ལས་ལམ་
 ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། སྒྲོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་གྱིས་འབྲས་བྱ་སོ་སོར་
 འབྲིན་པར་འདོད་དེ། སྒྲོར་བས་རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དང་། དངོས་གཞིས་
 རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་། མཐུག་གིས་བདག་པོའི་འབྲས་བྱ་འབྲིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོག་གཙོད་ཀྱིས་མཚོན་ཆ་སྦྱོར་བའི་ཆེ་གཞན་སྟུག་བསྐྱལ་
 བར་བྱས་པས་ནམ་སྟོན་སྟུག་བསྐྱལ་བའི་ལུས་འབྱུང། དངོས་གཞིའི་ཆེ་
 བསད་པས་རྩ་མཐུན་ཆེ་བྱང་། མཐུག་ཏུ་གསད་བྱ་དེ་གཟི་བྱིན་མེད་པར་
 བྱས་པའི་ཕྱིར་བདག་འབྲས་ས་སྟོགས་དང་སྟོན་གཟི་མཐུ་ཚུང་བའི་ཕྱིར། དེ་
 བཞིན་དུ་མི་དགོ་བ་གཞན་དང་དེ་ལས་བསྟོན་པའི་དགོ་བའི་འབྲས་བྱ་ལའང་
 ཅི་རིགས་སྦྱོར་ཏེ། འདི་ནི་མཚོན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལུས་དང་ངག་དང་ཆགས་ལས་སྦྱེས། །ལོག་འཆོ་
 སྦྱངས་དཀའི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག། །བསྟན་ཏེ་གལ་ཏེ་ཡོ་བྱད་ལ། །ཆགས་
 བསྐྱང་མདོ་དང་འགལ་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་བྱང་། ལོག་འཆོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་
 རོ་ཐོ་ཡོད་དེ། ལུས་དང་ངག་གི་ལས་ལོག་པར་ཆགས་པ་ལས་སྦྱེས་པ་ཞིག་
 དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོག་འཆོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཀར་ནས་
 བསྟན་པའི་རྩ་མཚན་ཡོད་དེ། སོ་སྦྱེས་སྦྱངས་དཀའ་བའི་རྩ་མཚན་གྱིས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁ་ཅིག་ཡོ་བྱད་ལ་ཆགས་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
 བའི་ལུས་ངག་ཁོ་ན་ལ་ལོག་འཆོར་འཛོག་གོ་སྟམ་ན། འཐད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་
 ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་སྤང་པོའི་མདོར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 མདོ་དེར་སྤང་ཆེན་འཐབ་པ་དང་སྟོབས་འབྱེད་པ་སོགས་འཛོག་ཏེན་གྱི་
 གཡེང་བ་ལ་སྟད་མོ་སྟ་བ་ཡང་ལོག་འཆོར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ། མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་
 རྟོ། རྟོར་བཅས་སྟོང་བའི་ལམ་དག་གི། །ལས་ནི་ལྷ་ཡི་འབྲས་བུར་བཅས། །རྟོ་
 མེད་བཞི་ཡིས་ཟག་བཅས་གཞན། །དགོ་དང་མི་དགོ་གང་ཡིན་པའང་། །ཟག་
 པ་མེད་པ་ལྷག་མ་དང་། །ལུང་བསྟན་མིན་གང་གསུམ་གྱིས་སོ། །ཞེས་བྱུང་།
 རྟོར་བཅས་ཏེ་ཟག་བཅས་ཉོན་མོངས་སྟོང་བ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྟོམ་ལམ་དག་
 གི་སེམས་པའི་བཞི་ཆོས་ཅན། ལྷ་ཡི་འབྲས་བུར་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་
 སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་དང་།
 རྒྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། འོག་མའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་
 བལ་འབྲས་དང་། བདག་འབྲས་རང་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བུས་སྤར་མ་
 བྱུང་བ་འབྲུབ་པ་དང་བཅས་པའི་བྱིར། རྟོ་མེད་སྟོང་ལམ་ཟག་མེད་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་བཞི་དང་ལྷན་ཏེ། རྣམ་སྟོན་མ་གཏོགས་པའི་
 འབྲས་བུ་བཞི་དང་བཅས་པའི་བྱིར། སྟོང་ལམ་ལས་གཞན་པའི་དགོ་བ་ཟག་
 བཅས་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་གང་ཡིན་པའང་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་བཞི་དང་
 ལྷན་ཏེ། བལ་འབྲས་མ་གཏོགས་བཞི་དང་ལྷན་པའི་བྱིར། དེ་ལས་གཞན་པའི་
 ཟག་པ་མེད་པ་ལྷག་མ་དང་ལུང་བསྟན་མིན་པའི་ལས་གང་ཆོས་ཅན། འབྲས་
 བུ་གསུམ་དང་བཅས་ཏེ། རྣམ་སྟོན་དང་བལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་
 དང་བཅས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དགོ་སོགས་གསུམ་དུ་བཤད་པ།
 དུས་གསུམ་དུ་བཤད་པ། ཁམས་གསུམ་དུ་བཤད་པ། སློབ་སོགས་གསུམ་
 དུ་བཤད་པ། མཐོང་སྤང་སོགས་གསུམ་དུ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ལྟ།

༡ དགོ་སོགས་གསུམ་དུ་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། དགོ་བའི་དགོ་ལ་སོགས་པ་ནི། །བཞི་དང་གཉིས་དང་དེ་
 བཞིན་གསུམ། །མི་དགའི་དགོ་སོགས་གཉིས་དང་ནི། །གསུམ་དང་བཞི་སྟེ་
 རིམ་པ་བཞིན། །ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དགོ་ལ་སོགས། །དེ་དག་གཉིས་དང་
 གསུམ་དང་གསུམ། །ཞེས་བྱུང་། དགོ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་དགོ་བ་
 ལ་བཞི་ཡོད་དེ། རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་བཞི་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར། ལ་སོགས་པས་ནི་དེའི་མི་དགོ་བ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྐྱེས་བུ་བྱེད་
 འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ལུང་མ་བསྟན་ལ་གསུམ་
 ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་མཐུན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། མི་དགོ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་འབྲས་བུ་དགོ་སོགས་གསུམ་ལས་
 ཅི་ཅམ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་གྱི་འབྲས་བུ་དགོ་བ་ལ་སྐྱེས་བདག་གཉིས་
 དང་། མི་དགོ་བ་ལ་རྒྱ་བདག་སྐྱེས་གསུམ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ལ་བྲལ་
 འབྲས་མ་གཏོགས་པ་བཞི་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་མཐུན་
 སྐྱེས་བདག་རྣམ་སྟོན་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུང་མ་བསྟན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་

འབྲས་བུ་དག་སོགས་དེ་དག་གསུམ་ལས་ཅི་ཙམ་འབྲུང་བ་ཡོད་དེ། བྱོད་ཀྱི་
འབྲས་བུ་དག་བ་ལ་སྐྱེས་བདག་གཉིས་དང་། མི་དག་བ་ལ་རྒྱ་བདག་སྐྱེས་
གསུམ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ལ་རྒྱ་མཐུན་བྱེད་འབྲས་རྣམ་སྟོན་གསུམ་ཡོད་
པའི་བྱིར།

༡ དུས་གསུམ་དུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། འདས་ད་ལྟར་མ་འོངས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
འདས་པའི་ཐམས་ཅད་བཞི་ཡིན་ནོ། །བར་མ་ཡི་ནི་མ་འོངས་པའང་། །བར་
མ་གཉིས་པོ་མ་སྐྱེས་པའི། །འབྲས་བུ་མ་འོངས་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་།
འདས་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དུས་གསུམ་ཐམས་ཅད་དང་
ལྟན་ཞིང་དེ་རྣམས་ནི་འབྲས་བུ་བཞི་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། བྲལ་འབྲས་མ་
གཏོགས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བར་མ་ད་ལྟར་བ་ཡི་ལས་ནི་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་
འོངས་པ་ཡིན་ཀྱང་བཞི་ཡོད་དེ། བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་
བྱིར། བར་མ་ད་ལྟར་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ད་ལྟར་བ་གཉིས་ཡོད་དེ།
སྐྱེས་བདག་གི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་སྐྱེས་པ་སྟེ་མ་འོངས་པའི་
ལས་ཆོས་ཅན། བྱོད་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་ལྟན་ཏེ། འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་གསུམ་
དང་ལྟན་ཏེ། ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱ་བྲལ་མ་གཏོགས་པ་དང་ལྟན་པའི་བྱིར།

༡ ཁམས་གསུམ་ཏུ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ནི། རང་གི་ས་པའི་བཞི་ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱི་ས་པའི་གསུམ་
དང་གཉིས། །ཞེས་བྱུང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན། རང་གི་ས་པའི་
འབྲས་བུ་སྐྱབ་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། བྲལ་འབྲས་མིན་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཆོས་ཅན། བྱིད་གྱིས་གཞན་གྱི་ས་པའི་ལས་སྐྱབ་པ་ལ་གསུམ་མཇུག། གཉིས་
འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་ཞིག་སྐྱབ་ན་རྣམ་སྤྲིན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་
པ་གསུམ་དང་། ཟག་བཅས་སྐྱབ་ན་སྤྲིན་བདག་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

༢ སློབ་སོགས་གསུམ་ཏུ་བཤད་པ།

བཞི་པ་ལ། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པ་གསུམ། དང་
པོ་ནི། སློབ་པའི་སློབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ། །མི་སློབ་ལས་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། །
སློབ་པ་ཡི་ནི་ཆོས་ལ་སོགས། །གཅིག་དང་གསུམ་དང་གཉིས་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལས་གཞན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། །སློབ་སོགས་གཉིས་དང་གཉིས་དང་ལྔ། །ཞེས་
བྱུང་། སློབ་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། བྱིད་གྱིས་འབྲས་བུ་སློབ་པ་ལ་སོགས་
གསུམ་ལས་གང་སྤྲིན་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་སློབ་པ་སྐྱབ་ན་སྐྱུ་
སྤྲིན་བདག་གསུམ་དང་། སོགས་པས་མི་སློབ་པ་སྐྱབ་ན་ཡང་འབྲས་བུ་དེ་
གསུམ་དང་། སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཀ་མིན་པ་སྐྱབ་ན་སྤྲིན་བདག་བྲལ་འབྲས་
གསུམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མི་སྒྲོབ་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་སྒྲོབ་སོགས་གསུམ་
ལ་ཅི་ཅམ་སྐྱེད་པ་ཡོད་དེ། སྒྲོབ་པའི་ཆོས་སྐྱེད་ན་བདག་འབྲས་གཅིག་བུ་
དང་། སོགས་པས་མི་སྒྲོབ་བསྐྱེད་ན་རྒྱ་བདག་སྐྱེས་གསུམ་དང་། སྒྲོབ་མི་
སྒྲོབ་གཉིས་ཀ་མིན་པ་སྐྱེད་ན་སྐྱེས་བདག་གཉིས་འབྲུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ལས་
ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་ཅི་ཅམ་སྐྱེད་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་
སྒྲོབ་པ་ལ་སྐྱེས་བདག་གཉིས་དང་སོགས་ཀྱིས་མི་སྒྲོབ་པ་ལའང་དེ་གཉིས་
དང་། གཉིས་ཀ་མིན་པ་ལ་འབྲས་བུ་ལྔ་འབྲུང་བའི་བྱིར།

༥ མཛོད་སྤང་སོགས་གསུམ་བྱ་འབྲས་བྱ་བྱ་དང་བཅས་པ།

ལྔ་པ་ནི། མཛོད་བས་སྤང་བྱའི་དེ་ལ་སོགས། །གསུམ་དང་བཞི་དང་
གཅིག་ཡིན་ནོ། །སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་ལས་ཀྱི། །དེ་དག་གཉིས་དང་བཞི་
དང་གསུམ། །སྤང་བྱ་མིན་པའི་དེ་དག་གཅིག །གཉིས་དང་བཞི་སྟེ་གོ་རིམ་
བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་ནི། མཛོད་བས་སྤང་བྱའི་ལས་
ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་དག་གསུམ་ལས་གང་འབྲུང་བ་ཡོད་དེ།
མཛོད་སྤང་ལ་རྒྱ་སྐྱེས་བདག་གསུམ་དང་། སོགས་ཀྱིས་སྒྲོམ་སྤངས་ལ་བྲལ་
འབྲས་མིན་པའི་བཞི་དང་། སྤང་བྱ་མིན་པ་ལ་བདག་འབྲས་གཅིག་བུ་ཁོ་ན་
འབྲུང་བའི་བྱིར། །སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་

བྱ་དེ་དག་གསུམ་ལས་གང་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་མཐོང་སྤང་ལ་སྐྱེས་
པ་བདག་གཉིས་དང་། སྒོམ་སྤང་ལ་བྲལ་འབྲས་མིན་པའི་བཞི་དང་། སྤང་བྱ་
མིན་པ་ལ་སྐྱེས་བདག་བྲལ་འབྲས་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། སྤང་བྱ་མིན་པའི་
ལས་ཆོས་ཅན། བྱིང་གིས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་གང་སྐྱེད་པ་ཡོད་དེ།
འབྲས་བུ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མཐོང་སྤང་ལ་བདག་འབྲས་གཅིག་བྱ་དང་། སྒོམ་
སྤང་ལ་སྐྱེས་བདག་གཉིས་དང་། སྤང་བྱ་མིན་པ་རྣམ་སྤྲོད་མིན་པའི་བཞི་དང་
ལྟན་པའི་བྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གངས་གཞན།

བཞི་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གངས་གཞན་ནི། རིགས་མིན་བསྐྱེད་པ་ཉོན་
མོངས་ཅན། ཁ་ཅིག་ཆོ་ག་ཉམས་ཞེའོ། །གཅིག་གིས་སྐྱེས་བ་གཅིག་འཕེན་
ནོ། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་བྱེད་དུ་མ་ཡིན། སེམས་མེད་སྟོམས་པ་འདུག་པ་
དག། །འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་ཐོབ་པའང་མིན། །ཞེས་བྱུང་། རིགས་མི་རིགས་
གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ལས་གསུམ་ལས་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཆོས་ཅན།
ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལས་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་
ཅིག་ན་རེ། དེ་ཡོད་དེ། ལྷ་མའི་སྤྱང་དུ་འགོ་འདུག་ཟས་སོགས་ལ་ཆོ་ག་ལྟར་
མ་བྱས་པའི་ལས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཆོ་ག་ཉམས་པའི་ལས་
མི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེའོ། །གོང་དུ་བཤད་པའི་ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་

བ་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་འཕེན་ཞེ་ན། གྲེ་སྤྲི་གྲུབ་མཐའ་འདིར་ལས་གཅིག་
 ཁོ་ནས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་གྱི། དུ་མ་མི་འཕེན་ལ། དུ་མས་ཀྱང་གཅིག་ཙམ་
 ལས་འཕེན་པར་མི་འདོད་དེ། དེ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ་
 རིགས་པ་ནི་གངས་སྤེལ་ལས་སོ། །ཁོ་ན་མདོ་ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་དུ་མ་
 འཕེན་པར་བཤད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། ལས་གཞན་གྱི་
 ས་བོན་གསོས་དང་། དེ་ལ་བཏེན་ནས་སྐྱེ་བ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་
 ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འཕེན་བྱེད་གཅིག་ཡིན་ཡང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 བྱེད་དུ་མ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རི་མོ་མཁན་གཅིག་གིས་བྲིས་པ་ལ་
 ཆོན་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལྟར། འཕེན་བྱེད་གཅིག་གི་འབྲས་
 བུ་དབང་པོ་ཆང་མ་ཆང་སོགས་སྒྲ་ཆོགས་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་
 མེད་འགོག་པ་དང་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་དག་ཆོས་ཅན།
 རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་ཀྱང་རིས་མཐུན་འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་དང་ལྟན་
 ཅིག་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཐོབ་པའང་འཕེན་
 བྱེད་མིན་ཏེ། ལས་བས་ཀྱང་འབྲས་བུ་མང་བའི་ཕྱིར་དང་འབྲས་བུ་མི་གཅིག་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ།

གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། སྤང་བྱ་སྒྲིབ་པ་གསུམ། བསྟེན་བྱ་

བསོད་ནམས་གསུམ། ཆ་མ་ཐུན་དག་བ་གསུམ་བཤད་པ་དང་གསུམ།

༡ སྒྲིབ་བྱ་སྒྲིབ་པ་གསུམ།

དང་པོ་ལ། སྒྲིབ་བསྟན་པ་དང་། འགྲོ་བ་ན་སྒྲིབ་པ་དུ་ཡོད་དང་། ལས་
སྒྲིབ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་གསུམ།

དང་པོ་ནི། མཆམས་མེད་པ་ཡི་ལས་རྣམས་དང་། ཉོན་མོངས་ཤས་
ཆེན་ངན་འགྲོ་དང་། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་། །སྒྲིམ་སྒྲིབ་
གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་བྱུང་། སྒྲིབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་གངས་གྱིས་
དབྱེ་ན་གསུམ་དུ་འདོད་དེ། ལས་གྱི་སྒྲིབ་པ། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ། རྣམ་
སྒྲིབ་གྱི་སྒྲིབ་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མཆམས་མེད་པ་ཡི་
ལས་རྣམས་དང་པོ་དང་། ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེན་པོའི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་གཉིས་པ་
དང་། ངན་འགྲོ་བ་རྣམས་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་སྒྲིམ་སྒྲིབ་
པ་རྣམས་གསུམ་པས་བསྟུས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་དག་གིས་གང་ལ་སྒྲིབ་
ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒྲིམ་པ་དང་ལམ་བྱུང་པར་ཅན་ཅི་རིགས་སྒྱེ་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་
བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་གསུམ་གྱི་ཆེ་ཆུང་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་དང་ལས་དང་རྣམ་
སྒྲིབ་གསུམ་སྒྲིམ་སྒྲིབ་ཆེ་བའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་མཐའ་གཅིག་དུ་མ་ངེས་ཏེ།
མཆམས་མེད་ལས་སྟོབས་ཆུང་བའི་ཉོན་མོངས་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མཆམས་མེད་སྒྲིབ་གསུམ་དག་ན་ཡོད། །བ་མ་སོགས་

ལ་མི་འདོད་དོ། །ཕན་དག་ངོ་ཆ་རྒྱུ་བའི་སྤྱིར། །ལྷག་མ་འགྲོ་བ་ལྷ་དག་ན། །
 ཞེས་བྱང་། མཆམས་མེད་ལྷ་ཆོས་ཅན། གང་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་
 དེ། སྤྱི་མི་སྙན་མིན་པའི་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མི་དག་ལ་ཡོད་ཀྱི། ཟ་མ་དང་སོགས་
 ཀྱིས་མ་ནི་ད་ལྷ་བྱ་ལ་ཡོད་པར་མི་འདོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཕན་སེམས་
 རྒྱུ་ཞིང་རྒྱུ་དངོ་ཆ་ཁྱེད་ཡོད་ཤས་རྒྱུ་བའི་སྤྱིར། མཆམས་མེད་ཀྱི་ལྷག་མ་
 ཉོན་མོངས་དང་ནམ་སྤྱིན་གྱི་སྤྱིབ་པ་ཆོས་ཅན། གང་ན་ཡོད་པ་ནི་སྤྱིགས་རེ་
 བ་མིན་ཏེ། འགྲོ་བ་ལྷ་པོ་ཐམས་ཅད་དག་ན་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ། མཆམས་མེད་དངོས་དང་། ཉེ་བའི་མཆམས་མེད་ཞར་
 བྱང་དང་བཅས་པ་གཉིས།

མཆམས་མེད་དང་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན།

དང་པོ་ལ། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དང་། དེ་དག་མཆམས་མེད་ཡིན་
 པའི་རྒྱ་མཆོན། དེ་ལ་གཞན་གྱི་དོགས་པ་སྤང་བ། དགེ་མི་དགའི་འབྲས་བུ་
 ཆེ་ཆོད་བསྟན་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དངོས་དང་།
 འཁོར་ལོའི་དབྱེན་གྱི་མཆམས་མེད་དངོས་བཟུང་བ་དང་། དེའི་བྱང་ཆོས་
 བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དགེ་འདུན་དབྱེན་ནི་མི་འཕྲོད་པའི། །རང་བཞིན་
 ལྷན་པ་མ་ཡིན་ཆོས། །ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལུང་བསྟན་མིན། །དེ་དག་དགེ་
 འདུན་ཡང་དག་ལྷན། །ཞེས་བྱང་། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ཆོས་ཅན། འཛོག་

ཚུལ་ཡོད་དེ། དག་འདུན་གྱི་སྡེ་གཉིས་པན་ཚུན་མི་འཕྲོད་པར་བྱེད་པའི་རང་
བཞིན་ལྡན་པ་མིན་པའི་ཆོས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་
ཅན་མིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། མི་
དག་བའང་མིན་ཏེ། ལུང་དུ་བསྟན་པ་མིན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། དག་བ་
མིན་པ་ནི་ཤེས་སྤྲོད། །དེ་ཆོས་ཅན། གང་ལ་ལྡན་པ་ཡོད་དེ། དག་འདུན་དེ་
དང་དེ་བྱེ་བའི་དག་འདུན་སྡེ་པན་ཚུན་གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྡན་གྱི། འབྱེད་
པ་པོ་ལ་མི་ལྡན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡི་ཁ་ན་མ་ཐོ་རྩུན། དེ་དང་འབྱེད་ལོ་ཡང་དག་ལྡན།
ཞེས་འབྱུང་། དག་འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་གྱི་མཆམས་མེད་གྱི་ལས་ཆོས་
ཅན། འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། དག་འདུན་སྡེ་གཉིས་པན་ཚུན་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་
དེ་ཡི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་རྩུན་ཆེན་པོའི་མཆམས་མེད་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་
ཅན། གང་ལ་ལྡན་པ་ཡོད་དེ། དེ་དང་འབྱེད་པ་པོ་ལྟས་སྦྱིན་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་དག་
པར་ལྡན་པའི་བྱིར། དག་འདུན་གྱི་དབྱེན་ཡིན་ན་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་མ་
བྱུང་སྟེ། དེའི་མཆམས་མེད་གྱི་ལས་རྣམས་ལུང་མ་བསྟན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་མི་དག་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་དེའི་བྱུང་
ཆོས་ལ། འབྲས་བུའི་བྱུང་པར་དང་། གང་ཟག་གི་དང་། ཚུལ་རི་ལྟར་དང་།
གནས་གྱི་བྱུང་པར་དང་། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་བྱེད་པ་ལྟ། དང་པོ་ནི། བསྐྱལ་པར་

མནར་མེད་རྣམ་སྒྲིན་འགྲུལ། །ལྷག་པས་གཞོད་པ་ལྷག་པར་འགྲུལ། །ཞེས་
བྱུང་། འཁོར་ལོའི་མཆམས་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་རྣམ་སྒྲིན་
ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་དེ། བྱེད་པ་པོ་བར་གྱི་བསྐྱལ་པར་མནར་མེད་པའི་དབྱུལ་
བར་རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྤོང་བར་འགྲུལ་བའི་ཕྱིར། མཆམས་མེད་
གཅིག་དང་མང་པོ་བྱས་པ་ལ་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། གཅིག་ལས་ལྷག་བྱས་པ་
དེའི་ལུས་རྗེ་ཆེར་སྐྱེས་ནས་མཆམས་མེད་ཀྱི་གངས་བཞིན་དུ། སྤྱག་བསྐྱལ་
ཀྱི་གཞོད་པ་ཡང་གཉིས་སོགས་ཆོས་ལྷག་པར་སྤོང་བར་འགྲུལ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། དག་སྤོང་ལྟ་སྤྱོད་ཚུལ་ལྡན་པས། །འབྱེད་དོ་ཞེས་བྱུང་། དབྱེན་
དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱེད་པ་པོའི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། དག་སྤོང་ཡིན་པ། ལྟ་བ་
གཙོ་བོར་སྤྱོད་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པས་འབྱེད་ཀྱི། དེ་ལ་གཞན་པས་
མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཞན་དུའོ་བྱས་པ་རྣམས། །སྟོན་དང་ལམ་གཞན་ལ་
བཟོད་པ། །བྱེ་བའོ་དེ་ནི་མི་གནས་སོ། །དེ་ནི་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དུ་འདོད། །
ཞེས་བྱུང་། སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་བཞུགས་པའི་གནས་དེ་ལས་གཞན་དུ་
བྱས་པ་སྟེ་སོ་སྟེ་རྣམས་འབྱེད་དགོས་ཏེ། སྟོན་པ་བཞུགས་པར་གཟི་བརྗེད་
མི་བཟོད་ཅིང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་འབྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བའི་
ཆད་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་ལས་གཞན་པའི་ལྷས་སྤྱིན་ལ་དད་པ་དང་། སྟོན་པས་

བཅས་པའི་ལམ་ལས་གཞན་བསྐྱབ་ཆོག་ལྟ་ལ་བཅོད་པ་སྟེ་འདོད་ཅིང་དང་དུ་
 སྒངས་པ་ན་གྲེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲེད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུན་ཆད་
 ཡོད་དེ། ཞག་གཅིག་ལས་ལྷག་མི་གནས་པར་འདུམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
 དགྲེན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོའི་དགྲེན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། མ་འདུམ་བར་
 དུ་ལམ་གསར་པ་མི་སྐྱེ་ཞིང་ཆོས་འཁོར་ཡང་གྲེ་བས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་
 པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། འཇམ་སྒྲིང་ནའོ་དགྲ་སོགས་ཀྱིས། །ལས་ཀྱི་དགྲེན་ནི་
 སྒྲིང་གསུམ་ན། །དེ་ནི་བརྒྱད་དག་ཡན་ཆད་ཀྱིས། །ཞེས་བྱུང་། འཁོར་ལོའི་
 དགྲེན་དེ་ཆོས་ཅན། འཇམ་སྒྲིང་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ན་མེད་དེ། །འགྲན་ཆེ་
 སངས་རྒྱས་མེད་པའི་ཕྱིར་གངས་ཉུང་མཐའ་ཡང་དག་སྟོང་དགྲ་སོགས་
 དགོས་ཏེ། དག་འདུན་སྟེ་གཉིས་ལ་དག་སྟོང་བརྒྱད་དང་འབྲེད་པ་པོ་གཅིག་
 གྲང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱི་དགྲེན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲིང་གསུམ་ན་ཡོད་
 དེ། བསྟན་པ་གནས་ས་ཁོ་ནར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དག་
 སྟོང་བཞི་ཆེན་གཉིས་ཏེ་བརྒྱ་དག་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཆོག་གསྟེ། འབྲེད་པ་པོ་བྱུར་
 དུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ལྟ་བུ་ནི། དང་པོ་མཐའ་སྟོན་བྱང་གཅིག་གི། །ལྟ་རོལ་བྱུབ་པ་ནོངས་པ་
 དང་། མཆམས་མ་བཅད་པ་དག་ཏུ་ཡང་། །འཁོར་ལོའི་དགྲེན་ནི་མི་འབྱུང་ངོ་། །
 ཞེས་བྱུང་། འཁོར་ལོའི་དགྲེན་དེ་ཆོས་ཅན། །དུས་དྲུག་ཏུ་མི་འབྱུང་སྟེ། སྟོན་

པ་དང་པོ་སངས་རྒྱས་མ་ཐག་དང་། །མཐའ་སྟེ་ཕྱིས་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བ་
དང་། །བར་དུའང་བསྟན་པ་ལ་སྒྲོན་མ་བྱུང་བའི་བར་དང་། །ཉན་ཐོས་མཆོག་
བྱང་གཅིག་མ་བྱུང་བའི་སྤྱོད་ལ་དང་། །སྤྱབ་པ་ནོངས་པ་སྟེ་སྤྱང་ན་ལས་
འདས་རྩེས་དང་། །མཆོམས་པོ་ཆེ་མ་བཅད་པའི་ནང་དག་ཏུ་ཡང་མི་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར། །རྟགས་གཞན་རྣམས་སྦྱ་ཞིང་། །བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། །དབྱེན་དེ་མཆོག་
བྱང་གཅིག་གིས་འདུམ་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། །རྟག་པ་གྲུབ་སྟེ། །མཆོམས་
ནང་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་ནི་དེ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། །པན་འདོགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཞིང་། །སྤངས་དང་མེད་
པར་བྱས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། །པ་མ་བསད་པའི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། །མཆོམས་
མེད་གྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། །པན་འདོགས་པའི་ཞིང་ཁྱད་པར་བ་བསམ་པས་སྤངས་
ཤིང་སྦྱོར་བས་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། །དག་བཅོམ་བསད་པ་དང་དགོ་
འདུན་གྱི་དབྱེན་དང་སངས་རྒྱས་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་སྐྱར་བའི་ལས་
གསུམ་ཆོས་ཅན། །མཆོམས་མེད་ཡིན་ཏེ། །ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་
སྤངས་ཤིང་མེད་པ་དང་ཉམས་པ་སྤར་ལྟར་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། །མཆོན་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་ཀྱང་འགྱུར། །གང་གི་ལྷ་མཆོན་
ལས་བྱུང་མ། །སངས་རྒྱས་བརྟེན་པར་སེམས་ལ་མིན། །བསྐྱུན་འོག་དག་
བཅོམ་ལ་མ་ཡིན། །མཆོམས་མེད་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་ལ། །འདོད་ཆགས་བྲལ་

འབྲས་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་བྱུང་། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བ་མ་མཆན་གྱུར་པ་
 བསད་ནའང་མཆམས་མེད་དུ་འབྱུར་ཏེ། བ་བྱད་མེད་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་
 མཆན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་གཉིས་ལ་ཡང་མཆམས་མེད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱད་
 མེད་ཁ་ཅིག་རང་གི་མངལ་གྱི་རྒྱར་རྒྱར་པོ་དེ་བྱད་མེད་གཞན་གྱི་མངལ་དུ་
 ལྷགས་ནས་བཅས་པའི་བྱ་དེའི་མ་དངོས་གནས་པ་གང་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། གང་
 གི་སྒྲ་མཆན་ལས་བྱུང་བའི་བྱད་མེད་དེ་དེའི་མ་དངོས་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་
 བསད་ན་མཆམས་མེད་གྱི་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་སྐྱེད་བྱེད་
 གྱི་མའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱིར་མ་ཅམ་ལ་ནི་སྐྱེད་བྱེད་དང་། གསོ་
 བྱེད་གྱི་མ་སོགས་དུ་མར་བརྗོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་
 བར་སེམས་པ་ཅམ་ལ་ནི་མཆམས་མེད་མི་འབྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཀྱོང་
 འདོད་མེད་ན་དེ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དགྲོ་བཅོམ་མ་ཐོབ་གོང་དུ་མཆོན་
 བསྐྱུན་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལ་ནི་དག་བཅོམ་བཀྱོང་བའི་
 མཆམས་མེད་གྱི་ལས་འབྱུང་བ་མིན་ཏེ། གང་ཟག་དེས་དག་བཅོམ་བཀྱོང་
 བའི་སྦྱོར་བ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མཆམས་མེད་གྱི་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་དེས་
 བསམ་པ་དེ་མ་ལོག་གི་བར་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 བའི་འབྲས་བུ་བཞི་གང་རུང་ཐོབ་མི་སྲིད་དེ། ལས་སྐྱེབ་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་བ་
 ལ་དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དག་བཅོམ་བསད་པའི་ལས་ཡིན་ན་མཆམས་མེད་

གྱི་ལས་ཡིན་པས་མ་བྱེད་སྟེ། རྒྱ་མཚན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་། མ་
 བསམ་པ་དང་ཚོར་ནས་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་བསད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་
 དུ་པ་མ་བསད་པའི་ལས་ལ་ཡང་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་གྱིས་མ་བྱེད་སྟེ། དེ་
 དག་གསོད་འདོད་གཏན་མེད་པར་སྟོས་དབང་གིས་བསད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། བཅོམ་ལག་མཁན་གྱི་བྱས་སྤང་བྱ་བསད་པར་འདོད་ནས་པ་བསད་
 ཀྱང་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་མ་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །པ་ཡང་ཡིན་དགྲ་བཅོམ་པ་
 ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་བྱུན་པ་བསད་ན་མཚམས་མེད་གཅིག་བྱས་པར་
 འཛོག་སྟེ། ཉེན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སྒོག་གཅོད་གྱི་ལས་ལམ་གཅིག་
 ཁོ་ན་འབྱུང་གི། །གཉིས་འབྱུང་བའི་དོན་མེད་དེ། བསད་བྱ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འོ་ན། མཚམས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་དུ་འཛོག་ཅེ་ན། མིང་
 གི་རྣམ་གྲངས་གྱིས་གཉིས་ཀར་འཛོག་རུང་ཡང་བྱེ་སྒྲིལ་ལྟར་ན་གཅིག་ཏུ་
 འཛོག་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར།
 སྐབས་འདིར་བྱུབ་མཐའི་བྱད་པར་གྱིས་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་རེ་ཡོད་དེ། །བཞི་
 པ་དག་མི་དགའི་འབྲས་བུ་ཆེ་ཆད་ངོས་བཟུང་བ་ནི། དག་འདུན་དབྱེ་ན་ཕྱིར་
 རྩུན་སྒྲིབ། ཁ་ན་མ་ཐོར་བ་ཆེར་འདོད། །འཛོག་ཉེན་པ་ཡི་དག་བ་ལ། །སྤྱིང་
 ཅིའི་སེམས་པ་འབྲས་རབ་ཆེ། །ཞེས་བྱུང་། མཚམས་མེད་གྱི་ནང་ནས་དག་
 འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་རྩུན་སྒྲིབས་པོ་སྒྲིབ་པའི་མཚམས་མེད་གྱི་

ལས་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རབ་ཏུ་ཆེ་བར་འདོད་དེ། མཆམས་
མེད་གཞན་བཞི་ལས་ཀྱང་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ངན་སེམས་གྱིས་ཁྲག་
ཕྱུང་བ་དང་། དག་བཅོམ་བསད་པ་དང་། མ་དང་པ་བསད་པ་སྡུ་མ་སྡུ་མ་ཆེ་
ཡང་ཐམས་ཅད་ལས་ཁྱོད་སྒྲིག་ཆེ་བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དགོ་བ་ལ་ནི་
སྲིད་རྩེའི་སེམས་དེ་ཚོས་ཅན། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་ཆེ་སྟེ། བསྐྱལ་
པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཁྲིར་རབ་ཏུ་ཞི་བར་གནས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཉེ་བའི་མཆམས་མེད་དངོས་དང་། ལས་ལམ་གྱི་གོགས་
ངོས་བཟུང་བ་དང་། བྱང་སེམས་ངེས་གནས་བཤའ་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི།
མ་དག་བཅོམ་མ་སྟུན་ཕྱུང་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ངེས་གནས་དང་། །
སློབ་པ་གསོད་དར་དགོ་འདུན་གྱི། །འདུ་བའི་སློ་ནི་འཕྲོག་པ་དག །མཆམས་
མེད་པ་དང་ཆ་འདྲ་སྟེ། །ལྷ་པ་མཆོད་རྟེན་འཇིག་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་།
མཆམས་མེད་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ཆ་འདྲ་བའི་ཉེ་བའི་མཆམས་མེད་ལྷ་ཡོད་
དེ། མ་དག་བཅོམ་མ་མི་ཆངས་བར་སྦྱད་པས་སྟུན་ཕྱུང་བར་བྱས་པ་དང་།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ངེས་གནས་གསོད་པ་དང་། འཕགས་པ་སློབ་པ་
གསོད་པ་དང་། དགོ་འདུན་གྱི་ཞལ་གྱི་འདུ་བའི་སློ་འཕྲོག་པ་དག་ནི་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་མ་དང་པ་དང་དག་བཅོམ་པ་གསོད་པ་དང་དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེན་
བྱས་པའི་མཆམས་མེད་དང་ཆ་འདྲ་ཞིང་། ལྷ་པ་མཆོད་རྟེན་འཇིག་པ་ནི་དེ་

བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱིན་པ་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བཅོད་དང་ཕྱིར་མི་འོང་དག་བཅོམ། འཕྲོ་བ་ལ་ལས་
གོགས་ཤིན་ཏུ་བྱེད། །ཅེས་བྱུང་། ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་འཕྲོ་བ་པ་
ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་གཙོ་བོ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྦྱོར་ལམ་བཅོད་པ་ཐོབ་པ་ལ་
ངན་སོང་དུ་སྦྱེ་ངེས་ཀྱི་ལས་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་ལ་འདོད་ཁམས་སུ་
སྦྱེ་ངེས་ཀྱི་ལས་དང་། དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལ་ཁམས་གོང་དུ་སྦྱེ་ངེས་ཀྱི་ལས་
རྣམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཐོབ་
ན་དེ་རྣམས་སུ་གཏན་མི་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ།

བྱང་སེམས་ངེས་གནས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་དང་།

སྦྱོན་བྱང་སྦྱོན་པའི་རྣམ་ཐར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། །གང་ནས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན། །གང་ནས་མཆོན་གྱི་ལས་བྱེད་པ། །བདེ་འགྲོར་
རིགས་མཐོར་སྦྱེ་དབང་ཆང་། །ཕོར་གྱུར་ཆེ་རབས་བྲན་མི་སྡོག་། དེ་ནི་འཇམ་
གླིང་ཕོར་གྱུར་ཉིད། །མངོན་སུམ་སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་པ། །བསམ་པ་ལས་
བྱང་བསྐལ་པ་བརྒྱ། །ལུས་པ་དག་ཏུ་འཕེན་པར་བྱེད། །རེ་རེའང་བསོད་
ནམས་བརྒྱ་ལས་སྦྱེ། །ཞེས་བྱུང་། དུས་གང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
དེས་གནས་ཡིན་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། གང་པན་ཆད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་

གྱི་ནམ་པར་སློན་པ་ཅན་གྱི་ལས་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ལ་
 དམིགས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ལ་ངེས་པར་གཞིལ་ཅིང་སློན་ལམ་བཟུང་བའི་
 རུས་པ་བྱེད་པར་དུ་གྱུར་བའི་ཆེ་ངེས་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
 ཡོན་ཏན་བྱུག་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་ཕན་ཆད་དུ་བདེ་འགོར་སྐྱེ་ཞིང་། རིགས་མཐོན་
 བོར་སྐྱེ་བ་དང་། དབང་པོ་ཆང་བ་དང་། སོ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་དང་། ཆེ་རབས་
 བླན་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་བྱུག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། མཆོན་ནམ་པར་སློན་
 པའི་ལས་སུ་བཞག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་པར་བྱུག་དང་ལྡན་ཏེ། གནས་འཇམ་
 སྒྲིང་དང་། ཏེན་པོར་གྱུར་པ་ཉིད་དང་། དུལ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་སངས་
 རྒྱུ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་དང་། དམིགས་པ་སངས་རྒྱུ་ལ་དམིགས་ཞིང་
 འོན་དུ་གཉེར་བར་སེམས་པ་དང་། ལས་དེའི་ངོ་བོ་ནི་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་
 དང་། དུས་འཆང་རྒྱལ་ལ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ལུས་པ་དག་ཏུ་འཕེན་གྱི། དེ་ལས་
 མི་མང་བའི་ཕྱིར། མཆོན་དེ་ནམས་ཆོས་ཅན། ནམ་སློན་གྱི་རྒྱ་ཡོད་དེ། རེ་
 རེའང་བསོད་ནམས་བརྒྱ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་འབྲེན་ཚུ་ལ་མི་འདྲ་བ་
 བཞི་ཡོད་དེ། འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་སེམས་པ་བརྒྱ་དང་། ལས་ལམ་བཅུ་ལ་རྒྱ་
 ལུས་དམིགས་པའི་སེམས་པ་བརྒྱ་དང་། ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ལ་དམིགས་
 པའི་སེམས་པ་བརྒྱ་དང་། ཁམས་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་སྣང་རྗེའི་སེམས་
 པ་བརྒྱར་འདོད་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ།

སྟོན་བྱང་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་བཤད་པ་ལ།

བསོད་ནམས་བསགས་ཚུལ་དང་། སར་སྤྱོད་རྫོགས་ཚུལ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། རྣམ་གཟིགས་མར་མེ་རིན་ཆེན་གཙུག་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་
མར་བྱང་། །དང་པོ་ཤྲུག་ཐུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་
ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་སྟོན་སྟོབ་ལམ་ནས་ཆོགས་གང་རི་ལྟར་རྫོགས་པའི་ཚུལ་
ཡོད་དེ། གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་དང་པོར་ཤྲུག་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ལ་རྩ་མཁན་
གྱི་ཁྱེལ་སྤངས་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་བསྟེན་བཀྱར་དང་བསྟོད་ནས་སེམས་
བསྐྱེད། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྱིེ་ལྟོང་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བའི་མཐར་
རིན་ཆེན་གཙུག་ཏྱར་ཅན་གྱི་ཆེ་གྲངས་མེད་དང་པོའི་ཆོགས་རྫོགས། གཉིས་
སར་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྱིེ་ལྟོང་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བའི་ཐ་མར་མར་མེ་
མངོན་གྱི་ཆེ་གྲངས་མེད་གཉིས་པའི་ཆོགས་རྫོགས། གསུམ་པར་སངས་
རྒྱས་བདུན་ཁྱིེ་བདུན་ལྟོང་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བའི་ཐ་མར་རྣམ་གཟིགས་ཀྱི་ཆེ་
གྲངས་མེད་གསུམ་པའི་ཆོགས་རྫོགས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཀུན་ལ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་རྩིས། །སྤྱོད་སར་བྱེད་པས་
སྤྱོད་པ་རྫོགས། །ཆགས་བཅས་ཡན་ལག་བཅད་ཀྱང་ནི། །མི་འཇུགས་བཟོད་
དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི། །སྐར་རྒྱལ་བསྟོད་པས་བཅོམ་འབྲུས་ཀྱི། །དེ་མ་ཐག་ལ་

ཉིང་འཛིན་སྒྲིའི། །ཞེས་བྱང་། སར་སྤྱན་རྫོགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་
སྒྲོལ་གྱི་ཆེ་ཀྱན་ལ། སྤྱིང་རྗེས་སྤྱིན་པ་བྱིན་པས་སྤྱིན་པ་དང་། ཆགས་བཅས་
བཟོད་པ་སྤྱོད་བའི་ཆེ་ཡན་ལག་བཅད་ཀྱང་བཟོད་པ་དང་ཚུལ་བྲིམས་དང་།
སྐར་རྒྱལ་ལ་བསྟོད་པས་བཙོན་འབྲུས་དང་། བྱང་ཚུབ་གྱི་དེ་མ་ཐག་པའི་
སྒྲོན་དེར་བསམ་གཏན་ནམ་ཉིང་འཛིན་དང་སྒྲོ་ཞེས་རབ་གྱི་སར་སྤྱན་
རྫོགས་པར་མཛད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བསྟན་བྱ།

བསོད་ནམས་གྱི་གཞི་གསུམ་ལ།

མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། ཞར་བྱང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གསུམ་པོ་
བསོད་ནམས་བྱ་བ་དང་། །དེའི་གཞི་དཔེར་ན་ལས་ལམ་བཞིན། །ཞེས་བྱང་།
བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་ཆོས་ཅན། །བྱིང་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྤྱིན་པ་དང་
ཚུལ་བྲིམས་དང་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱང་བའི་བསོད་ནམས་གསུམ་ལ། བསོད་
ནམས་དང་བྱ་བ་དང་གཞི་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་འཛོག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
ནམ་སྤྱིན་ཡིད་འོང་འབྱེན་པས་བསོད་ནམས། ལས་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་
བྱ་བ། ཀྱན་སྒྲོང་གི་རྟེན་ཡིན་པས་ན་དེའི་གཞི་ཞེས་བྱ་བའི་བྱིར། དཔེར་ན་
ལས་དང་ལམ་བཞིན་ནོ། །བྱང་པར་ཡོད་དེ། སྤྱིན་པའི་ལུས་ངག་གི་བདུན་པོ་
དེ་བསོད་ནམས་དང་བྱ་བ་དང་གཞི་གསུམ་ག་ཡིན་ལ། བསྐྱོམས་པ་ལས་

བྱུང་བ་ལ་ཅི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་གཞི་གསུམ། དང་པོ་ལ། རོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་དང་བྱུང་ཆོས་དང་ཞར་བྱུང་
དང་བཞི།

དང་པོ་ནི། གང་གིས་སྦྱིན་བྱེད་དེ་སྦྱིན་པ། །མཆོད་དང་པན་གདགས་
འདོད་པ་ཡིས། །ལུས་དང་ངག་ལས་སྦྲོང་དང་བཅས། །དེ་འབྲས་ལོངས་སྦྱོང་
ཆེན་པོ་ཅན། །ཞེས་བྱུང་། སྦྱིན་པ་ཆོས་ཅན། བྱུང་གི་རོ་བོ་འཇིག་ཚུལ་ཡོད་
དེ། སྦྱིན་བྱའི་དངོས་པོ་གང་གིས་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་
ཀྱན་སྦྲོང་ཡོད་དེ། ཆགས་པས་སྦྱིན་པ་ཙམ་གྱི་སྦྱིན་པ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་
ཡུལ་བྱུང་པར་ཅན་མཆོད་པ་དང་གཞན་ལ་པན་གདགས་པར་འདོད་པ་ཡིས་
སྦྱིན་པར་བྱེད་པའི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་ཀྱན་སྦྲོང་དང་བཅས་པས་བྱིན་ན།
སྦྱིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ལོངས་སྦྱོང་ཆེན་པོ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་བཤད་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བདག་གཞན་དོན་ཕྱིར་གཉིས་དོན་ཕྱིར། །གཉིས་ཀའི་
དོན་དུ་མིན་ཕྱིར་སྦྱིན། །ཞེས་བྱུང་། སྦྱིན་པ་ཆོས་ཅན། བྱུང་ལ་བདག་ཁོ་ན་
དང་། གཞན་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དང་། བདག་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་གྱི་
ཕྱིར་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྦྱིན་པ་དང་བཞི་ཡོད་དེ། སོ་སྦྱེས་མཆོད་

ཉེན་ལ་སྤུལ་བ་དང་པོ་དང་། འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་གྱིས་ཆགས་བཅས་སོ་
 གྱེ་བ་སྦྱིན་པ་གཉིས་པ་དང་། ཆགས་བྲལ་མ་བྲས་པས་གཞན་ལ་སྦྱིན་པ་
 གསུམ་པ་དང་། འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་གྱིས་མཆོད་ཉེན་ལ་སྤུལ་བ་དེ་བཞི་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་འདི་སྦྱིན་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྲས་གྱི། བསམ་པའི་
 དབང་ཅམ་མིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་དུ་དམིགས་ནས་ཀྱང་སྦྱིན་པ་
 ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ། མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ཡི་
 བྱིར་པར་སྦྱིན་བདག་དང་། །དངོས་དང་ཞིང་གི་བྱིར་པར་ལས། །ཞེས་བྱུང་།
 སྦྱིན་པ་དེ་ཡི་བྱིར་པར་ཆོས་ཅན། ཡོད་དེ། སྦྱིན་བདག་དང་སྦྱིན་བྱའི་དངོས་
 པོ་དང་། སྦྱིན་ཡུལ་ཞིང་གི་བྱིར་པར་ལས་འབྲས་བྱ་ཡོངས་སྦྱོད་དེ་ལྟར་
 འགྱུར་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སྦྱིན་བདག་དངོས་པོ་ཞིང་གི་བྱིར་པར་གསུམ། དང་པོ་
 ནི། སྦྱིན་བདག་བྱིར་འཕགས་དད་སོགས་གྱིས། །གྲུས་ལ་སོགས་པས་སྦྱིན་
 པར་བྱེད། །དེ་བྱིར་བཀྱར་སྟེ་རྒྱ་ཆེན་དང་། །དུས་དང་བར་ཆད་མེད་པར་
 ཉེས། །ཞེས་བྱུང་། སྦྱིན་བདག་བྱིར་འཕགས་ཆོས་ཅན། བྱིར་ལ་གསུམ་ཡོད་
 དེ། དད་པ་ཅན་དང་སོགས་གྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཅན་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་དང་
 ལྡན་པ་དང་། རྩོས་སོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར།

སྒྲིན་ཚུ་ལ་ཡོད་དེ། དད་གྲུས་ལ་སོགས་པའི་བསམ་པ་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་
 སྒྲིན་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཡོད་དེ། སྒྲིན་ཚུ་ལ་དེ་ལྟར་བྲས་
 པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་བཞི་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། གྲུས་པས་སྟེར་བས་རང་ལ་བཀྱར་སྟེ་དང་། རང་གི་ལག་གིས་
 སྟེར་བས་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། དུས་སྟེར་བས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་
 ལུས་མི་ཡོལ་བ་དང་། གཞན་ལ་མི་གཞོན་པར་སྟེར་བས་ལོངས་སྤྱོད་ལ་བར་
 ཆད་མེད་པར་རྟེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་དོག་ལ་སོགས་སུན་སུམ་དངོས། །དེ་ལས་གཟུགས་
 བཟང་གྲགས་དང་ལྡན། །དགའ་དང་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤིང་ཅན། །དུས་སྟེར་རིག་ན་
 བདེ་ལུས་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། སྒྲིན་བྱའི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། །བྱོད་འཕགས་
 ཚུ་ལ་ཡོད་དེ། ཁ་དོག་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལ་སོགས་པ་དེ་རོ་རིག་བྱ་
 བཟང་བའི་བྱུང་པར་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་
 ཆོས་ཅན། །བྱོད་སྒྲིན་པས་སྒྲིན་པ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཚུ་ལ་ཡོད་དེ། སྒྲིན་
 བྱ་ཁ་དོག་བཟང་བ་དེ་ལས་འབྲས་བུ་གཟུགས་བཟང་། དེ་བཟང་བ་ལས་
 གྲགས་པ་རྒྱས་པ་ལྡན། རོ་བཟང་བ་ལས་དགའ་བར་འགྱུར། རིག་བྱ་བཟང་
 བ་ལས་ལུས་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤིང་ཅན་དང་དུས་སྟེར་རིག་ན་བདེ་བའི་ལུས་སྟེ་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འགྲོ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ལ་འདོགས་དང་། ཡོན་ཏན་
 རྣམས་ཀྱི་ཞིང་བྱང་འཕགས། མཆོག་ནི་གྲོལ་བས་གྲོལ་བའོ། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཡིས་བརྒྱད་པ། འཕགས་པ་མིན་ཡང་པ་མ་དང་། རྟན་པ་དང་
 རི་ཆོས་སྤྱང་དང་། རྒྱུ་མཐའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ། ཡོན་ནི་གཞལ་དུ་
 མེད་པ་ཡིན། ཞེས་བྱང་། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱིན་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་བཞི་ཡོད་
 དེ། འགྲོ་བའི་སློན་སྤྱིན་ཡུལ་དུ་དེ་འགྲོ་ལ་བྱེན་ན་རྣམ་སྤྱིན་བརྒྱ་འགྱུར་དང་།
 ཚུལ་འཆལ་གྱི་མི་ལ་སྟོང་འགྱུར་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་སློན་སྤྱིན་ནད་པ་དང་
 མགོན་མེད་ལ་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་དང་། བན་འདོགས་པའི་སློན་སྤྱིན་པ་མ་
 སློབ་དཔོན་སོགས་ལ་རྣམ་སྤྱིན་གཞལ་མེད་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་སློན་སྤྱིན་ཚུལ་
 བྱེད་པ་ལ་སྤྱན་པ་སོགས་ལ་རྣམ་སྤྱིན་འབྱུང་འགྱུར་དང་། དག་བཅོམ་པ་
 རྣམས་ལ་ཡུལ་ན་རྣམ་སྤྱིན་དེ་བས་བྱང་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པའི་བྱིར། སྤྱིན་
 པའི་མཆོག་ནི་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། གྲོལ་བ་དག་བཅོམ་
 བས་གྲོལ་བ་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཟང་ཟེང་སྤྱིན་པ་དང་། གྲོལ་བ་མིན་ཡང་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྲོལ་བྱིར་སྤྱིན་པ་དང་། བརྒྱད་པ་
 རྟེ་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར་དུ་སྤྱིན་པ་བརྒྱད་རྣམས་སུ་
 ཡོད་པའི་བྱིར། བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཉེ་བ་ལ་སྤྱིན་པ། འདིགས་པས་སྤྱིན་པ།
 བདག་ལ་བྱེན་ནས་སྤྱིན་པ། བདག་ལ་སྤྱིན་པར་འགྱུར་བས་སྤྱིན་པ། པ་མ་

སོགས་ཀྱིས་བྱིན་པས་སྦྱིན་པ། མཐོ་རིས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྦྱིན་པ། གྲགས་པོའི་
 དོན་དུ་སྦྱིན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱན་དང་ཡོ་བྱད་དང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཆོགས་
 དང་དོན་གྱི་མཆོག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱིན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 སེམས་ཀྱི་རྒྱན་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་དང་། ཡོ་
 བྱད་འཕགས་ལམ་བརྒྱད་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཆོགས་ཞི་གནས་དང་། དོན་
 ཀྱི་མཆོག་དག་བཅོམ་གྱི་གོ་འཕང་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྦྱིན་ཡུལ་འཕགས་
 པ་མིན་ཡང་རྣམ་སྦྱོན་ཆེ་བ་ལྟ་ཡོད་དེ། པ་མ་གཉིས་དང་ནད་པ་དང་ཆོས་སྦྱ་
 བའི་གང་ཟག་དང་སྦྱེ་མཐའི་བྱང་སེམས་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པ་ལྟ་ལ་སྤུལ་བའི་ཕན་
 ཡོན་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་སྦྱ་བ་ནི་ཕན་འདོགས་པ་དང་
 ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་ཡིན་པས་དེ་ལ་སྤུལ་བ་ཕན་ཡོན་ཆེ་ལ། བྱད་པར་དུ་སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སྦྱབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིའི་རང་
 འབྲེལ་ལས། མདོར་ན་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པས་དག་
 བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཞར་བྱང་ལ། ལས་ཆེ་ཆུང་གི་བྱད་པར། བསགས་མ་བསགས་
 ཀྱི་བྱད་པར། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི།
 མཐུག་དང་ཞིང་དང་གཞི་དང་ནི། །སྦྱོར་དང་སེམས་པ་བསམ་པ་སྟེ། །དེ་
 དག་ཆུང་དང་ཆེ་བ་ལས། ལས་ཀྱང་ཆུང་དང་ཆེ་བ་ཉིད། །ཞེས་བྱང་། ལས་དེ་

ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་ལྷེ་ཡང་གཉིས་ཡོད་དེ། མཐུག་ཏུ་ལས་དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་
 རང་བ་དང་། བན་འདོགས་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་དང་། ལས་ལམ་དེ་བྱེད་པའི་
 ཡུལ་གཞི་དང་། ལས་ལམ་དེའི་སྒྲོར་བ་དང་། རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་སེམས་
 པ་དང་། གུན་སྒྲོང་གི་བསམ་པའི་བྱེད་པར་བྱུག་པོ་དེ་དག་ཚུང་བ་དང་ཆེ་བ་
 ལས། ལས་ཀྱང་སྟོབས་ཚུང་བ་དང་ཆེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 བློ་བསམ་བཞིན་པ་དང་རྫོགས་པ་དང་། །མི་འགྱོད་གཉིན་པོ་མེད་པ་དང་།
 །འཁོར་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས། །བསགས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན།
 །ཞེས་བྱུང་། བསགས་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསམ་
 བཞིན་དུ་བྱས་པ་དང་། མཐུག་རྫོགས་པར་བྱས་པ་དང་། ལས་ངན་པ་དེ་ལ་
 མི་འགྱོད་པ་དང་། ལས་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་གྱི་གཉིན་པོ་མེད་པ་དང་། མི་དགེ་
 བ་ལ་འཁོར་ཡང་མི་དགེ་བ། དཔེར་ན་སློག་བཅད་ནས་རྗེས་འཕྲོག་པའམ་
 དགེ་བ་ལ་སློག་མི་གཅོད་ཅིང་རྗེས་སྟེར་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་
 འབྱེན་ངེས་པའི་ལས་བྱུག་ལ་བསགས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་
 བསྐྱོག་པ་བྱུག་ལ་མ་བསགས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར། བསམ་བཞིན་དུ་
 བྱས་པའི་ལས་ཡིན་ན་བསགས་པའི་ལས་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། གོམས་པ་
 ལང་ཞོར་གྱིས་རླུན་བབ་ཅོལ་དུ་བྱས་པ་དང་། འགྲོ་བ་དེར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་
 ལས་མ་རྫོགས་པ་ཡང་བསགས་པའི་ལས་མིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དགེ་

མི་དགའི་འཁོར་བྱད་པར་བ་ཡོད་དེ། དེ་གང་རུང་བྱས་ནས་དེ་ལ་རྩེས་སུ་ཡི་
རང་བ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མཆོད་རྟེན་ལ་བཏང་རྒྱས་བྱུང་བའི། །བསོད་ནམས་
ལེན་མེད་བྱམས་སོགས་བཞིན། །རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་མི་འབྲུལ་ཕྱིར། །ངན་
པའི་ཞིང་ལས་འབྲས་ཡིད་འོང་། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་པལ་ཆེན་སྡེ་བ་དག་ན་
རེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་མཆོད་རྟེན་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་ལ་བསོད་
ནམས་མེད་དེ། །དེས་དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་མེད་ཅིང་བདག་གི་དོན་གྱི་ཕྱིར་
བྱིན་པའང་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། མཆོད་རྟེན་དང་སྦྱ་
གཟུགས་ལྟ་བུ་དེ་ལེན་པ་མེད་ཀྱང་བཏང་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་
ནམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱམས་པ་དང་སོགས་ཀྱིས་སྦྱང་རྩེ་
བསྐྱོམས་པ་ལས་པན་ཡོན་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཅེར་སྤྱ་བ་ན་རེ། ཆོམ་རྒྱན་ལྟ་བུ་ལ་བྱིན་ན་པན་ཡོན་མེད་དོ་ཞེ་ན།
དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་ངན་པའི་ཞིང་ལའང་པན་སེམས་ཀྱིས་
སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་རྣམ་སྦྱིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་འབྱིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། རྒྱ་དགའི་བ་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འབྱུང་བ་མི་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཞིང་བཟང་ཡང་སློག་གཅོད་པ་ལས་འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐྱལ་འབྱུང་གི་
བདེ་བར་བྱུང་མི་སྤིད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཚུལ་བྱིས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་ནི།
 འཆལ་བའི་ཚུལ་བྱིས་མི་དགའི་གཟུགས། །དེ་སྤྱོད་ཚུལ་བྱིས་རྣམ་
 གཉིས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་བཅད་པ་ཡང་། །རྣམ་དག་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྟ་
 བོ། །འཆལ་བྱིས་དེ་རྒྱ་འཕེལ་མ་བྱུང་། །དེ་གཉིས་པོ་དང་གཞི་ལ་རྟེན།
 །ཞེས་བྱུང་འཆལ་བའི་ཚུལ་བྱིས་ཆོས་ཅན། །བྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཚུལ་
 བྱིས་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲུབ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པས་བསྟུས་པའི་མི་དགའི་
 གཟུགས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། །བྱོད་སྤྱོད་བའི་ཚུལ་བྱིས་དེ་
 ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་གྱི་ཚུལ་བྱིས་
 རྣམ་དག་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཚུལ་བྱིས་དེས་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་
 བ་ཅམ་སྤྱོད་བ་མིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་བཅད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དུས་མིན་
 གྱི་ཟས་ཟ་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཡང་སྤྱོད་བའི་སྤྱིར། ཚུལ་བྱིས་རྣམ་པར་
 དག་པ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྟན་ཏེ། འཆལ་བྱིས་ཀྱིས་ནི་རང་ལ་
 འཕེལ་བ་སྟེ་སྒྱུ་མ་བྱུང་བ་དང་དེའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྒྱུ་མ་བྱུང་བ་དང་།
 དེའི་གཉིས་པོ་བྲན་ཤེས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཞི་མུང་འདས་དོན་གཉིས་ལ་
 བརྟེན་པའི་བྱེད་པར་དང་ལྟན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་ནི།
 མཉམ་པར་བཞག་པའི་དགའ་བ་ནི། །བསྟོམས་པའོ་སེམས་ལ་བསྟོ་སྤྱིར་རོ། །

མཐོ་རིས་དོན་དུ་ཚུལ་བྱིས་ས་དང་། །འབྲུལ་བའི་དོན་དུ་བསྐྱོམ་གཙོའི་ཕྱིར། །
 ཞེས་བྱུང་། མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་དགོ་བ་ནི་ཆོས་
 ཅན། བསྐྱོམ་པ་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་
 བསྐྱོ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་བྱིས་ས་དང་བསྐྱོམ་པ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། མཐོ་རིས་ཀྱི་
 དོན་དུ་ཚུལ་བྱིས་ས་གཙོ་བོ་དང་། ཉོན་མོངས་དང་འབྲུལ་བ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་
 དོན་དུ་བསྐྱོམ་པ་གཙོ་བོར་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཞར་བྱུང་ལ། ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། བསྐྱལ་པར་མཐོ་རིས་གནས་དགའི་ཕྱིར། །བཞི་ཡི་ཆངས་
 པའི་བསོད་ནམས་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། སྒར་མེད་པའི་ས་སྤྱོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོ་གདུང་
 མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་དང་། སྤྱོགས་བཞིའི་དགོ་འདུན་ལ་ཀྱན་དགའ་ར་བ་
 ལུལ་ནས་དེ་ཉིད་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་བྱེད་པ་དང་། དགོ་འདུན་སྤེལ་བ་འདུམ་པ་
 དང་། བྱམས་པ་ཆོད་མེད་བསྐྱོམ་པའི་བསོད་ནམས་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། ཆངས་པ་འདུན་ན་འདོན་དང་ཆེ་རིང་བྱུང་མཉམ་པར་བསྐྱལ་
 བར་མཐོ་རིས་སུ་གནས་པར་དགའ་བའི་གང་ཟག་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་

ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་སྤྱིན་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པས། །མདོ་སོགས་ཡང་
དག་ཇི་བཞིན་སྟོན། །ཞེས་བྱུང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་ཆོས་ཅན། ཡོད་དེ། སེམས་
ཉིད་པ་དང་བཀུར་སྟོང་དང་གྲགས་འདོད་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་སྒྲོན་ས་མདོ་དང་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆིག་དོན་ཡང་དག་པ་ཇི་
སྟོབ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ།

ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་བ་གསུམ་ནི།

བསོད་ནམས་སྤྱང་ན་འདས་པ་དང་། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དགོ་རྣམ་
གསུམ། །ཞེས་བྱུང་། ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་
ཡོད་དེ། སྤྱང་འདས་ཀྱི་བསམ་པས་མ་བེན་པའི་དགོ་བ་ནི་བསོད་ནམས་ཆ་
མཐུན་དང་། སྟོར་ལམ་མ་ཐོབ་གོང་གི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་དོན་གཉིར་གྱི་
བསམ་པས་བེན་པའི་དགོ་བ་རྣམས་ནི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དངོས་སམ་དེའི་
སྟོར་གཏོགས་དང་། སྟོར་ལམ་བཞི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་བ་ཡིན་
པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་བསྟན་པའི་སྒྲོན་ས་དོན་བསྟུ་བ།

གསུམ་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་བསྟན་པའི་སྒྲོན་ས་དོན་བསྟུ་བ་
ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དངོས་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་

གཞན་བསྟན་ནས་མཐུག་བསྐྱུ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རིགས་པས་རབ་ཏུ་བཙུག་
 པའི་ལས། །རྣམ་གསུམ་ཀུན་སྒྲོང་བཅས་པ་ནི། །ཡིག་འབྲུ་རྒྱ་དང་གངས་
 བཅས་པའི། །སྟན་ངག་གངས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་བྱང་། རིགས་པས་ཏེ་
 ཐབས་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱེད་དུ་བཙུག་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། །རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ།
 རིགས་པ་སྒྲོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སྒྲོ་གསུམ་ཀྱི་ལས་ཀུན་སྒྲོང་དང་
 བཅས་པ་གསུམ་ལ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འཛོག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཐབས་
 ཀྱིས་ཀ་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་འབྲུའི་གཟུགས་འབྲི་བ་དང་ལྟ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་རྒྱ་བ་
 ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། བགྲང་བཅིས་དང་བཅས་པའི་སྟན་ངག་ནི་ངག་གི་ལས་
 དག་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་སྐྱད་པར་བྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལས་རྣམས་སུ་ཡོད་
 པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲིབ་ངན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ། །ཉོན་མོངས་ཅན་ཆོས་འི་མེད་
 དག། །གྲུ་ལོ་མ་འདུས་བྱས་དག་བསྟེན་བྱ། །ཐར་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་
 བྱང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཆོས་ཅན། །བྱོད་ཀྱི་རྣམ་གངས་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་
 པ་དང་། ངན་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་ལ་
 སྒྲིབ་བྱེད་དང་། འདོར་བྱ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལྟན་ཅིག་གནས་པའི་
 བྱིར། འི་མེད་ཀྱི་དག་བ་ཆོས་ཅན། གྲུ་ལོ་མ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཕུན་སུམ་ཆོག་གས་
 པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། འདུས་བྱས་ཐག་བཅས་ཀྱི་དག་བ་ཆོས་ཅན།

ནམ་གངས་ཡོད་དེ། རྒྱུད་ལ་བསྟེན་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཐར་བ་མུང་
འདས་ཆོས་ཅན་སྤྲན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆོས་གཞན་ནི་སྤྲན་ཡོད་པ་དང་
བཅས་ལ། བྱོད་ལས་ཆེས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་ཅིང་།
གཅིག་ཏུ་དགོ་ཞིང་རྟག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གནས་བཞི་པའི་ཆིག་དོན་ལེགས་པར་བཤད་ཅིན་ཏོ། །

སར་མརྒྱ་ལ།

༡༡། །ཆོས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་གནས་ལྡན་པའི་

ཆོག་འབྲེལ།

གནས་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་བཤད་པ་ལ།

སྤང་བྱ་སྤྲ་བྱས་ཉོན་མོངས་བཤད་པ། དེ་རི་ལྟར་སྤང་ཚུལ་བཤད་པ།

སྤངས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡོངས་ཤེས་བཤད་པ་དང་གསུམ།

དང་པོ་སྤང་བྱ་སྤྲ་བྱས་ཉོན་མོངས་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ། སྤྱི་ཚུལ། རྣམ་གྲངས་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། རོ་
པོའི་སྒོ་ནས། རྣམ་པའི་སྒོ་ནས། བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་
གསུམ།

དང་པོ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ལྟ་བུ་དང་ར་རྒྱལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ། ར་བ་དང་། རང་ཆོན་དང་། གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་
གསུམ། དང་པོ་ལ། ཆོག་དོན། སྤྱི་དོན། མཐའ་དབྱུང་པ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ནི། སྤྱིད་པའི་ར་བ་སྤྲ་བྱས་བྱུག །འདོད་ཆགས་དེ་བཞིན་ཁོང་
ཁོ་དང་། །ར་རྒྱལ་མ་རིག་ལྟ་བུ་དང་། །ཐེ་ཆོམ་ཡིན་ཏེ་དེ་བྱུག་ཀྱང་། །འདོད་
ཆགས་དབྱེ་བས་བདུན་ཏུ་བཤད། །ཁམས་གཉིས་ལས་སྤྱིས་སྤྱིད་འདོད་

ཆགས། ཁ་ནི་ནང་དུ་བལྟས་ཕྱིར་དེར། །ཐར་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ཕྱིར་
 བཤད། །ཅེས་བྱང་། སྤིང་པའི་རྩ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དུག་
 ཡོད་དེ། སྐྱེས་ཕྱིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་ཆགས་སྐྱེས་དང་།
 དེ་བཞིན་དུ་ཁོང་ཁོ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ལྟ་བ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་པ་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དུག་ཀྱང་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ལ་བདུན་དུ་འང་བཤད་དེ། འདོད་པ་དང་སྤིང་པའི་འདོད་ཆགས་
 གཉིས་སུ་དབྱེ་བས་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལས་སྐྱེས་
 པའི་འདོད་ཆགས་ཆོས་ཅན། སྤིང་པའི་འདོད་ཆགས། ཞེས་གཅིག་དུ་བྲ་སྟེ།
 བལ་ཆེར་སྟོམས་འདུག་ལ་ཆགས་པའི་ཁ་ནི་ནང་དུ་བལྟས་པར་མཚུངས་
 པའི་ཕྱིར། སྤིང་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤིང་
 པ་སྟེ་འཁོར་བའི་བྱང་པར་ལ་ཆགས་ཀྱང་དེར་ཐར་པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་
 བས་དེ་བསྐྱེད་པར་བྲ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྐྱེས་བཤད། བྱེད་ལས། དབྱེ་
 བ་དང་བཞི། དང་པོ་ཡོད་དེ། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་རྒྱུད་མ་ཞི་
 བར་བྱེད་པ་རིགས་གནས་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ། ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་
 རིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། སེམས་སྒྲོང་སྒྲོང་པོར་བྱེད་པས་སམ་
 མ་ཞི་བར་བྱེད་པས་ན་ཉོན་མོངས་ཞེས་བྲ་ལ། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཉོན་

མོངས་པ་སྤྱ་བའང་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་ན་སྤྱ་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་
པ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་བརྟན་པ་དང་། གནས་པར་བྱེད་པ་
སོགས་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་ཅ་ཉོན་ཐུག་
དང་། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲོ་ནས་བཅུ་དང་། ཁམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གོ་
བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ ཅ་ཉོན་ཐུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་
ན། སྤྱ་རྒྱས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་ཉོན་མོངས་ཐུག་རེ་རེ་
ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅ་ཉོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན་མིན་དེ། གཞན་རྒྱས་པར་མི་བྱེད་ཅིང་། རང་ཉིད་ཀྱང་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་དེར་ཐལ། རྒྱན་ཆད་ཁ་མའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ སྤྱ་རྒྱས་ཀྱི་
དོན་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མང་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། གྲེ་སྤྲས་ཉོན་
མོངས་ལ་འདོད། གནས་མ་བྱ་བས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྒོ་བ་པ་ལ་དེར་བཏགས་
པར་འདོད། སྒོ་བ་དཔོན་དང་མདོ་སྤེལ་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་དེར་
བཏགས་པར་འདོད་ཅེས་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ འདིར་
བརྟན་སྤྱ་རྒྱས་ལ་སྒྲོ་མ་སྤང་གིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཐོང་
སྤང་སྤྱ་རྒྱས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་འདི་དེ་གཉིས་ཐུན་མོང་
དུ་འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་བ་ལྷ་སྟེ་འཛིག་ཆོག་གས་དང་། ལོག་དང་མཐར་འཛིན་
 ལྷ་བ་དང་། ལྷ་བ་དང་ནི་ཚུལ་བྱིས་ས་དང་། བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་
 དང་བཅུ། ཞེས་བྱུང་། སྤྱི་མཐུན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ནང་ཆོན་གྱིས་དབྱེ་ན་བཅུ་
 ཡོད་དེ། ལྷ་བ་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ལྷ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འཛིག་ཆོག་གས་ལ་
 ལྷ་བའི་འཛིག་ལྷ་དང་། ལོག་ལྷ་དང་། མཐར་འཛིན་གྱི་ལྷ་བ་དང་། ལྷ་བ་
 མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྷ་བ་དང་། ཚུལ་བྱིས་ས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་
 གྱི་ལྷ་བ་སྟེ་ལྷ་དང་། ལྷ་མིན་ལྷ་དང་བཅུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ།
 བཤད་པ་ལྷར་འདོད་ཆགས་སོགས་ལྷ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། དངོས་དང་། གཉིན་པོས་སྤང་བྱ་སྤང་ཚུལ་གཉིས། དང་
 པོ་ལ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་དེ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
 མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་བཅུ་དང་
 བདུན་བདུན་བརྒྱད། ལྷ་བ་གསུམ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ། འདོད་ན་སྤྱུག་
 བསྐྱལ་ལ་སོགས་པ། མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྤང་བར་བྱེད། ཞེས་བྱུང་།
 ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་ན་སྤྱི་མཐུན་དེ་དག་སུམ་ཅུ་ཅ་བྱུག་ཡོད་དེ། སྤྱུག་
 བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་ལ་ལྷ་བ་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ལྷ་སྟེ་བཅུ་དང་། སོགས་གྱིས་ཀྱན་
 འབྱུང་དང་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་ལ་འཛིག་ལྷ་དང་མཐར་ལྷ་དང་ཚུལ་ཞུགས་
 མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྷ་བ་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་བདུན་བདུན་དང་།

ལམ་མཐོང་སྤང་ལ་འཇིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་
བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་སྤྲ་རྒྱས་དེ་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤང་ཡིན་ཏེ།
མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤྲོང་བར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བཞི་ནི་སྒྲོམ་པའི་སྤང་བྱ་ཡིན། ཞེས་བྱུང་། འདོད་ཆགས་
ཁོང་ཁོང་རྒྱལ་མ་རིག་པ་བཞི་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་
བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྤྲོང་མི་རུས་ཀྱི། ཕྱིས་རིམ་གྱིས་
སྤྲོང་བར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་བཅུ་དང་བདུན་བདུན་བརྒྱད།
ཅེས་པའི་གཞུང་གིས་མཐོང་སྤང་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་སྒྲོམ་སྤང་ཉིད་དངོས་
སུ་འཆད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ན། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྒྲོམ་
སྤང་ཡིན་པས་མ་བྱལ་སྟེ། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་དེ་
འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་
ཉིད་འཆད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་པའི་དེ་
བཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སས་བསྐྱུས་པའི་ཁོང་ཁོ་མེད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། ཁོང་ཁོ་མ་གཏོགས་དེ་དག་ཉིད། །གཟུགས་ཁམས་གཟུགས་
མེད་དེ་དང་འདྲ། །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་ཁམས་གྱིས་ས་བསྐྱུས་པའི་སྤྲ་རྒྱས་
སྒྲོམ་སྤངས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སོ་གཅིག་རེ་ཡོད་དེ། ཁོང་ཁོ་ལྟ་མ་གཏོགས་
པའི་སོ་གཅིག་དེ་དག་ཉིད་ཡོད་ཅིང་། གཟུགས་མེད་ནའང་དེ་དང་འདྲ་བའི་

ཕྱིར། དེ་ལྟར་དགུ་བཅུ་བརྒྱད་དུ་འདོད། །ཅེས་པ་ནི་དོན་བསྟུ་བ་ཡིན་ཏེ།
 འདོད་པ་ན་སོ་རྒྱལ་དང་གོང་མ་གཉིས་ན་སོ་གཅིག་མ་ཡོད་པའི་བྱོན་
 བསྟོམས་འཆད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་འབྱུང་འགོག་པ་གཉིས་ལ་དམིགས་
 ནས་ལོག་པར་བྱུགས་པའི་ལྷ་བ་གསུམ་མི་འོང་སྟེ། འཛིག་ལྷས་ནི་ཉེར་ལེན་
 གྱི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་མཐར་ལྷས་ཕུང་པོ་དེ་དག་ཏྱག་ཆད་གང་
 རུང་སྟ། ཚུ་ལ་བྱུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ནི་ཕུང་པོ་ལ་འདག་གྲོལ་སོགས་སུ་
 ལྷ་བས་སྟུག་བདེན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་མཐོང་སྤང་ལ་
 འཛིག་ལྷ་མཐར་ལྷ་གཉིས་མི་འཛོག་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་
 ལ་དམིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཚུ་ལ་བྱུགས་མཆོག་འཛིན་ཀྱང་མི་འཛོག་སྟེ།
 དེས་ལམ་ངན་པ་ལ་ལམ་མཆོག་ཏུ་དམིགས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱིད་ཅེ་ལས་སྦྱེས་བཅོད་པ་ཡིས། །གཞོམ་བྱ་མཐོང་
 བས་སྤང་བྱ་ཉིད། །ལྷག་སྦྱེས་མཐོང་དག་སྟོམ་གཉིས་ཀྱིས། །བཅོད་པས་
 གཞོམ་མིན་སྟོམ་ཁོ་ནས། །ཞེས་བྱུང་། །ཐ་ཀྱིས་ནམས་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནས་
 སྟོང་མི་རུས་པས། དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིད་ཅེ་ལས་སྦྱེས་པའི་སྟུག་ཀྱན་
 འགོག་ལམ་བཞིའི་མཐོང་སྤང་ཐ་ཀྱིས་ཆོས་ཅན། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཅོད་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡིས་གཞོམ་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་

བ་ཙམ་གྱིས་སྤྱོད་སྤྱོད་རྒྱས་པའི་བྱིར། སྤྱོད་ཅེ་འི་ལྷག་མ་འདོད་པ་དང་
ཁམས་གོང་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱ་རྒྱས་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་
གཉིས་གྱིས་སྤྱོད་བར་བྱེད་དེ། འདས་ལམ་གྱིས་སྤྱོད་བའི་ཆེ་མཐོང་ལམ་
གྱིས་སྤྱོད་ཞིང་། སོ་སྐྱེས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤྱོད་བ་ཡང་ཡོད་
པའི་བྱིར། མཐོང་ལམ་བཟོད་པས་གཞོམ་བྱ་མིན་པའི་ལྷ་མིན་བཞི་ཆོས་ཅན།
སྒྲོམ་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དང་འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་
ཅི་རིགས་གྱིས་སྤྱོད་པའི་བྱིར། བྱེད་བར་ཡོད་དེ། སྤྱ་མས་སྤྱོད་ཅེ་འི་དེ་སྤྱོད་
མི་རྒྱས་ཤིང་། བྱི་མས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་རྒྱས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ལྷ་བ་དང་ང་རྒྱལ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་
དང་། དོགས་གཙོད་གཉིས།

དང་པོ། བདག་དང་བདག་གིར་རྟག་ཆད་དང་། །མིང་དང་དམན་ལ་
མཆོག་ལྟ་དང་། །རྒྱ་མིན་ལམ་མིན་དེར་ལྟ་བ། །དེ་དག་ལྟ་བ་ལྟ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་བྱུང་།

འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྷ་བ་ངན་
པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ལ་ལྟ་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་
ནས་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་འཛིག་ལྟ།
དེ་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་ཆད་གང་རུང་དུ་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་

དེ་མཐར་ལྷ། ལས་རྒྱ་འབྲས་སོགས་ཡོད་པའི་དོན་ལ་མེད་པར་ལྷ་བའི་ཤེས་
རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་ལོག་ལྷ། ལྷ་བ་དམན་པ་ལ་དམིགས་ནས་འདག་པ་
དང་གྲོལ་བྱེད་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྷ་ངན་དེ་ལྷ་བ་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྷ་བ།
དབང་ཕྱུག་སོགས་སྒོད་བཅུད་གྱི་རྒྱ་མིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྱུགས་ངན་པ་
སོགས་ལམ་མིན་པ་ལ་རྒྱ་དང་ལམ་དེར་ལྷ་བ་ནི་ཚུལ་ཁྱེམས་དང་བརྒྱལ་
ཁྱུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ཚུལ་ཁྱེམས་དང་བརྒྱལ་ཁྱུགས་
མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྷ་བ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་མཆོག་ཏུ་
འཛིན་པའི་ལྷ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བའོ་ན། ཚུལ་ཁྱེམས་ངན་པ་ཅམ་ལ་མཆོག་
ཏུ་འཛིན་པའི་ལྷ་ངན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་
དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་སོ། ཁ་ཅིག་ལྷ་བ་ལྷ་
པོ་དེ་ལྷ་བ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཞིག་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷ་ངན་ལྷ་བར་མི་རྒྱུང་
བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཤེས་རབ་ཏུ་མི་རྒྱུང་བ་ཡིན་
པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལོག་ལྷ་རྒྱུད་ལྷན་ཡིན་
ན་ཤེས་རབ་ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན་ཏ་
ཅང་ཐལ་སྐྱམ་སྐྱེ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་། དེ་ལྷ་ལྷ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
གངས་སྤེལ་ལས། ལོག་པར་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཐམས་ཅད་ནི་ལྷ་བ་མི་

འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །ཁ་ཅིག་ལམ་དང་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་
གང་རུང་ཡིན་ན། འགོག་ལམ་གང་རུང་ལ་དམིགས་པས་བྱབ་པར་ཐལ།
སྤང་བྱ་དེ་དག་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་ལོག་པར་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒྲིབ་ནས་
འཇོག་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་
ཆགས་ང་རྒྱལ་ལྟ་བུས་དེ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་མི་འཇུག་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་མ་དམིགས་པར་བྲག་བཅས་
ཀྱིས་བྱུང་པར་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དབང་སྐྱུག་སོགས་རྒྱར་མངོན་ཞེན་པ། །རྟག་བདག་
བྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིན། །རབ་ཏུ་འཇུག་པས་དེ་བྱིར་དེ། །ལྟ་བ་གསུམ་ལམ་
བྱིན་ཅི་ལོག། བཞི་ཆན་བྱིན་ཅི་ལོག་བྱིར་དང་། །ངེས་ཉོག་བྱིར་དང་སྒྲིབ་
འདོགས་བྱིར། །སེམས་དང་འདུ་ཤེས་དེའི་དབང་གིས། །ཞེས་བྱུང་། དབང་
སྐྱུག་སོགས་འགོ་བའི་རྒྱ་མིན་པ་ལ་རྒྱར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་ཆོས་ཅན།
སྐྱུག་ཀྱན་མཐོང་སྤང་ཡིན་ཏེ། སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་
བྱིར་ཏེ། དབང་སྐྱུག་རྟག་པ་དང་བདག་ཏུ་བྱིན་ཅི་ལོག་པར་ཞེན་པ་ཡིས་རབ་
ཏུ་འཇུག་པས་དེའི་བྱིར། །བྱབ་སྟེ། དེ་འདྲ་བ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཅོད་ཀྱིས་
སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། འཇོག་ལྟ་ལོག་ལྟ་མཐར་འཇོག་གྱི་ལྟ་བ་སྟེ་ལྟ་བ་
གསུམ་ལས་བྱེ་བའི་བྱིན་ཅི་ལོག་ཆོས་ཅན། །བྱོད་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། མི་རྟག་པ་

ལ་རྟག་པར་ལྷ་བ་དང་། མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་ལྷ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་
ལ་བདེ་བར་ལྷ་བ་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་ལྷ་བའི་སྤྱན་ཅི་ལོག་དང་
བཞི་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ལྷ་བ་གསུམ་ལས་སྤྱན་ཅི་ལོག་བཞིར་སྤྱེ་བ་ཡིན་ཏེ།
མཐར་ལྷ་ལ་རྟག་འཛིན། མཆོག་འཛིན་ལ་གཙང་བ་དེའི་འཛིན་པ་གཉིས།
འཛིན་ལྷ་ལ་བདག་ལྷ་བཞག་པའི་སྤྱིར། སྤྱན་ཅི་ལོག་བཞི་ཆོན་གཅིག་པོ་
ཆོས་ཅན། སྤྱན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་ལ་
སྤྱན་ནི་ལོག་པའི་སྤྱིར་དང་། དེར་ངེས་པར་རྟག་པའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱོད་འདོགས་
པའི་སྤྱིར་རོ། བྱེ་སྤྱོད། ལྷ་བ་གཞན་དང་ཚུལ་ཁྲུགས་མཆོག་འཛིན་སོགས་
ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྤྱོད་མི་འདོགས་པའི་སྤྱིར། མདོ་ལས་སེམས་སྤྱན་ཅི་ལོག་དང་
འདུ་ཤེས་སྤྱན་ཅི་ལོག་ཅེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་གཉིས་ལྷ་བ་
སྤྱན་ཅི་ལོག་དེའི་དབང་གིས་སྤྱན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ། དབྱེ་བ་དང་། སྤྱོད་ཚུལ་དོགས་གཙོད་བཅས་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། ང་རྒྱལ་བདུན་ནམ་དགུ་གསུམ་མོ། །ཞེས་བྱུང་། ང་རྒྱལ་ཆོས་
ཅན། བྱོད་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། འདི་དང་བདག་རིགས་སོགས་མཉམ་མོ་སྐྱམ་དུ་
སེམས་པའི་མཉམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་དེ་ལས་བདག་ལྷག་གོ་སྐྱམ་པའི་ལྷག་
པའི་ང་རྒྱལ་དང་། བྱོད་པར་འཕགས་པ་དེ་ལས་ཀྱང་བདག་འཕགས་སོ་སྐྱམ་
པའི་ང་རྒྱལ་ལས་ང་རྒྱལ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་

ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་དེ་མ་ཐོབ་ཀྱང་ཐོབ་སོ་
 སྙམ་པའི་མངོན་པར་ང་རྒྱལ་དང་། བྱང་འཕགས་དེ་ལས་ཅུང་ཟད་དམན་ནོ་
 སྙམ་པའི་ཅུང་ཟད་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ཡོན་ཏན་མིན་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་སྒྲིམ་
 པའི་ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་དང་བདུན་ཡོད་ཅིང་། བསྟན་བཅོས་དག་ལས། བདག་
 མཆོག་ཡིན་ནོ། །བདག་དང་འབྲེལ། །བདག་དམན་ནོ། །བདག་པས་མཆོག་གོ་
 །བདག་པས་དམན་ནོ། །བདག་དང་མཉམ་པ་མེད་དོ། །བདག་པས་དམན་པ་
 མེད་དོ། །བདག་དང་མཉམ་པ་ཡོད་དོ། །བདག་པས་དམན་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་
 དགྲ་གསུངས་པ་རྣམས་ནི། ང་རྒྱལ་དང་ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་དང་ཅུང་ཟད་སྙམ་
 པའི་ང་རྒྱལ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་སྤྱིར། དེ་དག་འགའ་ཞིག་ནི་ང་རྒྱལ་
 དངོས་མིན་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ང་རྒྱལ་དུ་བཏགས་པའི་སྤྱིར། ང་རྒྱལ་དུ་
 འགྲོ་བ་ལ་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། བདག་
 མཆོག་གོ་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་ཅམ་ནི་ང་རྒྱལ་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ལའང་
 ང་རྒྱལ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མཐོང་དང་སྒྲིམ་པས་ཟད་བྱ་བ། །སྒྲིམ་པས་སྤང་བར་བྱ་
 བ་ནི། །གསོད་དང་ཀྱན་ནས་དགྱིས་པའོ། །དེ་བཞིན་འཇིག་སྤེད་འཕགས་པ་
 ལ། །རྣམ་སོགས་ངའོ་སྙམ་མི་འབྱུང་། །ལྟ་བས་རྒྱས་པར་འགྱུར་སྤྱིར་རོ། །
 མི་དགའི་འགྲོད་པ་འདམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱང་། ང་རྒྱལ་བདུན་པོ་དེ་རྣམས་

ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱིས་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཆ་
གཉིས་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་རྣམས་མཐོང་ལམ་དང་། སྒོམ་སྤང་རྣམས་སྒོམ་
ལམ་གྱིས་སྤོང་བའི་བྱིར། སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དུ་
མ་ཡོད་དེ། གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ངག་གི་མི་དགོ་བ་རྣམས་དང་། དེ་
དག་གི་ཀུན་སྤོང་ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདག་སྤྱར་དུ་ཉི་ན་
སྒྲུལ་པའི་འཛིག་སྤོང་དང་། སྤྱར་གྱི་ང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་བདུན་དང་། སོགས་
གྱིས་བདག་བྱུང་མེད་ལྟ་བུར་སྒྲེས་ན་སྒྲུལ་པའི་སྤྱོད་སྤོང་དང་། ངའི་སྒྲུལ་པའི་
ང་རྒྱལ་རྣམས་འཕགས་པ་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་ཡང་སྒོམ་སྤང་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེ་དག་འཕགས་པ་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བུས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །འཕགས་པ་ལ་མི་དགོ་
བའི་འགྲོད་པའང་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཡོད་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་
ཉོན་མོངས་ཅན་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ། ཀུན་འགྲོ་ཡིན་མིན་གྱི་སྒྲོ་ནས། ཟག་མེད་ལ་དམིགས་མ་
དམིགས་གྱི་སྒྲོ་ནས། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒྲོ་ནས། མི་དགོ་བ་
དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སྒྲོ་ནས། དུས་གསུམ་ལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་
དང་ལྔ།

དང་པོ། སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་མཐོང་སྤང་བྱ་བ། །ལྟ་དང་དེ་བཞིན་ཐེ་ཆོམ་

དང་། ། གང་དེ་ལྷན་ཅིག་མ་འདྲེས་པའི། །མ་རིག་གང་ཡིན་ཀྱང་ཏུ་འགྲོ། དེ་
 དག་ལས་ཀྱང་གོང་དུ་དམིགས། །ལྷ་བ་གཉིས་པོ་མ་གཏོགས་པའི། །དེ་དག་
 དང་ནི་ལྷན་ཅིག་གང་། །འབྲུང་དེ་འང་ཀྱང་འགྲོ་ཐོབ་མ་གཏོགས། །ཞེས་བྱང་།
 སྒྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་ལྟ་དང་། རྒྱ་ཀྱང་འབྲུང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་
 ལྷ་བ་ལོག་ལྷ་དང་ལྷ་བ་མཆོག་འཛིན་གཉིས་རེ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུག་ཀྱང་
 མཐོང་སྤང་གི་ཐེ་ཆོས་གཉིས་རེ་དང་། ཐེ་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་
 པའི་མ་རིག་པ་དང་། ཅེ་ཉོན་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་རེ་
 རྟེ་ཁམས་གསུམ་ན་བཅུ་གཅིག་དེ་ཡོད་པའི་སོ་གསུམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་
 ཅན། རང་སའི་སྤང་བྱ་རིགས་ལྟ་ལ་འགྲོ་བའི་སྐྱེད་མཉམ་ཀྱང་འགྲོ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ལྟ་ལ་དམིགས་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་
 ལས་དགུ་ཁམས་གོང་དུ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་ལྷ་མཐར་ལྷ་གཉིས་མ་
 གཏོགས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་དེར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཀྱང་འགྲོ་དེ་དག་
 དང་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་སེམས་སེམས་བྱང་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན།
 ཀྱང་འགྲོ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དང་དམིགས་རྣམ་མཚུངས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
 ཀྱང་འགྲོ་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། སྤྲ་རྒྱས་ཀྱང་འགྲོར་མ་གཏོགས་ཏེ།
 ཁོད་དང་ཀྱང་འགྲོ་རྣམས་འབྲས་བུ་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེ་ལ་མ་དམིགས་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། འགོག་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་བྱ་བ། འཕྱོག་ལྷ་ཐེ་ཆོམ་དེ་དག་དང་། །
 ལྷན་དང་འབའ་ཞིག་མ་རིག་དང་། འབྲུག་ནི་ཟག་མེད་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། རང་གི་
 ས་པའི་འགོག་པ་དང་། ལམ་ནི་པན་ཚུན་རྒྱ་ཡིན་པས། ས་འབྲུག་ས་དགའའི་
 ལམ་ནི་དེའི། སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱུང་། འགོག་པ་དང་
 ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་འཕྱོག་ལྷ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དེ་དག་དང་། དེ་དག་
 དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། འབའ་ཞིག་པ་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་
 པ་དང་འབྲུག་ནི་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ས་པའི་
 གོག་པ་དང་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཆེ་འདོད་པའི་
 ཆེ་འདོད་པའི་འཕྱོག་ལྷ་སོ་འབྲུག་གི་དམིགས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་མི་
 ལྷོགས་མེད་དང་བྱུང་བར་ཅན་ཏེ་བསམ་གཏན་ས་འབྲུག་དང་ཆོས་ཤེས་པའི་
 ལྷོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དང་། ཁམས་གོང་གི་དེས་ལམ་ལ་
 དམིགས་པ་ན་མི་ལྷོགས་མེད་པ་ནས་སྤིང་ཅིའི་བར་གྱི་ས་དགའའི་རྗེས་ཤེས་
 དང་ལྷོགས་མཐུན་པའི་གོང་གི་ལམ་རྣམས་ལ་དམིགས། ས་འབྲུག་དང་ས་
 དགའའི་ལམ་ནི་རང་རང་གི་ས་དེའི་པན་ཚུན་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་
 གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་མིན་ཏེ་སྤང་བྱའི་
 ཕྱིར། གཞོད་མི་བྱེད་ཕྱིར་ཞེ་སྤང་མིན། ཞེ་དང་དག་དང་མཆོག་གྱུར་ཕྱིར། །
 ང་རྒྱལ་མ་ཡིན་མཆོག་འཛིན་ཡིན། ཞེས་བྱུང་། འདོད་ཆགས་ཆོས་ཅན།

ཁྱོད་ཀྱིས་ཟག་མེད་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཟག་བཅས་ལ་
གཙོ་བོར་དམིགས་པས་ཐར་འདོད་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་
སྤང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལ་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། འགོག་ལམ་ནི་གཞོད་པ་
མི་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ལ། ཁྱོད་ནི་གཞོད་པར་སེམས་པ་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ང་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
འགོག་ལམ་ནི་ཞེ་བ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་ནི་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཚུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལ་དམིགས་པ་མིན་
ཏེ། འགོག་ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་ས་ནི་མ་དག་ལ་གཙོ་བོར་
དམིགས་ནས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བུ་མཆོག་འཛིན་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དམན་པ་ལ་
མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། འགོག་ལམ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་ཁྱོད་
ཀྱི་ཡུལ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ། སྤ་རྒྱས་ཀྱན་ཏུ་འགོ་བ་ནི། དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་གི་
ས། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་རྒྱས་པར་འགྱུར། །ཀྱན་འགོ་མ་ཡིན་དང་རིས་སྤ།
།ཟག་མེད་གོང་མའི་ཡུལ་ཅན་མིན། །བདག་གིར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར།
།གང་ཞིག་གང་དང་མཚུངས་ལྡན་པ། །དེ་ནི་དེ་མཚུངས་ལྡན་སྒྲོ་ནས། །ཞེས་
བྱུང་། སྤ་རྒྱས་ཀྱན་ཏུ་འགོ་བ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་

ཁམས་རང་གི་ས་པའི་རྣམས་པ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
 ཏེ། རང་སའི་དེ་རྣམས་ནི་ལྟ་བུས་བདག་གིར་བྱས་པའི་ཕྱིར། གྲུན་འགྲོ་མ་
 ཡིན་པའི་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་གི་སར་རང་གི་རིས་
 ཁོ་ན་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་གྱི། །རིས་གཞན་དུ་མི་རྒྱས་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་མཐོང་
 སྒྲོམ་གྱི་སྤང་བྱ་རྣམས་རང་སའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་སྤང་གི་རིས་ཁོ་
 ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་ཀྱང་འགྲོ་མ་ཡིན་
 པ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་ལ་
 དམིགས་པ་དང་། གོང་མ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ནི་དམིགས་པའི་
 སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟག་མེད་ནི་བདག་
 ལྟས་བདག་གིར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་མེད་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་གང་ཞིག་སེམས་བྱུང་ཆོར་བ་སོགས་གང་དང་མཚུངས་
 པར་ལྡན་པའི་ས་མང་པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒྲོ་ནས་
 རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ། དབྱེ་བ་སྦྱིར་བསྟན་པ། དེ་དག་ཏུ་འཛིག་པའི་རྩ་བ་ངོས་
 བཟུང་བ། སྤི་བ་དང་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི།
 གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། །འདོད་ན་འཛིག་ཆོགས་ལྟ་བ་དང་། མཐར་

འཛིན་ལྟན་ཅིག་མ་རིག་པ། །ལྟག་མ་རྣམས་འདིར་མི་དགོ་བའོ། །ཞེས་བྱང་།
 འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁམས་གོང་མ་
 གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བ་
 ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་བ་པ་ཡིན་ཡང་། ས་དེའི་ཉིང་དེ་
 འཛིན་གྱི་རྒྱས་པས་བརྟུལ་བས་རྣམ་སྤྲིན་སྤྱག་བསྐྱེད་འབྱེན་པ་མེད་པའི་
 བྱིར། འདོད་པ་ན་འཛིན་ཆོག་ས་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་དང་། དེ་
 གཉིས་དང་ལྟན་ཅིག་པའི་མཚུངས་ལྟན་གྱི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་བ་ལུང་
 མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་མ་འབྱེན་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་སྤྱི་བ་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དེ་གསུམ་གྱི་ལྟག་མ་འདོད་ཆགས་སོགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་
 འདིར་མི་དགོ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་སྤྱག་བསྐྱེད་འབྱེན་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། མི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ན། མི་དགོ་བ་
 ཡིན་པས་ཁྱབ་ཐེར་ན། དེའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱ་རྒྱས་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་
 ཅིག་ འདོད་ཆགས་ཡིན་ན། མི་དགོ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཐེར་ན། གོང་མའི་
 འདོད་ཆགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། རྟགས་གསལ་སྤྱོད་ ཁ་ཅིག་

འདོད་པའི་མི་དག་བ་ཡིན་ན། རྣམ་སྒྲིན་འབྲིན་པས་བྱུང་བའི་ན། བཤགས་
པས་འདགས་ངེས་ཀྱི་མི་དག་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཁམས་གོང་ན་མི་དག་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན་སྒྲུའོ། །

གཉིས་པ་ལ། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མི་དག་བ་དང་། ཁམས་གོང་གི་
ཉོན་མོངས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འཛོག་པའི་རྩ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདོད་ན་
འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁོ་དང་། རྫོངས་རྣམས་མི་དགའི་རྩ་བ་ཡིན། ཞེས་བྱུང་
འདོད་པ་ན་མི་དག་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། དེའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁོ་
དང་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་རྫོངས་པ་རྣམས་དེའི་
རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཆེ་བའི་ལུགས་དང་། ཉི་འོག་པའི་
ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལུང་མ་བསྟན་པའི་རྩ་བ་གསུམ། དེ་ནི་སྟེང་དང་
མ་རིག་སྟོ། རྣམ་གཉིས་མཐོང་འཇུག་ཕྱིར་དེ་ལས། གཞན་མིན་ཞེས་བྱུང་།
ལུང་མ་བསྟན་པའི་རྩ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ལུང་མ་བསྟན་
ཀྱི་སྟེང་པ་དང་དེའམ་རིག་པ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྟོ་ཤེས་རབ་གསུམ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་གྱི་ཆོས་དང་རྒྱལ་ནི། དེའི་བྱ་བར་མ་ཡིན་
ཏེ། སྤྲ་མ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཇུག་ཅིང་། ཕྱི་མ་ནི་རྣམ་པ་མཐོ་བར་འཇུག་
པའི་ཕྱིར་བེད།

གཉིས་པ་ནི། བཞི་ཞེས་ཉི་འོག་པ། དེ་དག་སྟེང་ལྟ་བུ་རྒྱལ་མོངས། །
 བསམ་གཏན་ས་གསུམ་མ་རིག་ལས། །ཞེས་བྱང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཅ་བ་
 དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། སྟེང་པ་དང་ལྟ་བུ་དང་རྒྱལ་དང་
 མོངས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟེང་ལྟ་བུ་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་
 གཏན་ས་གསུམ་ཡང་མ་རིག་པའི་དབང་ལས་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཟེར་
 རོ། །

གསུམ་པ་ངེ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ནི། མགོ་གཅིག་པ་དང་རྣམ་
 ཕྱེ་དང་། །ངེ་དང་བཞག་པ་ལུང་བསྟན་པ། །འཆི་དང་སྦྱེ་དང་ཁྱད་པར་
 འཕགས། །བདག་གཞན་ལ་སོགས་ལྟ་བུ་ཡིན། །ཞེས་བྱང་། འདིར་ངེ་བ་དེ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། མགོ་གཅིག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བ་དང་།
 རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་ལུང་བསྟན་པ་དང་། ངེ་བས་ལུང་བསྟན་པ་དང་། བཞག་པར་
 བྱ་བའི་ངེ་བ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་འདི་
 རྣམས་འཆི་བར་འགྱུར་རམ་ཞེས་འདི་ན་འཆི་བར་འགྱུར་ཞེས་ལུང་བསྟན་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཉོན་མོངས་
 གྱིས་སྦྱེའམ་ཞེ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་དེའི་དབང་གིས་སྦྱེའོ། །ཉོན་མོངས་
 སྤངས་པ་རྣམས་ནི་མི་སྦྱེ་ཞེས་རྣམ་པར་སྦྱེ་ནས་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ཅི་མི་འདི་དམན་ནམ་ཁྱད་པར་འཕགས་ཞེས་

འདི་ན། གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདི་ཞེས་ངེས་ནས་ལྟོས་ཏེ་ཟེར་ན་དམན་ལ།
 ངན་སོང་ལས་ལྟོས་ཏེ་ཟེར་ན་བྱད་པར་དུ་འཕགས་ཞེས་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་
 བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། ལུང་པོ་རྣམས་བདག་ལས་གཞན་ནམ་
 གཞན་མིན་ཞེས་སོགས་བྱད་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་བསམས་ནས་འདི་
 བའི་ཆེ་ལན་ལུང་མི་སྟོན་པར་བཞག་པར་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པས་དེར་བྱུབ་པའི་བདག་ནི་ལུང་པོ་དང་
 གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་འང་མི་རིགས་པའི་བྱིར།

ལྗེ་པ། པ་རྒྱལ་གྱི་དམིགས་ཡུལ། དུས་གསུམ་ལྟན་ཚུལ་ལམ་དེའི་
 རྣམ་གཞག་བསྟན་པ། སྤང་བལ་གྱི་བྱད་པར་བཤད་པ། སེམས་གྱི་དམིགས་
 པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། དམིགས་ཡུལ་ངེས་ཅན་གྱི་ཉོན་
 མོངས་དང་། ངེས་མེད་གྱི་ཉོན་མོངས་གཉིས།

དང་པོ་ནི། འདས་དང་ཉེར་གནས་འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་
 དག་གིས་ནི། །གང་ལ་དེ་སྐྱེས་མ་སྤངས་པའི། །དངོས་པོ་དེ་དང་ལྟན་པ་ཡིན།།
 ཡིད་གྱི་དེ་དག་མ་འོངས་པས། །ཀྱན་དང་གཞན་གྱི་རང་དུས་པ།། མི་སྐྱེ་
 རྣམས་གྱི་ཐམས་ཅད་དང་། །ཞེས་བྱུང་། འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བར་ཉེ་བར་
 གནས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་དག་གིས་ནི་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་རང་གང་ལ། རང་ཉིད་སྐྱེས་ནས་མ་སྤངས་གྱི་བར་དུ་ཡུལ་འདོད་སོགས་

དངོས་པོ་དེ་དང་དེ་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལ་ལྡན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
 རང་གིས་མཆོན་ཉིད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་
 འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོང་རྒྱལ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་གྱིས་ཡུལ་མ་འོངས་པའི་དུས་གསུམ་པོ་ཀུན་དང་ལྡན་པར་བྱེད་དེ།
 ཡུལ་གང་ལ་དེ་སྐྱེས་ལ་མ་སྦངས་ཤིང་། ཡིད་གྱི་ཡུལ་ནི་དུས་གསུམ་པ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཡིད་ལས་གཞན་པའི་དབང་ཤེས་དང་དེའི་འཁོར་གྱི་ཉོན་མོངས་
 རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་དུས། སོ་སོ་ཁོ་
 བ་དང་ལྡན་པར་བྱེད་དེ། མ་འོངས་པས་མ་འོངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟ་
 བ་དང་འདས་པ་ལའང་སོ་སོར་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་
 གྱི་མིང་ཅན་དབང་ཤེས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དུས་གསུམ་པའི་དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པར་བྱེད་དེ། ཡུལ་དེ་གསུམ་ལ་དམིགས་པས་མངོན་དུ་
 སྟོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལྷག་མ་ཀུན་གྱིས་ཀུན་དང་ལྡན། །ཞེས་བྱུང་། དེ་དག་གི་
 ལྷག་མ་ལྟ་བུ་དང་ཐེ་ཆོམ་དང་མ་རིག་པ་ཀུན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་ཡུལ་དུས་
 གསུམ་པའི་དངོས་པོ་ཀུན་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་དག་སྐྱེས་ལ་མ་སྦངས་ཤིང་ཉོན་
 མོངས་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། དུས་གསུམ་རྩ་ཡོད་དུ་བྱུང་ཚུལ། དུས་གསུམ་གྱི་

འཛོག་ཚུལ། དེ་ལ་མདོ་སྡེ་པས་གཙོད་བྱེད་བཟོད་པ། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས་ལན་
བཏབ་ཚུལ་དང་བཞི།

དང་པོ་ལ། ལུང་དང་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཏུས་
རྣམས་ཀྱན་ཏུ་ཡོད་བཤེད་བྱིར། ཞེས་བྱུང་། ཏུས་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། རྣམ་
པ་ཀྱན་ཏུ་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ། བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དག་སྦྱོང་དག་གལ་ཏེ་
འདས་པའི་གཟུགས་ཞིག་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྦྱོང་རྣམས་
ཡོད་ཏུ་བཤེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་བྱིར་འབྲས་བྱིར། །དེ་ཡོད་སྐྱ་བའི་
བྱི་ཐམས་ཅད། །ཡོད་པར་སྐྱ་བར་འདོད་ཅེས་བྱུང་། ད་ལྟ་བར་མ་བཟད། འདས་
མ་འོངས་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྣམས་སུ་ཡོད་དེ། སྦྱོང་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། འདས་པའི་ལས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པར་མཐོང་བའི་བྱིར། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱ་
བས་ཏུས་གསུམ་རྣམས་ཡོད་ཏུ་འདོད་དེ། དེ་རྣམས་ཡོད་ཏུ་འདོད་པར་ཁ་ཆེ་བ་
སྐྱ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་རྣམས་བཞི་དངོས་དང་མཚན་ཉིད་དང་། །གནས་
སྐྱབས་གཞན་གཞན་འགྱུར་ཞེས་བྱ། གསུམ་པ་བཟང་སྟེ་བྱ་བ་ཡིས། །ཏུས་
རྣམས་རྣམས་གཞན་ཅེས་བྱུང་། ཡོད་སྐྱའི་ལུགས་ལ་དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པ་བཞིར་

འདོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཆོན་
 ཉིད་དང་། གནས་སྐབས་དང་། སྤྱི་ཕྱི་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བར་
 སྒྲོ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི་བཙུན་པ་ཆོས་སྒྲོབ་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ཏེ།
 དེས་སྤྱི་བྱ་ལྟ་བུ་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བ་དང་ད་ལྟ་བ་ནས་མ་འོངས་པར་
 འཇུག་པའི་ཆེ་རྒྱས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཡང་དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་
 འདོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གསེར་སྒོད་བཅོམ་ནས་རྒྱན་བྱས་ཆེ་གསེར་གྱི་
 མདོག་མི་འགྱུར་བ་དང་། འོ་མ་ཞོར་འགྱུར་བའི་ཆེ་རོ་རུས་འགྱུར་ཀྱང་ཁ་
 དོག་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི་དབྱངས་སྒྲོགས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་ལྟར་འཇུག་
 པའི་ཆེ་སྤྱི་བྱ་དེ་དུས་གསུམ་ཆར་ལྡན་ཡང་མཆོན་ཉིད་གང་ཤས་ཆེ་བའི་སྒྲོ་
 བ་མཆོན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྒྲེས་པ་
 གཅིག་བྱད་མེད་གཅིག་ལ་ཆགས་པའི་ཆེ་བྱད་མེད་གཞན་ལ་ཆགས་པ་དང་
 མ་བྲལ་ཡང་དེ་ལ་ཆགས་ཞེས་བཛོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་གནས་
 སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི་རྫས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་། སྤྱི་ལྟར་འཇུག་
 པའི་ཆེ་བྱ་བ་མ་སྒྲེས་པ་མ་འོངས་པ་དང་། བྱ་བ་སྒྲེས་ལ་མ་འགགས་པ་ད་
 ལྟར་བ་དང་། བྱ་བ་ཞིག་པ་འདས་པ་སྟེ་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་

འདོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཅིས་ཀྱི་རིལ་བུ་གཅིག་ནི་གཅིག་དང་བརྒྱ་ལྷོད་
 སོགས་ཀྱི་ལོ་མིག་གི་གོ་སར་བཞག་པ་ན་གཅིག་དང་བརྒྱ་སོགས་སུ་བརྗོད་
 པ་བཞིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི་སངས་རྒྱུས་ལྷ་ལྷའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་ལྟར་
 འབྲུག་པའི་ཆེ་སྒྲ་ཕྱི་བར་གསུམ་ལ་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་བ་གསུམ་དུ་
 འཛོག་པས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱད་
 མེད་གཅིག་རང་གི་མ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱ་མོ་དང་རང་གི་བྱ་མོ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་
 དང་རང་ཉིད་དེའི་བར་དུ་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའི་དང་པོ་མི་
 འཐད་དེ། ཕྱི་རོལ་གངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 ཡང་མི་འཐད་དེ། དུས་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་འཆོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
 བཞི་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དུས་གསུམ་རེ་རེ་ཡང་དུས་གསུམ་ཆར་དུ་ཐལ་
 བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལུགས་གསུམ་པ་ནི་རུང་བཟང་བཟང་སྟེ། བྱ་བ་མི་
 བྱེད་པས་མ་འོངས་པ་དང་། བྱེད་པའི་ཆེ་ད་ལྟ་བ་དང་། བྱས་ནས་འགགས་
 པ་འདས་པ་དག་གསུམ་པོ་དེ་ཡི་སྒྲོན་དུས་གསུམ་པོ་རྣམས་རྣམ་པར་
 བཞག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གོགས་སུ་བྱེད། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་གཞན་མ་ཡིན། དུས་
 གསུམ་མེ་རུང་དོ་བཞིན་དུ། །ཡོད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་ཞིག །ཞེས་བྱུང་།
 མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། གསུམ་པ་དེ་རུང་བཟང་བཟང་ཡང་སྒྲོན་ཡོད་དེ། འདས་མ་

འོངས་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་
 འབྲས་བུ་སྐྱང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་འདས་མ་འོངས་ད་
 ལྟར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་གང་རིམ་ལྡར་བྱ་བ་ལ་ཡང་བྱ་བ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདས་པ་སོགས་གང་ཡང་མིན་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱ་བ་འདས་ཟེན་ནས་མེད་པ་དེ་དུས་སུ་མི་རུང་ཞིང་། གང་
 ལ་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་མ་འོངས་པ་ནི་དངོས་པོར་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
 ཅིའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པ་ནི་མ་སྐྱེས་ཤིང་འདས་པ་ནི་ཞིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ད་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར།

བཞི་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་དག་ནི་ཟབ་པ་ཡིན། ཞེས་བྱུང་། གྲེ་བྲག་སྐྱ་བ་ན་
 རེ། མདོ་སྡེ་པའི་རྩོད་པ་དེ་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མི་གཞོན་པར་ཐལ། འདས་མ་འོངས་
 དེ་ལྟར་འཛོག་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་གནས་ལུགས་ལ་ནི་རྟོགས་དཀའ་
 ཞིང་ཟབ་པ་ཡིན་པས་རྟོག་གོ་ཙམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་སྐྱང་བཤམ་གྱི་བྱེད་པར་ནི། ལྷག་བསྐལ་མཐོང་སྐྱང་བྱ་སྐྱངས་
 ཀྱང་། ཀྱན་འགོ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལྡན། །དང་པོའི་རྣམ་པ་སྐྱངས་ཀྱང་དེའི།
 ཡུལ་ཅན་ངེ་མ་ལྷག་རྣམས་ཀྱིས། །ཞེས་བྱུང་། ལྷག་པ་འདིར་སྐྱང་བྱ་དེ་དང་
 བཤམ་ན་སྐྱངས་པས་བྱེད་ཀྱང་། སྐྱངས་ན་བཤམ་བས་མ་བྱེད་སྟེ། ལྷག་བསྐལ་
 ཞེས་པ་གཉིས་སྐྱེས་ལ་ཀྱན་འབྱུང་ཞེས་པས་སྐྱེས་པའི་ལྷག་བསྐལ་མཐོང་

སྤང་སྤངས་ཀྱང་། ཀྱན་འགྲོ་ལྷག་མ་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་རྣམས་ཀྱིས་
 དམིགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེས་མཐོང་སྤང་
 གཞན་ལ་འགྲོ་བའི་བྱིར། བྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཆེ་འདོད་པའི་
 སས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དང་པོའི་རྣམ་པ་སྟེ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སོགས་
 སྤངས་ཀྱང་དེ་དང་ལྷན་པ་ཡོད་དེ། སྒྲོམ་སྤང་ཆེན་པོ་དེའི་ཡུལ་ཅན་ལྷག་མ་
 རྒྱུ་རྩའི་སྒྲོར་རྣམས་མ་སྤངས་བར་དུ་དེ་དག་གིས་དམིགས་པས་ཆེན་པོ་
 དང་ཡང་ལྷན་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར།

བཞི་པ་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་བཤད་པ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་མཐོང་
 གོམས་པ་ཡིས། །སྤང་བྱ་འདོད་ཁམས་ལས་སྦྱེས་པ། །རང་གི་གསུམ་དང་
 གཟུགས་གཏོགས་གཅིག་ །དྲི་མེད་རྣམ་ཤེས་སྦྱོད་ཡུལ་ལོ། །གཟུགས་
 ཁམས་ལས་སྦྱེས་རང་གི་རང་། །འོག་གསུམ་གོང་གཅིག་དྲི་མེད་ཀྱི་འང་། །
 གཟུགས་མེད་ལས་སྦྱེས་ཁམས་གསུམ་གཏོགས། །གསུམ་དང་ཟག་མེད་
 སྦྱོད་ཡུལ་ལོ། །འགོག་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་བྱ་ཀྱན། །རང་གིས་སྤྱགས་པའི་
 སྦྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཟག་མེད་ཁམས་གསུམ་མཐོང་གསུམ་དང་། །ཟག་པ་མེད་
 པའི་སྦྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་བྱུང་། བྱིར་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་སོགས་སྤང་བྱ་
 རིགས་ལྷ་ལྷ་སྟེ་ལྷ་དང་ཟག་མེད་དང་བཅས་པའི་ཆོས་བཙུ་བྱག་ཡོད་པས།
 དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡང་བཙུ་བྱག་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་

དང་རྒྱ་ཀྱན་འབྲུང་མཐོང་སྤང་དང་། གོམས་པ་སྟེ་སྒྲོམ་པ་ཡི་ལམ་གྱིས་སྤང་
 བར་བྱ་བ་དང་འདོད་ཁམས་ལས་སྦྱེས་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་ལྷའི་སྦྱོད་ཡུལ་
 ལམ་དམིགས་པ་སྟེ། འདོད་པ་རང་གི་སས་བསྐྱས་སྐྱབ་ཀྱན་མཐོང་སྤང་
 གཉིས་དང་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་སྟེ་གསུམ་དང་། གཟུགས་སུ་གཏོགས་པའི་
 སྒྲོམ་སྤང་གཅིག་དང་། རི་མེད་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་
 རང་ཡིན་པའི་བྱིར། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྦྱེས་པའི་སྐྱབ་ཀྱན་མཐོང་སྤང་དང་
 སྒྲོམ་སྤང་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། སེམས་བརྒྱད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་
 གི་སའི་སྐྱབ་ཀྱན་མཐོང་སྤང་གི་སེམས་གཉིས་དང་སྒྲོམ་སྤང་གི་སེམས་
 གཅིག་སྟེ་གསུམ་དང་། འོག་མའི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་གི་ཀྱན་འགྲོ་
 དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་གཉིས་དང་སྒྲོམ་སྤང་གི་སེམས་གཅིག་སྟེ་
 གསུམ་དང་། གོང་མ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིར་བསྒྲོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་གཅིག་
 དང་རི་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་འང་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། གཟུགས་
 མེད་ལས་སྦྱེས་པའི་སྤང་བྱ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་བཙུའི་དམིགས་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་སྐྱབ་ཀྱན་མཐོང་སྤང་གཉིས་དང་
 སྒྲོམ་སྤང་གཅིག་སྟེ་གསུམ་གསུམ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་གཅིག་ཡིན་
 པའི་བྱིར་འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ཀྱན་ཆོས་ཅན། རྣམ་
 ཤེས་དུ་མའི་སྦྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པར་སྤང་བཤད་པའི་སེམས་ལྷའི་

སྤྲུལ་བ་འགོག་ལམ་རང་གི་སེམས་གྲགས་པ་སྤྲུལ་བ་ལྟར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཐུག་
 དང་། གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་བརྒྱུད་བཤུད་པའི་སྤྲུལ་བ་རང་གི་དེ་བསྤྲུལ་བས་
 དགྲ་དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་བརྒྱུད་བཤུད་པའི་སྤྲུལ་བ་རང་གི་དེ་བསྤྲུལ་བས་
 བརྒྱུད་གཅིག་གི་སྤྲུལ་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྤྲུལ་བ། ཟག་མེད་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་
 བརྒྱུད་སྤྲུལ་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་ན་སྤྲུལ་བྱ་མཐའ་སྤྲེ་བ་མ་འགོག་
 ལམ་མཐོང་སྤྲུལ་གཅིག་དང་སྤྲུལ་གཅིག་སྤྲུལ་གསུམ་གསུམ་དང་། ཟག་པ་
 མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་སྤྲུལ་ཡུལ་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྲུལ་བ།

གསུམ་པ་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་སྤྲུལ་བ་དབྱེ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་སྤྲུལ་
 བཅས་རྣམ་གཉིས། ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་སྤྲུལ་འགྱུར་གྱིས། །ཞེས་བྱུང་། ཉོན་
 མོངས་ཅན་གྱི་སྤྲུལ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྤྲུལ་དེ་
 སྤྲུལ་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་སྤྲུལ་གྱི་སྤྲུལ་དང་བཅས་པ་གཉིས་ཡོད་
 པའི་སྤྲུལ་བ། དེར་ཐལ། སྤྲུལ་པ་ནི་སྤྲུལ་པ་མིན་གྱི། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་
 པ་མ་སྤྲུལ་པ་ནི་སྤྲུལ་པར་འགྱུར་བའི་སྤྲུལ་བ།

གཉིས་པ། སྤྲུལ་བའི་གོ་རིམ་དང་དེའི་སྤྲུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མོངས་
 ལས་ཐེ་ཆོམ་དེ་ནས་ནི། ལོག་ལྟ་དེ་ནས་འཛིག་ཆོགས་ལྟ། །དེ་ནས་མཐར་
 འཛིན་དེ་ནས་ནི། །ཚུལ་བྱེད་མཆོག་འཛིན་དེ་ནས་ལྟ། རང་གི་ལྟ་ལ་ང་
 སྤྲུལ་ཆགས། །གཞན་ལ་ཞེ་སྤྲུལ་དེ་ལྟར་རིམ། །ཞེས་བྱུང་། ཉོན་མོངས་སྤྲུལ་

རྒྱས་རྣམས་ཆོས་ཅན། བྱོད་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ཡོད་དེ། དང་པོར་བདེན་བཞིའི་
 དོན་ལ་མོངས་པ་སྐྱེ། དེ་ལས་དེ་ཡོད་དམ་མེད་ཡིན་ནམ་མིན་སྟམ་པའི་ཐེ་
 ཆོམ་སྐྱེ། དེ་ནས་རྒྱ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་མེད་པ་དང་
 མིན་སྟམ་པའི་ལོག་ལྟ་སྐྱེ། དེ་ནས་ཕྱང་པོ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་འཇིག་ཆོག་ས་
 ལ་ལྟ་བ་སྐྱེ། དེ་ནས་དེ་ལ་རྟག་ཆད་ཏུ་ལྟ་བའི་མཐར་འཇིག་གྱི་ལྟ་བ་སྐྱེ། དེ་
 ནས་དེས་དག་པར་འཇིག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཇིག་
 སྐྱེ། དེ་ནས་ལྟ་ངན་ལ་མཆོག་ཏུ་འཇིག་པའི་ལྟ་བ་མཆོག་འཇིག་སྐྱེ། དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་རང་གི་ལྟ་བ་ལ་ང་རྒྱལ་དང་འདོད་ཆགས་དང་། གཞན་གྱི་ལྟ་བ་
 ལ་ཞེ་སྤང་སྟེ་དེ་ལྟར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྤ་རྒྱས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་དང་། །ཡུལ་ནི་ཉེ་བར་གནས་
 པ་དང་། །ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ལས། །ཉོན་མོངས་རྒྱ་ནི་ཆང་བ་
 ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། སྤ་རྒྱས་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱ་དང་ཡུལ་དང་སྦྱོར་བ་
 གསུམ་ལས་སྐྱེ་སྟེ། སྤ་རྒྱས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ལྟན་པ་དང་།
 ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་གཟུགས་སྤྱག་མི་སྤྱག་ནི་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་།
 ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་རྒྱ་ནི་གསུམ་ཆང་བ་
 ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྣམ་གྲངས་ལ། བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་པ། ཞར་བྱུང་

མཚུངས་ལྡན་པ་འདྲ་བ། སྤང་བྱ་སྤྱི་བ་པ་ལྡན་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ།
 སོ་སོར་བའདྲ་བ་དང་། དེས་ཆིག་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
 ཟག་པ་དང་། ལྷ་ལོ། སྤྱིར་བ། ཉེ་ལེན་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། འདོད་པ་དང་
 སྤྱིད་པ་དང་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་གསུམ།

དང་པོ་ནི། འདོད་ན་གཏི་ཟུག་མ་གཏོགས་པའི། ཉོན་མོངས་ཀྱན་དང་
 དགྲིས་བཅས་ཟག །ཅེས་བྱུང་། འདོད་པ་ན་གཏི་ཟུག་མ་གཏོགས་པའི་ཉོན་
 མོངས་སོ་གཅིག་དང་ཀྱན་དགྲིས་བཅུ་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་
 ཟག་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སོགས་ཅི་རིགས་ལ་དམིགས་པའི་
 འཁོར་བར་ཟག་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱོན་ཞེ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བ་བཅུ་
 གཉིས། ཐེ་ཆོམ་བཞི། ཆགས་སྤང་ང་རྒྱལ་གསུམ་ལ་ལྷ་ལྷ་སྤྱེ་སོ་གཅིག་ངོ་
 ཆ་ཁྲེལ་མེད་སོགས་བཅུ་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་དང་
 གཟུག་ནི་མེད་པ་ན། སྤྱ་རྒྱས་ཁོ་ན་སྤྱིད་པའི་ཟག་ཏེ་ལུང་མ་བསྐྱེད་ཁ་ནང་
 བསྐྱེས། །མཉམ་བཞག་ས་པའི་བྱིར་གཅིག་བྱས། །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་དང་
 གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་མ་རིག་པ་བཅུ་བོར་པའི་ལྷག་མ་སྤྱ་རྒྱས་ལྷ་བ་
 བཅུ་གཉིས། ཐེ་ཆོམ་བཞི། འདོད་ཆགས་ང་རྒྱལ་ལྷ་ལྷ་སྤྱེ་ཉེར་དུག་རེ་བཅས་
 པའི་སྤྱ་རྒྱས་ལྷ་བཅུ་ཅ་གཉིས་ཆོས་ཅན། སྤྱིད་པའི་ཟག་པ་ཡིན་ཏེ། བལ་
 ཆེར་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་ལ་དམིགས་པའི་རིགས་གནས་ཀྱི་ཟག་པ་ཡིན་

པའི་སྤྱིར། ཁོ་ནའི་དོན་ཡོད་དེ། ཀུན་དགྱིས་གཙོད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱ་རྒྱས་ལ་སྤྱིད་པའི་ཟག་པ་ཞེས་གཅིག་དུ་བྱས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀ་སྤྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འདྲ་ཞིང་། ཁ་ནང་དུ་
བསྟུས་པ་འདྲ་བ་དང་། མཉམ་གཞག་གི་ས་བར་ཡང་འདྲ་བའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཅ་བ་མ་རིག་ཡིན་པས་ན། རྟོགས་ཤིག་དུ་ནི་ཟག་པར་
བསྟན། ཞེས་བྱང་། མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ཆོས་ཅན། བཞག་དུ་ཡོད་དེ། ཁམས་
གསུམ་གྱི་མ་རིག་པ་ལྷ་ལྷ་སྟེ་བཙུ་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མ་རིག་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྟགས་ཤིག་དུ་ཟག་པར་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཟག་
པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལུ་བོ་སྦྱོར་བའང་དེ་བཞིན་དུ། ལྟ་རྒྱུས་གསལ་སྤྱིར་
ལྟགས་ཤིག་བསྟན། ཟག་པ་མ་ཡིན་གྲོགས་མེད་རྒྱུས། རྟོགས་པའི་རྩེས་
སྤྱ་མི་མཐུན་ནོ། ཞེས་བྱང་། ལུ་བོ་དང་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
བཞི་བཞི་ཡོད་དེ། ཟག་པ་འདོད་པ་དང་སྤྱིད་པ་དང་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་
གསུམ། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་སྤྱིད་མ་རིག་པའི་ལུ་བོ་གསུམ་དང་། དེ་གསུམ་
ཀྱི་སྦྱོར་བ་གསུམ་དང་། ལྟ་བའི་ལུ་བོ་དང་སྦྱོར་བ་རེ་རེ། བསྟན་ནས་བཞི་
བཞིར་བྱེད་པའི་སྤྱིར། ལྟ་བ་རྒྱུས་ནི་ལྟ་བའི་ལུ་བོ་དང་སྦྱོར་བ་ཞེས་ལྟགས་
ཤིག་དུ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དམིགས་རྒྱུ་གསལ་བའི་རྒྱ་མཚན་

གྲིས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱེ་སྐྱོན་དེ། ཟག་པར་ལྟ་བུ་རྣམས་ལོགས་སུ་མ་བསྐྱོན་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཟག་པའི་ངེས་ཆིག་ནི་འཛིན་བྱེད་ཡིན་ལ། གྲོགས་
མེད་པའི་ལྟ་བུ་རྣམས་འཛིན་པའི་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་བྱིར། ལོ་ཞེས་པའི་
དོན་ཡོད་དེ། སྒྲོབ་དཔོན་རང་ཉིད་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཉེར་ལེན་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་ཉིད་མ་རིག་བཅས། ཉེར་ལེན་
རྣམ་གཉིས་ལྟ་རྣམ་གཉིས། བྱེ་བའི་བྱིར་རོ་མ་རིག་པ། འཛིན་པ་བྱེད་པ་མིན་
བྱིར་བསྐྱེས། །ཅེས་བྱུང་ཉེར་ལེན་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ།
གོང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པའི་སྒྲུབ་པ་ཉེར་དགུ་མ་རིག་པ་ལྟ་
དང་བཅས་པའི་སོ་བཞི་པོ་འདོད་པ་ཉི་བར་ལེན་པ་དང་། སྲིད་པའི་སྒྲུབ་པ་
ཉེར་བརྒྱད་མ་རིག་པ་བཅུ་དང་བཅས་པའི་སོ་བརྒྱད་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ཉི་
བར་ལེན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། ལྟ་བའི་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་ཞུགས་མཆོག་
འཛིན་དུག་དོར་བའི་ལྟ་མ་སུམ་ཅུ་ནི་ལྟ་བུ་ཉི་བར་ལེན་པ་དང་། ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་བ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དུག་ནི་ཚུལ་ཞུགས་མཆོག་
འཛིན་ཉི་བར་ལེན་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་
རིག་པ་འདོད་པ་དག་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ཉེར་ལེན་གཉིས་སུ་བསྐྱེས་ནས་སྟོན་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་ནི་སྲིད་པ་འཛིན་པའི་དོན་ཡིན་པས། མ་
རིག་པ་རྒྱུད་པས་སྲིད་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་

མི་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ངེས་ཆིག་ནི་གང་སྤྱིར་དེ་དག་སྤྱོད་པ་དང་། །རྩེས་འབྲང་རྣམ་
གཉིས་རྒྱས་འགྱུར་དང་། །རྩེས་སྤྱོད་འབྲང་བ་དེ་ཡི་སྤྱིར། །སྤྱོད་རྒྱས་དག་ཏུ་
བཤད་པ་ཡིན། །དེ་དག་འཛོག་བྱེད་ཟག་བྱེད་དང་། །འབྲུར་བར་བྱེད་དང་
འབྲུར་བྱེད་དང་། །ཉེ་བར་འཛིན་སྤྱིར་ཟག་ལ་སོགས། །དེ་དག་གི་ནི་ངེས་
ཆིག་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཅོ་ནེ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། །སྤྱོད་རྒྱས་དག་ཏུ་བཤད་པའི་
ངེས་ཆིག་གི་དོན་ཡོད་དེ། །རྩེས་དག་འབྲུར་སྤྱོད་པ་དང་། །ཐོབ་པ་དང་རྩེས་སྤྱོད་
འབྲུར་པ་དང་། །དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོལ་རྣམ་རྒྱས་
པར་འགྱུར་བ་དང་། །བསྐྱོད་པ་ལ་འབད་ཀྱང་རྩེས་སྤྱོད་འབྲང་བར་འགྱུར་བ་དེ་
ཡི་སྤྱིར། །ཉོན་མོངས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། །སྤྱོད་ལ་ཟག་པ་སོགས་བརྗོད་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། །འཁོར་བར་འཛོག་པར་བྱེད་པ་དང་། །ཟག་པར་བྱེད་པ་
དང་། །སྤྱོད་གནས་བཞེར་འབྲུར་བ་དང་། །དེར་འཛིན་པའམ་འབྲུར་བར་བྱེད་པ་
དང་། །ཉེ་བར་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ན་ཟག་པ་དང་སོགས་པས་ཚུ་བོ་དང་
སྤྱོད་པ་དང་། །ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་པ་ནི་དེ་དག་གི་ངེས་ཆིག་གི་དོན་ཡིན་
པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། །རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། །དང་པོ་
ནི། །དེ་དག་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི། །དབྱེ་བས་ཡང་རྣམ་ལྟར་བཤད་དོ། །

ཞེས་བྱང་། སྤ་རྒྱས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཡང་རྣམ་པ་ལྟར་བཤད་དེ། ཀུན་ཏུ་
སྦྱོར་བ་དང་། སོགས་ཀྱིས་འཆིང་བ་དང་། སྤ་རྒྱས་དང་། ཉེ་ཉོན་དང་། ཀུན་
དགྱིས་ཀྱི་དབྱེ་བས་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། གུན་སྒྲོར། འཆིང་བ། ཉེ་ཉོན། གུན་དགེས་དང་བཞི།
 དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱང་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་ས་དང་མཆོག་འཛིན་
 འབྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་གཉིས་གུན་ཏུ་སྒྲོར་བ་ཞན་ནོ། །གང་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་
 གཅིག་ཏུ་ནི། །མི་དགོ་རང་དབང་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཕྱག་དོག་སེར་སྣ་དེ་དག་
 ལས། །ལོགས་ཤིག་ཏུ་ནི་གུན་སྒྲོར་བསྟན། །ཞེས་བྱང་། ལྷ་བ་མཆོག་འཛིན་
 དང་ཚུལ་ཐུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྷ་བ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ལྷ་བའི་གུན་ཏུ་
 སྒྲོར་བ་གཞན་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་གུན་སྒྲོར་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་པའི་རྒྱ་
 མཆོན་ཡོད་དེ། ལྷ་བའི་གུན་སྒྲོར་གཞན་དག་དང་རྩ་ས་བཅོ་བརྒྱད་བཅོ་
 བརྒྱད་ཏུ་འབྲ་བ་དང་། རྩ་ས་དང་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་འབྲ་བས་གུན་སྒྲོར་
 གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཕྱག་དོག་དང་སེར་སྣ་ཆོས་ཅན། གུན་སྒྲོར་བརྒྱད་
 བཞུགས་པ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་གུན་སྒྲོར་དགྲའི་གངས་གཉིས་
 སུ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་གཉིས་ཀ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
 མི་དགོ་བ་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཞར་བྱང་ལ། བ་མའི་ཆ་མཐུན་ལ། གྲུན་སྒྲོར་གསུམ། ལོང་།

མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྷ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཐ་མའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་
ནམ་ ལ། །གཉིས་ཀྱིས་འདོད་ལས་མི་འདའ་ལ། །གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་ཕྱིར་
ལྷོག་བྱེད། །ཅེས་བྱུང་། ཀུན་སྦྱོར་ལ་ཐ་མའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་ལྷ་ཡོད་དེ།
འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་དང་། འཇིག་ལྷ་དང་། ཚུལ་ཞུགས་
མཆོག་འཛིན་དང་། ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྷའི་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་མི་འདའ་
བར་བྱེད་ཅིང་། ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་ཁམས་གོང་མར་ལན་གཅིག་སྐྱེས་
ཀྱང་འདོད་པར་ཕྱིར་ལྷོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། བྱེ་སྦྱོར་དང་མདོ་སྡེ་པའི་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒོ་དང་
ཅ་བས་བསྐྱས་ཕྱིར་གསུམ། ་ཞེས་བྱུང་། རྒྱུན་ཞུགས་ཀུན་སྦྱོར་ཐ་མ་གསུམ་
ཀྱི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རྒྱག་
བདེན་སོགས་ཡུལ་གྱི་ནམ་པ་ནི་གཅིག་དང་གཉིས་དང་བཞི་སྟེ་ནམ་པ་སུམ་
ཆན་བྱས་པའི་སྒོ་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་སྦྱོར་དེ་གསུམ་ནི་མཐོང་སྤང་གི་ཅ་བ་
ཡིན་པས་དེས་བསྐྱས་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འགོ་མི་འདོད་དང་ལམ་ནོར་དང་། ལམ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དེ་
སྟེད་ཅིག། ཐར་པར་བགྱོད་ལ་གོགས་བྱེད་ཕྱིར། །དེ་ལ་ཕྱིར་ན་གསུམ་བསྟན་
ཏོ། །ཞེས་བྱུང་། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་ཀུན་སྦྱོར་དེ་གསུམ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་

ཐོབ་པར་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཐར་པར་བསྐྱོད་པའི་གོགས་བྱེད་
པའི་གཙུག་པོ་ལ་གསུམ་པོ་དེ་སྟེན་ཅིག་ཏུ་ངེས་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ཀུན་སྦྱོར་
གསུམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཛིག་ལྟས་ཐར་པར་འགྲོ་མི་འདོད་པར་
བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ས་ལམ་ནོར་བ་དང་། ཐེ་ཆོམ་གྱི་
ས་ལམ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གོང་མའི་ཆ་དང་མཐུན་ལྔ་ནི། གཟུགས་དང་གཟུགས་
མེད་ལས་སྦྱེས་པའི། །འདོད་ཆགས་གཉིས་གོད་ང་རྒྱལ་མོངས། །ཞེས་བྱང་།
ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གོང་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྔ་ཡོད་དེ།
གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་ལས་སྦྱེས་པའི་འདོད་ཆགས་གཉིས་
དང་། གད་པ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མོངས་པ་མ་རིག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་འཆིང་བ་བཤད་པ་ནི། ཆོར་བའི་དབང་གིས་འཆིང་བ་
གསུམ། ཞེས་བྱང་། འཆིང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཆོར་བ་
བདེ་བའི་དབང་གིས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་འཆིང་བ། རྒྱལ་བསྐྱལ་གྱི་དབང་གིས་
ཞེ་སྒྲང་གི་འཆིང་བ། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་གིས་གཉི་ལྷག་གི་འཆིང་བ་
གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཉི་ཉོན་ནི་ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་ཉོན་
མོངས་ཅན། །སེམས་བྱང་འདུ་བྱེད་བྱང་ཞེས་པ། །གང་དེའང་ཉི་བའི་ཉོན་
མོངས་དེ། །དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཞེས་མི་བྲ། །ཞེས་བྱང་། ཅ་བའི་ཉོན་མོངས་

ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་སེམས་བྱུང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོས་བསྐྱུས་
པ་བཤད་ཅིང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཁྱོ་བ་དང་ངོ་ཆ་མེད་པ་སོགས་ཉི་ཤུ་
གང་ཡིན་པ་དེའང་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། རྩ་
ཉོན་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཀུན་དགྱེས་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་བྲི་མ་བྱུག་བཤད་པ་
དང་བྱུང་ཆོས་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་དང་། རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་
བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བསྐྱར་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ནས་བཤད་ཚུལ་དང་།
བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་ལུགས་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ངོ་ཆ་མེད་དང་ཁྲིལ་མེད་དང་། །ཕྱག་དོག་སེར་སྣ་གློད་པ་
དང་། །འགྱོད་དང་ཕྱགས་དང་གཉིད་དང་ནི། །ཀུན་ནས་དགྱེས་པ་རྣམ་པ་
བརྒྱད། །ཞེས་བྱུང་། ཀུན་དགྱེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ངོ་ཆ་
མེད་པ་དང་། ཁྲིལ་མེད་པ་དང་། ཕྱག་དོག་དང་། སེར་སྣ་དང་། གློད་པ་དང་།
འགྱོད་པ་དང་། ཕྱགས་པ་དང་། གཉིད་དང་བཅས་པའི་ཀུན་ནས་དགྱེས་པ་
རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྒྱ་ནི། ཁྱོད་དང་འཆབ་པོའི་ཞེས་བྱུང་།
བྱེ་སྤྱོད་ན་རེ། དེ་ལ་བཙུ་ཡོད་དེ། སྤྲ་མ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཁྱོ་བ་དང་འཆབ་པ་
གཉིས་བསྐྱར་པས་བཙུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ཀྱིས། ངོ་

ཆ་མེད་ཤོད་སེར་སྒྲ་བསྐྱང་། །འཆབ་པ་ཚྱོད་དོ་མ་རིག་ལས། །ཟུགས་དང་
གཉིད་དང་ཁྲིལ་མེད་དོ། །ཐེ་ཆོམ་ལས་འགྱོད་ཁོ་བ་དང་། །ཐུག་དོག་ཁོང་
ཁོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་། །ཞེས་བྱུང་། དོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཤོད་པ་དང་སེར་སྒྲ་གསུམ་
ཆོས་ཅན། རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་
བས་དེ་དང་ཉེ་ཞིང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འཆབ་པའི་རྒྱ་ལ་ཚྱོད་དེ། ཁ་ཅིག་
མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བེད་ལ། གཞན་དག་སྤེད་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལས་ཀྱང་
བྱུང་ཞེས་བེད་བའི་ཕྱིར། ཟུགས་པ་དང་གཉིད་དང་ཁྲིལ་མེད་གསུམ་ཆོས་
ཅན། མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་སྟེ། དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར། འགྱོད་པ་
ཆོས་ཅན། ཐེ་ཆོམ་ལས་བྱུང་སྟེ། དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་བ་ཐུག་
དོག་ཆོས་ཅན། ཁོང་ཁོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་སྟེ། དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་ཞིང་དེ་དང་
ཉེ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་བ་དང་། རྒྱ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞན་ཡང་ཉོན་
མོངས་ངི་མ་དུག །སྐྱུ་དང་གཡོ་དང་རྒྱགས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་འཆིག་དང་
འཁོན་འཛིན་དང་། །རྣམ་འཆེ་འོ་ཞེས་བྱུང་། ཀྱན་དཀྱིས་བཅུ་ལས་གཞན་ཡང་
ཉོན་མོངས་པའི་ངི་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུག་ཡོད་དེ། སྐྱུ་དང་གཡོ་དང་
རྒྱགས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་འཆིག་པ་དང་འཁོན་འཛིན་དང་རྣམ་པར་འཆེ་བ་
དང་དུག་ཡོད་པའི། དེ་དུག་ཆོས་ཅན། ངི་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལུས་ལས་ངི་ངན་

འབུང་བ་ལྟར་བྱོད་ཅ་ཉོན་ལས་བྱང་བའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 རྣམས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། སྤྱི་ནི་གཞན་འདྲིང་པ་དང་། གཡོ་ནི་སེམས་གྱུ་
 གྱུ་དང་། འཆིག་པ་ནི་ཉེས་པ་དམ་པོར་འཛིན་པ་དང་། འཁོན་འཛིན་ནི་མནར་
 སེམས་དང་། །རྣམ་འཆེ་ནི་གཞན་ལ་ཐོ་འཆམ་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་རྒྱ་ནི། སྤྱི་དང་རྒྱགས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ལས་སྦྱེས་འཁོན་འཛིན་དང་། །
 རྣམ་འཆེ་ཁོང་ཁྱོ་ལས་སྦྱེས་སོ། །འཆིག་དང་ལྟ་དང་མཆོག་འཛིན་ལས། །
 གཡོན་ལྟ་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་། །ཞེས་བྱང་། དེ་དུག་ཆོས་ཅན། རྒྱ་ཅ་ཉོན་
 གང་ལས་བྱང་བ་ཡོད་དེ། སྤྱི་དང་རྒྱགས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལས་སྦྱེས།
 འཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་རྣམ་འཆེ་ནི་ཁོང་ཁྱོ་ལས་སྦྱེས། འཆིག་པ་ནི་ལྟ་བ་
 མཆོག་འཛིན་ལས་སྦྱེས། གཡོན་ལྟ་བ་དན་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བྱང་ཆོས་ལ། མཐོང་སྒྲིམ་གྱི་སྤང་བའི་བྱང་པར། དགེ་བ་
 དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བྱང་པར། ཁམས་དང་སའི་བྱང་པར་དང་གསུམ། དང་
 པོ་ནི། དེ་ལས་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་། ཁེལ་མེད་རྒྱགས་གཉིད་གོད་རྣམ་གཉིས།
 དེ་ལས་གཞན་ནི་སྒྲིམ་སྤང་བྱ། །རང་དབང་དེ་བཞིན་ངེ་མ་རྣམས། །ཞེས་
 བྱང་། ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁེལ་མེད་པ་དང་རྒྱགས་གཉིད་དང་གོད་པ་ལྟ་ཆོས་
 ཅན། བྱོད་ལ་མཐོང་སྒྲིམ་གྱི་སྤང་བུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། མཐོང་སྒྲིམ་རང་
 རང་གི་སྤང་བུ་དང་མཚུངས་ལྡན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་སྤག་

དོག་སེར་སྒྲ་ཁོང་འཆབ་པ་འགྲོད་པ་ལྡེ་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་
ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་ཅམ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་རང་དབང་ཅན་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཡོ་དང་སྒྱུ་སོགས་དྲི་མ་དུག་པོ་རྣམས་ཆོས་
ཅན། སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ཏེ། རང་དབང་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འདོད་ན་མི་དགེ་གསུམ་རྣམ་གཉིས། །དེ་ཡན་ཆད་ནི་
ལུང་མ་བསྟན། །ཞེས་བྱུང་། དེ་དག་ལས་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་
ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདོད་པར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཉིད་སྒྲུགས་ཤོད་གསུམ་
ལ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཆ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡན་ཆད་
དེ་ཁམས་གོང་ན་ནི་ཀུན་དགྲིས་དང་དྲི་མ་རྣམས་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་
སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན། གཡོ་སྒྱུ་ཆངས་
པས་འཕྲིད་སྤྱིར་རོ། །སྒྲུགས་ཤོད་སྒྲུགས་པ་ཁམས་གསུམ་ན། །གཞན་དག་
འདོད་ཁམས་ལས་སྦྱེས་པ། །ཞེས་བྱུང་། ཀུན་དགྲིས་དང་དྲི་མ་དེ་དག་ལས་
ཁམས་གང་ན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། གཡོ་སྒྱུ་གཉིས་འདོད་པ་དང་
བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་དེར་ཆངས་པས་གཡོ་སྒྱུས་གཞན་
འཕྲིད་པའི་སྤྱིར་དང་། སྒྲུགས་ཤོད་སྒྲུགས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་ན་དང་། དེ་ལྟ་
ལས་གཞན་ངོ་ཆ་མེད་པ་སོགས་བརྩ་གཅིག་དག་ནི་འདོད་ཁམས་ལས་

སྒྲིམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་མཚུངས་ལྡན་ལ། གཙུ་སེམས་གང་ལ་མཚུངས་པར་ལྡན་
 ཚུལ་དང་ཆོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཐོང་
 སྤང་བྱ་གཉིད་ང་རྒྱལ་བཅས། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ས་པ་ཡིན། ཉེ་བའི་ཉོན་
 མོངས་རང་དབང་ཡང་། །གཞན་ནི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་རྟེན་ཅན། །ཞེས་བྱང་། ཉོན་
 མོངས་དེ་དག་ལས་མཐོང་བས་སྤང་བྱའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དང་སྒྲིམ་
 སྤང་གཉིད་དང་ང་རྒྱལ་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་རང་དབང་ཅན་
 སྤག་དོག་སེར་སྒྲ་འགྲོད་ཁོ་འཆབ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ས་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཉུགས་དེའི་བྱིར། གཞན་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁོ་སོགས་ཅ་ཉོན་དང་ཉེ་
 ཉོན་ངོ་ཆ་མེད་ཁྲེལ་མེད་སྐྱགས་ཁྲོད་བག་མེད་ལེ་ལོ་མ་དད་པ་རྣམས་ཆོས་
 ཅན། རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི་ཉོན་
 མོངས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཅ་ཉོན་ཆོར་བ་གང་དང་། ཉེ་ཉོན་ཆོར་བ་དང་གང་དང་
 མཚུངས་པར་ལྡན་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འདོད་པ་དང་། ཁམས་གོང་མའི་
 མཚུངས་པར་ལྡན་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདེ་བ་དག་དང་འདོད་ཆགས་
 སྟ། །མཚུངས་ལྡན་ཞེ་སྤང་བསྒྲོག་པའོ། །མ་རིག་པ་དག་ཐམས་ཅད་དང་། །

མེད་ལྷ་ཡིད་བདེ་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། །ཡིད་མི་བདེ་དང་ཐེ་ཆོམ་མོ། །གཞན་
 ཡིད་བདེ་དང་འདོད་ལས་སྦྱེས། །བཏང་སྟོམས་དང་ཀྱན་ཞེས་བྱང་། ཅ་ཉོན་
 འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་སོགས་གང་དང་མཚུངས་
 པར་ལྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་ནི་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་བདེ་བ་དག་དང་
 མཚུངས་ལྟན་དུ་འབྱུག་པ་ཡོད། ཞེ་སྤང་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ལུས་ཡིད་ཀྱི་
 སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཡི་དམ་བདེ་བ་དག་དང་། མ་རིག་པ་དག་ནི་ཆོར་བ་བདེ་
 སྤྱག་བཏང་སྟོམས་ཐམས་ཅད་དང་། མེད་ལྷ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་
 གཉིས་དང་། ཐེ་ཆོམ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། གཞན་ཅ་ཉོན་གཞན་པ་ལྷ་བ་
 བཞི་དང་ང་རྒྱལ་ནི་རང་གི་གྲོགས་ཡིད་བདེ་དང་ལྟན་ཅིག་མཚུངས་ལྟན་དུ་
 འབྱུག་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁམས་གང་དུ་སྦྱེས་ཚུལ་ཡོད་དེ།
 འདོད་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། དམིགས་བསལ་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཐ་
 ཀྱིས་བཅུ་པོ་ཀྱན་དང་སོ་སོར་མཚུངས་ལྟན་དུ་སོང་བ་ཞིག་ཡོད་དེ།
 དམིགས་རྣམ་མི་གསལ་བས་དེ་རྣམས་ལྟན་ཅིག་འབྱུག་པ་མི་འགལ་བའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ས་གོང་མ། ས་ཇི་བཞིན་དུ་རང་རང་དང་། །ཞེས་བྱང་།
 ས་གོང་མ་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཐ་ཀྱིས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ས་གང་ན་
 ཆོར་བའི་དབང་པོ་ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་རང་རང་གི་གྲོགས་ཆོར་བ་དང་མཚུངས་
 པར་ལྟན་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་མིག་ན་བ་ལུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་

ཤེས་ཀྱི་བདེ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ། དེ་ཡན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་པལ་
ཆེར་དང་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འགྲོད་དང་ཕྱག་དོག་ཁོ་བ་དང་། རྣམ་འཆེ་འཁོན་དུ་
འཛིན་པ་དང་། འཆིག་པ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། །སེར་སྣ་དག་ནི་བསྐྱོག་པ་
ཡིན། །གཡོ་དང་སྐྱ་དང་འཆབ་དང་གཉིད། །གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་བདེ་དག་
དང་། །རྒྱགས་པ་བཏང་སྟོམས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ། །བཞི་པོ་གཞན་ནི་ལྷ་དག་དང་།
།ཞེས་བྱུང་། ཉེ་ཉོན་ཆོར་བ་གང་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ།
འགྲོད་པ་དང་ཕྱག་དོག་དང་ཁོ་བ་དང་རྣམ་འཆེ་དང་འཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་
འཆིག་པ་དུག་ནི་རང་གི་གྲོགས་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་
།སེར་སྣ་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ཡིད་བདེ་དང་། གཡོ་དང་སྐྱ་དང་འཆབ་པ་དང་
གཉིད་བཞི་ནི་སྐབས་འགར་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་གཉིས་ཀ་གང་བྱུང་དང་
མཚུངས་ལྡན་དང་། བསམ་གཏན། གསུམ་པ་མན་ཆད་ཡིད་བདེ་དང་།
གསུམ་པ་དེ་བདེ་བའི་དབང་པོ་དག་དང་རྒྱགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་།
ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ནི་ཁམས་གསུམ་པོ་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་། གཞན་ངོ་ཆ་
མེད་པ་ཁྲིལ་མེད་ཟུགས་ཤོད་བཞི་པོ་ནི་ཆོར་བ་ལྷ་པོ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་
དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ། འདོད་ན་སྐྱབ་རྣམས་མི་མཐུན་དང་། །ཟས་དང་བྲ་བ་གཅིག་

སའི་ཕྱིར། །གཉིས་གཅིག་སྤང་པོ་གཞོད་བྱེད་དང་། །ཐེ་ཆོམ་ཕྱིར་ན་ལྔ་ཉིད་
 རོ། །ཞེས་བྱུང་། མདོ་ལས་སྐྱབ་པ་ལྔ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ལ་
 འདུན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་དང་། གཉིད་ཟུགས་དང་། རྟོན་འགྱེད་དང་། ཐེ་
 ཆོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྔ་ཡིན་སའི་ཕྱིར། །གཉིད་ཟུགས་གཉིས་པོ་ནི་འདིར་
 སྐྱབ་པ་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛོག་ཅིང་། །འགྱེད་རྟོན་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་
 འདྲེན་སའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་འགལ་ལྷ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་དེ་གཉིན་
 པོ་དང་ཟས་དང་བྱ་བ་གསུམ་གཅིག་སའི་ཕྱིར། གཉིད་ཟུགས་གཉིས་ཀྱིས་དེ་
 གསུམ་གཅིག་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཉིན་པོ་བྱད་པར་བ་ནི་སྤང་བའི་འདུ་ཤེས་
 སྤྱ་གཅིག །ཟས་རྒྱ་བ་དང་མི་དགའ་བ་དང་བྱ་རྒྱང་དང་ཁ་ཟས་ཆོད་མི་ཟེན་
 པ་བཞི་ཡང་གཅིག །བྱ་བ་ཡང་སེམས་ཁྱུ་པར་གཅིག་སའི་ཕྱིར། འགྱེད་
 རྟོན་གཉིས་ཀྱི་དེ་གསུམ་ཡང་གཅིག་སྟེ། གཉིན་པོ་ནི་ཞི་གནས། ཟས་ནི།
 སྤར་དགོད་པ་དང་ཅེས་པ་སོགས་དྲན་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་གཅིག །བྱ་
 བ་ནི་སེམས་མ་ཞི་བར་བྱེད་པར་གཅིག་སའི་ཕྱིར། །སྐྱབ་པ་ལྔ་པོ་དེ་ལས་
 འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་སོགས་གསུམ་ཀྱི་གཉིན་པོ་སོགས་གསུམ་སོ་སོ་བ་
 ཡིན་ཏེ། འདོད་འདུན་ཀྱི་གཉིན་པོ་མི་སྦྱག་པ། ཟས་སྦྱག་སའི་མཚན་ལ།
 གཞོད་སེམས་ཀྱི་གཉིན་པོ་བྱམས་པ། ཟས་ཁོང་ཁོ། །ཐེ་ཆོམ་ཀྱི་གཉིན་པོ་
 ཉོན་འབྲེལ་རྟོགས་པ། ཟས་དུས་གསུམ་ཡིན་ལ། བྱ་བ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་

སྲིད་པ་རྒྱས་པ་དང་། སེམས་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡིན་ཚུལ་མི་རྟོགས་པ་
ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་པ་ལ་ལྟ་ཉིད་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
འདོད་འདུན་དང་གཞོན་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་།
གཉིད་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་གཞོད། འགྱོད་གྲོད་གཉིས་ཀྱིས་ཉིང་རེ་
འཛིན་སྒྲེས་བ་ལ་གཞོན་པར་བྱེད། ཐེ་ཆོམ་གཅིག་གིས་ནི་དེ་གསུམ་ལ་
གཞོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་དེ་ལྟར་སྤྲོད་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིན་པོ་གང་གིས་སྤང་བྱ་གང་སྤང་བ་གཉིན་པོའི་དབྱེ་བ། ཐག་སྤང་
པའི་གཉིན་པོ། རྟེན་གྱི་གཉིན་པོ་བཤད་པ་དང་བཞི།

དང་པོ་ནི། དམིགས་པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པ་
ཡང་དག་པར། །ཟས་དང་དམིགས་པས་སྤངས་པས་སོ། །གཉིན་པོ་སྒྲེས་
པས་ཟད་པར་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་། ཉོན་མོངས་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། །སྤྲོད་
ཚུལ་ཡོད་དེ། །དམིགས་པ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པས་སྤྲོད་བ་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་བྱེད་པ་ཡང་དག་པར་སྤྲོད་བས་
ཟད་པ་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པ་སྤངས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྲོད་བ་དང་གཉིན་པོ་སྒྲེས་
པས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཉིན་པོ་རྣམ་བཞི་སྤྲོད་བ་དང་། །གཞི་དང་སྲིད་ཉིད་

རྣམ་པར་ནི། །སྐྱེ་འབྱེན་ཞེས་བྱ་དམིགས་པ་ལས། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྤང་
བྱར་འདོད། །ཅེས་བྱང་། །ཉོན་མོངས་པ་འེ་གཉེན་པོ་ཆོས་ཅན། །བྱོད་ལ་རྣམ་པ་
བཞི་ཡོད་དེ། །སྤང་བའི་གཉེན་པོ་དང་། །གཞིའི་གཉེན་པོ་དང་། །ཐག་སྤང་བའི་
གཉེན་པོ་ཉིད་དང་། །རྣམ་པར་སྐྱེ་འབྱེན་པ་འེ་གཉེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སྐྱེ་
ཡོད་པ་འེ་བྱིར། །ཉོན་མོངས་པ་ཆོས་ཅན། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་ཚུ་ལ་ཡོད་
དེ། །ཡུལ་གང་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དམིགས་པ་འེ་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་ཞེས་པ་
ལས་སྤང་བར་བྱ་བར་འདོད་པ་འེ་བྱིར། །གཉེན་པོ་བཞིའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ།
བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་པོ་རྣམས་སྤང་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ལ། །སྐྱུ་ག་བསྐྱེལ་
ཆོས་བཅོད་ཡན་གྱི་རྣམ་གྲོལ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་གཞིའི་གཉེན་པོ།
སྐྱུ་ག་བསྐྱེལ་ཆོས་ཞེས་མ་གཏོགས་པ་ཡན་ཆད་ནི་ཐག་སྤང་བའི་གཉེན་པོ།
ཁམས་གང་ལ་སྐྱོན་དུ་མཐོང་ནས་ཉོན་མོངས་དེ་སྤང་བའི་ལམ་ནི་སྐྱེ་
འབྱེན་པ་འེ་གཉེན་པོར་འཇོག་པ་ཡིན་པ་འེ་བྱིར་དོ། །

གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ནི། །མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་མི་མཐུན་ཕྱོགས། །
ཡུལ་རྣམ་ཆད་དང་དུས་ཀྱིས་ཏེ། །འབྱུང་དང་ཚུ་ལ་བྲིམས་ཕྱོགས་དང་ནི། །
དུས་གཉིས་རིང་བ་ཉིད་ལྟ་བུ། །ལན་ཅིག་ཏུ་བད་དེ་དག་ནི། །བྲལ་བའི་ཐོབ་
པ་ཡང་དང་ཡང་། །གཉེན་པོ་སྐྱེས་དང་འབྲས་ཐོབ་དང་། །དབང་པོ་རྣམ་པར་
འཕེལ་རྣམས་སྐྱེ། །ཞེས་བྱང་། །ཐག་སྤང་བའི་གཉེན་པོ་ཆོས་ཅན། །བྱོད་ལ་

བཞི་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པས་རིང་བ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱིས་རིང་
 བ། དུས་རྒྱུ་རྣམས་པར་ཆད་པས་རིང་བ། དུས་གྱི་སྒོ་ནས་རིང་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། འབྱུང་བ་བཞི་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་
 འཆལ་ཚུལ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་དང་། ཕྱོགས་ཤར་ཅུབ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་གསུམ་
 པ་དང་། དུས་འདས་མ་འོངས་གཉིས་རིང་བ་ཉིད་ལྟ་བུ་བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ནི་ཟད་ཀྱང་གཉེན་པོས་ཡང་ཡང་སྤོང་བ་མིན་གྱི་ལན་
 གཅིག་ཏུ་ཟད་པར་བྱེད་ལ། འོན་ཀྱང་བྲལ་བ་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་ནི་ཡང་དང་
 ཡང་དུ་འབྱུང་སྟེ་གཉེན་པོ་རྣམས་གྲོལ་ལམ་སྦྱེས་དུས་དང་དགོ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་
 འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་དུས་དང་། དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་དབང་རྣོན་དུ་རྣམས་པར་འཕེལ་
 པའི་དུས་རྣམས་སུ་བྲལ་ཐོབ་བྱེད་པར་དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྤངས་པ་ནི་འབྲས་བྱ་ཡོངས་ཤེས་ལ།

དབྱེ་བ། ལམ་གང་གི་སྤང་བྱ་གང་ཡིན་པ། གངས་ངེས། གང་ཟག་གང་
 ལ་ལྟན་པ། རྩོམ་གཏོང་བ་འད་པ་དང་ལྷ། དང་པོ་ནི། ཡོངས་སུ་ཤེས་དག་
 འདོད་པ་ན། །དང་པོ་རྣམ་གཉིས་ཟད་ལ་གཅིག །གཉིས་ཟད་པ་ནི་དེ་གཉིས་
 སོ། །དེ་བཞིན་གོང་མའི་དེ་གསུམ་ཉིད། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གཞན་གསུམ་
 ཉི། །ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་གཟུགས་དང་། །ཟག་པ་ཀྱན་ཟད་ཅེས་བྱུང་།
 །ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་ལ་སྤྱིས་བརྗོད་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་

གཉིས་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཡོངས་ཤེས་དང་། སྤངས་པ་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤངས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགུ་ཡོད་དེ།
 འདོད་པ་ན་དང་པོ་རྟུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་རྣམ་གཉིས་ཟད་པ་ལ་ཡོངས་ཤེས་
 ཅིག །འགོག་ལམ་མཐོང་སྤངས་གཉིས་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་དེ་གཉིས། དེ་
 བཞིན་དུ་ཁམས་གོང་མའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་དེ་གསུམ་ཉིད་དང་། ཡོངས་
 སུ་ཤེས་པ་གཞན་སྟོམ་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལྔ་སྤངས་པ་དང་།
 གཟུགས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་ཀྱི་ཟག་པ་ཀུན་ཟད་པའི་
 ཡོངས་ཤེས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟུག་བཟོད་འབྲས། ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པའི་ལེན། །
 མི་སྟོགས་མེད་འབྲས་ཐམས་ཅད་དེ། །བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱི་ལྷའམ་
 བརྒྱད། །ཉེ་བར་བསྟོགས་པའི་གཅིག་ཡིན་ཏེ། །གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་
 གསུམ་ཀྱི་ཡང་། །ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་ལམ་ཀྱི་ཡིན། །འཇིག་རྟེན་པའི་
 གཉིས་རྗེས་ཀྱི་ཡང་། །ཆོས་ཤེས་པའི་ནི་གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྟོགས་
 མཐུན་ཀྱི་རྟུག་དང་ལྔ། །ཞེས་བྱུང་། སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་རྟུག་ཆོས་ཅན།
 རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་བྲལ་
 འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟག་མ་སྟོམ་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་

རྣམས་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་བྲལ་འབྲས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྷོགས་མེད་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱི་བྲལ་འབྲས་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཡོངས་ཤེས་
 དགྲའི་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་རྣམས་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བྲལ་འབྲས་ཡོངས་ཤེས་ལྷ་ལྷ་ཡོད་དེ། ཁམས་གོང་གི་
 མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ། གཟུགས་ཀྱི་ཟག་པ་བད་པའི་དེ་
 གཅིག་དང་། ཟག་པ་ཀུན་བད་པའི་དེ་གཅིག་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱེ་སྟེ།
 དབྱངས་སྟོགས་ན་རེ། དེའི་དངོས་གཞིའི་འབྲས་བུ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ལྷ་མ་
 ལྷའི་སྟེང་དུ་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་ཡོད་པའི་
 སྤྱིར་བེད། གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་ཉེ་བར་བསྟོགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
 བྲལ་འབྲས་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཟག་པ་བད་པའི་
 ཡོངས་ཤེས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་དང་པོ་
 གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བྲལ་འབྲས་ཡང་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཟག་པ་ཀུན་བད་
 པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལླབས་འདིའི་ཡོངས་ཤེས་ཐམས་
 ཅད་ཆོས་ཅན། འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་བྲལ་འབྲས་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་དྲུག་མཐོང་
 ལམ་གྱི་དང་ཕྱི་མ་གསུམ་སྟོམ་ལམ་གྱི་བྲལ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་
 ཉེན་པའི་སྟོམ་པའི་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་ཡང་

གཉིས་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྔ་སྤངས་པ་དང་གཟུགས་
 གི་སྒྲོམ་སྤང་སྤངས་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་ཡང་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་
 ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་དགའི་ཐ་མ་གསུམ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མའི་ཆ་
 མ་ཐུན། གཟུགས་ཀྱི་བླ་པ། བླ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་དེ་གསུམ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཤེས་དེའི་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་
 རྣམས་དང་ཆོས་ཤེས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་བླ་པ་
 ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་གསུམ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་མ་ཐུན་རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱི་བླ་པ་འབྲས་ཡོངས་ཤེས་ལྔ་ཡོད་དེ། གོང་མའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་
 ཡོངས་ཤེས་གསུམ་དང་ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གཉིས་དང་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གངས་ངེས་ནི། བླ་པའི་ཐོབ་པ་བླ་པ་མེད་དང་། །སྤྱི་ཅེ་
 ཉམས་པར་བྱས་པ་དང་། །རྒྱ་གཉིས་ཀྱན་དུ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། །ཡོངས་ཤེས་
 ཁམས་ལས་འདས་པ་ལས། །ཞེས་བྱུང་། སོ་སྤྱེ་ལ་ཡོངས་ཤེས་མི་འཛོག་
 པར་ཡོངས་ཤེས་དགའ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བླ་པའི་ཐོབ་པ་བླ་པ་
 མེད་ཉིད་པ་དང་། སྤྱི་ཅེའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་རེ་ཉམས་པ་སྤྱེ་སྤངས་

པར་བྱས་པ་དང་། སྤིང་ཅེའི་སྤྱག་ཀྱན་མཐོང་སྤང་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་གཉིས་
བཅོམ་པའི་རྒྱ་མཚན་གསུམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དྲག་
དང་། རྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་དང་རྒྱ་བཞི་པ་ཁམས་གསུམ་སོ་སོ་ལས་འདས་པ་སྟེ་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གསུམ་བཞག་
པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། གཅིག་མིན་མཐོང་ལ་གནས་པ་ནི། །ལྷ་ཡི་བར་དང་ཡང་
དག་ལྟ། །སྒྲོམ་ལ་གནས་པ་དྲག་གམ་ནི། །གཅིག་གམ་ཡང་ན་གཉིས་དང་
ངོ། །ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དེ་དག་
བསྐྱེམས། ཞེས་བྱུང་། རེ་ཞིག་ལ་གཅིག་སྟེ་སོ་སྟེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཡོངས་ཤེས་
དང་མི་ལྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་དང་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་
ལམ་ལ་གནས་པ་ཆོས་ཅན། ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ནས་ལྷའི་བར་ཅི་རིགས་
ཡང་དག་པར་ལྟན་ཏེ། མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཆོས་བཅོད་ཀྱི་བར་རྒྱ་གཉིས་
བཅོམ་པ་མེད་པས་ཡོངས་ཤེས་དང་མི་ལྟན་ཅིང་། ཀྱན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་པ་
ཡོངས་ཤེས་གཅིག་དང་ལྟ། ཀྱན་འབྱུང་རྩེས་ཤེས་པ་སྤྲ་མ་དང་སྤྱག་ཀྱན་
མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་དང་ལྟ། འགོག་པ་ཆོས་ཤེས་པ་
སྤྲ་མ་གཉིས་དང་རང་གི་དེ་དང་གསུམ་དང་ལྟ། འགོག་པ་རྩེས་ཤེས་སྤྲ་མ་
བཞི་དང་རང་གི་དེ་དང་ལྷ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་ལམ་ལ་གནས་པ་ཆོས་

ཅན། ཡོངས་ཤེས་དྲུག་གམ་ཡང་ན་གཅིག་གམ་གཉིས་དང་ལྡན་ཏེ། བཅུ་
 དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པ་ཆགས་བྲལ་མིན་པ་དང་ཡོངས་སྤྱི་
 ཉམས་པ་ནི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་དེ་དྲུག་དང་། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་
 ལམ་རྗེས་ཤེས་པ་ནི་ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་སྤངས་པའི་རེ་གཅིག་དང་རིམ་གྱིས་
 པ་སྤྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པའི་ཆེ་དང་། དག་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ཡང་ཡོངས་ཤེས་
 གཅིག་དང་། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཆེ་ཐ་མ་དང་གོང་མའི་
 ཆ་མ་ཐུན་གཉིས་སྤངས་པའི་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར། སྤྱིར་འོད་དང་དག་
 བཅོམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ཡོངས་ཤེས་རེ་རེ་ལྡན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྱིར་མི་
 འོང་གིས་འདོད་ཁམས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ནས་གཟུགས་ཀྱི་དེ་དང་མ་
 བྲལ་བར་དུ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་དང་། དག་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་
 ཀྱན་སྦྱོར་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་སྡོན་སྤངས་ཡོངས་ཤེས་རྣམས་གཅིག་ཏུ་
 བསྡོམས་པར་བྱས་པའི་སྤྱིར།

ལྗེ་པ་ནི། ལ་ལ་གཅིག་གཉིས་ལྗེ་དང་དྲུག་ །གཏོང་སྟེ་ཐོབ་པ་ལྗེ་མིན་
 རོ། །ཞེས་བྱང་། གང་ཟག་ལ་ལ་ནི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་གཏོང་པ་ཡོད་དེ།
 དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་ནས་སྤྱིར་མི་འོང་དུ་གྱུར་པའི་ཟག་པ་
 ཀྱན་ཟད་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཏོང་ཞིང་། སྤྱིར་མི་འོང་ཉམས་པས་ཀྱང་ཐ་མའི་ཆ་
 མ་ཐུན་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་གཏོང་བའི་སྤྱིར། ལ་ལ་

གཉིས་གཏོང་བ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འདོད་ཉོན་གྱིས་ཉམས་པའི་ཆེ་ཡོངས་ཤེས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་གཉིས་གཏོང་བའི་ཕྱིར། ལ་ལ་ལྟ་གཏོང་བ་ཡོད་དེ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ལམ་རྩེས་ཤེས་པས་ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྟ་སྤངས་པའི་དེ་ཐོབ་པའི་ཆེ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ལྟ་གཏོང་བའི་ཕྱིར། ལ་ལ་དུག་གཏོང་བ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་མཐར་གྱིས་པ་ཉམས་ནས་ཕྱིར་འོང་དུ་གནས་འགྱུར་བའི་ཆེ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དུག་གཏོང་བའི་ཕྱིར། ཐོབ་པའི་ཆེ་གཅིག་དང་གཉིས་དང་དུག་ཐོབ་པ་གསུམ་ལས་གཅིག་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་ཀྱན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཆེ་ཡོངས་ཤེས་དགྲའི་དང་པོ་གཅིག་ཐོབ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ལམ་རྩེས་ཤེས་པས་ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་སྤངས་པའི་གཅིག་ཐོབ། སྒྲིམ་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་པས་འདོད་ཉོན་སྤངས་པའི་ཆེ་ཡང་ཆ་མ་ཐུན་དེ་སྤངས་པའི་གཅིག་ཐོབ། དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ཡང་ཡོངས་ཤེས་དགྲ་པ་གཅིག་སུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། དག་བཅོམ་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཁོ་ནས་ཉམས་ན་ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་སྤངས་པའི་དེ་དང་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པའི་དེ་གཉིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དུག་ཐོབ་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དག་བཅོམ་པ་དང་འབྲས་སུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་

མི་འོང་འདོད་ཉོན་གྱིས་ཉམས་པ་ན་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དུག་
 དང་ལྟན་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། གཏོང་སྟེ་འཐོབ་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི།
 ཉམས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ལྔ་ཅིག་ཅར་ཐོབ་པ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་དང་
 ཆགས་བྱལ་སྟོན་དུ་འགྲོ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །སྟེ་
 འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཐོབ་ན། མཐོང་སྤང་སྤངས་
 པའི་ཡོངས་ཤེས་ཐོབ་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཁམས་འོག་མའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་
 གྱང་གོང་མའི་མཐོང་སྤང་མ་སྤངས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཞུང་འདི་དག་
 གི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཡོངས་ཤེས་ནི་སྤངས་པ་ཡོངས་ཤེས་གཙོ་ཆེ་ཡང་
 ཡོངས་ཤེས་མཆན་ཉིད་པ་ལ་འདོད་པ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག་ཡེ་ཤེས་
 ཡོངས་ཤེས་ནི་ཡོངས་ཤེས་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་གྱི། སྤངས་པ་ཡོངས་ཤེས་
 ནི་དེར་བཏགས་པ་ཅུ་བཞེད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་བཞེད་གྱང་
 ལྔ་མ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། གནས་ལྔ་པ་ལེགས་པར་བཤད་ཅིན་ཏོ། །

འདིས་གྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་ཐམས་ཅད་ནས་དར་
 ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །

སཐ་མདྲ་ལྟོ།། དགོའོ།།

༡༡། །ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་གནས་དྲུག་པའི་ ཆིག་དོན།

གནས་དྲུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ཐོབ་བྱ་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ།
ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག །རྟེན་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག །ལམ་གྱི་བྱུང་ཆོས་གཞན་
བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ལམ་གྱི་ངོ་བོ། དམིགས་པ། སྒྲིམ་ཚུལ་དང་
གསུམ།

དང་པོ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི།

བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་བསྒྲུམས་པ་ལས། །ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་ཞེས་
བཤད་པ། །སྒྲིམ་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་ཟག་པ་མེད།།
ཅེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆིག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱུད་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
ལམ་ཆོས་ཅན། བྱུང་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་
མཐོང་བའི་ལམ་དང་། རྟོགས་ཟེན་བསྒྲུམས་པར་བྱས་པའི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་
ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ལམ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིམ་པའི་
ལམ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱུང་ལའང་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྤྱི་བཟོད་རིགས་ཀྱི་
སྒྲིན་ས་འཇིག་རྟེན་བའི་ཟག་བཅས་སྒྲིམ་ལམ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་

པའི་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་
 ཆོས་ཅན། བྱོད་ཟག་མེད་འདས་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་
 མོངས་པའི་གཉེན་པོ་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་
 ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ནི་མཉམ་གཞག་ཐུན་
 གཅིག་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། དེའི་བཅུ་དྲུག་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཁ་ཅིག་ཟག་མེད་འཕགས་ལམ་ལ་མཉམ་གཞག་གིས་བྱབ་ཟེར་ན། འཕགས་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་བདེན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ། ཁ་ཅིག་ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་དེ་སྒྲོམ་ལམ་
 ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཟག་མེད་འཕགས་ལམ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྤྱག་བདེན་
 ཡིན་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་བོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་
 ཅན་དེའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སོ་སྟེའི་རྒྱུད་ལ་བདེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེས་དགོ་བ་བྱས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་བདེ་བ་སྤྱང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྤྱི་

རོལ་པའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དམིགས་པ་ལ།

བདེན་བཞི་དང་། བདེན་གཉིས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་
དང་། ཟག་བཅས་རྣམས་སྤྱད་བདེན་དུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདེན་
པ་དག་ནི་བཞིར་བཤད་དོ། །སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱན་འབྱུང་དེ་བཞིན་དུ། །འགོག་
དང་ལམ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན། །དེ་དག་རི་ལྟར་མངོན་རྟོགས་རིམ། །ཞེས་བྱུང་།
འདིར་བདེན་པ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཞིར་བཤད་དེ། སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་
བདེན་པ། ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ། དེ་བཞིན་དུ་འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་།
ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིའི་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་
བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་དག་བདེན་བཞིའི་ཡུལ་ཅན་མངོན་རྟོགས་
སྟེ་བའི་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདིར་བཤད་མ་ཐག་པའི་གོ་རིམ་
བཞིན་དུ་མདོ་ལས་ཀྱང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་འདི་
སྤྱད་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རིམ་པ་དེ་ལྟར་
བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡིད་འོང་ཡིད་དུ་མི་འོང་དང་། །དེ་ལས་ཟག་
བཅས་གཞན་རྣམས་ཉིད། །སྤྱད་བསྐྱེད་ཉིད་གསུམ་ལྟར་པའི་ཕྱིར། །ཅི་

རིགས་མ་ལུས་སྤྱག་བསྟན་ལོ། །ཞེས་བྱང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཡིད་དུ་
 འོང་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྟེ་མི་བདེ་བའམ་སྤྱག་བསྟན་དང་གཉིས་པོ་དེ་
 ལས་གཞན་པའི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ནམས་གསུམ་དང་། མཚུངས་ལྡན་མ་
 ཡིན་པའི་ཟག་བཅས་ཉིར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་མ་ལུས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱག་བསྟན་
 ཞེས་མདོ་ལས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྱག་བསྟན་ཉིད་གསུམ་པོ་ཅི་
 རིགས་དང་ལྡན་ཞིང་འབྲེལ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་གྱི། སྤྱག་
 བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྟོན་ས་བཤད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གང་ལ་བཅོམ་དང་སྟོ་ཡིས་གཞན། །བསལ་ན་དེ་སྟོ་མི་
 འཇུག་པ། །བུམ་ཆུ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ འོ།།
 ཞེས་བྱང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། བྱིད་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། གང་
 ལ་བཅོམ་པའམ་སྟོ་ཡིས་ཆོས་གཞན་སོ་སོར་བསལ་བ་ན་དེར་འཇིན་གྱི་སྟོ་
 མི་འཇུག་པའི་ཆོས་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱུང་ཆད་གཉིས་ཀ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བུམ་པ་དང་། བུམ་ནང་གི་ཆུ་བཞིན་ཏེ། བུམ་པ་ནི་
 རོ་བས་བཅོམ་པ་ན་བུམ་པའི་སྟོ་འདོར། བུམ་ཆུ་ཡང་ཆུ་དེའི་ཁ་དོག་དེ་རོ་
 རིག་བྱ་སོ་སོར་བསལ་བ་ན་ཆུར་འཇིན་པའི་སྟོ་འདོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 གཉིས་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིར་ཀུན་རྫོབ་ནི་ཐ་སྙད་
 པའི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་ཅི་རིགས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བྱིད་དེའི་ངོ་བོར་

བདེན་པས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བཞག་པའི་སྤྱིར། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་བྱུང་ཆོད་
ཡོད་དེ། བ་སྙད་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན་
ཁྱོད་ཀྱིས་མཆོན་ཉིད་ལ་ཡོད་དེ། སྤྲ་མ་ལས་གཞན་བཅོམ་བསལ་གང་རུང་
གིས་དེར་འཛིན་པའི་སློ་མི་འདོར་བའི་ཆོས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མཆོན་
གཞི་ནི། གཟུགས་དང་ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་སོགས་སེམས་སེམས་བྱུང་རང་རྒྱ་
བ་ནམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་གཞིག་བྱས་ཀྱང་
གཟུགས་ཆོར་སོགས་ཀྱི་སློ་མི་འདོར་བའི་སྤྱིར། གཟུགས་ཆོར་སོགས་
ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་པ་ནི་འཕགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་ལ། དེའི་ཡུལ་ཀྱི་དོན་ཏུ་ཡོད་ཅིང་བདེན་པས་དེ་ལྟར་ཏུ་བཟོད་
པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལམ་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ།

ལམ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ལམ་སྒྲོམ་ཚུལ་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས།

༡ ལམ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། ཚུལ་གནས་ཐོབ་དང་བསམ་ལྡན་པས། །བསྒྲོམ་པ་ལ་ནི་
རབ་ཏུ་སྒྲིབ། །ཐོས་སོགས་ལས་བྱུང་སྒྲོ་ནམས་ནི། །མིང་དག་གཉིས་ཀ་དོན་
ཡུལ་ཅན། ། ཅེས་བྱུང་། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་ཆོས་ཅན།

ཁྱོད་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་བཞི་ཡོད་དེ། དང་པོ་ཁོ་ནར་ཚུལ་བྲིམས་ལ་
 གནས་དགོས། དེ་ནས་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་མཐུན་པའི་ཐོས་པ་དང་། དེ་
 ནས་དེའི་དོན་ལ་བསམ་པ་དང་ལྟན་པ་དང་། དེ་ནས་ཉིང་ངེ་འཇིན་བསྒྲུལ་པ་
 ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོས་པ་དང་སོགས་པས་བསམ་པ་དང་
 བསྒྲུལ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲོ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། སོ་སའི་ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་
 ཡོད་དེ། གཞུང་དེའི་མིང་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཐོས་བྱུང་གི་
 ཤེས་རབ་དང་། དེའི་མིང་དང་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་
 བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་། དོན་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པས་རབ་ཏུ་བྱི་བའི་
 དུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་དེ་བསྒྲུལ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཏུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ནི་བྱེ་སྒྲུའི་ལུགས་ཡིན་ལ། སྒྲོ་བ་དཔོན་རང་ལུགས་ཡོད་དེ། ཡིད་ཆེས་པའི་
 ལུང་ཆད་མ་ལས་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཐོས་བྱུང་དང་། དེ་ནས་
 བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དེ་བསམ་བྱུང་དང་། ཉིང་ངེ་
 འཇིན་ནི་གནས་ཡན་ཆད་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་བསྒྲུལ་བྱུང་དུ་
 བཞེད་པའི་ཕྱིར།

༡ ལམ་སྒྲོམ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་བཞད་པ།

གཉིས་པ་ལ། ལམ་སྒྲོམ་པའི་གང་ཟག་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་དང་གཉིས།

དང་པོ་ལམ་སྒྲོམ་བའི་གང་ཟག་ལ།

གང་ཟག་གི་ངོ་བོ་མི་མཐུན་སྒྲིགས་དང་བཅས་པ། དེ་ལ་ལྟན་པའི་
ཡོན་ཏན། དེ་རིགས་སུ་འཛོག་ཚུལ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ནི། བསྐྱིང་གཉིས་དང་ལྟན་ཆོག་ཤེས་དང་། །འདོད་ཆེན་ཅན་
ལ་མ་ཡིན་ནོ། །རྟོན་ལ་ཡང་སྲིད་ཆོག་མི་ཤེས། །མ་རྟོན་ལ་འདོད་འདོད་ཆེན་
ཅན། །ཞེས་བྱུང་། །སྒྲོམ་ལ་བཅོན་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། །བྱོད་ཀྱིས་སྒྲོམ་
པ་རྫོགས་པའི་ཐབས་གཉིས་ཡོད་དེ། །འདུ་འཛིན་ཐག་བསྐྱིང་ནས་གཅིག་
ཡུར་གནས་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་རྣམ་རྟོག་ཐག་བསྐྱིང་བ་གཉིས་དང་ལྟན་ན་
རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་དང་ལྟན་པ་ལ་
སྤྲ་ཞིང་། གང་ཟག་གང་ལ་དཀའ་བ་ཡོད་དེ། །འདོད་ཆེན་ཅན་ལ་དཀའ་ཞིང་སྤྲ་
བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་པ་བ་ན་རེ། ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་འདོད་ཆེན་ཅན་
ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། །རྟོན་པ་གང་གྲུབ་ཀྱིས་མི་ཆོག་པར་བཟང་པོ་ཡང་ཡང་
འདོད་ཅིང་སྲིད་པ་ནི་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་། མ་རྟོན་པ་ངག་ལ་གདུང་ཞིང་
འདོད་པ་ཆེ་བ་ནི་འདོད་ཆེན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བེད། །སྤྲ་བ་དཔོན་ན་རེ། དེ་
གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། བཟང་པོ་དང་མང་པོ་མ་རྟོན་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་
ནི་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་མ་རྟོན་པས་དེ་ལ་འདོད་ཞེན་ཆེ་བ་ནི་འདོད་
ཆེན་ཅན་ཡིན་པར་གསུང་།

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱོག་པ་དེ་ཡི་གཉིན་པོ་དག། དེ་གཉིས་ཁམས་གསུམ་
གཏོགས་ཏི་མེད། །ཅེས་བྱུང་། དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་དག་
ཆོས་ཅན། བསྐྱོག་ཆེ་དེ་ཡི་གཉིན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་དངོས་སུ་འཛོམས་
བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཁམས་
གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་རེ་དང་ཏི་མེད་འཕགས་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པ་རེ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རིགས་སུ་འཛོག་ཚུལ་ནི། མ་ཆགས་འཕགས་རིགས་དེ་
དག་ལས། །གསུམ་ནི་ཆོག་ཤེས་བདག་ཉིད་དོ། །གསུམ་གྱིས་ཚུལ་བསྟན་ཐ་
མའི་ལས། །བདག་གི་བདག་འཛིན་དངོས་འདོད་པ། །དེ་ཡི་དུས་དང་གཏན་
ཞིའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་། འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་གཉིས་ཆོས་ཅན། །མ་ཆགས་
པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པའི་འགལ་ལྷ་སྟེ་གཉིན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཆགས་པ་
ཆོས་ཅན། འཕགས་པའི་རིགས་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་དང་དེའི་ཆོས་རྣམས་
སྐྱེ་བའི་གཞི་ཡིན་པས་ན་རིགས་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་གོས་ངན་ངོན་ཅམ་
གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བསོད་སྟོམས་དང་། གནས་མལ་ངན་
ངོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་དང་། སྤྱོད་བ་དང་སྒྲིམ་པ་ལ་དགའ་བའི་འཕགས་
རིགས་བཞི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཆོས་ཅན།
མ་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་འཕགས་པའི་རིགས་ཀྱི་ཚུལ་བསྐྱས་ལ། ཐ་མ་སྒྲོང་བ་དང་
སྒྲོམ་པ་ལ་དགའ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་
གིར་འཇིན་པ་དང་བདག་ཏུ་འཇིན་པའི་དངོས་པོ་འདོད་པ་དེ་ཡི་དུས་གཉིས་
ཀ་དང་བཅས་གཏན་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་ལ། དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཆོས་གོས་
སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བདག་གིར་འཇིན་པའི་འདོད་པ་ཉིད་ཞི་བར་བྱེད་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་དངོས་ལ།

ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོར་
བསྟན་པ་དང་། གྲུས་པར་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ། དེ་ལ་འཇུག་པ་མི་སྟུག་དང་། །དབུགས་རྩལ་དབུགས་འབྱུང་
བྱེད་པ་ཡི། །འདོད་ཆགས་རྣམ་རྟོག་ལྷག་རྣམས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆིག་
དོན་དང་། སྤྱི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རིགས་དང་ལྷན་པས། བསྒྲོམ་
པ་དེ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བས་མི་སྟུག་པ་སྒྲོམ་པ་
ལ་འཇུག་། རྣམ་རྟོག་ཤས་ལྷག་པར་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། དབུགས་རྩལ་རྩལ་
པ་དང་བྱིར་འབྱུང་བ་བྱེད་པ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཐར་པར་བཤོད་པའི་གཤེགས་ཤུལ་གྱི་མངོན་རྟོགས་
དེ། ཐར་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་སྐྱབ་བཤད་ཀྱང་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་རྟོན་གྱི་སྒྲོ་

ནས་ནི་ཉན་རང་སོགས་ཀྱི་ལམ་གསུམ། དེ་རེ་རེ་ལའང་ཆོགས་ལམ་སོགས་
ལྷ་ལྷ་ཡོད་ཅིང་། འདིར་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕྱང་པོ་ལྷ་པ་ཅན་ནོ། །ཆོགས་
ལམ་ལ་ནི་ཐོས་བྱང་དང་བསམ་སྦྱོར་ཤུགས་ཆེ་ཡང་། དེར་མ་ངེས་ཏེ།
ཆོགས་ལམ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ནི་བསྐྱོམ་བྱང་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་
ཞི་གནས་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། སྦྱོར་ལམ་སོགས་གསུམ་ལ་ནི་བསྐྱོམ་བྱང་
གཙོ་ཆེ་ཡང་ཐོས་བསམ་མེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། འཕགས་པ་སྟོབ་པ་ཐོས་བསམ་
ལའང་འབྲུག་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐྱོམ་ཚུལ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཞི་གནས་སྐྱོམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མི་སྦྱག་པ་སྐྱོམ་ཚུལ་དང་། དབྱུགས་
རྩལ་འབྱུང་བཞུག་པ་སྐྱོམ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དེ་སྐྱོམ་ཚུལ་དང་། དེའི་རྣམ་
གཞག་གཉིས་དང་པོ་ནི། ཀའ་རུས་ཆགས་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ། །རུས་པ་
རྒྱ་མཚོའི་བར་དུ་ནི། །སྟོ་ཞིང་སྦྱད་པ་ལས་དང་པོ། །རྐང་རུས་ནས་ནི་ཐོད་
ཕྱེད་བར། །བཏང་བས་སྦྱང་པ་བྱས་པར་བཤད། །སྟོན་མའི་བར་དུ་སེམས་
འཛིན་པས། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྫོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱང་། མི་སྦྱག་པའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། །བྱོད་སྐྱོམ་པའི་ཡུལ་གྱི་སྐྱོན་ས་བཞི་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་
བསྟོས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཐོས་པའམ་འཐོར་བ་དང་། རྣམ་པར་འབྲས་གཞིག་
པ་དང་། རོ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱོམ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞི་གང་

གི་གཉེན་པོར་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་རིག་བྱ་དང་
བསྐྱེན་བཀྱར་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གང་གིས་
སྒོམ་པ་ཡོད་དེ། ཆགས་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྒོམ་པར་བྱར་རུང་བའི་
ཕྱིར། སྒོམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། རང་གི་ཀླང་པའི་མཐེ་
བོང་ངམ་དཔྱལ་བའི་རུས་པ་ཐག་ནས་སྤང་བའི་རྩིས་ཀྱི་རུས་པ་ཀེང་རུས་
སྤར་དཀར་སྤྲུག་གིར་ཡོད་པར་མོས་ཤིང་། དེ་ནས་དེ་བཞིན་དུ་ལུས་ཀྱི་རུས་
པ་ཐམས་ཅད་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་ལྟ་བུ་ནས་ཕྱིར་རྒྱ་མཚོའི་བར་དུ་ཀེང་
རུས་ཀྱིས་བྱབ་པར་སྒོ་ཤིང་། སྤྱད་པའི་ཆེ་ཚུར་རིམ་གྱིས་བསྐྱས་ནས་རང་
ཉིད་གཅིག་ཕྱིར་ལུས་ཀེང་རུས་སུ་མོས་པར་བྱེད་པ་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་
སྒོམ་ཚུལ་དང་། ཀླང་རུས་བོར་ནས་སྤྲུག་མར་མོས་ཤིང་དེ་བཞིན་དུ་ཐོད་
པའི་བྱེད་ཀ་བཏང་སྟེ་བྱེད་ཀ་གཞན་སྒོམ་པ་ནི་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱས་པའི་
སྒོམ་ཚུལ་དུ་བཤད། ཐོད་པའི་བྱེད་སྒོམ་པ་ཡང་བོར་ནས་སྒྲིན་མའི་བར་ཅམ་
ཀེང་རུས་སུ་སེམས་འཛིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པ་ནི། མི་སྤྲུག་པའི་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མི་སྤྲུག་མི་ཆགས་ས་བཅུ་དང་། དམིགས་པ་འདོད་སྤང་
མིས་སྐྱེད་དོ། །ཞེས་བྱུང་། མི་སྤྲུག་བསྒོམ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། རང་
བཞིན་དང་སེམས་རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་ལུས་རྟེན་བཅས་བཞི་ཡོད་དེ།

རོ་བོ་མ་ཆགས་པ་དང༌། སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་བཞི་དང་དེའི་ཉིར་
བསྐྱོགས་བཞི་དང་བསམ་གཏན་བྲུང་པར་ཅན་དང་འདོད་སེམས་ཉེ་ས་བརྩ་
དང༌། དམིགས་པ་ཁ་བྱིར་བལྟས་འདོད་པའི་སྤང་བ་ཁ་དོག་སོགས་ལ་
དམིགས་པ་དང༌། རྟེན་སྒྲིང་གསུམ་གྱི་མིས་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་རྣམས་སྡུ་ཡོད་
པའི་བྱིར། འདིར་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་མི་སྨྱུག་པ་སློམ་ཚུལ་
མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མི་སྨྱུག་པ་བསློམ་པ་ནི་གཟུགས་ལ་
དམིགས་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར།
 གསུམ་པ་དབུགས་རྩབ་འབྱུང་བར་པ་སློམ་པ་ལ། དེའི་རྣམ་གཞག་
དང༌། སློམ་ཚུལ་སྨྱུག་བཤའ་པ་དང༌། དེའི་ཡུལ་བཤའ་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་
ནི། དབུགས་རྩབ་དབུགས་འབྱུང་བར་པ་ནི། །ཤེས་རབ་ས་ལྷ་སྦྱོང་ཡུལ་
རྒྱང་། །འདོད་རྟེན་བྱི་པའི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། དབུགས་ནི་རྒྱང་ཡིན་ལ།
རྩབ་པ་ནང་དུ་འརྩུག་པ་དང༌། འབྱུང་བ་བྱིར་འབྱུང་བ་སྟེ་དེ་ཉྱར་བར་པ་ནི་
ཆོས་ཅན། བྲུང་པར་སྨྱུག་དང་ལྗན་ཏེ། རོ་བོ་ཤེས་རབ་དང༌། སེམས་རྟེན་
བསམ་གཏན་གྱི་ཉིར་བསྐྱོགས་གསུམ་དང་བསམ་གཏན་བྲུང་པར་ཅན་དང་
འདོད་པའི་ས་ལྷ་དང༌། སྦྱོ་ཡུལ་ལམ་དམིགས་པ་རྒྱང་དང༌། ལུས་རྟེན་འདོད་
པ་དང༌། ཐོབ་ཚུལ་སྦྱོར་བྱུང་དང༌། ཡིད་བྱེད་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པའི་ཚུལ་
གྱིས་བྱེད་པའི་བྱིར། བྱི་རོལ་བས་འདི་སློམ་པ་མིན་ཏེ། ནང་པ་ཁོ་ནའི་ཡིན་

པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲིམ་ཚུལ་དྲུག་གི་བྱང་པར་ནི། བགྲང་བ་ལ་སོགས་ནམ་པ་
 དྲུག་། ཅེས་བྱང་། དབུགས་རྩལ་འབྲུང་ཆོས་ཅན། སྒྲིམ་ཚུལ་བྱང་པར་དྲུག་
 དང་ལྡན་ཏེ། བགྲང་བ་དང་ལ་སོགས་པས་རྩེས་འགོ་དང་། འཛོག་པ་དང་།
 ཉེར་ཉོག་དང་། ཡོངས་སྐྱུར་བ་དང་། ཡོངས་དག་དང་ནམ་པ་དྲུག་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། བགྲང་བ་ནི་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བའི་གངས་
 ལ་སེམས་གཏོད་པ་དང་། རྩེས་འགོ་ནི་འབྲུང་རྩལ་གྱི་འགོས་གནས་པ་ལ་དེ་
 གཏོང་དེ་ནས་འཛོག་པ་ནི་རྒྱང་སྐྱ་ཅེ་ནས་རྒྱང་པའི་བར་དུ་གནས་པ་ལ་དང་།
 ཉེ་བར་ཉོག་པ་ནི་འབྲུང་བཞིའི་རྒྱང་དང་ཕྱང་པོ་ལྡར་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་
 དང་། ཡོངས་སྐྱུར་ནི་རྒྱང་ལ་དམིགས་ནས་སྒོ་བསྐྱར་ཏེ་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་
 སོགས་གོང་ནས་གོང་དུ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲིམ་པ་དང་། ཡོད་ས་དག་ནི་
 དེ་ལྟར་བསྒྲིམས་པས་མཐོང་སྒྲིམ་གྱི་ངེ་མ་དག་པ་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་ལ་
 འབྲུག་པ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དབུགས་རྩལ་དབུགས་འབྲུང་གང་ལས་ལྷས། །སེམས་
 ཅན་ཞེས་བྱ་མ་བེན་པའོ། །རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱང་འོག་མ་ཡི། །ཡིད་ཀྱིས་དེ་
 གཉིས་མི་ཉོགས་སོ། །ཞེས་བྱང་། དབུགས་རྩལ་པ་དང་འབྲུང་བ་གཉིས་
 ཆོས་ཅན། ས་ལྷས་གང་གང་དུ་གཏོགས་པ་དེར་གཏོགས་ཏེ། ལྷས་ཀྱི་

ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆོས་བཞི་དང་ལྔ་
ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དབང་
པོས་མ་བེན་པ་དང་། རྒྱ་མཐུན་སྡེ་མ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ས་འོག་མ་སྦྱོད་ལམ་
པ་དང་སྦྱལ་བའི་ཡིད་གྱིས་མི་རྟོགས་པའི་བྱང་པར་དང་ལྔ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ་ལ།

ཐོག་མར་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ དེ་ནས་བྱོད་སོགས་བཞི། དེ་ནས་བདེན་
པ་མངོན་རྟོགས་བཅུ་དྲུག་སྒོམ་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་སྦྱིར་བསྟན་པ་
དང་། ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གེ་བྲག་ཏུ་བཞག་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཞི་གནས་བྱུང་པར་གྱུར་པ་ཡིས། །དྲན་པ་ཉེར་གཞག་
བསྒོམ་པར་བྱ། །ལུས་ཆོར་སེམས་དང་ཆོས་རྣམས་ལ། །མཆོན་ཉིད་གཉིས་
སྤྱ་ཡོངས་བརྟགས་པས། །ཤེས་རབ་ཐོས་སོགས་ལས་བྱུང་བ། །གཞན་ནི་
འབྲེལ་དང་དམིགས་པ་ལས། །རིམ་ནི་རི་ལྟར་སྦྱེ་བ་བཞིན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་
གཉེན་པོ་བཞི། །ཞེས་བྱུང་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཞི་གནས་བྱུང་པར་གྱུར་པ་
ཡི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། །བྱོད་གྱིས་དེ་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
ཡང་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེས་ལྷག་མཐོང་འགྲུབ་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཆོས་ཅན། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་
བཞི་ཡོད་དེ། ལུས་དང་ཆོར་བ་དང་སེམས་དང་དེ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་

ཆོས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་རང་མཆོན་དང་། དེ་དག་གི་བྱས་
 མི་རྟག་བདག་མེད་པའི་སྤྱི་ཉི་མཆོན་ཉིད་གཉིས་སུ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་
 བསྐྱོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ།
 རང་བཞིན་བྱ་ཉར་གཞག་འབྲེལ་བ་བྱ་པ་ཉར་གཞག་དམིགས་པ་བྱ་པ་
 ཉར་གཞག་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། ལུས་
 སོགས་ལ་རྩེས་སུ་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཐོས་སོགས་ཉི་བསམ་པ་དང་བསྐྱོམས་
 པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དང་པོ་དང་། གཞན་དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་
 པའི་སེམས་བྱུང་འདུ་ཤེས་སོགས་གཉིས་པ། འབྲེལ་བ་བྱ་པ་ཉར་གཞག་
 དང་། རང་བཞིན་གྱི་བྱ་པ་ཉར་གཞག་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་པ་ཉར་གཞག་
 གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པའི་བྱ་པ་ཉར་གཞག་དེ་དམིགས་པ་བྱ་པ་ཉར་གཞག་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དམིགས་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ལུས་ཆོར་སེམས་ཆོས་ལ་
 དམིགས་པའི་དེ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་རེ་རེ་ལའང་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དེ།
 རང་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པའི་
 བྱིར། དེ་བཞིའི་གོ་རིམ་ནི་ཡོད་དེ། རི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་
 བཞག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་རགས་ལ་བྱི་མ་བྱི་མ་སྤྲ་བའི་བྱིར།
 བཞིར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། གཙང་བ་དེ་རྟག་བདག་གི་བྱིན་ཅི་ལོག་
 བཞིའི་གཉེན་པོར་རིམ་པར་བཞག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལུས་བྱ་པ་ཉར་

གཞག་ནི་ལུས་གཙང་འཛིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོ་དང་། ཆོར་བ་བྱན་ཉི་
ནི་བདེར་འཛིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོ་དང་། སེམས་བྱན་ཉིར་གཞག་ནི་
རྟག་འཛིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོ་དང་། ཆོས་བྱན་ཉི་ནི་བདག་འཛིན་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་བདེ་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནི་ཆོས་བྱན་ཉིར་གཞག་པ། །སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་ལ་
གནས་ཏེ། དེ་དག་ལ་ནི་མི་རྟག་དང་། །སྤྱུག་བསྐྱལ་སྟོང་བདག་མེད་པར་སྟོ། །
ཞེས་བྱུང་། ལུས་བྱན་ཉི་སོགས་གསུམ་པོ་དེ་ནི་དམིགས་པ་དེ་ལྟར་མ་འདྲེས་
པ་ཡིན་ལ། ཆོས་བྱན་པ་ཉིར་གཞག་ནི་ཆོས་ཅན། འདྲེས་པའི་སྤྱི་ལ་དམིགས་
ནས་གནས་ཏེ། ལུས་སོགས་དེ་དག་ལ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱལ་བ་དང་
སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་སྟོ་བའི་བྱིར། དེ་དག་ནི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་
ནས་བསྐྱོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྦྱོར་ལམ་སྐབས་ཀྱི་སྐྱོམ་ཚུལ། རྫོང་སོགས་སྦྱེ་རིམ་
ཀྱི་སྐྱོམ་ཚུལ་དང་བྱུང་ཆོས། ཞར་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་དང་
གསུམ། དང་པོ་ལ། སྦྱེ་རིམ་ཀྱི་ཚུལ་དང་། བྱང་པོ་དུ་ཡོད་དང་། དེས་ཆོག་
གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་ལས་རྫོ་བར་གྱུར་པ་འབྱུང་། །དེ་ནི་བདེན་བཞིའི་སྦྱོང་
ཡུལ་ཅན། །རྣམ་པ་བརྟུ་དྲུག་རྫོ་བ་ལས། །ཅེ་མོ་དེ་ཡང་དེ་དང་འབྲ། །གཉིས་
ཀ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཏོད། །གཞན་དག་གིས་ཀྱང་འཕེལ་བར་བྱེད། །དེ་ལས་

བཟོད་པ་གཉིས་དེ་བཞིན། །ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱིས་འཕེལ་བར་བྱེད། །ཆེན་པོ་
འདོད་གཏོགས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཡུལ། །དེ་ནི་སྐད་ཅིག་གཅིག་དེ་བཞིན། །ཆོས་
མཆོག་ཅེས་བྱུང་། སྦྱོར་ལམ་བཞིའི་དང་པོ་སྦྱོར་ལམ་དྲོ་བར་གྱུར་པ་ཆོས་
ཅན། སྦྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆོགས་ལམ་དུ་ཆོས་བླ་པ་ཉེར་གཞག་བསྒྲུབས་པ་
དེ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྦྱོར་ལམ་དྲོད་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དམིགས་པ་དང་
ནམ་པའི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། དམིགས་དང་བདེན་བཞིའི་སྦྱོད་ཡུལ་ཅན་དང་
ནམ་པ་མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱུག་པོ་ཅི་རིགས་ལ་དམིགས་པའི་ནམ་པ་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲོ་བ་དེ་ལས་སྦྱོར་ལམ་ཅེ་མོ་འབྱུང་ཞིང་། ཅེ་མོ་དེ་ཡང་ཆོས་
ཅན། དམིགས་ནམ་གྱི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། སྦྱོར་ལམ་དྲོད་དེ་དང་འབྲུ་བའི་
ཕྱིར། དྲོད་ཅེ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། བདེན་བཞི་ལ་ཆོས་བླ་པ་ཉེར་གཞག་གི་
ནམ་པ་གཏོད་པའམ་འགོད་ལ། བླ་པ་ཉེར་གཞག་གཞན་དག་གིས་གྲང་
འཕེལ་བར་བྱེད་དེ། ལྷང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ཞིང་
རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཆོས་ཅན། ཅེ་མོ་དེ་ལས་བྱུང་
སྦྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བྱུང་གི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པ་ལ་ལྷང་འབྲིང་
ཆེན་པོ་གསུམ་ལས་ལྷང་འབྲིང་གཉིས་ཆོས་ཅན། དམིགས་ནམ་གྱི་བྱུང་བར་
ཡོད་དེ། ལྷ་མ་ཅེ་མོ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ལྷང་
འབྲིང་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། གང་གིས་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ།

ཆོས་བློན་པ་ཉེར་གཞག་གིས་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་
 ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། དམིགས་རྣམ་ཡོད་དེ། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྤྱག་
 བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཅིང་རྣམ་པ་བྱི་མ་གཉིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དམིགས་རྣམ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་
 དེས་ཏེ། སྤྱག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་
 གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆོས་ཅན། དམིགས་རྣམ་
 བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པ་འདོད་པའི་སྤྱག་བདེན་ལ་
 དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་སྤྱག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་མི་ཏྲག་སྤྱག་བསྐྱལ་སྦྱོར་པ་
 བདག་མེད་བཞི་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ལ། རྒྱུན་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། སྦྱོར་ལམ་བཞི་སོ་སོའི་སྐད་ཅོན་ཡོད་དེ། བདག་མེད་ཏྲོགས་པའི་སྒྲོམ་
 རུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མའི་བྱོད་འབྱུང་བས་བྱོད་དང་། དགོ་བ་གཡོ་བའི་ཅེ་མོར་
 བྱིན་པས་ཅེ་མོ་དང་། བདེན་པ་ལ་བཟོད་པའི་མི་སྤྱག་པས་བཟོད་པ་དང་།
 འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པས་ན་ཆོས་མཆོག་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར།
 སྦྱོར་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ཡང་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཞི་
 བཅུ་ཅ་བརྒྱད་དང་། དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་དང་པོ་གསུམ་ལ་
 རུང་འབྱེད་ཆེན་པོ་གསུམ་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་ན་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་།
 ལྷགས་འདིར་ཆོས་མཆོག་ལ་དེ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་བྱེད་དེ། དེ་ནི་སྐད་

ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་སྤང་པོ་ལྟ། ཐོབ་པ་
མ་གཏོགས་ཞེས་བྱུང་། དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་གཙོ་བོ་བློན་པ་ཉེར་གཞག་
ཡིན་པས་ཤེས་རབ་ཡིན་ཡང་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཐམས་ཅད་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་པ་
ཅན་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། དེས་འབྱེད་དེར་མ་གཏོགས་ཏེ།
འཕགས་པ་ལའང་ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེས་ཆིག་ནི།
དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམ་པ་བཞི། ཞེས་བྱུང་སྒྱུར་ལམ་བཞི་པོ་དེ་ཆོས་ཅན།
དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་འབྱེད་ནི་འཕགས་ལམ་ཡིན་ལ། དེའི་
ཆ་ཤས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲོགས་གཅིག་དང་མཐོང་ལམ་དེ་འདྲེན་བྱེད་ཡིན་
པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གངས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། སྒར་
བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རོ་བོའི་བྱང་པར། ཉེན་གྱི་དང་། བྲལ་ཐོབ་གྱི་དང་། དེ་
ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ལམ་གཞན་དུ་འཇུག་ཚུལ་ལྟ། དང་པོ་ནི། བསྐྱེམས་
བྱུང་། ཞེས་བྱུང་། སྒར་བཤད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་བཞི་ཆོས་
ཅན། ཐོས་བྱུང་བསམ་བྱུང་བསྐྱེམས་བྱུང་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ཏེ།
བསྐྱེམས་བྱུང་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་པ་ལ། སེམས་ཉེན་དང་། ལུས་ཉེན་
གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་སྒྲོགས་མེད་པ་དང་། བྱང་པར་བསམ་གཏན་ས་པའོ། །

གཉིས་ནི་འོག་ནའང་ཡོད་པའམ། ཞེས་བྱུང་། སྒྲོར་ལམ་ཆོས་ཅན།
 ས་གང་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་
 མེད་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན་དང་། བསམ་གཏན་
 བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་ས་རྣམས་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་དོད་ཅེ་གཉིས་
 འོག་ས་འདོད་སེམས་ལ་བརྟེན་པའང་ཡོད་ཅེས་འདོད་དེ། འམ་ནི་དབྱུང་བྱར་
 བཞེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཉིན་ཆོས་མཆོག་བྱད་
 མེད་གྱི། །གཉིས་ཀའི་ཉིན་ཅན་འཛོལ་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། སྒྲོར་ལམ་
 ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱི་ལུས་ཉིན་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཉིན་ཅན་གྱི་སྒྲིང་གསུམ་གྱི་
 མའི་ཉིན་ལ་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོར་ལམ་དང་པོ་གསུམ་དང་། བྱི་
 མས་ལྟ་དག་ནི་ནང་དུ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་ལ། བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་
 མཆོག་ཆེན་པོ་ནི་ལྟའི་ནང་དུ་འང་གསལ་དུ་སྒྲེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། སྒྲོར་ལམ་
 ཆོས་མཆོག་ཆོས་ཅན། ཐོབ་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། སྒར་སྒྲེས་པའི་ཉིན་
 ལ་ཐོབ་པས་ནི་བྱིས་བྱད་མེད་གྱི་ཉིན་ལ་མཛོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སྒར་བྱད་
 མེད་གྱི་ཉིན་ལ་ཐོབ་པས་ནི་བྱིས་སྒྲེས་པའི་ཉིན་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་པས་སྒྲེས་པ་
 བྱད་མེད་གཉིས་ཀའི་ཉིན་ཅན་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་ཅིང་། སྒྲེ་བ་བརྗེས་པ་དང་
 མཆོན་འགྱུར་པ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་བྲལ་ཐོབ་གྱི་བྱད་པར་ནི། འཕགས་པ་དེ་དག་ས་བོན་ནས།

གཏོང་ངོ་འཕགས་མིན་འཆི་བས་སོ། །དང་པོ་གཉིས་ཡོངས་ཉམས་པས་
 གྲང་། །དངོས་གཞི་དེ་ལ་བདེན་པ་མཐོང་། །རྣམ་པར་ཉམས་ན་སྒྲོན་མེད་ཐོབ།
 །ཉམས་པ་གཉིས་ནི་མི་ལྡན་པ། །ཞེས་བྱུང་། སྒྲོར་ལམ་དེ་དག་ཆོས་ཅན།
 གང་གིས་གཏོང་བ་ཡོད་དེ། འཕགས་པས་ནི་ས་དྲུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་
 ས་དེ་དག་ཐོར་ནས་སམ་འཕོས་ནས་ཐོབ་པ་གཏོང་། འཕགས་མིན་སོ་སྐྱེས་
 ནི་འཆི་འཕོས་པས་སྒྲོར་ལམ་དེའི་ཐོབ་པ་གཏོང་བའི་ཕྱིར། སྒྲོར་ལམ་དང་
 པོ་གཉིས་ཆོས་ཅན། །གཏོང་རྒྱ་གཞན་ཡོད་དེ། ལོག་ལྟས་ཡོངས་སུ་ཉམས་
 པར་བྱས་ནས་གྲང་གཏོང་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་
 ནས་སྒྲོར་ལམ་ཐོབ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་
 འགྱུར་ཏེ། ཡིད་སྒྲོ་ཤས་ཆེ་བས་མཐོང་ལམ་དུ་ཆེ་དེར་འཇུག་བྱས་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་པར་ཉམས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲར་ཐོབ་པའི་ཆེ་སྒྲོན་མེད་པ་ཉིད་འཕོབ་ཀྱི་
 བཏང་བ་ནི་ཐོབ་པ་མིན་ཏེ། མ་འདྲེས་པ་དང་འབད་དེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཉམས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲར་ཐོབ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། གང་ཉམས་
 པའི་འཕྲོ་ནས་སྐྱེད་པ་དང་། གང་ཉམས་པ་དེ་སྒྲར་གཞི་ནས་སྐྱེད་པ་གཉིས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་ཉམས་དང་རྣམ་ཉམས་ཀྱི་གང་ཟག་གཉིས་ཆོས་ཅན།
 སྒྲོར་ལམ་གང་ཉམས་པ་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་ཉམས་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་རྩ་མི་ཆད། བཅོད་ཐོབ་ངན་སོང་མི་འགྲོ་ལོ། །
 ཞེས་བྱུང་། སྒྲོར་ལམ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐོབ་པ་ལ་ཡོན་ཏན་བྱུང་བར་
 བ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལས་དྲོད་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་ལྟ་ཞོག །ཉམས་ཀྱང་སོར་ཆུད་
 དེ་ལྟ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་ནི་མཆམས་མེད་
 སོགས་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་དགེ་རྩ་མི་ཆད། བཅོད་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ངན་སོང་དུ་
 སྒྲེ་བའི་རྒྱ་མི་གསོག་པས་ངན་སོང་དུ་མི་འགྲོ་ལ། ཆོས་མཆོག་གི་ཆེ་བདེན་
 པ་མཐོང་བ་ལ་ཉེ་བའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། གཉིས་སྒྲོང་རིགས་ལས་བསྒྲོག་ནས་ནི། །སངས་རྒྱས་སུ་
 འགྱུར་གཞན་གསུམ་ཡང་། །ཞེས་བྱུང་། དྲོད་དང་ཅེ་མོ་གཉིས་ལ་གནས་པ་
 ཆོས་ཅན། སྒྲོབ་མ་སྟེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ལས་བསྒྲོག་ནས་ནི་སངས་རྒྱས་
 སུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། ཉན་རང་གང་རུང་དུ་རིགས་ངེས་པས་མ་བྱུང་བས་
 བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲོད་ཅེ་བཅོད་པ་གསུམ་ལ་
 གནས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རིགས་ལས་ལོག་ནས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་
 ཡོད་དེ། རང་རྒྱལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
 ལམ་བཅོད་ཚུལ་ནི། སྟོན་དང་བསེ་རུ་བྱང་ཆུབ་བར། བསམ་གཏན་མཐའ་
 སྟན་གཅིག་ལ་ཀུན། །དེ་ཡི་སྟོན་དུ་ཐར་ཆ་མཐུན། །སྒྲུར་བ་སྤིད་པ་གསུམ་
 ཀྱི་ཐར། ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་ལས་གསུམ་མོ། །མི་ཡི་ནང་དུ་འཕྲེན་པར་

བྱེད། །ཅེས་བྱུང་། རང་རྒྱལ་རིགས་དེས་དང་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ནི་རིགས་ལས་
 ལྷོག་པ་མེད་དེ། ལྷོན་པ་དང་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ནི་རང་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱིས་བྱོན་ནས་
 ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་གྱི་ལམ་ཀྱུན་བསམ་གཏན་གྱི་མཐའ་
 བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷན་གཅིག་ལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།
 དང་པོ་ནས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་སྐྱེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཡི་སྒྲོན་དུ་ཐར་པ་ཆ་
 མཐུན་ཆོགས་ལམ་སྐྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། ཉན་ཐོས་བརྩོན་འགྲུས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
 ཞིང་སྦྱར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱད་པ་སྟེ་ཆེ་གསུམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་
 བར་འགྱུར་ཏེ། ཆེ་དང་པོར་ཐར་ཆ། གཉིས་པ་ལ་ངེས་ཆ། གསུམ་པ་ལ་
 འཕགས་ལམ་རྫོགས་པར་སྐྱེད་ཀྱས་པའི་བྱིར། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དེ་ཆོས་
 ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བ་གཙོ་ཆེ་བའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
 ལས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཡིད་ལས་གཙོ་ཆེ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་འདོད་
 པའི་ཡིད་ལས་ཉིད་གཙོ་ཆེ་བའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཉེན་གང་ལ་སྐྱེ་བ་ཡོད་
 དེ། སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མི་ཡི་ནང་དུ་འཕེན་པ་སྟེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་བདེན་པ་མངོན་ཆོགས་བཙུ་བྱ་གསྒོམ་ཚུལ་ལ། སྐྱེ་རིམ།
 གངས་ངེས། ས་གང་ལ་བརྟེན་པ། སྤྱིང་གཉིན་གྱི་ལམ་གང་ཡིན་བཤད་པ་
 དང་བཞི། དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཆོས་མཆོག་ལས། །ཆོས་ཀྱི་བཟོད་པ་
 ཟག་པ་མེད། །འདོད་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་དེ་ནས་ནི། །དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཤེས་དེ་

བཞིན། །སྤྱག་བསྐྱེད་ལྟག་ལ་རྗེས་བཟོད་ཤེས། །བདེན་པ་གསུམ་ལ་དེ་
 བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། འདིག་ཏེན་པ་ཡི་ཆོས་མཆོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་
 འཕགས་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་རྒྱལ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་སྤྱོ། དང་པོར་སྤྱག་བསྐྱེད་
 ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཟག་པ་མེད་པ་འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་
 དམིགས་ནས་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ནས་ནི་སྤྱག་བདེན་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱག་
 བསྐྱེད་ཆོས་ཤེས་སྐྱེ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྟག་མ་ཁམས་གོང་གི་
 སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་བཟོད་སྐྱེ། དེ་ནས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་
 རྗེས་ཤེས་སྐྱེ་ལ། བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱོར་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། སྐྱོར་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་མཐུག་དུ་འདོད་
 པའི་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད་དང་། ཀུན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས། དེ་ནས་ཁམས་
 གོང་མའི་ཀུན་འབྱུང་རྗེས་བཟོད་དང་། ཀུན་འབྱུང་རྗེས་ཤེས། དེ་ནས་འདོད་
 པའི་འགོག་པ་ཆོས་བཟོད་དང་ཆོས་ཤེས། དེ་ནས་གོང་མའི་འགོག་པ་རྗེས་
 བཟོད་དང་རྗེས་ཤེས། དེ་ནས་འདོད་པའི་ལམ་ཆོས་བཟོད་དང་ཆོས་ཤེས།
 དེ་ནས་གོང་མའི་ལམ་རྗེས་བཟོད་དང་རྗེས་ཤེས་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་
 ཕྱིར།

གཉིས་པ་གངས་ངེས་ནི། དེ་ལྟར་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་འདི། །སེམས་
 བཅུ་རྒྱལ་གོ་རྣམ་གསུམ་མོ། །མཐོང་དམིགས་བྱ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བྱུང་།

དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་འདི་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་
 སེམས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ངེས་ཏེ། ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ངེས་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་འང་འགྱུར་ཏེ། མཐོང་བའི་མངོན་རྟོགས།
 དམིགས་པའི་མངོན་རྟོགས། བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་པ་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་དང་པོ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་
 སེམས་བྱང་རྣམས་གཉིས་པ། བྱ་བ་ཉིད་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་གསུམ་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་དོན་གྱིས་བཤད་ན་འདོད་ཚུལ་མང་ཡང་། སྤྱི་ཚུལ་ལ།
 འདིར་མངོན་རྟོགས་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་རིམ་ཅན་དུ་སྤྱི་བར་འདོད་ཅིང་།
 གཞན་དག་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དང་། ཤེས་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱི་
 བར་འདོད་པ་དང་མི་འདུའོ། །

གསུམ་པ་སེམས་རྟེན་ནི། དེ་ནི་ཆོས་མཆོག་དང་གཅིག་ཞེས་བྱང་།
 བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སེམས་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་
 ཡོད་དེ། སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་དང་སེམས་རྟེན་ས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ལ་བརྟེན་ཅིང་། ཆོས་མཆོག་དང་མཉམ་གཞག་
 ཟུན་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་གཉེན་པོ་དང་སྦྱོང་ལམ་བཤད་པ་ནི། བཟོད་དང་ཤེས་པ་གོ་
 རིམ་བཞིན། །བར་ཆད་མེད་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ། དེ་ལས་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་

ནི། །མ་མཐོང་མཐོང་སྤྱིར་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་བྱང་། སྐད་ཅིག་བཙུ་བྱག་
 སོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་འདུ་བ་སྟེ། བཟོད་པ་བརྒྱད་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་དང་། །ཤེས་པ་བརྒྱད་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་གོ་རིམ་བཞིན་འཛོག་པའི་སྤྱིར།
 དེར་ཐལ། དང་སོ་བརྒྱད་ནི་རང་གི་སྤང་བྱ་དངོས་སུ་སྤོང་བ་ལ་གཞན་གྱིས་
 བར་དུ་གཙོད་མི་རུས་ཤིང་། སྤྱི་མ་བརྒྱད་ནི་སྤང་བྱ་དེ་དག་ལས་རྣམ་པར་
 གྲོལ་བའི་སློན་ནས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་སྤྱིར། དེ་དག་ལས་སྐད་ཅིག་སྤྲུལ་བའི་
 ལྷ་སོ་ནི་ཆོས་ཅན། མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པའི་རྣམ་པ་སྤར་མངོན་
 སུམ་མ་མཐོང་བ་གསར་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བཙུ་བྱག་པ་
 ཆོས་ཅན། དེ་མིན་ཏེ། མཐོང་བེན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སློམ་ལམ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། དེ་དག་ལས་གཉིན་སོ་དང་སྤོང་ལམ་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། བཟོད་པ་
 བརྒྱད་ནི་སྤང་བྱའི་གཉིན་སོ་ཡིན་པས་གཉིན་སོའི་ལམ་དང་། །ཤེས་པ་བརྒྱད་
 ནི་སྤང་བ་ལ་དབང་བསྐྱར་བས་སྤོང་ལམ་དུ་འཛོག་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་ལ།

ཞུགས་གནས་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ། རང་ཆོན་གྱི་སློན་ནས་
 བདུན་དུ་དབྱེ་བ། གང་ཟག་གི་རིགས་བསྐྱས་པ་དང་གསུམ། དང་སོ་ལ། རྒྱན་
 ཞུགས་དང་ཆགས་བྲལ་སློན་སོང་གི་རྣམ་གཞག་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་
 པའི་རྣམ་གཞག་གཉིས། དང་སོ་ནི། དབང་སོ་རྣམས་དེ་དག་ཏུ། དད་དང་

ཆོས་ཀྱི་རྩེ་ས་འབྲང་བ། །སྒྲོམ་པའི་སྤང་བྱ་མ་སྤངས་པ། །འབྲས་བྱ་དང་པོ་ལ་
 ཞུགས་པ། །རྣམ་ལཱའི་བར་བཅོམ་གཉིས་པ་ལ། །དགྲ་པ་ཚུན་ཆད་ཟད་པ་
 ཡིན། །འདོད་པའམ་ཡང་ན་གོང་མ་ལས། །ཆགས་བྲལ་གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་
 པ། །གང་ཞིག་གང་ལ་ཞུགས་པ་ནི། །བཙུ་བྱག་པ་ལ་དེ་འབྲས་གནས། །དེ་ཆེ་
 དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་དག །དད་པས་མོས་དང་མཐོང་བས་ཐོབ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། ། །
 འབྲས་བྱ་བྱུང་པར་གྱི། །ལམ་ཐོབ་མེད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །མི་བཙོན་པ་ནི་ཞུགས་
 མ་ཡིན། །ཞེས་བྱང་། མངོན་རྟོགས་དེ་དག་ཏུ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དབང་པོ་རྣེ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྩེ་ས་སུ་འབྲང་བ་དང་།
 དབང་རྒྱལ་དད་པའི་རྩེ་ས་འབྲང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལས་སྡོན་
 སྒྲོམ་པའི་སྤང་བྱ་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་ནི་འབྲས་བྱ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་གཅིག་ནས་རྣམ་པ་ལཱའི་བར་བཅོམ་པ་དེ་ཡང་དེ་ལ་ཞུགས་པ་
 ཡིན་ཏེ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་ཏུ་འདོད་
 པའི་སྒྲོམ་སྤང་བྱག་པ་ནས་དགྲ་པ་ཚུན་ཆད་དེ་བརྒྱད་པ་ཟད་པ་དེ་ཆོས་ཅན།
 འབྲས་བྱ་གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་
 ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་ཏུ་འདོད་པ་ལ་
 ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའམ། ཡང་ན་གོང་མ་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ལ་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བྱ་གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཞུགས་

པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞུགས་པ་དེ་གསུམ་པོ་གང་ཞིག་འབྲས་བུ་དེ་གསུམ་གང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
 ཞུགས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བཙུ་བྱུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པ་དེའི་ཆེ་
 འབྲས་གནས་གསུམ་དུ་རིམ་པར་འཛོགས་སྟེ། དེའི་ཆེ་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་
 གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐོབ་པར་འཛོགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་དབང་
 པོ་ནི་རྒྱལ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། དད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ།
 དབང་རྒྱལ་ལ་དད་པས་མོས་པ་དང་དབང་རྟོན་ལ་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་
 བའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཐོབ་པས་ནི་འབྲས་བུ་གོང་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མི་བརྩོན་
 པ་དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་གནས་གོང་མ་དེའི་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་
 བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ཞུགས་པའི་ལམ་ཐོབ་པ་མེད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཞུགས་གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་དངོས་གཉིས། དང་
 པོ་ནི། ས་དང་ས་ན་ཉེས་རྣམ་དགུ། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཡོན་ཏན་རྣམས། །ཆུང་
 དང་འབྲིང་དང་ཆེ་རྣམས་ཀྱི། །ཆུང་དུ་ལ་སོགས་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་།
 འདོད་པ་ནས་སྤིང་ཅེའི་བར་གྱི་ས་དང་ས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་ཉེས་པ་རྣམ་པ་
 དགུ་དགུ་ཡོད་དེ། སྒོམ་སྤང་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། དེ་
 རེ་རེ་ལའང་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་ནས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
 བཞིན་དུ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཅན། དགུ་རྣམས་ཡོད་དེ། བར་ཆད་

མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རེ་རེ་ལའང་། །ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེ་རྣམས་
ཀྱི་ཆུང་དུ་འེ་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཁྱེད་ས་གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་ལ།

རྒྱན་ཁྱེད་ས་ཁྱེད་ས་འབྲས། སྤྱིར་འོང་། སྤྱིར་མི་འོང་། དབྱ་བཙུམ་
ཁྱེད་ས་གནས་དང་བཞི།

༡ རྒྱན་ཁྱེད་ས་ཁྱེད་ས་འབྲས།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱེད་ས་པ་བཤད་ཟིན་ཅིང་། འབྲས་གནས་ལ།
ཅམ་པོ་པ་དང་། བྱད་པར་ཅན་གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྲས་གནས་སྒྲོམ་སྤང་བྱ་
མ་ཟད། རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ། ཞེས་བྱུང་། རྒྱན་ཁྱེད་ས་སྤྱིད་པ་
ལན་བདུན་པ་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པ་
གང་ཞིག །སྒྲོམ་པའི་སྤང་བྱ་གཅིག་ཀྱང་མ་ཟད་པ་དེ་ནི། རྒྱན་ཁྱེད་ས་རེ་ལྟར་
ཐོགས་པ་སྟེ་མཆོག་ཏུ་འཕམ་རབ་ཏུ་ཐོགས་ན་འདོད་པར་སྐྱེ་སྤྱིད་ལན་བདུན་
ལེན་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཁྱེད་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་ངེས་མ་ངེས་
གཉིས་ཡོད། རྒྱན་ཁྱེད་ས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡོད་དེ། ཐར་ལམ་གྱི་རྒྱན་ལ་དང་པོར་
ཁྱེད་ས་པའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་ན་དེར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་
གསུམ་རྣམ་བཞི་ལས་གྲོལ་བ། །ཆེ་གཉིས་གསུམ་དུ་རིགས་ནས་རིགས།
།ཞེས་བྱུང་། རྒྱན་ཁྱེད་ས་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། འཛོག་ཚུལ་ཡོད་

དེ། འབྲས་བུ་གོང་མ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་ཞུགས་པ་གང་ཞིག །འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་
ཉོན་མོངས་རྣམ་པ་གསུམ་མཁ། རྣམ་པ་བཞི་ལས་གོལ་བ་དང་། དེའི་གཉིན་
པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་དང་། འདོད་པའི་སྤྲུམ་མེད་ཆེ་གཉིས་སམ་
གསུམ་ལས་ཤིང་། ལྷ་མི་གང་རུང་གི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་
རིགས་ཅན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༡ ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་འབྲས་གནས།

གཉིས་པ་ལ། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་འབྲས་གནས་གཉིས། དང་པོ་
ནི། རྣམ་པ་ལྷ་ཡི་བར་བཅོམ་པ། །གཉིས་པ་ལ་ནི་ཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་།
གཉིས་པ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞུགས་པ་ཡོད་དེ།
འབྲས་གནས་གང་ཞིག །སྒོམ་སྤང་གཅིག་ནས་རྣམ་པ་ལྷ་ཡི་བར་བཅོམ་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཅམ་པོ་བ་དང་། ཁྱད་པར་
ཅན་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་ཐུག་པ་ཟད་གྱུར་པ། དེ་ནི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་
བ། །ཞེས་བྱུང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་པའི་འབྲས་གནས་ཆོས་ཅན། འཛོག་
ཚུལ་ཡོད་དེ། འབྲས་གནས་བཞི་གང་རུང་གང་ཞིག །སྒོམ་སྤང་རྣམ་པ་ཐུག་
པ་ཟད་པར་གྱུར་པས་རབ་ཏུ་སྦྱེ་བའི་གང་ཟག་དེ་ནི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་ནི། ཉིས་ཆ་བདུན་ནམ་བརྒྱད་ཟད་པ། །ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་དང་།
ཞེས་བྱུང་། ཕྱིར་འོང་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཆོས་ཅན། འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ།

འདོད་པའི་ཉེས་པའི་ཚུ་བདུན་ནམ་བུ་དང་ཟད་པ། དེའི་གཉེན་པོ་ཐོབ་པ། དག་
བཅོམ་ཐོབ་པ་ལ་ཆེ་གཅིག་དང་སྤྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་བར་ཆད་
གཅིག་གིས་ཆོད་པའི་སྤྱིར་འོང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

༡ སྤྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དང་འབྲས་གནས།

གསུམ་པ་ལ། ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་གནས་གཉིས། དང་པོ་ནི།
གསུམ་པ་ལ་ནི་ཞུགས་པ་འང་ཡིན། ཞེས་བྱུང་། སྤྱིར་འོད་འབྲས་གནས་དེ་
ཆོས་ཅན། གསུམ་པ་སྤྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་འང་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཐོབ་སྤྱིར་དུ་བཅོམ་པའི་སྤྱིར་འོད་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། དེ་དགུ་ཟད་པ་སྤྱིར་མི་འོང་། ཞེས་བྱུང་། སྤྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་དེ་
ཆོས་ཅན། བྱོད་ཐོབ་པའི་དུས་ཡོད་དེ། སྤྱིར་འོད་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་
དེས་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་དེ་ཉིད་སྤངས་ཤིང་ཟད་པའི་ཆེ་བྱོད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགོ། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགོ། མཐོང་
ཆོས་ནི། ཉེར་འགོ་དགུར་དབྱེ་བ། ཆེ་ཡོངས་གྱུར། ལུས་མདོན་བྱེད་དང་
དུག། དང་པོ་ལ། ཅུ་བའི་སྒྲོ་ནས་ལྡར་དབྱེ་བ་དང་། གོང་འཕོ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ནི་བར་སྐྱེས་འདུ་བྱེད་དང་། །འདུ་བྱེད་མེད་

ཡོངས་མུ་ངན་འདལ། གོང་དུ་འཕོ་བ་རྣམས་ཞེས་བྱང་། ཕྱིར་མི་འོང་དེ་ནི་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་ལྟ་ཡོད་དེ། བར་དོའི་རྟོན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་
 བྱེད་པའི་བར་འདའ་བ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱིད་ཀྱི་རྟོན་ལ་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་
 པའི་སྐྱེས་ནས་འདའ་བ་དང་། སྐྱེས་ནས་འབད་བཅོན་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་
 པས་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བ་དང་། འབད་ཚྱུ་ལ་
 ཆེན་པོ་མེད་པར་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་མེད་པར་ཡོངས་མུ་མུ་ངན་
 ལས་འདའ་བ་དང་། གོང་དུ་འཕོ་བ་དང་ལྟ་རྣམས་སྤྱི་ཡོད་པའི་སྤྱིར། རྒྱས་
 པར་ནི་གཞན་དུ་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནི། །བསམ་གཏན་སྤེལ་ནས་འོག་མིན་འགྲོ། །དེ་
 འཕར་བྱེད་འཕར་ཐམས་ཅད་དུ། །འཆི་འཕོ་གཞན་སྤྱིད་ཅེ་མོར་འགྲོ། །ཞེས་
 བྱང་། ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། བསམ་
 གཏན་སྤེལ་སྒྲོམ་བྱས་ནས་འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་དང་། གཞན་
 དེ་མ་བྱས་པར་སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོའི་བར་འགྲོ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར།
 གཟུགས་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ།
 གཟུགས་ཀྱི་གནས་གཉིས་གསུམ་ཅམ་གཟུང་ནས་གཟུགས་ཀྱི་རྟོན་ལ་མུང་
 འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འཕར་བ་དང་། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་འགའ་
 ཞིག་བཀྲལ་ནས་འོག་མིན་དུ་འཇུག་པའི་བྱེད་དུ་འཕར་བ་དང་། ཆངས་ཆེན་

མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཕོས་ནས་འོག་མིན་དུ་
འཇུག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ནི་གཟུགས་མེད་འགྲོ་རྣམ་བཞི། ཞེས་བྱང་།
གཞན་གཟུགས་མེད་ཉིད་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྣམ་པ་བཞི་
ཡོད་དེ། སྐྱེ་འདའ་བ་ནས་གོང་འཕོའི་བར་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
མཐོང་ཆོས་ཞི་ནི། གཞན་ནི་འདི་ལ་སྤྱང་ན་འདུ། ཞེས་བྱང་། གཞན་ཕྱིར་མི་
འོང་མཐོང་ཆོས་ཞི་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཉིད་འགྲོ་གཉིས་ལས་
གཞན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་འདི་ལ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བ་
དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ། དགྲུར་བཤད་པ་དང་། དེ་ཡི་བྱང་པར་དང་། དམ་པའི་འགྲོ་
བ་བདུན་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གསུམ་ལའང་རྣམ་པ་གསུམ་ཕྱིན་ནས། །
གཟུགས་སུ་ཉིད་འགྲོ་དགྲུར་བཤད་དོ། །ཅེས་བྱང་། གཟུགས་སུ་ཉིད་འགྲོ་
ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དབྱེ་ན་དགྲུར་ཡོད་པར་བཤད་དེ། བར་འདའ་བ་དང་། སྐྱེ་
འདའ་བ་དང་། གོང་དུ་འཕོ་བ་གསུམ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་
ནས་དགྲུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོ་ལ་སྤྱར་བར་དང་། སྤྱར་བ་མིན་
པར་དང་། དུས་རིང་ནས་འདའ་བ་གསུམ། གཉིས་པ་ལ་སྐྱེས་ཅམ་ནས་དང་།
འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཉི་དང་། འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ་གསུམ། གསུམ་པ་

ལ་འཕར་བ་དང་། སྤྱེད་འཕར་བ་དང་། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་
གསུམ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་གི་ནི་བྱུང་པར་རྣམས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་སྤྱེ་
བྲག་ལ། །ཞེས་བྱུང་། སྤྱིར་མི་འོང་དགུ་པོ་དེ་དག་གི་ཆོས་ཅན། བྱུང་པར་
རྣམས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལས་དང་དབང་པོ་དང་ཉོན་
མོངས་པའི་སྤྱེ་བྲག་ལས་བཞག་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོ་གསུམ་མངོན་
པར་འབྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་དང་། བར་པ་གསུམ་སྤྱིས་ནས་སྤྱོད་འབྱུང་གི་ལས་
དང་། སྤྱི་མ་གསུམ་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འབྱུང་གི་ལས་དང་། ཡང་
རིམ་པ་བཞིན་དབང་པོ་རྣེ་འབྲིང་རྩལ་གསུམ་དང་། ཡང་རིམ་པ་བཞིན་ཉོན་
མོངས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་སྤྱེ་བྲག་གསུམ་བྱུང་པར་གྱིས་བཞག་པའི་
སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གོང་དུ་འཕོ་བ་མ་སྤྱེ་བར། །དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་དུ་
འདོད། །དམ་པ་དམ་མིན་འཇུག་མི་འཇུག །སོན་པ་སྤྱིར་མི་འོང་སྤྱིར་དེ།
ཞེས་བྱུང་། མདོ་ལས་བསྟན་པའི་སྤྱིས་བྱུང་པར་འགྲོ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱུང་
ལ་བདུན་དུ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་གྱི་དགུ་པོ་དེ་ལས་གོང་དུ་འཕོ་བ་མ་སྤྱེ་བར་གཅིག་
ཏུ་བགྱང་བས་བདུན་དུ་ཡོང་བའི་སྤྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དམ་
པ་དགོ་བ་ཁོ་ནར་འཇུག་ཅིང་། དམ་མིན་མི་དགོ་བ་ལ་མི་འཇུག་པའི་སྤྱིར།

ཕྱིར་མི་འོང་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདོད་པ་ལས་སོན་ཞིང་རང་ས་དང་འོག་སར་ཆེ་ཕྱི་
མར་སྐྱར་མི་འོང་བའི་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ཆེ་ཡོངས་གྲུར་པ། དངོས་དང་། ཞར་བྱང་གཉིས། དང་པོ་ནི།
འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྲུར་པའི་འཕགས། ཁམས་གཞན་དུ་ནི་འགྲོ་བ་མེད། །
དེ་དང་གོང་མར་སྐྱེས་པ་ན། །ཡོངས་ཉམས་དབང་པོ་འཕོ་མི་བསྟེན། །ཞེས་
བྱང་། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྲུར་གྱི་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་འཛིག་ཚུལ་
ཡོད་དེ། རྒྱན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་གང་རུང་ཐོབ་ནས་འདོད་
པའི་ཆེ་གཉིས་པར་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞེས་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁམས་གཞན་དུ་ནི་འགྲོ་བ་མེད་དེ། འདོད་པའི་
ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་ཁམས་གོང་མར་
སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཡོངས་སུ་ཉམས་དང་དབང་པོ་འཕོ་བ་མི་
བསྟེན་ཏེ། མི་ཉམས་པ་དང་དབང་པོ་མི་འཕོ་བའི་ཉིན་བྱེད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དང་པོ་བཞི་པ་སྟེལ་བར་བྱེད། སྐད་ཅིག་མ་ནི་བསྟེས་
བས་འབྲུག། །སྟེ་དང་གནས་པར་བྱ་ཕྱིར་དང་། ཉན་མོངས་བས་ནི་འཛིག་
ཕྱིར་ཡང་། །དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྷ་ཡི་ཕྱིར། །གནས་གཙང་སྟེ་བ་ལྷ་ཁོ་ན། །ཞེས་
བྱང་། ཕྱིར་མི་འོང་དང་དགྲ་བཅོམ་ཁ་ཅིག་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་བསམ་

གཏན་སྤེལ་སྒྲིམ་བྱེད་པའི་ཆེ་དང་པོར་བསམ་གཏན་བཞི་པ་སྤེལ་བར་བྱེད་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསམ་གཏན་གཞན་གྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤེལ་ཚུལ་ཡོད་
 དེ། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གཉིས་གྱི་བར་དུ་ཟག་བཅས་དང་། དེ་ལས་
 བསྐྱོག་པ་སོགས་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་བཞིན་བསྤེལ་བས་འགྲུབ་པའི་བྱིར།
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་
 གནས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པའི་དབང་རྒྱལ་འགའ་
 ཞིག་ཉོན་མོངས་པས་ནི་འཇིག་པ་དེ་ནི་བའི་བྱིར་ཡང་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པའི་
 བྱིར། བསྒྲིམ་ཚུལ་ལྟར་ངས་ཏེ། གནས་གཙང་མར་སྐྱེ་བའི་གནས་ལ་མི་ཆེ་
 བ་སོགས་ལྟ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒྲིམ་བྱེད་
 ཚུལ་དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྟ་ཁོ་ནར་ངས་བའི་བྱིར། སྤེལ་སྒྲིམ་ཆོས་ཅན། བྱིར་ལ་ལྟ་
 ཡོད་དེ། རྒྱང་དུ་གསུམ་དུ་སྤེལ་བ། འབྲིང་དུ་གསུམ་སྤེལ་བ། ཆེན་པོ་དགྲུང་
 སྤེལ་བ། ཞིན་དུ་ཆེ་བ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་སྤེལ་བ། ཞིན་དུ་ཆེས་ཆེར་བཅོ་ལྔར་
 སྤེལ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

རྒྱལ་པ་ན། འགོག་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར་མི་འོང་། ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་
 བྱེད་པར་འདོད། །ཅེས་བྱུང་། བྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་ཆོས་ཅན། བཞག་
 ཏུ་ཡོད་དེ། འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་བྱིར་མི་འོང་དེ་བྱིར་མི་འོང་
 ལུས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འདོད་པའི་བྱིར། ལུས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་

ཅེས་བཛོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་སམ་ཆོར་འདུ་འགག་པའི་ལུས་
ལ་བཏེན་ནས་སྟོམས་འཇུག་དེ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། སྐྱིར་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་དབྱེ་ན་ཁྲི་
ཉིས་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དང་དུག་ཅུ་ཡོད་དེ། ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་སོགས་
རིགས་ལྷ་པོ་རེ་རེ་ལའང་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་ཅ་གཉིས་རེ་ཡོད་པར་
རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

༥ དག་བཙེམ་ཁྱགས་འབྲས།

བཞི་པ་དག་བཙེམ་ཁྱགས་འབྲས་ལ། ཁྱགས་པ་དང་། འབྲས་གནས་
གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤིད་ཅེའི་བར་ཆ་བརྒྱད་བཅུ་པ། །དག་བཙེམ་ཉིད་ལ་
ཁྱགས་པ་ཡིན། །དགུ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡང་། །དེ་ནི་རྩེ་རྩེ་ལྷ་བྱ་ཡིན།།
ཞེས་བྱུང་། དག་བཙེམ་ཁྱགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྒྲོམ་སྤང་གཅིག་སྤངས་གནས་སྤིད་ཅེའི་བར་གྱི་
སྒྲོམ་སྤང་གི་ཆ་བརྒྱད་པ་བཅུ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་རྣམས་དག་བཙེམ་པ་ཉིད་ཀྱི་
འབྲས་བྱ་ལ་ཁྱགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤིད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉིན་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་འབྲས་གནས་གཞན་དེ་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཆོས་ཅན། རྩེ་རྩེ་ལྷ་བྱ་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་ཏེ།
རྩེས་ཀྱི་རྩེ་རྩེ་པ་ལམ་ལྷར་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་ཤིང་འབྲིགས་
པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་མཐར་བུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འབྲས་གནས་ལ། དངོས་དང་། བྱད་ཆོས་དང་། དབྱེ་བ་
 གསུམ། དང་པོ་ན། དེ་ཟད་ཐོབ་དང་ཟད་པ་ཤེས། །དེ་ཆེ་དེ་མི་སྟོབ་དག་
 བཅོམ། ཞེས་བྱུང་། དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཐོབ་པའི་དུས་
 ཡོད་དེ། སྲིད་ཉོན་དགུ་པ་དེ་ཟད་པའི་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཟག་པ་
 ཟད་པའི་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉ། དེའི་ཆེ་བྱོད་ཀྱི་
 ལྷགས་པ་དེས་ལམ་དེའི་གོང་དུ་སྟོབ་མི་དགོས་པའི་རང་ལམ་གྱི་མི་སྟོབ་
 པའི་ལམ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཆགས་བྲལ་གྱི་རྣམ་གཞག་
 དང་། དགོ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས། དང་པོ་ལ། གང་གིས་ཆགས་པ་
 དང་བྲལ་བའི་ལམ་དང་། དལ་ཐོབ་སྦྱེ་ཚུལ། ས་གང་གི་གང་ལ་ཆགས་པ་དང་
 བྲལ་བ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་ནི།
 འཇིག་རྟེན་འདས་ཀྱིས་སྲིད་ཅེ་ལས། ཆགས་བྲལ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས།
 ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལམ་གང་གིས་གང་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་
 བར་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྟོམ་ལམ་གྱིས་སྲིད་ཅེ་
 ལས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ། སྲིད་ཅེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་
 བརྒྱད་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་སྟོམ་ལམ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་
 ཆགས་བྲལ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཆགས་བྲལ་བའི། །འཕགས་པ་བྲལ་

བའི་ཐོབ་རྣམ་གཉིས། ཁ་ཅིག་འཇིག་རྟེན་འདས་གྱིས་ཀྱང་། །བཏང་ལ་ཉོན་
 མོངས་མི་ལྡན་སྤྱིར། །སྤྱི་ཅེ་འི་བྱེད་ལས་རྣམ་གྲོལ་དང་། །གོང་དུ་སྐྱེས་པ་
 བཞིན་མི་ལྡན། ཞེས་བྱུང་། འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ལམ་གྱིས་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་འཕགས་པའི་བྲལ་བའི་ཐོབ་
 པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་པའི་
 ཞེ་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་
 གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཇིག་
 རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་
 ཡོད་དེ། ལམ་གོང་མ་བཏང་བ་ལ་དེའི་ཉོན་མོངས་དང་མི་ལྡན་པ་ཡོད་པའི་
 སྤྱིར་བེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། འདས་ལམ་གྱིས་སྤྱི་ཅེ་འི་བྱེད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་
 བའི་སྤྱིར་མི་འོང་འགའ་ཞིག་དབང་པོ་འཕོས་པ་ན་ལམ་སྤྲ་མ་བཏང་ཞིང་
 འཇིག་རྟེན་པའི་བྲལ་ཐོབ་མེད་ཀྱང་སྤྱི་ཅེ་འི་ཉོན་མོངས་སྤྲར་མི་ལྡན་པ་དང་།
 འདོད་པར་ཆགས་བྲལ་གྱི་སོ་སྐྱེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་གྱི་གོང་དུ་སྐྱེས་
 པ་ལ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་བྲག་བཅས་བཏང་བས་
 བྲལ་ཐོབ་མེད་ཀྱང་འདོད་ཉོན་སྤྲར་མི་ལྡན་པ་བཞིན་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཟག་མེད་མི་ལྷོགས་མེད་པ་ཡིས། །ཐམས་ཅད་པ་ནི་
 འདོད་ཆགས་བྲལ། །ས་གསུམ་ལས་རྒྱལ་བསམ་གཏན་ནམ། །ཉེར་བསྟོགས་

ལས་མཐའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ། །གོང་མའི་ཉེར་བསྟོན་གས་ལས་མིན་འཕགས།
 །བརྒྱད་གྱི་རང་གོང་ས་ལས་རྒྱལ། །ཞེས་བྱུང་། ཟག་མེད་གྱི་ས་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོན་གས་ཟག་མེད་དང་།
 དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ཅམ་བྱུང་གཉིས་དང་། བསམ་གཏན་སྤྱི་མ་
 གསུམ་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་དང་། གཟུགས་མེད་གསུམ་གྱི་ཟག་མེད་
 གསུམ་དང་དགུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེ་ལས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོན་གས་
 མི་ལྟོགས་མེད་པ་ཡིས་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་ནས་སྤྱི་ཅེའི་བར་གྱི་ས་ཐམས་
 ཅད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་རྒྱས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
 བདག་ཉིད་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་རྒྱས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེས་འདོད་པ་
 དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཏེ་ས་འོག་མ་གསུམ་ལམ་འདོད་ཆགས་དང་
 བྲལ་ནས་རྒྱལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཐོབ་
 ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལམ། ཉེར་བསྟོན་གས་ལས་མཐོང་སྟེ་རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་ཐ་མའི་ངོ་བོར་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་སོགས་གོང་མ་ལ་
 ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐ་མའི་ཉེར་བསྟོན་གས་ལས་
 སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། དངོས་གཞི་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འཕགས་པའི་
 ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་དང་དངོས་
 གཞི་ཟག་མེད་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་རང་ས་དང་གོང་ས་ལས་རྒྱལ་

བར་བྱེད་གྱི། འོག་ས་ལས་མིན་ཏེ། དེ་ལས་སྤར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བེན་
པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་དམིགས་རྣམ་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་དང་།
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཐར་གྲོལ་ལམ་སྐྱེ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་རྣམ་གྲོལ་དང་། །བར་ཆད་མེད་ལམ་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞི་
སོགས་རགས་སོགས་རྣམ་པ་ཅན། །གོང་དང་འོག་མའི་སྤྱང་ཡུལ་ཅན།
།ཞེས་བྱུང་། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་དེའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གཉིས་ཆོས་ཅན། དམིགས་རྣམ་ཡོད་དེ། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྤྲ་མས་ས་གོང་
མ་ལ་ཞི་བ་དང་གྲ་ཞོམ་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་སྦྱོང་ཡུལ་དུ་
བྱེད་ལ། ཕྱི་མས་ནི་ས་འོག་མ་ལ་རགས་པ་དང་དམན་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་
པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མི་གཡོ་བཤད་ཤེས་ལས། མི་སྐྱེའི་སྒོ་གྲོས་གལ་
ཏེ་མིན། །བཤད་པ་ཤེས་སམ་མི་སྒོ་བ་ལྟ། །དེ་ནི་དག་བཅོམ་ཐམས་ཅད་ལ། །
ཞེས་བྱུང་། གལ་ཏེ་དག་བཅོམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་
ན་བཤད་པ་ཤེས་པ་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་སྒོ་གྲོས་ཏེ་ཤེས་པ་སྐྱེ་ལ། གལ་ཏེ་དེ་མིན་
ན་དེ་ལས་བཤད་པ་ཤེས་པའི་རྒྱན་ནམ། མི་སྒོ་བ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གང་
རུང་སྐྱེ་ཏེ། དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཆད་པའི་ཕྱིར། མི་སྒོ་བ་པའི་ལྟ་བ་དེ་ནི་

ཆོས་ཅན། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དག་བཅོམ་ལའང་ཡོད་དེ། དག་བཅོམ་
པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ལ།

ངོ་བོ་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། མདོ་དང་འགལ་བའི་རྩོད་པ་སྤངས་
པ་དང་། མ་ཁྲབ་སྟམ་པའི་དོགས་གཅོད་དང་། འཛོལ་པའི་ཚུལ་བཞི། དང་པོ་
ནི། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ནི་དེ་མེད་ལམ། །འབྲས་བྱ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས། །
དེ་དང་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་དགུ་འོ། །གྲོལ་ལམ་ཟད་པ་རྣམས་དང་བཅས། །ཞེས་བྱུང་།
དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཆོས་ཅན། བྱོང་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། དེ་མེད་དེ་ཟག་མེད་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཆོས་ཅན། དགེ་
སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དོན་དམ་པའི་དགེ་སྦྱོང་དུ་
འཛོག་བྱེད་གྱི་ཚུལ་ཏེ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་
ཆོས་ཅན། བྱོང་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་
འདུས་མ་བྱས་འགོག་བདེན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པོ་དེ་དག་ཆོས་
ཅན། དེ་དེ་ལའང་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་དགུ་དེ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་བརྒྱད་དང་། ས་དགུ་འི་སྒྲིམ་སྤང་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་
དགུ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་གཅིག་། ཟད་པ་འགོག་བདེན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལའང་དེ་
ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྦྱི་དོན་གྱིས་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་

འབྲས་བུ་ཡིན་ན། འབྲས་བུ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། འདུས་མ་བྲས་འགོག་
 བདེན་རྣམས་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་ན། འབྲས་བུ་བཞི་གང་རུང་དང་ལྡན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། དགོ་
 སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་སངས་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ཞུགས་
 ཞུགས་པ་ལ་སོ་སྦྱེ་མེད་དེ། འདིར་ཞུགས་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་ལའང་འཕགས་
 པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་རྒྱན་
 ཞུགས་འབྲས་གནས་མེད་དེ། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ལ་སྒྲོམ་ལམ་པས་
 ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་གནས་དང་པོ་གསུམ་ལ་སྒྲོམ་ལམ་པས་
 ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་འབྲས་གནས་ལ་བཙུ་
 ཟུག་པ་ལམ་རྩེས་ཤེས་ཐོབ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཉིད་སྐབས་འདིར་སྒྲོམ་ལམ་དུ་
 འཛོག་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་བཞི་གང་རུང་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་ཉན་
 ཐོས་ཡིན་ན། དེ་གང་རུང་གི་ཞུགས་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་དག་ཐོབ་
 ཕྱིར་བཙོན་བཞིན་པའི་ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆགས་བྲལ་
 སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གང་རུང་གི་ཞུགས་པ་ཡིན་ན།
 མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ། བར་བ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་གྱིས་པའི་ཞུགས་པ་
 ཡིན་ན། སྒྲོམ་ལམ་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་སྟེ། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཁྲད་པར་
 ཅན་དང་། ཕྱི་འོང་འབྲས་གནས་ཁྲད་པར་ཅན་ལ་སྒྲོམ་ལམ་པས་ཁྲབ་པའི་

ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུ་བཞིར་རྣམ་བཞག་པ་ནི། རྩ་ལྔ་དག་ནི་སྤོང་
 ཕྱིར་རོ། །འབྲས་ལ་སྟོན་ལམ་བཏང་བ་དང་། །གཞན་ཐོབ་པ་དང་བཟང་
 བསྟོམས་དང་། །ཤེས་པ་བརྒྱད་ཆེན་ཐོབ་པ་དང་། །རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཐོབ་
 པའོ། །ཞེས་བྱུང་། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་དགུར་བཤད་པ་
 དེ་ཆོས་ཅན། །མདོ་ལས་འབྲས་བུ་བཞིར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་སྟོན་མེད་
 དེ། བཞིར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་རྩ་མཆན་དག་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྤོང་པའི་ཕྱིར།
 གང་ཞེན་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་ལ་རང་གི་ཞུགས་ལམ་སྟོན་དུ་བཏང་བ་དང་།
 ཞུགས་པ་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་གནས་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། མཐོང་སྤང་
 ཐམས་ཅད་བཟང་བ་བསྟོམས་པའི་ཐོབ་པ་གཅིག་ཉིད་པ་དང་། སྤུག་བསྐྱེད་
 ཆོས་ཤེས་སོགས་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཆེན་ཐོབ་པ་དང་། རྣམ་པ་མི་རྟག་སོགས་
 བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ལམ་ཐོབ་པ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དོགས་གཅོད་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཐོབ་འབྲས་ནི། །བསྐྱེད་
 དང་ཟག་མེད་ཐོབ་འཇིག་ཕྱིར། །དེ་ཉིད་ཆངས་ཚུལ་ཆངས་པ་ཡི། །འཁོར་ལོ་
 ཆངས་པས་བསྐྱོར་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་མཐོང་བའི་ལམ། །སྤྱར་
 བར་འགྲོ་སོགས་རྩེབས་སོགས་ཀྱིས། །ཞེས་བྱུང་། ཁོ་ན་རེ། ཆགས་བྲལ་
 སྟོན་སོང་གི་བར་པ་གཉིས་བྱི་འབྲས་བུ་དེ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུར་ངེ་

ལྷར་རུང་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དག་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱར་མི་རུང་
 བའི་སྦྱོན་མེད་དེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐོབ་འབྲས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་འཇིག་རྟེན་
 པའི་ཐོབ་འབྲས་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་བྲལ་འབྲས་དེར་བསྐྱེས་པ་དང་བྲག་མེད་
 གྱི་ཐོབ་པ་ཡང་འཇིན་པའི་ཕྱིར། དག་སྦྱོང་གི་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཆངས་
 པའི་ཚུལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤང་འདས་ནི་ཆངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཚུལ་
 ལམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆངས་པ་ཡི་འཁོར་ལོ་ཆོས་ཅན། སྒྲོར་བ་པོ་ཡོད་
 དེ། ཆངས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བསྒྲོར་བའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་
 བོར་གྱུར་པའི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་དེ་ལ་རྟེན་པར་བྱེད་
 པའི་ལྟེ་བ་དང་། སྤྱད་ཅིང་སྤྱར་བར་འགོ་སོགས་གྱི་སྤྱ་བྱུང་དང་། གཅོད་པར་
 བྱེད་པའི་ཅིབས་སོགས་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་དག་པའི་
 དག་དང་ལས་གྱི་མཐའ་དང་འཆོ་བ་གསུམ་ལྟེ་བ་དང་མཚུངས། ཡང་དག་
 པའི་ལྟེ་བ་རྟོག་པ་ཚོལ་བ་གསུམ་ནི་ཅིབས་དང་མཚུངས། ཡང་དག་པའི་བྲན་
 པ་ཉིད་དེ་འཇིན་གཉིས་ནི་སྤྱ་བྱུང་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་འཐོབ་ཚུལ་ནི། འདོད་པར་གསུམ་ཐོབ་ཐ་མ་ནི། གསུམ་དུའོ་
 གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད། །མི་སྦྱོ་ལུང་ལས་འདིར་ཚོམ་ཞིང་། །དེ་མཐར་ཕྱིན་

ཅེས་འབྲུང་བྱིར་རོ། །ཞེས་བྲུང་། འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁམས་
གསུམ་གང་གི་ཉེན་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། འདོད་པར་འབྲས་བུ་དང་པོ་གསུམ་
ཐོབ་ཅིང་། འབྲས་བུ་ཐ་མ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉེན་
དུ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། འབྲས་བུ་དང་པོ་དང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་བར་
པ་གཉིས་དང་གསུམ་ཁམས་གོང་དུ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་མེད་དེ། དེ་ན་མཐོང་
ལམ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ན་སྟོ་ཤས་ཆེན་པོ་མི་སྟེ་བའི་
བྱིར། དེ་ནི་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ལ། ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་དེ།
མདོ་ལས་བྱིར་མི་འོང་བར་དོར་འདའ་བ་སོགས་ལྷ་པོ་འདིར་ལམ་ལ་རྩོམ་
ཞིང་ལམ་གོང་མ་དེ་མཐར་བྱིན་ཅེས་འབྲུང་བའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ། མཆོན་གཞིའི་སྟོ་
ནས་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ། གཉིས་སུ་བསྐྱབ་བ། རིགས་དང་འབྲས་བུ་གང་ལས་
ཉམས་པ། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དེ་གཞན་ལ་སྦྱང་བ། ཉམས་པའི་དབྱེ་བ། དབང་
པོ་འཕོ་ཚུ་ལ། དག་བཅོམ་དགྲུང་དབྱེ་བ་དང་བདུན། དང་པོ་ནི། དག་བཅོམ་
དྲུག་འདོད་ཅེས་བྲུང་། དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་པར་
འདོད་དེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན། འཆི་བར་སེམས་པའི་ཆོས་ཅན།
རྗེས་སུ་སྦྱང་བའི་ཆོས་ཅན། གནས་པ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་
ཅན་དང་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ལས། ལྷ་ནི་དད་པའི་ཆོས་ལས་སྐྱེས། །དེ་དག་
 རྣམ་གྲོལ་དུས་དང་སྦྱོར། །མི་གཡོ་ཆོས་ཅན་མི་གཡོ་བ། །དེ་སྦྱོར་དེ་དུས་མི་
 སྦྱོར་གྲོལ། །དེ་ནི་མཐོང་ཐོབ་རྒྱ་ལས་བྱུང་། །ཁ་ཅིག་དང་པོ་ནས་དེའི་རིགས།
 །ཁ་ཅིག་སྦྱངས་པ་ལས་བྱུང་། །ཞེས་བྱུང་། དག་བཙུན་དེ་དག་རྣམས་ལས་
 མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་མ་གཏོགས་པའི་དང་པོ་ལྷ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་ཡོད་དེ།
 རང་རྒྱ་དད་པ་སེམས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར། ལྷ་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྣམ་
 གྲོལ་དུས་དང་སྦྱོར་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷ་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཡོ་བྱེད་དང་
 རད་མེད་པ་དང་ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར་ལ་སྟོས་པའི་བྱིར། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་
 གྱི་དག་བཙུན་ཆོས་ཅན། རྣམ་གྲོལ་དུས་དང་མི་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབང་
 པོ་མི་གཡོ་ཞིང་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་མི་གཡོ་བ་དེའི་བྱིར། དེ་ནི་ཆོས་ཅན།
 གང་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། མཐོང་བས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར། རྒྱ་ག་
 པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། དང་པོ་ནས་དེ་དང་དེའི་རིགས་ཅན་དུ་མ་ངེས་ཏེ། །ཁ་
 ཅིག་དང་པོ་ནས་དེའི་རིགས་ཅན་དང་། །ཁ་ཅིག་དང་པོ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་
 ཡིན་ཡང་དབང་པོ་སྦྱང་བ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་ཅིང་མི་གཡོ་བའི་
 ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བཞི་ནི་རིགས་ལས་ལྷ་འབྲས་ལས། །ཉམས་འགྱུར་དང་
 པོ་ལས་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། དག་བཙུན་ལྷ་ཆོས་ཅན། རིགས་དང་འབྲས་བུ་

ལས་ཉམས་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། བཤད་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུང་བ་ལས་
གཅིག་ནི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་སོགས་བཞི་ནི་རིགས་ལས་ཉམས་པ་ཡོད།
ལྷ་པོ་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་ཀྱང་། རང་གི་འབྲས་བུ་གང་
དང་པོར་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བཤད་
ཚུལ་ཅུང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་རིགས་དམའ་
ཞོས་ཡིན་པས་དེ་ལས་ཉམས་པ་མེད་ཅིང་། འཆི་བར་སེམས་པ་སོགས་
བཞི་རིགས་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་ནི་རང་འགྲེལ་དང་མཐུན་
ནོ། །

བཞི་པ་ལ། དངོས་དང་། ལམ་གང་ལས་དབང་པོ་འཕྲོ་བ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། སློབ་དང་འཕགས་མིན་རིག་ཐུག་ལྡན། ཞེས་བྱུང་། འཕགས་པ་སློབ་པ་
དང་འཕགས་མིན་སོ་སྟེ་ཆོས་ཅན། ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ནས་མི་གཡོ་བའི་
བར་རིགས་ཐུག་དང་ལྡན་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་ཐུག་གི་རིགས་ཅན་རེ་རེ་ཡོད་པའི་
སྤྱིར། གཉིས་པ་ནི། མཐོང་བ་ལ་ནི་འཕྲོ་བ་མེད། །ཅེས་བྱུང་། ལམ་གཞན་ལ་
དབང་པོ་འཕྲོ་བ་ཡོད་ཀྱང་མཐོང་བའི་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་གནས་པ་ལ་
དབང་པོ་འཕྲོ་བ་མེད་དེ། དུན་བྱང་བས་དབང་པོ་མི་འཕྲོ་ཞིང་དེའི་སྒྲོར་བ་
མེད་པའི་སྤྱིར།

ལྷ་པོ་ནི། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་ཉེར་སྤྱད་ལས། །ཡོངས་ཉམས་རྣམ་པ་

གསུམ་ཞེས་བྲ། ༼སྟོན་ལ་ཐ་མ་མི་གཡོ་བ། ༼བར་མའང་གཞན་ལ་རྣམ་གསུམ་
 མོ། ༼འབྲས་ལས་ཉམས་པ་འཆི་བ་མེད། ༼བྱ་བ་མ་ཡིན་དེ་མི་བྱེད། ༼ ཅེས་
 བྱུང་། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ༼རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་བྲ་བ་ཡིན་ཏེ།
 ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ཤོང་བ་ནི། ༼ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་། ༼ཐོབ་བྱ་མ་ཐོབ་པ་
 ནི་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་། ༼ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཉེར་སྤྱད་
 ལས་ཉམས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱེད། ༼སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། དེ་གསུམ་གྱི་ཐ་མ་
 ཉེར་སྤྱད་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་དེ། ༼འགོག་སྟོམས་ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་
 པའི་བྱེད། དེར་ཐལ། ༼སེམས་ཅན་ཡལ་བར་མི་འདོར་བའི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོས་
 བཅེངས་པའི་བྱེད། ༼མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། བར་མ་
 ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་དེ། ༼སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་སོགས་མ་
 ཐོབ་པའི་ཉིན་ཐོས་ཡིན་པའི་བྱེད། ༼དགྲ་བཅོམ་གཞན་ཆོས་ཅན། ཉམས་པ་
 རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། ༼འབྲས་བྱ་ལས་ཉམས་པ་སོགས་གསུམ་ཡོད་པའི་
 བྱེད། ༼གལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉམས་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་སྤིད་དམ་
 སྟུམ་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། ༼དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་ལས་ཉམས་པ་ནི་འབྲས་
 བྱ་དེ་སོར་མ་ཆུད་བར་དུ་འཆི་བ་མེད་ཅིང་། ༼འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་
 མ་ཡིན་པ་མི་བྱེད་པའི་བྱེད་ཏེ། ༼རྩ་པོ་ཆེ་འདྲེད་ཀྱང་རྟེན་མི་འཆའ་བ་
 བཞིན་ནོ། །

དྲུག་པ་དབང་པོ་འཕྲོ་ཚུ་ལ་ནི། མི་གཡོ་རྣམ་གྲོལ་བར་ཆད་མེད། །ལམ་
 དགུའི་ཤིན་ཏུ་བསྟེན་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་བས་ཐོབ་པ་རེ་རེའོ། །ཟག་མེད་མི་ཡི་
 རང་དུ་འཕེལ། །མི་སློབ་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་ཏེ། སློབ་པ་དྲུག་ལ་གང་གི་ཕྱིར།
 འཕེལ་བ་འབྲས་བུ་བྱུང་བར་ཅན། །བཏང་སྟེ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །
 ཞེས་བྱུང་། གོང་གི་དགྲ་བཅོམ་དེ་དག་ལས་གང་གིས་འཕྲོ་ཚུ་ལ་གྱི་བྱུང་བར་
 བློ་རྟེན་གསུང་བའི་སྐལ་པ་ཅན་མི་གཡོ་བར་དབང་པོ་འཕྲོ་ན་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་
 བཅོ་བརྒྱུད་དགོས་ཏེ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་པོ་རྟུལ་པོའི་རིགས་ཏེ་གོམས་པ་ཤིན་ཏུ་བསྟེན་
 པས་བསྐྱོག་དཀའ་བའི་ཕྱིར། དད་མོས་པ་མཐོང་ཐོབ་པར་དབང་པོ་འཕྲོ་བ་
 ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གང་རུང་རེ་རེས་ཆོག་སྟེ། དབང་
 པོ་འཕྲོ་སླ་བའི་ཕྱིར། སློབ་པ་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་འཕྲོ་ཚུ་ལ་ཡོད་
 དེ། ཟག་མེད་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲོ་ཤིང་། རྟེན་མའི་ནང་དུ་འཕེལ་བར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མི་སློབ་པ་ཆོས་ཅན། གང་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་འཕྲོ་བ་
 ཡོད་དེ། ཟག་མེད་མི་སྟོགས་མེད་པ་ནས་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ཚུན་
 གྱི་དགུ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲོ་བའི་ཕྱིར། སློབ་པ་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་
 འོང་དང་མོས་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་འཕྲོ་ཚུ་ལ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་གྱི་
 བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲོ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་

དབང་པོ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་འཕོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་
 ཕྱིར་ན། དབང་རྒྱལ་གྱི་དབང་པོ་འཕེལ་བས་རང་གི་ལམ་དང་འབྲས་བུ་ཁྱད་
 བར་ཅན་བཏང་སྟེ་དབང་རྫོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་དག་བཅོམ་དགུར་དབྱེ་བ་ནི། དེ་དགུ་དབང་པོ་རྣམ་དགུ་
 ཅན། །གང་ཟག་བདུན་པོ་སྦྱར་བ་དང་། །དབང་པོ་སྟོམས་འཇུག་རྣམ་གྲོལ་
 དང་། །གཉིས་ཀས་བྱས་པའི་ཞེས་བྱུང་། དག་བཅོམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
 དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་གི་དགུར་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་དང་
 རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་བདུན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགུ་
 པོ་དེ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་རྣམ་པ་དགུ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ཆེན་པོའི་
 ཆེན་པོ་ནས་ཆུང་དུ་འི་བར་སོ་སོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གང་ཟག་
 བདུན་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། སྦྱར་བ་དང་དབང་པོ་དང་སྟོམས་འཇུག་དང་རྣམ་
 གྲོལ་དང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་རྫོགས་པའམ་ཤེས་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། དད་
 པ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྩིས་འབྲང་གཉིས་སྦྱར་བ་དང་། དད་མོས་ཐོབ་གཉིས་དབང་
 པོ་དང་། ལུས་མངོན་བྱེད་སྟོམས་འཇུག་དང་། ཉན་མོངས་ལས་རྣམ་པར་
 གྲོལ་བ་ཙམ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཉན་མོངས་ལས་གོལ་
 བ་དང་འགོག་པ་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀ་བྱས་པའི་ཆ་ནས་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་
 པར་གྲོལ་བར་མཛོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གང་ཟག་གི་རིགས་བསྟུ་བ་དང་། རྣམ་གྲོལ་གྱི་བྱང་པར་
གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་དྲུག །འདི་ལྟར་ལམ་གསུམ་ལ་གཉིས་གཉིས།
ཞེས་བྱུང་། གང་ཟག་བདུན་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྣམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དྲུག་ཏུ་
འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་གསུམ་ལ་གཉིས་གཉིས་འཛོག་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་ལ་རྗེས་འབྲང་གཉིས། སྒྲོམ་ལམ་ལ་དད་
མོས་དང་མཐོང་ཐོབ་གཉིས། མི་སྒྲོབ་ལམ་ལ་དུས་གྱི་རྣམ་གྲོལ་དང་། དུས་
མི་སྒྲོར་གྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གཉིས་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འགོག་ཐོབ་གཉིས་ཀ་ལས་རྣམ་གྲོལ། །ཤེས་རབ་གྱིས་
ནི་ཅིག་ཤོས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། འགོག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་དག་
བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་
མོངས་སྤངས་ཤིང་སྒྲོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར།
ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཅམ་སྤངས་པའི་དག་བཅོམ་དེ་ཆོས་ཅན། ཅིག་ཤོས་
ཤེས་རབ་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཤེས་རབ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་
ཅམ་ལས་གྲོལ་བའི་དག་བཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཡན་ལག་གི་རྫོགས་ཚུལ་ནི། སྒྲོམས་འཇུག་དབང་པོ་འབྲས་
རྣམས་གྱིས། །སྒྲོབ་པ་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་གྱིས་མི་སྒྲོབ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས། །ཞེས་བྱུང་། སྒྲོབ་པ་ཆོས་ཅན། རྫོགས་བྱེད་གྱི་ཆོས་གསུམ་ཡོད་དེ།

སྟོམས་འཇུག་དང་དབང་པོ་དང་འབྲས་བུ་ནམས་ཀྱིས་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་
བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་དད་མོས་པ་ལུས་མངོན་བྱེད་མིན་པ་
ནི་འབྲས་བུ་ཁོ་ནས་རྫོགས། མཐོང་ཐོབ་ཆགས་བྲལ་མིན་པ་ནི་དབང་པོ་ཁོ་
ནས་རྫོགས། ལུས་མངོན་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཐོབ་པ་ནི་འབྲས་
བུ་དང་དབང་པོས་རྫོགས། དད་མོས་ལུས་མངོན་བྱེད་ནི་འབྲས་བུ་དང་
སྟོམས་འཇུག་གིས་རྫོགས། མཐོང་ཐོབ་ལུས་མངོན་བྱེད་ནི་འབྲས་བུ་དབང་
པོ་སྟོམས་འཇུག་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། མི་སྟོབ་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་
གཉིས་ཀྱིས་རྫོགས་ཏེ། དབང་པོ་དང་སྟོམས་འཇུག་གིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལམ་གྱི་བྱང་ཆོས་གཞན་བཤད་པ་ལ།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་ངོས་བཟུང་བ་དང་གཉིས།

༡ ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་སྦྱར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ། རིགས་བསྐྱུས་བཞིར་བཤད་པ་དང་། དཀའ་སྦྲ་སྦྱར་བུལ་
བཞིར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོར་ན་ལམ་ནི་རྣམ་བཞི་སྟེ། བྱང་པར་
ཅན་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་། །བར་ཆད་མེད་དང་སྦྱོར་ཞེས་བྱ། །ཞེས་བྱང་། ལམ་
གྱི་བྱང་པར་མང་དུ་བཤད་པ་དག་ལས་མདོར་བསྐྱུ་ན་འབྲས་བུ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་

ལམ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། སྒྲོར་བའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡན་ཆད་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་ནི་སྒྲོར་བའི་ལམ་ཡིན་ལ། བར་པ་གཉིས་སྒྲ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་དག་གི་ལམ་རྣམས་སྒྲ། །ས་གཞན་དག་ནི་དཀའ་བ་ཡིན། །སྒྲོ་རྒྱལ་མངོན་ཤེས་བྱལ་བ་སྟེ། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ནི་མངོན་ཤེས་སྒྱུར། །ཞེས་བྱུང་། ལམ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དཀའ་སྒྲ་སྒྱུར་བྱུར་བཞི་ཡོད་དེ། །ཤེམས་རྟེན་དང་དབང་པོའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སའི་སྒྲོ་ནས་དཀའ་སྒྲ་གཉིས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ཡན་ལག་གིས་ཟེན་པ་དང་ནི་ལྟག་ཆ་སྒྲོམས་པ་ནི་ལམ་རྣམས་བསྐྱེད་པ་སོགས་སྒྲ་ལ། ས་གཞན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཉེར་བསྟོགས་བསྐྱེད་དག་ནི་ལྟག་མཐོང་ཤེས་ཆེ་བས་ལམ་དཀའ་ཞིང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ནི་ནི་གནས་ཤེས་ཆེ་བས་ལམ་དཀའ་བའི་ཕྱིར། དཀའ་སྒྲ་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྒྱུར་བྱལ་གཉིས་རེ་ཡོད་དེ། སྒྲོ་རྒྱལ་པོ་ནི་མངོན་ཤེས་བྱལ་བ་སྟེ། ཅིག་ཤོས་རྟོན་པོ་ནི་མངོན་ཤེས་སྒྱུར་བ་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༡ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ།

གཉིས་པ། མིང་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། རྩས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་པ། རྩེ་
ཆོན་གྱི་གོ་རིམ། རོ་བོའི་བྱང་པར། ས་གང་གིས་བསྐྱས་པ། ཞར་བྱང་ཤེས་
ནས་དད་པ་ཐོབ་ཚུལ་དང་བྱུག །

དང་པོ་ནི། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ནི། །བྱང་ཆུབ་དེ་དང་མཐུན་ཉིད་
ཕྱིར། །སུམ་ཅུ་ཙ་བདུན་དེའི་ཕྱོགས་མཐུན། །མིང་གི་སྒོ་ནས་ཞེས་བྱང་།
ཐེག་གསུམ་རང་རང་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་རང་
གི་བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་རང་གི་སྤང་བྱ་ཉོན་
མོངས་པ་སྤངས་ཤིང་ཐོབ་བྱ་རྫོགས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནན་པ་ཉིར་
གཞག་སོགས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཙ་བདུན་པོ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་
དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་སྐྱེད་པ་དང་མཐུན་པའི་ལམ་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོ་བདུན་པོ་ཆོས་ཅན། མིང་གི་སྒོ་ནས་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ།
དན་པ་ཉིར་གཞག་བཞི་ནས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་
འཛོག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྩས་སུ་བཅུ། དད་དང་བཙོན་འགྲུས་དན་པ་དང་། །
ཤེས་རབ་ཉིང་འཛིན་བཏང་སྟོམས་དགལ། །རྟོག་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤིན་ཏུ་
སྤངས། །དན་པ་ཉིར་གཞག་ཤེས་རབ་སྟེ། །བཙོན་འགྲུས་ཡང་དག་འཛོག་

ཅེས་བྲ། །རྩ་འབྲུལ་རྒྱུ་པ་ཉིང་འཛིན་ཏེ། །གཙུག་པོ་སྒྲིམ་པ་དེ་དག་ནི། །སྒྲིམ་
བྱུང་ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱང་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། སོ་བདུན་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན།
རྩམ་སྤྱོད་བཅུར་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། དད་པ་དང་། བཙུན་འབྲུམ་དང་། བློ་པ་དང་།
ཤེས་རབ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། བཏང་སྒྲིམས་དང་། དགའ་བ་དང་། རྟོག་
པ་དང་། ཚུལ་བྱིས་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྲངས་པ་དང་བཅུར་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
བློ་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་ཤེས་རབ་དང་། ཡང་དག་སྤྲོད་བ་བཞི་བཙུན་འབྲུམ་
དང་། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་འདུ་ཞིང་། དད་སོགས་དབང་
སྒྲིམས་གྱི་རྩམ་སྤྱོད་དང་། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ལྔའི་རྩམ་དང་བཅུར་འདུ་བའི་
ཕྱིར། བློ་པ་ཉེར་གཞག་ཏུ་བཞུགས་པ་སོགས་ནི་གཙུག་པོ་སྒྲིམ་པ་ཡིན་གྱི་དེར་
ངེས་ནས་ནི་མིན་ཏེ། བློ་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་དེ་དག་ནི་རང་རང་གི་སྒྲིམ་
བ་དེའི་སྒྲིམས་གྱིས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་སེམས་བྱུང་ཀྱན་གྱང་དེ་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱི།

གསུམ་པ་ནི། རྟེན་ཆ་བདུན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །ལས་ནི་དང་པོ་པ་
དག་དང་། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་དང་ནི། །མཐོང་དང་སྒྲིམ་ལ་རབ་ཏུ་
བྱེ། །ཞེས་བྱུང་། རྟེན་སྒྲིམ་རེ། སོ་བདུན་གྱི་རྟེན་ཆ་བདུན་ནི་ཆོས་ཅན། འཛོག་
པའི་གོ་རིམ་ཡོད་དེ། །ལས་ནི་དང་པོ་པ་ཆོག་ལས་ལས་པ་དག་དང་། །ངེས་
འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་དང་། མཐོང་ལས་དང་། སྒྲིམ་ལས་རྣམས་ལ་གོ་རིམ་

བཞིན་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཉི་མོ་གས་ལམ། ཡང་དག་སྤྱོད་བ་
 རྫོང་དང་། རྩེ་འབུལ་རྒྱུ་པ་ཅེ་མོད་དང་། དབང་པོ་བཟོད་པ་དང་། སྟོབས་
 རྣམས་ཆོས་མཆོག་ནས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་སྒྲིམ་ལམ་དང་འཕགས་
 ལམ་ཡན་ལག་རྣམས་མཐོང་ལམ་ལ་རབ་ཏུ་བྱེ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་
 དཔོན་སོགས་ན་རེ། གོ་རིམ་ཡོད་དེ། གཞན་པལ་ཆེར་འདྲ་བ་ལ་དེ་ཉི་
 སོགས་སྡེ་ཆོན་གསུམ་ནི་ཆོག་ས་ལམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་།
 དབང་སྟོབས་གཉིས་རྫོང་དང་བཟོད་པ་ནས་སྐྱེ་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། བྱང་ཆུབ། ཡན་ལག་ལམ་ཡན་ལག །ཟག་པ་མེད་གཞན་
 རྣམ་གཉིས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་འཕགས་ལམ་ཡན་
 ལག་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། འཕགས་ལམ་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལས་གཞན་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཟད་མེད་གཉིས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་བདེན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཐམས་ཅད་ན། །མི་ལྷོགས་མེད་ན་
 དགའ་མ་གཏོགས། །གཉིས་པ་ན་ནི་རྟོག་མ་གཏོགས། །གཉིས་ན་དེ་གཉིས་
 མ་གཏོགས་པ། །བསམ་གཏན་པར་ནའང་གཟུགས་མེད་པ། །གསུམ་ནའང་
 དེ་དང་ཚུལ་ཡན་ལག །བྱང་ཆུབ་དང་ནི་ལམ་ཡན་ལག །མ་གཏོགས་འདོད་
 །ཁམས་སྤྱིད་ཅེ་ན། །ཞེས་བྱུང་། སྡེ་ཆོན་བདུན་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། །ཁམས་དང་

ས་གང་ན་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་སོ་བདུན་
 པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད། མི་སྟོགས་མེད་ན་དགའ་བ་མ་གཏོགས་པའི་སོ་དྲུག་།
 བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་ནི་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་པའི་སོ་དྲུག་
 །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་ན་དགའ་རྟོག་དེ་གཉིས་མ་
 གཏོགས་པའི་སོ་ལྔ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་བར་ཉེར་བསྟོགས་
 གསུམ་དང་དང་པོ་བྱུང་པར་ཅན་གསུམ་ནའང་དེ་དང་འབྲེལ། གཟུགས་མེད་
 དང་པོ་གསུམ་ནའང་ཡང་དག་པའི་ངག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཆོ་བ་སྟེ།
 འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་
 གསུམ་དང་དགའ་རྟོག་གཉིས་མིན་པ་སོ་གཉིས། འདོད་ཁམས་དང་སྲིད་ཅེ་
 ན་བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་དང་ལམ་ཡན་ལག་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་ཉེར་
 གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། འདིར་བཤད་པ་ནི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་གྱི། འདོད་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་བྱང་ཚུབ་དང་འཕགས་ལམ་
 ཀྱི་ཡན་ལག་མེད་པའི་དོན་མིན་ལ། གཟུགས་མེད་ནས་ཡང་དག་པའི་ངག་
 སོགས་གསུམ་མེད་པར་བཤད་པ་ནི། ལྷགས་འདིར་དེ་གསུམ་པོ་གཟུགས་
 ཅན་དུ་འདོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ་ཞིབ་ཆ་གྱིས་ཤེས།

དྲུག་པ་ནི། བདེན་གསུམ་མཐོང་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་
 དད་པ་འཛོལ། །ལམ་མངོན་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་དང་། །དེ་ཡི་དགོ་འདུན་

དག་ལ་ཡང་། །ཆོས་བདེན་གསུམ་དང་རང་སངས་རྒྱས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །རྩལ་སྤྱ་གཉིས་ཏེ་དད་པ་དང་། །ཚུལ་བྲིམས་འི་མ་མེད་
 པ་ཡིན། །ཞེས་བྱང་། མདོ་ལས་ཆོས་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་ཚུལ་ལ་བཞི་
 བཤད་དེ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན་འཕགས་པ་དགྲེས་
 པའི་ཚུལ་བྲིམས་དང་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ། ལམ་བདེན་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་དང་དེ་ཡི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་དག་ལ་ཡང་
 ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པར་བཤད་པའི་བྱིར། དེའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ཆེས་
 ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་
 དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་རྣམས་ནི་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དད་པའི་ཡུལ་
 གྱི་བྱད་པར་ཆོས་ཅན། བཞིར་བཤད་ཀྱང་རྩལ་སྤྱ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དགོན་
 མཆོག་སོགས་ལ་དད་པ་ནི་དད་པའི་རང་བཞིན་དང་། ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་
 རྟོགས་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་དད་པ་ཆོས་ཅན། ཟག་
 མེད་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་དོན་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་ཡིད་ཆེས་པའི་འི་
 མ་མེད་པའི་དད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

༡ ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དོས་བརྒྱད་བ།

རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ། ཐོབ་ཚུལ། འདུས་མ་བྲས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་བྱེ་
 ཟག་ཏུ་བཤད་པ། ཡིད་འབྱུང་དང་ཆགས་བྲལ་གྱི་བྱད་པར་དང་བཞི། དང་པོ་

ནི། བཅེངས་ཕྱིར་སློབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ། རྣམ་གྲོལ་མ་བཤད་དེ་རྣམ་གཉིས།
 ཉོན་མོངས་བཅོམ་པ་འདུས་མ་བྱས། མོས་པ་འདུས་བྱས་ཡན་ལག་ནི། དེ་
 ཡིན་དེ་ཉིད་རྣམ་གྲོལ་གཉིས། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སློབ་པའི་ཡན་
 ལག་ཏུ་ཡང་དག་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་མ་བཤད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སློབ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པས་བཅེངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་
 རྟེ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་འདྲིར་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་
 འཇོག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ།
 ཉོན་མོངས་རྣམས་བཅོམ་པའི་འདུས་མ་བྱས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་།
 མི་སློབ་པའི་མོས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་སློབ་
 པའི་མོས་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། མི་སློབ་པའི་ལམ་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་མཛོན་ཁྱོགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་ཉིད་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་རྣམ་
 པར་གྲོལ་བ་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སེམས་གང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ལམ་གང་གིས་རྣམ་
 པར་གྲོལ་བ་གཉིས། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཇི་སྐད་བཤད་ཤེས་པ། །མི་སློབ་
 སེམས་ནི་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །སློབ་པ་ལས་ནི་རྣམ་གྲོལ་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་།
 སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་གྲོལ་བའི་དུས་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་

བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་རི་སྐད་བཤད་པའི་ཤེས་པ་མི་སྒྲོབ་པའི་སེམས་
ནི་དུས་གསུམ་ལས་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་དེ་སྐྱབ་པ་ལས་ནི་རྣམ་
པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡིན་ལ། མི་སྒྲོབ་པའི་སེམས་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཆེ་
སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲོམ་ལམ་
རྩོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཇིན་སྐྱེས་པ་ན་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྣམ་པར་
གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་དུས་ཡིན་ལ། དེས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ན་དེ་ལས་
རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འགག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། དེ་ཡི་སྐྱབ་པ་རབ་
ཏུ་སྒྲོང་། །ཞེས་བྱང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལམ་གང་གིས་མི་སྒྲོབ་ལམ་སྐྱེ་
བའི་སྐྱབ་པ་སྒྲོང་བར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། རྩོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ལམ་འགག་བཞེན་པ་
ཁམས་འགག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གྱིས་ནི་དེ་ཡི་སྐྱབ་པ་རབ་ཏུ་སྒྲོང་བར་
བྱེད་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཉིད་ཁམས་ཞེས་བྱ། །འདོད་ཆགས་ཀྱན་
ཟད་འདོད་ཆགས་བྲལ། །སྤངས་པའི་ཁམས་ནི་གཞན་དག་གོ། །འགོག་པའི་
ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་གཞི། །ཞེས་བྱང་། རྣམ་གྲོལ་འདུས་མ་བྱས་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་
ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྤངས་པའི་ཁམས་དང་།
འདོད་ཆགས་ཀྱན་ཟད་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་དང་། དེ་ལས་

གཞན་པའི་ཟག་བཅས་སྤངས་པའི་ཁམས་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 གྱེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་སྤངས་
 བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་གྱེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
 སྤངས་པའི་སྤངས་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་གྱེ། དེ་དག་ལས་
 གཞན་པའི་ཟག་བཅས་སྤངས་པའི་སྤངས་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་
 པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གཞིའི་ཟག་བཅས་
 ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་འགོག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་འདིར་གཞི་
 ཞེས་པ་གངས་གྱི་བཞི་ལ་བྱེད་པ་དང་། འགོག་པའི་ཁམས་དེ་ཁམས་གསུམ་
 གྱི་ནང་དུ་འཕྲུལ་མི་འཕྲུལ་གཉིས་སྟེ་བཟླ་

བཞི་པ་ནི། རྒྱལ་བསྐལ་རྒྱ་བཟོད་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས། །ཡིད་འབྱུང་གང་
 གིས་སྤོང་འབྱུར་བ། །ཀྱན་གྱིས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བར་འབྱུར། །དེ་ལྟར་ན་
 བེ་ལུ་བཞི་སྟེ། །ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤང་བྱ་གང་ལ་ལམ་གང་
 གིས་ཡིད་འབྱུང་སྐྱེད་ཅིང་སྤོང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བསྐལ་བདེན་པ་ལ་ཆོས་
 བཟོད་དང་ཆོས་ཤེས་དང་། རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་ལ་རྗེས་བཟོད་དང་རྗེས་ཤེས་
 རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྐྱེ་བ་པ་
 སྤོང་བར་འབྱུར་བ་ཀྱན་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟར་ན་མངོན་རྟོགས་དེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་ཉོན་མོངས་མི་སྤོང་བ་དང་། དེ་

ལས་བརྒྱུག་པ་དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་དང་མིན་པའི་ཕྱ་ནི་བཞི་སྟེང་དེ། ལྷག་
ཀྱན་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་བཞི་ནི་ཡིད་འབྱུང་བའི་ལམ་ཡིན་ལ། འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ལམ་མ་ཡིན། ལྷག་ཀྱན་གྱི་བཟོད་པ་བཞི་ནི་གཉིས་ཀ་
ཡིན། འགོག་ལམ་གྱི་བཟོད་པ་བཞི་ནི་ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་ཡིན་ལ། ཡིད་
འབྱུང་བའི་ལམ་མ་ཡིན། འགོག་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་བཞི་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། །

གནས་ལྷག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

བཏང་ཤེས། དགོའོ། །

༡༡། །ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་གནས་བདུན་པའི་ ཆོག་འབྲེལ།

གནས་བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། ཤེས་
པའི་ཡོན་ཏན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། སྟོམས་འཇུག་གི་ཡོན་ཏན་གཏན་ལ་
དབབ་པ་གཉིས།

དང་པོ་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་གཏན་ལ་དབབ་པ།

དང་པོ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་ལྡན་ཚུལ་དང་ཐོབ་ཚུལ་དང་
བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་དང་བཞི། དང་པོ་ལ།

༡ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན།

ཤེས་པ་བརྩའི་རྣམ་གཞག དེ་དག་གི་བྱུང་ཆོས་དང་གསུམ། དང་པོ་
ནི། ཇི་མེད་བཟོད་རྣམས་ཤེས་པ་མིན། །ཟད་དང་མི་སྦྱེའི་སྟོ་ལྟ་མིན། །དེ་ལས་
གཞན་འཕགས་སྟོ་གཉིས་ཀ། །གཞན་ཤེས་རྒྱལ་ནི་ལྟ་བའང་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་།
འདིར་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་བཤད་ན་དེ་རྣམས་
ཀྱི་བྱུང་པར་ངེ་ལྟར་ཞེ་ན། ཇི་མེད་ཟག་མེད་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཤེས་རབ་
རྣམས་ཆོས་ཅན། བཟོད་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་

ཡུལ་ལ་མི་སྐྱལ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་སྤངས་པའི་ངེས་
 པའི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་ངོ་སྤལ་གྱི་སྤང་བྱ་ཐེ་ཚོམ་
 སྤང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བར་རྟོག་ཅིང་འཆོ་
 བའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་སློ་ཆོས་ཅན། ལྟ་
 བ་མིན་ཏེ། ཉེ་བར་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སོ་སོར་རྟོག་པ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་
 བས་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྤྲ་མ་དེ་དག་ལས་གཞན་འཕགས་
 པའི་སྐྱལ་བསྐལ་ཆོས་ཤེས་སོགས་བརྒྱད་ཀྱི་སློ་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། བཟོད་
 ཤེས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་ལྟ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྤངས་
 པའི་ངེས་པ་དང་ཉེ་བར་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ལས་
 གཞན་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཆོག་ས་དྲུག་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་
 མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་དག་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཤེས་རབ་རྣམས་ཆོས་
 ཅན། ལྟ་བ་མིན་ཏེ། ལྟ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤེས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་དམིགས་བསལ་འཇིག་རྟེན་སོགས་ལྟ་བ་སྤྲ་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་
 དག་པའི་ལྟ་བ་དང་དྲུག་ནི་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པར་མ་ཟད། ལྟ་ཤེས་
 གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བའང་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ལ་རྟོག་ཅིང་ཆོལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཤེས་པ་བརྒྱའི་རྣམ་གཞག་ལ།

མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་པ་
ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། ཅེས་བྱུང་། སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ཡོད་དེ། གྲུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་
སྤྱ་ཤེས་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་དང་གྲུན་འབྱུང་ཤེས་པ་དང་འགོག་པ་
ཤེས་པ་དང་ལམ་ཤེས་པ་དང་སེམས་ཤེས་པ་དང་བད་པ་ཤེས་པ་དང་མི་སྤྱི་
བ་ཤེས་པ་དང་བརྟེན་ཡོད་པའི་བྱིར། བརྟེན་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། བསྐྱེད་
གཉིས་སྤྱ་འདུ་སྟེ། ཟག་བཅས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་སྤྱ་འདུ་
བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། དང་པོ་གྲུན་རྫོབ་ཅེས་བྱའོ། །ཟག་མེད་རྣམ་གཉིས་ཆོས་ཅན་ནི། །རྗེས་
སྤྱ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །གྲུན་རྫོབ་ཡུལ་ནི་ཐམས་ཅད་དོ། །ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་
སྤྱོད་ཡུལ་ནི། །འདོད་སྤྱག་བསྐྱེད་སོགས་རྗེས་ཤེས་པའི། །སྤྱོད་ཡུལ་གོང་
མའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སོགས། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ལས་ཤེས་བརྒྱའི་ཤེས་པ་གསུམ་དུ་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཤེས་པ་དང་པོ་
ཟག་བཅས་གྲུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཟག་མེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་དང་
རྗེས་སྤྱ་ཤེས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུན་རྫོབ་

ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དམིགས་ཡུལ་ལ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་དེ། དག་མི་
 དག་ལུང་མ་བསྟན་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
 སྒོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྦྱོང་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་ནི་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སྤྱད་
 བསྐྱལ་དང་སོགས་ཀྱི་སྒྲས་ཀྱན་འབྱུང་འགོག་ལས་དག་ལ་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར། རྩེས་སུ་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྦྱོང་
 ཡུལ་ནི་འདོད་པའི་གོང་མའི་སྤྱད་བསྐྱལ་སོགས་ཀྱི་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། བ་རོལ་ཀྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་
 པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཆོས་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། བ་རོལ་ཀྱི་སེམས་ཤེས་
 པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཉིས་ལས་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་དང་། བཞི་ལས་བརྒྱ་
 གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། དེ་དག་ཉིད་ལྡན་གྱི་བྲག་གིས། །བཞི་སྟེ་ཞེས་བྱུང་། ཆོས་
 ཤེས་དང་རྩེས་ཤེས་དེ་དག་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ།
 བདེན་བཞིའི་གྱེ་བྲག་གིས་རིམ་བཞིན་དུ་འོག་མ་དང་གོང་མའི་བདེན་བཞི་
 ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་རྩེས་ཤེས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་བཞི་དེ་དག་ནི། མི་སྐྱེ་བ་དང་ཟད་པ་ཤེས། །དེ་
 གཉིས་དང་པོ་སྐྱེས་པ་ནི། སྤྱད་བསྐྱལ་རྒྱ་རྩེས་ཤེས་པ་ཡིན། ཞེས་བྱུང་།

ཆོས་དང་རྗེས་ཤེས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ནི་ཤེས་པ་
 བརྩ་གཉིས་རེ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་ཆོས་ཤེས་བཞི་གང་རུང་དང་།
 དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་བཞི་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་བཞི་དང་བརྒྱད་དེ་བརྩ་
 གཉིས་རེ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བ། མི་སྐྱེ་བ་དང་ཟད་པ་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་དང་པོར་སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱལ་ཀུན་རྗེས་ཤེས་ཡིན་ཏེ། སྐྱལ་བསྐྱལ་དང་རྒྱ་
 ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་སྐྱེ་ཤེས་པ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཡིན་
 པའི་སྐྱེ་བ་ཏེ། སྤྱི་ཅེད་སྒྲོམ་སྤང་དགྲ་པ་དང་སྐྱལ་ཀུན་ལ་དམིགས་ནས། རྩོ་
 རྩོ་ལྟ་བུའི་རྗེས་སྐྱེ་དང་པོར་ཟད་པ་ཤེས་ཤིང་། དེ་ནས་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་ནས་
 སྤང་ཤེས་པར་བྱར་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བ།

གཉིས་པ་ནི། གཞི་ལས་པ་རོལ་སེམས་རིག་པ། དེས་ནི་ས་དབང་
 གང་ཟག་འདས། །ཞིག་དང་མ་སྐྱེས་མི་རིག་གོ། །ཆོས་རྗེས་སྒྲོ་སྒྲོགས་པན་
 ཚུན་མིན། །ཉན་ཐོས་མཐོང་བའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས། །རིག་སྟེ་བསེ་རུ་ལྟ་བུས་
 གསུམ། །སངས་རྒྱས་སྐྱོར་བ་མེད་པར་ཀུན། །ཞེས་བྱུང་། པ་རོལ་གྱི་སེམས་
 རིག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བཞི་ལས་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་ལམ་ཤེས་
 ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་བཞི་ལས་བྱུང་ཞིང་དེའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བ།
 སེམས་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། དུལ་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་ཀུན་རིག་པ་མིན་ཏེ།
 ཆོས་ཀྱིས་ས་འདས་པ་གོང་མའི་སེམས་མི་རིག་ །དབང་པོ་རྒྱལ་བ་དད་མོས་

ལྟ་བུས་རྣོ་བ་མཐོང་ཐོབ་ལྟ་བུའི་སེམས་མི་རིག། །གང་ཟག་སྒོ་བ་པས་དག་
 བཅོམ་པའི་སེམས་མི་རིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་དེའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་བའི་ཡུལ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ད་ལྟར་བ་རིག་
 གི་པ་རོལ་གྱི་སེམས་འདས་ནས་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་མ་འོངས་པ་མི་
 རིག་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་པན་ཚུན་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་
 ཤེས་ཀྱི་སྒོའི་སྟོགས་ལ་དམིགས་པས་པན་ཚུན་ཤེས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ཁམས་འོག་མ་དང་གོང་མའི་གཉིན་པོ་ལ་སོ་སོར་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ལ་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་མེད་ཀྱང་མཐོང་
 ལམ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ཤེས་གསུམ་ཡོད་དེ། ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་སེམས་ཤེས་དེས་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཆོས་བཟོད་དང་ཆོས་ཤེས་
 སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་རིག་ལ། གཞན་མི་རིག་། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་སེམས་
 ཤེས་ཀྱིས་དང་པོ་གཉིས་དང་བརྒྱད་པ་ཀུན་འབྱུང་རྗེས་ཤེས་དང་གསུམ་
 རིག་ཅིང་གཞན་མི་རི། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་ཤེས་ཀྱིས་འབད་ཚུལ་གྱི་
 སྒྲོར་བ་མེད་པར་ཀུན་གཟིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཟད་པ་ཤེས་པ་བདེན་རྣམས་ལ། །ཡོངས་ཤེས་ལ་
 སོགས་ངེས་པའོ། །ཡོངས་ཤེས་བྱར་མེད་ཅེས་ལ་སོགས། །མི་སྐྱེ་བ་ཡི་སྒོར་
 འདོད་དོ། །ཅེས་བྱུང་། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་

ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ཟད་པ་ཤེས་པ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་ལས་སྟུག་བསྟུལ་
 ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །དམིགས་ཀྱིས་ཀྱན་འབྱུང་སྤངས་སོ། །འགོག་པ་མངོན་
 དུ་བྱས་སོ། །ལམ་སྒྲོམ་མོ་ཞེས་ངས་པ་ཡིན་ལ། སྟུག་བསྟུལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་
 ཏེ་སྤང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་ཅེས་པ་དང་། ལ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱན་
 འབྱུང་སྤངས་སོ་སྤངས་བར་བྱར་མེད། འགོགས་པ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་སྤང་
 མངོན་དུ་བྱར་མེད། ལམ་བསྒྲོམས་ཏེ་སྤང་བསྒྲོམ་པར་བྱར་མེད་ཅེས་ཤེས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་སྒྲོར་འདོར་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ཤེས་པ་
 ནི་མཉམ་གཞག་གི་སྐབས་སུ་མིན་ཏེ། མཉམ་གཞག་དེས་བྱངས་པའི་ངས་
 ཤེས་དེ་འབྲུ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱེ་སྤྲོ་འདོད་དོ། །

གསུམ་པ་བྱང་ཆོས་ལ།

ཤེས་པ་བརྩུར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན། གཉེན་པོའི་བྱང་པར། རྣམ་པའི་
 བྱང་པར་དང་གསུམ།

༡ ཤེས་པ་བརྩུར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན།

དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་དང་ནི་གཉེན་པོ་དང་། །རྣམ་པ་རྣམ་པ་སྟོང་
 ཡུལ་དང་། །སྟོར་དང་བྱ་བ་བྱས་ཉིད་དང་། །རྒྱ་རྒྱས་པ་ལས་བརྩུ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་བྱང་། འདིར་བསྟན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བསྟུས་ན་གསུམ་ཡིན་
 གྱུང་བརྩུར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་ལས་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་

དང་། གཉིན་པོ་ལས་ཆོས་ཤེས་དང་རྩེས་ཤེས། རྣམ་པ་ལས་སྤྱག་བསྐྱེད་
 དང་ཀྱུན་འབྲུང་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་སྦྱོར་ཡུལ་དེ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀ་
 ལས་འགོག་པ་དང་ལམ་ཤེས་པ་དང་། སྦྱོར་བ་ལས་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་
 པ་དང་། བྱ་བ་བྱས་པ་ཉིད་ལས་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱས་པ་ལས་ནི་མི་
 སྦྱོར་བ་ཤེས་པ་ཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོ་དེས་རང་བཞིན་ཀྱུན་རྫོབ་
 ཅེས་ཤེས། གཉིས་པ་དེ་གཉིས་ནི་འདོད་པ་དང་ཁམས་གོང་མའི་གཉིན་པོ་
 ཡིན། གསུམ་པ་དེ་གཉིས་དམིགས་པ་སྤྱག་བདེན་ལ་དམིགས་ཀྱང་རྣམ་པ་
 ཐ་དད། བཞི་པ་གཉིས་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀ་ཐ་དད། ལྷ་པ་ནི་སེམས་སོ་
 སོ་ལ་སྦྱོར་བ་སོ་སོར་དགོས། སྤྱག་པ་ནི་བྱ་བ་བྱས་པའི་རྒྱུད་ལ་དང་པོ་ཁོ་
 བར་སྦྱོ། བདུན་པ་ནི་རང་གི་རྒྱ་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

༡ གཉིན་པོའི་བྱུང་བར།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པའམ། །ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་
 གང་ཡིན་དེ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉིན་པོ་ཡིན། །འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་
 རྩེས་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། མཐོང་ལམ་ཆོས་ཤེས་འདོད་པ་དང་རྩེས་ཤེས་
 གོང་མའི་གཉིན་པོ་ཡིན་ཀྱང་། སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ལ་དེར་མ་ངེས་ཏེ།
 བྱིད་ལ་འགོག་པའམ། །ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཁམས་
 གསུམ་གྱི་གཉིན་པོ་ཡིན་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་རྩེན་ཅན་

གྱི་འཕགས་པས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་རྣམས་ཆོས་ཤེས་གྱིས་རིམ་བར་
སྤངས་ནས་གོང་མའི་སྒྲོམ་སྤང་རྣམས་སྤར་འདྲིས་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་
ནས་སྤོང་སྤིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་ཁམས་གྱི་གཉེན་པོ་རྗེས་ཤེས་གྱིས་
བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཤེས་གྱིས་སྤང་འདོད་པར་གཉེན་པོ་བྱས་ཟིན་པའི་
ཕྱིར།

༡ ཤེས་བརྩའི་རྣམ་པའི་བྱད་པར་ལ།

གསུམ་པ། ཤེས་པ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་དང་། རྣམ་པའི་གྲངས་ངེས། དེ་
དག་གི་བྱད་པར། ཆོས་གཞན་བཤད་པ་དང་བཞི།

དང་པོ་ཤེས་པ་སོ་སོའི་རྣམ་པ།

དང་པོ་ནི། ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སྤྱེས་ཤེས། |རྣམ་པ་བརྩ་དྲུག་ཀུན་
རྫོབ་ནི། |དེ་བཞིན་གཞན་དུ་འང་རང་རང་གི་|བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ།།
ཕ་རོལ་ཡིད་ཤེས་ངི་མེད་ཀྱང་། |དེ་བཞིན་ངི་མ་དང་བཅས་ནི། |ཤེས་བྱའི་
རང་གི་མཆན་ཉིད་དོ། |རྗེས་རེ་རེ་ཞིག་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། |ལྷག་མ་རྣམ་པ་བརྩ་
བཞི་ཅན། |སྤོང་དང་བདག་མེད་མ་གཏོགས་སོ། |ཞེས་བྱུང་། ཆོས་ཤེས་པ་
དང་རྗེས་སྤྱེས་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བརྩ་དྲུག་ཅན་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་སོགས་
བརྩ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན།
རྣམ་པ་དུ་མ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་ལམ་དོད་ཅེའི་སྐབས་སུ་སྤྱེས་མ་དེ་བཞིན་དུ་

བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཙུ་བྱུག་ཅན་དང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་འང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
 རང་སྤྱི་འཛིན་མཆོན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར། སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་འབྱུང་འགོག་
 ལས་ཤེས་པ་བཞི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཞི་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བདེན་པའི་
 རྣམ་པ་བཞི་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར། ས་རོལ་ཡིད་ཤེས་ལ་ཟག་པ་དང་
 བཅས་བྲལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ཡིད་ཤེས་ཟི་མེད་དེ་ཟག་མེད་ཀྱང་ཆོས་
 ཅན། བདེན་བཞི་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་
 བཞིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ས་རོལ་གྱི་ཡིད་ཤེས་ཟི་མེད་དང་བཅས་
 པ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཤེས་བྱའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དེ་རང་མཆོན་སྤྱོད་
 ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ས་རོལ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྩིས་ནི་རེ་རེ་ཞིག་
 ཁོ་ནའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གང་གི་ཆེ་འདི་སེམས་སོ་
 སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་ཆེ་སེམས་བྱུང་རོ་སྟམ་དུ་མི་འཛིན་པའི་བྱིར། སྤར་བཤད་
 པའི་ལྷག་མ་ཟད་དང་མི་སྤྱེ་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཙུ་བཞི་
 ཅན་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ལས་སྟོང་དང་བདག་མེད་མ་གཏོགས་པའི་
 རྣམ་པ་གཞན་བཙུ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རྣམ་པའི་གྲངས་དེས།

གཉིས་པ་ནི། ཟི་མེད་བཙུ་བྱུག་གཞན་ནམ་མེད། །གཞན་ཡོད་ཅེས་པ་
 བསྟན་བཅོས་ལས། །རྩིས་སུ་རྣམ་པ་བཙུ་བྱུག་གོ། །ཞེས་བྱུང་། འདིར་ལྷགས་

གཉིས་ལས་ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ། བདེན་བའི་རྣམ་པ་ངི་མེད་བཅུ་བྱུང་ཏུ་མ་
 གཏོགས་པ་གཞན་མེད་ཅེས་ཟེར་ལ། དེ་ལ་ཉི་འོག་པ་ན་རེ་བཅུ་བྱུང་ལས་
 གཞན་ཡོད་ཅེས་སྒྲིལ། བསྟན་བཅོས་ལས་རིགས་པས་བསྐྱེད་བའི་སྒྲིལ་ནས་
 མི་རྟག་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་རྒྱུ་ཏེ་འདི་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །འདི་ནི་གཞི་ཡོད་
 དོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར། རྒྱུ་སྟེ། གནས་ཡོད་དོ་ཞེས་པས་མཆན་ཉིད་
 ཡོད་པ་དང་། གཞི་ཡོད་དོ་ཞེས་པས་རྒྱུ་ཡོད་པར་བསྟན་བའི་སྤྱིར་ཟེར། རྣམ་
 པ་བཅུ་བྱུང་པོ་འདི་ཅི་མིང་གི་སྒྲིལ་སམ་རྣམས་སུ་བཅུ་བྱུང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་
 ལ་འདོད་ཚུ་ལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་། གྲེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིལ་བ་ན་རེ། རྣམས་སུ་ཡང་རྣམ་
 པ་བཅུ་བྱུང་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་པ་དང་རྣམ་པ་སོ་སོར་མདོན་དུ་བྱེད་དགོས་
 བའི་སྤྱིར། བཅུ་བྱུང་ཏུ་བཞག་པ་ནི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཀྱི་ཡིན་མོད། དེ་ཙམ་
 ཞེག་མིན་ཏེ། བདེན་བཞེར་དོན་མི་འདྲ་བའི་ལྗོགས་པ་བཞི་བཞི་ཡོད་པའི་སྤྱིར།
 དེར་ཐལ། རྒྱུ་གྱིས་འཇིག་པའི་མི་རྟག་པ་དང་། བདེ་བའི་རང་བཞིན་མིན་
 པ་དང་། རྒྱུ་འཇིག་ཅན་ཡིན་པ་དང་། བདག་གིས་སྟོང་པ་སོགས་དོན་མི་འདྲ་
 བའི་བྱེད་པར་དུ་མ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་བྱེད་པར།

གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པ་ཞེས་རབ་དང་བཅས་པའི། །དམིགས་དང་
 བཅས་པས་འཇིན་པར་བྱེད། །ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གཟུང་བྱ་ཡིན། །ཞེས་

བྱུང་། སྐབས་འདིའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། བྱེ་སྤྲོད་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། དུལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་འཛིན་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཀུན་གྱིས་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། གཟུང་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ཆོས་གཞན་བཤད་པ།

བཞི་པ་ལ། ངོ་བོ་དང་རྟེན་དང་བླན་པ་ཉེར་གཞག་དང་དམིགས་པའི་བྱུང་པར་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་རྣམ་གསུམ་གཞན་རྣམ་དབྱེ། ཞེས་བྱུང་། བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དག་སོགས་གང་འཛོག་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ལ་དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། ཤེས་པ་གཞན་རྣམ་པ་དགུ་ནི་དག་པ། ཁོ་ནར་འཛོག་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཤེས་པ་བླ་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པར་འཛོག་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ་སེམས་ཤེས་ནི་བསྐྱེམས་བྱུང་དང་ཤེས་པ་གཞན་རྣམས་བླ་མེད་ལ་འཛོག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སེམས་རྟེན་དང་། ལུས་རྟེན་གཉིས། དང་པོ་ནི། དང་པོ་

ས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་ན། འཇུག་ན་ཆོས་ཤེས་བྱ་དགུ་ན། རྗེས་ཤེས་བྱ་བ་དེ་
 བཞིན་ཐུག །གཞན་ཡིད་ཤེས་པ་བསམ་གཏན་ན། ཞེས་བྱང་དང་པོ་ཀྱན་
 རྗེས་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ནས་སྤྲོད་
 ཅེའི་བར་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཆོས་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་ཅན། ས་ཐུག་ན་ཡོད་
 དེ། བསམ་གཏན་བཞི་མི་ལྷོགས་མེད་དང་བསམ་གཏན་བྱང་པར་ཅན་ན་
 ཡོད་པའི་བྱིར། རྗེས་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་ཅན། ས་དགུ་ན་ཡོད་དེ། བསམ་
 གཏན་ས་ཐུག་པོ་དེ་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་དགུ་ན་ཡོད་པའི་
 བྱིར། ཐུག་ཀྱན་འགོག་ལམ་བཞི་དང་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ཐུག་ཆོས་ཅན།
 ལྷར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་དེ། ས་ཐུག་དང་དགུ་ན་འང་ཡོད་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། ཆོས་ཤེས་རྒྱམས་ས་ཐུག་དང་རྗེས་ཤེས་རྒྱམས་ས་དགུ་ན་ཡོད་
 པའི་བྱིར། གཞན་མིང་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་བཞི་ཁོ་ན་ན་ཡོད་
 དེ། འོན་ཀྱང་ཉེར་བསྟོགས་དང་གཟུགས་མེད་ན་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནི་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་
 འདོད་རྟེན་ཅན། ཁམས་གསུམ་པའི་རྟེན་ཅན་གཞན། ཞེས་བྱང་། གཞན་
 སེམས་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ལ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་གཉིས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར།
 ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེའི་ཁམས་གོང་

ན་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དེ། དེ་ན་མཐོང་ལམ་མི་སྐྱེ་བའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ལས་
གཞན་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་དང་རྩེས་ཤེས་དང་བད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་བརྒྱད་
ཆོས་ཅན། ཁམས་གཅིག་ཏུ་མ་ངས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་རྟེན་ཅན་ལ་སྐྱེ་
བ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འགོག་སློང་ན་པ་ཉེར་གཞག་པ། གཅིག་སྟེ་པ་རོལ་
སེམས་སློན་ནི། གསུམ་མོ་ལྷག་མ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། འགོག་པ་ཤེས་
པའི་སློང་ཆོས་ཅན། བར་པ་ཉེར་གཞག་གཅིག་དང་ལྡན་ཏེ། ཆོས་བར་པ་ཉེར་
གཞག་ཡིན་པའི་བྱིར། པ་རོལ་གྱི་སེམས་སློང་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། བར་ཉེ་
གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། ལུས་བར་ཉེ་མ་གཏོགས་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། ལྷག་
མའི་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། བར་ཉེ་བཞི་དང་ལྡན་པ་ཡོད་དེ། ལུས་ཆོར་
སེམས་ཆོས་བཞི་ག་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ། ཤེས་པ་ནང་པན་ཚུན་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ཚུལ། ཆོས་བརྒྱ་དང་
ཤེས་བརྒྱ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་སྒྱུར་བ། ཆོས་གང་རིག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་
ནི། ཆོས་སློང་སློང་ཡུལ་དགྲ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུག་བསྐྱལ་རྒྱ་སློང་གཉིས་ཡིན་ནོ། །
།བཞི་ཡི་བརྒྱ་ཡིན་གཅིག་གི་མིན། །ཞེས་བྱུང་། ཆོས་ཤེས་པའི་སློང་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་སློང་ཡུལ་ལ་མ་དམིགས་པ་ཡོད་དེ། རྩེས་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་
དགྲ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལམ་ཤེས་པ་དང་རྩེས་ཤེས་ཀྱི་སློང་ཆོས་ཅན།

ཁྱོད་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་དགྲ་དགྲ་ཡོད་དེ། ལྷ་མ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་
མ་གཏོགས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ཆོས་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ལྷུག་བསྐལ་དང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་པ་རོལ་གྱི་
སེམས་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་དང་སེམས་ཤེས་དང་ཟད་དང་
མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་བཞི་ཆོས་ཅན་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་པ་བརྩ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་བརྩ་
པོ་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ནང་གསེས་ཀྱི་བྱད་པར་
ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་ལ་ཅིག་ཅར་དམིགས་པའི་ངེས་པ་ཅན་མིན་ཞིང་། བདེན་
བཞི་སོ་སོའི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགོག་པ་
ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཅིག་ཤུའི་དམིགས་པ་ལ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ།
འདུས་མ་བྱས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་བརྩ་དག་ནི་སྦྱར་བར་བྱ། ཁམས་གསུམ་པ་དང་ངི་
མེད་ཆོས། །མ་བྱས་རྣམ་གཉིས་རྣམ་གཉིས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བརྩ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཆོས་བརྩ་དག་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་སྦྱོར་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཀུན་རྫོབ་
ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ལ་ཆོས་བརྩ་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད། ཆོས་ཤེས་ཀྱི་དེ་ལ་
ལྷ། རྗེས་ཤེས་ཀྱི་དེར་བདུན། ལྷུག་ཀུན་ཤེས་པའི་དེར་རྒྱལ། འགོག་པ་ཤེས་

པའི་དེར་གཅིག །ལམ་ཤེས་པའི་དེར་གཉིས། གཞན་རྣམས་ཀྱི་དེར་གསུམ།
 ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་དམིགས་པར་དགྲ་ཡོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱར་བར་
 བྱ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་བཙུ་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤར་སྤར་བཙུ་ནི་ཁམས་གསུམ་
 པའི་ཆོས་དང་། རྩེ་མེད་ཀྱི་ཆོས་བཞི་ལ་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་རྣམ་གཉིས་
 སུ་སྤྱེ་བས་བརྒྱད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ལ་དགེ་བར་བཏགས་པ་དང་ལུང་མ་
 བསྟན་རྣམ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བས་བཙུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཀྱན་རྫོབ་གཅིག་ཤུས་རང་ཆོགས་ལས། །གཞན་ནི་
 བདག་མེད་ཉིད་རིག་འགྱུར། ཞེས་བྱང་། ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་ཤུ་ཆོས་
 ཅན། ཆོས་བཙུ་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་ཆོགས་པ་གཅིག་
 པའི་ཆོར་འདུ་སོགས་ཏ་ཅང་ཉེ་བས་མི་འཛིན་ཏེ། འཛིན་པའི་བྱེད་པ་འགལ་
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གིས་རང་ལ་བྱེད་པ་འཇུག་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་
 གཞན་པའི་ཆོས་ནི་དེས་རིག་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་
 བདག་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་འགྱུར་བའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༡ ལྷན་ཚུལ།

གཉིས་པ། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ། ཆགས་ཅན་ཞེས་པ་གཅིག་
 དང་ལྡན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ཡན་ཆད་ནི། །བཞི་ལ་རེ་རེ་འཕེལ་དང་ལྡན།
 ཞེས་བྱང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གང་ཤེས་པ་གང་དང་ལྡན་ཚུལ་

ཡོད་དེ། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ་ཆགས་ཅན་
སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཆོས་བཟོད་པ་ནི། ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་ཤུ་དང་ལྔ་ན། གཉིས་
པ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་རྗེས་བཟོད་ལ་གནས་པ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་དང་ཆོས་དང་སྐྱུག་
བསྐྱེལ་ཤེས་པ་གསུམ་དང་ལྔ་ན། དེ་ཡན་ཆད་ནི་སྤྲ་མ་གསུམ་དང་སེམས་
ཤེས་བཞི་དང་ལྔ་ན་པ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱེལ་རྗེས་ཤེས་དུས་སུ་ཆགས་ཅན་རྗེས་
ཤེས་དང་བཞི། ཆགས་བྲལ་ལྔ་དང་ལྔ་ན་པའི་སྟེང་དུ་རེ་རེ་འཕེལ་བ་ཀྱན་
འབྱུང་ཤེས་པར་ཆགས་བཅས་ལྔ་དང་ཆགས་བྲལ་ཐུག །འགོག་པ་ཤེས་
པར་ཆགས་ཅན་ཐུག་ཆགས་བྲལ་བདུན། ལམ་ཤེས་པར་ཆགས་བཅས་
བདུན་ཆགས་བྲལ་བརྒྱད་དང་ལྔ་ན་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་ལྔ་ན་པ་
མང་སྟེ། འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པའི་སོ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་དང་
ལྔ་ན་པའི་ཕྱིར།

༡ རྫོབ་རྩལ་ལ།

གསུམ་པ། ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་གང་དུ་ཤེས་པ་དུ་རྫོབ་པ་དང་། ས་
གང་དུ་ཤེས་པ་དུ་རྫོབ་པ་དང་། རྫོབ་པའི་དབྱེ་བ་གསུམ།

དང་པོ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་གང་དུ་ཤེས་པ་དུ་རྫོབ་པ།

དང་པོ་ལ། མཐོང་ལམ་དུ་དང་། སྒོམ་ལམ་དུ་དང་། བཤད་པའི་སྐྱུག་
མ་དུ་རྫོབ་པ་གསུམ།

༡ མཐོང་ལམ་དུ་ཐོབ་པ།

དང་པོ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཤེས་པ་རི་ལྟར་སྐྱེས་
 པ་རྣམས་མ་འོངས་པ་ཐོབ་དེ་ཉིད་ལ། །རྩེས་གསུམ་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་། །དེ་
 ཕྱིར་མངོན་ཏྟགས་མཐའ་ཞེས་བྲ། །དེ་ནི་མི་སྐྱེའི་ཆོས་ཅན་ཡིན། །རང་དང་
 འོག་ས་འགོག་པའི་མཐའ། །རང་བདེན་རྣམ་ཅན་འབད་ལས་བྱུང་། །ཞེས་
 བྱུང་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། །སྐབས་གང་དུ་ལན་གོང་འོག་པའི་བྲུང་པར་ཡོད་
 དེ། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ནི་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཤེས་པ་རི་ལྟར་སྐྱེས་པ་
 རྣམས་རང་གི་རིགས་འདྲ་མ་འོངས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། མངོན་དུ་གྱུར་པ་
 ནི་འཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོབ་ཟེན་སྐྱར་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 མཐོང་ལམ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། །བྲུང་ལ་སྤྱད་ཀུན་འགོག་པ་རྩེས་ཤེས་གསུམ་
 ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡང་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་རྩེས་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 ཐོབ་ཀྱི་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཆེ་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན།
 མངོན་ཏྟགས་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྲ། །བདེན་པ་དེ་མངོན་པར་
 ཏྟགས་པའི་རྩེས་ཤེས་ཀྱི་ཆེ་བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། རྩེས་ཤེས་གསུམ་ཀྱི་ཀུན་
 རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མངོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་སྟེ། མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་
 བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩེས་ཤེས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ས་
 གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་རང་ས་

དང་འོག་ས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་
གསུམ་ཆོས་ཅན། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གང་དུ་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། འགོག་
པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་གུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་དྲན་ཉེ་དང་། ལྷག་མ་
གཉིས་ལ་དྲན་ཉེ་བཞི་ག་བཞག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན།
དམིགས་རྣམ་ཡོད་དེ། རང་གི་བདེན་པའི་དམིགས་རྣམ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཆོས་ཅན། འབད་རྩེལ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་བདེན་པ་མངོན་
རྟོགས་རྗེས་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

སྒྲིམ་ལམ་དུ་ཐོབ་པ།

གཉིས་པ་སྒྲིམ་ལམ་དུ་ཐོབ་པ་ནི། ཆགས་བཅས་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དྲུག་ །
འདོད་ཆགས་དང་ནི་བྲལ་བས་བདུན། །དེ་ཡི་གོང་མ་ཆགས་བཅས་ཀྱིས། །
སྒྲིམ་པའི་ལམ་ལ་བདུན་འཐོབ་པོ། །ས་བདུན་ལས་རྒྱལ་མངོན་ཤེས་དང་། །
མི་གཡོ་འཐོབ་དག་སྤེལ་བཙོན་པའི། །བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དག་དང་། །
གོང་མའི་གྲོལ་བའི་ལམ་བརྒྱད་ལའང་། །སྒྲོབ་པ་སྒྲོང་བའི་གྲོལ་བ་ལ། །ཤེས་
པ་དྲུག་དང་བདུན་འཐོབ་པའམ། །བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་དྲུག་ །དེ་བཞིན་
སྤིད་ཅེ་རྣམ་རྒྱལ་ལའང་། །ཟད་པ་ཤེས་པ་ལ་དགུ་འོ། །མི་གཡོ་བས་ནི་བཅུ་
འཐོབ་པོ། །དེར་འཕོ་གྲོལ་བའི་ཐ་མ་ལའང་། །ཞེས་བྱུང་། འདོད་པ་ལ་ཆགས་
བཅས་ཀྱི་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། །བྱོད་ཀྱིས་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་

གནས་པའི་ཆེ་ཤེས་པ་རྒྱག་ཐོབ་པར་བྱེད་དེ། ཆོས་རྩེས་གཉིས་དང་བདེན་
 བཞི་ཤེས་པ་དང་རྒྱག་ཐོབ་པའི་བྱིར། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་
 འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དེའི་ཆེ་བདུན་ཐོབ་པར་བྱེད་དེ། ལྷ་མ་རྒྱག་
 དང་སེམས་ཤེས་བཅས་བདུན་ཐོབ་པའི་བྱིར། དེ་ཡི་གོང་མའི་སྒྲིམ་ལམ་པ་
 ཆགས་བཅས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རི་ལྟར་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆགས་བྲལ་
 མ་བྱས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཆེ་ཆོས་ཤེས་ཤེས་
 ཀྱན་རྫོབ། ཤེས་པ་གསུམ་དང་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་བཞི་སྟེ་བདུན་ཐོབ་པར་
 བྱེད་པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བདུན་
 ཀྱི་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་བ་དག་དང་། མངོན་ཤེས་ལྷ་དང་། དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་
 བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དག་དང་གོང་མ་སྤྱིད་ཅེ་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་དང་པོ་བརྒྱད་ལ་གནས་པའང་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་བདུན་ཐོབ་སྟེ། བཤད་
 མ་ཐག་པ་བདུན་ཐོབ་པའི་བྱིར། ཉོག་པའི་སྐལ་བ་ཅན་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་
 ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། བསམ་གཏན་སྟེལ་སྒྲིམ་ལ་བསྒྲིམ་ལ་
 བརྩོན་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དག་ལ་གནས་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་པ་དགྲུ་བདུན་འཐོབ་སྟེ། ལྷ་མས་ཆོས་ཤེས་ཤེས་བདེན་
 བཞི་ཤེས་པ་བཟད་ཤེས་དང་བདུན་དང་། བྱི་མས་འགོག་ལམ་ཆོས་ཤེས་རྩེས་
 ཤེས་བདེན་བཞིས་ཤེས་པ་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་བདུན་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་

ཕྱིར། གོང་མ་སྤྱིད་ཅེ་འི་ས་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་པོ་
 བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལའང་ཤེས་པ་བདུན་ཐོབ་སྟེ། ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་
 བདེན་བཞི་ཤེས་པ་སེམས་ཤེས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་པ་ཆགས་བཅས་
 དབང་པོ་སྟོང་བའི་གྲོལ་བའི་ལམ་ལ་གནས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་པ་
 དྲུག་ཐོབ་སྟེ། ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་དང་དྲུག་ཐོབ་པའི་
 ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཆགས་བྲལ་བ་ཆོས་ཅན་ཁྱོད་ཀྱིས་བདུན་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། སྤྱི་
 མ་དྲུག་གི་སྟེང་དུ་སེམས་ཤེས་དང་བདུན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་པ་དབང་པོ་
 སྟོང་བའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་
 སྤྱིད་ཅེ་འི་ཉོན་མོངས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་
 པའང་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་དྲུག་པོ་ཐོབ་སྟེ། ཆོས་རྗེས་ཤེས་བདེན་བཞི་ཤེས་
 པ་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིད་ཅེ་འི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་པ་ཟད་པ་
 ཤེས་པ་ལ་གནས་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་དགུ་ཐོབ་སྟེ། མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་མ་
 གཏོགས་དགུ་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དབང་རྣམས་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་།
 རྟོགས་པའི་ཆོས་ཅན་མི་གཡོ་བ་དེར་དབང་པོ་འཕོ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐ་མ་
 དགུ་པ་གཉིས་ལ་གནས་པའང་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་བརྒྱ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། མི་
 སྦྱེ་ཤེས་པའང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

༡ བཤད་པའི་ལྷག་མ་དུ་ཐོབ་པ།

གསུམ་པ་ནི། བཤད་པའི་ལྷག་མ་ལ་བརྒྱད་ཐོབ། །ཞེས་བྱང་། སྤར་
བཤད་པའི་ལྷག་མ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
དགྲུ་པ་དང་མངོན་ཤེས་དང་སྤེལ་སྒོས་བྱེད་པ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་
བརྒྱད་བརྒྱད་ཐོབ་སྟེ། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་བརྒྱད་
རེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ས་གང་དུ་ཤེས་པ་དུ་ཐོབ་པ་དང་།

གཉིས་པ་ས་གང་དུ་ཤེས་པ་དུ་ཐོབ་པ་ནི། གང་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱ་
ཕྱིར་གང་། །ཐོབ་པ་དེར་ཡང་འོག་མ་འཐོབ། །ཟད་པ་ཤེས་ལ་ཟག་བཅས་
ཀྱང་། །ས་ཀྱན་སྒོན་རྟེན་མི་ཐོབ་པོ། །ཞེས་བྱང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལམ་
གང་གི་སྐབས་སུ་ཤེས་པ་དུ་འཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ས་འོག་མ་གང་ལ་ཆགས་
པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐྱོར་ལམ་སོགས་དང་འདས་ལམ་གྱིས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་གིས་ས་འོག་མས་བསྐྱས་པའི་ལམ་གང་ཐོབ་པ་དེར་
ཡང་རང་ས་དང་འོག་མའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།
ཟད་པ་ཤེས་པ་ལ་གནས་པ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་དུ་མ་ཐོབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་དུ་མ་ཟད་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མི་སྐྱུག་པ་སྒྲིམས་དང་དབྱུགས་
རྩལ་འབྱུང་དང་། དྲན་ཉི་དང་། བསམ་གཏན་ས་རྒྱག་དང་། གཟུགས་མེད་

དང་བཅས་པ་བརྟུ་གཅིག་པོ་ཀུན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཡང་ས་ཀུན་ལས་སྟོན་མ་རྟེན་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི། རྟེན་ཟེན་མི་འཐོབ་སྟེ།
ཐོབ་ཟེན་སྐར་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཐོབ་པའི་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་ཐོབ་པའི་དབྱེ་བ་ནི། རྟེན་དང་སྟེན་བཅས་བྱ་བ་ནི། དགོ་བ་
འདུ་བྱས་འཐོབ་པའོ། གཉེན་པོ་དང་ནི་ཐག་བསྐྱང་བའི། ཐོབ་པ་ཟག་དང་
བཅས་པའི་ཡིན། ཞེས་བྱང་། ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། རྟེན་
པའི་ཐོབ་པ། བསྟེན་པའི་ཐོབ་པ། གཉེན་པོའི་ཐོབ་པ། ཐག་བསྐྱང་བའི་ཐོབ་པ་
དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། སྐར་མེད་གསར་དུ་
རྟེན་པ་དེ་དང་པོ་དང་། དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་དུ་ཡང་ཡང་མངོན་དུ་
བྱེད་པ་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀའང་དགོ་བ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཐོབ་པ་
དང་། སྐར་བྱ་སྟོང་བཞིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དེ་གསུམ་པ་དང་། སྐར་བྱ་
ལས་གྲོལ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དེ་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་
ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱི་མའི་དོན་འཆད་
ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དེ། དགོ་བ་ཟག་བཅས་ལ་ཐོབ་པ་བཞི་ག་ཡོད་པའི་
དོན་དུ་འང་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་ཏེ། དགོ་བ་འདུས་
བྱས་ལ་རྟེན་བསྟེན་ཀྱི་ཐོབ་པ་གཉིས། ཟག་བཅས་ལ་གཉེན་པོ་དང་ཐག་

བསྐྱིང་བ་གཉིས། ཟག་མེད་ལ་རྟེན་བསྟན་གཉིས། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་
མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་ལ་གཉིན་པོ་དང་ཟག་བསྐྱིང་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ།

ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་གཉིས། དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་
བཤད་པ། དོན་བསྟུ་བ་དང་གསུམ།

དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ནི་མ་འདྲེས་པ། སྟོབས་ལ་སོགས་པས་
སོ་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་བྱུང་། གྲེ་སྤྲོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སྟོབས་བརྒྱ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མི་
འཛིགས་པ་བཞི། དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་གསུམ། ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་
བཅས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་བེད། ལུགས་གཞན་ལྟར་ན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ།
རྟོགས་པ་མ་འདྲེས་པ་དུག། སྟོན་པ་མ་འདྲེས་པ་དུག། འཕྲིན་ལས་མ་འདྲེས་
པ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་འདོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། སྟོབས་དང་། མི་འཛིགས་པ་དང་། དྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་
དང་། ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་བཞི།

༡ ལྟོབས།

དང་པོ་ལ། མཁྱེན་པའི་ལྟོབས་དང་། ལྟོབས་གཉིས། དང་པོ་ནི།
སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། ས་གང་དུ་ཡོད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་གསུམ།

དང་པོ་ནི། གནས་དང་གནས་མིན་ཤེས་པ་བརྟུ། །ལས་འབྲས་ལ་
བརྒྱད་བསམ་གཏན་སོགས། །དབང་པོ་མོས་དང་ཁམས་ལས་ནི། །དགྲའོ་
ལམ་དག་ལམ་བརྟུ་འམ། །གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན། །ཟད་པ་དྲུག་
གམ་བརྟུ་ཡིན་རོ། །ཞེས་བྱུང་། ལྟོབས་དང་པོ་དྲུག་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་བརྟུས་
བསྟུས་ཚུལ་ཡོད་དེ། གནས་དང་གནས་མིན་པ་མཁྱེན་པའི་ལྟོབས་ནི་ཤེས་
པ་བརྟུས་བསྟུས། ལས་དང་འབྲས་བྱ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མཁྱེན་པའི་ལྟོབས་ནི་
འགོག་ལམ་གི་ཤེས་པ་གཉིས་མིན་པའི་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས། བསམ་གཏན་
དང་སོགས་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་རྣམ་ཐར་སོགས་མཁྱེན་པ་དང་དབང་པོ་
མཆོག་དམན་དང་མོས་པ་དག་ཁམས་སྣ་ཆོགས་མཁྱེན་པའི་ལྟོབས་བཞི་ནི་
འགོག་ཤེས་མིན་པའི་ཤེས་པ་དགྲུས་བསྟུས་པའི་བྱིར། ལྟོབས་བྱི་མ་བཞི་
ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་གང་གིས་བསྟུས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལས་འབྲས་བྱ་དག་
བཅས་ན་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་ལྟོབས་དག་ལ་ཤེས་པ་
བརྟུ་ཡོད་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་བསྟུས་པ་འམ། །རང་གི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
འགོག་ཤེས་མིན་པའི་དགྲུས་བསྟུས། ལྟོན་གནས་མཁྱེན་པ་དང་འཆི་འཕོ་

དང་སྐྱེ་བའི་མཁུན་རབ་སྟོབས་གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། ཟག་པ་
 ཟད་པ་མཁུན་པའི་སྟོབས་ནི་འགོག་པ་ཁོ་ན་ཤེས་པའི་ཆེ་ཆོས་ཤེས་རྗེས་
 ཤེས་འགོག་ཤེས་པ་དང་ཤེས་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་དྲུག་
 གིས་བསྐྱུས་པའམ། གཞན་གྱི་ཆེ་ཤེས་པ་བཙུས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། སྟོན་གནས་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བའི་སྟོབས། །བསམ་གཏན་དག་ན་
 ལྷག་མ་ནི། །ས་རྣམས་ཀུན་ན་ཞེས་བྱུང་། སྟོབས་བཙུ་པོ་ཆོས་ཅན། ས་གང་
 ན་ཡོད་པའི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། སྟོན་གནས་མཁུན་པ་དང་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་
 མཁུན་པའི་སྟོབས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་དག་ན་ཡོད། སྟོབས་
 ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་འདོད་པ་ནས་སྤིང་ཅེའི་བར་གྱི་ས་རྣམས་ཀུན་ན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཅེའི་ཕྱིར། འདིའི་སྟོབས་གང་ཕྱིར་ཐོགས་མི་མངལ། །
 ཞེས་བྱུང་། རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་སྟོབས་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། སངས་རྒྱས་
 འདིའི་རྒྱན་གྱི་སྟོབས་རྣམས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་སྟོབས་ཤེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་ཤེས་བྱའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མི་
 མངའ་བར་འཇུག་པའི་མཁུན་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་ལ་སྤོང་མེད་བྱ་ཡི་སྟོབས། །གཞན་དག་ཆོགས་ན་
 སྤང་ཆེན་སོགས། །བདུན་ཅུས་སྒྲགས་པའི་སྟོབས་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་རེག་བྱའི་

སྐྱེ་མཆེད་དོ། །ཞེས་བྱུང་། སངས་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། བྱི་ཁྱུ་ལྟོ་བས་
 བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་ལ་སྐྱེད་མེད་ཀྱི་བྱུ་ལྟོ་བས་མངའ་བའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་
 དཔོན་གཞན་དག་ན་རེ། ཆོག་ས་སྐྱུ་བ་རྒྱ་ཅ་གཉིས་རེ་རེ་ནའང་སྐྱེད་
 མེད་ཀྱི་བྱུ་ལྟོ་བས་མངའ་བེད། སྐྱེད་མེད་ཀྱི་བྱུ་ལྟོ་བས་ཆད་ཡོད་དེ། སྐྱེད་
 ཆེན་པལ་པ་དང་། སོགས་ཀྱིས་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེད་པོ་ཆེ་དང་། ཆེན་པོ་ཆེ་དང་།
 རབ་གཞོན་དང་། ཡན་ལག་མཆོག་དང་། ལྟོ་བས་མཆོག་དང་། སྐྱེད་མེད་ཀྱི་
 བྱུ་བདུན་པོ་དེ་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་བཅུ་འབྲུར་གྱིས་ལྟོ་བས་སྐྱེ་གས་
 པ་སྐྱེ་སྐྱེ་གས་པའམ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ལྟོ་བ་དཔོན་རང་ལྷགས་ནི་སྐྱེ་ལྟོ་བས་ལས་
 ལྷགས་ཀྱི་ལྟོ་བས་ཆེ་བར་བཞེད་དེ། མཐའ་ཡས་ཤིང་ཆད་མེད་པར་བཞེད་
 པའི་ཕྱིར། ལྟོ་བ་ལྟོ་བས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་ག་བྱུ་ལྟོ་བ་ཆེད་ཡིན་ཏེ། ལྟོ་བེམ་
 པོར་འདོད་པའི་ལྷགས་ལ་ནི་འབྲུར་བཞེད་ཀྱི་ལྟོ་བ་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

༡ མི་འཇིགས་པ།

གཉིས་པ་མི་འཇིགས་པ་ནི། མི་འཇིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །རི་ལྷར་
 ལྟོ་བས་ནི་དང་པོ་དང་། །བཅུ་པ་གཉིས་པ་བདུན་པ་བཞིན། ཞེས་བྱུང་། མི་
 འཇིགས་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། རང་དོན་རྟོགས་པ་སྐྱེ་ཆོགས་
 དང་སྐྱེད་ས་པ་སྐྱེ་ཆོགས་གཉིས་དང་། གཞན་དོན་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་དམ་
 བཅས་པ་དང་དེས་པར་འབྲུར་བའི་ལམ་ལ་དམ་བཅས་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་

ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་རི་ལྟར་སྟོབས་དང་པོ་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་
 བ་མཐུན་པའི་སྟོབས་ནི་ཤེས་པ་བཙུ་དང་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ལྟར་
 མི་འཇིགས་པ་དང་པོ་དང་། སྟོབས་བཙུ་བ་ཟག་པ་ཟད་མཐུན་པ་ནི་ཤེས་པ་
 དུག་གམ་བཙུ་དང་ས་བཙུ་གཅིག་གིས་བསྐྱས་པ་ལྟར་མི་འཇིགས་པ་གཉིས་
 བ་དང་། སྟོབས་གཉིས་པ་ལས་འབྲས་མཐུན་པ་ནི་ཤེས་པ་བརྒྱད་དང་ས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ལྟར་མི་འཇིགས་པ་གསུམ་པ་དང་། སྟོབས་བདུན་
 བ་ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་ལམ་མཐུན་པ་ནི་ཤེས་པ་བཙུ་འམ་དགྲ་དང་ས་ཐམས་
 ཅད་ན་ཡོད་པ་ལྟར་མི་འཇིགས་པ་བཞི་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༡ དྲན་པ་ཉེར་གཞག་པ།

གསུམ་པ་ནི། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བདག་ཉིད་གསུམ། ཞེས་བྱུང་།
 འདིར་བསྟན་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། འཁོར་
 གྲུས་པས་ཆོས་ཉན་པ་ལ་མི་ཆགས་པའི་དེ། མི་གྲུས་པས་ཉན་པ་ལ་མི་ཁྱོ་
 བའི་དེ། གྲུས་མི་གྲུས་འབྲེན་མ་ལ་དེ་གཉིས་མི་འབྱུང་བའི་བཏང་སྟོམས་དྲན་
 པ་ཉེར་གཞག་གི་བདག་ཉིད་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༢ ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ།

བཞི་པ་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ནི། ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ཀུན་རྫོབ་སྟོ། །ཆོགས་
 དང་ནམ་པ་སྟོད་ཡུལ་དང་། །མཉམ་པའི་ཕྱིར་དང་ཆེས་ཆེའི་ཕྱིར། །ཐ་དད་

བྱ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད། ཅེས་བྱུང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། བྱིང་གི་ངོ་བོའི་
བྱུང་པར་ཡོད་དེ། གུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་སྒྲིའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། འདིག་རྟེན་ལ་ཉིན་མཆོན་དུས་དུག་དུ་སྲུ་ནི་དར་སྲུ་ནི་རྒྱད་སྲུ་ནི་
སྒྲིའི་སྲུ་ནི་མ་སྒྲིའི་སྲུ་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་གྲོལ་བར་བྱ་སྒྲུམ་དུ་དགོངས་པའི་
བྱུང་པར་ལྔ་དང་ལྔ་ན་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་འབྱེད་བྱུང་པར་ཆོག་པ་ཆེན་པོས་འབྲུག་པ་
དང་། རྣམ་པའི་བྱུང་པར་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་ལ་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
དང་། སྒྲིའི་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་དང་།
འབྲུག་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པར་མཉམ་པར་
འབྲུག་པའི་ཕྱིར་དང་། རོ་བོའི་བྱུང་པར་ཆོས་རྣ་བ་དང་ཆེས་ཆེ་བའི་གུན་
རྫོབ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་
སྒྲིའི་རྗེ་ཆེན་པོ་ཅམ་ལ་མི་བྱེད་དེ། སྒྲིའི་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་
ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲིའི་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་ཞེ་
སྒྲིའི་མེད་པ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་གཏི་ཐུག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། སྒྲིའི་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ།
སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན། བསམ་གཏན་
བཞི་ལ་བརྟེན་པ། ཉན་ཐོས་ལ་འང་ཡོད་པ། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་

བས་ཐོབ་པ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྐྱོབ་པར་འདོད་པ། འཕྲིན་ལས་
ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་
སེམས་ཅན་ལ་དམིགས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཅན། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ། སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ།
སྤྱིད་ཅེ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ཚུལ་གྱིས་ཐོབ་པ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་
སྐྱོབ་པར་འདོད་པ། འཕྲིན་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཀྱང་ལ་འཇུག་པའི་བྱེད་པར་
དང་ལྡན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱེད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཆོགས་དང་ནི།
ཆོས་སྐྱེ་འགྲོ་བའི་དོན་སྐྱོད་པས། མཉམ་པ་ཉིད་དེ་སྐྱེ་ཆེ་དང་། རིགས་ནས་
སྐྱེ་བོང་ཆོད་ཀྱིས་མིན། ཞེས་བྱུང་། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐམས་
ཅད་ཆོས་ཅན། མཉམ་པ་གསུམ་གྱིས་མཉམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་
བསགས་པར་མཉམ་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བོར་པར་མཉམ་པ་དང་།
འཕྲིན་ལས་འགྲོ་བའི་དོན་སྐྱོད་པས་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། མི་མཉམ་
པའི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། རྒྱ་ཆེ་རིང་བྱུང་དང་། རིགས་བཟང་ངན་དང་། རྐྱེ་བོང་
ཆོང་ཆེ་ཆུང་ནི་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་མི་མཉམ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བྱུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ།

མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས།

༡ མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། ཆོས་གཞན་སྟོབ་དང་ཐུན་མོང་ཡིན། ཁ་ཅིག་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་
དང་། ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྟོན་གནས་ཤེས། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་ལོན་
སོགས། ཞེས་བྱུང་། ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ།
སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཉོན་མོངས་མེད་དང་
སྟོན་གནས་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པའི་རིག་པ་དང་། མདོར་ཤེས་
དང་། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་དང་། ཚད་མེད་བཞི་དང་། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་
དང་། ཟེལ་གཞོན་ཟད་པར་སོགས་ནི་སངས་རྒྱལ་དང་སྟོབ་མ་ཉན་ཐོས་
གཉིས་ཐུན་མོང་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་ལས་བསམ་
གཟུགས་དང་མདོར་ཤེས་དང་ཚད་མེད་སོགས་ཁ་ཅིག་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་
ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

༢ རྒྱལ་པར་བཞད་པ།

གཉིས་པ་ལ། སྟོབ་པ་འཕགས་པ་དང་ཐུན་མོང་པའི་ཡོན་ཏན་དང་།
སོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་བཞད་པ་གཉིས།

དང་པོ་སྟོབ་པ་འཕགས་པ་དང་ཐུན་མོང་པའི་ཡོན་ཏན།

དང་པོ་ལ། ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་། སྟོན་གནས་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་

ཡང་དག་པའི་རིག་པ་བཞི་དང་། དེ་དག་ཐོབ་ཚུལ་དང་། ཞར་བྱང་བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་ངོས་བཟུང་བ་ལྟ།

༡ ཅོན་མཆོད་སྐྱེད་པ།

དང་པོ་ནི། ཅོན་མཆོད་སྐྱེད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས། །བསམ་གཏན་མཐའ་ན་མི་གཡོའི་ཆོས། །མིས་སྐྱེད་ཅོན་མཆོད་སྐྱེད་པ་ཀུན་གྱི་གསུང་ལ། །མ་སྐྱེས་གཞིར་བཅས་སྐྱེད་ལུལ་ཅན། །ཞེས་བྱང་། ཅོན་མཆོད་སྐྱེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། །བྱང་པར་ལྷ་དང་ལྷན་ཏེ། རོ་བོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། །ས་བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་པ་ཁོ་ནར་བརྟེན་པ། །གང་ཟག་དག་བཅོམ་པ་མི་གཡོའི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ། །རྟེན་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མིས་སྐྱེད་པ་ཁོ་ན་དང་། །དམིགས་པ་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་ཅོན་མཆོད་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་སྐྱེ་འགྱུར་གཞི་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་སྐྱེ་པའི་ཅོན་མཆོད་སྐྱེ་འགྱུར་འདི་དང་འདི་མི་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐྱེད་ལུལ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱེད།

༢ སྐྱེད་པ་གནས་ཤེས་པ།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེད་པ་གནས་ཤེས་པ་འང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་བྱང་། སྐྱེད་པ་གནས་ཤེས་པ་འང་ཆོས་ཅན། །སྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ལྷ་དང་ལྷན་ཏེ། །གཞན་གསུམ་ནི་སྐྱེད་པ་སྐྱེ་པའི་ཅོན་མཆོད་སྐྱེ་འགྱུར་འདི་དང་འདི་མི་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐྱེད་ལུལ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱེད།

དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་ནས་ཤེས་པ་འཇུག་པ་དང་། རྣམ་པ་ནི་
སྟོན་ནས་སྟོན་པ་བཏང་སྟེ་འདི་བཤད་པར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་རབ་མཐའི་བཞི་པ་
ལ་ཞུགས་པས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར།

༡ སོ་སོ་ཡང་དག་པའི་རིག་པ།

གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་ཆོས་དོན་ངེས་ཆིག་དང་། །སྟོབས་པ་སོ་སོ་
ཡང་དག་རིག །གསུམ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་མིང་དང་། དོན་དང་དག་ལ་ཐོགས་
མེད་ཤེས། །བཞི་པ་རིགས་པ་ཐགས་ཐོགས་མེད། །མངོན་བརྗོད་ལམ་ལ་
དབང་ཉིད་ལ། །དེ་ཡི་དམིགས་པ་དག་དང་ལམ། །ཤེས་པ་དགྲའོ་ས་ཐམས་
ཅད། །ཡང་དག་དོན་རིག་ཅུའམ་ཐུག །དེ་ནི་ཀུན་ན་གཞན་ཀུན་རྗེ་ག། །ཆོས་
ནི་འདོད་དང་བསམ་གཏན་ན། །དག་གི་འདོད་དང་དང་པོ་ན། །ཞེས་བྱུང་། སོ་
སོ་ཡང་དག་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། །བྱོད་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། །ཆོས་དང་
དོན་དང་ངེས་པའི་ཆིག་དག་སྟོབས་པ་སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གི་རྒྱད་དང་རྟེན་གཉིས་ཉོན་མོངས་མེད་པ་ལ་བཤད་
པ་དེ་བཞིན་ཡིན་ལ། དམིགས་པ་དང་ས་དང་ངོ་བོ་གསུམ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར།
དེ་བཞིའི་ངོ་བོའི་བྱད་པར་ཡོད་དེ་དང་པོ་གསུམ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཆོས་
ཀྱི་མིང་ངམ་ཆིག་དང་དོན་དང་དག་གི་བྱད་པར་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་
པ་དང་། བཞི་པ་སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་ནི་མྱང་འདས་སོགས་དང་

འབྲལ་བའི་རིག་པ་ཐགས་ཐོགས་མེད་པར་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ཤེས་ཤིང་།
 ལམ་ཉིང་དེ་འཇིན་ལ་དབང་བ་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེ་ཡི་དམིགས་པ་ཡོད་དེ། དག་གི་བྱུང་པར་དང་ལམ་ལ་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞི་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་བཅུ་དང་ས་གང་གིས་བསྐྱུས་
 པ་ཡོད་དེ། ཕྱི་མ་སྟོབས་པ་ནི་འགོག་ཤེས་མ་གཏོགས་དགྲ་དང་། འདོད་པ་
 ནས་སྤིང་ཅའི་བར་གྱི་ས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད། ཡང་དག་པའི་དོན་རིག་པ་ནི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ན་ཤེས་པ་བཅུ་དང་། ཟུང་འདས་ཡིན་ན་འགོག་
 པ་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་བྱད་ཤེས་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་དུག་
 གིས་བསྐྱུས་ཤིང་། དེ་ནི་ས་ཀྱན་ན་ཡོད་ལ། སྟོབས་དོན་གཉིས་ལས་གཞན་
 པའི་ཆོས་དང་ངས་ཆོག་རིག་པ་གཉིས་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པས་བསྐྱུས། ཆོས་
 རིག་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་སྟེ་ལྟན་ཡོད་ཅིང་། དག་སྟེ་ངས་ཆོག་
 རིག་པ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༤ དེ་དག་ཐོབ་ཚུལ།

བཞི་པ་ནི། མ་ཆང་བར་ནི་དེ་ཐོབ་མེད། །དུག་པོ་དེ་དག་རབ་མཐའ་
 ལས། །ཞེས་བྱུང་། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་ཆོས་ཅན། །བྱོད་གང་རུང་
 གཅིག་ཐོབ་ན་བཞི་ཀ་ཐོབ་པས་བྱབ་སྟེ། གང་རུང་གཅིག་མ་ཆང་བར་ནི་དེ་
 ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་སྟོན་གནས་དང་ཡང་དག་

རིག་པ་བཞི་སྟེ་ཐུག་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གང་གིས་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ།
རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོབས་ལས་ཐོབ་པའི་སྟེར།

༥ ཞར་བྱུང་བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་དོས་བརྒྱུང་བ།

ལྷ་པ། དེ་ནི་རྣམ་ཐུག་བསམ་གཏན་མཐའ། །དེ་ནི་ས་ཀྱན་གྱིས་མཐུན་
བྱས། །འཕེལ་བས་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིན། །སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་སྟོར་ལས་
སྟེས། །ཞེས་བྱུང་། རབ་མཐའ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ཐུག་ཡོད་དེ། དེར་
གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། སྟོན་གནས་མཁྱེན་པ་
དང་། དེས་ཆོག་མ་གཏོགས་པའི་སོ་སོ་ཡང་དག་པ་རིག་པ་གསུམ་དང་། དེ་
ལས་གཞན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་ཉིད་དང་ཐུག་ཡོད་པའི་སྟེར།
བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་འདི་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཉིད་ན་ཡོད་ཀྱང་
བཞི་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རབ་མཐའ་མིན་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་
རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ནི་དེར་འཛོག་པའི་སྟེར་ཏེ། རབ་མཐའ་དེ་ནི་ས་དགུ་
ཀྱན་གྱིས་མཐུན་པར་བྱས་ཤིང་འཕེལ་བས་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་འཛོག་པ་
ཡིན་པའི་སྟེར། དེར་ཐལ། རབ་མཐའ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་རྒྱས་ན་ནི།
འདོད་པ་ནས་སྤིང་ཅིའི་བར་དང་། དེ་ནས་སྤྲར་ཡང་འདོད་སེམས་ཀྱི་བར་
ཐམས་ཅད་ལ་དགའ་དགུར་སྟོམས་པར་འཇུག་རྒྱས་པའི་སྟེར། བཤད་མ་
ཐག་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་

ལ་ནི་སྦྱོར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། འབད་ཅིང་བསྐྱབས་ནས་སྦྱེས་
བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ནི་དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། སྦྱོར་བ་མེད་པར་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་ཐོབ་
བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སོ་སྦྱེ་དང་བྱན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ།

མངོན་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ། རོ་བོ། ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་གསུམ། དང་པོ་
ནི། རྩ་འབྲུལ་ན་བ་ཡིད་དང་ནི། སྟོན་ཆེ་འཆི་འཕོ་སྦྱེ་བ་དང་། །ཟད་ཤེས་
མངོན་དུ་བྱ་བ་ཡི། །མངོན་ཤེས་རྣམ་དུག་ཅེས་བྱུང་། མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་དུག་ཡོད་དེ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་དང་། ལྟ་ནི་ན་བའི་དང་།
གཞན་གྱི་ཡིད་དེ་སེམས་ཤེས་བའི་དང་། སྟོན་གྱི་ཆེ་རབས་སམ་གནས་
རྗེས་སུ་བྱན་བའི་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྦྱེ་བ་རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་། ཟག་པ་
ཟད་པ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་ཡི་མངོན་ཤེས་དང་དུག་ཡོད་བའི་ཕྱིར། དེ་
དག་གི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱུལ་པ་གཅིག་དང་དུ་མར་སྐྱུལ་
ཤེས་པ་དང་། སྒྲ་སྒྲ་རགས་དུ་མ་ཐོས་པ་དང་། བ་རོལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་བྱང་
པར་ཅི་རིགས་ཤེས་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་སྦྱེ་བ་སྟོན་མ་དུ་མ་བྱན་པ་དང་
འཆི་འཕོ་བ་དང་གང་དུ་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་དང་། མ་རིག་བའི་ཟག་པ་ཟད་པ་ལ་
དེར་ཤེས་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པ་ཞིག་ལ་འཛོག་བའི་
ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་གྲོལ་སྒོ། །བཞི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ། །སེམས་ལ་
 ཤེས་པ་ལྷ་ཡིན་ནོ། །ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་སྟོབས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱང་། དེ་
 དྲུག་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡན་ཆད་གྱིས་བསྟུས་པའི་
 སྒྲིའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། མངོན་ཤེས་གསུམ་པ་དང་དྲུག་པ་མ་
 གཏོགས་པའི་གཞན་བཞི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། གཞན་སེམས་ཤེས་
 པའི་མངོན་ཤེས་ནི་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་ལམ་ཤེས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་
 སེམས་ཤེས་དང་ལྷས་བསྟུས་པ་ཡིན་ལ། ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་ནི་
 སྟོབས་བཞིན་དུ་དྲུག་གམ་བརྩས་བསྟུས་པ་ཡིད་པའི་སྤྱིར། གསུམ་པ་ལ།
 བྱང་པར་གྱི་ཆོས་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། མངོན་ཤེས་ལྷ་སོ་སོར་བཤའ་བ་
 གཉིས། དང་པོ་ལ། སའི་བྱང་པར། དན་པ་ཉེར་གཞག་གི་བྱང་པར། རོ་བོའི་
 བྱང་པར། དེག་པའི་བྱང་པར། ཆོ་འབྲུལ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་དང་ལྷ། དང་པོ་
 ནི། ལྷ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་དག་ན། །རང་དང་འོག་མའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། །ཐོབ་
 བྱ་འདྲིས་པས་ཆགས་བྲལ་བས། །ཞེས་བྱང་། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྷ་པོ་ཆོས་
 ཅན། ས་གང་དུ་ཡོད་པའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་
 བཞི་དག་ན་ཡོད་ཅིང་གཟུགས་མེད་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྷ་ཆོས་
 ཅན། རང་ས་དང་འོག་སའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་དེས་རང་ས་
 དང་འོག་སའི་དེ་སྤྱུལ་རུས་གྱི་གོང་སས་བསྟུས་པ་མི་རུས་ལ། རྣ་བའི་དེས་

ཀྱང་རང་ས་དང་འོག་སའི་སྒྲ་ཐོས་ཀྱི་གོང་མ་མིན། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གསུམ་
 གྱིས་ཀྱང་རང་ས་དང་འོག་སའི་མིན་པར་གོང་སས་བསྐྱས་པ་མིང་ཤེས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེན་དུ་མཐོ་བ་མ་གཏོགས། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་རང་སྟོབས་
 ལས་གོང་མ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐོབ་
 ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྟོན་ཆོར་བས་གཞན་དུ་མ་འདྲིས་པར་སྟུར་བས་
 ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། འདྲིས་པས་ནི་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ལས་ཐོབ་པར་
 འགྱུར་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གསུམ་པ་བླན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ། དང་པོ་རྣ་བ་རྩུ་
 འབྲུལ་མིག་ཤེས་བྱུང་། མངོན་ཤེས་དུག་ཆོས་ཅན། བླན་པ་ཉེར་བཞག་གང་
 དང་ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། གསུམ་པ་གཞན་སེམས་ཤེས་ནི་སེམས་ཆོར་ཆོས་
 བླན་ཉེ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས། རྣ་བ་རྩུ་འབྲུལ་མིག་གི་མངོན་ཤེས་གསུམ་ནི་
 བླན་ཉེ་དང་པོ་ལུས་བླན་ཉེས་བསྐྱས། མངོན་ཤེས་གཞན་བླན་པ་ཉེར་བཞག་
 བཞིའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་
 ཤེས་ནི། །ལྷང་མ་བསྟན་དང་ལྟག་རྣམས་དགེ། །ཞེས་བྱུང་། ལྟགས་འདིར་
 མངོན་ཤེས་དུག་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགེ་སོགས་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་
 མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི་ལྷང་མ་བསྟན་
 ཡིན་ལ། ལྟག་མ་རྣམས་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། གསུམ་ནི་རིག་པ་སྟོན་མཐའ་སོགས། མ་རིག་པ་ནི་བསྟོག་
 ཕྱིར་དོ། །མི་སྟོབ་ཐ་མ་གཉིས་ནི་དེའི། །རྒྱད་ལ་སྟེས་ཕྱིར་དེ་ཞེས་བྲ། །སྟོབ་
 ལ་འདོད་དེ་མ་རིག་དང་། བཅས་རྒྱད་ཕྱིར་ན་རིག་མ་བཤད། །ཅེས་བྲུང་། མི་
 སྟོབ་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ལ་གསུམ་ནི་ཡོད་དེ། མི་སྟོབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་
 སྟོན་གནས་ཤེས་པ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དང་། ཟག་པ་ཟད་
 པ་ཤེས་པ་གསུམ་ལ་རིག་པ་གསུམ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིག་
 པ་ལ་དེ་གསུམ་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྟོན་མཐའ་དང་སོགས་
 པས་ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་བར་ལ་སྟོངས་པའི་མ་རིག་པ་ནི་བསྟོག་པར་བྲ་བའི་
 ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་ཤེས་གསུམ་པོ་རིམ་པ་ལྟར་གྱིས་དེ་
 གསུམ་རྣམ་པར་སྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །མི་སྟོབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐ་མ་ཟག་
 ཟད་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཉིད་མི་སྟོབ་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་གཉིས་ནི་སྟོབ་མི་
 སྟོབ་གང་རུང་ཡིན་ཡང་དེ་གཉིས་ལའང་མི་སྟོབ་པ་ཞེས་བྲ་བར་བརྗོད་པ་མི་
 འགལ་ཉེ། དེ་གཉིས་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་སྟེས་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་
 པའི་ཕྱིར། སྟོན་གནས་རྗེས་དྲན་དང་འཆི་འཕོ་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་
 ནི་སྟོབ་པ་ལའང་ཡོད་པར་འདོད་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་སྐབས་འདིར་རིག་
 པ་གསུམ་གྱི་གངས་སུ་མ་བཤད་དེ། སྟོབ་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་བཅས་པའི་
 རྒྱད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་རིག་པ་ནི་མ་རིག་པ་ལས་གྲོལ་བའི་

ལྷོག་ཆ་ནས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། དང་པོ་གསུམ་པ་དྲག་པ་ནི། ཆོ་འབྲུལ་རྣམས་ཡིན་བསྟན་པ་
མཆོག་། མི་འབྲུལ་ཕྱིར་དང་པན་པ་དང་། ཡིད་འོང་འབྲས་ལ་སྦྱོར་བྱེད་ཕྱིར།
ཞེས་བྱུང་། ཆོ་འབྲུལ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཆོ་
འབྲུལ་སོགས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་ཤེས་དྲག་གི་དང་པོ་
ནི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་དང་། མངོན་ཤེས་གསུམ་པ་གཞན་སེམས་ཤེས་
པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོ་འབྲུལ་དང་། དྲག་པ་ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་གྱི་
རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འབྲུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོ་འབྲུལ་ནི་ཡིད་འཕྲོག་པར་
བྱེད་པའི་འབྲུལ་བསྟན་པ་ལས་ཡིན་ལ། ཆོ་འབྲུལ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་རྗེས་
སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འབྲུལ་མཆོག་ཡིན་ཏེ། དེས་གདུལ་བྱ་ཡང་དག་པའི་དོན་
ལ་འབྲུག་པར་ངེས་པས་མི་འབྲུལ། གཞན་གཉིས་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྗེས་བསྟན་གྱིས་པན་པ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་འབྲས་
བུ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༡ མངོན་ཤེས་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ།

གཉིས་པ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས། ལྷའི་མིག་རྣ་བཤད་པ། རྩེས་
ཐོབ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་དང་གསུམ།

༡ རྩུ་འབྲུལ་གྱི་མདོན་ཤེས།

དང་པོ་ལ་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་ངོ་བོ་འབྲས་བུ་བཅས་པ། སེམས་ཡུལ་དང་
བཅས་པ། སྤྱལ་བ་བྱེད་ཚུལ་ཞར་བྱང་དང་བཅས་པ་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་
བཞི། དང་པོ་ནི། རྩུ་འབྲུལ་ཉིང་འཛིན་དེ་ལས་ནི། །སྤྱལ་དང་འགྲོ་བ་སྟོན་པ་
ལ། །ཡིད་མགྱོགས་འགྲོ་བ་གཞན་དག་ལ། །ཕྱིན་བྱེད་མོས་པ་ལས་བྱང་
ཡང་། །ཞེས་བྱང་། བྱེ་སྤྲོན་རེ། རྩུ་འབྲུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞིག་
ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། སྤྲོད་ཡོད་དེ། འབྱོར་བར་བྱེད་པས་སམ་སྦྱབ་པར་
བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅས་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཉིང་ངེ་འཛིན་དེས་བསྦྱབ་པར་བྱ་བ་
གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ལས་བྱང་བའི་སྤྱལ་བ་དང་འགྲོ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འགྲོ་བའི་ཚུལ་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་ལ་ཡུལ་ཐག་ཤིན་ཏུ་རིང་ཡང་
ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་སྦྱོབ་པའི་ཡིད་ལྟར་མགྱོགས་པའི་འགྲོ་བ་ཡོད་
ལ། གཞན་ཉན་རང་དག་ལ་ལུས་ཐག་རིང་བ་ལ་བྱ་བཞིན་དུ་ལུས་རིམ་གྱི་
ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། རིང་བ་ལ་ཉེ་བར་མོས་པ་ལས་བྱང་བའི་སྦྱར་དུ་ཕྱིན་
པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྤྱལ་བ་ནི། །ཕྱི་ཡི་སྦྱེ་མཆེད་
བཞི་རྣམ་གཉིས། །གཟུགས་གཏོགས་གཉིས་སྤྱལ་སེམས་དག་གི། །དེ་དག་
ཀྱང་ནི་བཅུ་བཞིའོ། །བསམ་གཏན་འབྲས་གཉིས་གནས་ལྗེའི་བར། །རིམ་

བཞིན་གོང་མ་ལས་སྐྱེས་མིན། དེ་ཆེད་བསམ་གཏན་བཞི་དེ་ནི། དག་དང་
 རང་ལས་དེ་ལས་གཉིས། །ཞེས་བྱང་། སྒྲུལ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་
 ཡོད་དེ། འདོད་པར་གཏོགས་པ་དང་གཟུགས་སུ་གཏོགས་པའི་དེ་གཉིས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྒྲུལ་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཕྱིར་སྐྱེ་
 མཆེད་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཕྱིར་སྐྱེ་ལ་སྐྱེ་པ་མེད་དེ། དེ་ལ་རིགས་འབྲེལ་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 པའི་སྒྲུལ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་གི་ལུས་སེང་
 གོ་སོགས་སུ་སྐྱེ་ལ་པ་དང་། གཞན་གྱི་ལུས་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་ལ་པ་གཉིས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། འདིར་སྐྱེ་ལ་པ་པོ་གང་ཟག་ཡིན་ཀྱང་གང་ཟག་དང་དབང་པོ་སྐྱེ་
 པ་མིན་པར་བཤད་དེ། ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་སྐྱེ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་
 གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་སྐྱེ་ལ་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སུ་
 གཏོགས་པའི་དྲི་རོ་མེད་པས་གཟུགས་དང་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་སྐྱེ་
 པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མངོན་ཤེས་ནི་སྐྱེ་པ་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་
 སེམས་དག་གིས་སྐྱེ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་སེམས་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་
 ཅན། བཙུ་བཞི་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་འབྲས་བུའི་སྐྱེ་སེམས་ལ་
 འདོད་པ་དང་རང་སའི་གཅིག་སྟེ་གཉིས་དང་། གཉིས་པ་ལ་རང་ས་མན་
 གསུམ་དང་། གསུམ་པ་ལ་རང་ས་མན་བཞི་དང་། བཞི་པ་ལ་སྐྱེ་སེམས་

འོག་ས་བཞི་དང་རང་ས་གཅིག་སྟེ་ལྷའི་བར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ས་འོག་མའི་སྐྱལ་སེམས་ཆོས་ཅན། ས་གོང་མ་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ། རང་
 ས་དང་འོག་ས་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྐྱལ་སེམས་དེ་ཆོས་ཅན། རྟེན་ཚུལ་
 ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞིན་དུ་འོག་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
 བྲལ་བས་རྟེན་པའི་ཕྱིར། སྐྱལ་སེམས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁོ་ན་ཡས་ལྔ་
 བར་འགྱུར་བ་མེད་དེ། ཁྱོད་ནི་དང་པོ་སྐྱལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་བསམ་གཏན་
 དག་པ་དང་། རྒྱན་གྱི་ཆེ་རང་ཉིད་དང་གཉིས་ལས་འབྱུང་ལ། སྐྱལ་པ་ལས་
 ལྔ་བའི་ཆེ་ཡང་བསམ་གཏན་དག་པ་བ་དང་རང་ཉིད་གཉིས་པོ་དེ་ལས་ལྔ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རང་གི་ས་པས་སྐྱལ་བར་བྱེད། །སྤྱར་འཇུག་པ་ནི་འོག་
 མས་ཀྱང་། །སྟོན་མིན་སྐྱལ་པ་པོ་དང་བཅས། །བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་
 གཞན་འཇུག་ཕྱིར། །ཞེ་བ་ལ་ཡང་བྱིན་བརྒྱབས་ཡོད། །མི་བརྟེན་ལ་མེད་
 གཞན་དག་མིན། །དང་པོ་དུ་མས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། །བྱང་བར་གྱུར་ནས་བརྒྱུག་
 པའོ། །བརྒྱུ་མས་ལས་སྐྱེས་པ་ལྷང་མ་བསྟན། །སྐྱེ་བ་ལས་སྐྱེས་རྣམ་གསུམ་
 མོ། །ཞེས་བྱུང་། ས་གཞན་གྱི་སྐྱལ་སེམས་ཆོས་ཅན། དེ་ལས་ས་གཞན་གྱི་
 སྐྱལ་པ་མི་བྱེད་དེ། སྐྱལ་པ་ནི་རང་སའི་སྐྱལ་སེམས་ཀྱིས་སྐྱལ་བར་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་གྱི་སྐྱལ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱར་

འབྲུག་པ་ནི་འོག་མ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་ཀྱིས་བྱེད་དེ། གྲང་ནི་དེར་
 མ་ཟད་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་སྐྱལ་པ་སྐྱ་བ་རང་སས་བྱེད་པར་
 ལྟོན་པའི་བྱིར། སྐྱལ་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་
 སྐྱལ་པ་ནི་སྐྱལ་པ་པོ་དང་བཅས་ཏེ་ཅིག་ཅར་སྐྱ་དེ་དགོས་ལ། ལྟོན་པའི་དེ་ས་
 ནི་རི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་བྱེད་པའི་བྱིར། འོ་ན། སྐྱལ་སེམས་ཀྱིས་དག་སྐྱ་
 བར་བྱེད་དམ་མིན་ན་གང་གིས་སྐྱ་བར་བྱེད་ཅེ་ན། དེ་ནི་སྐྱ་སེམས་ཀྱིས་བྱེད་
 དེ། དང་པོ་སྐྱལ་པ་གནས་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ། དེ་ནས་འདིས་ངག་
 འདི་ལྟར་སྐྱ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་སྐྱལ་སེམས་ལས་གཞན་ཏྱིག་དབྱེད་དང་
 བཅས་པའི་སྐྱ་སེམས་ཀྱིས་སྐྱ་བ་ལ་འབྲུག་པའི་བྱིར། བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་བ་པ་པོ་
 གསོན་པར་མ་ཟད། ཞི་བ་ལ་ཡང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཡོད་དེ། འོད་སྤང་
 ཆེན་པོ་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་རུས་པ་བྱམས་པ་འདི་གཉིས་དུ་མ་བྱོན་གྱི་
 བར་དུ་གནས་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་བརྟན་
 པ་རུས་པ་ལ་ཡིན་གྱི་ཤེས་སོགས་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་བརྟན་པས་མི་
 རུང་བའི་བྱིར། རྟེན་པ་གཞན་དག་ཁ་ཅིག་ནི་དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། དེའི་རུས་པ་
 གནས་པ་ནི་གནས་གཙང་གི་ལྟའི་མཐུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར། འོ་ན། སྐྱལ་
 སེམས་དུ་མས་སྐྱལ་པ་གཅིག་བྱེད་དམ་གཅིག་གིས་སྐྱལ་པ་དུ་མ་བྱེད་ཅེ་ན།
 གཉིས་ཀ་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི་སྐྱལ་སེམས་དུ་མས་སྐྱལ་པ་གཅིག་

བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྤྱིས་བྱང་བར་གྱུར་ནས་དེ་ལས་བསྒྲེག་པ་སྤྱུལ་སེམས་
གཅིག་གིས་གྱང་སྤྱུལ་པ་དུ་མ་བྱེད་ཀྱས་པའི་བྱིར། སྤྱུལ་སེམས་ལ་ལྷུང་མ་
བསྟན་མང་ཡང་དེ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། བསྒྲེམས་པ་ལས་སྤྱེས་པའི་སྤྱུལ་
སེམས་ནི་ལྷུང་མ་བསྟན་དུ་གནས་གཉིས་པར་བཞག་ཅིན་པ་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་
དབང་དུ་བྱས་ལ། ལྟ་སྤྱུལ་སོགས་པས་སྤྱེ་བའི་སྟོབས་ལས་སྤྱེས་པའི་སྤྱུལ་
སེམས་ལ་ནི་དགོ་མི་དགོ་ལྷུང་མ་བསྟན་ནམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། རྩ་འབྲུལ་གསང་སྤྲགས་སྟན་དག་
དང་། ལས་ལས་སྤྱེས་དང་ནམ་པ་ལ། །ཞེས་བྱང་། རྩ་འབྲུལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ལ་ནམ་པ་ལྟ་ཡོད་དེ། བསྒྲེམས་བྱང་དང་སྤྱེས་ཐོབ་དང་། གསང་སྤྲགས་ལས་
སྤྱེས་པ་དང་། སྟན་འགའ་ཞིག་རྒྱང་ལག་ལ་བསྐྱས་པ་ལས་སྤྱེས་པ་དག་དང་།
ལས་ལས་སྤྱེས་པ་བར་སྤིང་པའི་རྩ་འབྲུལ་ལྟ་བུ་དང་ལྟ་ཡོད་པའི་བྱིར།

༡ ལྟའི་མིག་ན་བཞད་པ།

གཉིས་པ་ནི། ལྟ་ཡི་མིག་དང་ན་བ་ནི། །བསམ་གཏན་ས་པའི་གཟུགས་
དང་བ། །རྟག་ཏུ་རྟོན་བཅས་མ་ཆང་མེད། །ཐག་རིང་སྤ་སོགས་སྤྱོད་ལུལ་
ཅན། །དག་བཅོམ་བསེ་རུ་སྟོན་ནམས་ཀྱིས། །སྟོང་གཉིས་གསུམ་དང་གངས་
མེད་མཐོང་། །ཞེས་བྱང་། ལྟའི་མིག་དང་ན་བ་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ།
བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྐྱས་པའི་ནང་གི་གཟུགས་དང་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། བསྐྱོམས་བྱུང་གི་ལྟ་ལྟོ་མིག་ན་གཉིས་ཆོས་ཅན། རོ་བོའི་བྱུང་བར་ཡོད་
 དེ། ཏྲག་ཏུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་བཅས་དང་། ལོང་བ་ལྟ་བུའི་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་
 མེད་པ་དང་། ཐག་རིང་བའི་གཟུགས་སྒྲ་ཕྱ་བ་སོགས་མཐོང་བའི་སྟོང་ཡུལ་
 ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དང་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་
 དག་བཅོམ་དང་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་ལྟོ་མིག་གིས་ཅི་ཅུ་མ་ཐོང་བའི་ཆད་
 ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྟ་ལྟོ་མིག་གིས་སྟོང་གཉིས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 དེས་སྟོང་གསུམ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེས་སྟོང་གསུམ་གངས་མེད་པ་དག་
 མཐོང་བའི་ཕྱིར།

༡ སྐྱེས་ཐོབ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་བར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ནི། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བས་ཐོབ་དེས་ནི། །སྤྱིད་པ་བར་མ་མི་
 མཐོང་ངོ། །སེམས་ཤེས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་གང་། །རྟོག་དང་རིག་སྒྲགས་ཀྱིས་
 བྱས་པའང་། །དཔྱུལ་བ་པས་ནི་དང་པོ་ཤེས། །མི་ལ་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་མེད། །
 ཅས་བྱུང་། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་ལྟ་ལྟོ་མིག་དེ་ཆོས་ཅན། །སྟོང་གིས་
 སྤྱིད་པ་བར་མ་མི་མཐོང་སྟེ། དེ་ནི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་མིག་གི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར། གཞན་སེམས་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། །སྟོང་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་
 དེ། གང་ན་དག་སོགས་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་དང་། །རྟོག་གིས་
 བྱས་པ་དང་། །རིག་སྒྲགས་ཀྱིས་བྱས་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།

ཡོད་དེ། དཔྱལ་བ་པས་ནི་དང་པོ་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱིས་
མི་ཤེས་ལ། མི་ལ་ནི་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་མངོན་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་
མི་རང་བཞིན་པ་ལ་སྐྱེ་བ་དྲན་པ་ནི་ཡོད་དོ། །

གནས་བདུན་པའི་ཆིག་དོན་བཤད་ཅིན་ཏོ། །

བག་ཤེས། ། །

༄༅། །ཆོས་མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་གནས་བརྒྱད་པའི་ ཆོག་འབྲེལ།

གནས་བརྒྱད་པ་སྟོམས་འཁྱག་བསྟན་པ།

གཉིས་པ། སྟོམས་འཁྱག་གི་ཡོན་ཏན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། སྟོམས་
འཁྱག་གི་དང་བཞིན། དེའི་བྱང་ཆོས། ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ། དེ་
ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ།

དང་པོ་སྟོམས་འཁྱག་གི་དང་བཞིན།

ཐུན་མོང་ཏུ་བཤད་པ། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པ་དང་གསུམ།

༡ ཐུན་མོང་ཏུ་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་ལ། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཁྱག་བཤད་
པ་གཉིས།

དང་པོ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཁྱག་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། སྟོམས་འཁྱག་གྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པ་གཉིས།

༡ དབྱེ་བ་སྦྱར་བ་སྟན་པ།

དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་དག་ནི་རྣམ་གཉིས་བཞི། དེར་སྐྱེ་བ་དག་
རབ་ཏུ་བཤད། །ཅེས་བྲུང་། འདི་ལ། ཚིག་དོན། སྐྱེ་དོན། མཐའ་དབྱེད་པ་དང་
གསུམ། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ།
རྒྱ་སྟོམས་འདུག་གི་བསམ་གཏན་དང་། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་
གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ལའང་བཞི་བཞི་ཡོད་དེ། རང་རང་གི་
བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཞི་པའི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་སྐྱེ་བའི་བསམ་
གཏན་དག་ནི་འདིར་རྒྱས་པར་མི་འཆད་དེ། རྒྱ་སྟོམས་འདུག་གི་བསམ་
གཏན་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་
གནས་གསུམ་གསུམ་དང་། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་སྐྱེལ་སྟོམས་དང་
གནས་ལྔ་པོ་ནི་སྒྲར་རབ་ཏུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྐྱེ་དོན། ས་མཆམས་དང་བཞི།
དང་པོ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྐྱུས་པའི་སྟོན་ས་བཞི་སེམས་གཅིག་
པ་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འདུག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་ཉེར་བསྟོན་གས་
དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། དང་པོའི་ཉེར་
བསྟོན་ས་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་ཉེར་བསྟོན་གས་ལ་གཉིས་ཡོད་

དེ། ཞི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉིར་བསྟོགས་དང་ལྷག་མཐོང་སྐབས་ཀྱི་ཉིར་བསྟོགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལ་དྲུག་ཡོད་དེ། མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དང་། མོས་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད། དགའ་བ་སྤྱད་པའི་ཡིད་བྱེད། དམྱོད་པ་ཡིད་བྱེད། སྦྱོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་དང་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་བྱེད་བདུན་པ་སྦྱོར་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད་ནི་ཉིར་བསྟོགས་མིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གཉིས་ཡོད་དེ། དག་པ་དང་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་གཉིས་ཡོད་དོ། ཡང་གནས་པ་ཆ་མཐུན། བྱད་པར་ཆ་མཐུན། དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་སོགས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐྱོད་ཡོད་དེ། འདིས་སེམས་པར་བྱེད་པས་ན་བསམ་གཏན་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ས་མཆམས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྟོགས་ཐོབ་པ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གང་རུང་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་བའི་གཟུགས་ལྷུང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་དབང་གིས་དེར་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་གི་ལྷུང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་

མི་རུས་ཏེ། གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དེ་གང་རུང་ཡིན་ན། སྟོམས་
 འཇུག་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། བསམ་གཏན་བཞི་ཀའི་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 སྐྱེས་ཐོབས་ཀྱི་ས་ཐོབ་པའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རྒྱ་སྟོམས་
 འཇུག་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱ་
 སྟོམས་འཇུག་དེ་ངོ་བོ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་ན་སྤང་པོ་ལྷ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ཐེད་ན།
 དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དགོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ནི་ཉོན་
 མོངས་ཅན་ལ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྲས་བརྗོད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག
 འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་བསམ་གཟུགས་མེད་པ་ལྟར་འདོད་ཁམས་པའི་
 རྒྱུད་ལའང་དེ་དག་མེད་ཐེད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་མིའི་རྒྱུད་
 ལ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་ཀྱང་དེ་འདོད་
 པའི་སས་བསྐྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྟོམས་འཇུག་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཞག་པ།

གཉིས་པ་ནི། སྟོམས་འཇུག་དགོ་བ་ཅེ་གཅིག་པ། །རྗེས་འབྲང་བཅས་
 ན་སྤང་པོ་ལྷ། །དཔྱོད་དང་དགའ་དང་བདེ་དང་ལྷན། །ཡན་ལག་སྤྲ་མ་སྤངས་
 པ་ཡི། །ཞེས་བྱུང་། །བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན།

ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་གི་སྒྲོ་ནས་འོག་ས་ལ་ཆགས་བྲལ་
བྱས་པའི་དགེ་སེམས་རྩེ་གཅིག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤང་པོ་ལྷ་དང་བཅས་
ཏེ། རྩེས་འབྲང་དང་བཅས་ན་སྤང་པོ་ལྷ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྟོག་
དཔྱེད་དང་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་དགེ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དང་ལྷན་པའི་
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་
གཏན་གཉིས་པ་ནས་བཞི་པའི་བར་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། ངོ་བོའི་བྱང་
པར་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་སྤངས་པའི་སྒྲོ་ནས་འོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རིམ་པ་བཞིན་དུ་དཔྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོ་ནས་དང་། དཔྱེད་པ་དང་དགའ་
བ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་དང་། དཔྱེད་དགའ་བདེ་བ་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོ་
ནས་བཞག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གསུམ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་
གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་ངོ་བོར་འོག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་བ། རོབ་ཚུལ། དམིགས་པའི་བྱང་། སོ་སའི་ངོ་བོ་
དང་བཞི། དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཟུགས་མེད་སྤང་པོ་བཞི། །ཞེས་བྱང་།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་བསམ་
གཏན་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་གཟུགས་མེད་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་

གཟུགས་མེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་རེ་རེ་ལ་འང་བཞི་བཞི་ཡོད་དེ། རྣམ་
མཁའ་མཐའ་ཡས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད། འདུ་ཤེས་མེད་མིན་
གྱི་བར་བཞི་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་ན་ཕྱང་པོ་བཞི་བ་
ཅན་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཕྱང་མ་གཏོགས་པ་བཞི་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་
ཡོད་དེ། དམིགས་པའི་སྟོན་པ་འོག་ས་ལས་འདའ་བའི་རིགས་གནས་གྱི་
སྟོམས་འདུག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འོག་མའི་ས་ལས་དབེན་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་བྱུང་།
གཟུགས་གཟུགས་མེད་གྱི་སྟོམས་འདུག་གི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། འཛོལ་
ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་རང་གི་འོག་མའི་ས་ལས་དབེན་པ་ལས་ཏེ་ཆགས་བྲལ་
གྱི་རོ་བོར་སྐྱེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཉེར་བསྟོགས་གསུམ་དང་བཅས་པར་ནི། གཟུགས་གྱི་
འདུ་ཤེས་བཤེག་ཅེས་བྲ། །གཟུགས་མེད་པ་ན་གཟུགས་མེད་དོ། །གཟུགས་
ནི་སེམས་ལས་སྐྱེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་མེད་གྱི་དངོས་གཞི་
བཞི་དང་གཟུགས་མེད་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་བཅས་པ་ཆོས་
ཅན། གཟུགས་གྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་བཤེག་པའམ་བྲལ་ཅེས་བྲ། ཞེ་
འདུ་ཤེས་རགས་བ་མི་རྒྱ་བའི་ཕྱིར། བལ་ཆེན་སྟེ་བ་སོགས་འགའ་ཞིག་
གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་། གཞི་ཐམས་ཅད་

ཡོད་པར་སྤྱི་བའི་བྱེ་སྤྱི་ལུགས་ལ་གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་མེད་
 དེ། དེ་མེད་ཀྱང་གང་ཟག་མི་རུང་བ་ནི་མིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་གང་
 ཟག་ནི་མིང་བཞིའི་ཕྱང་པོ་ཙམ་གྱིས་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོ་ན། གཟུགས་
 མེད་ནས་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་སྤྱི་བའི་ཆེ་གཟུགས་རྒྱན་ཆད་བར་
 འགྱུར་སྒྱུ་མ་ན། དེ་ལ་བྱེ་སྤྱི་ན་རེ། སྤྱོན་མེད་དེ། དེར་སྤྱི་བའི་གཟུགས་དང་
 པོ་ནི་གཟུགས་མེད་པའི་འཆི་ཁའི་སེམས་གྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པ་
 ལས་སྤྱི་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་གཟུགས་ཅན་དང་མཐུན་པའི་སེམས་
 ཀྱི་རྒྱན་དག་གིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་དང་རྣམ་སྤྱོན་གྱི་རྒྱ་སྤར་འགགས་
 ལས་གཟུགས་དེ་སྤྱི་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་བེར། མདོ་སྤེ་བ་ན་རེ། སྤྱོན་མེད་
 དེ། གཟུགས་དང་པོ་དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱོན་གྱི་རྒྱས་བསྐྱོས་པས་
 སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་རང་རྒྱུད་ལ་རྟེན་པ་དེ་ལས་སྤྱི་བའི་བྱིར་བེར། སྤྱོབ་
 དཔོན་སོགས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཞན་དག་ན་རེ། སྤྱོན་མེད་དེ། གཟུགས་དང་
 པོ་དེ་རང་ཉིད་བསྐྱེད་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བས། བག་ཆགས་དེ་
 གཟུགས་དེའི་ཉིར་ལེན་དུ་འདོད་པའི་བྱིར། དེ་གཟུགས་མེད་ནའང་ཡོད་དེ།
 དེ་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྷར་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་སྤེ་
 བདུན་དཀའ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་བཤད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་དམིགས་རྣམ་ནི། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། རྣམ་མཁའ་མཐའ་

ཡས། །ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་བྱ་དེ་ལྟར། །སྒྲིབ་ཕྱིར་དམན་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་མེད། །
 འདུ་ཤེས་མེད་པའང་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་བྱུང་། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་
 སོགས་བཞིར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། སྒྲིབ་བའི་དུས་སུ་
 རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སོ་སྟམ་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྟམ་པ་
 དང་། ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཅེས་བྱ་བར་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་དེ་དག་ལ་རབ་ཏུ་
 སྒྲིབ་བའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སོགས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་
 པའི་ཕྱིར། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་པའང་མིན་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་བའི་དུས་སུ་འདུ་ཤེས་ནི་ནད་དོ་འབྲས་
 སོ་བྱུག་རྩའོ་སྟམ་དུ་འདུ་ཤེས་དམན་པའི་ཕྱིར་དང་དངོས་གཞིའི་ཆེ་འདུ་
 ཤེས་རགས་པ་ཡོད་པ་ཡང་མིན་ལ་སྤྲ་བ་མེད་པ་མིན་ནོ་སྟམ་པའི་སྟོམས་
 འཇུག་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་འཇོག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བྱུན་མོང་དུ་བཤད་པ།

དེ་ལྟར་སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞིའི་རྩམ། །རྣམ་པ་བརྒྱད་བདུན་རྣམ་
 པ་གསུམ། །རོ་མུང་ལྗན་དང་དག་པ་བ། །ཟག་མེད་བརྒྱད་པ་རྣམ་པ་གཉིས། །
 རོ་མུང་མཚུངས་ལྗན་སྟེད་བཅས་སོ། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དགེ་བ་ནི། །དག་པ་
 དེ་ནི་དེས་མུང་བྱ། །ཟག་མེད་འཇིག་རྟེན་འདས་པའོ། །ཞེས་བྱུང་། དེ་ལྟར་
 སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞིའི་རྩམ་ཆོས་ཅན། །རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་འདོད་དེ།

བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་བཞི་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 སྲིད་ཅེ་མ་གཏོགས་བདུན་པོ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དེ། རོ་
 བྱང་ལྡན་དང་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་གསུམ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་
 སྲིད་ཅེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རོ་བྱང་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་
 དག་པ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་
 ཅན་ཆོས་ཅན། རོ་བོའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བའི་རྣམས་རོ་
 བྱང་གི་སྲིད་པ་སོགས་གང་རུང་དང་བཅས་པ་ཞིག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དག་
 པ་དེ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་པའི་དག་བས་བསྐྱུས་པའི་སྟོམས་
 འཇུག་ཞིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དག་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། བྱང་སྟོམས་
 འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་དེས་བྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བྱང་ལ་ཞེན་ནས་ཉོན་
 མོངས་ཅན་དུ་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ཆོས་
 ཅན། བྱང་གྱི་རོ་བོ་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྟོམས་
 འཇུག་བག་མེད་ཞིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ།

ཡན་ལག་གྱེ་བྲག་རྒྱ་བཤད་པ་ལ།

དགྱེ་བ་དང་བསྐྱུ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡན་ལག་ལྡན་ཚུལ་དང་ཞར་
 བྱང་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། དང་པོ་ལ་ལྷ་རྟོག་དཔྱེད་དང་། །དག་དང་

བདེ་བ་ཏིང་འཛིན་རྣམས། །གཉིས་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག་བཞི། །རབ་དང་དང་ནི་
 དགའ་ལ་སོགས། །གསུམ་པ་ལ་ལྔ་བཏང་སྟོམས་དང་། །བྲན་དང་ཤེས་བཞིན་
 བདེ་དང་གནས། །མཐའ་ན་བཞི་བྲན་བཏང་སྟོམས་དང་། །བདེ་མིན་དུག་མིན་
 ཏིང་འཛིན་རྣམས། །ཞེས་བྱུང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཆོས་ཅན། །སྤྱོད་ལ་ལྔ་
 ཡོད་དེ། རྟོག་དཔྱོད་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་། དགའ་བ་དང་བདེ་བ་པན་
 ཡོན་གྱི་ཡན་ལག །ཏིང་ངེ་འཛིན་གནས་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་སྤྱོད་པའི་
 ཕྱིར། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། །སྤྱོད་ལ་ཡན་ལག་བཞི་ཡོད་དེ། ནང་
 རབ་ཏུ་དང་བ་གཉེན་པོའི་དང་། དགའ་བ་དང་སོགས་གྱིས་བདེ་བ་པན་ཡོན་
 གྱི་དང་། ཅེ་གཅིག་པ་གནས་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་
 གཏན་གསུམ་པ་ཆོས་ཅན། །སྤྱོད་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་ཡོད་དེ། བཏང་སྟོམས་དང་
 བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གཉེན་པོའི་དང་། བདེ་བ་པན་ཡོན་གྱི་དང་། ཏིང་ངེ་
 འཛིན་གནས་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་མཐའ་
 བཞི་པ་ཆོས་ཅན། །སྤྱོད་ན་ཡན་ལག་བཞི་ཡོད་དེ། བྲན་པ་དང་བཏང་སྟོམས་
 གཉེན་པོའི་དང་། བདེ་མིན་དུག་བསྐྱེད་ཡང་མིན་པའི་ཆོར་བ་པན་ཡོན་གྱི་
 དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གནས་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་
 གི་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་
 གྱིས་འདོད་པའི་སྦྱོན་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆོལ། པན་ཡོན་ལ་དགའ་

བདེ་འབྱུང་། དེ་དག་གི་རྟོན་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་བྱེད་པ།

གཉིས་པའི་ཡན་ལག་ནང་རབ་ཏུ་དང་བས་རྟོག་དཔྱེད་ལ་སྒྲིན་དུ་ལྟ་
 ཞིང་། གཞན་སྤར་ལྟར་དང་། གསུམ་པའི་ཡན་ལག་འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་
 གྱིས་དགའ་བ་ལ་ཡིད་མི་གཏོང་། ཟན་པས་རྒྱ་མཚན་མི་བརྟེན། ཤེས་བཞིན་
 གྱིས་སྤང་བར་བྱེད་པས་དགའ་བ་སྟོང་། གཞན་སྤར་ལྟར་དང་། བཞི་པའི་
 ཡན་ལག་ཟན་པ་དང་བཏང་ཉོམས་གྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་སྟོང་ཞིང་།
 གཞན་སྤར་ལྟར་འབྲུ་བའི་བྱིར། ཡན་ལག་བཙུག་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ལ་ཡན་ལག་ཞེས་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཚོན་པར་བྱེད་པ་
 དང་རྩེས་སུ་མ་བྱུན་པ་དང་ཆོགས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བརྟེན་པའི་བྱིར།
 གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་། དོགས་གཙུག་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩེས་སུ་བཅུ་
 གཙུག་། ཅེས་བྱུང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མིང་གི་སྒོ་
 ནས་བཙུག་པོ་དེ་ཀྱང་རྩེས་སུ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོའི་ལྟ་དང་
 གཉིས་པའི་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་གསུམ་པའི་བཏང་སྟོམས་ཟན་པ་ཤེས་
 བཞིན་བཞི་དང་བཞི་པའི་བཏང་སྟོམས་རྣམས་སུ་འདུ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དོགས་གཙུག་ནི། དང་པོ་ནི། ཤེས་ཏུ་སྤངས་པ་བདེ་བ་ཡིན།
 རབ་ཏུ་དང་བ་དང་བ་ཡིན། ལུང་རྣམ་གཉིས་བྱིར་ཡིད་དགའ་བདེ། །ཞེས་
 བྱུང་། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་དེ་དང་པོ་གཉིས་གྱི་

བདེ་བ་ལས་རྩལ་གཞན་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། གྲེ་སྦྲན་དེ། དེ་ལས་རྩལ་གཞན་
 ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་འབད་པ་ཡིན་གྱི་
 ཆོར་བ་དེ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པའི་ནང་རབ་ཏུ་དང་པ་ཡོད་དེ། བསམ་
 གཏན་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ཞིག་ལ་འཛོག་པའི་སྤྱིར། བསམ་གཏན་
 གསུམ་པའི་བདེ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་ཡིན་ལ། དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་ལས་གཞན་
 པའི་ཆོར་བར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལུང་རྣམ་པ་གཉིས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དགའ་བདེ་དང་། །རབ་དང་ཤེས་
 བཞིན་དང་བ་དང་། །བཏང་སྟོམས་དྲན་པ་དག་པ་མེད། །ཁ་ཅིག་ཤིན་ཏུ་
 སྦྱངས་བཏང་སྟོམས། །ཞེས་བྱུང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་བཞི་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡན་ལག་གང་མེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་དང་པོ་ལ་
 དགའ་བདེ་མེད། གཉིས་པ་ལ་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་མེད། །གསུམ་པ་ལ་ཤེས་
 བཞིན་དང་དྲན་པ་མེད། བཞི་པ་ལ་བཏང་སྟོམས་དང་དྲན་པ་དག་པ་བ་མེད་
 པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག དེའི་དང་པོ་གཉིས་ན་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་བ་མེད་ཅིང་གཞན་
 གཉིས་ན་བཏང་སྟོམས་མེད་དེ། དེ་གཉིས་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་བེད།

བཞི་བ་ལ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་མི་གཡོ་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་། འབྲས་

བུ་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་ལ་ཆོར་བའི་ལྷན་ཚུལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པར་འོག་མའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྐྱོན་བརྒྱད་ལས་ནི་གྲོལ་བའི་བྱིར། བཞི་པ་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་དབུགས་དག་དང་། བདེ་བ་ལ་སོགས་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གཡོ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་བརྒྱད་ལས་ནི་གྲོལ་བའི་བྱིར། གཡོ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དང་། དབུགས་འབྱུང་རྒྱབ་དག་དང་། བདེ་བ་ལ་སོགས་ཏེ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཞི་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཡོ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོར་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱིས་སེམས་གཡོ། གཉིས་པར་དགའ་བདེས་སེམས་ཡ་ཡ་བོར་བྱེད། གསུམ་པར་བདེ་བས་ཆ་མ་སྤྱན་ཅམ་ཞིག་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་སོགས་ཡོད་པས་གཡོ་ལ། བཞི་པ་ལ་ནི་དེ་དག་མེད་པས་མི་གཡོ་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དག་ན་ནི། །ཡིད་བདེ་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་། །བཏང་སྟོམས་ཡིད་བདེ་བདེ་བ་དང་། །བཏང་སྟོམས་བཏང་སྟོམས་ཆོར་བ་ཡོད། །ཅེས་བྱུང་། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ཆོས་ཅན། བྱོད་དང་པོ་ན་ཆོར་བ་གསུམ་དང་། གཉིས་པ་དག་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོ་ན་ཡིད་བདེ་དང་ཆོར་བདེ་བཏང་སྟོམས་དང་གསུམ་ཡོད། གཉིས་

པ་ན་བཏང་སྟོམས་དང་ཡིད་བདེ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་གསུམ་པ་
ནའང་གཉིས་ཡོད་དེ། སེམས་ཚོར་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་གཉིས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ན་གཅིག་ཁོ་ན་ཡོད་དེ། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཁོ་ན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཚོར་བ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་
རྣམ་རིག་སྟོ། །གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས། །དེ་ལུང་མ་བསྟན་ཉོན་
མོངས་མིན། །ཞེས་བྱུང་། འོ་ན་འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་
སོགས་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་མིག་རྣ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་མེད་དམ་ཞེ་ན།
དེའི་གང་ཟག་ལ་ནི་མིག་སོགས་གསུམ་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་
ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ན་ཡོད་པའི་ལུས་དང་
མིག་དང་རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་དང་། དེ་དག་གི་རྣམ་རིག་གི་སྟོ་
ཀྱན་སྟོང་ཉོག་དཔྱེད་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་སས་མ་བསྐྱས་ཀྱི།
བསམ་གཏན་དང་པོར་གཏོགས་ཏེ་དེའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་རྣམས་དང་ཀྱན་སྟོང་ནི། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ།
དགོས་དབང་གིས་སྟེ་བ་ཙམ་ཡིན་པས་དགེ་བ་མིན་ལ། ས་འོག་མར་ཆགས་
བྲལ་བྱས་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་དག་གི་བྱད་ཆོས་ལ།

ཐོབ་ཚུལ། ཐོབ་ཟིན་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ། དམིགས་པའི་བྱད་པར། སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་ཉེར་བསྒྲགས་དང་བཅས་པ་བཞི། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། སྟོམས་འཇུག་གང་གི་མཇུག་དུ་སྟོམས་འཇུག་དུ་འབྱུང་ལ་དབྱེད་པ། དག་པ་བའི་དབྱེ་བ་ཞར་བྱུང་ཐོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་བཞི།

༡ དངོས།

དང་པོ་ནི། དེ་དང་མི་ལྡན་འདོད་ཆགས་བྲལ། །སྐྱེ་བ་ལས་ནི་དག་པ་འཐོབ། །ཟག་མེད་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ཡི། །ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཡིས། །ཞེས་བྱུང་། སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་ཆོས་ཅན། འཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱོད་ལས་དག་པ་བ་ནི་སྤར་དག་པ་བ་དེ་དང་མི་ལྡན་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་ལ། ལྡན་པ་ནི་སྤོང་ཅེ་མ་གཏོགས་གོང་ས་ནས་འོག་མར་སྐྱེ་བ་ལས་ནི་ཐོབ་ཅིང་། ཟག་མེད་ཀྱང་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ། དེ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཟད་ཤེས་སྐྱེས་པ་དང་དབང་པོ་འཕོ་བས་ཀྱང་ཐོབ། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་འོག་མར་སྐྱེ་བ་ཡིས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

༡ སྟོམས་འདུག་གང་གི་མཁུག་ཏུ་སྟོམས་འདུག་ཏུ་འབྱུང་ལ་དབྱེད་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཟག་པ་མེད་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ། །ལྷག་འོག་གསུམ་
 པའི་བར་དག་པ། །སྐྱེའོ་དག་པ་ལས་དེ་བཞིན། རང་གི་ས་བའི་ཉོན་མོངས་
 །ཀྱང་། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་རང་དག་དང་། །ཉོན་མོངས་འོག་མའི་དག་
 གཅིག་ཀྱང་། །འཆི་འཕོ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱན། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་
 གོང་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། སྟོམས་འདུག་ཆོས་ཅན། །བྱིད་གང་གི་རྗེས་སུ་དུ་
 ཞིག་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཟག་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མཐུག་
 ཐོགས་སུ་མཆོན་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་རང་གི་ལྷག་གོང་མ་དང་།
 དེའི་འོག་མ་གསུམ་པ་ནས་དང་པོའི་བར་གྱི་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་སྐྱེ་ལ།
 བསམ་གཏན་དག་པ་བ་ལས་སྔ་མ་དེ་བཞིན་དུ་རང་ས་སོགས་གྱི་དག་པ་བ་
 དང་། རང་གི་ས་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་སྐྱེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་
 ལས་རང་སའི་དག་པ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་འོག་མའི་དག་པ་བ་གཅིག་
 །ཀྱང་སྐྱེ། །འཆི་འཕོ་བའི་དུས་གྱི་སྐྱེས་ཐོབ་གྱི་བསམ་གཏན་དག་པ་བ་ལས་
 རང་ས་གོང་ས་འོག་ས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱན་འབྱུང་། སྟོམས་
 འདུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་འཆི་སེམས་བྱས་ན་རང་ས་དང་འོག་སར་སྐྱེའི།
 དེ་ལས་གོང་མའི་སར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིད།

༡ དག་པ་བའི་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་ནི། དག་པ་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་སོགས། རྣམ་བཞི་དེ་ནི་གོ་
 རིམ་བཞིན། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་དང་རང་ས་དང་། གོང་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པའོ།
 ཉམས་ཆ་མཐུན་སོགས་མཇུག་ཐོགས་སུ། གཉིས་དང་གསུམ་དང་གསུམ་
 དང་གཅིག་ཞེས་བྱུང་། ལྷོ་མས་འཇུག་དག་པ་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དབྱེ་ན་
 རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་སོགས་ཀྱིས་གནས་པ་ཆ་མཐུན་
 དང་བྱོད་པར་ཆ་མཐུན་དང་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 བཞི་པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སོ་སའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རང་གི་
 མཇུག་དེ་མ་ཐག་རང་སའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་དང་། རང་གི་དེ་མ་ཐག་རང་
 སའི་དག་པ་སྐྱེ་བ་དང་། རང་གི་དེ་མ་ཐག་གོང་མའི་དག་པ་བ་སྐྱེ་བ་དང་།
 རང་གི་དེ་མ་ཐག་ཟག་མེད་སྐྱེ་བ་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པའི་ལྷོ་མས་འཇུག་
 རྣམས་དེ་དག་ཏུ་འཛོག་པའི་བྱིར། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་སོགས་ཆོས་ཅན།
 བྱོད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། དང་པོའི་དེར་ཉམས་
 པ་གནས་པ་གཉིས་དང་། གཉིས་པའི་དེར་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་
 གསུམ་དང་། གསུམ་པའི་དེར་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་གསུམ་དང་།
 བཞི་པའི་དེར་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཅིག་པོ་སྐྱེ་བའི་བྱིར།

༤ ཐོད་བཀལ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་གཞི་སྟགས།

བཞི་པ། ཐོད་ཀལ་ནི། ས་བརྒྱད་རྣམ་གཉིས་འབྲེལ་བ་དང་། །གཅིག་
བཀལ་སོང་ཞིང་འོངས་ནས་ནི། །རིམ་མི་མཐུན་པར་གསུམ་པར་འགོ་ །ཐོད་
བཀལ་གྱི་ནི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཐོད་ཀལ་གྱི་སྦྱོར་བ།
དངོས་གཞི། སྒྲ་བཤད། ཏེན་དང་བཞི།

དང་པོ་ལ། རིང་སྦྱོར་དང་ཉེ་སྦྱོར་གཉིས་ལས། དང་པོ་རིང་སྦྱོར་ཡོད་
དེ། བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞིའི་ས་བརྒྱད་ལ་ཟག་བཅས་
དང་ཟག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འབྲེལ་བ་སྟེ་གོ་རིམ་ལུགས་མཐུན་དུ་
ཟག་བཅས་བརྒྱད་ལ་མར་སོང་ཞིང་། ལུགས་མི་མཐུན་དུ་མར་འོངས་པའི་
ཟག་བཅས་རིང་སྦྱོར་དང་། སྤིང་ཅེ་མ་གཏོགས་པའི་ཟག་མེད་བདུན་ལ་ཡར་
སོང་ཞིང་མར་འོང་བ་ནི་ཟག་མེད་རིང་སྦྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེ་སྦྱོར་ཡོད་དེ།
དེའི་རྗེས་སུ་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་
བསམ་གཏན་གཉིས་པ་གཅིག་བྱ་བཀལ་བ་སྟེ་བོར་ནས་ཟག་བཅས་ཀྱི་
བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་འཇུག། །དེ་ནས་བཞི་པ་བོར་ནས་ནམ་མཁའ་
མཐའ་ཡས་དང་། དེ་ནས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་བོར་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པ་
འཇུག་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་འཇུག་པ་ཟག་བཅས་ཉེ་སྦྱོར་
དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་གཉིས་པ་

གཅིག་ཕུ་བཀལ་ནས་གསུམ་པ་དང་། དེ་ནས་བཞི་པ་བཀལ་ནས་ནམ་
 མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་། དེ་ནས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་བཀལ་ནས་ཅི་ཡང་
 མེད་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་འགོ་བ་ནི་ཟག་མེད་ཉི་
 སྒྲོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉི། འདིར་སོང་བ་ནི་ལུགས་མཐུན་དང་འོང་བ་ནི་དེའི་
 ལུགས་མི་མཐུན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོད་ཀྣལ་གྱི་དངོས་
 གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒྲོར་བ་གཉིས་ཀྱི་
 རྩེས་སུ་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཟག་བཅས་དང་རིས་མི་
 མཐུན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གསུམ་པར་འགོ་བ་སྟེ་འཇུག །དེ་ནས་
 ཡང་ཟག་མེད་དང་རིས་མི་མཐུན་པའི་ཟག་བཅས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་
 དང་། དེ་ནས་དེ་དང་རིས་མི་མཐུན་པའི་ཟག་མེད་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲིམ་ཆེད་
 ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་འང་ཟག་བཅས་
 ཟག་མེད་སྟེལ་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཐོད་ཀྣལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། སྟོམས་འཇུག་གི་ས་བརྒྱད་ལ་མཐར་ཆགས་སུ་
 མིན་པར་རེ་རེ་བོར་བའམ་བཀལ་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆན་
 གྱིས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོར་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྟེན་ཡོད་དེ།
 སྤྱིང་གསུམ་གང་རུང་དག་དུ་དག་བཅོམ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་མངོན་
 དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉི། དེས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་དབང་ཐོབ་ཅིང་། དག་བཅོམ་

གཞན་གྱིས་དབང་མ་ཐོབ་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ཐོབ་ཟིན་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། བསམ་གཏན་གཟུགས་
མེད་རང་དང་ནི། འོག་སའི་རྟོན་ཅན་འོག་དགོས་མེད། །སྤྱིད་ཅེ་འེ་འཕགས་པ་
ཅི་ཡང་མེད། །མངོན་དུ་བྱས་ནས་ཟག་པ་བཟད། །ཅེས་བྱུང་། བསམ་གཏན་ལ་
གཟུགས་མེད་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། རྟོན་ཡོད་དེ། རང་ས་དང་འོག་
སའི་རྟོན་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྤྱིར་གོང་སའི་རྟོན་ལ་འོག་སའི་སྟོམས་འཇུག་
སྤྱིད་པའི་དགོས་པ་མེད་དེ། འོག་ས་དམན་ཅིང་གོང་ས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་
པའི་སྤྱིར། དམིགས་བསལ་ཡོད་དེ། སྤྱིད་ཅེར་སྤྱིས་པའི་འཕགས་པ་སྤྱིད་པ་
ཐ་མ་བས་ནི་ཅི་ཡང་མེད་གྱི་སྟོམས་འཇུག་མངོན་དུ་བྱ་བ་ནས་ཟག་པ་བཟད་
པའི་དགྲ་བཙུག་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་དམིགས་པའི་བྱུང་པར་ནི། སྤྱིད་བཅས་རང་གི་སྤྱིད་ལ་
དམིགས། །བསམ་གཏན་དགོ་ཡུལ་ཡོད་དགྲ་ཡིན། །གཟུགས་མེད་དངོས་
གཞི་དགོ་རྣམས་ཀྱི། །སྤྱིད་ཡུལ་ཟག་བཅས་འོག་མ་མིན། །ཞེས་བྱུང་། སྤྱིད་
པ་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་ཆོས་ཅན། དམིགས་པ་ཡོད་དེ། རང་གི་ས་
བའི་སྤྱིད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིར། བསམ་གཏན་དགོ་བ་དག་པ་བ་དང་ཟག་
མེད་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཡོད་དགྲ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
དམིགས་པའི་སྤྱིར། གཟུགས་མེད་གྱི་དངོས་བཞི་དགོ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན།

ཁྱོད་ཀྱི་སྦྱོང་ཡུལ་ཡོད་དེ། རང་ས་དང་གོང་མའི་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་ཀྱི།
འོག་མ་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་ཉིར་བསྡོགས་དང་བཅས་པ་ལ། སྤང་བྱ་སྤོང་
ཚུལ། ཉིར་བསྡོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་བྱུང་བར་
ཅན་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཟག་པ་མེད་པས་ཉོན་མོངས་རྣམས།
སྤོང་ངོ་ཉིར་བསྡོགས་དག་པས་ཀྱང་། །ཞེས་བྱུང་། སྦྱིར་སྦྱོབ་པའི་བསམ་
གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱན་གྱིས་ཉོན་མོངས་སྤོང་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལས་
བསམ་གཟུགས་ཟག་པ་མེད་པས་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་
བྱིར། ཉིར་བསྡོགས་དག་པ་བས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ཡོད་དེ། དེའི་གཉིན་
པོ་བྱུང་བར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ལས་ནི་ཉིར་བསྡོགས་བརྒྱད། །དག་པ་བདེ་མིན་
སྐྱུག་བསྐྱལ་མིན། །དང་པོ་འཕགས་པ་ཁ་ཅིག་གསུམ། །ཞེས་བྱུང་། བསམ་
གཟུགས་དེ་དག་གི་ཉིར་བསྡོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། བསམ་
གཟུགས་བརྒྱད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་འཇུག་པའི་སྦྱིར་བའམ་སྟ་གོན་རེ་རེ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། རང་གི་དངོས་གཞི་དང་མི་འདྲ་བར་
དག་པ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོར་བ་གང་དང་ལྡན་པ་ཡོད་དེ།
བདེ་མིན་སྐྱུག་བསྐྱལ་མིན་པའི་བཏང་སྟོམས་དང་བཅས་པའི་བྱིར། བསམ་

གཏན་དང་པོའི་ཉིང་བསྟོགས་ཆོས་ཅན། བྱིད་ལ་དག་པ་བ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་དེ།
 དག་པ་བ་དང་འཕགས་པ་སྟེ་ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། གཅིག་དེ་ལ་
 གསུམ་ཡོད་ཅེས་འདོད་དེ། མི་སྟོགས་མེད་དང་བཅས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་
 སྤྱིར་ཟེར་ལ། རོ་སྤྱང་དང་བཅས་པ་གསུམ་ལ་འདོད་པའང་ཡོད་པའི་སྤྱིར།
 གསུམ་པ་ནི། རྟོག་མེད་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན། །རྣམ་གསུམ་བདེ་མིན་
 སྤྱུག་བསྐྱེལ་མིན། །དེ་ནི་ཆངས་ཆེན་འབྲས་བྱ་ཅན། །ཞེས་བྱུང་། བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱུང་པར་ཅན་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་འཛིག་ཚུལ་ཡོད་
 དེ། རྟོག་པ་མེད་ཅིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་
 ཞིག་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་གྱི་སྟོན་སྟུང་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ།
 རོ་སྤྱང་དག་པ་བ་ཟག་མེད་གསུམ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོར་བ་གང་
 དང་བཅས་པ་ཡོད་དེ། བདེ་མིན་སྤྱུག་བསྐྱེལ་མིན་པའི་ཆང་བ་བཏང་སྟོམས་
 དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེའི་དག་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་
 འབྲས་བྱ་ཡོད་དེ། ཆངས་པ་ཆེན་པོར་སྐྱེ་བའི་འབྲས་བྱ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
 གསུམ་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྟུང་རྟོག་བཅས་
 སོགས་གསུམ་ལམ་གྱི་སྟོན་སྟུང་ཐར་སྟོགས་ལམ་སྤྱན་པའི་སྟོན་སྟུང་
 གསུམ། བྱེད་པའི་སྟོན་སྟུང་བཞིར་བཞུགས་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། མན་ཆད་
 རྟོག་དཔྱོད་བཅས་པ་ཡི། །ཉིང་འཛིན་ཡན་ཆད་གཉིས་ཀ་མེད། །ཅེས་བྱུང་།

རྟོག་པ་དང་བཅས་སོགས་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་བྱང་
པར་ཅན་མན་ཆད་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཉིད་བསྟོགས་དང་
བཅས་པ་དེ་རྟོག་དཔྱེད་གཉིས་དང་བཅས་པ་ཡིན། བསམ་གཏན་བྱང་པར་
ཅན་ནི་རྟོག་པ་མང་ལ་དཔྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན། བྱང་པར་ཅན་ཡན་ཆད་
གཉིས་པའི་ཉིད་བསྟོགས་དངོས་གཞི་གཉིས་ནས་སྤྱི་ཅེའི་བར་གྱི་སྟོམས་
འབྲུག་རྣམས་རྟོག་པ་དང་དཔྱེད་པ་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཉིད་ཅེ་འཇིན་ཡིན་
པའི་བྱེད།

གཉིས་པ་ནི། མཆན་མེད་བཞི་པའི་རྣམ་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་
སྟོང་ཉིད་དུ། །འབྲུག་པའོ་སྟོན་པ་མེད་པ་ནི། །དེ་ལས་གཞན་བདེན་རྣམ་པ་
ཅན། །དག་དང་ངི་མ་མེད་དེ་དག །ངི་མེད་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་མོ། །ཞེས་བྱུང་།
རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། །བྱོང་གྱི་ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མཆན་
མེད་གྱི་ཉིད་ཅེ་འཇིན་ནི་འགོག་བདེན་གྱི་འགོག་པ་ཞི་བ་བྱ་ལོམ་པ་ངེས་
འབྱུང་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ཉིད་ཅེ་འཇིན་ནི་
སྐྱུག་བདེན་གྱི་བདག་མེད་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འབྲུག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན།
སྟོན་པ་མེད་པ་ནི་སྤར་བཤད་པའི་རྣམ་པ་སྐྱུག་པོ་དེ་ལས་གཞན་སྐྱུག་བདེན་
གྱི་མི་རྟག་སྐྱུག་བསྐལ་གཉིས་དང་། གུན་འབྱུང་དང་ལམ་བདེན་གྱི་བཞི་རེ་
ཉེ་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉིད་ཅེ་འཇིན་ལ་འཇོག་

པའི་ཕྱིར། དེས་གསུམ་ཆོས་ཅན། སྒོ་དོན་ཡོད་དེ། ཇི་མ་དག་པ་དང་། ཇི་མ་
མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་སྒོ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཆོས་ཅན།
ཇི་མ་མེད་པའི་རྣམ་པར་སྒོ་གསུམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཅེས་ལ་སོགས། །གཞན་ཡང་ཉིང་དེ་
འཇིན་གསུམ་མོ། །གཉིས་ནི་སྟོང་དང་མི་རྟག་པར། །མི་སྟོབ་པ་ལ་དམིགས་
པ་ཡིན། །མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མེད་ནི། །ཞི་བར་མ་བརྟགས་ཟད་པ་ལ།
།ཟག་བཅས་མི་ནང་མི་གཡོ་ལ། །ཉིར་བསྟོགས་བདུན་ནི་མ་གཏོགས་སོ།
།ཞེས་བྱང་། ཉིང་དེ་འཇིན་གཞན་གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་
ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ལ་སོགས་པས་སྟོན་པ་མེད་པ་སྟོན་པ་མེད་པ་
དང་། མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་གསུམ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། དང་པོ་གཉིས་ནི་རིམ་བཞིན་མི་སྟོབ་པའི་
རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་པ་དེ་དེ་མི་རྟག་པ་ལ་དམིགས་པར་འཇོག་ཅིང་། མཚན་མ་མེད་
པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ནི་མ་བརྟགས་ཟད་པ་སྟེ་སོ་སོར་
བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་འདུག་པའི་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཅན་
ཡིན་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཉིན་གང་ལ་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། མིའི་ནང་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གང་ཟག་གང་གིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་

མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ས་བཙུ་གཅིག་གིས་
བསྐྱས་པ་ཡོད་དེ། ཉེར་བསྒྲོགས་ཐ་མ་བདུན་མ་གཏོགས་འདོད་པ་དང་
བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་དང་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་གཞི་བརྒྱད་ཉེར་
བསྒྲོགས་མི་སྒྲོགས་མེད་ཅི་རིགས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། དགོ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི། བདེ་འགྱུར་ཉིང་འཛིན་
སྒྲོམ་པ་ཡིན། མིག་གི་མངོན་ཤེས་མཐོང་འགྱུར་འདོད། །སྒྲོར་བ་ལས་བྱུང་
སྒོ་དབྱེར་འགྱུར། །རྡོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་བསམ་གཏན་མཐའི། །གང་ཡིན་དེ་ཟག་ཟད་
པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། གཞན་ཡང་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་ཉིང་དེ་
འཛིན་སོགས་བཞི་གསུངས་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། འཛིག་ཚུལ་ཡོད་དེ། དགོ་
བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྒྲོམ་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་འགྱུར་གྱི་ཉིང་དེ་
འཛིན་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ། ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་
རབ་སྒྲོམ་པ་ནི་མཐོང་འགྱུར་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲོམ་པ་དང་། དེའི་རྩེས་གྱི་
ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པ་ནི་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་
ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ལའང་དེར་འདོད་
ལ། འབད་པའི་སྒྲོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་ཡོན་ཏན་ཀྱན་
སྒོ་གོས་དབྱེ་བ་སྟེ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲོམ་པ་ནི་སྒོ་རབ་ཏུ་
དབྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། རྡོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཐའ་བཞི་པ་ལ་

བརྟེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་
པའི་བྱིར།

བཞི་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ།

བཞི་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ། ཚད་མེད་དང་། རྣམ་ཐར་དང་
ཟེལ་གཞོན་དང་ཟད་པར་དང་དེ་དག་གི་ཐོབ་ཚུལ་རྟེན་དང་བཅས་པ་ལྟ།

༡ ཚད་མེད།

དང་པོ་ནི། ཚད་མེད་པ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ། །གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་
གཉིན་པོའི་བྱིར། །ཞེ་སྤང་མེད་བྱམས་སྟོང་རྗེ་ཡང་། །ཡིད་བདེ་བ་ནི་དགའ་
བ་ཡིན། །བཏང་སྟོམས་མ་ཆགས་རྣམ་པ་ནི། །ཀྱེ་མ་བདེར་གྱུར་སྤྱག་བསྐྱེལ་
དང་། །དགར་སེམས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྟོམ་པ། །སྦྱོད་ཡུལ་འདོད་པའི་
སེམས་ཅན་རྣམས། །དགའ་བ་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། །གཞན་ནི་དྲུག་
ན་ཁ་ཅིག་ལྟ། དེ་ཡིས་མི་སྦྱོང་མི་དག་གི། །ནང་དུ་སྦྱོད་དོ་དེ་གསུམ་ལྟ། །
ཞེས་བྱུང་། ཚད་མེད་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བཞི་ཡིན་ཏེ།
བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྗེ་དང་དགའ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་ཚད་མེད་བཞི་ཡོད་
པའི་བྱིར། སྦྱོང་ན་གྱང་ཡོད་དེ། དམིགས་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་ལ་
དམིགས་ཤིང་། འབྲས་བུ་པན་ཡོན་ཡང་ཚད་མེད་པ་དང་ལྟན་པའི་བྱིར། དེ་
ཆོས་ཅན། བཞིར་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་ཏེ་རྣམ་

པར་འཆེ་བ་དང་གཞན་གྱི་ཕུན་ཆོགས་པ་མི་དགའ་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་
 གཞོད་སེམས་མང་བའི་གཉེན་པོ་དེ་བཞིར་ངས་པའི་བྱིར། ངོ་བོ་ཡོད་དེ།
 བྱམས་པ་དང་སྦྱང་རྩེ་ཡང་ངོ་བོ་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་དགེ་བ་ཡིན་ལ། དགའ་བ་
 བྱི་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་ཞིང་། བཏང་སྦྱོམས་ནི་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞི་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱི་རྣམ་པ་ཡོད་དེ། གྱེ་མ་སེམས་ཅན་
 རྣམས་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་བྱམས་པ་དང་། གྱེ་མ་
 སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་ན་སྙམ་པ་དེ་སྦྱང་རྩེ་དང་། གྱེ་མ་
 སེམས་ཅན་རྣམས་དགའ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དགའ་བ་དང་།
 གྱེ་མ་སེམས་ཅན་རྣམས་བྱུང་པར་འདྲ་བའམ་བསྐྱམས་སོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པ་ནི་བཏང་སྦྱོམས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞི་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཡུལ་ཡོད་
 དེ། འདོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་
 ཆོས་ཅན། ས་གང་ན་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། དགའ་བ་ཆད་མེད་
 བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་ཡོད། ཆད་མེད་གཞན་གསུམ་ནི་བསམ་
 གཏན་ས་དུག་ན་ཡོད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ལྷ་ན་ཡོད་པར་འདོད་དེ། བསམ་
 གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་དང་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྷ་ན་ཡོད་ཅེས་འདོད་པའི་
 བྱིར། ཆད་མེད་དེ་བཞི་ཡིས་གཞོད་སེམས་སོགས་རྩ་བ་ནས་སྦྱོང་མི་རྒྱས་
 གྱུང་དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་བཤད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་

གི་འགལ་སྒྲིའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་ལ་གཞོན་པ་དང་བེལ་གྱིས་
 གཞོན་ཀུས་པས་དེའི་གཉེན་པོར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཉེན་
 གང་གིས་སྐྱེད་པ་ཡོད་དེ། མི་དག་གི་ནང་དུ་སྐྱེད་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
 ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དགའ་བ་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱོད་གཅིག་དང་ལྡན་ན་ངེས་
 པར་གསུམ་ག་དང་ལྡན་དགོས་པའི་བྱིར། དགའ་བ་ནི་དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། བསམ་
 གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ལ་མི་ལྡན་པའི་བྱིར།

༡ རྣམ་ཐར།

གཉིས་པ་རྣམ་ཐར་ནི། རྣམ་པར་ཐར་བརྒྱད་དང་པོ་གཉིས། །མི་སྤྱུག་
 བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། །གསུམ་པ་མཐའ་ན་དེ་མ་ཆགས། །གཟུགས་
 མེད་མཉམ་གཞག་དག་རྣམས་སོ། །འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའོ། །སྤྱ་
 བ་སྤྱ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །རང་གི་དག་དང་འོག་མ་ཡི། །འཕགས་པའི་
 སེམས་ཀྱིས་དེ་ལས་ལྡང་། །དང་པོ་འདོད་གཏོགས་སྒྲང་ཡུལ་ཅན། །གང་
 དག་གཟུགས་ཅན་མིན་དེ་དག །སྤྱོད་ཡུལ་གོང་དང་རང་གི་སའི། །སྤྱུག་
 བསྐྱལ་སོགས་དང་རྗེས་ཤེས་སྤྱོགས། །ཞེས་བྱུང་། རྣམ་པར་ཐར་བ་ཆོས་
 ཅན། སྤྱོད་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར།
 གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། སྤྱུག་པའི་རྣམ་ཐར། གཟུགས་
 མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་དང་། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་གཅིག་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ཆོས་ཅན། བྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། རོ་བོ་
 བྱི་རྣམ་པར་བསྐྱོས་པ་སོགས་ཀྱི་མི་སྤྱུག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཁ་དོག་ལ་
 ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཆགས་པ་དང་། ས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་
 ཡོད་པའི་བྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཐར་གསུམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱད་
 པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། སའི་བྱད་པར་བསམ་གཏན་མཐའ་བཞི་པ་ན་ཡོད།
 རོ་བོ་མ་ཆགས་པ། རྣམ་པ་སྤྱུག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་
 མེད་བཞིའི་རྣམ་ཐར་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་མཉམ་
 བཞག་སས་བསྐྱུས་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དགེ་བ་དག་པ་བ་དང་།
 ཟག་མེད་དང་ཉེར་བསྐྱོགས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་
 པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གནས་གཉིས་པར་
 བཤད་པའི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
 བྱོད་ལ་འཇུག་ལྡང་གི་སེམས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་ཀྱི་
 སེམས་སྤྱ་བ་ནི་སྤྱིད་ཅེའི་སེམས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་སྤྱ་བར་བྱས་པའི་
 སེམས་ཀྱིས་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་། དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྤྱིད་ཅེ་རང་གི་
 ས་པའི་དག་པ་བ་དང་། འོག་མའི་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་ས་བའི་འཕགས་པའི་ཟག་
 མེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བྱོད་ལས་ལྡང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཐར་དང་པོ་
 གསུམ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ལུལ་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། འདོད་པར་

གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གང་དག་གཟུགས་
 ཅན་མིན་པ་གཟུགས་མེད་སྤྱི་རྣམ་ཐར་དེ་དག་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ཡུལ་ཡོད་དེ།
 གོང་ས་དང་རང་གི་ས་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱིས་ཀྱུན་འབྱུང་དང་འགོག་
 པ་དང་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་
 པའི་སྤྱིར།

༡ ཟླ་ལྷུང་གིས་གཞོན་པའི་སྤྱི་མཆེད།

གསུམ་པ་ནི། ཟླ་ལྷུང་གིས་གཞོན་པའི་སྤྱི་མཆེད་བརྒྱད། །གཉིས་ནི་རྣམ་
 ཐར་དང་པོ་བཞིན། གཉིས་ནི་གཉིས་པ་བཞིན་ནོ་གཞན། །སྤྱུག་པའི་རྣམ་པར་
 ཐར་པ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། ཟླ་ལྷུང་གིས་གཞོན་པའི་སྤྱི་མཆེད་ཆོས་ཅན།
 བརྒྱད་ཡོད་དེ། རང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆེ་
 རྒྱུ་ལ་ལྟ་བ་གཉིས་དང་། རང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་སྤྱི་རོལ་གྱི་
 གཟུགས་ཆེ་རྒྱུ་བཟང་ངན་སོགས་ལ་ལྟ་བ་གཉིས་ཏེ་དབྱིབས་ཟླ་ལྷུང་གིས་
 བཞི་དང་། རང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཁ་
 རྟོག་སྤྱོད་པོ་སེར་པོ་དམར་པོ་དཀར་པོ་ལ་ལྟ་བ་སྤྱི་ཁ་རྟོག་ཟླ་ལྷུང་གིས་བཞི་
 ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཟླ་ལྷུང་གིས་དང་པོ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཐར་བཞིའི་དང་
 པོ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་མ་ཆགས་པའི་དགེ་བ་དང་། ས་བསམ་གཏན་དང་པོ་
 གཉིས་ན་ཡོད་པ་དང་། འདོད་པའི་གཟུགས་དང་ཁ་རྟོག་ལ་ཆགས་པའི་

གཉེན་པོ་བྱེད་པ་དང་། དམིགས་པ་འདོད་པའི་གཟུགས་ཡིད་འོང་ལ་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར། ཟིལ་གཞོན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཐར་
 གཉིས་པ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་མ་ཆགས་པའི་དགེ་བ། ས་བསམ་གཏན་དང་
 པོ་གཉིས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་
 གཉེན་པོ། འདོད་པའི་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་རྣམས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཁ་དོག་ཟིལ་གཞོན་བཞི་ཆོས་ཅན། སྤྱག་པའི་རྣམ་པ་ཐར་པ་
 བཞིན་ཏེ། རོ་བོ་མ་ཆགས་པ། ས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་ཡོད་པ། མཁས་
 པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ། འདོད་པའི་གཟུགས་སྤྱག་མི་སྤྱག་གཉིས་ཀ་ལ་
 དམིགས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

༤ ཟད་པར་བརྩུ།

བཞི་པ་ནི། ཟད་པར་བརྩུའོ་བརྒྱད་མ་ཆགས། །བསམ་གཏན་མཐའ་ན་
 སྤྱོད་ཡུལ་ནི། །འདོད་པ་གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་དག །སྤྱོད་ཡུལ་རང་གི་
 སྤང་པོ་བཞི། །ཞེས་བྱུང་། ཟད་པར་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་བརྩུ་
 ཡོད་དེ། །ཟད་པར་ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་སྤྱོ་སེར་དམར་དཀར་བ་
 དང་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་བརྩུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟད་པར་དང་པོ་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། བྱོད་པར་བཞི་དང་ལྔ་ནི།
 རོ་བོ་མ་ཆགས་པའི་དགེ་བ། ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ། ས་བསམ་གཏན་

མཐའ་བཞི་པ་ན་ཡོད་པ། འདོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྦྱོང་ཡུལ་
 ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཟད་པར་སྤྱི་མ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན། ཟུང་པར་གསུམ་
 དང་ལྡན་ཏེ། རོ་བོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་
 བ་དང་། སྦྱོང་ཡུལ་ནི་རང་གི་ས་བའི་སྤང་པོ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིར། སྐྱ་
 རོན་ཡོད་དེ། རྣམ་ཐར་ནི་དམིགས་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྤྱོད་ཀྱིས་པའི་རོན་དང་།
 ཟེལ་གཞོན་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཟེལ་ཀྱིས་གཞོན་པ་དང་། ཟད་པར་ཀྱིས་
 དམིགས་པ་དེ་ཟད་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་སྦྱོ་བར་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་དེ་ལྟར་
 བརྗོད་པའི་སྤྱིར། རྣམ་ཐར་ཟེལ་གཞོན་ཟད་པར་གསུམ་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡང་
 བཤད་པའི་རིམ་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མ་ལས་སྤྱི་མ་འབྱུང་བའི་རིམ་པ་ཅན་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར།

༥ དེ་དག་གི་ཐོབ་ཚུལ་དང་རྟེན།

ལྷ་པ་ནི། འགོག་པ་བཤད་ཟིན་ལྟག་མ་ནི། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 སྦྱོར་བས་ཐོབ། །གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་ཀྱི། །རྟེན་བཅས་ལྟག་
 མ་མི་ལས་སྐྱེས། །ཁམས་གཉིས་དག་ཏུ་གཟུགས་མེད་པ། །རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་
 སྦྱོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་རྣམས། །དེ་དག་
 དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར། །ཞེས་བྱུང་། །ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཆོས་ཅན། །ཐོབ་ཚུལ་ཀྱི་
 ཟུང་པར་ཡོད་དེ། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ཐོབ་ཚུལ་ནི་གནས་གཉིས་པར་

བཤད་ཟིན་ལ། ལྷག་མ་ཉིད་ལྷ་ནི་སྤར་འདྲིས་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 པའི་སྒོ་ནས་ཐོབ་པ་དང་། མ་འདྲིས་ན་སྒྲོར་བས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 ཉེན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་ཐར་བཞི་དང་བྱང་
 པར་གཉིས་དང་བྱུག་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉེན་ཅན་ལ་ཡོད། ལྷག་མ་བཙུ་
 དག་ནི་ལྷང་ལ་རག་ལས་པས་མི་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། ཁམས་གོང་ན་
 ལྷང་མེད་པས་མི་སྐྱོན་བསམ་གཟུགས་ཀྱང་དེར་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་ཏེ། ལྷང་
 མེད་པས་སོ་ཞེ་ན། དེར་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་ལྷང་མེད་ཀྱང་། བསམ་
 གཟུགས་གཉིས་མི་སྐྱེ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་དག་ཏུ་སྐྱེ་
 བ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་མེད་པ་ལ་སྒྲོན་གོམས་པའི་སྐྱལ་མཉམ་
 གྱི་རྒྱ་དང་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་བའི་ལས་གྱི་སྒྲོབས་གྱིས་སྐྱེད་ལ།
 གཟུགས་ཁམས་སུ་ནི་བསམ་གཏན་རྣམས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་དང་
 ཆོས་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དོ། །གནས་བརྒྱད་པའི་ཆོག་དོན་བཤད་
 ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་རྩེ་མ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ།

ནོངས་པ་བཟོད་པར་གསོལ་བ་དང་། ཐར་པ་འདོད་པས་བག་ཡོད་
 བཞེན་རིགས་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྒྲོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ལྷང་
 དང་ཉོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་འཛིན་བྱེད་པ་སྤྲོ་བྱེད་དང་། སྐྱབ་པར་བྱེད་

པ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་གཉིས། ཆོག་དོན་དང་། སྤྱི་དོན་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ་ལུང་གི་
 དམ་ཆོས་དང་། རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དམ་ཆོས་གཉིས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། སྤྲ་མ་ནི་སྤྲེ་སྟོད་གསུམ་སྤྲེར་གཏོགས་དང་བཅས་པ་
 དང་། གཉིས་པ་ནི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་སྤྲེར་གཏོགས་དང་བཅས་པ་ལ་འཛོག་
 པའི་ཕྱིར། དམ་པའི་ཆོས་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་
 ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྲེ་སྟོད་གསུམ་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྤྲ་བའི་སྟོན་ས་
 སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱབ་གསུམ་ལྟ་བུ་སྐྱབ་པ་ལག་ལེན་དུ་བྱས་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྤྱི་དོན་ལ། བསྟན་པའི་གནས་ཆད་སྟོན་པས་གསུངས་
 ཚུལ། མཁས་པས་བཤད་ཚུལ། འཐད་པའི་སྟོགས་བཞག་པ་དང་གསུམ།

༡ བསྟན་པའི་གནས་ཆད་སྟོན་པས་གསུངས་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། གསུངས་ཚུལ་བསྐྱུ་ན་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། མདོ་སྤྲེ་བསྐྱལ་
 བཟང་ནས་བསྟན་པ་ཡང་དག་ལོ་ལྟ་བུ་བརྒྱ་དང་། གཟུགས་བརྟན་ལོ་སྟོང་དང་
 ལྟ་བུ་གནས་པར་གསུངས་ལ། གསེར་འབྲེང་ཅན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལས་
 ལོ་སྟོང་གནས་པར་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་བའི་སྟོང་པོའི་མདོ་ལས་ཉིས་སྟོང་།
 སྟོང་རྗེ་བད་དཀར་དུ་སྟོང་དང་ལྟ་བུ། ལྟ་མོ་དྲི་མ་མེད་པས་ཁུས་པ་ལས།

ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ན་གདོང་དམར་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་དམ་པའི་ཆོས་དར་བར་
བཤད་པ་སོགས་ཡོད་པའི་བྱིར།

༡ མཁས་པས་བཤད་ཚུལ།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། མངོན་རང་འགྲེལ་ལས་ལུང་སྤྲན་ཆེགས་ལྟར་
བསྟན་པ་ལོ་སྟོང་དུ་གནས་པར་གསུངས་ཤིང་། རྫོང་གཅོད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་
ཀླ་མ་ལ་ཁྱེ་ལས་ལོ་བྱེད་དང་སྐུམ་སྟོང་གནས་པར་བཤད་ལ། ཐུབ་དགོངས་
སུ་དེ་ལྟར་དང་། འབུམ་རྒྱུ་ཀ་ཏུ་ལྔ་སྟོང་དང་། སློབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་
པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར།

༢ འབད་པའི་སྤྱོད་སྤྲོད་ཀྱི་ལུང་ལ།

གསུམ་པ་ནི། རང་ལུགས་ལ་ལྔ་སྟོང་དུ་གནས་པར་བཤད་པ་ལྟར་
ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་འབྲུབ་ཅིང་། གཞན་ནི་རང་དོན་
དགོངས་གཞི་ཅན་དུ་ཤེས་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་ལུང་ནི་སྤྲར་ལྟར་
དང་། ལྔ་བརྒྱ་པ་སྤྲག་བཅུར་གསུངས་པའི་དང་པོ་ལ་དག་བཅོམ། གཉིས་པ་
ལ་བྱིར་མི་འོང་། གསུམ་པ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་མང་དུ་འབྱུང་
བས་འབྲས་བུའི་ལེ་ཏུ་གསུམ་དང་། དེ་ནས་གསུམ་ལ་རིམ་པར་ཤེས་རབ་
ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
འཛིན་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་སྐྱབ་པའི་ལེ་ཏུ་གསུམ་དང་། དེ་ནས་གསུམ་ལ་

རིམ་བར་མངོན་པ་དང་མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་འཛིན་པ་མེད་པས་ལུང་གི་
ལེའུ་གསུམ་དང་། དེ་ནས་བརྒྱུ་པ་ལ་ལྟ་སྟོན་རྣམ་དག་མེད་པས་རྟགས་ཅམ་
འཛིན་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ལུང་དང་རིགས་པས་ཀྱང་འབྲུག་པའི་
ཕྱིར། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བྱུག་སྟེ། ད་ལྟ་ཡང་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྒྲིམ་
བྱ་དུ་མ་བྱོན་ནས་བསྟན་པ་ཡང་དག་གནས་པར་མཛད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་
མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་
དག་ལས་མི་འདྲ་བར་བཤའ་བ་དེ་རྣམས་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་དགོངས་
གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་གསུམ་ཡོད་པའི་སྟོན་སྟེང་དོན་དུ་
འགྲེལ་བའི་ཕྱིར།

དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། སྐབས་པ་བྱད་པར་ཅན་སྟོན་ལྟར་མེད་པ་ལ་
དགོངས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་ལ་སྟོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞོན་བྱེད་ཡོད་དེ། ཤེར་བྱོན་བྱེ་མདོ་ལས་བྱང་སྟོགས་ནས་
བྱང་སྟོགས་གྱི་རྒྱུད་དུ་བསྟན་པ་རིམ་གྱིས་དར་བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་།
ལྟ་མོ་དྲི་མ་མེད་པའི་མདོ་ལས་དེ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་
བརྒྱ་ན་གདོང་དམར་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་དམ་ཆོས་དར་བར་གསུངས་པ་དང་།
སྤར་བཤའ་བའི་རིགས་པས་ཀྱང་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཀྱང་སྤྱིང་འདི་ལྟ་
བུའི་དབང་དུ་བྱས་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། དུས་གྱི་འཁོར་

ལོ་ལས་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གསུངས་པར་མ་ཟད། སངས་
 རྒྱུ་མ་གཞན་གྱི་བསྟན་པ་དང་། སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཞིང་གཞན་དག་ཏུ་
 ཆོས་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བསྟན་པ་གནས་ཤིང་སྤེལ་བ་སོགས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ད་ལྟའི་བར་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་ལས་ཅི་ཅམ་འདས་ཞེ་
 བ། སྤྱིར་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ནི་འདི་ཅམ་ནས་བྱུང་བ་དང་འདི་ནས་མེད་
 པའི་ཚད་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ཡང་། རང་རེའི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ནི་རགས་ཅིས་
 གང་ནས་བྱུང་བའི་ཚད་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱུ་མ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནས་འཛོག་
 པའི་ཕྱིར། ཅི་ཅམ་འདས་པའི་ཚད་ཀྱང་ཡོད་དེ། སྤྱིར་ལས་འདས་པའི་
 ཚུལ་བསྟན་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་རང་རང་གི་བསྟན་ཅིས་མཛད་པའི་བར་གྱི་
 འདས་ལོ་ལ་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་ཞིག་བཤད་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 ཡོད་དེ། མངོན་པའི་རྩེ་ས་སུ་འབྲང་བའི་ཡིག་ཆ་དུ་མ་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 ལྷགས་ཀྱི་བསྟན་ཅིས་མཛད་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་གྱི་སྐབས་སུ་མཛད་
 པའི་བསྟན་ཅིས་རྣམས་ལ་ནི་མཐུན་མི་མཐུན་མང་པོ་ཞིག་མཐོང་བའི་ཕྱིར།
 འདིར་གང་གི་རྩེ་ས་སུ་འབྲང་ཞེ་ན། སྤྱིར་བཤད་པ་དེ་དག་ལས་རང་སྟོབས་
 ཀྱིས་འདི་འཐད་མི་འཐད་ཀྱི་བྱུང་བར་དབྱེ་དཀའ་ཡང་རེ་ཞིག་ལྷག་པ་ཡབ་
 སྤུས་ཀྱི་རྩེ་ས་སུ་འབྲང་བར་བྱ་སྟེ། སྟོན་པ་དེ་ཉིད་ལྷགས་སྤེལ་ལ་སྤྱི་བལྟམས་
 པའི་ལྷགས་ཀྱི་ཞི་བར་གཤེགས་ནས་ད་ལྟའི་ཤིང་ཡོས་འདིའི་བར་ལ་སྤྱི་

བརྒྱ་པ་ཐུག་ལྷ་རྩོགས་ནས། རྒྱག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལེ་འུའི་སྟངས་ལོ་
བརྒྱ་དང་བཅུ་རྒྱག་འདས་ཤིང་ད་ལྟ་མེ་འབྲུག་གི་སྟངས་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདག་གིས་མངོན་པའི་ཆོས་འདི་པལ་ཆེར་ནི། ཁ་ཆེ་བྱེ་
བྲག་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་གྲུབ་བཤམ། ཉིས་པར་བཤམ་གང་དེ་འདིར་བདག་གིས་
ཉིས། །དམ་ཆོས་ཚུལ་ལ་ཐུབ་ནམས་ཆད་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། སྟོབ་དཔོན་
དབྱིག་གཉིན་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱིས་མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་
ལུགས་གང་དང་མཐུན་པར་བཤམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བདག་སྟེ་སྟོབ་དཔོན་བྱིད་
ཀྱིས་མངོན་པའི་ཆོས་འདི་པལ་ཆེར་ནི་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་གྲུབ་སྟེ་
གྲུབ་མཐའི་ཚུལ་བཤམ་ལ། མངོ་སྟེ་པ་དང་ཉི་འོག་པའི་འདོད་པ་ལྟར་ཡང་
ཅུང་ཟད་རེ་བཤམ་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་ཉིས་པར་བཤམ་པའི་
ཆ་མཆིས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། འདིར་རྩོམ་པ་པོ་བདག་གིས་ཉིས་
པར་བཤམ་པ་ཡིན་གྱི། འདིའི་བཤམ་གཞི་མངོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆོག་
དོན་གྱི་ཆ་ལ་སྟོན་ཡོད་ནས་མིན་ཏེ། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་
ལ་ནི་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་། དག་བཅོམ་མཁས་པ་
ནམས་ཆད་མ་ཡིན་གྱི། སོ་སྟེ་ལ་ནི་འཁྲུལ་བ་སྤིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྟོན་པ་འཇིག་རྟེན་མིག་ནི་ཟུམ་གྱུར་ཅིང་། །དབང་གྱུར་
སྟེ་བོ་པལ་ཆེར་ཟད་པ་ན། །དེ་ཉིད་མ་མཐོང་རང་དགར་གྱུར་པ་ཡི། །ངན་

རྟོག་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་འདི་དགྲགས་སོ། །རབ་བྱུང་རང་བྱུང་བསྟན་པ་
གཅེས་འཛིན་རྣམས། །མཆོག་ཏུ་ཞིར་གཤེགས་འགྲོ་མགོན་མེད་པ་ན། །
འདོམས་མེད་ཡོན་ཏན་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཡི། །དྲི་མས་དགར་དགྲུང་དེང་
སང་འདི་ན་སྟོད། །དེ་ལྟར་བྱབ་པ་དག་གི་བསྟན་པ་ནི། །སྟོག་མར་སྟོག་སྟོན་
འབྲ་དང་དྲི་མ་རྣམས། །སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་དུས་སུ་རིག་ནས་ནི། །ཐར་པ་
འདོད་པ་དག་གིས་བག་ཡོད་བྱོས། །ཞེས་བྱུང་། སྟོན་པ་འཛིག་ཏེན་གྱི་མིག་
ལྟ་བུ་ནི་བྱམ་པ་སྟེ་ལྟ་ངན་ལས་འདས་པར་གྱུར་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་
དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྟེ་བོ་སྟེ་འཕགས་པལ་ཆེར་བད་པས་མང་པོ་མེད་པའི་
དུས་ན། ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དེ་ཡིན་ཚུལ་མ་མཐོང་ཞིང་རང་དགར་འཇུག་པར་
གྱུར་པ་ཡི་ངན་རྟོག་ཅན་རྣམས་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཀྱིས་བྱབ་པའི་ལུང་རྟོགས་
ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་དགྲགས་པར་བྱས་ཏེ། བྱེད་ཅག་གིས་ལུང་གི་བསྟན་པ་
འདིའི་ཆོག་དོན་གྱི་ཆ་རྣམས་ལོག་པར་བབྱང་ནས་རང་དགར་འཇུག་པ་
དང་། དེར་མ་བད་རང་བྱུང་སངས་རྒྱས་དང་རང་བྱུང་དེའི་བསྟན་པ་ལ་
གཅེས་པར་འཛིན་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་མཆོག་ཚུ་ཞི་བར་གཤེགས་ཤིང་།
འགྲོ་བའི་མགོན་མེད་པ་ན་དེ་དག་ལ་གདམས་ངག་ལེགས་པར་འདོམས་པ་
མེད་ཅིང་། བསྐྱབ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཡི་དུག་གསུམ་
གྱི་དྲི་མས་ཀྱང་དེང་སང་འདི་ན་དགའ་དགྲུང་སྟོད་པ་དེའི་སྟོར། དེ་ལྟར་བྱབ་

པ་དག་གི་བསྟན་པ་འདི་ནི་སྟོག་མར་བྱིན་པའི་སྟོག་སྟེ་དབྱུགས་དང་འབྲ་
བར་ཡུན་ཐུང་ཞིང་། སྟོགས་མའི་བྱི་མ་སྟེ་སྟོན་རྣམས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་
དུས་སུ་རིག་ནས་ནི་ཐར་པ་འདོད་པ་དག་གིས་བག་ཡོད་པར་བྱོས་ཞིག་
ཅེས་སྐུལ་ཞིང་གདམས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བག་ཡོད་ནི་
ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་དོ། །

གསུམ་པ་མཇུག་གི་དོན།

གསུམ་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ། མཛད་པ་པོ་གང་ཡིན་པ་དང་། ལོ་བཅ་
གང་གིས་བསྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཆིག་ལེ་ལུར་
བྱས་པ་སྟོབ་དཔོན་ཤྲུའི་དགོ་སྟོང་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་མཛད་པ་ཚོགས་
སོ།།

ཞེས་བྱང་སྟེ་གོ་སྟོལ། །སྟོབ་དཔོན་འདིའི་རྣམ་ཐར་ནི་རྒྱ་གར་ཆོས་
འབྱུང་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོ་པོའི་
བསམ་ཆོད་ལྟར་ན་སྟོབ་དཔོན་འདི་དམ་ཆོས་འཛིན་པ་ལ་ཞིང་རྟ་ཆེན་པོ་
ཐོགས་མེད་ཉིད་དང་ཀྱན་ནས་མཚུངས་པའི་བྱིར་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་
ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་ངེས་པས་སོ་སྟེའི་མཁས་པ་ཅམ་དུ་འཛིན་མི་རུང་
བར་སེམས་སོ། །

དེས་ན་མདོ་སྡེ་བའམ་སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་པས་སོ་སྐྱེའོ་སྦྱུལ་དུ་མ་
འཛིན་ཅིག། །གལ་ཏེ་སློབ་དཔོན་འདིས་སྐྱ་ཆེའི་སྟོང་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞུང་
ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག་པས་འཕགས་པར་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན།
འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། འཕགས་པ་ཡིན་ཡང་དགོས་པའི་དབང་
གིས་མངོན་ཚུལ་སྒྲ་ཆོགས་སྟོན་པ་དུ་མ་ཞིག་མཐོང་བྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་
འདིའི་བྱགས་ལ་ནི་འབུམ་སྡེ་གོ་དགའི་གཞུང་མངའ་བས་འཕགས་པའི་ཡུལ་
དུ་བྱིས་བྱང་བའི་མཁས་པ་རྣམས་སུ་མ་ཟད། སྟོན་གྱི་བཤ་ཆེན་མཁས་པ་
དག་ལས་ཀྱང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་པས་ན་སངས་རྒྱུས་གཉིས་པ་ཞེས་
གྲགས་པ་ལྟར་དོན་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལོ་བཤ་གང་གིས་
བསྐྱར་བ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ངོ་མི་ཏ་སྟེ་རྒྱལ་བའི་བཤེས་གཉན་
དང་། ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་སྟེ་བཅུན་པ་དཔལ་བཅེགས་གྱིས་རྒྱ་སྐད་
ལས་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ཅིང་ལྷས་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་
དབབ་པའོ། །

སྐྱས་པ། ཐུབ་དབང་གསུང་གི་རྒྱ་མཆོ་ལས་འོངས་ལེགས་བཤད་
ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟར་ཆབ། །རྣམ་དཔྱོད་ཡངས་པའི་ཏུབ་གཅིག་གིས་བཞེས་
སྐལ་ལྟན་གདུང་བ་སེལ་བྱིར་དུ། །སྐྱགས་མཁས་སྟོན་མེད་དང་སྟོང་ཆེན་པོ་
དབྱིག་གཉན་ཞལ་སྟོ་ལས་འོངས་པའི། །ཆོས་མངོན་སྟོང་པོ་འཆི་མེད་བདུད་

ཅི་ལྟར་བཅས་འགོ་འདིའི་བསོས་སུ་གྱུར། །བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་
 བོ་ལས། །ཐུན་མོང་ནང་དོན་རིག་པ་སྟོང་པའི་གཞུང་། །མང་ཡང་དོན་གྱི་
 སྟོང་བོ་ཀུན་བསྟུས་པ། །ཆོས་མངོན་གཞུང་གཞན་དག་ལས་འདི་ཉིད་
 འཕགས། །གང་འདིའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི། །འཕགས་
 པའི་ཡུལ་དང་ཕྱོགས་འདིར་འགའ་མཆིས་ཀྱང་། །ལ་ལ་ཆིག་དོན་གཉིས་ཀ་
 ཏ་ཅང་བསྟུས། །འགའ་ཞིག་སྟོས་ཆེ་སྟོ་ཆུང་འདུག་པར་དཀའ། །དེ་ཕྱིར་
 ཆིག་དོན་གཉིས་ཀ་འཆམ་པ་ཞིག །སྟོན་གྱི་མཁས་པའི་གཞུང་མང་དག་
 ལས་ནི། །མ་ནོར་བཤད་པའི་ཆ་རྣམས་ལེགས་བསྟུས་ཏེ། །རང་གཞན་འགའ་
 ལ་ཕན་སྤེད་སྟུམ་ནས་བྲིས། །རྩ་བ་གར་སོང་འདིར་སོང་མེད་གྱུར་ན། །དེ་ཡི་
 དོན་ལ་ཕན་བྱུང་ཆུང་མཐོང་ནས། །ངེས་པ་བརྟེན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་
 ཡི། །རྩ་བའི་གཞུང་རྣམས་རྫོགས་པར་བྲངས་ཏེ་བཀོད། །ཀྱ་ཡེ་ཕྱོགས་དག་
 འཛིག་ཉེན་བྲིམ་པ་དང་། །རྣམ་དབྱེ་མེད་པའི་སྟོ་གོས་ཙམ་ཞིག་ལ། །འབད་
 རས་མི་ཆེ་སྟོང་བད་མི་བྱེད་པར། །ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་ལེགས་བཤད་
 དག་ལ་གཟེགས། །ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་དགོངས་དོན་དཔག་པར་དཀའ། །
 བདག་ནི་སྟོ་ཆུང་སྟུངས་པའི་སྟོ་བས་ཀྱང་དམན། །དེ་ཕྱིར་འདི་ལ་མ་བཤད་
 ལོག་བཤད་དག །གང་ཞིག་མཆིས་པ་དེ་ནི་བདག་གིས་ནོངས། །ལེགས་
 པར་བཤད་ལས་ཐོབ་པའི་དགེ་དེས་བདག །ཆེ་རབས་ཀུན་ཏུ་དམ་ཆོས་

འཛིན་པ་དང་། །གཞུང་བཤད་འདིས་ཀྱང་མངོན་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཀུན། །དར་
ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་གནས་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱལ་སྤྲུལ་འཕགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་དགོངས་དོན་གསལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི། ཅོ་ནེ་འེ་བསྟན་པའི་མངའ་
བདག་ཀྱི་ཁྱེ་ནང་སོ་ཡེས་ཀྱིས་གནང་སྤྱིན་དང་བཅས་པས་བསྐྱུལ་ཤིང་།
རང་ཉིད་ཀྱང་དད་པ་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ཅོ་ནེ་འེ་སྟོབ་དཔོན་པ་གྲགས་པ་
བཤད་སྐྱབ་ཅེས་བྱ་བས་རང་དགོན་དུ་ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་སྤར་གྱི་ཡི་གེ་
པ་ནི་དཀའ་བཙུ་བ་སྟོ་བཟང་བསམ་འབྱུང་སྟེ། འདིས་ཀྱང་ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་
བའི་བསྟན་པ་དང་། གཞན་དག་ལ་པན་ཐོགས་པར་གྱུར་ཅིག། །

དགོའོ།

༡༡། །ཆོས་མངོན་པ་ནས་འབྱུང་བའི་དོན་ཐོར་བྱ་ལྟ་མི་རྣམས་
ལ་བདེ་སྤྱག་བགྲེས་སྒྲིམ་ནོར་འབྱུ་སོགས་ཡོད་མེད་
ཀྱི་བྱང་པར་གོ་སྒྲུབ་བཤམ་པ་ཅེས་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཆོས་མངོན་པ་ནས་འབྱུང་བའི་དོན་ཐོར་བྱ་ལྟ་མི་རྣམས་ལ་བདེ་སྤྱག་བགྲེས་སྒྲིམ་ནོར་འབྱུ་སོགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱང་པར་གོ་སྒྲུབ་བཤམ་པ་ཅེས་

༡༡། །རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། །གཅིག་བསྐྱུས་
གཞོན་ནུའི་ཚུལ་འཛིན་པ། །རྩེ་བཙུན་མཁའ་པའི་གཏེར་ཆེན་ཞེས། །ཡོངས་
སྤྱ་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་འདུད། །འདིར་འཛིག་རྟེན་བཞག་པ་སོགས་ནས་
འབྱུང་བའི་དོན་འགའ་ཞིག་བསྐྱུས་ནས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

དེ་ཡང་སྟོང་གསུམ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་འོག་གི་རྒྱུ་དཀྱིལ་
ནི་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་ཡིན་པ་ལ། ས་རྒྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་སྤྱི་བཞི་པོ་སོ་
སོ་ལ་རེ་རེ་ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་བཞི་སྟོང་། ཉི་ལྔ་སྟོང་། འདོད་ལྷ་རིག་དྲུག་སྟོང་།
ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་རྣམས་སྟོང་དུ་ཡོངས་པ་ལ་སྟོང་དང་པོ། །སྟོང་དང་པོ་
དེ་སྟོང་དུ་ཡོངས་པ་ལ་སྟོང་གཉིས་པ་བར་མ། སྟོང་གཉིས་པ་དེ་སྟོང་དུ་
ཡོངས་པ་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་རྣམས་དང་པོ་འཆགས་པ་
དང་མཐར་འཛིག་པ་ཡང་དུས་མཉམ། དེ་འདྲ་བའི་སྟོང་གསུམ་སྟོང་འོག་
ཕྱོགས་བཙུ་ཀྱན་ནས་མཐའ་ཡས་ཤིང་གངས་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། སྟོང་

གསུམ་གྱི་སྒྲོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ན་སྤྱིང་བཞི་བྱེ་བ་
 ཐུག་བརྒྱ། ཉི་ཟླ་བྱེ་བ་ཐུག་བརྒྱ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་སོགས་འདོད་ལྟ་
 རིགས་དུག་བྱེ་བ་ཐུག་བརྒྱ། ཚངས་པའི་འཛིག་ཉེན་གསུམ་བྱེ་བ་ཐུག་བརྒྱ་རེ་
 ཡོད་ཅིང་། བྱེ་བ་ཐུག་བརྒྱ་ལ་ནི་དུང་འབྲུར་བཅུ་ཡོད། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་
 ནི་སྤྱིང་བཞིའི་དབྱུས་ན་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱིང་སོ་སོའི་བྱང་ངོས་ན་ཡོད་དེ། མཆོན་
 བ། འཛམ་སྤྱིང་གི་ཤར་ཕྱོགས་ནི་ལུས་འཕགས་པོའི་སྟོ། སྤྱི་མི་སྟན་གྱི་བྱང་།
 བ་ལང་སྟོད་གྱི་ཤར་ཡིན་ན་ཏེ། སྤྱིང་གང་དུ་ཉི་མ་དང་པོར་འཆར་ས་དེ། སྤྱིང་
 དེའི་ཤར་ཕྱོགས། ཉི་མ་རྒྱབ་འགོ་བ་དེ། སྤྱིང་དེའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་རོ། །

འཛམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་ཉི་མ་སྐྱེད་གྱི་དུས་སུ་ནི། ཤར་ན་ཉི་མ་རྒྱབ། བྱང་
 དུ་ནམ་སྐྱེད། རྒྱབ་ཏུ་ཉི་མ་འཆར་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིང་གང་ན་ཉིན་སྐྱེད་ཡིན་པ་
 དེའི་རྒྱབ་གྱི་སྤྱིང་དེར་ནས་སྐྱེད་ཡིན་པ་སོགས་འགྲེལ། །ཉི་མའི་དགྱིལ་
 འཁོར་ནི་རྒྱ་མེ་ཤེལ། ཞིང་ལ་དཔག་ཚད་ང་གཅིག་ཟླ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ནི་
 རྒྱ་ཚུ་ཤེལ། ཞིང་དུ་དཔག་ཚད་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀའི་མཐར་ཞིང་གི་སྐུམ་
 འགྱུར། ནང་དུ་སྟེའི་བུ་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་འཁོར་བཅས། སྐར་མ་ཆེ་བའི་ཞིང་ལ་
 རྒྱང་གྲགས་བཅོ་བརྒྱད། འབྲིང་པོ་རྣམས་བཅུ་སྟོར། རྒྱང་བ་ལ་བཞི་འམ་
 གཅིག་དེ་དག་གི་ནང་ན་ལྟ་གནས་སོ། །

རི་རབ་གྱི་ཅེ་སྐུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་གྱི་གནས་ན་བརྒྱ་བྱིན་འཁོར་བཅས།

ལ་དེ་མེད་དོ། །སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་འདོད་ལྟ་རིགས་རྒྱག་ལ་འཛིགས་སྐྱག་
 ཡོད། སྤྱི་མི་སྟན་པ་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་དེ་མེད་དོ། །སྤྱིང་གསུམ་
 ན་གསེར་དངུལ་སོགས་ཀྱི་ཉོ་ཆོང་ཡོད། སྤྱི་མི་སྟན་དང་ལྟ་རྒྱུ་ལས་ལ་དེ་མེད་
 དོ། །སྤྱིང་གསུམ་དང་འདོད་ལྟ་རིགས་རྒྱག་ལ་ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད། སྤྱི་མི་
 སྟན་དང་གཟུགས་ཁམས་པ་ཐམས་ཅད་ཁ་དོག་དཀར་པོ། །གཟུགས་མེད་ན་
 ཁ་དོག་གི་དབྱེ་བ་མེད་དོ། །སྤྱིང་གསུམ་ན་ཁང་བ་ཆེད་དུ་བྱས་མ་བྱས་
 གཉིས་ཡོད། སྤྱི་མི་སྟན་ན་ཆེད་དུ་མ་བྱས་པའི་ས་ཁང་ཡོད། འདོད་ལྟ་རིགས་
 རྒྱག་ན་ཁང་བ་ཆེད་དུ་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་ཀ་ཡོད། གཟུགས་ཁམས་ན་ཆེད་
 དུ་མ་བྱས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཡོད། གཟུགས་མེད་ན་ཁང་བ་མེད་དོ། །
 འཛམ་བུའི་སྤྱིང་ན་གོས་ཀྱི་རིགས་སྒྲ་ཆོགས། ལུས་འཕགས་དང་བ་ལང་
 སྒྲོད་ན་བེུ་རས། སྤྱི་མི་སྟན་དང་འདོད་ལྟ་རིགས་རྒྱག་ན་དཔག་བསམ་གྱི་
 ཞིང་ལས་བྱང་བའི་གོས། གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྟ་རྒྱུ་ལས་གོས་གྲོན་བཞིན་
 དུ་སྒྲེ། གཟུགས་མེད་ན་གོས་མེད་དོ། །

སྤྱིང་བཞི་དང་འདོད་ལྟ་རིགས་རྒྱག་ན་སོ་མོའི་དབང་སོ་ཐ་དད་དུ་
 དབྱེར་ཡོད། གཟུགས་ཁམས་ན་སོ་མོའི་དབང་སོ་མེད་ཀྱང་སོ་མོ་ཡོད་ཅིང་།
 དེ་ཡང་སྐད་གཟེངས་མཐོ་མི་མཐོ་དང་རུ་མའི་བྱང་པར་གྱིས་འཛོག་གཟུགས་
 མེད་ན་སོ་མོའི་བྱང་པར་མེད་དོ། །སྤྱིང་གསུམ་དང་འདོད་ལྟ་རིགས་རྒྱག་ན་

བག་མ་གཏོང་ལེན་ཡོད། སྤྱི་མི་སྣམ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་དེ་མེད་དོ།
སྤྱིང་གསུམ་ན་ཤིན་ཏུ་ཆ་བ་དང་གང་བ་ཡོད། སྤྱི་མི་སྣམ་དང་སྣ་རྣམས་ལ་དེ་
མེད་དོ། །སྤྱིང་བཞི་དང་འདོད་ལྟ་རིགས་སྤྱད་ན་དབྱར་དབྱུན་སོགས་ཀྱི་ཐ་
སྣད་ཡོད། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་དེ་མེད་དོ། །སྤྱིང་བཞི་དང་འདོད་ལྟ་
རིགས་སྤྱད་ན་ཉིན་མཆན་ཀྱི་ཐ་སྣད་ཡོད། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་དེ་མེད་
དོ། །སྤྱིང་བཞི་དང་འདོད་ལྟ་རིགས་སྤྱད་ན་རྒྱལ་པམ་བཅི་བ་ཡོད། ཁམས་
གོང་མ་གཉིས་ན་དེ་མེད་དོ། །

སྤྱིང་བཞི་འི་མི་ཡི་ལུས་ལ་རགས་པའི་ཤ་ཁྲག་རྩས་གསུམ་ཡོད། ལྟའི་
ལུས་ལ་དེ་མེད་དོ། །སྤྱིང་བཞི་དང་འདོད་ལྟ་རིགས་སྤྱད་ན་པ་མ་དང་བྱའི་ཐ་
སྣད་ཡོད། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་དེ་མེད་དོ། །སྤྱིང་གསུམ་དང་འདོད་ལྟ་
རིགས་སྤྱད་ན་རྗེ་བོ་དཔོན་དང་བླ་མ་གཡོག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད། སྤྱི་མི་སྣམ་དང་
ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་དེ་མེད་དོ། །སྤྱིང་གསུམ་ན་ནོར་དང་འབྱུ་ཡོད། སྤྱི་
མི་སྣམ་ན་འབྱུ་ཡོད་ཀྱང་ནོར་མེད། འདོད་ལྟ་རིགས་སྤྱད་ན་ནོར་ཡོད་ཀྱང་
འབྱུ་མེད། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ནོར་འབྱུ་གཉིས་ཀ་མེད་དོ། །སྤྱིང་གསུམ་
ན་པ་མ་བྱ་ནོར་འབྱུ་སོགས་ལ་ཞེན་པ་ཡོད། སྤྱི་མི་སྣམ་ན་དེ་དག་གང་ལའང་
ཞེན་པ་མེད། འདོད་ལྟ་རིགས་སྤྱད་ན་འབྱུ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་ལ་ཞེན་པ་
ཡོད། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་དེ་དག་ལ་ཞེན་པ་མེད་དོ། །སྤྱིང་བཞི་ན་བྱད་

མེད་ཟླ་མཆན་དང་ལྟན་པ་དང་སྐྱམ་མ་ལས་བྱ་བཅའ་བ་ཡོད། འདོད་ལྟ་རིགས་
 དྲག་ན་ལྟའམ་ལྟ་མེད་པྱག་པའམ་པད་མར་བརྩས་ཏེ་སྒྲེ། ཁམས་གོང་མ་
 གཉིས་ན་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཡང་བརྩས་ཏེ་སྒྲེའོ། སྒྲིང་བཞི་འེ་མི་ཞེ་བ་ལ་རོ་ཡོད།
 ལྟ་ཞེ་ན་རོ་མེད་དོ། སྒྲིང་བཞི་དང་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་སྐྱམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་རྣམས་
 ན་གཉིས་གཉིས་དབང་པོ་སྤྲད་ནས་འབྲིག་པ་བསྟེན། འཐབ་བྲལ་བ་འབྱུང་བ་
 ཅམ་དང་། དགའ་ལྟན་པ་ལག་པ་བཅངས་པ་ཅམ་དང་། འཕྱལ་དགའ་བ་
 བགད་པ་ཅམ་དང་། གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་པ་བལྟས་པ་ཅམ་གྱིས་གདུང་
 བ་ཞེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་སྒྲིང་བཞི་ན་ཁུ་ཁག་འབྱུང་། འདོད་ལྟ་རིགས་
 དྲག་ན་རྒྱང་ཅམ་འབྱུང་། ཁམས་གོང་ན་དེ་ལྟ་བུའི་འདོད་ཆགས་མེད་དོ། །མི་
 དང་འདོད་ལྟ་ལ་ཞེ་སྤང་སྒྲེ་བ་དང་སྟོག་གཅོད་པ་ཡོད། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་
 ན་མེད་དོ། །བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ནི་བརྩས་ཏེ་སྒྲེས་ཞིང་པོ་མེད་དབྱེ་
 བ་མེད་ཀྱང་། སྤྱིས་དབང་པོ་ཐ་དད་དུ་གྱུར་ནས་མངལ་སྒྲེས་སུ་གྱུར། ལྟ་དང་
 དམུལ་བ་པ་དང་རབ་དོ་བ་རྣམས་ནི་བརྩས་སྒྲེས་ཁོ་ན། ཡི་དྲགས་པལ་ཆར་
 བརྩས་སྒྲེས་ཡིན་ཏེ། མངལ་སྒྲེས་ཀྱང་ཡོད། དུད་འགོ་ལ་སྒྲེ་གནས་བཞི་ཀ་
 ཡོད། ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲིའི་དུས་སུ་བྱ་མོ་ལོ་ལྟ་བརྒྱ་ལོན་པའི་ཆེ་བག་མར་
 གཏོང་། འབྲུ་རྣམས་ཆེ་ཞིང་། ལྟ་མ་རེ་རེ་ཡང་བྲེ་པོ་ཆེ་བཞི་རེ་འོང་། ཆེ་ལོ་
 བརྒྱ་པའི་དུས་སུ་བྱ་མོ་ཟླ་བ་ལྟ་ལོན་པའི་ཆེ་བག་མར་གཏོང་། འབྲུ་རྣམས་

ཤིན་ཏུ་ཆུང་ཞིང་ཉུང་བ་དང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །མཐར་མཆོན་དང་ནད་དང་
ལུ་གེ་གསུམ་གྱིས་སྟོང་ལ་ཁད་བྱས་ནས། སྤར་ཆེ་རིམ་གྱིས་ཡར་འཕེལ་ཏེ་
མི་རྣམས་ནི་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་རེ་བྱབ་པ་འབྱུང་རོ། །རགས་ཅིས་སྤྱད་ལྟའི་
འཛམ་བུའི་སྤྱིང་པ་རྣམས་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པ་བཅེར་ཡང་དུག་ཏུ་ཁ་རལ། ལུས་
འཕགས་པོ་རྣམས་ཆེ་ལོ་བྱེད་དང་སུམ་བརྒྱ། བ་ལང་སྟོད་པ་རྣམས་ཆེ་ལོ་
ལྷ་བརྒྱ་ཡིན་ཏེ་དུས་མིན་དུ་འཆི་བ་ཡོད། བྱང་སྤྱ་མི་སྟོན་པ་རྣམས་ནི་ཆེ་ལོ་
སྟོང་བྱབ་པར་ངེས་སོ། །

དུད་འགོ་ལས་སྤྱའི་རྒྱལ་པོ་ལ་ནི་ཆེ་བསྐྱལ་པར་བྱབ་པ་ཡོད་ཅིང་།
དུད་འགོ་ཆེ་བྱང་བ་འགའ་ནི་ཉིན་ཞག་རེ་གཉིས་ཙམ་ལས་མི་གནས་པ་ཡང་
སྤིད། ཡི་དྲགས་ཆེ་རིང་བ་ནི་མི་ལོ་བྲི་ལྷ་སྟོང་བྱབ། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པའི་སྤྱའི་
ཆེ་ཆད་ནི་མི་ལོ་ས་ཡ་དགུ། །སུམ་ཏུ་ཙ་གསུམ་པ་ནི་མི་ལོ་ས་ཡ་དུག། །
འཐབ་བྲལ་བ་ནི་མི་ལོ་བྲེ་བ་བརྒྱ་བཞི་དང་ས་ཡ་བཞི། དགའ་ལྡན་པ་ནི་མི་ལོ་
བྲེ་བ་དང་བདུན་དང་ས་ཡ་དུག། འཕྱལ་དགའ་བ་ནི་མི་ལོ་བྲེ་བ་ཉིས་བརྒྱ་
སུམ་ཏུ་དང་ས་ཡ་བཞི། གཞན་འཕྱལ་དབང་བྲེད་པ་ནི་མི་ལོ་བྲེ་བ་དགུ་བརྒྱ་
ཉེར་གཅིག་དང་ས་ཡ་དུག་གོ། །ཆངས་རིས་པའི་ཆེ་ཆད་བར་བསྐྱལ་བྱེད།
ཆངས་པ་འདུན་འདོན་ནི་བར་བསྐྱལ་གཅིག། ཆངས་ཆེན་པ་ནི་བར་བསྐྱལ་
བྲེད་གཉིས། འོད་ཆུང་བ་བསྐྱལ་པ་གཉིས། ཆད་མེད་འོད་བསྐྱལ་པ་བཞི།

འོད་གསལ་པ་བསྐྱལ་པ་བརྒྱད། དེ་བཞིན་དུ་གོང་མ་རྣམས་ཉིས་འགྱུར་དུས་
བྱས་ནས། འོག་མིན་པ་ནི་བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་ཁྱི་རྩ་གསལ་སྟོང་རོ། །

གཟུགས་མེད་དང་པོའི་ཆེ་ཆད་ནི་བསྐྱལ་པ་ཉིས་ཁྱི་གཉིས་པ་བསྐྱལ་
པ་བཞི་ཁྱི། གསུམ་པ་བསྐྱལ་པ་རྩ་གསལ། བཞི་པ་བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་
ཁྱིའོ། །ཡང་ཆ་དཔྱལ་དང་པོ་ཡང་སོས་པའི་ཆེ་ཆད་ནི་མི་ལོ་བྱེ་བ་སྤྲག་འབུམ་
རྩ་གསལ་ཉིས་སྟོང་བྱབ་སྟེ། ཐེག་ནག་སོགས་སྤྲག་མ་རྣམས་བརྒྱད་འགྱུར་
གྱིས་རིང་ལ། མནར་མེད་གྱི་ཆེ་ཆད་བར་བསྐྱལ་གཅིག་གོ། །བརྒྱད་པོ་རེ་
རེའི་འཁོར་ན་དཔྱལ་བ་གཞན་བཅུ་རྩ་གསལ་པོ་ཡོད་ཅིང་། མདོ་མུང་འདས་དང་
ཐར་ཆེན་ལས་ནི་དཔྱལ་བ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་བཞད་དོ། ། གངས་
དཔྱལ་དང་པོ་ཚུ་བྱར་ཅན་གྱི་ཆེ་ནི། དུལ་དབུས་མ་ག་རྩའི་བློ་བོ་ཆེ་ཁལ་
བརྒྱད་ཅུ་འོང་བའི་བང་བ་ནས་ལོ་བརྒྱ་ནས་ཉི་ལ་རེ་རེ་མུང་བས་ནམ་བུ་
པར་འགྱུར་བའི་ཡུན་ཆད་དང་མཉམ་ཞིང་། སྤྲག་མ་ཚུ་བྱར་དོལ་བ་ཅན་སོགས་
བདུན་གྱི་ཆེ་ནི། སྤྲ་མ་ལས་སྤྱི་མའི་ཤུ་ཉི་ཤུས་འབར་ཞིང་རིང་རོ། ། སྤྲ་མི་
སྟན་པ་མ་གཏོགས་སྤར་སྟོས་པ་དེ་དག་བར་མ་དོར་འཆི་བ་ནི་ཡོད་དོ། །

བསྐྱལ་པ་དང་པོའི་མིའི་ཆེ་ཆད་ནི། ཆངས་རིས་པའི་སྟེན་ཆེ་དང་
མཉམ་པའམ་དཔག་ཏུ་མེད་ཅིང་ལུས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །ད་སྟེན་མི་ལུས་
པལ་ཆེར་ནི་ཁྱ་བཞི་པ། འཕར་ན་ཁྱ་བརྒྱད། རུབ་ན་ཁྱ་བཅུ་རྩ་གསལ། །བྱང་དུ་ཁྱ་

སོ་གཉིས། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་རྒྱུད་གྲགས་ཀྱི་བཞི་ཆ། སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་
པ་དེའི་ཆ་གཉིས། འཐབ་བྲལ་བ་ཆ་གསུམ་དགའ་ལྡན་པ་རྒྱུད་གྲགས་གཅིག་།
འཕྱུལ་དགའ་པ་རྒྱུད་གྲགས་གཅིག་དང་བཞི་ཆ། གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་པ་
རྒྱུད་གྲགས་བྱེད་དང་གཉིས་སོ། །

ཆངས་རིས་པའི་ལུས་དཔག་ཆད་བྱེད། ཆངས་པ་མདུན་འདོན་པ་
དཔག་ཆད་གཅིག་ཆངས་ཆེན་པ་བྱེད་གཉིས། འོད་ཚུང་བ་གཉིས། དེ་ནས་
ཉིས་འགྱུར་བྲས་ཏེ་ཆད་མེད་འོད་བཞི། འོད་གསལ་བ་བརྒྱད་ནས། འོག་
མིན་པའི་ལུས་དཔག་ཆད་ཁྱི་རྒྱག་སྟོང་སྟེ། འོན་ཀྱང་སྤྲིན་མེད་པ་ནི་དཔག་
ཆད་གསུམ་འདོད། ལྟ་མིན་ཀྱི་དབང་པོ་སྤྲ་གཙན་ཀྱི་ལུས་ནི་རི་རབ་བཞིན་
དང་། གཞན་པལ་ཆར་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པའི་ལུས་ལྟ་བུ་དང་། སུམ་ཅུ་
ཅ་གསུམ་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆད་དུ་ལོངས་པའང་ཡོད། ལྷ་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་ལུས་ནི་
ཤེན་ཏུ་ཆེ་ལ། གཞན་ཆེ་ཚུང་ཅི་རིགས་སོ། །དེ་ནམས་སུ་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་ནི་ལས་
དགོ་སྒྲིག་གཉིས་སུ་ངས་ཏེ་གཞན་མེད་ལ། དེ་ཡང་དགོ་བའི་ལས་ཅི་རིགས་
ཀྱིས་ལྟ་དང་མིར་སྒྲེ་ཞིང་བདེ་བ་སྟོང་ལ། མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱིས་ནི་ངན་འགྲོ་
དེ་ནམས་སུ་སྒྲེ་ཞིང་སྤྱག་བསྐྱལ་སྟོང་བར་འགྱུར་ཏེ།

རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། མི་དགོ་བ་ལས་སྤྱག་བསྐྱལ་ཀྱན། །དེ་བཞིན་
ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དོ། །དགོ་ལས་བདེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དང་། །སྒྲེ་བ་ཀྱན་ཏུ་

བདེ་བ་དག། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དགེ་མི་དགའི་ལས་རྣམ་གྲངས་མང་
ཡང་རིགས་བསྐྱུ་ན་ལས་ལམ་བཅུར་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ།

མངོད་ལས། དེ་ལས་ཆེ་ལོང་བསྐྱས་ནས་ནི། །དགེ་དང་མི་དགེ་ཅི་
རིགས་པར། །ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་བཅུར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།
བདེ་སྤྱག་གཉིས་སུ་མ་ཟད། སྟོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱ་སེམས་དང་
འབྲེལ་བའི་ལས་ལས་བྱང་བ་ཡིན་ཏེ།

མངོད་ལས། འཇིག་རྟེན་སྣ་ཆོགས་ལས་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་དང་།

དབྱུ་མ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་
དང་། །སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཤིན་ཏུ་སྣ་ཆོགས་འགོད། །འགྲོ་བ་མ་ལུས་ལས་
ལས་སྐྱེས་པར་གསུངས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ལས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བདེ་
སྤྱག་གི་རིགས་མང་ཡང་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཞི་བའི་བདེ་བ་ཆེས་
མཆོག་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མནར་མེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་
ཆེས་བཟོད་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ།

བཤེས་སྤྱིང་ལས། བདེ་བ་ཀྱན་ཀྱི་ནང་ནས་སྟེད་ཟད་པ། །བདེ་བའི་
བདག་པོ་བགྱིད་པ་རི་ལྟ་བར། །དེ་བཞིན་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཀྱན་ཀྱི་ནང་ནས་ནི། །
མནར་མེད་དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་རབ་མི་ཟད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་
རོ། །དགྲ་བཅོམ་པ་འགའ་ཞིག་ལ་སྟོན་བྱས་པའི་ལས་རྣམ་སྟོན་མ་བྱུང་བ་དུ་

ཆོས་མངོན་པ་ནས་འབྱུང་བའི་དོན་ཐོར་བྱ་ལྟ་མི་རྣམས་ལ་བདེ་སྤྱག་བགྲེས་སྒོམ་ནོར་འབྱུ་སོགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱང་པ་།

མ་ཞིག་ཡོད་སྲིད་ཀྱང་སྲིད་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཟད་པས་ལས་དེ་དག་
གིས་རྣམ་སྤྲིན་འབྲིན་མི་རྒྱས་ཏེ།

རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྲིད་པའི་སྲིད་ལས་རྣམ་བཤམ་བ། །ལས་གཞན་
འཕེན་རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཟད་སྤྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
སྤྱིར།

བྱ་མེད་ལག་དལ་བྱུང་བ་ལས། །

སྒོ་ལྷན་འགའ་ལ་པན་སྦྲུམ་སྟེ། །

ཚུལ་འདི་བཀོད་པའི་རྣམ་དཀར་དགོས། །

འགྲོ་ཀྱན་སངས་རྒྱས་ཉིད་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་མངོན་པའི་དོན་ཐོར་བྱ་འདི་ཡང་། །འཁྱའི་དགོ་སྒོར་བཤམ་སྦྱབ་
མིང་ཅན་གྱིས་ཅོ་ནེའི་དགོན་ཉིད་དུ་དད་པས་སྦྱར་པའོ། །

མདྲ་ལྟོ། །

༡༡། །ཕུང་པོ་ལྔ་འི་རྣམ་གཞག་ཆོས་མངོན་པ་འི་
སྒྲིང་པོ་བསྐྱས་པ་ཞེས་བྲ་བ་
བཞུགས་སོ།།

ཕུང་པོ་ལྔ་འི་རྣམ་གཞག་ཆོས་མངོན་པ་འི་སྒྲིང་པོ་བསྐྱས་པ།

༡༡། །ན་མོ་ལྷུ་རྩ་མཆུ་ཤྱི་ཡེ། ཆོས་ཀྱན་མངོན་གཟིགས་སྟོན་པ་
བཅོམ་ལྡན་འདས། །གང་དེའི་རྒྱལ་ཆ་བ་མི་པམ་ཆོས་ཀྱི་རྩེ། །ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་
ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་སོགས། །འཇམ་སྒྲིང་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲུས་པས་
འདུད། །

འདིར་རྒྱལ་བས་ཆོས་མངོན་པ་འི་མདོ་ལས་བཤད་པ་འི་ཕུང་ཁམས་
སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་ནི་ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་རྩེས་
འབྲང་དང་བཅས་པས་མངོན་པ་ཀྱན་བཅུས་དང་མངོན་རྩ་འགྲེལ་སོགས་
ལས་བཤད་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱིས་སྒྲོ་དམན་པ་དང་
བསྐྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་ངོ་བོར་ཕུང་པོ་ལྔ་འི་བཤད་པ་བྱར་དུ་མཇུག་དོ། །
ཕུང་ཁམས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མངོན་ནས་བཤད་པ་འི་དོན་བདག་གིས་
ཀྱང་དེའི་འགྲེལ་པར་བཤད་བེན་ལ། འདིར་ཕུང་པོ་ལྔ་འི་རབ་བྱེད་ཀྱི་དགོངས་
པ་འགྲེལ་བའི་ཆེད་དུ་རི་ལྟར་འཆམ་པ་ཞིག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་གསུམ།
གྲགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཅུང་ཟད་སྟེ་སྟེ་

རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། འཕྲོས་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཕུང་པོ་ནི་ལྔ་
སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་།
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་དབྱེ་ན་བཙེ་ལྔ་སྟེ།
འབྱུང་བ་བཞི་དང་། དེས་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་བརྩ་གཅིག་གོ། །འབྱུང་བ་
བཞི་ནི། སའི་ཁམས་དང་ཚུ་དང་མེ་དང་རླུང་གི་ཁམས་བཞིའོ། །

རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་བརྩ་གཅིག་ནི། མིག་གི་དབང་པོ་དང་ན་བ་
དང་སྒྲ་དང་ལྗེ་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་བྱི་དང་རོ་
དང་རེག་བྱ་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སོ། །ཆོར་
བའི་ཕུང་པོ་ནི་གསུམ་སྟེ། བདེ་བ་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་དང་བཏང་སྦྱོམས་ཀྱི་ཆོར་
བའོ། །འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡང་གསུམ་སྟེ། རྒྱུང་དུ་དང་ཆེན་པོ་དང་ཆད་
མེད་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་སོ། །

འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་གཉིས་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་
མིན་འདུ་བྱེད་དོ། །མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་ལ་སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་དང་།
ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ་བརྩ་བཞིའོ། །དང་པོ་ང་གཅིག་ནི་རེག་པ་དང་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་དང་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པ་སྟེ་ཀུན་འགོ་ལྔའོ། །འདུན་
པ་དང་མོས་པ་དང་བྲན་པ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་སྟེ་ཡུལ་ངེས་
ལྔའོ། །དད་པ་དང་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་བྲེལ་ཡོད་པ་དང་མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་

སྒྲུང་མེད་པ་དང་གཉི་མུག་མེད་པའི་དགེ་ཙུང་དང་། བཙུན་འབྲུས་དང་ཤིན་ཏུ་
 སྒྲུངས་པ་དང་བག་ཡོད་པ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་རྣམ་པར་མི་འཆེ་བ་སྟེ་
 དགེ་བ་བཙུ་གཅིག་གོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་སྟོང་དང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་
 དང་ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཏེ་དུག་ནི་ཙུང་བའི་ཉོན་
 མོངས་སོ། །སྟོབ་དང་འཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་འཆབ་པ་དང་འཆིག་པ་དང་ཕྲག་
 དོག་དང་སེར་སྒྲུང་དང་གཡོ་དང་སྒྲུང་དང་། རྒྱགས་པ་དང་རྣམ་པར་མི་འཆེ་བ་
 དང་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་སྤྲེལ་མེད་པ་དང་མུགས་པ་དང་གློད་པ་དང་མ་དད་པ་
 དང་ལེ་ལོ་དང་། བག་མེད་དང་བརྗེད་ངེས་པ་དང་རྣམ་གཡེང་དང་ཤེས་བཞིན་
 མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ནི་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་སོ། །འགྱོད་པ་དང་གཉིད་དང་རྟོག་
 པ་དང་དཔྱོད་པ་སྟེ་བཞི་ནི་གཞན་འགྱུར་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ནི། ཐོབ་པ་རྣམས་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་
 དང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་དང་སྟོག་གི་དབང་
 ཐོ་དང་རིས་མ་ཐུན་པ་དང་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་ཡི་གེ་དང་
 མིང་དང་ཆིག་གི་ཆོགས་རྒྱན་དང་སོ་སྐྱེ་དང་དེ་ལྟ་བུའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་སྟེ་
 བཙུ་བཞི་ནི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་ཐོ་ནི་དུག་གམ་བརྒྱད་
 དེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་རྣ་བ་དང་སྒྲུང་དང་སྟེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་དུག་དང་། ཉོན་ཡིད་དང་ཀུན་གཞི་གཉིས་བསྒྲུན་པས་

བརྒྱད་དུ་འདོད་པ་འང་ཡོད་དོ། །གཞན་ཡང་། ཕུང་པོ་ལས་སྤྱེ་བའི་སྒྲིམ་ཆེད་
ནི་བཅུ་གཉིས་ཏེ། མིག་གི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་རྩ་བ་དང་སྒྲ་དང་ལྷེ་དང་ལྷུས་དང་
ཡིད་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དུག་ནི་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་། གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་
བྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱའི་སྒྲིམ་ཆེད་དེ་དུག་ནི་ཡུལ་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དོ། །ཁམས་
ནི་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། མིག་དང་རྩ་བ་དང་སྒྲ་དང་ལྷེ་དང་ལྷུས་དང་ཡིད་ཀྱི་
ཁམས་དུག་ནི་རྟེན་དབང་པོའི་ཁམས་དང་། གཟུགས་སྒྲ་བྲི་རོ་རེག་བྱ་ཆོས་
ཀྱི་ཁམས་ནི་དམིགས་པ་ཡུལ་ཀྱི་ཁམས་སོ། །མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ཀྱི་ཁམས་དུག་ནི་བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་ཁམས་སོ། །

གཉིས་པ་ཅུང་ཟད་སྤྱེ་སྟེ་བཤའ་པ་ལ་ལྔ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་
ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འོ། །དང་པོ་ལ།
འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འབྱུང་བ་ལ་བཞི་སྟེ།
ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་དོ། །དེ་ལ་སའི་ཁམས་གང་ཞེན་སྒྲ་བ་ཉིད་དོ། །
ཆུའི་ཁམས་གང་ཞེན། གཤེད་བ་ཉིད་དོ། །མེའི་ཁམས་གང་ཞེན་ཆ་བ་ཉིད་
དོ། །རླུང་གི་ཁམས་གང་ཞེན་ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ།
འབྱུང་བ་ཞི་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་དང་རང་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞི་ལ་འབྱུང་བ་ཆེན་
པོ་བཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། འབྱུང་བའི་དོན་ལ་སྦྱིར་བཤའ་ཆུ་ལ་མང་ཡང་འདིར་རང་

རང་གི་ངོ་བོ་དང་རིགས་དང་བྱེད་ལས་སྣ་ཚོ་གས་པའི་ནམ་པར་འབྱུང་བའི་
 སྤྱིར་འབྱུང་བ་དང་བྲུབ་ཆེ་ཞིང་རགས་པར་སྤང་བའི་སྤྱིར་ཆེན་པོ་ལོ། །འབྱུང་
 བ་བཞིའི་སའི་ཁམས་ལ་སྤྱི་ནང་གཉིས་ལས། སྤྱི་ལ་ས་དང་ལྷགས་དང་ཤིང་
 དང་རྩོད་དང་གསེར་དང་ལ་སོགས་ནི་སའི་ཁམས་དང་། ནང་ལ་ལུས་ཀྱི་ཤ་
 རུས་སྤྱི་ས་ལྷ་བྱ་ནི་སའི་ཁམས་སོ། །

ཆུའི་ཁམས་ལ་སྤྱི་ནང་གཉིས་ལས། སྤྱི་ལ་རྒྱ་མཚོ་དང་ཆུ་བོ་དང་ཆུ་
 གན་ནམས་ནི་ཆུའི་ཁམས་དང་། ནང་ལ་ཁྲག་དང་ཆུ་སེར་དང་གཅིན་ལྷ་བྱ་ནི་
 ཆུའི་ཁམས་སོ། །མའི་ཁམས་ལ་སྤྱི་ནང་གཉིས་ལས། སྤྱི་ལ་ཤིང་དང་རྩ་ལས་
 བྱུང་བའི་མེ་དང་ཉི་མ་དང་ནོར་བུ་ལས་བྱུང་བའི་བློ་དཔེ་ནམས་ནི་མའི་ཁམས་
 དང་། ནང་ལ་ལུས་ཀྱི་བློ་དཔེ་ནམས་ནི་མའི་ཁམས་སོ། །རྒྱུང་གི་ཁམས་ལ་སྤྱི་
 ནང་གཉིས་ལས། སྤྱི་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་རྒྱུང་དང་། ནང་ལ་དབྱུགས་སྤྱི་
 ནང་ལ་རྒྱ་བ་ནམས་དང་རྒྱ་མ་རྩ་རྒྱ་ས་སོགས་ནས་རྒྱ་བའི་རྒྱུང་ནམས་ནི་
 རྒྱུང་གི་ཁམས་སོ། །ཁ་ཅིག་དོ་ལྷགས་ཤིང་སོགས་སའི་ཁམས་ཡིན་ཀྱང་ས་
 མིན། འོ་མ་ཁྲག་ཆུ་སེར་སོགས་ཆུའི་ཁམས་ཡིན་ཀྱང་ཆུ་མིན། ལུས་ཀྱི་བློ་
 མའི་ཁམས་ཡིན་ཀྱང་མེ་མིན། ཞེས་གསུངས་ཏེ་བརྟག།

སྤྱིར་འབྱུང་བ་བཞི་འགལ་ཡང་འབྱུང་བཞི་རེ་རེ་ལའང་དེ་བཞི་ཡོད་
 པ་མི་འགལ་ཏེ། སྒོ་བ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་གྱིས་མཛད་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷའི་རབ་

བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རི་ལྷར་ཞེ་ན། ཤིང་དང་རྩོལ་སོགས་པ་ལ་སྤྱད་པ་
དང་མེ་འབྱུང་བ་དང་འཕེལ་བ་དང་ལྷུང་བ་ཡོད་པས་ཚུ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་
ལྡན་པར་མངོན་ནོ། །ཚུ་ལ་ཡང་གྲུ་འཛིན་པ་དང་རྩོལ་དང་གཡོ་བ་དམིགས་
པས་ས་དང་མེ་དང་རླུང་དང་ལྡན་པར་མངོན་ནོ། །མེ་ལྷེ་ལ་ཡང་འདེགས་པ་
དང་སྤྱད་པ་དང་གཡོ་བས་དམིགས་པས་ས་དང་ཚུ་དང་རླུང་དང་ལྡན་པར་
མངོན་ནོ། །རླུང་ལ་ཡང་འདེགས་པ་དང་གྲང་བ་དང་ཆ་བའི་རིག་པ་དམིགས་
པས་ས་དང་ཚུ་དང་མེ་ཉིད་དང་ལྡན་པར་མངོན་ནོ། །

འདིར་དཔེ་ནི་སྤྱེ་དང་ལན་ཆ་དང་སྤྱེ་མ་དང་སྒྲོམ་སྒྱར་བ་ལྟ་བུར་བ་ལྟ་
བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་སའི་རྩ་ལག་གི་འགྲེལ་པར་ཡར་རིགས་
པས་བརྟགས་ན་ཡང་གཅིག་གང་ན་ཡོད་པ་ན་ཀུན་ཡོད་པར་མངོན་ཏེ། རྩོ་
དང་ཤིང་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་ཞིང་སོ་སོར་མ་གྲེས་པས་ན་སའི་ཁམས་ལ་
ཚུའི་ཁམས་ཡོད་པར་མངོན་ནོ། །རྩོ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པ་གཡོ་ཞིང་འགྲུལ་
བས་ན་རླུང་གི་ཁམས་ཡོད་དོ། །རྩོ་གཉིས་པན་ཚུན་སྤྱད་པ་ལས་མེ་སྟག་
འབྱུང་བས་ན་མའི་ཁམས་ཡོད་དོ། །ཚུའི་ཁམས་ལ་ཡང་གྲུ་དང་འདབ་མ་ལ་
སོགས་པ་འཛིན་ཅིང་ཉེན་བྱེད་བས་ན་ཚུའི་ཁམས་ལ་ཡང་སའི་ཁམས་ཡོད་
པར་མངོན་ནོ། །ཚུའི་ནང་དུ་ཤིང་གི་འདབ་མ་དང་རྩ་ལྷུང་བ་འབྱུལ་ཞིང་ཚུ་
རྩོན་པོ་དག་གྲང་དམིགས་པས་ཚུའི་ནང་ན་མའི་ཁམས་ཡོད་པར་མངོན་ནོ། །

ཆུ་ཐུར་དུ་འབབ་ཅིང་གཡོ་བས་ན་རྒྱང་གི་ཁམས་ཡོད་པར་མངོན་ནོ། །རྒྱང་གི་ཁམས་ལ་ཡང་འདབ་མ་དང་རྩ་འཛིན་ཅིང་འདེགས་པས་ན་སའི་ཡོད་པར་མངོན་ནོ། །རྒྱང་དོ་བ་དག་ཀྱང་དམིགས་པ་རྩལ་བཅུན་པ་རྣམས་རྒྱང་ལ་འབྱར་ན་བསྐྱམ་པར་འབྱར་བས་ན་མེད་ཁམས་ཡོད་པར་མངོན་ནོ། །འཕྱུ་བ་མ་དང་རྒྱང་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ། དེ་འབྱར་ཞིང་འབྱར་བས་ན་ཆུད་ཁམས་ཡོད་པར་མངོན་ནོ། །མེད་ཁམས་ལ་ཡང་མེ་ལྷེ་གཅིག་གིས་གཅིག་འཛིན་པ་དང་མེ་ལྷེས་འདབ་མ་དང་རྩ་ལ་སོགས་པ་འདེགས་ཅིང་འཛིན་པས་ན་སའི་ཁམས་ཡོད་པར་མངོན་ནོ། །མེ་ལྷེ་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོར་མི་འབྲེས་པར་གཅིག་ཏུ་འབར་བས་ན་ཆུད་ཁམས་ཡོད་པར་མངོན་ནོ། །འབྲུལ་ཞིང་གཡོ་བས་ན་རྒྱང་གི་ཁམས་ཡོད་པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །དེ་དག་ནི་འབྱར་བཞིའི་ས་བོན་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷན་པ་ཅི་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །འབྱར་བཞིའི་བྱེད་ལས་ནི་སས་ཉེན་པར་བྱེད། ཆུས་སྤྱད་པར་བྱེད། མེས་སྦྱོན་པར་བྱེད། རྒྱང་གིས་འཕེལ་བར་བྱེད་དོ། །འབྱར་བ་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས་ནི་འབྱར་བཞི་རྒྱར་བྱས་ནས་བྱང་བ་སྟེ། མིག་གི་དབང་པོ་ནས་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་བར་ལྷ་དང་། གཟུགས་སྒྲིབ་རོ་རིག་བྱ་སྟེ་ལྷ་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཏེ་བཅུ་གཅིག་གོ། །

དེ་ལ་འབྱར་བ་བཞིས་རང་གི་འབྱར་འབྱར་གྱི་གཟུགས་དེ་རྣམས་ནི་

སྐྱེད་པར་བྱེད། ཉེན་པར་བྱེད། གནས་པར་བྱེད། ཉོན་པར་བྱེད། འཕེལ་བར་
བྱེད་དོ། །འབྱུང་འབྱུར་ལས་མིག་གི་དབང་པོ་ནི། དུལ་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་
མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་ཞིག་གོ །
དེ་ཡང་རང་འབྲས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་
ཁྱེན་བྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་སྟེ། མེ་ལོང་དང་བའི་
ནང་དུ་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བ་ལྟར་ཁ་དོག་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་
དུ་རུང་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣ་བའི་དབང་པོ་ནི་དུལ་སྒྲ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་
སྐྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་དང་། སྤྱི་དབང་པོ་ནི་དུལ་
བྱི་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་དང་། སྤྱི་དབང་པོ་ནི་དུལ་རོ་འཛིན་པ་དང་།
ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་ལུས་ཀྱི་རེག་བྱ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་སྟེ། རང་
འབྲས་རྣ་བ་དང་སྤྱ་དང་སྟེ་དང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བྱུན་མོངས་མ་
ཡིན་པའི་བདག་ཁྱེན་བྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་ཞེས་
སྟར་ལྟར་སོ་སོར་སྟུར་རོ། །

མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྗེ་ནི་རང་རང་གི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་
ཁྱེན་ཡིན་ལ། ཡིད་དབང་གིས་དེ་ལྗེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བྱུན་མོང་བའི་བདག་
ཁྱེན་བྱེད་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་ཁ་ཅིག་མིག་གི་དབང་པོ་ནི་མིག་གི་དབྱུས་ཀྱི་བར་མའི་

མེ་ཉོག་ལྟ་བུ་དང་། རྩ་བའི་དབང་པོ་ནི་རྩ་བར་གྲོག་བཙུས་ནས་བཅད་པ་ལྟ་
བུ་དང་། སྒྲ་དབང་གི་སྒྲར་རྒྱ་ཁབ་བཞེབས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྷེ་དབང་ནི་ལྷེར་
ཟླ་བ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལུས་དབང་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་སུ་རྩལ་ཕྱན་ལྟར་
ཁུབ་པར་འདོད་ཀྱང་། འདིར་དེ་རྣམས་ནི་དབང་པོའི་རྟེན་དུ་ཁས་ལེན་གྱི་
མིག་གི་དབང་པོ་སོགས་དངོས་མིན་ནོ། །མིག་དང་མིག་དབང་དང་མིག་གི་
ཁམས་དང་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་འགལ་ལམ་མི་འགལ་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་
ནི་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་མི་འགལ་ཏེ། མིག་གི་རང་
འབྲས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པས་དབང་པོ་དང་། དེ་འཛིན་པས་ན་
ཁམས་དང་། སྐྱེད་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་སྐྱེད་མཆེད་དུ་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩ་བ་སོགས་
ལའང་སྒྲོལ། མིག་དབང་ལ་གཟུགས་སྤང་བ་ཙམ་གྱིས་སྒྲོ་ནས་གཟུགས་
མཐོང་བར་བཞག་ལ། མིག་ཤེས་གྱིས་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ཅི་
རིགས་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་མཐོང་བར་བཞག་སྟེ། རྩ་བ་སོགས་ལའང་སྒྲོལ།
མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྗེ་ཡུལ་ནི་གཟུགས་སྤྲ་སོགས་ཡིན་གྱི། འབྱུང་བ་
བཞི་ནི་རིག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པས་མིག་རྩ་བ་སོགས་བཞིས་དངོས་སུ་མི་
འཛིན་ནོ། །

དེས་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྟེ་ཁ་དོག་

དང་དབྱེབས་རྣམས་སོ། ཁ་དོག་ལ་དབྱེན་ཅ་བའི་ཁ་དོག་བཞི་དང་། ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་བརྒྱད་དོ། །དཀར་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་སྔོན་པོ་དང་བཞི་ནི་ཅ་བའི་ཁ་དོག་སྟེ། ལྷང་ཁུ་ནི་སྔོ་སེར་འདྲེས་པས་ཅ་བའི་ཁ་དོག་མིན་ བོ། །ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་ནི། སྤྲིན་དང་དུ་བ་དང་རྩལ་དང་ཁུ་རྣ་དང་སྤང་བ་དང་ཐུན་པ་དང་གི་མ་དང་ཉི་འོད་ཀྱི་ཁ་དོག་གོ། །དབྱེབས་གཟུགས་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། རིང་པོ་དང་ཐུང་དུ་དང་ལྷམ་པ་དང་ལྷུམ་པ་དང་མཐོ་བ་དང་དམའ་བ་དང་ཕྱལ་ལེ་བ་དང་ཕྱལ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པའི་དབྱེབས་སོ། །ལྷམ་པ་ནི་གྲུ་བཞི་འོ། །ལྷུམ་པོ་ནི་རིལ་རིལ་ལོ། །ཕྱལ་ལེ་པ་ནི་མཉམ་པ་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་ནི་མི་མཉམ་པ་སྟེ་ལེབ་ལེབ་ཡིན་མིན་ལྟ་བུ་འོ། །དེ་ཡང་ཐང་བདེ་བ་ལ་ངོས་མཉམ་པ་དང་། འབར་འབྱར་ཅན་ལ་མི་མཉམ་པ་བརྗོད་པ་བཞིན་ལོ། །ཁ་དོག་དང་དབྱེབས་ལ་ཐུ་བཞི་སྟེ། ཅ་བའི་ཁ་དོག་བཞི་དང་སྤང་བ་དང་ཉི་མའི་འོད་དང་ཐུན་པ་ནི་ཁ་དོག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་དབྱེབས་སུ་མེད། རིང་པོ་ཐུང་དུ་ལྷམ་པ་ལྷུམ་པ་མཐོ་དམའ་ཕྱལ་ལེ་ཡིན་མིན་རྣམས་ནི་དབྱེབས་སུ་ཡོད་ཅིང་ཁ་དོག་ཏུ་མེད། སྤྲིན་དུ་བ་ཁུ་རྣ་རྣམས་ནི་དབྱེབས་དང་ཁ་དོག་གཉིས་ཀར་ཡོད་པར་བཤད་པས་སོ། །

སྒྲིང་སྒྲིང་མཆེད་ནི་རྣ་དབང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྟེ། སྒྲི་ལ་ཅ་བའི་སྒྲི་ནས་ཟེན་པ་དང་མ་ཟེན་པའི་སྒྲི་གཉིས། ཡན་ལག་གི་སྒྲི་ནས་དེ་རེ་རེ་ལའང་

བཞི་བཞི། ཟེན་མ་ཟེན་ནི་དབང་པོས་ཟེན་མ་ཟེན་ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་ལག་
པ་བརྟུང་བའི་སྐྱ་དང་། རག་གི་བརྟོན་པའི་སྐྱ་རྣམས་ཟེན་པའི་སྐྱ་དང་། བྱི་
རོལ་གྱི་ཚུ་དང་བྲག་རལ་པའི་སྐྱ་ལྟ་བུ་མ་ཟེན་པའོ། །

ཟེན་མ་ཟེན་གཉིས་ལ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་མི་སྟོན་པའི་སྐྱ་གཉིས་རེ་སྟེ།
རག་གིས་བརྟོན་པའི་སྐྱ་ལྟ་བུ་ནི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་སྐྱ་ཡིན་ལ། ཚུའི་སྐྱ་
སོགས་ནི་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པའོ། །ཟེན་པ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་མི་
སྟོན་པ་ལ་སྟོན་མི་སྟོན་གཉིས་ཏེ་བཞི་ནི། རྒྱུས་བུའི་སྐྱ་སྟོན་ལོན་པ་དང་དེས་
ཆོག་ཚུབ་སྐྱ་བ་དང་དེས་སྦྱིང་བུ་འབུད་པ་དང་དེས་ཁུ་ཚུར་བརྟེགས་པའི་སྐྱ་
ལྟ་བུའོ། །མ་ཟེན་པ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་མི་སྟོན་པ་ལ་སྟོན་མི་སྟོན་
གཉིས་རེ་སྟེ། བཞི་ནི། རྒྱལ་བས་སྟོན་པར་སྐྱ་བ་དང་དེས་ཆོག་ཚུབ་སྐྱ་བ་
དང་བྱི་རོལ་གྱི་འབུང་བའི་སྐྱ་སྟོན་པ་དང་མི་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །དྲིའི་རྒྱུ་མཆོད་
ནི་སྐྱ་དབང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྟེ། ཅ་བའི་སྒོ་ནས་ཞིམ་མི་ཞིམ་གཉིས།
ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་ཞིམ་པ་ལ་མཉམ་མི་མཉམ་གཉིས་དང་། མི་ཞིམ་པ་
ལའང་དེ་གཉིས་སོ། །མཉམ་མི་མཉམ་ནི་དེ་ཤས་ཆེ་མི་ཆེ་སྟེ། དེ་གང་ཤས་
ཆེ་བ་ནི་མི་མཉམ་པའོ། །

དེ་ཡང་གཙོ་བོར་སྐྱར་བའི་དྲིའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །དྲིའི་རྒྱུ་མཆོད་ནི་
སྐྱ་དབང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཅ་བའི་སྒོ་ནས་མངར་བ་དང་སྐྱར་

བ་དང་ཁ་བ་དང་བསྐྱེད་བ་དང་ཚུ་བ་དང་ལན་ཚུ་བ་དང་བྱུག་དང་། ཡན་ལག་
གི་སྒྲོ་ནས་མངར་བའི་མངར་བ་སོགས་སོ་བྱུག་དང་། དེ་དེ་ལའང་སྒྲེ་ཤེས་
དང་ལུས་ཤེས་དང་ལུས་སེམས་ལ་པན་འདོགས་པའི་རོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་དོ།
དེ་ལ་མངར་བ་ནི་སྒྲིང་ཅི་དང་བྱ་རམ་དང་ཀ་ར་སོགས་ཀྱི་རོ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྱུར་
བ་ནི་སྒྱུར་ཅི་ལ་སོགས་པའོ། །ལན་ཚུ་ནི། ཚུ་སྟེ་ད་ལྟ་ཆར་གྲགས་པའོ། །ཆ་
བ་ནི་ཆ་བ་གསུམ་སོ། །ཁ་བ་ནི་ཉིག་ཏ་ལ་སོགས་པའོ། །བསྐྱེད་བ་ནི་ཨ་གར་
སྒྱུར་གསུམ་ལྟ་བུའི་རོའོ། །དེ་ཡང་ཨ་རུ་ར་ལྟ་བུ་ནི་སའི་ཁམས་ཡིན་ཞིང་།
དེའི་ཁ་དོག་དང་དབྱེབས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཡིན་ལ། དེའི་རོ་བསྐྱེད་བ་
ནི། རོའི་སྒྲེ་མཆེད་ཡིན་ཞེས་ཞིབ་ཆ་བྱེད་དགོས་སོ། །རིག་བྱའི་སྒྲེ་མཆེད་
ནི་ལུས་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་འབྱུང་བཞི་དང་འབྱུང་འབྱུར་བདུན་ཏེ་
བརྒྱ་གཅིག་གོ། །འབྱུང་བྱུར་བདུན་ནི་འཇམ་པ་དང་རྩ་བ་པ་དང་སྒྲེ་བ་དང་
ཡང་བ་དང་བཀྲེས་པ་དང་སྒྲོམ་པ་དང་གང་བའི་རིག་བྱའོ། །སྒྲེ་བ་དང་ཡང་
བའི་བྱུང་པར་སྒྲིང་ལ་གཞལ་རྒྱ་ཡོད་པ་ནི་སྒྲེ་བ་དང་དེ་མེད་པ་ནི་ཡང་བའོ། །
ཀྲེས་པ་ནི་རྒྱང་སྟོབས་ཀྱིས་ཟས་ཟ་འདོད་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་ནི་མའི་ཁམས་
ཀྱིས་འབྱུང་འདོད་བསྒྲེད་པའི་རིག་བྱ་ཞིག་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་སྒྲེས་པའོ། །ཟས་
འདོད་དང་འབྱུང་འདོད་ནི་བཀྲེས་སྒྲོམ་མེན་ཏེ། འདོད་པ་གཉིས་ནི་ཤེས་པ་
ཡིན་པས་རིག་བྱར་མི་རུང་བའི་བྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཇམ་རྩ་བ་གང་བ་

རྣམས་རེག་བྱ་དང་དེ་རྣམས་སྤྱོད་བྱེད་ནི་ཤེས་པ་ལོ། །ས་སོགས་ཁ་དོག་
 མིན་ཡང་ས་སྤྱི་ཁ་དོག་སོགས་མཐོང་བས་ས་སྤྱི་སོགས་མཐོང་ཞེས་ཐ་
 ལྷན་བྱར་རུང་སྟེ། མཛོན་ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ནི་ཐ་ལྷན་དུ། ཁ་དོག་དབྱིབས་
 ལ་ས་ཞེས་བརྗོད། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་དེ་དག་ས་སོགས་མིན་
 བ། དེ་དག་མཐོང་བས་ས་སོགས་མཐོང་བར་ངེ་ལྟར་བཞག་ཅེ་ན་མི་འགལ་
 ཏེ། དཔེར་ན། མིའི་མགོ་སོགས་མི་མིན་ཡང་དེ་དག་མཐོང་བས་མི་མཐོང་
 བར་བཞག་ཏུ་རུང་བ་བཞིན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་ས་དཀར་པོ་ས་དཀར་
 པོ་ཡིན་དཀར་པོ་མིན་ཞེས་སོགས་དང་རྟ་དཀར་པོ་རྟ་དཀར་པོ་ཡིན་ཡང་།
 དཀར་པོ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་གཞན་ཡང་མཆོན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ས་གྲུ་
 བཞི་ནི་ས་གྲུ་བཞི་ཡིན་ཀྱང་གྲུ་བཞི་མིན་ཏེ། གྲུ་བཞི་ཡིན་ན། དབྱིབས་ཡིན་
 དགོས་པས་འབྲུང་གྲུར་ཡིན་དགོས་ལ། ས་ཡིན་ན་འབྲུང་བ་ཡིན་དགོས་
 པའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཆུ་སོགས་ལའང་སྤྱོད། གཞན་ཡང་། མི་ནག་པོ་ནི་མི་
 ནག་པོ་ཡིན་ཡང་ནག་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། ནག་པོ་ཡིན་ན་ཁ་དོག་ཡིན་དགོས་ལ།
 མི་ནག་པོ་མི་ཡིན་པས་གཟུགས་སྤྱི་མི་རུང་བའི་སྤྱིར། ཞེས་བྱང་པར་བྱེ་
 བར་བྱའོ། བྱང་གཞི་བྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་དབྱེ་བ་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་
 བར་མི་བྱའོ། ཁ་ཅིག་རྟ་དཀར་པོའི་སྤྱི་ཁ་དོག་ཟེར་བའང་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ།
 སྤྱི་དང་སྤྱིའི་ཁ་དོག་ལའང་བྱང་པར་དབྱེ་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤྱི་ནི་ཁ་དོག་

ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁ་དོག་དང་ཁ་དོག་ཅན་དང་དབྱིབས་དང་
དབྱིབས་ཅན་རྣམས་སོ་སོར་བྱེ་བ་གལ་ཆེ་ཏེ། གཞན་ཏུ་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་
ཅད་ལེབ་ལེབ་དུ་འགྲོ་འོ། །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ནི་ལུས་
ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཞིན་དུ་ཀྱན་སྦྲང་རྣམ་པར་རིག་པར་མི་བྱེད་
པའི་གཟུགས་ཞིག་སྟེ། སོ་ཐར་གྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སོགས་དང་བསམ་
གཏན་དང་ཐག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་རྣམས་སོ། །

དེ་ལ་བསམ་བཞིན་དུ་ལུས་གཡོ་འགྲུལ་བྱེད་པ་སོགས་ལུས་གྱི་རྣམ་
པར་རིག་བྱེད་དང་། ངག་གི་སྦྲ་བརྗོད་བྱེད་པ་ནི་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཡིན་ལ།
རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ནི་རང་གི་ལུས་ངག་གི་དངོས་སུ་
མི་བྱེད་པར་ཡིད་གྱིས་དགོ་མི་དགོ་བྱེད་འདོད་གྱི་དབང་གིས་རྒྱུད་ལ་དགོ་
མི་དགོའི་གཟུགས་ཞིག་སྦྱེས་པའོ། །

གཞན་ཡང་། གཟུགས་དེ་ལ་བསྟན་ཡོད་ཐོགས་བཅས་དང་། བསྟན་
མེད་ཐོགས་བཅས་དང་། བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་གྱི་གཟུགས་གསུམ་སྟེ། ཁ་
དོག་དང་དབྱིབས་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ནི་འདིའོ་ཞེས་
མིག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་དུ་ཡོད་པས་ན་བསྟན་ཡོད་དང་། གཟུགས་ཅན་གཞན་
ལ་གོ་ཐོགས་པས་ཐོགས་བཅས་སོ། །མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང་སྦྲ་དང་རི་
དང་རོ་དང་རེག་བྱ་བཞི་ནི་མིག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་དུ་མེད་ཀྱང་། ཡུལ་དང་གོ་

ས་སོགས་ལ་ཐོགས་པས་བསྟན་མེད་ཐོགས་བཅས་སོ། །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སྒྲོམ་པ་ལྟ་བུ་ནི་སྤྲ་མ་ལྟར་མེད་པས་བསྟན་མེད་
ཐོགས་མེད་དང་། ཡང་དེ་ལ་དགོ་སོགས་གསུམ་སྟེ། གཟུགས་སྤྱོད་གཉིས་དང་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་བཅུ་ལ་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་
བསྟན་གསུམ་རེ་ཡོད་ལ། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་དང་བྱི་རོ་རེག་བྱ་སྟེ་
བརྒྱད་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ནར་ངེས་ཀྱི་དགོ་མི་དགོ་གཉིས་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཆོར་བའི་ལུང་པོ་ནི། སེམ་གདུང་བར་མ་གསུམ་ཅི་རིགས་
ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་སེམས་བྱུང་གི་ལུང་པོ་སྟེ། རོ་བོའི་སྒོ་ནས་བདེ་སྤྱག་
བཏང་སྒྲོམས་ཀྱི་ཆོར་བ་གསུམ། བདག་རྒྱུན་གྱི་སྒོ་ནས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་
རེག་པའི་རྒྱུན་གྱི་ཆོར་བ་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྒྱུན་གྱི་ཆོར་བའི་
བར་དུག། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་བདེ་སྤྱག་བར་མ་གསུམ་དུ་བྱེ་བས་བཙོ་བརྒྱད།
བསྤྱོད་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ་མིག་ན་བ་སྒྲ་ལྟེ་ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་རྣམས་ནི་ལུས་
ཆོར་ཡིན་ལ། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་རྣམས་ནི་སེམས་ཆོར་ཡིན་ནོ།
དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་སྤྱི་ཙམ་ལ་ལུས་ཆོར་ཞེས་བརྗོད་གྲང་། མིག་ན་བ་སྒྲ་
ལྟེ་རེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་བཞི་ནི་ལུས་ཆོར་བྱེ་བྲག་པ་ཡིན་ཏེ།
མིག་སོགས་བཞི་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གང་གིས་སྤྱོད་ན་
ཆོར་བས་སྤྱོད་དོ། །གང་སྤྱོད་ན་ཡུལ་གྱི་འགྱུར་བ་སྟེ་རྣམ་སྒྲིན་དངོས་བཏགས་

ཅི་རིགས་སྟོང་ངོ། །རི་ལྟར་སྟོང་ན་སིམ་གདུང་བར་མ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་
སྟོང་ངོ། །ཞེས་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་དང་སྦྱར་རོ། །འོན་ཀྱང་གང་སྟོང་བ་འདི་
ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་རེག་པ་སྟོང་ཞེས་བེར་
བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ཆོར་བའི་སྟོང་བྱ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པས་བྱབ་བེར་
བ་དང་། ཁ་ཅིག་བས་བབང་པོའི་རོ་སྟོང་བ་དང་། སྟོན་འཛིན་ཆོར་བ་ལྟ་བུའི་
སྟོང་བྱ་ལ་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་དེ། སྤྲ་མའི་སྟོང་བྱ་ལ་རོ་དང་། བྱི་མའི་སྟོང་བྱ་
ལ་སྟོན་པོའི་ཆ་ཤས་ཀྱང་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་བེར་ཏེ་དབྱུང་དགོས་པར་སྒྲུང་
ངོ། །ཆོར་བ་བདེ་སྦྱག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གྱིས་ནི་ཡུལ་སིམ་གདུང་བར་
མ་གསུམ་སྟོང་བར་བཤུད་པའི་བྱིར། བདེ་སྦྱག་བར་མ་གསུམ་ཡང་སྟོང་
བར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྟོང་བྱའི་ཡུལ་ལ་བདེ་སྦྱག་བར་མ་གསུམ་
དང་། སྟོང་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ལའང་བདེ་སྦྱག་བར་མ་གསུམ་ཁས་ལེན་དགོས་
པར་མངོན་ཏེ། ཆོར་བ་སྟོང་བའི་ངོ་བོར་སྦྱེས་ཤིང་དེའི་སྟོང་བྱ་ནི་ཡོད་ལ་
ཆོར་བས་ཆོར་བ་སྟོང་ཞེས་བྱ་བར་ནི་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི། རང་ཡུལ་གྱི་མཆན་མའམ་སྦྱ་རིས་
མ་འདྲེས་པར་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཏེ། དབྱེ་ན་མིག་གི་
འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་
ལས་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུག་དང་། རྟོག་བཅས་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་འདུ་

ཤེས་གཉིས་ཡོད། དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་ནམས་ནི་རྟོག་མེད་
 དང་། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་རྟོགས་བཅས་གཙུག་ཆེའོ།
 འོན་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་ལ་རྟོག་མེད་ཀྱང་ཡོད་དེ། གྱིས་པའི་འདུ་ཤེས་པལ་ཆར་
 དང་། མཚན་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པ་དང་། སྤིང་ཅེ་དང་། འདུ་ཤེས་
 མེད་པ་དང་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པའི་འདུ་ཤེས་ནམས་རྟོག་མེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་
 སོ། །དེ་ནམས་ལ་འདུས་ཤེས་པ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་འདི་ནི་འདིའོ་ཞེས་མི་རྟོག་
 པས་རྟོག་མེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སུ་བཞག་གོ། གྱིས་པ་ཆུང་དུའི་འདུ་ཤེས་ལ་འདི་
 ནི་པ་མའོ་སྐྱམ་པའི་རྟོག་བཅས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་ལ། བརྟེན་ལགས་པོ་མི་
 ཤེས་པས་འདི་ནི་འདི་དང་འདིའོ་མི་ངེས་པའི་འདུ་ཤེས་ནམས་ནི་མཚན་
 མེད་རྟོག་མེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་འདོད་ཁམས་ཀྱི་
 འདུ་ཤེས་ནམས་ནི་རྒྱ་ཆུང་དུའི་འདུ་ཤེས་དང་། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་འདུ་
 ཤེས་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོའི་འདུ་ཤེས་དང་། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འདུ་
 ཤེས་ནི་ཆད་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་སོ། །མདོར་ན་མིག་གིས་མཐོང་བ་དང་། རྩ་
 བས་ཐོས་པ་དང་། སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་དང་། ལྷུས་ལྷུང་བ་དང་། ལྷུས་ཀྱིས་རེག་པ་
 དང་། ཡིད་ཀྱིས་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པའི་དོན་མཚན་མར་གཟུང་ནས་འདི་དང་
 འདིའོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་སེམས་བྱུང་ནམས་
 ནི་འདུ་ཤེས་དུ་འཛོག་གོ། །

བཞི་པ་འདུ་བྱེད་གི་ཕུང་པོ་ནི། གཟུགས་ཆོར་འདུ་ཤེས་རྣམ་ཤེས་གི་
ཕུང་པོ་བཞི་ལས་གཞན་པའི་འདུ་བྱས་རྣམས་ཏེ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་མཚུངས་ལྡན་
འདུ་བྱེད་དང་། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དོ། །ཤེས་པར་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་
ནི་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་དང་། ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་ལྡན་
མིན་འདུ་བྱེད་དོ། །མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་ལ་ཞེ་དགུ་ཡོད་དེ། སེམས་བྱུང་ང་
གཅིག་ལས་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་ཞེ་དགུ་ཡོ། །ཆོར་
འདུ་གཉིས་ནི་ཚེད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པ་དང་འཁོར་བའི་རྩ་སོགས་གི་བྱང་
པར་དུ་མ་དང་ལྡན་པས་ང་དགུ་ལས་ལོགས་སུ་བཞག་དེ། ཆོར་བ་བདེ་སྟུག་
བར་མའི་དབང་གིས་ཆགས་སྒྲིང་གཏི་མུག་གསུམ་བསྐྱེད་དེ། འདུ་ཤེས་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་བྱིར་ངོ། །སེམས་བྱུང་ང་གཉིས་པོ་
གང་ཞེ་ན། ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པ་དང་རེག་པ་དང་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ལྔ་ནི་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་སྟེ། ཆོར་འདུ་གཉིས་ནི་བཞག་བེན་ལ། སེམས་པ་
ནི། སེམས་དགེ་མི་དགེ་སོགས་གི་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་
ངོ། །རེག་པ་ནི། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་
གི་གྱུར་པ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ། །ཡིད་བྱེད་ནི། སེམས་གི་
འདུག་པ་ངེས་པའི་སེམས་བྱུང་ཞིག་སྟེ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་
ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་སོ། །

འདི་ལྟ་ནི་སེམས་ཀྱན་གྱི་འཁོར་དུ་འགོ་བས་ཀྱན་འགོའོ། །འདུན་པ་
 དང་མོས་པ་དང་བླན་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཇིན་དང་ཤེས་རབ་ལྟ་ནི་ཡུལ་ངེས་ལྟ་
 ཉེ། འདུན་པ་ནི། ཡུལ་ངེ་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདོད་པ་ཞིག་གོ། །ངེ་ཡང་
 སངས་རྒྱས་འདོད་ནས་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལྟ་བུ་འདོད་པ་དང་འདུན་པ་ཡིན་
 ཡང་སྲིད་པ་མིན། བྱད་མེད་ལྟ་བུ་འདོད་པ་ནི་འདོད་འདུན་སྲིད་པ་གསུམ་ཀ་
 ཡིན་ནོ། །མོས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ངེས་པའི་དོན་འཇིན་འདོད་པ་སྟེ་དགོན་མཆོག་
 གི་ཡོན་ཏན་བླན་ནས་མོས་པ་ལྟ་བུའོ། །བླན་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ངེས་པའི་དོན་མི་
 བརྟེན་པར་འཇིན་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །ཉིང་ངེ་འཇིན་ནི། རིང་ཐུང་གང་ཡིན་
 ཡང་དགོ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་སེམས་བྱུང་སྟེ་མི་
 དགོ་བ་ལ་ཅེ་གཅིག་པ་རྣམས་ངེ་མིན་ནོ། །ཤེས་རབ་ནི། དམིགས་པའི་ཆོས་
 རབ་ཏུ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་སྟེ་ལོག་པའི་ཤེས་རབ་
 རྣམས་ངེ་མིན་ནོ། །ངེ་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་ཡུལ་སོ་སོའམ་རེ་རེ་ངེས་པས་
 ཡུལ་ངེས་སོ། །དད་པ་ནས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བར་བཙུ་གཅིག་ནི་དགོ་བ་
 བཙུ་གཅིག་སྟེ། དང་པོ་ནི། ཡུལ་བྱད་པར་ཅན་དང་སྦྱང་དོར་གྱི་གནས་
 སོགས་ལ་དགའ་བའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཏེ། སྤྲོ་མ་དང་དགོན་མཆོག་དང་
 ལས་རྒྱ་འབྲས་དང་བདེན་བཞིའི་སྦྱང་དོར་རྣམས་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་
 རྣམས་སོ། །

ངོ་ཆ་ཤེས་པ་ནི། བྱ་བ་འདི་ཆོས་དང་མི་མཐུན་པས་བྱར་མི་རུང་
སྒྲུལ་ནས་ཉེས་པ་ལ་འཛེམ་པའོ། ཁྲིལ་ཡོད་ནི། འདི་ལྟར་བྱས་ན་གཞན་གྱིས་
སྤང་དུ་འོང་སྒྲུལ་དུ་ཉེས་པ་ལ་འཛེམ་པའོ། །བག་ཡོད་ནི། ཉེས་པའི་སྟོགས་
ཀུན་ལ་སེམས་སྤང་བའོ། །བཏང་སྟོམས་ནི། སྟོགས་རིས་སུ་མི་གཙོད་པར་
བར་མར་གནས་པའོ། །མི་འཆེ་བ་ནི། གཞན་ལ་ཐོ་མི་འཆོམ་པ་སྟེ་གཞོད་
པར་མི་སེམས་པའོ། །འདོད་ཆགས་མེད་པའི་དགོ་བ་ནི། འདོད་པའི་ཡུལ་ལྔ་
ལ་སོགས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་མ་ཆགས་པའོ། །ཞེ་སྤང་མེད་པ་
ནི། གཞན་ལ་མནར་སེམས་མེད་པའོ། །གཏི་ཐུག་མེད་པ་ནི། ལས་འབྲས་
སོགས་སྤང་དོར་རགས་པ་ལ་སྤོངས་པ་མེད་པའོ། །

བཙོན་འགྲུས་ནི། དགོ་བའི་བྱ་བ་ལ་སྟོབ་སྟེ་མི་དགོ་བ་ལ་སྟོབ་པ་ནི་དེ་
མིན་ནོ། །ཤིན་སྤངས་ནི། སེམས་ལས་རྩང་དུ་བྱེད་པའོ། །འདི་རྣམས་ནི་དགོ་
བར་རིས་པས་ན་དགོ་བ་བརྩ་གཅིག་གོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་དང་ང་
རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་ལྟར་ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ནི་ཅ་ཉོན་དུག་གོ། །
འདོད་ཆགས་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་སྤེད་པའི་སེམས་བྱང་རྣམས་སོ། །
དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་མངོས་པ་དང་སྒྲ་སྒྲན་པ་དང་དེ་རོ་ཞེས་པ་
དང་རིག་བྱ་འཇམ་པ་ལྟ་བུ་འདོད་པའི་ཡུལ་ལྔ་ལ་སྤེད་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྒྲ་མངོས་པ་དང་གསུང་སྒྲན་པ་སོགས་འདོད་པ་ནི་དེ་མིན་ནོ། །ཁོང་ཁྱོད་ནི།

གཞན་ལ་ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་དྲག་ཏུ་བྱེད་པའོ། །ང་རྒྱལ་ནི། སེམས་
 ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །མ་རིག་པ་ནི། ཡུལ་ཡང་དག་པའི་དོན་དང་ལས་
 འབྲས་སོགས་ལ་ཚོངས་པའོ། །ཐེ་ཆོ་མ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི། རང་ཡུལ་ལ་དོན་
 མི་འགྱུར་དུ་དོགས་པ་སྟེ། ལས་འབྲས་བདེན་ནམ་མི་བདེན་པལ་ཆེར་མི་
 བདེན་པ་འདྲའོ་སྟམ་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་དག་གིས་སྲིད་པའི་རྩ་བ་བྱེད་པས་རྩ་
 ཉོན་དུ་བཞག་གོ། །འཇིག་ལྟ་དང་ལོག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་དང་ལྟ་བ་མཆོག་
 འཇིན་གྱི་ལྟ་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཇིན་གྱི་ལྟ་བ་
 རྣམས་ནི་ལྟ་བ་ལྟ་སྟེ། འཇིག་ལྟ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་ལ་དམིགས་
 རས་བདག་གམ་བདག་གིར་འཇིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ རོ།
 །མཐར་ལྟ་ནི། འཇིག་ལྟས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་བདག་དེ་རྟག་ཆད་གང་རུང་དུ་ལྟ་
 བའོ། །ལོག་ལྟ་ནི། དགོན་མཆོག་དང་ལས་འབྲས་སོགས་ཡུལ་བྱུང་པར་ཅན་
 ཡོད་པ་ལ་ནི་དེ་མེད་པར་ལྟ་བའོ། །ལྟ་བ་མཆོག་འཇིན་ནི། ལྟ་ངན་དེ་ལྟ་བུ་ལ་
 ལྟ་བ་མཆོག་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་འཇིན་པའོ། །ཚུལ་ཞུགས་མཆོག་འཇིན་ནི།
 །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ངན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཇིན་པའོ། །འདི་ལྟ་ནི་
 ལྟ་ངན་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་བཏགས་པའོ། །ཁོ་བ་ནས་རྣམ་གཡེང་གི་བར་ཉི་ཤུ་ནི་ཉི་
 ཉོན་ནོ། །ཁོ་བ་ནི། གཞོད་བྱེད་ལ་ཡིད་འཁྲུགས་པའི་སེམས་བྱུང་སྟེ། འདི་ནི་
 ཁོང་ཁོ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་ཁོང་ཁོ་དང་གཅིག་མིན་ནོ། །ཁོན་འཇིན་ནི།

གཞོན་བྱེད་ལ་ཤ་གཉེར་བ་མི་གཏོང་བའོ། །འཆབ་སེམས་ནི། ཉེས་པ་བྱས་
པ་དགོས་མེད་དུ་སྒྲིང་བའོ། །འཆིག་པ་ནི། ཁྲོ་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་
སྒྲོ་ནས་སེམས་འཆིག་པའོ། །སྤག་དོག་ནི། གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཡོ་བྱད་
སོགས་གྱི་སྤུན་ཆོགས་ལ་ཡིད་འབྱུགས་པའོ། །སེར་སྒྲི་ནི། ཟག་བཅས་གྱི་
ཡོ་བྱད་དམ་དུ་འཛིན་པའོ། །སྒྱུ་ནི། ཉེས་པ་འགག་ཞིང་བྱུར་གྱིས་གཞན་དུ་
སྒྱུར་བའོ། །གཡོ་ནི། ཡོན་ཏན་དེ་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་སྟར་སྟོན་པའོ།
།རྒྱགས་པ་ནི། རང་གི་ཡོ་བྱད་སོགས་ལ་ཆགས་ཤིང་དེགས་པའོ། །རྣམ་
པར་འཆེ་བ་ནི། གཞན་ལ་ཐོ་འཆམ་པའོ། །ངོ་ཆ་མེད་པ་ནི། རང་དང་ཆོས་
གང་རུང་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཉེས་པ་ལ་མི་འཛེམ་པའོ། །ཁྲིལ་མེད་ནི།
གཞན་གྱིས་འཕྲ་བ་ལ་མི་འཛེམ་པའོ། །ཟླགས་པ་ནི། ལུས་སེམས་སྒྲོང་སྒྲོང་
པོར་བྱེད་པའོ། །རྒྱོད་པ་ནི། སེམས་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །མ་གྲུས་པ་ནི། ཡོན་
ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་སྒྲང་དོར་སོགས་ལ་མི་གྲུས་པའོ། །ལེ་ལོ་ནི།
དགོ་བ་ལ་མི་སྒྲོ་བའོ། །བག་མེད་ནི། སྒྲོད་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་བྱེད་པའོ།
།བརྗེད་ངེས་ནི། དགོ་བའི་དམིགས་རྣམ་ཤེས་ཟེན་བརྗེད་པའོ། །ཤེས་བཞིན་
མ་ཡིན་པ་ནི། བྱ་བ་དེ་མི་ཤེས་པའམ་ཤེས་ཀྱང་བྱན་པ་ཡིངས་ནས་འཇུག་
པའོ། །རྣམ་གཡེང་ནི། དགོ་བའི་དམིགས་པ་ལས་ཡིད་སྤྱིར་འཕྲོ་བར་བྱེད་
པའི་སེམས་བྱུང་སྟེ། འདི་རྣམས་ནི་ཅ་ཉོན་ལས་བྱུང་ཞིང་དེ་དང་ཉེ་བས་ཉེ་

ཉོན་ཞེས་བྱའོ། །གཉིད་ནི། སེམས་ཀྱན་ནས་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་གྱི་
 སེམས་བྱང་ངོ། །འགྱོད་པ་ནི། བྱས་ཟིན་པའི་ཡུལ་ལ་ཡིད་བརྟག་པ་འཕམ་མི་
 དགའ་བའོ། །ཉོག་པ་ནི། ཡུལ་ལ་ཅིང་བར་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་ནི་སྐབས་
 འགའ་ཞིག་ཏུ་དགོ་བར་འགྱུར་ལ། གཞན་གྱི་ཆེ་མི་དགོ་བར་ཡང་འགྱུར་
 ཞིང་། ལུང་མ་བསྟན་དུ་འང་འགྱུར་སྲིད་པས་གཞན་འགྱུར་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་
 བ་གཉིད་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་མཐོང་བར་ཆིས་ནས་དད་པ་ནི་དགོ་བ་དང་།
 སྒོག་བཅད་པར་ཆིས་ནས་དགའ་བ་ནི་མི་དགོ་བ་དང་། དན་མེད་དུ་སོང་བ་
 ལྟ་བུ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། མི་དགོ་བ་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པ་ནི་དགོ་བ་
 དང་། དགོ་བ་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པ་ནི་མི་དགོ་བ་དང་། བར་མ་ཞིག་ལ་འགྱོད་
 པ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

སྤྱིར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་ལས་དཀར་ནག་གཉིས་ཏེ། ལས་ལ་ནི་
 སེམས་བྱང་དང་གཟུགས་ཅན་གཉིས་སུ་དབྱེད། །ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ནི།
 གཟུགས་དང་སེམས་སེམས་བྱང་གི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་ཏེ། སྤར་
 བཤད་པ་དེ་རྣམས་སོ། །འོན་ཀྱང་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་ལྡན་མིན་དུ་བཤད་
 པ་ནི་དེ་གསུམ་གྱི་ཆོགས་རྒྱན་དང་སྒྲ་སྒྲིའི་འབྲེང་བ་ལ་འདོད་པའི་དབང་དུ་
 མངོན་པ་སྟེ། ལུགས་གཞན་ཁ་ཅིག་ལ་སྒྲིའི་ངོ་བོར་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་

གཟུགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པར་འདོད་དགོས་སོ། །མདོར་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན།
ཁྱོད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་དང་སྐྱེ་འཛིག་སོགས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པས་བྱབ་
པོ། །ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཞེས་པའི་དོན་ནི། སེམས་བྱུང་རྣམས་སེམས་དང་
མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་བཞིན་དུ། ལྡན་མིན་རྣམས་
དེ་ལྟར་མི་ལྡན་པའི་དོན་ནོ། །

ལྔ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི། རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་སོ་སོར་
རྣམ་པར་རིག་པའི་གཙུག་སེམས་སོ། །དེ་ལ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུག་དང་། ཀྱུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཁས་ལེན་པའི་ངེས་པ་
མེད་ཀྱང་འདོད་ན་དེ་གཉིས་བསྒྲུབ་པས་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་དོ། །དབང་
པོའི་རྣམ་ཤེས་ལྔའི་ཡུལ་ལྔ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ནི།
ཆོས་ཁམས་ཏེ་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་དང་གཙུག་སེམས་རྣམས་ནི་
དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཡུལ་ལ་
དམིགས་ཚུལ་ནི། སེམས་ནི་རང་གི་ཡུལ་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོ་ལས་དམིགས་པ་
ཅམ་གྱིས་འཛོག་ལ། སེམས་བྱུང་རྣམས་བྱུང་པར་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་
འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྲོན་པོ་འཛིན་པའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དེ་སྒྲོན་པོ་
ཉིད་འཛིན་པ་ཅམ་གྱིས་མཚན་ཉིད་ཛོགས་ལ། དེའི་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་སོགས་
ནི་སྒྲོན་པོའི་བྱུང་པར་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་གི། སྒྲོན་པོའི་འཛིན་པ་

ཅམ་གྱིས་མི་ཚོག་གི། །ཤེས་པ་རྣམས་ནི་སྒྲིའི་ངོ་བོར་དུ་མར་སྤངས་པ་ལྟར་
སྤང་བས་ཕྱང་པོ་ཞེས་བྱ་ཡི། གཟུགས་ལྟར་སྤངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་ལ་གཉིས། གོ་རིམ་དང་། དགོས་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཕྱང་པོ་ལྷའི་གོ་རིམ་ལ་གཟུགས་དང་པོར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་ནི། གཟུགས་
ཤིན་ཏུ་རགས་པས་དང་པོར་བསྟན་ལ། དེ་ལས་ཚོར་བ་ཅུང་སྤ། དེ་ལས་འདུ་
ཤེས་སྤ་དེ་ལས་འདུ་བྱེད་སྤ། དེ་རྣམས་ལས་རྣམ་ཤེས་སྤ་བའི་རིམ་བའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཡང་དང་པོར་གཟུགས་མཐོང་ནས་ཉོན་མོངས་སྤ། དེ་
ནས་ཚོར་བ་བདེ་བ་འདོད། །དེ་ནས་འདུ་ཤེས་སྤོན་ཅི་ལོག་ཏུ་འབྱུང་། དེ་
ལས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག། །དེ་ལས་རྣམ་ཤེས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འགྱུར་
བའི་རིམ་པ་དང་། ཡང་སྤོད་ཀྱི་ཟས་ཀྱི་ཉོན་བྱེད་པ་ལྟར་གཟུགས་ཀྱིས་ཚོར་
བའི་ཉོན་བྱེད། ཟས་ལོངས་སྤོད་བྱ་ཡིན་པ་ལྟར་ཚོར་བ་དེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱད་
བྱ། ཚོད་མ་དང་ཚྭ་ས་ཟས་ཞིམ་པར་བྱེད་པ་ལྟར་འདུ་ཤེས་ཀྱི་བདེ་སྤྱག་
སོགས་ཀྱི་ཐ་སྤྱད་བྱེད། ལག་བདེས་ཟས་འདྲེན་པ་ལྟར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བདེ་སྤྱག་
སྤྱད་པར་བྱེད། སྤྱི་ས་བྱས་ཟས་བ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བདེ་སྤྱག་ལོངས་
སྤོད་བའི་གོ་རིམ་ལྟར་རོ། །

ཡང་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྷའི་གོ་རིམ་ནི། མིག་གིས་ཐག་ཤིན་ཏུ་
རིང་བའི་གཟུགས་མཐོང་། རྣ་བས་རིང་བའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱང་མིག་གི་མཐོང་བ་

ཅམ་མི་ཐོས། ལྷས་ཐག་ཉི་བའི་བྱི་ཆོར་བའི་རྩེས་སུ་ལྷེས་རོ་སྤྱོད་བ་འབྱུང་
བའི་གོ་རིམ་སོ། །ཡང་མིག་ཐོག་མར་ཡོད་ཅིང་གཞན་གསུམ་འོག་ན་ཡོད་པ་
ལུས་དབང་པལ་ཆར་འོག་ཏུ་གནས་པའི་གོ་རིམ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ཕུང་པོ་ལྔར་བསྟན་ཅིང་ཤེས་པ་ལ་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་
ཡོད་དེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འབྱུང་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ནི་ཕུང་པོ་
ལྔར་ངེས་ལ། ཕུང་པོ་ལྔའི་དབྱེ་བ་ལེགས་པར་ཤེས་ན་ཕུང་པོ་ལ་གང་ཟག་
གི་བདག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཚོངས་པ་ལྟོག་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཕུང་པོ་ལྔ་སོ་
སོ་ནས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འབྱུང་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ཡིན་ཏེ། མིག་གིས་
ལྟ་བ་ན་ལྟ་བ་པོའི་བདག་དང་། རྣ་བས་ཉན་པ་ནི་ཉན་པ་པོའི་བདག་དང་།
ལྷས་སྟོམ་པ་ན་སྟོམ་པ་པོའི་བདག་དང་། ལྷེས་སྤྱོད་བ་ན་སྤྱོད་བ་པོའི་བདག་
དང་། ལུས་ཀྱིས་རེག་པ་ན་རེག་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་འབྱུང་།
ཆོར་བ་བདེ་སྟུག་སོགས་ལ་སྤེད་པ་གསུམ་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པ་ན་རྣམ་སྟོན་
སྤྱོད་བ་པོའི་བདག་ཡོད་པར་འབྱུང་། འདུ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ངོ་ཐོས་སོ་ཤེས་
སོ། །ཞེས་པའི་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པའི་སྟོན་ནས་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ན་ཐ་སྙད་བྱེད་
པ་པོའི་རང་དབང་བའི་བདག་ཡོད་པར་འབྱུང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དཀར་ནག་
གསོག་ཅིང་སྐྱེ་ཆ་ན་འཆི་དང་འགོ་སྤྱོད་སོགས་བྱེད་པ་ན་དེ་ལྟར་བྱེད་པོའི་
རང་དབང་བའི་བདག་ཡོད་པར་འབྱུང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྐྱེ་བ་ན་དེ་

སྐྱེ་བའི་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་རྟག་པའི་བདག་ཏུ་འབྱུང་བའི་སྒོ་སྐྱེ་བས་དེའི་
དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒོ་དེ་རྣམས་ལྷོག་པར་
བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤང་པོ་པན་ཚུན་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་དང་བརྟེན་ནས་
འགྱུར་བའི་བཏགས་ཆོས་ཅམ་དུ་ཤེས་ན་དེ་ལྷོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བསྟན་ཅིང་ཤེས་པ་
ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སེམས་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
རྣམས་ལ་རིལ་པོ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཚྭངས་པ་རྣམ་པར་བསྒྲོག་པའི་ཆེད་དུ་
སྤང་པོ་ལྷ་བསྟན། གཟུགས་ལ་རིལ་འཛིན་གྱི་ཚྭངས་པ་བསྒྲོག་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱེ་
མཆེད་བཙུག་གཉིས་བསྟན། གཟུགས་སེམས་གཉིས་ཀ་རིག་འཛིན་གྱི་ཚྭངས་
པ་བསྒྲོག་པའི་ཆེད་དུ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་བསྟན་ལ། གཞན་ཡང་། དབང་རྣམ་
འགོ་སྒོས་པས་གོ་རུས་པའི་དོན་དུ་སྤང་པོ་ལྷ་དང་། དབང་འབྲིང་ཅུང་ཟད་དབྱེ་
དགོས་པའི་དོན་དུ་སྐྱེ་མཆེད་བཙུག་གཉིས་དང་། དབང་རྩལ་གསལ་བར་དབྱེ་
དགོས་པའི་དོན་དུ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་བསྟན་ནས། ཚྭངས་པ་དེ་རྣམས་བསྒྲོག་
པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཚྭངས་པ་དེ་རྣམས་ངེས་པར་བསྒྲོག་དགོས་ཏེ། མ་ལྷོག་ན་
དེས་བཅིངས་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐྱིར་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས་
ཏེ། དེ་ལྟར་ཤེས་ན་མི་ཤེས་པ་བསྒྲོག་ནས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་

ལ། བྱུང་པར་དུ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་དོན་དམ་པའི་གནས་
ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་ན་དེ་ལ་སྒྲོངས་པའི་ལོག་ཏྟིག་རྣམས་སྟོག་པར་
འགྱུར་བའི་སྒྱིར་དང་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་ཕུང་ཁམས་སོགས་ལེགས་པར་ཤེས་
པའི་དགོས་པའང་ཡིན་ཏེ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས། དངོས་དང་དངོས་མེད་
ཡོངས་ཤེས་ན། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་གྲོལ། ཞེས་དང་། དཔལ་ལྷན་ཟླ་
བས་ཀྱང་། ཏྟིག་རྣམས་ལོག་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་ དེ། རྣམ་པར་དཔྱེད་པའི་
འབྲས་བུར་མཁས་རྣམས་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྱིར་རོ། །

སྐྱུས་པ། ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཆོའི་ཚུ་ཐེགས་ཀྱིས། རྩོམ་ག་ངེ་མ་མ་
བཀུས་ན། གསུང་རབ་དགོངས་ཟབ་བཞིན་རས་ལ། ལྟ་འདོད་དཔྱུས་ལོང་
གཟུགས་ལ་བཞིན། རྟེ་སྒྱིར་བྱབ་གསུང་མཁས་མང་གི་ལེགས་བཤད་ཟབ་
དོན་ཏྟིགས་འདོད་ན། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གསལ་སྟོན་པའི། གཞུང་
ལུགས་འདི་འདྲར་འདུག་པར་རིགས། །

ཅེས་པ་འདི་ཡང་ཤུག་ཀྱི་དགོ་སྒྲོང་བཤད་སྐྱབ་མིང་ཅན་གྱིས་དོན་
གཉེར་ཅན་འགའ་ལ་ཕན་ཆེད་ཅོ་ནེ་དགོན་ཉིད་དུ་སྒྱུར་བ་སྟེ་པར་གྱི་ཡི་གེ་པ་
ནི་དཀའ་བཅུ་འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་དོ། །

སཏྲ་མཆླ་ལོ།། །།

འབྲུལ་དེབ་སྒྲིག་པ་པོ། སེར་སྐྱད་དགོ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམས་དབྱངས་བསོད་ནམས།